

במיעתא דרחמנא · דברחמיין מקבל צלותנא ·
ספר

קסת הסופר

מהדורא תנינא

חלק ראשון

דיני כתיבת ספר תורה · תפילין · ומזוזות · ומגלת אסתר · ותיקונים ·

עם קצת הערות והקירות בשם

לשכת הסופר

מלוקט ומחובר בעזרה יתיש

מאת

שלמה בן הרבני המנוח הירא ושלם מיה יוסף גאנצפריד
וציל מפה קיק אונגוואר יצו

בעדמ'ה ס' פני שלמה · תורת זבח · לחם ושמלה · קיצור שלחן ערוך · ואפריון ·
ואליו נצמדים · דברים אחרים · מסו נחמדים :

מכבוד הרב הגאון האמיתי ושכנה'ג מיה משה סופר וצללה'ה בעה'ם סרי חתים סופר
שהיה אב'ד ורי'ם בקיק סרעסבורג יצו :

נדפס סה ק'ק אונגוואר

לפיק

קסת הסופר

שנת

Gedruckt in Ungvár bei Karl Jäger's Wittwe

מפתח

גוף הספר

והחקירות

איהו דרך ישרה לעבד את העורות באופן שיהיו
 מוכשרין הן לסית הן לתפילין הן למוזות . א
 אם נמלה משה דיו על הקלף ועשה ממנה אות
 וכן אם כתב מקצת אות שלא לשמה וגמרה
 לשמה . וכן בשמות הקדושים אם כתב מקצת אות
 שלא לשם קדושת השם וגמרו לשם קדושת השם . ב
 ראש הלמד שנכנס לתוך הלל אות שבשיטה
 העליונה . ג
 נקב בצד האות או בתוך האות . ד
 יו"ד העליונה או התחתונה של האליף שנעו
 בקו האמצעי יותר מן הראוי . ה
 אותיות שנדבקו זו בזו ורוצה לגרוד ביניהן להפרידן
 וכן אות שנכתב אצל נקב ואינו מוקף גויל שם
 או שהגיע האות לקצה הריעה ורוצה לגרוד
 קצת בכדי שיהי מוקף גויל . ו
 אם נמצא בתפילין ומוזזה אות שהוכחה מראיתה ז
 אם מותר לתלות בתו"מ באופן שהכתובה
 היא כסדרן . ח
 שכה לקדש את השם בתחלתו וקדשו בסופו ט
 אותיות השם אם צריכין גם כס' לתבן
 כסדרן או לא . י
 כתב את השם וידע שזהו שמו של הקב"ה
 אלא שלא כון לקדשו ורוצה אה"כ למחקו . יא
 מעה וקדש שם שהוא חול . יב
 ס'ת אשר במקום שצ"ל שם הקודש נמצא תיבת
 חול הדומה לו קצת וכן בהיפוך במקום שצ"ל
 תיבת חול נמצא שם קודש . יג
 נקב בצד אות מאותיות השם הקודש . יד
 היא שבשם הקודש אשר רגלה השמאלי נדבק
 לגנה . טו
 מחלוקת הרמב"ם והרא"ש בצורות סתוחות וסתומות
 אם צריכין לדקדק לצאת ידי שניהם או לא . טז
 נונין המנוזרין איך לעשותן . יז
 השחרת הרצועות ועשיית הקשרים ע"י אשה
 או ע"י קמן וגדול עומד ע"ג . יח
 אדיות תפילין ומוזות ומגילת אסתר בלימטפת יט

ט' הם הכשרים לכתוב פסלים תפילין ומוזות
 ולקנות מהם .
 העור שצריכין עליו . א
 דין הדיו והשדמ"ז והקולמס ושיכתוב בימין . ג
 שצריך לכתוב לשמה ועוד דיני כתיבה ושלא
 להפוך הריעה . ד
 צורות האותיות וזונו . ה
 דיני הבתנה ע"י תינוק . ו
 ושצריכה להיות כתיבה תמה וריח בין האותיות
 בין התיבות . ז
 פסל חק תיבות . ח
 תפילין ומוזות צריכין כתיבה כסדרן . ט
 קדושת השם ובתיבתו . י
 אסור מחקת השם . יא
 המועה בשם או שארע בו איזה קלקול איך
 לתקן . יב
 מדת הסית ושיעור הדפין והשימין . יג
 שיעור הגליון והריח שבין הדפין ובין השימין
 ובין התמישים . יד
 ימי פתחה וסתימה ונונין המנוזרות . טו
 צורות השדרות ושאר דקדוקים . טז
 דין תפירת סית . יז
 דין נקדעה הריעה עצמה . יח
 שאסור להשהות סית שאינו מונה ודינו הגהתו . יט
 דיני כתיבת תפילין . כ
 עשיית הבתים . כא
 הגות הפרשיות לתוך הבתים ותפירת הבתים . כב
 דיני הרצועות . כג
 דיני בריכת התפילין ואם נתקלקלו התפילין
 או הרצועות . כד
 שאין מורדין מקדושה המורה לקדושה קלה . כה
 דיני תפילין דרבנו תם . כו
 דיני כתיבת המזוזה . כז
 דיני כתיבת מגילת אסתר ותפירתה . כח

קלם חיקונים והוספות יצאו ל"ה בסוף חלק שני

מכתב והסכמה (למהדורה קמא) מכבוד הרב הגאון האמיתי רשכבהג כהשי"מ מ"ח משה סופר זצלה"ה א"ר

ור"מ דק"ק סי"ב יצו בעה"מ ספרי חת"ם סופר :

שיל"ת יעריגן סמוך לק"ק סי"ב יום ה' כ"ג מנחם תקצ"ד לפ"ק :

איל עוסר . אשכול הזופר . במתניו קסת המוסר . היה הרב המופלג בתורה
בבוד מ"ה שלטה נ"י גאנצפריד טק"ק אונגוואר יע"א

יקרתו הניעני עשיק העבר . בהתנוררי סה לשאוף אויר טוב ונקש סמני לחת עינא מקיחא על
ספרו אשר חיבר בקראי שמו קסת המוסר אשר בו ליקט ומידר כל דיני כתיבת ס"ת חסילין
ומנוחה ופגלת אסתר . ועיינתי בו . ועברתי בין בתריו מרישא לסיפא והנה בלך יפה רעיתי ומ"ס
אין כך מכוון להלכה ע"ד האמת ממורד כסידור נכון ושמתתי בו מאוד ואסרתי יתן ה' ויבצע מעשרו
המקום יהי בעזרו אזי אני מוקד על כל תלמודי המחויבים לשמוע בקולי שמי"ס הדמסת ספר קסת
חמסר הלו . מכאן ואילך לא יתנו רשות וכתב קבלה לשום סופר כ"א למי שיהי בקי בספר הזה
ורגיל על לשונו . כדרך השוהמים שנוטלים קבלה וכמיש ס"ז ס"סן א' ס"ק ה' כן ינהגו עם המוסרים .
וספר שאינו בקי בספר הזה יופסל מאומנתו . ויחזור למקום כאשר יושט עליו מהרב . כן אני
סצוה לבני ותלמודי ה' יברכם . כי צורך גדול הוא ומכשלה גדולה החת"ד המוסרים בעויה ולבי
לחוקקי ישראל נאוני ומנינו שאינם משגיחים . ע"כ אני מוקד וסצוה לכל מי שמתחייב לשמ"ס
בקולי . שיחוקק במעון הגיל וספר הלו כלו מחמרים . והי זה שלום לירידי הרב נ"י ואם רצונו
לדפוס אגרת הלו במקום הסכמה הרשות בידו , ואזתום בברכה . א"צ .

משה"ק סופר מפ"ס דמ"ין

ומספרות אסר כמז לי יגלו על נקצום נעיה .

הקדמה למהדורה קמא

יתגדל ה"שם ויתנשא ה"כמא של מלך מלכי המלכים הקב"ה אשר בחסרו הגדול ברא עולמו יש מאין ויפה באדם
נשמת רוח חיים . מסקור קדושתו נחצבה סאת ה' מן השמים . ויבחר בורע יעקב
להנחילו תורתו תורה היא עץ חיים : הנני בקירה והשתחויה אפים אנרכו במקהלות עם ואשירה עוון אביעה רננת
במו סו על כל הטוב אשר נמלני . בין יושבי בהמיד להושיבני . ואף בהתגוללו עלי סיבות הוסן ומרדוני בחיי
שעה להמריף טרף לביתי בועת אפי ויגיעה רכה ורעיוני נבוכו במצולת הדאנה מחצי הוסן אשר נחתו בי . כי
הרעותי את מעשי וקסמותי את פרגסתי . עם כל זאת תודות לאל עמ"י הרוכ קבעתי עתים לתורה והיה לי היום
למלאכה והלילה למשמר משמרת ה' . גרסה נמשי לחאכה ותמיד תמלתי על לשוני לפני ה' לתת לי הרוחה למען
אוכל שבת השקט להנות כתורתו ולהיותה אומנתי . אשר לזאת ת"ל תמיד לא נחרסתי מלע"ן היטב כפי קוצר
שכלי והשנתי בהמעט אשר למדתי כי טוב מעט בכונה ובצמיחי צמיחי לישועת ה' יעורני על דבר כבוד שזו
ללמוד וללמד לשמור ולעשות :

ועל הכל יתגדל ויתברך שמו אשר נתן בלבי לקנא קנאת מוסרים אשר כבר צוהו בזה קדמאי כי ראינו
שעורריה ועתה בעויה ביותר . וכמה וכמה אשר אין להם אף מקצת ידיעה בהלכותיהם והמה מושכים בשבט
סופר . ושאריו ספ"יא למהוי כעמא דארעא . ראיתי ונתתי אל לבי כי הוא זה רק מהמת חסרון הספר כי הרגנים
ספורים ואין להם חיבור מיוחד על זה . ולזאת אף אם ילמדו בתחלהן כאשר יתקרבו אל מלאכת הקודש קצת
דינים אבל כאשר יתנו כן יסעו חיש מהר מתוך רעיוניהם מבלי ששים על לב לחזור עליהם כראוי ונכון . לזאת
אזרתי כנבור חלצי בראותי כי היא מלאכת שמים לקבץ על יד כל הלכותיהם כפי קוצר ידי ולעשות להם מדור לעצמם
למען יהי הכל מסודר כשיע לפני הסופר . ויוכל ללמוד בנקל וגם לחזור דעתים לבלתי יסורו מלבבו וקראתיו ב"ש
קסת-הסופר להוכר שמי ושם אבותי כי מספרו עילה למספר שלמה במהיר יוסף וצ"ל גם במספר קמן עולה למספר
קמן שלמה בן כילא עם הג' כוללים : ואמנם כן ידעתי גם ידעתי מך ערכי וקוצר השנתי כי עוד לא בינת אדם לי ואך
יערב לבי לגשת אל הקודש להיות חובר חיבור אבל טעם אמרי רבותינו הקדושים ז"ל שמתו למענו לי הם אמרו במקום
שאין אנשים השתדל להיות איש והם אמרו יגעתי ומצאתי תאמין . והעלתי על רעיוני אולי מן השמים הניחו לי מקום
להתגדל ויזכני ה' להתגלגל זכות על ידי . ולמניו אשמוך שיחי . בכל נפשי ורוחי . יעשה עמי לטובה אות . ויזכני לראות
סחורתו נמלאות . ולעברו ביראה ואימה . בלב חסך ונפש שלמה :

הסכמות הגאונים המפורסמים יצו למהדורא תנינא

ב"ה ב' נשא אי תרליא לבוב

שלום וברכה וכיש לכבוד הרב . . .

מ' שלמה נאנצפריד נ"י ראב"ד

אנהאור יצו בעה"מ חיבורים יקרים :

הנה נתנו הרב המופלג מ"ה גרשון וואלף נ"י הביא לי ספרו הנדפס קטת הסופר אשר כבר נדפס ובה ועתה שח עליו נוספות חידושים רבים אשר לקט בין עמרים אמרים מגדולי הראשונים והאחרונים ואשר הוסיף נוסף מדילי . ועוד באו פנים חדשות לכאן כי חיבר לזה מהמסורה סג לתורה מרבנו הרמ"ה ז"ל ובתוספת וחקונים מהספרים דמרבנים בזה . אור תורה ומנהג שי וגם המתוות והסתוות ועוד היכה רבנים וגם זרבה שו"ת מזה . חקירות ובדיקות . והנה כבר נתתי לו דסכמתי . אמנם ואת היתה בעיד היה כתב יד והי קשה עלי לראות הרבה בתוכו וכעת שהביא לי נתנו נ"י מה שכבר נדפס ובקש מעמדי לתת עליו עין ולב הנני מוסר באמת בכל לב כי ראוי ונתן לאדמו"ר אדרא והמסורים לא יתנו קבלה להתלמידים עד אשר יהיו מורגלים בספר הלז והוא תיקון גדול וחקנות קבועות ונרולו שנו כאן הרבים המסורים באמנו שלא ידעו כלל הלכות סתים וגם בשמות המסופקים אם הם קודש עושים כרצון כל איש ואיש ובאמת יש מנוחה רבה בזה וכבר

ב"ה

כבר נודע לרבים ומלאה תארץ תחלתו של הספר קטת הסופר אשר כבר כבר ידירי הרב . . . מ"ה שלמה נאנצפריד נ"י כאשר יהיו נכוחות בהסכת שכחב אליו הגאון המפורסם בעל התתים סופר וצללה"ה ונתקבל מאד הספר הזה ע"מ תכל ומגדול חבתו ואיננו נכמצא חלו פניו רבים וכן שלמים להוציאו פעם שניה לאור לזכות את הרבים אשר ילכו לאורו ונעזר הרב המתבר לרבריהם לתרפוט שוב ביתר שאת ויתר עז בביאורים חדשים וגם הגיף ירו לתרפוט חלק שני על המסורה ומתוות ומתוות שבכל התורה ושלת אלי ספרו היקר לעיני בו וליתן עלי הסבמה ופחמת חולשתי ותשות כחי לא יכולתי לעיין בו הרבה רק מעט והוטב מאד בעיני ואוקי נכרא אחוקתי"י שלא יוציא מתחתי דבר שאי"ס ח"ו וכפרט כי ידוע לכל נודל חריפתו ובקיאותו של הרב המתבר מהחיבורים אשר הוציא לאור ולזאת מצוה גדולה לסעדו ולתמכו ולהיות בעזרו שיוציא לאור חיבור היקר הזה ובכוחו זה תתברכו בכל טוב דברי חכא עדיח יום ה' י"א אייר תר"ל לסיק מה קיק צאנו :

הק' חיים הלברשטאם (הוא האהון טלינא קדישא אגיד דקיק לאח יצו שליטיא) :

בעה"י

הנה יד שלותה עלי מאת ידידי הרב . . . המפורסם בחיבוריו הנחמדים מ"ה שלמה נאנצפריד נ"י ראש ביד דקהלתנו יצו ספרו הנחמד קטת הסופר שכבר נדפס זה כמה שנים וכעת מדפיטו מחדש בחוספת מרוכה ויבקש ממני לחיות סניף לאריות אשר הסכימו על ידו גדולי זמננו יצו ואם אמנם כי ספר זה אינו צריך עוד הסבמה כי מי יבוא אחר המלך מלכא דרבנן הוא רבנו הגדול מרן בעל חתים סופר וצ"ל אשר העיר בהסכתו למהדורא קמא כי עיין בו מרישא לסימא ומצאו כלו מחסרים סכונ להלכה ע"ד האמת ומזהיר על הסופרים שיחיו בקיאים בספר הזה . עם כל זאת לעשות רצון צדיק חסדתי ועיינתי בו ג"כ גם בהוספות שהוסיף במחית . ומצאתי את שאהבה נפשי יורד לעומקה של הלכה ולאמיתה . בספר נודל שקידתו בעיני חסרות ויתרות וראיתי כמה גדולים דברי רבתינ וצ"ל בהסכתו כי סופר שאינו כקי בספר הזה יוספל מאומנתו . ועתה עיני מיהלות סתי יצא לאור לקנותו בכסף מלא אייה . כיד הכותב באהבה רבה סה קיק אוננוואר יום א' עריח תמו תרליא לסיק :

הק' חיים צבי הירש מאנהוימער תונההק"קנה"ל להגלילותיעיא

אשכחתי לאיזה מקומות כזה כי לא יסח עשו . ומה נעשה להסית אשר כבר נכתבו ואין בידנו לסופלם חלילה . וע"כ אבקש שיראו לגדור הגדר . ילמדו מתוך הספר הזה ואז ילכו לבטח . דברי הדיש באהבה .

הצעיר יוסף שאול הלוי נאמינזאהן האב"ד ק"ק לבוב והגליל .

ולמען חת אוח כי עיינתי בספרו אשרתי להליג מה פרחתה עיני :

בסי' ב' ס"ק י"ב הקשה זהא לאמרו טבם די ע"מ דחני ר' מנשי" כחצה על הכייר וכו' כי חניא חניא בסי' וסא ס"ח הוא לשון זכר ואיך ס"ך כחצה וסחופי הקשו כן אוחאי דמוקי בחפ"ל"ן וכחצו דהיינו נחוזה שבחפ"ל"ן חבל אסיח ליש זלח . ובסי' ט"ז סק"ג הביא זשס המעצמי מלך שהקשה כן אחא דחני" כחצה כסירה וסא כחצה לשון נקבה . ואחי חמה זזה דחרי בעקרא עלינו חרבה פעמים חרחה כלסון נקבה כמו חלח חמורה ועיין צרשי" ס' כלצים פרעה כיע פסוק כי ה"ח לשון נקבה מוסב על חמורה . הזס לשון זכר מוסב על הספר . ואיכ אדרבה חמורה היא ל"כ וגם עלינו חרבה דברים שמשמעין בליז ובל"כ . עי דסי' וסלח . ונפרעו לפני"ס האבן עזרא כל שאין צו רוח חיים זכרהי ונקבה . ועי מנחות ר"ס ס' שחי הלחם בחופ' ד"ה שחי (א) וגם שס הוא מכלל זכרהו ונקבהו :

ס"י ד'

(א) אמר דמחבר ע"ס נפשי" עמניח כמה מקלוח מלאמר כהן לחס כלסון זכר . ונראה דהיא הטחנת כי לחס עמנאל בעקרא שס בליז ועסס בליז לכן גם חז"ל לא דקדקו בו ואמרוהו שס כלסון זכר ועסס בליז חבל ספר לא זכר בעקרא כל נקבה

ש"י ד' סק"ו הניח דברי הקפד שנת חיים בחיבה שהיא קרי וכתיב ח"ך יקרא הקופר . וכוונתו דאף דבקריאה נסיה קורין הקרי ולא הכתיב כו"ס הרשניה בחסונה והוצא נסיע א"ח ס"י קע"א דהיא הלמ"מ חבל לענין מה שהקופר לריך לקרות נסיעה כרינה ע"ז נכספק ח"ך יקרא . ויודי דברי זכור אזכור ינה דתוניה לי דהרשניה כתב סס דהוא הלמ"מ כדלמורו נכדדים . והרי נכדדים לא כזכר אלא קריין ולא כתבין כחצין ולא קריין ולא קרי וכתיב טונסתנה הקריאה ונכתב בה . וליע נאות על הש"ס ודוע לא פירשו זאת כזכור ודאי הלמ"מ (ב) :

בס"י " סק"ד הניח ונה שכתבתי נכ"י יד שאלו נסס אדוני חצי הגלון כ"י דנכסיות הקדושות הנקופקין נחלה לא יכון לקדשו ואח"כ יעבור עליו הקולונס ויקדשו . והוא הקצה דנכסיות הקדושים ודאי נכסין זה חלי ואנוחו . ולק"מ וכבר כתבתי כן בהרבה חסונות כיון דא"ו לא הוי רק ונדרבנן כו"ס הה"פ ר"ש לילב חז"ל (ג) וא"כ נסונות הנקופקין ודאי ככון לעשות שיהי"ה הס"ס נקדש ודלמא לריך לקדשו ולא הוי כווקרי"ס בעלי מוחין למנחם דנאמח אס הוא חול הכתב הסני חינו מועיל כלל . וגם נגוף הדבר שחדש החצין דהוי כמקרי"ס נציח למנחם ככר האריך הנרכי יוסף זזה ומכס"כ כפעושה כן מוסוס ספק והארכתי זזה הרבה ואחמ"ל :

בס"י כ"א סק"ה מ"ס נענין הסיכין של חפילין פעושין מחתיכות קלף ונדרבנן על הזית שפסלו הצי"ים . הכה גם חככי נשאלתי זזה וועתיק כאן בקילור כוורן . לפע ד העעס מוסוס דהס"ן ליל מקושי העור ואס אינה מקושי העור פסול וא"כ כל פעולה עליהן עור אחר טוב יש לפסול מוסוס שאין הזית רואה את האור וע"ז בחוס"י ומנחה דף ל"ה ד"ס דס"ן של חפילין שכתבו נסל ראש מיירי והכוננה אס חין דינה להיות פיקלטה דמנחל דאין זית רואה את האור דלא דמי לעולה על חפילין של ראש ועושה איתן של יד . ודכריהם סתי"ים יחתימים . ונמהרס"י"א סס נדחק . ולפע"ד כוונתם דכל פעולה עליהן עור אחר טוב אין הזית רואה את האור דהרי לריך להיות מקושי העור . וזה נכוון נלשון המרדכי בהלי חפילין שכתב בה"ל ושזכר אלא לי דא"ח לעשות כרפי"ס נס"ר דא"כ חסי"ן דמסיק החס דהלמ"מ לא היתה בעור העליון . ובנשי"ת נוצ"י קמח ארי"ה ס"י ח"י חצין דע"ס נס"ר כוונתו למוסוס רבה ונדחק מחד . ולפע"ד הדברים פסוטי"ס דקאי לווה שכתב למעלה דאפשר דקלף המנחה למעלה ל"ס

נקנה רק החורה. היא בליג וי"ל דמי"ס סס נפי' נכניס . הכחונה נספר החורה הזה . ולמעלה הוא אחר נספר החורה הא"ח נס כל חלי וכל ענה וכו' . הזאת לשון נקנה מוסב אל החורה . הוא לשון זכר מוסב אל הספר ועל ידי פיסוק העעוים הן נחלקין לכהי לפעושה . נפרשה קללום הטעמא כחונה חמח נספר והחורה הזאת דנוקיס זה לזה לכך אחר הזאת . וכאן הטעמא כחונה גמח החורה נח"ל ספר החורה דנוקיס זה לזה לפיכך לשון זכר נוסל אחריי שהלשון נוסל על הספר עכ"ל . והנה נלשון ח"ל נכל מקוס ספר חורה דביקוס זה לזה . ולכך קראוהו חמיד נלשון זכר המוסב אל הספר . וא"כ ספיר קשה ח"י קאי חסי"ת אח"י קמ"י כחנה נל"י :

(ב) א"ה . כן הקשה גם נפי' נספרה סמסרה (אשר עמה נח לידי נשאלה) נהקדמה פליטי"ח . ולפע"ד ניל דגם קרי וכתיב נכללו נחא דלמרי קריין ולא כתיבין חכנין ולא קריין . דהא גם נקרי וכתיב קורין ונה שא"ט כחוב וכחוב מה שאין קריין . או י"ל כי הנה עוד נקשה סס אהא דלמרי ר' ינסק קריין ולא כתיבין וכו' הלכה למשה מסיני . ומייתי מקראי דננשי"ס ח"ך יתכן לומר שהן הלמ"מ והרי עדיין לא היו נמי משה . ובהג"ה סס כחוב ד"ס לחצין עפ"י מה שאמרו על פסוק ולחנה לך לוחות האבן שא"ט מה שחלמיד וסיק עמיד למדע הראה הקניה למשה נס"י ופ"ו רמזו שכלס סלמ"מ עכ"ל . ולפי"ז י"ל דר' ינסק נקט לנרמח קריין ולא כתיבין וכו' . לא מינע"י קרי וכתיב שהן נחורה אשר עשה נכנו מפי הנצורה כחנה ודאי שהן סלמ"מ אלא חפ"י סך קריין ולא כתיבין שהן נכדרי הננשי"ס ג"כ סלמ"מ שהקני"ס פראה לנשה כל מה שחלמיד וחיק עמיד למדע . וע"י נהקדמה היקדש של חמניה המקראות הנדולות צווינליאה דפוס נומיכרי"ג :

(ג) א"ה . ח"י מוסוס הא לא איריא . ד"ל נשאר מלות הוי דרבנן חבל נסס הוי דאורייתא . כו"ס נס"י ג' סק"ג . וכ"כ סס הגלון נעל חמי"ס סופר א"ל דס"ל להחוס"י דלא פליגי אלא נסס דכתיב זה חלי והוא נצי ואנוהו אכל שארי מנחה לא ע"ס נהגיה : אמנם ידירי הרב הגלון מריה חייס סופר ג"י חניד דקי"ק מונקאטש יל"ו העירני מדברי החו' ננוס' ננה דף ק"ד ע"כ ד"ס אחר ר"ס שנסקו לרב אחא בר יעקב דדחי דילמא לא היא ע"כ לא קאמרי רבנן החס גני חורה אלא מוסוס וא"ו וכי סס המהרש"א ח"ל ולא ניהא ליה לאוקי"מ למתני' דבא נס"ת דמוס עמא דמוסוס וא"ו לא מחסנר סתי"י פוסל מדאורייתא וא"כ לענין חוב ננה הוי כחן הנהייה עכ"ל . חרי דס"ל להחוס"י דגם נסס הוי זא"ו רק מדרבנן . והסנתי לו נדחיו כי דברי המהרש"א ח"ך מוכרחין וי"ל דלא ניהא ליה להחוס"י לאוקי"מ למתני' דקמ"י סחמח כחן ע"ג כחן סיה"י דוקא נסס . וכעת נראה לפע"ד להסניד יחח' דנלשי"ס חירולו של המהרש"א ז"ל חינו מספיק. דהא ספיר איכא למימר דרב אחא בר יעקב מוקי לה נסס נססית ווע"ג דאינו פוסל אלא מרבנן וי"מ מחדר דרבנן פסלוהו חרי לא חיקן כלום ולכן פטור . והא אשכחן לרב אחא בר יעקב נופ"י דאי"ל ל"י סך סננה ננוס' ננעושה דף ל"א דמשה למתני' נדלורין להעיד לאסוקי מנחק נקנינח ווע"ג דמדל"ו מייתי ח"י כיון דרבנן פסלוהו לכו דהנהי"ה . וא"כ הכא נמי ניהא כיון דרבנן פסלו סענרת הקולונס על השס עמוס זא"ו לאו פיקון הוא ופטור . ונע"כ אלו ל"ל כו"ס דלא ניהא ליה להחוס"י לפקש סחמח דמתני' כחן פ"ג כחן סיה"י דוקא נסס . וא"כ ספיר נוכל לומר דגם החוס"י ס"ל דנעס ח"י זא"ו מדל"ו וכתיב הגלון נעל חמי"ס סופר וי"ל חיי"ס :

זו פקול . ועיי' כחז דא"ח לעשות כדפירש בש"ר ולי"ל כדפירשתי בש"ל ראש . והיינו דרמי דא"ח לעשות כדפירש
 עיי' הקלף מכוסה דרמי בש"ל ראש א"ח לעשות כן דא"ח לא יתי' הצית רואה את האויר דהא השי"ן לריכה להיות
 מקומי העור ולא יכסה רואה לא התראה החולה והשי"ן ל"ל בגלה למועלה . וזהו כוונת הר"י עוז עלם שם סכתנו
 דבש"ל ראש א"ח לעשות כן רק בש"ל יד . והיינו דבש"ל ראש משי השי"ן פקול ושאיכ בש"ל יד דא"ח שי"ן . וזה
 דלאורו שם בש"ל ראש עומס רואה חפלה של יד והרי בש"ל יד ליכא שי"ן ל"ל דנתי בש"ל יד א"ח שי"ן חבל לא פקול
 אם יש זה שי"ן וכיכ ציטעות יעקב . ועי' צחי' אנשי השם שסביב המרדכי שאף שפירושו דחוק מ"ע מבוחר שם
 שהפירושו לר"ך שיהיו רואין את האויר וכן כריה מהצ"ח שהצ"ן כן דברי המרדכי . ובציאור נרדכי כדחך מחר
 דברי המרדכי ולפע"ד הדבר צדור כמיש . וזון האמור שקלתי אותו המועד שזושין בתפילין (סידורדיקין)
 מצפנים בלדרי הצית מייזן ומשחלל חתיכות קלף עב להחזיק את הריבוע) דאף שהן מעור עבודה מ"ע הוי
 ספק בין הפרשיות ואין הצית הפירוי רואה את האויר והארכתי בזה הרבה ולאכמ"ל . ויש לי הפילין שאין שום
 הסק בין הפרשיות לצד הצחים (ד) ואף שחלילה לי לפקול כל התפילין עם המועד אבל עכ"פ אם אפשר
 לעשות בני פוטער צדדלי מקיים מלוח מן המוצדח והן הפילין דמורא עלמא . והארכתי בזה צהשונה להרב מ"ה
 יעקב כהנא הראווע שהיא המליא את שיעשו הצחים בלי פועער : ובנו"ב צעלמו שם פירש כן שיש קצרה
 לפקול בש"ל ראש דהר מש"ל יד ומהחיימה למה נכתבן דברי המרדכי והשב דו"ש בש"ר היינו צמושא רצה
 ואני אומר לא כן א"ח והפירוש הוא בש"ל ראש וכמ"ש ודו"ק . וגם ציטעות יעקב לדו"ה האוון ז"ל כחז לפקול
 אותן השי"ן המרדכות אבל לא כחז העעס ולפע"ד הדבר צדור דפקול . בשביל שהשי"ן ל"ל מקמטי העור
 עלמון . ואם יעלה השי"ן עוב אין הצית רואה את האויר והפרשיות לריכין להיות רואין את האור הפכיוני
 והחלון ודו"ק . ומלוח לפרקס הדבר :

בחלק

(ד) א"ה לישרי לן מר — אם גאט לפקול את הפוטער הזה מפני שהפרשה לריכה להיות רואה את אויר הצית . לריכין אנו לפקול
 גם מה שיהינן עפ"י השיע לכרוך את הפרשיות בקלף מפני שהקלף הזה הוא מפסיק ואין הפרשה רואה פני הצית . ומאחר
 שאנו סובנין נכריכה זו צע"כ שאנו סומכין על חשו' הגאונים וכמיש' הראש' דלא שי"ך פקרון ראיית האויר אלא צשיעוי הצחים .
 וכן הוא נמרדכי . וכיכ נכפר המרווח ח"ל ויש שטרכין על כל פרטי' לצדה קלף קטן קודם שיחנה דרפוס הצחים וכן א"ח צמושא רצה
 וליכרוך עלה קולמא והולפא ואין צום פשט דכל צית החילון שהוא (לי"ל שאינו) רואה האויר פקולה דכיון שאין פרטי' מפסקת אין נכך כלום
 שר"ל . וכן נראה לפע"ד שמה דעם שרי"ף ז"ל שהרי ידוע שאין דרכו להשמיע מן הגמי' דבר שיש בו כ"מ לזינא . והרי א"ח כוח ח"ל
 אחר דב סגול אחר דב החליף פכשיות' פקולה אחר א"ח לא אומר אלא גואחא לבריית' ובריית' לגואח' א"ח גואחא לגואח' ובריית' לבריית'
 לית לן דה וליחא לדא"ח אלא לא שנה הכי ולי"ש הכי פקולה עכ"ל ואמאי קי"ר והשמיע טעמא דאיחא נגמי' דהך דנע"א למהזי אוירא וכי
 והרי כ"מ לענין שאר חליה' כגון הך פוטער שזושין לחזק את הצית והך קלף שטרכין צדן הפרשיות . א"ח ס"ל דלא שי"ך הך פקול אלא
 בהפק פרשה : ומיש' כי נחידושי אנשי שם ג"כ עמוד שפרשיות לריכין שיהיו רואין את האויר וצדן נראה מהצ"ח שהצ"ן כן דברי
 המרדכי וכו' . שוחא דמך לא יענא . אמת שכ"כ צחי' אנשי שם ובצ"ח לעת המרדכי אבל כל זאת היא רק לאותה הסברה שעלה ברעת
 המרדכי לפקול את הכריכות ולא לפי האמת שאנו מכשירין את הכריכות :

ולפע"ד לא עלמט מי שטבל לומר עליו שהוא טובר להכשיר כריכת הקלף ולפקול את הפוטער . אלא הרמזים ז"ל שהוא קונר דכריכת
 הפרשיות הוא להחיש ולרד"י לכאורה אפשר לומר דהך כריכה כיון שהיא הלמ"מ אינה מפסקת אבל הפסק אחר ומפסיד . ולכאורה יש
 ללמד קצרה זאת מלשון הטוב' נמנמות דף ל"ה (לקמן) אי"ה אכתוב מה שר"ל צפירוש דכריהם) סכתנו והאמתה אם אין דינה להיות
 שיקלם דמלא ואין צית רואה את האויר . אמנם גם אם נאמר כן הרי כל הפוקקים חולקים על הרמזים צזה . ועוד הרי בלמח צדמזים
 לא חכר צפוס מקום לוכך ראיית האויר . ומסתברא דס"ל נמי בהגאונים והרי"ף ז"ל דאינו פוקל אלא הפסק פרשה ולא הפסק אחר . ועוד
 מלא ד"ל סבירא להיפוך ולרעת הרמזים כיון דחזינן דהלכה היא לכרוך את הפרשיות הרי חזינן דאין הפרשה לריכה להיות רואה פני
 הצית וא"ח הך פוטער ג"כ אינו מו"ק וגם דברי הטוב' יש לפרש כוונתם הכי דבשחמא אם לריכין להעור העליון אז צע"כ אנו לריכין לומר
 דאין הצית לריכין להיות רואה את האויר דהא חזינן דהלכה היא למח עור אחר ע"פ עור הצחים ולא לריכין אלא שלא יחלפו הפרשיות
 וכדעם הגאונים . אבל אם אין דינה להיות ואז יש לו לחוש שמה הצית לריכין להיות רואה את האויר וא"ח פוקלת . ולפי"ז אדרבה להרמזים
 דס"ל דכריכת הפרשיות היא הלמ"מ מוכח דהך פוטער נמי כסר :

והנהגה הראשונים ז"ל כתבו צענין עשיית הצחים לקחת עור דק ויש סכתנו לקחת עור שליל . והיינו מפני שהעור הדק מתכוון נקל
 ויללם למלכה זאת . וא"י החוש מעיד כי העור הדק אף לאמר שיחיצם לא יסמור הריבוע כלאו וכפי הכראה גם החם
 דרכן היה להחזיקו אח"כ צפוטער עור אחר מצפנים :

ומיש' כי הוי"ב נכתבן בלשון המרדכי שכתב בש"ר והצ"ן הטי"ב שר"ל צמושא רצה ואינו כן אלא שר"ל בש"ל ראש . הנה בלמח
 נמרדכי כתב להדיא צמושא רצה וגם האנך הלשון מורה שכן ל"ל וכך הנינו כל מפרשיו :
 אך האמת אנו כי צמה שפירש הר"ב לדברי המרדכי הנה שנים הצית פירש כן (והוי"ב לא ראה אז דברי הצית) מ"מ דמתי העניי' לא
 נחקרם נפירות ז"ל ח"ל המרדכי . כחז דנינו שמשון צמושא רצה מלריכין לכרוך כל פרש' ופרשה (ובהנאות . נקלף לפי
 שמשחמרה

בחלק שני בסי משפטים נפקוק זבח לאלהים יחרס . כהן חול וויי שלבו נוקטו יקדשו צחנאוי . ובלבשת
 דברי הרמזין מיש בזה . ובמחייב לא ראו דברי זקני קויה שער אחרים שהביא בסי ק"ה דברי הארי זיל
 והוא האריך שסם אלהים צלחן הוא אלהים אחרים כמשמעות העקרה וכחולאר צנתי סנהדרין רק מיש אח"כ
 בלתי להי לברו ע"ז דרש היינו שהקרבנות הן רק לשם הוי' ביה . והרבה הארכתי בזה בחידושי ואפס קלאו
 רוחתי בהסכמתי לסי זקיקין דכ רח יעויש :

שם אל פני הארץ . כחז ונראה לפי"ד שהוא קדם . והאריך צביאורו בלבשת . גם אחי הארכתי נספרי בזה :

ממשמרת יפה ויש שהיו רוצין לפסול משום דאין ביה חילון רואה האויר ואין לפסלו וכו' כ"ל) ואין לפסלו משום האי טעמה כדחייקן
 הכא פסולת עלי' עור והשתא אין עור הנחם רואה האויר ומיהו מלאחי שכי ריי פיע דלא מיפסיל משום ראיית אויר אלא דוקא דלא
 אכל ריד לא דלא שייך צלל יד ביה חילון ועוד דלא שייך חילון דנקמוך דנאחא וכו' אלא צלל רחש אכל של יד הן בעור אי הילכך
 אין ראוי עכאן להכשיר כן צלל רחש ונראה דאין ראוי לא לפסול ולא להיחר עיבו כה"ג לא מקרי יחיד אלא אי מייחד ביה די כההוא
 דאלו הנהגין ורשועין . החליף פכשויותי אכל זה הקלף המכסה להגן בעלמא לא אשכחן צ"י פסול והא דרמ"י צ"י נגמר הדין
 ובה"זקין ליפן זהו או טעלה עליהן עור צהמה טעמה פסולה לאו משום ראיית אויר אלא כדפי' בקונטרס דהלמיני עור צהמה
 טהורה וצבור של גוף הנחם איירי ומיהו קלח נראה מלשון שריל עור אי עולה כדבא טולה עלי' כ"י דנבי למיחר עור ע"ג עור
 הנחם והכי אמרי' חיי' אל ילא צמנעלים המעולאים ופוקי לה בעלמי ע"ג טלמי וטוב י"ל דאיא לעשות כדפי' בשינושא דבה דאיכ
 השיין דמסיק החס שהיא הלמיני לכאורה לא היתה צבור העליון ופוק מוי מאי עמא דבר דהלכה רופפת בידי וכבר נהגו כמשמא
 רבה ואין לתמות צידם כ"י עפי' ראוי צדורה דבי שמעון . ומיהו מדאמר פי המוליד הטוב נקליה אין עמא את הדים עד שיגב
 צמורה עלמה צמנע קלח טלא היו כרוכים בקלף מדלא קאמר דהאי קלף מידי . עכ"ל המרדכי . ונפקא ט הגוי' דאין אפטר
 לכחור דעת הקד מהא דתניא ליפן זהו והרי אדרבי' משם מוכח דשפיר דמי לעשות כשי' שהרי נהיח תניא שם עור צהמה טהורה
 כשרה . ועוד הא דמסיק המרדכי וטוב י"ל דאיא לעשות כדפי' צמיר דאי' השיין וכו' והדבר יפלא דהרי בחפ"לן דשי' ודאי השיין
 היא צבור העליון . ולכן פי' הוא ז"ל דברי המרדכי שעל מה שאמר טחלה שאין ראוי לא לאסור ולא להחיר על זה קאמר והא דתני
 צ"י נגמר הדין וכו' ואי יעמא שהפירות הוא שעל הנחם ליפה זהו איכ גם הא דקאמר החס עור צהמה טהורה כשר ב"כ הפירות הוא
 טעלה על עור הנחם ואיכ שפיר יס ראוי להחיר דמה וקאמר דשם לאו משום ראיית אויר אלא בגוף הנחם איירי ואיכ אין דאי' וטוב
 כחז ומיהו לא נראה מלשון שריל עור אחר וכו' ואיכ שפיר יס ראוי להשי' דהא תני' החס דעור צהמה טהורה כשרה ועל זה סוד וכחז
 וטוב י"ל דאיא לעשות כדפי' לדעת השי' דמיירי הך צרייתא בעלה עור אחר על הנחם דאיכ לא היתה השיין צבור הנחם . אלו
 תמיד הנו' הגי' . וקשיא לי צגוה טוצא . חדא איך אפשר לומר דכוונתו לסיפא דהך צרייתא עור צהמה טהורה כשרה . ולא זכרה כלל .
 ועוד דהך לשונו מוכח להדי' דפסולא אחא להוכיח מהך צרייתא ולא כשרה . ועוד איך אפשר לומר דאחא לאתויי מהך צרייתא
 הוכחה לחי' מהא דקחני סיפא עור צהמה טהורה . דאיכ אימא רישא עור צהמי טעמה פסול ואחאי . ועוד מאי האי דקאמר דאי
 אפשר שז"ת כדפי' נשי' . כיון דזהו רק משא ועמן פירושה דצרייתא הוליל דאיא לפרש כדפי' צמיר . ועוד אחאי חלה הך
 סידרא גשי' הרי גם השי' שפיר יכול לפרש דמיירי צגוף הנחם וכו' דאין משם ראוי לדבריו הרי עכ"פ גם סתירה ליכא (טוב
 ראיתי שגם בסי ציבור מרדכי נחקשה על הבי' נקלח ממה טכחנתי ע"ש) :

לכן נראה לפי"ד הדברים כפשוטן . דנעי לאתויי מהך צרייתא דליפן זהו או עור צהמה טעמה פסול משום ראיית האויר ודלא
 וכשי' וכן הוא למסקנא טכחז ומיהו קלח נראה וכו' . ומה שהקשה הגוי' (וכן בסי' ציבור מרדכי) דהא קחני סיפא עור
 צהמה טהורה כשרה הרי דלא קפדינן לראיית האויר . לפי"ד י"ל דרצנו שמעון ס"ל כהבעל האויר נשי' דככה דאמר סיפא אחאן
 לרבות או כהרמזין דאמר אחאן לעור הפרשיות (ע"ג נחקירה אי אוח ית) : ומיש וטוב י"ל דאיא לפסול כדפי' בשינושא
 רבג'ו' כוונתו חוץ ממה טכחנתי ומהך צרייתא משמע דלא כותי' עור מעט אחר איא לעשות כדפי' (וכעין טכחז בחידושי
 חנ"ס) דאיכ לכאורה לא חיי' השיין צבור העליון והרי אמרי' דאין של חפ"לן הלמיני ומשמע דהשיין ל"ל בעור המכסה את
 הפרות (שהפרשיות הן החפ"לן) ואם יכרוך את הפרשיות בקלף הרי קלף זה הוא הנית של הפרשיות ובהי דלא מיפסל משום יחיד
 כמ' למעלה מימ איכא חששא כיון דאין השיין צהמה טהורה הנהי' אלא צבור שעל העור של הנית . ומיש לכאורה
 לאייתא צבור העליון כוונתו שהשיין היא בעליון דעליון (דומה להא דנשיין בחליה מעל ולא מעל דמעל) ועכ"פ הנה גם המרדכי
 לא מלאו לנו לחלוק על הנהגה לכרוך את הפרשיות . וגם בפושטן זה אין לנו טעם לאסור מאחר טכחז נהגו בצרייתא :

ועוד המרדכי דמי' המוליד משמע קלח טלא היו כרוכים בקלף . הנה נשי' דילן שם (דף ע"ג ע"ג) אין הלשון כמו שטעמתיק
 אלא הכי איחא ר' שמעון צן יהודה אומר משום ריש הטוב צלעוה טהור עד שיגב נקליה ר' זכאי משמו אומר טהור עד שיגב
 אורה (פי' פרה) עונה . ואיכ הרי ר' זכאי לא הזכיר כלל קליה והוא סולל הכל ואומר דאינו מעמא את הדים עד שיגב כפרשה
 גמ' . ואמנם גם לפי הנוסחא טכחז המרדכי נראה לפי"ד דלא קשה מידי דהא רשי' פי' שם קליה הוא הדפוס של עור שחנך לר'
 זיס כעין ביה יד של עור והאיגרות צחוכן עכ"ל . הרי דהיא של רחש . איכ י"ל דהך כריכה מניחא כענע בקי' ונקליה דיש גם
 יין ואינס עממא' מכ"ס הך כריכה דליס ביה טוס אח' . וע' נעס' צמ דף מיה ע"ג חסי' דיה מאי לאו בחליפין טכחזו ח"ל לא
 יא' עד שימטון משמע דאי אפשר לקטח אלא צמניכה הוצג עכ"ל . ופכי נמי י"ל נהא דעדקאמר עד שיגב צמורה נשמע דאי אפשר
 שיטעמו אלא נטענע צמורה :

ועוד

בפי תצוה . וסגן אהרן זכנו . ח"ד דהך אהרן מלא הוא ונוצח פליגי עלי ואמרי דהך נמי חקר הוא כנלחו והכי הלכתא עכ"ל . הנה כשאלתי זאת והעלתי להם נכתב הך אהרן מלא אין קפידא (ה) דיתר אין קפידא כיכ כתיב בצ"ל היטב אר"ח ס"י קו"ג צ"ס זקני הגאון מ"ה אר"י ליצום ז"ל חז"ק אחסדרלא . ואף דעם לריך תיקון . היינו משום דעם אוח סיחר אין לו שום שייכות . אבל כאן שיש צ"ח מחזקה אם הוא מלא . עכ"ס היתר אינו משקיד כיכ . ויעין דנחמס דף י"ח ה"א ה"ג חסר אבל יתיר לא קמ"ל . תרי דלריך קרא ליתיר ודו"ק :

בפי כי תשא . לשמלה בקומיהס . כתב צ"ס הק"י אור תורה ח"ד דק"ף דהכא וק"ף דהעומדים על הפקדים לריכין סיהי הר"ל מוגע צגג . ויש צ"ח חשש פסול ולריכין לתקן (ו) ואכי מלחתי צביאורי מחריא שטיין על סמוצי שכתב עכן מקובל איש ופסי איש סלריך להיות מוגע צגג וע"כ חלילה לפוסלו . וכן יש לי ס"ח קטן שנכתב כן :

וקוד כלה לפע"ד כי ארצה מלאן יש קיוע להרמנים ולמנהגנו שהוא עפ"י השימושא רצה . דהא קאמר עד שיגע במזוזה עלמס ולכאורה הינה עלמיה נראה מיוחדת וי"ל דאחא למעוטי כריכה זאת שהמחש כרכה נה או אינה מטמא' אח סידים ח"ס עד שיגע במזוזה עלמיה ולא בכריכה אשר סניב לה :

יברכמי הדין' הנמש' מנחה (ה"ל) התמסיהם — תהלס לילד המאורות אשר האיר עייניו בהופעת הסי' אור זרוע ז"ל צ"ח ח"ס' אור אגני מעצרתא של תפילין הלתינו וכו' . ומורי ס"ר טעמה כתב אכי סבור טעמאי עלוא על צ"ח של יד ותסוד להנה צביאורי ס"ו כתיב רצועה רחנה כמדה ג"ו של צ"ח של תפילה של יד ועוד כל ג"ו של צ"ח משי לרדין וכל פני רוחס סגן שלם לא נפדס כן לא מניס אותו סלאי רחום בתלמוד עכ"ל (של ס"ר טעמה) וסבורני שזהו מה שפ"י מורי החס"ן תימורה (נראה ד"ל מעצרתא) ויגע טעמין משינ' ז"ל כתב שיש מפרשים כדורי מורי הרב רבינו טעמה ואין נראה דלצ"ח א"י דומיא דשינ' שהיא צפלה של ראש והנחתה לאותה רצועה אם אין דינה להיות שפ"ן דמלא האין צ"ח רואה את האויר כראור ופי טא גוויחאחא לצריחא דהך דע"י למתי אורח ולא קחויא וכו' עכ"ל (הא"י) הנה נראה דכ"ל לתק דע"ל יד לא צ"ח ראיית אור וצ"ל ראש צביאורי ופ"י צ"ח מורי הפרשות פסול נע"ל ראש אם אין הבית החילין רואה את האויר . והיינו משום דע"ל ראש מוכר ראיין האויר בתלמוד ולא נע"ל יד . והיא דעת רביי ס"ע שבמדרשי . אך עדיין לריך ציבור ויש שהטעמה לפ"ח : רצועה אם אין דינה להיות פולן וכו' . והרי מלאה סהס רשימים שזהו מעצרתא דאור אגני א"כ דינה להיות לפע"ד פירושו כי מאחר שאין לנו יודעין צדיקו שזהו פירושו של מעצרתא איכ' אי אפשר לו ללאת ידי ספיקא ונעשיתה סהרי אם זהו הפירוש האמיתי איכ' היינו לריכין לעשותה נע"ל ראש דומיא דשינ' ונע"ל דהם אי אפשר לו לעשותה כי שיהא אין פירוש זה אמיתי והנחתה פוסל . ונ"ל שזהו ג"כ כוונת הח"ו והכל הוא דיטר אחד אלא שיש סס ספרון (חאו לכל הפירושים שנתקו הפגשאים) וכ"ל וננו שמשון משנין ז"ל כתב דאינו נראה לוונד דרצועה קנהה שטיקן נע"ל יד וסי מעצרתא ולתקן צ"ח של יד נע"ל ראש דהא אגני קאמר דומיא דשינ' של תפילין הלתינו נע"ל ראש אירי וכו' — והנה לפי שיטה זאת ז"ל דעם הפרשות אין כורכין וכתיב הראש צבור תיקון תפילין דצ"ח ורש"י לא נהגו לכרוך . או י"ל דכ"ל דלא מיישי רק על ראיית האויר החיצוני ולא לאויר הפנימי . ועכ"ס לריך דהיינו לכרוך את הפ"ח ואין מושפין משום חז"לס גם הך פוגיער שמושפין כדי להחזיק את הריצוע נראה :

(ה) א"ה כן חקתי גם אנכי . וע"כ נלכתי . אבל העטם שכתב דיתר אין קפידא כיכ כתיב צנח"ט צ"ס ה"ג מחריא מלחתי ז"ל י הנה הוא עיירי צתיבות . וטעמא רצה איכא צנח"ט לחלק צ"ח חסר ליתר . כי צ"ח לריך לקרות שלם מן הכתב . והא"י ציתר כתיב סס צנח"ט צ"ס הגאון ז"ל . ואין ראי' משום לאותיות . אך דעת ס"ה"ט סס לחלק גם צ"ח מן אות לחסר אות אבל אינו מוכן לפע"ד . דכ"ו דחסר אות (אפי' נח נכתר) פסול משום דיש אם לעסרת כמו כן צ"ח לוח אחת דמאי טא (ועי' צ"ח אר"ח סוף ס"י ל"ו) גם הך דנחמס לפע"ד אינו ענין לחסר ויתר ס"ח :

(1) א"ה יטיין נלכתי שהוספתי לנאר קלת :

לשכת הסופר

קסת הסופר

מי הם הכשרים לכתוב ספרים. תפילין ומזוזות. ולקנות מהם. וכו' סעיפים:

א תניא אמר ר' מאיר כשבאתי אצל ר' ישמעאל אמר לי בני מה מלאכתך אמרתי לו לבלר (ס"י סופר) אני אמר לי בני הוי זהיר במלאכתך שמלאכתך מלאכת שמים היא שמא אתה מחסר אות אחת או מיתר אות אחת נמצא מתריב את כל העולם כולו (עירובין דף י"ג) מכאן יראה הסופר איך הוא (א) צריך להיות ירא את ה' מאוד. שאם עשה איזה קלקול או שלא עשה איזה תיקון כפי הראוי מפסיד את נשמתו כי הוא גוזל את הרבים וגם מהמיאם ששרויים בלא מצות עשה ומברכים בכל יום ברכות לבטלה. ועליו הבתוב אומר וחומא אחד יאבד טובה הרבה. ונאמר ארור עושה מלאכת ה' ברמיה. על כן הוא מן הראוי למי שיש כח בידו. למנות סופרים מהוגנים. אנשי אמת. שונאי בצע. בעלי תורה. יראי אלהים וחרידים על דברו. בבל עיר ועיר ובכל פלך ופלך כמו שממנים שוחטים ובודקים. וכל מי שכותב ס"ת. תפילין ומזוזות. טובים וכשרים כפי כל יכולתו. שבהו כפול ומכופל וניצול מדינה של גיהנם. (נדבגי כתיבת תפילין מסכתא חונקסתיים וכלצום):

ב ספר תורה תפילין ומזוזות (ב) שכתבן מין ישראל

הוא לא יוכל איזה תיקון ויבטרו דברי עכ"ל : **כתב** רבינו חיד"א בספר תורת השלמים (שכלמוד לקמרו לדוד חונק) כאלה לסופר הטעילה חנוניות. ויקדש את סיו וכל אלה וקבלה ויהי לשונו כקי וכו' . והאשכ"ל יעין סס ויחל עול דברים חיים. וע"ל ס"י ד' ס"ק א' : (ב) שכתבן מין וכו' : צגיטין דף ת"ה ע"ב חונק רב חמון קמטין ס"ת (וס"ה ת"י"ו כו"ס הנצצים) שכתבו מין (פירש"י יהודי שאינו מלאוין לדברי ר"ל) יסרף (דודאי לשם ע"א כחצו) ובמ"ס פ"א הל' י"ג ס"ת שכתבו מין וכו' אל יקרא צו. וכחצו סס צקפר היקר כסא רחמים להגאון רבינו חיד"א ז"ל ח"ל וא"ת איך כלל מין צהדי איך ועל כלס קתני אל יקרא צו וזרי אלס כחצו מין יסרף וי"ל דצרייתא שלמו לא כחית אלס לקריאת ס"ת ולהכי כלל כלס וקאמר אל יקרא צו וא"ה"נ ד"ש לחלק צקפר עלונו דכחצו מין יסרף עכ"ל . ונפלאות היא צעיני על הגאון הזה ונרא רבולא שלמודא ודבולמו קפרי . דאישחונקתי דצחלמודא דידן לנפסחא היטנה צחידך צרייתא דחחס כו"י הכי אכת"י תני רב חונק

א (א) לריך להיות ירא את ה' וכו' . כתב הסופר ודעתי יוסר עשומג . כי סס רק לאו דנצלה וכן ונצטלן כל ישראל עשה בכל יום ומברכים ברכות לבטלה . ואפילו לאור דלא חעשה חונק מעשה מיוו צרכה לבטלה עשונר על לאו דלא חשא י"א דהוי ד"ת וצלידוף עשה ודאי חונק עשומג עכ"ל . והנה השמלה חדשה כתב צדיקי השומג סלריך שיהיה יודע קפר דהיינו ללמוד ועלמו ולהצין צקלס גוי עם פירש"י שאז יס לו לצונן להזכר צדרכיו שיהיו ונחוקים . וכן יס לזכר גס צקופר : ורליתי להעתיק סה עה סכתב צקפר ונשנת חסדיס סעיף רכיה ח"ל . ונתך כתב הרצ וכו' יראה סרואס . שפלות הדור סלט צו סהוא יתוס ולין דורס ולין ונצקס על דברים כללו סהס צרונו של עולם . וכל ר"ק ועמו סידוע לכתוב חיה כתב אסורי וקולקל וחלצס צנליס סליט סלו ונצקל סמיכה להיות סופר סח"ס . ועל ס"ת תפילין ומזוזות וקופרים כללו יסמכו קהל ועדה וישראל הקרובים והרחוקים . ויהי לו מן החימה סלט לוועקין ולין סלט נענין . ונה תמיה היא זלס . פוק. חזי עוצדל דרי חוקי ורי י"כא (צאיק ס"י חזרי מות דף ע"א) וחזון מני דלס על יהרון וי"ו דהוא צקרא וסוקעט סקע פרסות דרו להכי ונחיל מני ומציתח וזמרי להו דהוי סק"ת פקול ונעקר צנול דמלכא . ונה יעשו צק"ת הנכתב בכל החקרוכות האמורים וכיולל צהס וכו' . לצי דוי ולין צדי סצנו מושלים לחקן . רק. להודיע לערי צרבים . חולי יחנן ה' וצדורות הנאים רבינו חיד"א צקפר תורת השלמים (שכלמוד לקמרו לדוד חונק) כאלה לסופר הטעילה חנוניות . ויקדש את סיו וכל אלה וקבלה ויהי לשונו כקי וכו' . והאשכ"ל יעין סס ויחל עול דברים חיים. וע"ל ס"י ד' ס"ק א' : (ב) שכתבן מין וכו' : צגיטין דף ת"ה ע"ב חונק רב חמון קמטין ס"ת (וס"ה ת"י"ו כו"ס הנצצים) שכתבו מין (פירש"י יהודי שאינו מלאוין לדברי ר"ל) יסרף (דודאי לשם ע"א כחצו) ובמ"ס פ"א הל' י"ג ס"ת שכתבו מין וכו' אל יקרא צו. וכחצו סס צקפר היקר כסא רחמים להגאון רבינו חיד"א ז"ל ח"ל וא"ת איך כלל מין צהדי איך ועל כלס קתני אל יקרא צו וזרי אלס כחצו מין יסרף וי"ל דצרייתא שלמו לא כחית אלס לקריאת ס"ת ולהכי כלל כלס וקאמר אל יקרא צו וא"ה"נ ד"ש לחלק צקפר עלונו דכחצו מין יסרף עכ"ל . ונפלאות היא צעיני על הגאון הזה ונרא רבולא שלמודא ודבולמו קפרי . דאישחונקתי דצחלמודא דידן לנפסחא היטנה צחידך צרייתא דחחס כו"י הכי אכת"י תני רב חונק

לשבת הסופר

קטת הסופר א

ישלחו • כתבן נכרי או טופר (ע"י חס"ע ס"י ספ"ח)
 (ג) או אשה (ד) או חרש או שומה (ה) או קמן

למנוחה וכו' ק"ח תימו טכחנן מין ומקור וכו' פקולין
 טכחנן וכו' . וכך העתיקה שם הר"ן והרא"ש . וכך הוא
 מלין בגליון ומנחת ורי"ג . וכבר רמ"י ל"ה הכי"ו בפ"ח
 מה"ל הפליין ה"י י"ג והכ"ז ח"ל ולע"ג דח"י לסיקורוס

(סי"ט מין) בהדיהו ונכתבו לסיקורוס ח"י"כ ד"סרף איכא למויור דלע"ג דלא קימיל כזרייתא צאסיקורוס צאידך
 קימיל כוחה אי"כ דברייתא נמי וקפדא דכתבו לסיקורוס ישרף אלא משום דצליך לא מלי למוינקט ישרף לא נקט
 נמי צאסיקורוס עכ"ל : (ג) או אשה . הרמזים כתב דלשה איכה מלוא צולות כתיבה ס"ח . והקשה עליו
 השאל"ה בס"י ל"ה מנח ל"ה ס"א . ולפי"י לפי מה שמשמע מדברי הרא"ש דעיקר מלוא כתיבה ס"ח הוא משום כדי
 ללמוד זו . הרי גם נשים מציטות ללמוד מלוא הנהגות צה"ן . ולי משום שיש הרבה מלוא שאין חייבות בהן .
 הרי גם צאש"ס יש הרבה מלוא שאין חייבים בהם . כגון מלוא כהנים לישראלים . וכחצ עור דאין להצי"א ראי'
 להרמזים מהא דפקליק אשה לכתיבה ס"ח משום כל שישנו בקפירה וכו' . ולי ק"ד דלשה חייבת צולות כתיבה
 ס"ח הרי היא שייכה צולות אלה ותוכשר לכתיבה . דהא צוחה חייבת ומימי איכה כתיבה ונע"כ ל"ל דנעינן
 דוקא מי שהוא צולות קפירה . ואי"ל אף דנשים חייבות צולות כתיבה ס"ח מימי כיון שאין צולות וקשרתם
 אינן כתיבה . ע"ש בשאל"ה . ולכאורה י"ל דכיון דהאשה אינה יכולה לכתוב את הס"ח . ומיילא דגם שלוח
 אינה יכולה לעשות דהא כל דאינו לא מלי למויעבד לא מלי מועבד שליחי כוללתא בקידושין דף ק"ג ע"ב לכן
 פסחה . ומחה שא"י דגלי קרא לנענן ירבו מיכס דאשו גברי צמי ח"י נסי לא צמי ח"י לכן חייבת היא לקנות
 לה מנחה :

אמנם

העיקר כנראה כפי שם השאל"ה בתחלה דמשום דעיקר מלוא כתיבה ס"ח הוא כדי ללמוד זו ונשים
 פטורות מתי"ה ולכן פטורות ומכתיבה ס"ח . וכי"ו בס"י החיטך טכחנן ח"ל ומהגת בכל מקום ונכל
 און צאכ"ס שהם חייבים צולות וכו"ו כן לכתוב אוחה ולא צנקטות וכו' עכ"ל . ומה שדחה השאל"ה
 דהא גם נשים חייבות בקנה מלוא וחייבות ללמוד אותן ויחייבו כתיבה ס"ח כמו האנשים שגיב אינן מחייבים
 צכל המלוא . לפע"ד לא דמי . כי האנשים לעפ"י שהם פטורים מתי"ה מלוא מימי הם מחייבים ללמוד כל
 הסורה כולה . ולכן ע"י רמ"י מלוא כתיבה ס"ח . אבל הנשים הנה המלוא שהן פטורות מהן אינן חייבות
 ללמוד אותן כלל לכן לא רמ"י עלי' מלוא כתיבה ס"ח : (ד) או חרש או שומה . בגיטין דף מ"ה ע"ב הני
 רב המנוחא גרי' דלגא ומפסחוינא ס"ח תימו טכחנן מין ומקור ככרי עע"א ועבד ואשה וקטן וכתי וישראל
 מויער פקולין טכחנן וקשרתם וכתבתם כל שישנו בקפירה ישנו כתיבה וכל שאינו בקפירה אינו כתיבה . וכו'
 שם צנכר טור ח"ל כנראה פשוט דהיה לחרש ושומה וצולות לריך טעם מימי לא חני להו צברייתא דהא הני
 נמי פטורי מכל המלוא כפי"ש ריש תגי"ה וכו' עכ"ל . וכנראה לפע"ד ד"ל דחרש ושומה לא איבעריך למוינתי
 דהא קחני להו גרי"ש תגי"ה דאינן צולות . וקטן איבעריך ל"י משום דהתם קחני אחיו קטן כל שאינו יכול
 לרכוש וכו' . והיי"ט דל"ס הגיע לחיטך חייב צרלייה . והנה קטן שהגיע לחיטך הפליין אצ"ו חייב לקנות לו הפליין .
 וכד ה"ר צח"כ צח"כא ר"ח ס"י אי דעפ"י מקרי צר קפירה . אבל דעת המודעי דלכתי דאינו צר קפירה משום
 דחיטך אינו רק מדרכן . וי"ל דלכתי איבעריך למוינתי קטן לצאשומעוין דלפי"י לאחר שהגיע לחיטך לא מקרי צר
 קפירה וכדעת המודעי : או י"ל משום דהאז חייב ללמד את צנו תורה חפ"י צנקטותו . וצקידושין דף כ"ט ע"ב
 ללמוד תורה מלפ"ן דכתיב ולמדתם אתם את צכ"כ ומשמע שהוא מן התורה והיא כיון דהקטן שייך בלימוד
 תורה מול"י יהא כשר לכתוב ס"ח קמ"ל דלא . והיי"ט משום דמימי החיוב דלימוד על האז הוא דרמי"א ולא על
 הקטן . או משום דבקפירה דוקא חלי"א מילתא כפי"ש בשאל"ה שהצח"ה צכ"ק שלפני זה . ע"י טיבה ליון ס"י ד' :
 ונפ"י כק"א רמזים מ"ס פ"ח הלכה י"ג מצי"א דהאצודה גרי"ס שם גם חרש ושומה : (ה) או קטן . ראיתי בס"י
 יד שא"ל מצי"א קפ"ח לפי"ש התוס' בגיטין דף כ"ב ע"ב ד"ה והא לאו וכו' ח"ל ולי"ה והא לאו צני כריתות
 כינה וי"ל דחסי"י צני כריתות הול"ל ואם הגדיל הקטן וכו' עכ"ל . ואי"כ אונאי מועעטין קטן מן וקשרתם
 וכתבתם ניוח כיון שאם הגדיל הקטן י"י צולות וקשרתם י"י"י גם עמה צדין כתיבה . וכנראה לפע"ד . כי
 צברייתא דדרש"י מן וכחצ ונתן מי שישנו כתיבה ישנו כתיבה (כח"ש רש"י בגיטין דף י"א ע"ב) הרי אינו
 לריך להיזה צפועל כתיבה דהא ודאי אינו מצי"ב לברש את אשתו . אלא דנעינן ס"ה"י צר כתיבה צכ"ה . שאם
 ס"ה חלה ס"ה יכול לברש את אשתו . וכיון דלא צעיק ס"ה"י צר כתיבה אלא צכ"ה . ספ"ר אמרי' דגם קטן
 כיון

קטת הסופר א

לשנת הסופר

ב

קמן פסוליי ויגנוזו (ו) שנאי וקשרתם וכתבתם ודרשינן כל שישנו בקשירה ישנו בכתיבה וכל שאינו בקשירה (סלינו מוזר עלי' או שליט עלימן נס) אינו בכתיבה. וביון דילפי' לה מקרא בעינן שידי דוקא גדול ממש דדיינו שהביא ב' שערות לאחר שהוא בן י"ג שנה (מג"א וע' נג"ח ס"י ח' וס"ח כסר כאנה ס"י ח') אבל מספיקא פסול לכתוב עד שיעברו עליו רוב שנותיו או שנוולדו בו סימני סרים לאחר שיעברו עליו ב' שנה:

ג כל שפסול לכתוב פסול בכל תיקון עשייתן (ע"ל ס"י כ"ח סעיף ז') (ז) וצריכין לזרז את הסופרים ולענשם שלא לעשות שום תיקון ע"י אשה או קמן:

ד ספר תורה שכתבו ממזר (ח) יש פוסלין:
ה ס"ת שנמצא ביד-מין ואין ידוע מי כתבו יגנוז. נמצא ביד עכו"ם יש מבישירין וי"א דגיב יגנוז. אלא אם הוהוקו שבזוו עכו"ם ספרי ישראל תולין שהוא מישראל וכשרי ודיה במקומות שאין העכו"ם יודעים לכתוב אמרינן מסתמא בזוו אותן. נמצאו תפילין בדי עכו"ם (ט) כשרים:

ו אין לוקחין ס"ת תו"ם מן העכו"ם (י) ביותר מכדי דמיהן כדי שלא להרגילן לגנבן ולגזולן. אבל

כיון דלכבודי יכול לכתובם עתה כחשבו נר נתיבה נכה. אבל דרשאל וקשרתם וכחנתם צעיק סיקים מלות עשה של וקשרתם צפועל מוס. ולכן קמן כחשבו אינו בקשירה כיון שאינו צפועל בקשירה: (ז) סלי' וקשרתם וכחנתם וכו'. וכל הכי האילי וליחנהו בקשירה ליחנהו כמי נכחיתת תפילין ומחוחת דמשתעי נהו קרא וכיט צקית דקריט עפי ויכיהו. הרין פי' השולח: (ז) ולריכין לזרז וכו'. חשו מהרים לצלן ס"י קי"ח. וכחז ש"ס לזרז ולחחויי שלא לעשות שום תיקון קי"ח ע"י אשה הן לגרוד המחקי הן לחפור היריעות ולחברם יחד צתפירות גדין. וצריענד אס הפרה אס חפטר בקלות לחפור החפירות שחפרה האשה הוא יזרז עונ. ולאס גרדה אס הנביעות צנף האחתיות עלמן כגון בקריף והיא ולאיף הרי אפי' צריענד פסול קי"ח משום דהוי חק תכות. אבל אס היו הנביעות והדביקות צן אוח לוח והאשה הפרדה לא פקלה צריענד. רק אס יודע הסופר הנקומות שגרדה יחד ויחזור ויתקן צהכטר דזה וקרי לבחילה (דוקא צקית אבל צחויי דפקולין צעלא כסדן הוי צריענד): (ח) יש פוסלין. ע"י שיך ס"י רפי"א קי"ח טכחנ ח"ל עוד כ"ל עעס דדמי לענד ולשה וקמן שליטס חייבים צמלות להכי פסקולין לכתוב קי"ח והכי נמי גר ומחור יש כחה וכחה מלות שאין חייבים צנן וכו' עכ"ל. והנה החוקי צגיטין דף וי"ה ע"כ דיה כל שיטתו וכו' כחצו ח"ל ודוקא צקית וחרינו דכתיבו וקשרתם וכחנתם דרשיק הכי עכ"ל. וכראה שהצן השיך דכל שליטו צחיה מלות הכחונה צחורה אינו צכחיה. אבל האצ"א צק"י ל"ס הוכיח צמישור דדוקא מיי שליטו צקשיריה אינו צכחיה. אבל מה שליטו צנוטה אחרת ליה לן צה. (ועי' חמים קופר ס"י רע"ח): (ט) כשרים וכו'. צגויי חוריי' כנולא קי"ח ציד עכו"ם חורי' לה קורין צו וחורי' לה יגנוז. והטור פסק צק"ח דיגנוז וצתפילין פסק דכשרים. וכחז חצ"י שהיה חיו"ם. ותי' דאפשר דהא דוחמירין וחורי' יגנוז דוקא צק"ח שהגויס עשוין לכתוב קי"ח לעלמן להחלומ צו אבל תפילין שאין הגויס עשוין לכתוב לפי שאין לריכין להס לא חליקן צהו לצחורא אלא נקטינן כחול דוכשיר (אבל אפיקורס הוא ישראל מ' וידוע לכתוב חיישי' דילמא חיקרי וכתב) וצ"ס של שלמה ס"י קי"ח כחז עוד עעס לחלק. חחנס כחז אלא שעכ"פ קשה מני"ל לחלק צהכי צמה שכל החחצרים לא חלקו. וכראה לפעדי"ל. כי הכה סיטי"ש צעלמו עס צק"י קי"ז כחז להוכיח דקי"ח טכנולא ציד ככדי קורין צו מרקחני צוחכ"י אין לוקחין ספרים תפילין ומחוחת מן הנכרים וכו' ולא קחני אין פודין כמו דקחני אין פודין אס הצגויין עי"ם שהיה לקיחה כמו שאר לקיחות דהיינו לזרבי לקרות צו ושא דקאור דילמא ליגנוז דיחיי צעלמא קאור עי"ם. ועי"ם הכה דעם חריף והר"ש ושאר פוסקים דקי"ח טכנולא צדי גוי יגנוז וכחז חצ"י דוחטוע להו דרצ חצי דחשכי דילמא ליגנוז קי"ל כו"ד דיגנוז וכו"ח נקטינן. וחחנס קשה דקדוקו של הישי"ש חוחיי' לא קחני אין פודין. ולכן היה כראה להטור לחלק דצתפילין כיע מודים דכשרים דצברייתא לא חני יגנוז אלא צק"ח (וחצ"י כחז דרי"כ דאור נקטינן קי"ח טכחצו מין ישרף לזו דוקא קי"ח אלא היה לתפילין ומחוחת. אבל לדעת הטור הי"ש דלא כקנו חרי"ם מוסס דאור כנולא ציד גוי חורי' לה יגנוז. וצחוי"ם ליכא וי"ד יגנוז) וחיי' שפיר דחני צוחכ"י אין לוקחין מוסס תפילין ומחוחת דבהו שיך לשון לקיחה דהיינו לזרכן שהן כשרים: (י) ציותר מכדי דמיהן וכו'. צעושי"ע וי"ד ס"י רפי"א כחצו דוקא צהרנה יותר מכדי דמיהן אין לוקחין אבל צמעע יותר מכדי דמיהן וחחייבים לקוחתם. וחיינו מדלייתא צברייתא גיעין דף וי"ה ע"כ חיר מעלין דמיהן עד כדי ערפעיק מלי ערפעיק אור רצ ששה חיקתירא. חחנס חריף והרנצ"ס לא הביאו זח"י וכו'.

ב צריך שיהיו העורות(ה) מעובדין לשמה דהיינו שבשמניח אותן לתוך הסיד שהוא תחלת העיבוד יאמר עורות אלו אני מעבד לשם ס'ת (ע"ל ס'ת ד') ולשם זה אני אישים אותם לתוך הסיד וישים אותם מיד לתוך הסיד וכיון שהתחלת העיבוד הוא לשמה אזי גם המלאכות האחרות כמו חלקותן וגרידתן כולן בתר התחלת העיבוד גרירין . וס'ת נכון שגם בכל מלאכה ממלאכות האחרות יאמר כן שהוא עושה לשמה (גני יונה) וכן בתחלה בשנותן את העורות (ו) לתוך המים שיתרכבו ויכשרו לעיבוד יאמר ג"כ שהוא גותן אותם לשמה . אבל בדיעבד כל זאת אינו מעבד כיון שתחלת העיבוד נעשה לשמה . אבל אם תחלת העיבוד (דהיינו סנתינס לחוך הסיד) לא נעשה לשמה אעפ"י שגמר העיבוד נעשה לשמה (ז) אין להתיר (מלאכה שנים זשס קלח פוסקים ודלא כע"ז) :

ונכון שאין כותבין תפילין על עור צהובה ענווה דכתיב לנוטן היתה חורה הי צפ"ק מדבר הנוסח צפ"ק אלא נועמה ע"ג עור כבלות וערפית אל יכתבו א"ל חושב"ל לך נשגל למוה"ד לשני בני אדם שנתחייבו הרביה לנלוכות אחד הרגו ואלך ואחד הרגו איספקליטור (סר העצמים) איזה נוסח נשכח היו חייבי זה שהרגו ואלך אלא ונעמה יאכלו א"ל התורה חורה לא תאכלו כל נבלה ואת חיות יאכלו א"ל קאלוס (נוסחה) הכי דכבלה בורה ואל"י נשכח יוחר נשחטה . חונס צק"י אור אר"י כהנז וז"ל כתב מורי הרב רבינו שוטה שדחאו צקש דא"כ שהרגה אספקליטור לפי חשונתו למה כותבין עליו אלא שיקר העניס כדיופרט צידושלנוי פ"ק דונגילה דכבלות וערפית אע"ג דאינו נוסח צפ"ק וינוי נוסח צפ"ק עכ"ל . לפי"ז דברי הרמ"ע כתיב : (ה) ונעודין לשמה . הפרי"ג צק"י ל"ז אי"א ס"ק י"ג החליע צפשיעות ונה"י הרמ"ע סנכ"י פ"א ונה"י הפילין ה"י י"א דעיצור לשמה היו רק דרצנן . חנל לדעת רוב הפוסקים הוא ודלאורייתא ע"י צק"י מלאכה שונים : (ו) לחוך המים וכו"י . צנח"ק כתב וז"ל וכך יאמר כשישים אותן צוים לשם קדישת ישראל (כ"ל דל"ל תורה ישראל) לשם הפילין יתחיה וקניעות ולשם עור לבנים לתפילין ח"י א"י שירית אלו למים ולא כשר לכחוב עליו כל נוס צ"י"ה עכ"ל . וצנ"ח"י ס"י קנ"ה הש"ג עליו כי הנתיבה לתוך המים לאו כלום היא אלא הבנה שיתרכב העור ויכיל אח"כ לקבל מה הקיד . וחונס כראה כי הענח"ק נחשך צה אחר הצרוק שאמר שכתב דככל נעשה שהוא עושה יאמר כן וכתב גם כשנתיבין בתחלה למים ע"ש : (ז) אין להחיר . כ"כ צק"י ונל"ש זשס קלח פוסקים שחילקים על הע"ז צה . גם צק"י אי"ה דיונה ונ"י ח"ש צק"י הזכרונות וז"ל אותן צני אדם שנועדין על ידי סתים ונסייעים אותן צנלחכחו י"א שאינם עושים כן בתחלת העיצור כשנשניעים אותו צתוך הקיד כנעני צק"י אחר שציקר העיצור כבר נעשה והדין הפשוט שצ"ק להיות בתחלה וס"י צישראל הועמד אינו נועיל כ"א כשיאמר כן בתחלת העיצור עכ"ל : (ח) צנחשנה קני . לקוון צק"י " ס"ק ד' כחצני קלח הוכחה דלקדישת השס קני צנחשנה . ולפי"ז י"ל דגם צעיצור כן דהא לשמה דעיצור ולשמה דלזכרות צלשון אי כחצני צניעין דף כ"ד ע"ג

ג י"א דצריך דוקא להוציא בשפתיו שהוא מעבד לשמה וכן נכון לעשות לכתחלה כי אין הקדושה חלה במחשבה אלא בדיבור שהדיבור עושה רושם גדול (צ"י זשס מדנ"י) אבל בדיעבד יש לסמוך על הפוסקים דגם (ח) במחשבה סני :

ד ס'ת . תפילין . ומזוזות . חלוקות בקדושתן . קדושת ס'ת גדולה מקדושת תפילין . וקדושת תפילין גדולה מקדושת מזוזה . ולשמה דקדושה קלה לא השיב לשמה לקדושה חמורה . בגון קלה דמעובד לשם תפילין אינו כשר לכתוב עליו ס'ת . אבל לענין מצוה קלה דהיינו לכתוב עליו מזוזה י"א דשפיר השיב לשמה . דלשמה דקדושה חמורה עולה גם לשמה דקדושה קלה . אבל יש לפקפק בזה ולומר דכל קדושה צריכה דוקא לשמה ממשי . ועוד יש מפקפקים בזה משום חששא דאין מורדין מקדושה חמורה לקדושה קלה . וגם ע"י תנאי יש מפקפקים . לכן המובהר הוא לעבד את העורות בפרטית לשם קדושתן יאת אשר לס'ת לשם קדושת ס'ת . ואשר לתפילין לתפילין . ואשר למזוזות למזוזות . אך אם אי אפשר לו לעשות כן . אזי בשעת הדחק יש לסמוך על האומרים דסגי בשאומר בתחלת העיבוד לשם קדושת ס'ת ולשם תפילין ולשם מזוזה ולשם עור לבנים . או שיאמר בדרך תנאי עורות אלו אני מעבד לשם קדושת ס'ת ואני מתנה שאם ארצה לישנות לתפילין או למזוזה

או לבתים יהי הרשות בידי (ע' מקיים א' אוח ל"ח) (וע"ל סימן כ"ה ס"א וס"ב) :

ה נכון לדקדק בקדושת העיבוד לשמה כל מקום שאפשר למצוא ע"י ישראל ולא ע"י גברי . ואעפ"י

לשכת הסופר

קסת הסופר ב

ע"ש : (ט) לא מהני לעכו"ם . דהו מתקבז דהו עובד לא אמרי . הרומע ק"י ל"ד : (י) יסיע לו הישראל . לשון ר"ב נקטיה ואם גוי מעבדן וישראל עומד ע"ג חוקיניו וקיי"ע זה יש צו מוטע דנכרי אדעתא דישאל עבד וכו' . והוא ש מביא דבריו וכחז חז"ל וכהו העם כמיש הר"ע כי אין עבדנין ישראלים מלויין בכל המקומות וכן הדעת מוכרעת דנגע וכו' אבל בעינינו לא בעינין אלא בתחלת העיבוד כשקיים העור לתוך הקיד שיחמד לו חגי עושה כך לשם סת' וזה יעשה הגוי לשם ישראל כשיחמד לו עשה כך וכו' עכ"ל . הנה מוכח מדבריו דאפי' קיי"ע אינו לר"ך (ועי' ח"ט זהו צניאור מרדכי) והג"י תוה על הראש חז"ל . ואני תוה למה כתב סנהדרין כה"ר לפי שאין עבדנין ישראל מלויין וכי אין עבדנין ישראל מלויין מלי' הו' הא כיון שאינו לר"ך לשוה אלא בתחלת העיבוד יניחן הישראל חוץ הקיד לשוה ואח"כ יעבדו הגוי והו' מעבדנין לשוה גם לרעה הרומעים (ותיחזי דחוק ע"ש) ולפענ"ד כ"ל דק"ל להראש דהא דק"י בתחלת העיבוד לשוה זהו רק כשהו הנחמיל העיבוד גמר כל העיבוד צוה אמרינו דכל העבודות צחר העבודה הראשונה גררי וכל העבודות שהיא עושה על דעת העבודה הראשונה הוא עושה . אבל אם אחד עשה תחלה עבודה אחרת לשוה ואח"כ צוה אחר אחר אמר שאר העבודות נקחם צה"ג לא אמרינו דצחר העבודה הראשונה גררי דמיני חדשות צלו לכאן וכמוס"ל אייה צק"י ד"י סק"י צ"ש חס"י צ"י צלשונה דכה"ב ע"ש : ולפי"ז י"א לנו לכאורה דבר חדש דאם הישראל לצדו מניח את העבודה לתוך הקיד גרע עפי' מאלו הכיחן הגוי לצדו . והנ"ל צק"י ל"ב סק"י י"ג כתב צ"ש הג"י דאם נוחנו מתחלה בעיבוד לשם קדושה מניח את העכו"ם להול"א לתקנו וא"ל לסייע עוד . וע"ש צלשוני סדר ולי"ע (שי"ב ראיתי כי הצ"ח כתב לתוך קושי' הג"י צק"י ח"ט ע"ש) : (יא) שלש עורות הן וכו' . כיכ הרומעים פ"א מה"ל תפילין ה"י ה"י ע"י ופ"י גו"ל היינו שלא נחפן כדאמרי' גו"ל אצ"י דלא משפ"ן . וקל"ך נקרא ל"ד החילון על שם דקו"תו סקל"ך . ודוכסוקטות נקרא ל"ד הנצ"ר כי דוך צלשון גו"י חוקים כמו דוך פלן . וקוסטות צלשון יון צ"ר . וכוחצון על סניהם צוקוס דיצוקס יחד . והקינן כצד אלהים הקטר דבר . פ"י שהתפילין והגומחה שהם כצד ה"י יכתבו צוקוס הנקטר דהיינו צוקוס דיצוקס יחד

ואעפ"י שהישראל אינו מעבדו ביומי כמו הנכרי (צ"י יונה) כדי לחוש לדעת הרמב"ם וסיעתי' שפוסל"ן אם עיבדן עכו"ם אפי' ישראל עומד על גבו ואומר לו עבוד לשמה משום דנכרי אדעתא דנפשי' העביד . אבל במקום שאין עבדן ישראל שביח יש לסמוך על הפוסקים שמבשרין אם ישראל עומד ע"ג ואומר לו עבוד לי עורות אלו לכתוב עליהם ס"ת וכו' ואמרי' דנכרי מסתמא אדעתא דישאל קעביד . ודוקא אם מצוה בן לעכו"ם בפ"ו והוא שומע אבל מחשבת ישראל (ט) לא מהני לעכו"ם . וגם צריך להיות סמוך ברגע שהוא נותן את העורות לתוך הסיד ולא מהני מה שאומר לו קודם לכן (נצ"ח ס"י קע"ט) ואם יש להעכו"ם פועל"ג"ב עכו"ם או צריכין גם הפועלים ההם לעמוד שם כשהוא מצוה לעבדן לשמה (נני"ז ומל"ח) מיהו אם אפשר (י) יסיע לו הישראל קצת בתחלת העיבוד כשנותנו לתוך הסיד ויאמר שהוא עושה לשם ס"ת וכו' וכן נוהגין . ומה טוב אם יוכל הישראל לסייעו קצת בכל העבודות דהיינו במתיחתן וגרידתן וסחיטת המים וכדומה . ובדיעבד אפי' לא סייעו כלל כשר אס צוה לו מתחלה (אבל אם תחלת העיבוד לא היה לשוה גם צישראל לא מהני עוד לעשותו לשוה כע"ש צק"י צ"י) :

¶ כשמעבדנין ע"י עכו"ם יסמן העורות בנקבים במרצע כעין אותיות ולא היישינן אח"כ שמא החליפם וזייף את הסימנים משום דמירתתן פן יכיר הישראל בטביעת עין שיש לו בסימנים או מפני שאלו הנקבים נעשו מחדש . ויש מי שאומר שלא יסמן במרצע אלא יחרוץ אותיות על הראש מבטנים (נרוך סאמר) עוד צריכין להשגיח מאוד לאחר העיבוד כי לפעמים העכו"ם מניח ממליתים על הנקבי' שהיו בעור וממליתים אלו מסתמו מעור שלא נעבד לשמה (וז"ל גם מוטמאים) ובקושי הם ניכרים לאחר העיבוד כ"א נגד השמש (מח"ס ס"י ל"ב ס"ק י"א) :

¶ צריך שיהיו מעובדים בעפצא או בסיד וכיוצא בו מדברים שמכוצים את העור ומהזיקין אותו . וצריך ליהדר שיניח את העור בסיד עד שיפלו השערות מעצמן לא ע"י גרידה ואם מוציאו קודם לכן לא יכתוב עליו משום דהו' דיסתרא (נרוך סאמר) :

¶ (יא) שלש עורות הן גו"ל וקל"ך ודוכסוקטות . כיצד העור שלם לאחר עיבודו נקרא גו"ל .

ובימים הקדמונים היו נוהגין שלאחר שהעבדו את בעוביו לשנים והיו לישני עורות . אחד דק והוא הבשר ונקרא דוכסוקטות . הלכה למשה מסיני שידו בותבין ס"ת על הגו"ל במקום השערות ותפילין

ותפילין על הקלף במקום הבשר ומוזה על דוכסוסמות במקום השערות . ואעפ"י שכך היא הליט אם כתב ס"ת על הקלף בשרה ולא נאמר גויל אלא (יב) למעט דוכסוסמות וכן אם כתב מוזה על הקלף או על הגויל בשרה לא נאמר דוכסוסמות אלא למצוה :

מ קלפים שלנו שאין חולקים אותם יש לדם דין קלף וכותבים עליהם בצד הבשר . כי מה שמגדירין קליפתו העליונה שבמקום השערות אינו אלא כדי מה שצריכין לתקנו ולהחליקו ואפי' אם היו חולקין את העור לשנים היו צריכין לגרד ממנו כך ומצד הבשר גורדים הרבה עד שלא נשאר אלא הקלף . וקלף זה מובחר גם מגויל וכותבים עליו לכתהלה ס"ת ואין כותבין בזמנינו על הגויל ובשר גם למוזה . אמנם צריכים לזודר לגרוד היטב מצד הבשר שלא ישאר שם שום קליפה דקה במקום הבתיבה . דקליפה זו היא דוכסוסמות ואם כתב עליו אפי' רק אות אחת בין בס"ת בין בתפילין בין במוזה (יג) פסולי והסימן הוא מה שיכול לקלף ולהפריש במהט אפי' קליפה כחוט השערה וזה דוכסוסמות (כ"כ נס' נניעת סל טמחה ונס' מעון חירות) :

אם

יחד . בערת זקנים : (יב) לנעט דוכסוסמות . זה לשון הרמב"ם . והרמב"ן ז"ל בחידושו לנסי שבת הקיב עניו וכתב חז"ל והרמב"ם ז"ל אמר כתב על הדוכסוסמות ס"ת פקול ואינו יודע מה הוא דהא חז"ל (שבת דף ע"ט ע"ב) הכא דבי ונכסה וכו') זקית טלן כסירין ואציג דבוסקקא ונחה כשרה זקלף וזדוכסוי (וואינו למוינר דהך זרייחא במוזה חכי') זרייחא זקית קיווא כדועיקרא חדא דמוזה גויל לא ופרסא להתיחא (וצרייחא קתני כווי גויל) ועוד דלא פליגינן חן לאוקיומחא דגמי דמוקי לה זקית ודכשרה זכולן בלא רחי ואפי' אפשר לאוקוס בזקקא במוזה עכ"ל וע"ס עוד . והכי כחז חז"ל זסיק דציז (דף י"ד) שאלו חת רבי ס"ת זכמה אשר גויל וי טפחים זקלף אינו יודע ומדלא מדבר דוכסוס' אלמא דוכסוס' כלל לא ואציג דזפי האוילא חכי דבי ונכסה כחזה על הקלף ועל הגויל ועל דוכסוי כשרה ואוקוזה זקית רבי לא ס"ל הכי וכותי קינ"ל דהוא עדיף ונחמא דבי ונכסה . ועוד דזירושלמי פ"ק דונגלה וזמיס פ"ק קתני גבי ס"ת כותבין על הקלף זוקוס זכר ועל הגויל זוקוס זכר ומדלא מדבר דוכסוסמות אלמא כרבי ס"ל עכ"ל וכ"כ זצ"י ע"ס . והנה ע"ס דרבי עדיף ונחמא דבי ונכסה . כפי הנראה דגריס זקלף אינו יודע ומפרש דהכל הוא ודברי רבי שהשיב להם גויל וי טפחים וזקלף אינו יודע . אלל לפוס הגירסא שלפנינו

זקלף זכמה אינו יודע דהיינו ששאלו אותו זקלף זכמה וחס"ב אינו יודע איך מרבי לא מוכח מדי אלל מן השואלים וואן יומר לן ראינח עדיפי ונחמא דבי ונכסה . גם הירושלמי וויס לכאורה אינן מוכרעין לזכות זרייחא דנחמא דבי ונכסה ואוקיומחא דמוקווי' לה זסיק דילן . דהא בכל זוקוס נקטינן כסיס דילן : ולפי' ע"ד אולי י"ל כן . כי הנה לכאורה קשה רב פסא דאמר רב דאמר רב דאמר רבי ונכסה וכו' . כתי דהוי סנר דכחצי תפילין אגויל ואיכא לאוקיומה זתפילין . אלל אכתי אינו מוכרח ואפשר כווי לאוקיומה זקית ודקארי ל"י עאי קארי . וכ"ל כי הנה זחא דאמר אלל לאו תתפילין כחזו החוס' דהא דקחני כחזה לשון נחזה היינו ונחה זתתפילין . והנה גם ס"ת בכל זוקוס זלשון זכר הוא (עני"ש אי"ה זק"י ע"י סק"ג) וקשה איך ווקוין לה זקית הא כחזה קתני . ואין לוור דקאי איריעה דהא אי כחז יריעה אחת על מין אחר ונשאר הספר פקול כוויס רבנו זסיז הי"ד ס"ת טכחז ונקלחו על הגויל ונקלחו על הקלף פקול אלל או כלו על הגויל או כלו על הקלף והוא מן הירושלמי . ופי' הפרישה ונחוס דהוי כווי שני ספרים . והיא קושיא עלוזה לכאורה . ולא ונלחתי כעה לחרץ אלל לוור אחת ונחתי אלה . או דלפוס הך אוקיומחא דמוקווי' לה זקית זחמח לריכין להביה הזרייחא ולוור חנו כחזו (ואף דלא אמרי הכי זגוי להדיא כזר ונלחט כוילא זזה זסיס . ע' כחזוח דף כ"ז רש"י ד"ה זנר אחר) או דפליגי אירושלמי וס"ל חל"ז על הגויל וחל"ז על הקלף כזר . ולפי"ז אי"ס דרב פסא כיון דהוי סנר דכותבין תפילין על הגויל ואפשר לאוקיומה תתפילין הוי מוקי לה הכי ואציג דלא פלטן מרוחקא דל"ל כחזה היינו ונחה זתתפילין וי"ו חכי עדיף טפי ולאוקיומה זקית דהוי לריכין לרחוקי עובז כווי"ש . אך הוורה דחי דאין כוהבין תפילין על הגויל ולכן לריכין לנשכחי חנפשי ולאוקיומה זקית . ולפי"ז לזקקא דוואינו לאוקיומה זנוחה זלי שום דוחק ודאי דהכי היא . ולא ונלחתי חכא דאית ל"י ס"ת כזר על הדוכסוסמות ואית לן למוינר דפקול כפשטא דקוגיא דז"ב וירושלמי ווי"ס . ואית לן כווי הוכחה גמורה דמוזה כשרה על הגויל וכדעת רבנו : (יג) פקול . זנחליח השקל ס"י ל"ב ס"ק יי כתב חז"ל וז"ל להשיגיה שלא ישאר על העור קורס שיכחזו עליו קרוס מן חלק של לך הנשר שהוא דוכסוסמות ולא ענעית זתתפילין שאכור לכחז על דוכסוסמות

א אם שינה וכתב על קלף זה במקום השערות . תפילין . ס"ת או מזוזה פסולים(ע' ביאורי סגולות) :
ב כתב מקצת ס"ת על גוויל ומקצתו על הקלף פסול לפי שהוא כמו שני ספרים . אבל אם עשה חציו גויל וחציו צבאים פ"י עור צבי או של שאר היה אעפ"י שאיגו מצוה מן המובחר כשר :
ג מה שנהגו קצת סופרים שאחר עיבוד הקלף בסיד מושחין אותו בצבע לבן שקורין לאג וע"י זה הוא חלוק ובהיר בלבנותו מאוד (ד' יש מי שמבשיר ויש מי שפוסל משום דחייץ בין הכתב לקלף ונכון להחמיר :

דין

דוכוסקטות חלה לפי מנהג סוואלה לכתוב על דוכוסקטות כוננאר צייד ס"י רפ"ח לפיה לריך שלא ישאר על העור קרום דק דהא דוכוסקטות לריך לכתוב בלד הסער והא כותב על איתו קרום הרי כותב על דוכוסקטות בלד הנער עכ"ל . הנה מה שהחל קורא לקרום זה מדבוק בטס דוכוסקטות אינו מודייק כיכ דהא כל שלא נפרד טס גויל עליו . ועכ"פ הדין דין אמת : וראיתי צפי שנות חיים שויה פת"ס הלי מנהג תשו"י צ"י שכתב להחיר והציא רח"י מלשון הרמ"ש שהציא סג"י צפי"י רפ"ח שכתב חו"ל ורחיטי פה שנהגו לכתבה (המחזה) לגויל ויראה שהיא כשרה בגויל כי היכי דכשרה בקלף דנחפילין דוקא פסול גויל דהא חף בקלף חס ש"מ וכתב צוקוס סער פסול חבל צמחה דכשרה אריבוסקטות צוקוס סער ואקלף צוקוס

צער איכ לא שייך צה שינוי וכשרה גם לגויל צוקוס סער כמו בדוכוסקטות צוקוס סער וכו' עכ"ל הרמ"ש וכתב הג"ל ח"ב איכ כיון דמוכח להדיא דלגויל צוקוס סער כשר אף דנכ"מ ותפילין פסול על קלף צוקוס סער כולן כשר כיון דכשר על דוכס' צוקוס סער איכ הי"כ להיפוך על דוכס' צוקוס סער כשר כיון דכשרה על הקלף צוקוס סער ונפרע דכתב להדיא דצמחה לא שייך שינוי ונשנוע דכשר בכל ענין עכ"ל . וצמח"מ הנה מלשון הר"ב דח"י אין טום הוכחה להכשיר לכתוב על דוכס' (וכן על גויל) צוקוס סער . דהא לא כתב חלף דומחזיק דביחצין מנהג על מין שטובהין עליו צוקוס סער דהיינו על דוכס' הי"ה דכותבין אותה על גויל שהיא ג"כ מין שביחצין עליו צוקוס סער . חבל להחיר לכתוב צוקוס סאינו וקוס כתיבה כלל זאה לא שנועו . וחדרה מודייק וכתב דכשרה גם לגויל צוקוס סער ונשנוע דוקא צוקוס סער שהיא וקוס כתיבה לסי"ת ולא צוקוס סער משי"ב דצגויל וקוס הנער לא הוי וקוס כתיבה כלל . ומינה הי"ה לדוכס' צוקוס סער שאינו וקוס כתיבה . אך הטי"ר צפי"י רע"א כתב דגם אדוכס' צוקוס סער ואקלף צוקוס סער כשר . חבל צצ"י טס השיג עליו ופסק צצ"י דלא כות"י והרמ"א חף שהציא טס דעה זאה בלשון יש וקילין חבל פשיטא דאין דעמו לפסוק סבי (ע' בהנהגת האר"ה שאלח"ר ס"י רנ"ב) אונה טגס צחוס' מנחות דף ל"ב ע"א ד"ה אירי ואירי כתבו קצרה זאה צהירון אר"השון חבל הרי כתבו טס עוד חירון אחר וצנסי' טבת כתבו עוד חירון אחר . ופשיטא דלא טבקינן רוב גדולי הפוסקים הנוחמירין וכחול צתר מיעוטא דוקילין . ודברי המחמ"ס טבין ותקילין : (ד' יש מי שנוכסיר . וזהו דעת מהר"י מ"קן צחשו"י ורחיטו מדיו ע"ג ד"ו . חבל צפי"י צני יונה האריך לפסול וטוס דהוי חלי"ה גם נפטי שאינו מתקיים זמן מרובה וקופו שהלצב מתפרד ועל הקלף כשההשן ואיכ גורם מתיקת הטס . ונה שהציא מהר"י מ"קן רח"י מדיו ע"ג ד"ו דחה וטוס דהוי מיט ומין צמינו לא חייץ . והנה מלחתי צחשו"י מהר"ם אי"ש ח"ב ק"י ל"ב כתב ג"כ להכשיר והציא רח"י להחיר וטוס דהוי לכחותן וכל לכחותן *) אינו מולץ כדלחור רבא גבי לולב סוכה דף ל"ז . ואמנם לפעדי"ג ל"ס לחלק ג"כ ואין כולן וקוס להאריך : ע"י צטו"ת גצעה פינחס ס"י כ"ו . והר"ח שמוציא מנהג שכתבה החורה צלגל דכתיב וכחצתם על האצנים והפ"ה לדברי ר"ש ככתבה ע"ב הקד . הנה צפי"י צני יונה דחה זאה ד"ל דלרד"י מלוחו צכך ע"ס . וצדאי רח"י להחמיר בזה . אך אם הלצב הוא דק כיכ שהדי' מהמלה צחוק הקלף גם צפי"י צני יונה כתב דלפטר להכשיר . וצטו"ת ק"י ל"ב ק"ק י"א לאחר שהציא דברי הפומ"א כתב ח"ל . ויראה שכתבה יש להעביר על פניו צחוק יד ונטלית לצן ולקטרו היטב ולזו ונה שאינו מדובק בהקלף מהלצב דבק ע"ב יוסר ונוטו ע"י הקיטח הזה ונה שכתב מדובק צו הוא כעשה גוש אחר ואינו מולץ ונינו כראה שאין להחיר רק משיחה דקה חבל לא אם הוא טוח על פניו ועב קלף עכ"ל : בברי"י יו"ד ק"י רע"א לוח הי הציא ויש הגויר דקלף

סחעציר

סגולות בעל חת"ס סופר זצ"ל

(*) אין כוונה צני יונה שהי"י חלי"ה סולת חלא ליטנא בעלמא כיון שהטיחה טעמים על הקלף מפסיק צני הדיו לקלף ולא נכתב ס"ת על הקלף חלא על הטיחה הנומחת טוח על הקלף וידוע שכתבונדין את הטיחה לא נשאר טוס דוטס פתיחה על הקלף נמלא ס"ת נכתב על דבר אחר שלא על הקלף אטו אטו ידבק כ"י על הקלף ויכתוב עליו יוכשר . ונה לי כ"י או טיחה ע"ב אין וקוס לדברי מהר"ם אי"ש צכאן . ועיין טיעת רעצ"ן סגרי"ן וריטצי"א נכחה טס סבי גם צלולב אין פסול מוטוס חלי"ה ולסון חלי"ה הוא לפון מושאל ע"ס :

קסת הסופר ג

ג דין הדיו והשרטוט והקלמס ושיכתוב
בימין ובו ז' פעמים :

א הלכה למשה מסיני שאין כותבין סית תריס
אלא בדיו . ולכתחלה טוב לעשותה בענין
זה (א) מקבצים עשן של שמנים או של זפת או
של שעווה וכיוצא בהם (גליח סלאמרים או קיהמרים)
וגובלין אותו בשרף אילן (גומי) ובמעט דבש
ולוחתין אותו הרבה ודבין אותו עד שיעשה ריקקון
ושיבשין אותם וקודם הכתיבה שורדו במי עפצים
וכיוצא בו וכותב בו שאם תמחקנו ידוי נמחק וזהו
הדיו שמצוה מן המוכתר לכתוב בו סתוים ואם
כתב שלשתן במי עפצים וקנקנתום (קוספערוואסטר)
שדוא עומד ואינו נמחק כשרים וכן נוהגים עתה
לעשות את הדיו אפי' לכתחלה במי עפצים וקומום
(גומי) וקנקנתום רק צריכין להשיגה שתהא שחורה
בתכלית השחור יא"כ מה ליעשה הדלכה שואטרה
למשה מסיני שיהיו כותבי בדיו למעט שאר מיני
צבעונים כגון האדום והירוק וכיוצא בהם שאם כתב
אפי' אות אחת בשאר מיני צבעונים או בזהב דרי
אלו פסולים יוכן אסור לכתוב שום שם מתניך שלא
בדיו וי"א דלא בעינן דיו רק בסית :

ב אפי' כתב מתחלה בדיו שחור ואחר זמן
נתקלקל הדיו ונעשה אדום נמי פסול (נני יוכה
ופרע"ג סי' ל"ג אי"א ס"ק ל"ט) וצריך להשגיח על זה
במאוד כי שכיה מוכא :

ג דיו אין צריכין לעשות אותה לשמה (נאח עסק)
ואם נעשה מסתם יינם מצד הדין אין בו איסור
אך מי"מ לדבר שבקדושה וכתובת כמה שמות נכון
לקדש עצמינו במותר לנו ולהרחיק מן הביעור ומן
הדומה לו (דנ"ס סי' קס"ג וסי' קס"ד) :

ד אם זרק עפרות זהב על האותיות מעביר את
הזהב וישאר כתב התחתון וכשר (א"ח סי' ל"ג
ס"ג וע' מ"ט א"ח לקמן סי' ח' ס"ק י"ג) אפי' בתפילין
ומזוזות (פרמ"ג) אבל אם זרק את הזהב על אות
מאזכרה אין לו תקנה (ב) לפי שאסור להעביר את
הזהב משום דהוי במחוק את השם :
הלכה

לשכת הסופר ה

מצעצעי עליו מי כרכוס פסול להקלף לריך שיהי לכן . והוא
ז"ל פסקו צו אצל לא דמה לגמרי ע"ש (שהגיה דברי
החוקי סנהדרין דף כ"א ע"ב ד"ה כחצ ליצונאה . ולכאורה
דברי החוקי בלגיה לעייק דהויל להקשות ג"כ דהלמינו
שאלן כוחצין אלא צדיו ובכחצ הואל אין האוח ודיו)
והנה צוים פיג אחא חייב אדם לכחצו סית כאה בקלפים
כאים ועורות לצועיים כה שאלער זה איז כ"י . אך י"ל
דכוונתו על לך החילון סלאורי הכחצ . או י"ל שהוא ע"ס
ול"ל עורות כנאים דהייט קלף לני :

א וקבלים עשן וכו' . כי כ הרמזים ושאר
פוסקים לכתחלה צענין דיו הנמוח :

ואני ממה מדוע לא נהגו עשה הקופרים צדיו כו' . ואני
בעלמי נסיתי ועשיתי אוחה לקחתי קיהמרוס וגבלתי אוחה
היעב עם מעע וי"ט ורצ"ג גם קלח גומי נחתי נחוכה
ועשיתי אוחה ריקקון וכחיצו העע ולחכי אני שורה
עפלים צמים וגי"כ עם קלח גומי וקודם הכתיבה אני שורה
את הריקקון צמי עפלים אלו והיא דיו יפה מאלד . אך זאת
לדעת כי הקיהמרוס צעצעו קשה שיגובל עם מים קרים
ולריכין לערוח עליו מים רוחצין : במ"ס שנת דף י"ח
ע"א חוקי ד"ה אצל דיו וכו' הקשו דלקח צמי אי עשן
זית יפה לגבל אלמא חזינן דסייד גיבול . וליע לפעיד מלי
קושיא לפי"ס הרמזים מעשה הדיו כו"ס כאן וגם החוקי
בעלמן כחצו לקחן דף כיג דכל דיו שנכתב היה יע"ס .
ואיכ נראה צו"ס כי במחלת עשייה הדיו קיקן ספיר
סייד גיבול ומה מיירי לקחן כו"ס שפירש"י ט"ל אצל הכא
מיירי ששורה את הדיו הינע צמים וצ"ה אמרי' דלא
צר גיבול הוא . ולע"ג על החוקי : (ב) לפי שאסור
להעביר את הזכר וכו' . כחצ סנ"י צעס הריצ"ס סי'
ז' אם עבר וגירד את הזכר וכחצ צדיו כשר עיהו בכל
אזכרות הקפר אפי' צדיענד פסול משום דמיחזי כוונתו
עכ"ל . ור"ח"י שהקשה צ"ס ישועות יעקב דאיכ למה
כחצ צדיע סתם אם זרק זהב על אוחיות ומעביר הזכר
דמשמע אף אם זרק על רוב אוחיות ג"כ מהי גרדה
ולמה לא נפסל משום דמיחזי כוונתו לדעת הריצ"ס
ופשיעאל דלענין מיחזי כוונתו אין חילוק צ"ן אוחיות
השם וצ"ן שאר מינוח עכ"ל . והנה גם צ"ס צ"י זכ"ה
כחצ צפשיעות דגם צשאר אוחיות אם ילענד אחיכ
להעביר בקולמס אם יעשה כן צהרצה אוחיות מיחזי
כוונתו ופסול . ולפעיד ר"ח"י לומר לפי"ס הגני"א
להעביר עליו בקולמס לשמה משום דמיחזי כוונתו והייט
למלי דווש"י ר"ח"י היינו טעמא דחכמים משום דבעינן זאי' ונפרש הגני"א דהיינו משום דהוי עכ"פ כוונתו
קלח ואף דבתיבה אחי"ה ודאי לא איכפת לן בכה"ג מ"י צעס אינו מן האונצמר דבעינן זאי' (עין במחלית השקל)
איכ היה נוקוס לומר כוונתו כן גם לרי יהודה אף דמורה באזכרות דכל הקפר משום דמיחזי כוונתו היינו דוקא
באזכרות

באזכרות דבטלמו מחדש
 כלם עכ"ם קלח ונטוור
 דלא שייך ונטוור בהעברת
 דיודלא אחרת בגמי' ונטוור
 בשאר תיבות אלא בלחוד'
 החליות בניי טימן סגרא'
 יחדר ונטוור . הן אונח כי
 צריג'ש ונטוור עס דאף
 בשאר תיבות שייך ונטוור
 בהעברת קולמוס סכתב
 דחשיה לא לחוד' בגמי'
 צדי טעיה בכל דף טיהקן
 בגרידה ויחצר ויכתוב על
 הגרד ונטוור דסוי ונטוור .
 אכל לפי חשוי הרטביח
 טהביח עס דבלאות גם
 צדי טעיות וכל להקן
 בגרידה והא דלחוד' בגמי'
 עכו היינו עד טיהקן ולא

הוא ונטוור והעברת קולמוס ודאי אינו ונטוור כיכ
 כוח כתיבה על וקוס הגרד אפי' בהרבה וקומוח . וליע
 לפעיד לדינא . כי אף דפטעא רבוגיא ונטוור זהא כדעת
 הרביג' דבי טעיות במקרות לא ונחי טוס חיקון אף
 בגרידה וכח'ש הפסקים ויעו אפטר דהיינו טעווח ונטוור
 דילערך לכתב לחיות קטטה לנולאות החקרן והו הכימור סיהיו הרבה תיבות בלוחיות קטנות ונטוור הספר אכל
 ונטוור רכתבים על וקוס הגרד אכתי לא מוכרח סיהיו צו ונטוור ונטוור בשאר תיבות ודויק : **העירורתי** על זה
 אף דלא סכיה עשה שחוק עפרות זהב על הכחז ויינו כיוו לונה דסכיה עובא טכונה תיבות קפלה ונטוור הדיו בלוחין
 סלריכין להעביר עליהן בקולמוס אס יהי צוה חסש ונטוור או לא . וידוע שאין להחמיר ולאקור ונטפיקא עזהו איקור
 לגרוס גניזה לקיח בוקוס שאפטר להקנו וכעת ליע אללי . טוב ראייתו וייש החשבון ח"א ס"י קכ"ז ונח"ג ס"י קל"ג
 (וויש טס צפון העברת דיו על השס אכתוב ח"יה צפי י"א סקיצ) : (ג) ולא ישרעט בעופרת וכו' . כחז צפי
 צני יונה ויל' ואם שרעט צדצר הנובע אינו פוסל ויינו הי ס"ה עכ"ל . ותיבת ויינו הוא ט"ס ויל' ויינו (ריח
 ונעדי וולך) כי טס הוא . אכל אינו מוכרח . וייש טס על הלצו' יל דהלצו' קמד איש על וייש צהלי חפלין
 שפסול . ועי' ציי אהעיו ס"י קכ"ה : (ד) קולמוס כאה . צומ' שבת (דף קל"ג ע"ג) תחיל זה אלי ואכונה המכלה
 לשכיו בולוח עשה לפניו סוכה כאה ולולב כאה ונטוור כאה לי"ח כאה ספר תורה כאה וכחז צו לשנוו צדיו כאה
 בקולמוס כאה בלצלר אונח וכורכו צעיראין : (ה) ואין ונאגין כן . כחז צפי צני יונה ונלה ונטוור ונטוור ונטוור ונטוור
 קולמוס של קנה וכן אמרו ח"ל שזכתה *) קנה ליקח ונטוור קולמוס לקיח שכן אין לגזול ונטוור מה שזכתה ונטוור
 הסומים גם ונטוור חק הוכוח אף בהיות כי צנדינטו אין הקנים מלויים חזקים כיכ
 ואם יעשה ונטוור קולמוסים על כרחך ילערך לתקנם על כל שורה ושורה ועיי זה יקי
 הכחז ככונה שיהיים עיכ נהגו לכתוב בטל צרול או כולה דודאי אין צו חסש חקיקה
 דהרי הוי חק ירכות וגזירה ח"ה היא גזרה חדשה שלא מלחונה בגמי' ואנו אין לנו
 לעשות חששות מלצנו עיכ עדיף עפי לעשות כחז מיופה וטוה ונמיחוש כאלה . עכ"ד
 בקלור . ובפסול ארוך כחז עוד טבעלמו כחז בקולמוס צרול : (ו) לריך שיכתוב
 אונח ציוון . העיו צירף ס"י רע"א קק"ה כחז דררקי' וקטרסם וכחחחם מה קטירה
 ציעין

ה הלכה למשה מסיני שמי' ומוזה צריכין
 שרמוט ואם כתבם בלא שרמוט פסולין וצריכין
 לשרמוט בדבר שהוא חורף ועושה שריטה(סמו) לטק
 סרמוט מלפון סריטה(ג) ולא ישרמוט בעוסרת וכיחזא
 בו שצובע . ויש לדקדק לשרמוט לשמה . אם כתב
 איזה טעות וגרר שם איזה תיבות ונמחק השרמוט
 ישרמוט מחדש אותו המקום (גני'ז) וכן אם תולה
 תיבה או תיבות בסית ביני שימי צריך לשרמוט שם
 (מלח"ס כלל כ"ה ס"ז) ובתפילין אינו צריך לשרמוט
 כיא שימה העליונה וייא שצריך למעלה ולמטה
 ומב' צדדים אעפי שיודע לכתוב בלא שרמוט ואם
 אינו יודע לישר השיטות בלא שרמוט ישרמוט כל
 השורות :

ך הקולמוס אעפי שלאחר שעשה בה מלאכתה
 אינה ניכרת כלל בכתב . מימ צריכין לדקדק
 שתהא (ד) קולמוס נאה . יש אומרים שיש לכתוב
 בקולמוס של קנה ולא בנוצה (ה) ואין נודגין כן
 אלא כותבין בנוצה ואפי' בקולמוס של ברזל . ויש
 להסתפק אם מותרין לכתוב בנוצה של עוף טמא
 (דנ"ס סוף ס"י קס"ד) :

ן (ו) צריך שיכתוב אונח בימין ואם כתבן
 בשמאל פסולין ואם אין לו רק תפילין שנכתבו
 בשמאל

מהנאון בעל הח"ס סופר וצ"ל
 * דברי צני יונה ליע אנו קולמוס
 לאו קנה היא כל שהוא רך
 ואינו כשנר עיי סטיחו לכאן
 ולכאן כי חוזר לקדמותו לאמר
 עליו יהיה רך כקנה ואל יהי קשה
 בלחו ואיכ' טוב לכתוב בקנה של

בשמאל ואי אפשר לו למצוא אתרים דבתובי ביטון יניח אלו בלא ברכה (ניס' אסע"ז סי' קכ"ד קס"ד) ואומר יד שמאל ידו"י הוא ימין . ואם כתב ביטון דעלמא פסולין ואם הוא שולט בשתי ידיו יכתוב ביטון ואם כתב בשמאל כשרים (עג"ח) ואם כותב ביטון ושאר מלאכתו עושה בשמאל או שכותב בשמאל ושאר מלאכתו עושה ביטון אין לקבלו לסופר ובדיעבד אם כתב כשר כמו שולט בשתי ידיו (פרי"ז) מעשה היה באחד שדוה גדם ותפס את הקולמס בשפתיו וכתב ופסלו אפי' באם אי אפשר למצוא אתרים מפני שאין דרך כתיבה כלל בפה (פרי"ז סי' ל"ח) :

ד שצריך לכתוב לשמה ועוד דיני כתיבה ושללא להפוך היריעה . וכו' י"א סעיפים :

א סית תפילין ומוזות צריכין לכתוב אותן (א) בכונה גדולה לשמה לצורך שיאמר בן בפיו קודם שהוא מתחיל לכתוב דדינו קודם שמתחיל סית צריך שיאמר ספר זה אני כותב (ב) לשם קדושת ספר תורה . (ג) ומספיק לו לכל הספר (מלמד שסמות הקדושה פסול לריך לחזור ולקדשן כולקטן סי' י') וכן בתפילין ומוזות יאמר לשם קדושת תפילין או מוזה . ואם לא הוציא בן בשפתיו אלא שחשב בן בלבו יש פוסלין אפי' בדיע' ויש מבשירין בדיעבד (ד) וכן נראה עיקר :

ב כשכא לנמנם לא יכתוב או משום דאינו כותב או בכונה (אוי"ח סי' ל"ב סעי' י"ט) וכן אם שתה ממשקה המשכרת לא יכתוב או משום דאינו יכול לבין כראוי (מלח"ס סיף כלל כ"ח) :

ג כל אות ואות צריך להיות כלו נכתב לשמה שאפי' אם רק מעומו נכתב שלא לשמה ורובו לשמה פסול (מחר"ך גית אי' חדר אי') ומבי'ש אם מקצתו נעשה שלא ע"י כתיבה כלל כגון שנפלה טפה דיו ועשה ממנה איזה אות שהוא פסול (ט"ן מקריה ז') (כנה"ג ופרי"ח בהע"ז סי' קכ"ח) ואפי' אם אח"כ יעבור בקולמס על כל האות לשמה לא מהני דכתב

נראה לומר מן הסופר צריך לכתוב דקטא מאס נמי אינו אסור צריך מ"ט עדיף מפי שיחא מדבר עמלל העושה צריך דל"ה מ"ט פסול בחפילין טלה עליהם זמנ ולא עור ויס לדמות זאת . אבל עכ"פ אין להרהר על כתיבת סופרים נקנה על טהה :

ציון . וקה"מ שהציאו בפ"י צ"ב . לומד מזה דדרך הכתיבה היא ציון דוקא ולאחר על כן לריכין לכתוב סתומי ציון . ולענין לפסול צדיעבד הולך ללמוד מסי הצוכה ע"ס (שוב ראינו צפויים אחרי ח"ס לחנוני הגלון ז"ל אוי"ח סי' ז') שהקשה בזה על הא"י והצי"ח :

ד (א) צכוכה גדולה לשמה . וקודם שיחיל לכתוב יתודה על מה שצבד . ויאמר אלא נכח וכו'

צכוכה גדולה . כתב צפויים סי' ל"ב קק"ז קודם שיחיל לכתוב יתפלל ויאמר יהי"ח הי אחי שחשבה שכינתך צועטי ידי ותללחני צככני זאת שאני כותב תפילין אלו לשם קדושת מלות תפילין פלוט הי אלהי' (סי' זה לשם קדושת סי' ותחה זאת לשם קדושת מוזה) ותללבי מעשות הכתיבה ומעשות הכונה און כן יהי ר"ן . עכ"ל וע"ל סי' אי' סקק"ח . עוד כתב כי ע"כ הוא שיהי להקופר חדר מיוחד לכתובה כדי שלא יצטלו אחי צפויים כתיבה : (ב) לשם קדושת סי' . צע"ז היקף לימד וכל האזכרות שבו לשם קדושת הפס . פאלס יסב"ח אה"ב לקדש את הפס צמקומו די בזה . ולמד זאת לפ"ד מן הקומ"ג . אבל לקון צכ"י " סק"ה אכתוב אייה שהנאים אחריו חלקו עליו בזה ע"ס : (ג) ומספיק לכל הספר . היינו ונה שהקופר הזה כותב . אבל אם צל כופר אחר לגומר את הספר או שגל לתקן צו איזה עשות . לא מהני מה שהקופר הראשון חומר לשמה . אלא זה לריך לומר מחדש שכותב לשם קדושת סי' . צרכי יוסף צפויים צית יהודה : (ד) וכן נראה עיקר . צי"ד סי' רע"ד לריך שיאמר וכו' . וכתב הטי"ך היינו שיאמר בן צפירוש ולא קני ל"י צוחשנה כללע"ל צכ"י רע"ח עכ"ל . ומשוע מדבריו דעיבוד וכתיבה פויס ולהקוצרים דצעיבוד לשמה די צדיעבד אף צוחשנה הייה צכתיבה . ויס צכ"י צכ"י יוכה כתב דצדיעבד קני צחיטב אף צכתיבה . אבל צפרע"ג סי' ל"ב אי"ח סי' ק"ח י"א ל"ד לומר דצעיבוד די צדיעבד אף צוחשנה וצכתיבה פסול אף צדיעבד וע"ס גם צרי"ח ל"ב .

וכן כתב הגלון נווה' שיאמר ולון ז"ל (צעל ההניח) צפ"ע פלו . וכן צוחשנה לכאורה דעת העור דצ"י עיבוד כתב ע"כ סיולי"ח צפויים . וצכתיבה צלוי"ח סי' ל"ב כתב שאין די צמה שחיטב צלבו . וכן צי"ד סי' רע"ד כתב לריך שיאמר הקופר וכו' ואם לא עשה כן פסול (כן כחצני צמהורח קוח) : וצ"ח מלאכת שמים כלל ע"י סיק"ח חסי"ג עלי בזה וכתב שזה נדמה כנר מדברי הצ"ח סי' רע"ז . וצאונת דצ"י הצ"ח צוחשנה לפע"ד ודעת העור נראה

לשכת הסופר

קסת הסופר ה

ד (ה) **דכתב העליון לא מהגיו (פ' גי'ר כלל ז' ס' י"ח):**

קודם שיתחיל לכתוב טוב שינסה את הקולטם שלא יהי עלי דיו יותר מדאי ויקלקל :

ה כשכותב סית צריך שיהי לפניו ספר אחר

מוגה היטב שיעתיק ממנו שאסור לכתוב אפי

אות אות שלא מן הכתב-לבן יודר כל סופר שיהי

לו חומש מוגה היטב עיי בעל מגיה מומחה שיעתיק

ממנו-ומימי אינו צריך לראות כל תיבה בפני עצמה

מתוך ההעתק אלא בדרך המעתיקים לוקחים שנים

ושלשה תיבות בבת אחת או יותר כפי הרגלו

בתורה (כני יוס) ואם כתב שלא מן הכתב יש

אוסרין לקרות בו שלא בשעת הדחק (הר"ן נסס

יושלמי) וי"א דבריעבד לא פסל (הר"ר מטח) :

ו אעפ"י שהוא כותב מתוך הכתב * צריך גיב

(ו) שיקרא כל תיבה בפיו קודם שיכתוב כדי

שלא יטעה (ת"י והוס')

בנמחה דף (ו) וגם כדי

שתהא קדושת הבל

קריאת כל תיבה ותיבה

היוצא מפיו נמשכת על

האותיות (ז"ח) רק דברי

פורעניות אינו צריך לקרוא

בפיו (תוס' ומדכ"י) :

ז וידקדק בחסרות

ויתרות שאם כתב

המלא חסר (ז) או החסר

מלא פסל . ותיבה שהוא

קרי וכתב כגון הא דכתי

ישלנה וקרינין ישכבנה.

כתיב . ובעפולים וקרינין

ובשחורים . וכיוצא בהן .

כמה צניחור וק"ל דנחלחל הסנינה לר"ך לומר דוקא

צפוי שהוא כותב לשונה ורק צטעה כתיבת השם דכיון

שכבר נחקרשה כל הכתיבה לשונה אלא דבשם לר"ך קדושה

יתרה לזה ק"י בנחשנה : ומימי לרינח כראה לפע"ד העיקר

כהמקילין . והעצם שאכתוב אי"ה בחקירה אי (אוח כ"ח

ואח כ"ג) ועכ"פ כראה דכשחישב לשונה אף שלא הול"ח

כן בשפתיו יש להקל צריעבד . וע"ל ס"י ז' סק"ח :

(ד) דכתב העליון לא נהגי . ולהיפוך אם היה האות

כותב כהגון ופסל עליו טעה דיו שלא בכונה והאות כשאר

צלרתו כמו שה"ס . כחז הפרמיג בנשכלת ס"ק ע"ו

דחליח בפלוגתא שבאצט"י ס"י קל"ח ס"ה . אבל צפי

ולאיש כלל ו' צינע ס"ק ע"ז כחז דבזה י"ל דגם הרמב"ם

מדה דפקול ב"ך דכתב התחמון נכוסה ולינו כראה כלל .

וכן כראה לפ"ד ואלד הקברח דעד כאן לא נחלקו אלא

אם כתב העליון י"י כתב אבל כתב התחמון הנוכסיה לכ"ע

לא היו כתב : **ואם** כפלה דיו לזה על גוף האות

שהאות כתיבת ככד . והסיד אח הדיו הלחה לדעת הלבוט

שהניח הניש צפי קפ"ה ס"ק י"ח כער נשוס דרני

לעפרות זהו שהצניחו דכער משוס דלא היו אלא כסוי

בעלמא . והכא כתי דיו הלחה לא כחערבה עם היצנה

והוא כמו כסוי בעלמא . אבל הניח צאעה"ז עם חולק על

הלבוט ופוסל גם צדיו לזה שהענינה משוס חק חוכות .

ולפי דעתו לריבין לחלק דשאיני עפרות זהב שאיט מונין

הדיו ואין לו ההיחמון כלל עם הדיו ולכן לא חשיב רק

כסוי בעלמא . ומכ"כ ד"ו אפי' לזה ע"ג יצנע מין צמינה

היא . ובעלה הענינה את התחמנה ולכן אפי' אם נוסירה

פסול משוס חק חוכות (ובעפרות זהב הצ"ח בעלמו

מכסיר לאחר שהצניחו צל"ח ס"י ל"ז) וכן היא דעת

הע"ז עם (הגם כי דעות ראי' עכתב מכסוי צור יש

להשיב על"י דבע"כ לא דמי דאיכ גם בעפרות זהב כיונא

ח' ס"ק י"ב : (ו) שיקרא כל תיבה בפיו . צפי שנות חיים ספר קת"ס ס"י פ"ו כשאל צתיבה שהוא קרי וכתב איך

יקרא . אם כפי הקרי או כפי הכתיב . ואם יקרא כפי הכתיב ונה יעשה צנע הוי"ה צ"ה . והס"י כיון דהצ"י

צפי רע"ד הניח צנע הסוגי הטעם כדי שלא יעשה (לא האר"ך לזה דגם צרש"י ותוס') בנמחה דף ל' ונזכר טעם

זה) איכ ודאי לר"ך לקרות כפי הכתיב . ובשם הוי"ה צ"ה כיון דאי אפשר אינו קורא כלל דכיון דעיקר מילתא דרנבן

היא אין דכין אי אפשר ונאפשר . ולפע"ד ממוקונו הוא מוכרע . דהא הצ"י הניח עם גם מ"ש הנורדכי דרש"י גריס

ונוטה לומר וכתב ונכ"ן ואל"ך הקצ"ה לומר ונוטה כותב צדוע וכתב הנורדכי ונכ"ן יש להוכיח דק"ת מפילין ונוחה

הסופר לר"ך להול"ח צפיו לקרות הוא עלמו פן יעשה רק בדברי פורענות כגון ון ויונה ואל"ך לא היה קורא אלא כותב

(וכ"כ עם בתוס') וכן צריך בן כריה לפי שהן קינות וכו' עכ"ל . הרי דאפי' משוס דבר שהוא פורענות יכול לננוע

מלקרות וכ"כ צנע הוי"ה צ"ה דמשוס איכורא יכול לננוע : (ז) או המכר ונלא פסול . ונושנעות הפוסקים דהיה אם

כתב חונה אחת כפול"ה גיב פסול בין צפי"ת בין צתי"ת . ונחיתי צפי' עוב טעם ודעה ס"י רל"ה שאלה צפי"ת צנפי

קול"ס

מתנאן בעל חמים סופר . זצ"ל

* יע"ן מניח סימן חל"ח סק"י ונלע"ד ל"סג

דמעיקר הדין לר"ך לכתוב מתוך הכחז היטב מתוך ס"ת

כער עמם כדמשמע צפי"ת (מגילה דף י"ח ע"ב) דמנח"ל

מגילה קמ"י וקרי ל"י משמע מגילה כשרה עמם . וסא דל"ן

אט נוהגין בן היטב משוס דמסקינין חסם דלס כל התורה

ציוטרים לפניו כמו לר"ם מוסר לכתוב כפי צנעה סדוק

והסופרים ע"ס לפני"ס אומ"ם חיקן סופרים מונה אף דלא

הוי ס"ת כער מ"ע ע"י זה סוי מיוטרים לפניו כמו לר"ם .

וכיון דהוי עמם סדוק להניח

קדשים היה סיום עמוד חי ועשייתם אחת חזי הי' ונסאל
 עם שיעור פתיחה . והעמוד השני היה לו להתחיל וידבר
 הי' אל נוכח לאור . וענה הסופר וכחז עם עוד הפעם את
 השם ושייר יתר השיטה לפתיחה . ובשיטה שניי החזיל
 וידבר הי' . וכחז עם כי לדעתו אם ישאר כך אין קפידא
 וכבר ודינא דהרי דעת הראשון הוצא צונ"א סיי ל"ג
 סקקיג דאין פקול צמיצות כפולות ואף דנאיר מחמיר
 צמיצות כפולות הפרויג חולק צה . ואף לדעת האיר הרי
 פקול ונענעס יתר כנעול דווי . וקנייל צערפות דלא אמריי
 יתר כנעול אלא כשעונודן זה אלל זה . והכא הרי אחז
 נסוף העמוד ואחד נראש העמוד לא סייך יתר כנעול
 וכבר . אחריד . חונס נקי סערי אפרים צפחתי סערים
 שער הי' סעיי חי כחז כי מה שהכסיר הראשון חיעות
 כפולות כהפילין לא אור להכסין כך . אלא גרוד החינה
 השניי וקנייל דליכא צה ונקום סלא כקדרן . אלל כל אן
 סלא גרד היתר ויסתבר לפקול הסית סערי וסתנה הענין
 עייז וכמה דרשות דרשו חזיל ונמיצות כפולות כגון איש
 איש וכיולא צו (גם צמוו יתי דרש הבפל חזי הוא קודם
 שיטעא האדם ואזי הוא לאחר שיטעא האדם ועשה חסונה)
 עוד כחז כי מיש האיר יתר כנעול ליטנא צעלמא נקע
 ללחוחא ורי"ל דכיון שאין כאן מקומו מקבלת הענין .
 עייש ודבריו נכונים ונאור . ולפעיד יל עוד דאפי' אם
 נאור דהראשון מכסיר צמפילין חיצות כפולות אף שיטערו
 ויינו צמית י"ל דמודה דפקול דסית ודאי צעיין כמיצתו
 כנחיתו . וכראה לפעיד ראי' ונחא דליחא צוויס פיה
 הלי' חי הכחז עם של סני שנות ונקיים את הראשון
 ונעכז (פיי מקדר) את האחרון רי יהודה אומר אם
 הראשון נסוף הדף נעכז את הראשון ונקיים את האחרון
 סני שנות של חול ונקיים את הראשון ונחזק את האחרון
 רי יהודה אומר וכו' . ואם היה הסית כבר כמות שהיא
 ודאי לא היינו מחירין לא לקדר ולא לנחזק :

ד (א) כחינה נאה ומיושרת . עיל סיי גי סקיד-כחז
 צקי חקידים סיי תתעיע וזיל אם כחז אדם
 ספר יפה וכחז דף שליט כל כך יפה כמו שאר הדפן
 אעפיי שאין צו עעות אם חפץ יסיר אותו הדף ויגמח
 ויכתוב אחר יפה ואין לומר עובר ונקום כל תשחית לכך
 נאור זה אלי ואנחהו וכן מלך פורץ גדר סנאי וכו' ואין
 לומר עובר ונקום כל תשחית עכ"ל: (ב) אלו הן תמונות
 האותיות וכו' . העתקתי ונשעו של הארון והיו שניאור
 זלמן (צעל הכיח) ז"ל . וצקלת מקומות וספרים אחרים
 כאשר ארשום . והנשכיל אשר רולה לעמוד צקוד תמונות האותיות יעיין בלגיש : וְהַתְּנֵה כחז הספרדים
 (סקוקין וועליש) וסוכה קלח כוויס צנוצ"ק סיי פי עייש . ורליתי צקי לדוד אונת שהעתיק מן הכי' מר וקליעה תמונות
 האותיות ונחזק ההוא . וצקופו כחז וז"ל הסקייים שיש צלוחיות צן הספרדים והאשכנזים יש סוף לכולם צמתי

טורק

סיה לפתו עמנו חלינו
 לעלמס לפתו מתוך חיקון
 סופרים . אלל עכיס לא עריף
 מנצייס ועייכ ודינא דריך להוליא
 כל חינה וחיינה עפיו קודם
 כחינה צין נסית צין צעגילה
 צין נחפילין ומחוחה כן נראה
 לפעיד :

צייך לכתוב כפי הכתיב
 ואם שינה וכתב כפי הקרי
 פסל :

ח תפילין ומחוחות אם
 שגורות הפרשיות
 בפיו מותר לכתוב שלא
 מן הכתב רק שיקרא כל
 תיבה בפיו :

ט אפי' מתוך הכתב אינו רשאי לכתוב אלא
 מי שהוא יודע לקרות שאם אינו יודע לקרות
 אעפיי שיודע לכתוב את האותיות יכול למעות
 בקל ואינו מרגיש :

י מותר ליטול דיו מן האות הכתוב כשהוא צריך
 לדיו לצורך הכתיבה או אפי' לזרקה לאיבוד
 אם הוא צריך כדי שתיבש מדר ויובל לנלול את
 הספר אבל לכתוב בו דבר חול אסור (פיך) ומן
 השם אסור ליקח דיו אפי' אם רוצה לכתוב בה שם
 אחר . אך אם יש בו דיו יותר מן הראוי או יש להקל
 ואפי' לאבדו משום דמתחלתו לא נתקדש אלא מה
 שצריך לו ומותרו מקלקל ליי (נני יוכה) וע"ל סיי י'
 סקיי :

יא כותבי ספרים תפילין ומחוחות שבאו להניח
 את היריעה כדי שתתיבש לא ידמכו הכתב
 למטה אעפיי שהוא מתכוין כדי שלא יעלה אבק
 על הכתב מיימ דרך בזיון הוא אלא יהי' פני הכתב
 למעלה ויפרוש עלי' בגד או כופלה (רמניס) ודוכי
 דלא אפשר יהסוך את הכתב דאי לא אפיך איכא
 בזיון טפי (ע"ז) :

ה צורות האותיות וזיונן . ובו ר' סעיפים :

א לכתחלה צריך לכתוב (א) כתיבה נאה
 ומיושרת תמה ושלמה בתמונות האותיות
 שלמדוהו מדברי התלמוד וטדרשים וקבלה מן
 הראשונים זיל . אבל אם שינה לא פסל אלא איכ
 הפסיד צורת האות כמו שיתבאר :

ב (ב) אלו הן תמונות האותיות . אי צריכה
 להיות הנקודה העליונה עשויה כעין יידי ועיל
 בה

כאשר ארשום . והנשכיל אשר רולה לעמוד צקוד תמונות האותיות יעיין בלגיש : וְהַתְּנֵה כחז הספרדים
 (סקוקין וועליש) וסוכה קלח כוויס צנוצ"ק סיי פי עייש . ורליתי צקי לדוד אונת שהעתיק מן הכי' מר וקליעה תמונות
 האותיות ונחזק ההוא . וצקופו כחז וז"ל הסקייים שיש צלוחיות צן הספרדים והאשכנזים יש סוף לכולם צמתי

חורה ונהרתי ונפש הארצי זליל עכיל . ולכתי חנה לא
 סתתקתי חמוכות סהן כי נמדיתוטינו לא חגו נכתנ
 אז . וגם הוא זיל כפי הנראה לא נרירא לי חמוכות
 סהן כיכ נכתנ דסקופרים סקסרדים ינחנז אס סס
 כקפרים הקדוטים סנכתנז חומומים : **כתב** נסערי
 חכונה קיי ליע סקיא חיל . ונענן חמוטה האוהויה
 והננן חמוחר סס (נכתני הארצי זיל) רלוי לסופרים
 ירלי הי סילחזי אופס חיש מפי חיש דסינו סנחור
 לעלמו כיסר חיוחס ונקי סילחזי חפה לחזן וגם יחלו
 נחלנז כזה חיש וקדס לא חלנו סקוומים חיע לחנו
 נכוטה קדיסיה ולא נלו נקוד הי רק מה סרוחיס
 נקי חלח סוירים וכדווחה חקפרים סנחחזרו נענין זה
 חס מדיון נעלחם סמוחילין הדבר חחוקן וחנז מדרך
 הנכל כי נכל סקן חהכיל עומק הדברים ומי סלא
 קבל חס הנכונים על נוריים חוענז לו סלא יכניס חיע
 כלל לזה יחתינז נלח כוונת ונינו יכול לדקדק לעשות
 נחויסיה חליחית סכתנז סופרים חפורסמים חנשי ססס
 וחנשי חנשה ונפיש חחרים זכחח ונכרכי יוסק סיס
 כיה סיס לדקדק נועסיה חולוח סיהיו סקדן וכמסעטן
 חף סחן חחני ידע חוחים וקודוחים כי חולוח
 סועלת נקילה ונוסח חוסס למעלה חף סנעסיה נלחי
 סכוכה סרטייה רק סלריך לכיון כוונה הכללית סיכוין
 סייעיה חיעסיה עפי חלות חלחי עיש עכיל : (ג)
 וחלד לוניה חיוין וכי . נחתיק כחנתי סיהי לה גם
 עוקן סחלזי לוניה כמו יויד חונס כויש נסיע הניל .
 ונכי חלחיש כחנז סלא חלח חצר נזה . והנה נסיע
 הניל ליון סן חחנע נחניח סיי ליי סייק כיע . ונחנח
 סקן חחנע סס . וכיכ סס ספרוניג יודיון סעל חלח"ף
 כחין יויד חונס עס קולו סחנחלית לרית . ומינו להלכה
 כיל כנעל וחלחיש . כי כל ספוסקים לא כחנז רק סחחח
 כעין יויד : (ד) ספוך קלח כלפי חעלה . נחלפח
 ניהח דרי עקינח חפכי מה יויד סעל חלח"ף זקוף
 למעלה חפכי סליסח להקנחיה וחעידו סהח חחד :
 (ה) ונלד יוין וכי . נקונטרס חריי נרוך סחור חשר
 חנחיק חכיי הנח חח חירושלמי דונסי חגיגה חפכי ונה
 יס לה נכיה סיי עוקלים חחד למעלה (זה סנלד סחחל
 סהח זקוף למעלה) וחלד לחחריי (זה סנלד חיון סהח
 סעה לחחריי) חיונר נכיה מי נרלך ונרלח להס נעוקלה
 סל חעלה חיה סונו חרלח להס נעוקן סחחחרייה ללד
 חלח"ף חיל חחד סונו : (ו) חווננחה קלח כלפי דלית
 לכחחלה . נלוד חחח דלחח חונסי סנח דף קיד גיוול
 דלח גוול דלס חיע ססוע כרעיי דגיוול נכני דלח ולא נכני
 דלית סכן : (ז) כדי להסוין וכי . כליל וכן הוא נכיי .

בה עוקן אחד למעלה לבתחלה (ג) ואחד למטה
 מיטין חנוע נגנ האלוק ואס לאו ססולה כמשיית .
 ויויד זו ציל לבתחלה שתהא סניה עם העוקן
 שלמעלה (ד) ספוך קצת כלפי מעלה . וקבלה
 מהחסיד שתהא רגל יויד זו נוגעת לבתחלה באמצע
 גנה ולא בקצה . יסוף חגג של צד ימין צריך לבתחלי
 שיהא עקום קצת כלפי מעלה ולא יהא עקום הרבה .
 ונקודה התחתונה סעמים שתמונתה כדלית קמנח
 ספוכה עפי ספוך וכן ציל בתסילין עפי קבלת
 הארצי דילי וסעמים שתמונתה גיב כיויד תלויה בננה
 ולכן לבתחלה צריך שיהא לה עוקן קמן לצד ימין
 למטה . ועפי ספוך צריך שיהא עוקן זה מכון
 בנגד העוקן העליון שעל חויד העליונה (חס יודי
 סחל"ף ננעין נגנ דסינו נקו סחחלעי יוחר מן סרלוי
 ע"ל ס' ח) אם כתב יויד העליונה ספוכה כזה
 אם אפשר לתקן בנקל יתקן (חסו) חחח חרדכי ס'
 ס' נ ונו"ח ס' קע"ח) :

ב' צריך ליודר בתג שלאחריה לרבעה שלא
 תהא נראית ככאיה ואס נראית ככי ססולה .
 ואס ספס מראין לחינוק (כחסי"ח נסי' ו') ולכתחלה
 צריך שיהא לה בננה (ה) מצד ימין עוקן קמן נוסח
 לצד ימין ועוקן קמן מצד שמאל זקוף למעלה .
 ועפי הקבלה יהא לה עקב עב למטה כי תמונתה
 כמו דלית תוך גרון של ואי עיב צריך שיהא לה
 זוית למעלה שתהא כמו דלית ועקב טוב למטה
 שיהא במקום ראשה של ואי . ויהיה ארבה ורחבה
 כגי קולמסים ורוחב חללה בעובי קולמס (ריכי מסס)
 ג' צריך שיהא ראשה עב ורגל ימין יהא דק
 לבתחלה ויויד למטה מעט יוחר מדרך שמאל
 וירך שמאל לא תדוי עקומה אלא משיכה בשוה
 (ו) ומונבהת קצת כלפי דלית לבתחלה . וקבלה
 בידי רבותינו הראשונים זיל יגוף חגימיל יהי כמו
 זיין שימשוך רגל ימין מאמצע הראש ולא מקצהו
 כמו בואי וכן כל ראשו שמאל שבאותיות שעמניז
 גיין יהיו דומין לזיין ועיב חתנין שעליהן נקראו חיונין
 אבל קבלת הארצי זיל אינו כן כמשיית יויד שמאל
 תהא נמיכה (ז) כדי להסמך אות אצל ראשה כי
 כן קבלה מהחסיד שבישכתוב ואי אצל ניון כפוסח
 יכתבנה בתוך כפיפת חנוין כדי להסמך ראשיהן
 זה

זה נוכל דלס חיע ססוע כרעיי דגיוול נכני דלח ולא נכני
 דלית סכן : (ז) כדי להסוין וכי . כליל וכן הוא נכיי .
 ונסיע

קטת הסופר ה

לשבת הסופר

ח

זה אצל זה (וח"ס גניז'ל) וכשיכתוב כאיף פשוטה אצל צדייק כמסופה טוב לעקם צואר הצדיק מעט לצד ימין כדי שיקרב קצת כאיף הפשוטה לראש הצדיק . אבל בלי צורך לא יעקם שום אות כי בן קבלה מהראשונים שידו כולם בעמידה פשוטים ולא מוטים לא לימין ולא לשמאל :

ד' צריך שיהא גגה ארוך ורגלה קצר שאם ידוי רגלה ארוך מגנה תדמה לכאיף פשוטה ותפסל כשלא יקראנה התינוק בראוי (ח) וצריך שיהי הרגל פשוט בשיפוע קצת לצד ימין ושיהא לה תג קמן בראש גגה מצד שמאל , וצריך לזוהר בתג שלאחוריה לרבעה שלא תהא נראית כמו רייש ותפסול ע"י קריאת התינוק . ויש מי שקבלה בידו שלכתחלה אינו די במה שיהא לה זווית חד מלאחוריה אלא יהא לה שם עקב טוב לכתחלה כי תמונתה כמו ב' וויין סגורים והעקב הוא נגד ראש וא"ו א' . ויעשה ג"כ עוקץ קמן לצד ימין בולט על פניה למעלה ועוקץ זה הוא כנגד ראש הוא"ו הב' ; ה' צריך לעשות לה לכתחלה תג קמן למעלה לצד שמאל וגם באחוריה יעשה עוקץ קמן שתהא מרובעת בדלית ולא עגולה כריישיהנקודה שבתוכה לא תהי רחוקה מגגה יותר מעובי קולמס ולא תהי סמוכה לגגה אלא יהא ביניהם חלק כל כך בכדי שאדם בינוני יכירנו היטב מעל סית שעל גבי הבימה כשקורא בה . ואם נגעה ממש בגגה (ט) אפי' נגיעה דקה כחוט השערה פסולה . ולא תהא הנקודה נגד אמצע הגג אלא נגד סופו בצד שמאל ואם עשאה באמצע פסולה וצריך לתקנה אלא א"כ אין תיקון מועיל אוי יש להבשר אפי' לכתחלה (ע' מג"ח ס"י ל"ב ס"ק ל"ג ונ"ל דייכ"ס י"ט להצחין ע"י סינוק אם קוראם כראוי) ויש מי שקבלה בידו שהנקודה תהא דקה מלמעלה ועבה קצת מלמטה כעין יו"ד הפוכה כי תמונת ההיא היא דלית ויו"ד (בכל הפס"ן חוץ מהס"ן של סס הוי"ח ג"ס ט"ס בסן קנלס אחרת) ותהא הנקודה עקומה למטה לצד ימין ולא לצד שמאל פן תדמה לתיו ; צ"ל

ונשעו הכל דפסק כדי להאריך והוא עשות . וצ"ל הצנן הוא . כי היו טהורין לכתוב את הטיין הכפופה ונשנה התחתון ונשך ללד שונאל יותר וכן נלשנה כדי השיעור שאם הפסע תהא טיין פשוטה . וכן היו טהורין את הדריק הכפופה כדלקוין . ואם היו כותבין את הטיין או את הדרייק הכפופה שיה נשאר אות באורכו ולא יוסר או אם היו קוונכים אות אחר אליהן צע"כ שהיו לריכין להרחיק לזעלה כגון ב"ב וזה אינו נכון (ע"ל ס"י ז' קע"ף י"י) ולכן התקנה היא שיפעה אותן יותר ארוכות כי אז יוכל להקוין את האות השני גם לזעלה כגון ב"ב . והנה גם את הגיז'ל היי טהורין לכתוב כן שהיך השונאל נמשך ללד שונאל יותר וכן נלשו כי הוונתם שמהל נראית כוונן טיין כפופה כמיש צצ"י (ועוד נראה שזכו בכלל הא דאורי' ויש פשטה כדעה דגיז'ל וכו') ולכן גם אותה לריכין לעשות יותר ארוכה ונשאר אותיות . ואונסם קפרי דידן לא נהי הכי אלא כדעת ספר האשכול לקוין ס"ק ע"י ע"ש וכדעת הרי"ם ; (ח) ולריך סיה"י וכו' . שם צנ"י ויש פשטה כדע"י דר"ת לגבי גיז'ל (פירש"י ולא לגבי היא שמשוכה קלה ללד גיז'ל) דליוז"ל לי נפשי' (פירש"י עני נפשי' ולא יעריחו לזעתי' לרוץ אחריו) . יצ"ש הכל כתב ולכתלה לריך סיה"י וכו' וליון ס"כ הוונתו . והנה צצ"י לא כזכר שהוונתו כי כן צפירוס לכתחלה . אך צלחת כי ונדצרי כל הפוסקים כראה כן האין זאת רק לכתחלה . חז"ל למע"ד ל"ע דהא ברוב הקויף הדבוק לגבו כחצו הפוסקים דפקול משיס דאיתא שם צנ"י ויש כדע"י דקויף תלויה וכו' והרי גם כדע"י דלית איתא שם כהך לישאל ויש פשטה כדע"י דלית לגבי גיז'ל וכו' . ומדוע אינו מעכב אם לא עשה כן . אחת כי הרעבין ז"ל פ"י דפשטי כדע"י לגבי גיז'ל הייט וזה שכרע"י צ"ל יומין ולא צ"ל שונאל . חז"ל היו צצ"י שהציא חז"י דחה זאת וכחז חז"ל דאין ר"ל סיה"י צשיפוע אלא קאי על וזה שכרע"י צ"ל יומין ולא צ"ל שונאל דהא זה אזור אח"כ מ"ט וחסדר אפי' דר"ת וגיז'ל דליתן ל"י צלינעא איכ הא דאזור פשטי כדע"י ר"ל שהיך צשיפוע ללד גיז'ל וכן משמע לשון פשטה כדע"י עכ"ל . וגם צ"ל זרוע פ"י כן . וע"ע בקשר יראים ובהגהות"י ולע"ג לפע"ד . ועכ"פ אנכי השונתתי כאן חיצת לכתחלה (חז"ל צלחת ג' העתקתי חיצת לכתחלה . יען כי לפירש"י אינו וכוונתו כמיש צק"ו) . ש"כ הגיעני ספר הוונתו ויראתי שגם הוא לא כתב חיצת לכתחלה וז"ל ונשנת פ' הנונה ויש פשטה כדע"י דלית לגבי גיז'ל דליוז"ל ל"י נפשי' וחדל יו"ל"א איש לגומל הדלים לוודו שגוף (ט) אפי' נגיעה דקה כחוט השערה פסולה . ונוסי' ונחיות דף כ"ע ע"כ אזור רב אשי חזינא להו לקפרי דווקי דני רב דיעזרי להו לגבי דחית ותלו ל"י לכדע"י דקי . חזרי להו לגבי דחית כלומר חי הוא צרומו של גולס

נ

והמוטרת על גבה פסולה (ולמפני ח"ה וסלח כסדרן
ע"ל סי' ה' סעיף י"ח) ומיט אפ' נמצא בן בסית בשבת
או (יב) בתמונת ב' וז"ל והמוטרת על גביהן אין
להוציא אחרת (נו"ק סי' ע"ד) :

ט' צריך שיהא ראש ימין שלה קצת ארוך ועגול
ועוקץ פני הראש הזה (יג) כפוף מעט למטה
לכתחלה אבל לא יהא כפוף הרבה לכתחלה וגם
למטה יעשנה עגולה (אגור) (כי המונחה כמו כ"ף וז"ל)
וראש שומאל שלה ידו כמו זיין (לדברי סמל"כין בן
צבל אחיות סעענ"ז ג"ץ חנל לפי קנלה סארי"ז ח"ה
כוא"ז יסרה נחמילין) אבל ראש ימין ידו לכתחלה
עגול כמו שאמרנו ולא יהא ידאדאוי להושיב עליו
כתרי התגין . שאם ראש דראשון דו' שזה וראוי
לתגין כמו ראש השני לא דו' מדלגי עליו להושיבם
בראש השני דומה למה שאמרו אין מעבירין על
המצות . ומטעם זה כל דו' ימין שבצד ימין בעיין
וצדייק ושי"ן שבס"ת כולם פנידם כלפי מעלה ואינן
ראויין להושיב עליהן כתרי התגין :

י' ציל לה רגל קמן בימין ותג קמן מלמעלה בצד
שמאל לכתחלה . וצריך לעשו' ראשה כפוף בשמאל
למטה ידו' כמו עוקץ קמן יורד למטה וידו' עוקץ
זה קצר מרגלה שבימינה פן תדמה לחיית . וידו'
הרגל קמן ולא גדול פן תדמה לריש או לואיו
וחפסל עיי קריאת התינוק וגבון שידו' הרגל כפוף
קצת לכתחלה להשיב צורתה יאם חסר (יד) עוקצה
השמאלי ומב"ש רגלה דומיני פסולה (וע"ל סי' ט'
סעיף ס')

כ' כפופה קבלת החסיד שצריכה להיות עגולה
מכל צד ולא יהא לה שום זווית לכתחלה ואם
עשה לה זווית באחוריה מלמעלה כשרה אם היא
עגולה מלמטה (מו) אבל אם עשה לה זווית מלמטה
דרי זו דומה לב"ית ופסולה . וי"א דכל שיש לה
זווית למעלה או למטה פסולה . וחדו' פניה למעלה
ולמטה שוים ורוחב חללה בעובי קולפס :
פשוטה

דנשעה חדוק אם אין סיה אחר יש לקטוף על א'
לקחת זו . וכ"ל דהיה שאין להוליא סיה אחר צענ"ל
זה . ולפני התיקון כתב פס צמיס דאין לגרוד את
המוטרת ולנשות הגג שזה וארוך כשיטה רשי . דכ"ן
דעתה כשרה היא (לדעת החיים) לשיטה ריה ואך
נוחוק איהם וכחמוז חמורחה חיה צלי המוטרת כלל
דאינו נכון לשיטה הרית עיכ כתב פס חיקון אחר עיש .
ולפע"ד גם אם יגרוד את החיים או עקלחה וגם יגרוד
עוד איהם לחיות אשר יוכל להצדיק ולנשות את החיים
כראוי קני ספיר דווי : (יב) צהמנח צ' ווק וכו' .

אם כתבה כעין ט"ן הפוכה מלד ימין וט"ן כפופה
מלד שמאל והמוטרת ע"ג כזה **ה** יש לפסול . כי
צקפר החיים . וכן מולאחי צק' נשיעה על שמה
קרא חגר על חיים כזה וכתב שאך לה לירת חיים
כלל . וז"ל כראה לפע"ד דגם צה אין להוליא סיה
אחר : (יג) כפוף מעט למטה וכו' . צאלמא ציחא
דריע מפני מה ע"ה ענות ידו חקף ראשו שכל הטותן
פרועה לעני יתן לו צקפר : (יד) עוקצה סמאל' וכו' .
צומנחה דף כיע ולפי' כתב אחד מעכצן . פשיעה .
אמר רב יהודה אמר רב לא נלרבה אלא לקולה על
י"ד . והא כווי פשיעה אלא לכדאידך וכו' . וכתב
התוס' ח"ל קולה על י"ד פי' צקופטרס רב ימיני וקשה
דהא פשיעה דאין זה אוח ונפרס ריה דהוא ראשו כפוף
כדאמרי צקמוך וכו' עכ"ל . ולכאורה ליע עמי קסיח
הרי צלוח וקשה צגוי והא כווי פשיעה . ול"ל דקסיח
התוס' היא אך ק"ד דתרטן וכו' לא ידע דהא כווי
פשיעה (וכן ראינו אחיכ צפתיח ח"ח סי' ס'ו עכ"כ)
דחוק : ומלכד זאת ליע לפע"ד לפיריה . אך פשוט
הדבר כי כד דמעכצ דוקשה והא כווי פשיעה . ועוד ליע
אנחי ענקי לעוקלי דציח (ע"ל סקיה) ונקטי עוקלה די"ד .
ואי פשיעה' להו דעוקלי דציח ח"ק מעכצן-אך עקסין אעוקלי
די"ד דפשיעה דמעכצ . וליע : (טז) חנל אם עשה
לה זיח ומלנעה וכו' . צשיע סכ"ל כתב חנל אם עשה
ומלנעה ומלנעה וכו' . ולכאורה קסיח דיוקא דרישא
אדיוקא דסיפא . רישא ומלנעה דוקא עגולה למטה כשרה .
וקיפא ומלנעה דאפי' יש לה זיח למטה פס עגולה
למנעה כשרה . וראינו צלויני המורה וקוס סכתב ח"ל עיש (צצ"י צסס הצ"ש) צלוח מי ובלוח פי' וצ"ש
צ"י צסס מהרי"ס צלוח כ' וצ"ו וליע עכ"ל . ובעיוני שמה נראה לפע"ד כי דיוקא דרישא עיקר דדוקא
צעגולה למטה יש להכשיר . עכ"כ פס צצ"י ונחצי' צלוח סי' דכשאין לה זיח למטה חתשב חמונת כח"ף
אנפי' סי' לה זיח למטה סהרי צכתיבה המוטררת נהגו הקופרים לעשות את הכח"ף כווי פ"ח לני עכ"ל
עיש . חנל אם עשה לה זיח למטה אנפי' שהיא עגולה למטה כ"ל דאין להכשיר . שהרי צכתב ספרדיח
(חעליס) עושין את חצי ג"כ עגולה למטה . חנל כשיס לה זיח למטה ועגולה למטה אפשר דיש לקטוף
להכשיר צדיענד כסמאלא בן צסיח צשעה הקריחה סלח להוליא קפר תורה אחר ועיין צסיק סאחר זה :

לשנת הסופר

קנת הסופר ה

(מז) ויש מבשרין . עי' מביא סי' ל"ב ס"ק כ"ו .
 ונחשד' דביס ס"י קסיג ונזכר ג"כ שהיה מנהגם לכתוב
 כמו דליה ולא פסקק גזא כלל ע"ס . וחלי' משום
 דס"ל דחף דחף לחלק בין כפופה לפסוטה וגם הפסוטה
 ל"ל זלוסן שאם חכמך החא כח"ף כפופה כו"ט הפוסקים .
 ע"ז ס"ל דכפופה גופא אין קפידא אם אינה עגולה
 לזעלה וכח"ט כסיק סלפ"ז . ועכ"פ גם וי' כירלה
 להחזיר כח"ט לפע"ד דיכל לחקקה גם נחפילין ונזוזא
 ע"י הוספת דין למעשה עגולה ולא הו' משום זה שלא
 כקדון דלורסה מלי' וחקי כו"ט הסרומ"ג . ודל"ל כשיע
 הכל שהחמיר גזא כדעת הרי"ם : (יז) ארוך כמו
 חלי' . ואם לא הוצי' את הטורח אלא עשאו כעין י"ד
 י"ט פוסל"ן ויש מבשרין (ע' גס' מל"ט) ונראה לפע"ד
 דאם נוכלא כן כפי' נשנה קריאה שחי אפשר לחקן
 י"ט להכשיר . וכן אם נוכלא כן כסס הקודש . וכן
 נחירו י"ט להכשיר . אבל צווקוס סיכולין לחקן לריבין
 לחקן . ואם נעשה את הטורח רק קו פשוט ולא כמו
 י"ז י"ט להכשיר נשנה הדחק דהייט אם נוכלא כן כפי' י"ט
 נשנה ח"ל לטורח אחרת וכן נחפילין אם אין לו אחרים
 ימחם בלא גרעה (ס' סחיים) : (יח) וכפוף היעב
 לפניה . כפי' גן העולך (לבעט"ו גיר') הציח כסס
 הרד"ז ס"ל דוקא ה"ד שלמטה עד כנגד ה"ד שלמעלה
 כדי שיהי' גם מעט חמוכה כ"ף כפופה עם וי"ו . והיא
 ז"ל חולק מל"ד וכתב שאין דעת הפוסקים שר"ך לחיות
 לה חמוכה כ"ף כהלכט אלא לומר שקרובה לחיות כ"ך
 אבל לא לטיבוח . ור"ח"י כפי' מצדד היום סכתב ויש
 פוסל"ן אם נכתב גג המחמון רחב כמו העליון וכ"ו
 עכ"ל . ולא ידענא מל"ן כינאו י"ט פוסל"ן אלו . והרי
 דעת הרד"ז שהיפוך מושג ואף צעל גיה לא כתב אלא
 דחינו מעכב אם אינו רחב כמו ל"ד העליון . אבל פשיטא
 דגם להיפוך אינו מעכב . והנך רוחא סכל הפוסקים
 כתבו שהחמוכה כמו כ"ף וי"ו . ועי' ח"ט ה"ז כסס
 הרי"ם . וח"כ מל"ן קמין למיפ"ל : (יט) היוניכי גזוה
 מעט וכ"ו . כי אלו שני חגין מרחוין על חסד ודין .
 ע"כ היוניכי סמ"ח לחסד גדול יותר : (כ) ככ"ף
 כפופה . ואעפ"י ש"ס לה זויה למטה וי"ט כיון שח"א
 עגולה למעלה ואין לה עקב למטה דמי טפי לכ"ף מלצי"ח
 כי הצי"ח י"ט לה עוקן למעלה ולמטה עקב . והזויה
 שלמטה

ך' פשוטה צ"ל גנה קצר שלא תדמה לרי"ש . לכן
 לא ימשוך אותה בסוף שיטה . ואעפ"י שכל
 האותיות אין למושכן ט"ם בדיעבד כשרות אבל זו
 מסולה אם התינוק אינו קוראה בהלכתה . ולכתחלה
 צ"ל כל הפשוטות ארוכות כשיעור שאם היו נכפלו
 היו כפופות וממעם זה לא יעשה לכא"ף פשוטה
 זוית למעלה אלא תהא עגולה כמו רי"ש שאם היו
 כופסין אות' היתה כא"ף כפופה שאין חילוק ביניהם
 אלא שזו כפופה וזו פשוטה . ואם עשה לה זוית
 למעלה כמו דל"ת יש פוסל"ן (מז) ויש מבשרין .
 ויש לסמך עליהם בדיעבד (לרד ח"ט) :

ל' צריך להיות צוארה (זו) ארוך כמו וא"ו וראשה
 עגול לצד ימין . ולצד שמאל זוית לראשה כמו
 ראש וא"ו . כי תמונת הלמ"ד היא כמו כא"ף כפופה
 ועלי' וא"ו . וממעם זה יהי' זנבה עב (יח) וכפוף
 דומב לפניה ותהי' עגולה מאחוריה לצד ימין כמו
 כא"ף כפופה . אבל לצד שמאל מקום חיבור הגוף
 עם הצואר יהי' לה זוית בין סוף הוא"ו שיורד בדקות
 לצורת כא"ף . וכ"ז לכתחלה . ועפ"י הסוד צ"ל לה
 ב' חגין על ראש צוארה (יט) הימיני גבוה מעט
 והשמאלי נמוך ממנו :

מ' פתוחה ומ"ם סתומה צריבין שידיו שוים לכתחלי'
 בכל דיוכלת שהדי שתיהן נקראות מ"ם אלא
 שזו פתוחה וזו סתומה . ולכן אין לעשות את המ"ם
 הפתוחה עגולה למעלה ולמטה בצד ימין . שאם
 די עושה כן במ"ם סתומה שמא היתה מתרממת
 לסמך לתינוק (ועוד כי האותיות ל"ל כיכרות ניד
 כסדולין לוחן צל"ח קלה ולא עד סיכחכל כן קלת)
 אלא צריך לעשות לה זוית למטה בצד ימין לכתחלי' .
 ובלבד שלא יעשה לה שם עקב כמו לבית .
 ולמעלה עושין אותה עגולה לכתחלה כדי שתהא
 תמונתה (כ) ככא"ף כפופה עם וא"ו . וממעם זה
 אין עושין את הגג עגול אלא מאריכים אותו בשוה
 עד כנגד קצה המושב התחתון שע"כ דומה לכא"ף
 כפופה . וההר"טום צריך שיגיע עד כנגד מושב
 התחתון כדי שתהא ראוי' למתום . ותמונתה
 לכתחלה כמו וי"ו עומדת מטה קצת ולא הרבה .
 ולכן לא יהי' הפגם שבין הגג ובין ראש התר"טום
 גדול כ"כ שיצטרך למשוך ממנה בעקמומית :

ס' סתומה כבר נתבאר שיש לעשותה למעלה
 עגולה בצד ימין לכתחלה אבל לא למטה . ויש שעושין אותה גם למעלה בצד ימין בזוית אבל העיקר
 בסברא הראשונה . ונגה יד"י עובר מחוץ לסתימה כעובי קולמס כי זהו שיעור הנקודה של מ"ם פתוחה
 וגם דהר"טום תמונתה כא"ף וי"ו אלא שדו"ץ מתמתה . ואם דרויב צד העליון יותר מן הראוי כזה .
 אם

(כא) אם אפשר לתקן בקל טוב . אבל אם הוא בשם קודש תשאר כמו שהוא וכשר (טזי"ק סי' פ"י ע"ש וע"ל בלוח ה"א דכות"י . וגם הכא נראה לזר"ך הנחמת חינוך) :

ג' יהא ראשה כמו זי"ן כי צריכה להיות שוה לגו"ן פשוטה בכל היכולת לכתלה . שהרי שתיהן נקראות נו"ן אלא שזו כפופה וזו פשוטה . והפשוטה גיב צ"ל בענין שאם תכפסנה תהי' כפופה כמשי"ת . ויהי' דראש קצר ומושבה התחתון משוך לצד שמאל היטב יותר מן הראש שלא תדמה לבית . וצוארה קצת ארוך כדי להסמך אות אצל ראשה (כב) כמ"ש למעלה ותהי' עגולה מלמטה לצד ימין . וכן כל האותיות הכפופות צ"ל לכתלה עגולות למטה שאם תשימנה תהי' פשוטה :

ד' פשוטה תואר צורתה כמו זי"ן אך שדוא ארוכה כשיעור שתהא ראויה להעשות נו"ן כפופה אם תכפסנה כמ"ש למעלה בכא"ף פשוטה . ואם היא קצרה מראין לתינוק ואם קוראה זי"ן פסולה . וכן אם עשאה כמין וא"י ארוכה גיב (כג) פסולה :

ה' צריכה שתהא מלמעלה גנה שוה לכתלה כי היא מחוברת משתי אותיות כ"ף כפופה דבוקה עם וא"י כפופה . וצריכה שתהי' עגולה בשלש זוויותיה . ומושבה קצר . וגנה למעלה יהא לכתלה עובר חוץ לסתימה כעובי קולמס שהוא שיעור ראשה של וא"י :

ו' יהי' הראש דראשון כעין יו"ד שפניה מעט למעלה מטעם שנתבאר למעלה באות טי"ת . וגופה בעמידה כדי שיוכל להסמך אות אצלה והראש השני יהי' כמו זי"ן עומד בה מטעם שנתבאר למעלה שם . אבל עפ"י קבלת האר"י ז"ל

שלושה ח"ט והפך תוארה (צ"י) : (כא) אם אפשר לתקן וכו' . נסתפקי' אם תקנו בלוח זה סתמי' גם הלד התחתון והצדן בקו וגם את הקו הראשון הגיח אשר הוא חלק ענה את המים בלמעשה אם הוא כשר או לא . והנה ח"ף אם נעשה דבשר . מ"ו צ"ס פשיעא דגם תיקון זה אי אפשר . דכיון שגטו נקופקין עמא היא כשרה צ"ל תיקון . אי"ב צ"ן עהוא עושה חלה את הקו הנחצר צ"ן סתמי' חלה את הלד התחתון הרי הוא נקלקל חלה את המים הראשונה . ועוד סתמי' הוא נעטל את הקו הנחצר הראשון ונקדומו . וז"ל הוא כעומק וכן הפס . ולאוסס וז"ל הקצרה נראה לפע"ד דגם צ"ס שהיא ח"ל אי אפשר לתקן כך . ועוס דכל זמן שלא הסיר את הקו הנחצר הראשון . סנוטלה חלוקה לשתי' ח"ף סתמי' קורא אותה מים . מ"ו את רוחי' סחין לה לורה הראויה . ולכן גם אם אח"כ הוא גורד את הקו הזה פקול ועוס ח"ף מוטב . ודמי' לזי"ן ג"ד ראש' דסי' ח' סני"ף י"ז . אלא לר"ך לברוד חלה את הקו הנחצר ואח"כ לתקן בלוח הכזר . ואם רולה לתקן בלוח סיקלר הלד העליון פשיעא דלא נחסי' ועוס דהוי' ח"ף מוטב אלא לר"ך לברוד טולה . כדלקמן סי' ח' : (כב) כו"ס למעלה . בלוח גי"מל . וע"ש צקק"ז . והנה צ"ס ונל"ש כחז ח"ל טי"ן כפופה וכו' ולוארה ח"ך קצת כדי להסמך אות ח"ל ראשונה כגון צה"צות פני אר"י סתמי' ככסנה קמוך לראש הטי"ן וכו' ויס ווסכין גופה ללד יו"ן קצת מו"ך עעמא ועי"ן בינה עכ"ל . וצ"נה כחז וז"ל ז"ל ספר האשכול טי"ן יהא ראשה ולוארה עם גופה דוניה לזי"ן ח"ך סתמי' נשוך גופה ללד יו"ן כדי לקרב אל"י את אחרה למעלה לראשה גיב ולא די בקירוב לזוטה וכו' עכ"ל (סי' האשכול) הנה ודברי' הג"ל הגם שלכאורה אחה ע"ס י"ס וכו' עכ"ל (צעל ונל"ש צ"נה) וצ"חכ"ת לא דק בזה כראי' מה שלקח הדונחא פני אר"י כי צ"ס צ"ס סתמי' הי"ד לא לא נחלקו (הצ"ס והאשכול) אלא צ"ס צ"ס סתמי' לוח אחר כמו וא"י וכדוניה שאם יעשה לואר הטי"ן יסר ויושוך ווסנה התחתון ללד שואל היעז אז לא יוכל להסמך אל"י וא"י וכדוניה . אלא לזוטה ולא לזענה . ודעה הצ"ס לתקן זאת בונה שיאריך לואר הטי"ן כי אז יוכל להסמך אות אחי' ח"ל ראשה . ולא ייחא ל"י בתקנת סי' האשכול לעשוך גופה ללד יו"ן כי ס"ל שכל לוח לר"ך להיות עומד יסר כו"ס הרמזי"ן צ"פ הצונה צ"י ברעא דל"ת ע"ש . וסי' האשכול ס"ל דיותר טוב לעשוך גופה ללד יו"ן ולזוטה מוסנה ללד שואל סנלע"ך צ"י להאריכה יותר ונשאר אותיות . והנה אם ילע"ך להסמך אות פשוטה ח"ל לוח כפופה מודה הצ"ס דלכ"כ לתקנת צעל סי' האשכול כו"ס צ"י ח"ל חכ"א צ"ס החסיד שאם לר"ך לבחוב ח"לך עוב לעקס לואר הלד"ך ונעז ללד יו"ן וכו' ע"ש צ"י לכן צ"ר צעל האשכול בתקנתו . ומ"ש צעל ונל"ש שלכאורה אחיה ע"ס י"ס צ"ד צ"י סי' האשכול לפי דעהי' ח"ן צ"ו ש"ס ע"ס . וכ"ר כה"ג ספרי דידן כדצ"ו . וע"ל ס"ך כ"ה שגם דעה הר"י ח"ן : (כג) פסולה . צ"פ הצונה כחז הר"ן ז"ל . ואחרי' כו"י זי"ן כו"י כו"י זי"ן פ"י טי"ן פשוטה . ומכאן סל"ך להיות הקו הארוך של טי"ן פשוטה בלמע"ל

לשבת הסופר

קטת הסופר ה

זיל יהיו ב' הקיין של העיניין שבתפילין כמו שתי ויין ישרות :

פ' כפופה קבלה מהחסיד לעשות לה זיוות לכתחלי למעלה בצד ימין מבפנים ומבחוץ אבל למטה תהי עגולה מבחוץ כמו כל הכפופות שצריכות להיות עגולות למטה לכתחלה . אבל מבפנים שם תהא לה זיוות כדי שיהא בלבן שבפנים צורת ב' כי כן קבלה מהחסיד . ויעשה לה עוקץ על פני לצד שמאל . ועוקץ זה ירד למטה אל הנקודה שבתוכה . שהנקודה ומשך העוקץ יהי בתמונת ויין ולכן תהי הנקודה למטה לצד שמאל עגולה (צ"ג נסס צ"ט) (כד) ויודר שלא תיגע הנקודה אפי' בעוקץ דין בשום מקום חוץ מן העוקץ שהיא תלויה בו :

ף' פשוטה צריכה להיות עגולה למעלה לצד ימין לכתחלה כמו שהכפופה היא למטה . אבל קבלת החסיד לעשותה מרובעת למעלה כמו שהכפופה היא למעלה . וצ"ל ארוכה לכתחלה בשיעור שתהא ראויה להעשות פ"א כפופה אם תכפופנה . ויודר בנקודה שבתוכה שלא תהי המוכ' לצד ימין מן תרמה לתיו (צ"ג נסס הר"י) :

צ' כפופה ראשה הראשון יהא כפוף קצת כלפי מעלה מטעם שנתבאר למעלה וירכה ידביק באמצע צוארה ולא למטה מן תרמה לעין . וראשה ה' כמו ויין מטעם שנתבאר למעלה (כה) וצוארה קצת ארוך כדי להסמיך אות אצל ראשה (כמ"ל ג' ח' ג') ומשבה משוך לצד שמאל היטב כי תואר נוסה היא כמו נון כפופה וייד עליה . ותהי עגולה למטה בצד ימין לכתחלה כמו בכל הכפופות . אם כתב יוד העליונה הפוכה כזה צ' אם אפשר לתקן בנקל יתקן . ועפ"י קבלת האר"י זיל כל הצדיקין שבתפילין יהיו ראש ימין כמו יוד הפוכה ושמאל נון כפופה :

ץ' פשוטה תדינה ראשיה כמו של הכפופה . ורגלה תרד למטה מדיבוק הראשים לכתחלה בכדי שתהא ראויה לעשותה כפופה :

ק' צ"ל תג קמן על גנה בצד שמאל (כו) נוסה לצד הולואר קלח . חבל להרי"ם פשוטין את הולואר מוסך ללד ימין ח' לא לריבין ולא למוסך מוסנה ללד שמאל יותר מכנגד ראשה . והיא דעת בעל האשכול כפי' צ"ק כ"ז . וכן הוא מנהג ספרי דין . וצ"ל מלח"ש כחז ח"ל והולואר יהי קלח עב וקלח ארוך כדי להקטיף אוח אליה ויעסך אוחה לעטה ללד ימין קלחו כ' ומתנה מוסך ללד שמאל היטב יותר משני ראשים וכו' עכ"ל . הנה כחז למעט ליוון וגם לשמאל . ובמחכית לא דק : (כו) טעה ללד הרי"ם . גנו' (שנת דף קיד) וזלי טעמא ונדרס . הג"י דק"ף ג' ר"ם אונר הקנייה אס חזר צו אפי' קטרי לו כחר כוונתי וכו' .

נחלע ראשה הגם כלוח זיין חלל יסומך הקו הארוך בקלה ראשו כעין חליו סליכ היה לו לומר ויין מוכיין סכין ויין עכ"ל . והפרי"ג בפתיחה לסי' ל"ג כתב ח"ל סין כפופה ופשוטה וכו' ראשה זיין דוקא והרין מניח רחי ומתנה וכו' וליע אס כחזס לוח רחי לונעלה אס כפופה וכו' עכ"ל . הנה וקחמק צמתיסן סן צכפופה סן צכפופה . חבל צ"ל לוח גבי סין פשוטה כחז אס עשאה כוין ר"י ארוכה פקלה . ומשונה דכפופה דעתו להכשיר : (כד) וזמר שלא תגע הנקודה וכו' . צקפמדם אר"י צ"ט עשאה הצ"י צמתיכא כחז ח"ל ותהי רחצה קולום וחלי כדי לחלוח צה הנקודה ומפנים שלא תגע וכו' עכ"ל . וכוונתו פשוטה דהא חלל ה' וכו' היא כעוני קולום כוונתו . ואס גם חלל הפיה יהי רק כעוני קולום . הנה וזמר שזאה עוטה את הנקודה כעוני הקולום אוחה צמתיכא היכא יתיב . ולכן כחז שיהי חזב חללה קולום וחלי . חבל צ"ל מלח"ש כחז ח"ל ע"כ יעשה גנה רחז כדי שלא תבא לכלל פיעה ע"י ס' צ"ט (צכצ"י) צמתיכא טכחז ותהא רחצה וכו' כדי לחלוח צה הנקודה בפנים שלא תגע כ' עכ"ל . ובמחכית לא דק . כי אף כוונת הצ"י להגב חלל להחלל . והגב פשוטה שלא יהי פתוח מני קולומים כמו סני : וחשך שזאה ע"ס צמתיכא ול"ל יעשה חלל רחז וכו' . חבל ח"ס מדוייק כי צמלל אף עשיה וזוא העדר הפעולה : (כה) ולואר קלח ארוך וכו' . צקופתי אר"י צ"ט צכצ"י . צקופה כחז ח"ל והולואר יהי קלח עב וקלח ארוך ומתנה מוסך ללד שמאל יותר מן סני הראשים היטב וכו' . ובמחכית כחז ח"ל ולואר קלח ארוך כדי להקטיף אוח חלל ראשה ומתנה מוסך ללד שמאל היטב כי חזר גופה קבלנו שהיא כמו סין וכו' עכ"ל . והצ"י צמתיכא כחז ח"ל . ח"ל הרי' אשכנדרני ידביק היוד וכו' ויעסך מוסנה ללד ימין קלח וכו' עכ"ל . הנה כראה פשוט כי לדעת הרי"ם שמוסכין מוסנה ללד ימין ח' לא לריבין לעסך אוחה גם ללד שמאל . כי כמה שמוסך ללד ימין ככר יש לה חזר טיין . ואף הצ"י לפי שדעתו לעשות את הולואר ישר צלי טויה ללד ימין הולואר להעטיף מוסנה ללד שמאל כיהיה חזר טיין . ומשום דלפ"י אס ילמוד להקטיף אלי' אוח אחר לא יהיה מוסך חלל ראש . לכן כחז להאריך ללד ימין ח' לא לריבין לא להאריכו ולא למוסך מוסנה ללד שמאל יותר מכנגד ראשה . והיא דעת בעל האשכול כפי' צ"ק כ"ז . וכן הוא מנהג ספרי דין . וצ"ל מלח"ש כחז ח"ל והולואר יהי קלח עב וקלח ארוך כדי להקטיף אוח אליה ויעסך אוחה לעטה ללד ימין קלחו כ' ומתנה מוסך ללד שמאל היטב יותר משני ראשים וכו' עכ"ל . הנה כחז למעט ליוון וגם לשמאל . ובמחכית לא דק : (כו) טעה ללד הרי"ם . גנו' (שנת דף קיד) וזלי טעמא ונדרס . הג"י דק"ף ג' ר"ם אונר הקנייה אס חזר צו אפי' קטרי לו כחר כוונתי וכו' .

וחמתי

קמת המומר ה

לשבת המומר

יא

לצד הרי"ש • וירכה הויניית צ"ל עקומה היטב לצד רגל שמאל • ורגל שמאל לא יגע לא בדרך ולא בנג ואם נגע פסול • ולא ירחיקו מן הגג הרבה אלא כמו נקודת הרי"ש • ויש למשוך אותו קצת באלכסון לצד ימין • אם משך את הגג יותר מן הראוי והרגל הוא באמצע דינה כמו בהיא (פרומי) :

ר' תדיי עגולה ממש למעלה שלא תדמה לדלית ותפסול עיי קריאת התינוק וגגה ארוך שלא תדמה לזיו • וירכה קצר שלא תדמה לכא"ף פשוטה ותפסול עיי קריאת התינוק :

ש' ראשה הראשון בעין יי"ד שפניה למעלה • וכן ראשה השני מטעם שנתבאר למעלה •

הראשון עם גופו הוא בעין ויי"ו נמשך בשיפוע עד קצה רגל השלישי • והראש האמצעי הוא כמו ויי"ד ועלי עוקץ משמאל • וראש השלישי בעין ויי"ו מטעם שנתבאר שם (וליוטו ויי"ו) ולפי קבלת הארי"זל כל השינין שבתפילין ידו ג' קוין כמו ג' ויי"ו ישירות • וצריך לדבק ראש האמצעי לצד שמאלה למטה • ומושבה למטה לא ידו רחב אלא חד לצד שמאל (כו) לכתחלה ואז ידו כל הגי ראשים עומדים למטה על רגל א' כמו הקי"ף והרי"ש :

ותחיהני שלא הציאו זאת הפוסקים צ"ה התג נטעו ללד הרי"ש : (כו) לכתחלה • הפרימיז ונקחפז אם אינו מוצב אפי' דדיעבד • ועכ"פ לריבין ליהרר צ"ה מליד כי הוא יון הגוי מלי עעמא עיקרא אחרד כרעא קלי • ופיסקיי כל אוח ואוח עכו (בתורה עקר) עיודה על רגל א' : (בח) נוגעין בגוף האוח • בתמי הרי"ש קי' ליה גער נכופה כשאין התגין ומצננין לאוח אלא חלוק לנעלה • כי אף להרמזים שהתגים אינן מוצננין היינו דלכ"פ כלל אצל כשכתבם ולא חזרם ארי"ן באותיות יתרות ופוסקין • ולכן ליה לחקן • והאג"ל העתיק והוא בקיטר ואם אינן נוגעין בגוף האותיות פסולין • ויחיד כך כתב בסו"ט זכרון יוסף קי' י"ח ד"ל היינו שפסולין התגין ולריבין לתקנס אצל א"ן הסית נפסל המוס כך דלא גרע מלאך לה הגים כלל דלא פסל עכ"ל • וכן כראה שהיה דעת הגאון מהרי"ט שכתב נטיע שלו אצל דדיעבד אפי' לא עשה להם כלל כשרים • משמע דכ"ס מה שכתב בתחלה אם אינן נוגעין • והאג"ל ופוסק צרמיע שכ"ס לה תגין ואינן מוצננין גרע עפי' מלאך לה תגין כלל • ולכן סתיי ק"ת העתקה :

ך (א) כל אוח וכו' • העי"ז נטי' ל"ב ס"ק י' כתב דדברי הנ"מ שכתב דלא נכתב ויחלה כך

ת' קבלה מהראשונים שיהי גגה עם רגל הימין כמו דלית • ורגל שמאל יש שעושין בעין ואין הפוכה ויש שעושין כמו דלית קמנה הפוכה • וכל מקום שההלכה רופפת בדרך הלך אחר המנהג • וכל זאת לכתחלה • אם משך גג דתאי יותר מן הראוי והרגל באמצע דינה כמו בהיא וקי"ף (פרומי) : כל אוח צריך להיות גולם אחד • כגון יוד"י העי"ן והפי"א והצדי"ק והשי"ן ורגלי התאי צ"ל נוגעות באות ובאות שאינה נוגעת פסולה כמשי"ת • וכן מ"ם סתומה וסמ"ך צ"ל מדבקות וסמכות לגמרי ואפי' פירוד דה כחוט השערה פוסל בהן וכן בשאר אותיות חוץ מרגל הרי"א והקי"ף שאין להם ליגע ואם נוגעין פסולין כמשי"ת • וכן יוהר בכל אוח שלא יגע אפי' בעצמו ואפי' בעוקי דק חוץ ממקום שצריך להיות שם מחובר :

ך אותיות שעמני"ז גי"ן והיה נו"ן פשוטה וצדי"ק כפופה בכל מקום שהן צריבין ליי"ן בני תגין בעין זיינין קמנים ודקים כחוט השערה : וצדי"ק שיהיו התגים (בח) נוגעין בגוף האות וכל אחד נפרד מחברו ואם אינן נוגעין בגוף האות אז שנועין זה בזה פסולים וצריבין לתקנם • גם צריבין שיהיו התגים כל אחד מגיע לגוף האות נפרד כל תג מחברו במקום דיבוקו באות שלא ידו אלא זיינין לא עי"ן או שי"ן • ולא ידביקו בסוף האות כ"א באמצעותן • ובדיעבד אם לא עשה להם תגים כלל כשרים • ויש פוסלים אם לא תייג שעמני"ז גי"ן ויש לחוש לדבריהם להחמיר בשל תורה ולתקן • ואפי' בתוי"מ מועיל תיקון ואין בזה משום שלא כסדרן כיון שגוף האות צורתו עלי' :

ה נהגין המופרים לעשות עוד תגין בכמה מקומות ואין חשש בזה רק שיזדוירו מאוד כשעושין על הויד או על הוא"ו שיעשו אותן דקין שלא תתקלקל צורת האות :

ך י"א שאין לכתוב דברים של חול ככתב אשורית שכותבין בו את התורה :
ן דיני הבתנה עיי תינוק • וכו' ר' סעיפים :

א (א) כל אוח שיש בה ספק שמא אין בה כשיעור הראוי בענין שהוא פסולה או שמא אין צורתה עלי'

לשכת הסופר

כסת הסופר ו

לא מהני חינוך חמשים • דדלי אס חירע שכתז ססופר חירע חות פקוט ינסתפק לו אס חור חרוך כשיעור וכו' ודלי מרלה האות לחינוך ורלי' ודצרי ווהרטיק וריצ'ט וכו' עכ"ל • והנה צלמת גם הרמזים כחז דין החינוך בתחלת כתיבת האות • ולפע"ד גם הנ"מ הכי ק"ל • אלא דק"ל כהר"ס האחרון שהצ"ח הנ"ל דצנקה צלולע הרגל אס חין הספק וזכע אס הקריאה המוקנת לחינוך ציטובי כשר • וסדיו כחז דגם דצרי העור וזעין לדצרו (וע"ש צצ"ח סוף קע"י " ודלח כע"ז) וזכר אס שמתקן הנ"מ וזמור דאס ומתחלת הכתיבה נעשה הספק ואפי' גלח ומתחלת נקב אלא ומתחלת חירע קינה אחרת כשאר הספק גו"ל צלולע הרגל (שאין כאן חסרון ומתחלת הקפת ג"י) אפי' אס הספק דק עד שאינו זמור אס הקריאה המוקנת לחינוך לא מהני דכיון שפע"ה ומתחלת הכתיבה לא חזי לחילטרופי • אצל אס עד הספק חירע חירע ודלי כשר ואס חין אלו יחולק להצחין וז"ל הנ"מ דיוצמן ע"י חינוך כשמתקן החלק המצחין וה"ה אס חין הספק אלא שכתבו כך ש"ס להסתפק אס חירע חרוך כשיעור חז לא ג"כ יוצמן ע"י חינוך וליכא חלן דפליג ומ"ש הנ"מ חז"ל אצל אס לא חירע עד הספק ומתחלת כתיבה אלא כמלא חות קענה דיד"י חין להכשיר כיון גלח ככתז כתיקונו ומתחלת עכ"ל •

הנה אס נקח אס הדצרים כהיימן קשה עוצה כהרי חור דייק שס דצרו מלשון העור וזה חירע מוכח כלל מלשון העור וגם הקצרה חירע מוכח כלל לזה • אצל ח"ל כי חירע אלא חור ע"ס ומיותר חור • אלא ח"ל אצל אס לא חירע עד הספק ומתחלת הכתיבה כמלא חות קענה יכו"ל חירע צדור לפע"ד (סוף הגיעני לפי קענה חירע עם חידושי הגלן והרטיק חירע זל"ל • ורליתי ק"ס חור פ"י דעת הנ"מ כח"ש אצל לא חירע ש"ס ע"ס דצרו) :

ג אות שנפסק בנקב ונשאר מקצתו גם מן הנקב ולמטה • או בשמראין אותו לחינוך לדעת אס נשאר בו שיעור אות צריכין לכסות את החלק שמתחת לנקב כי החינוך יצרפו ובאמת אין לו צירוף (ע"ז ס"י ל"ב ס"ק י') וכן אס קפצה הדיו ממקצת אות ונשאר שם רושם • בשמראין לחינוך את הנשאר שהוא שחור להבתיך אס בזה שהוא שחור יש בו שיעור אות צריכין לכסות את הרושם שלא יצרפו החינוך (פרומ"ג) :

ד אם החינוקות מחולקין חולקין אחר הרוב (לדוד חנה) :

ז שצריכה להיות כתיבה תמה וריות בין האותיות ובין התיבות ובו ט"ס :

א כתיב וכתבתם ודרשינן שתהא כתיבה תמה • דהיינו שכל אות תהא ניכרת היטב (א) ובכלל זה שלא תדבק אות לחברתה ואפי' בעוקין דק כל שדוא ואפי' בתגין שלהן לא יגעו (וע"ל ק"י ס"י קע"י ד') אלא תהא כל אות מוקפת גו"ל בכל רוחותיה • אס כתב אליה למ"ד ביהד בזה ח"א אינו כשר :

ב יניה ריות בין אות לאות בחוט השערה • ולא ידיו מופרדות הרבה זו מזו כדי שלא תהא תיבה אחת נראית כשתים (ב) ובין תיבה לתיבה יניה ריות כמלא אות קטנה (דהיינו חות יו"ד וזה ככתז שהוא כותב עמה) ולא יקרבים ביותר שלא תהינה שתי תיבות נראות כאחת • ואם שינה שדחיק בין האותיות עד שהתיבה נראית כמו שתים לחינוך דלא חכים ולא טיפש (כ"ל ס"י ו') או שקרוב שתי תיבות עד שנראות לחינוך כמו אחת פסול

פסול. אם נחמר איזה אות בסוף התיבה או בתחלתה ותלה אותה למעלה בין השורות אע"פ שאם נמיל את האות הוזה בתוך השורה לא ישאר ריוח בלל בין שתי התיבות מ"מ כשר יהדי עכ"פ (ג) אנו רואים עתה שהן שתי תיבות :

ב הקלף צריך להיות שלם שלא יהיו בו נקבים. אך אם הוא נקב קטן כ"ב שהדיו עוברת עליו (ד) וסותמתו כשר. ואם גם לאחר הבתיבה נראה הנקב נגד השמש אם הוא בקו דק של האות שע"ז נחלק האות לשתיים פסול. אבל אם הוא במקום שהאות הוא עב והדיו מוקף את הנקב, מכל צד כשר. (כ"י ונקדוק לשון הוג"ח) (ו"ל ד"ס לד"ק קלה קלף ונחמן ולגנול אם הכקצ גדיו) ונ"ל דאם אין הדיו מוקף את כל הנקב אע"פ שאין האות נחלק לשתיים כגון שהוא בקצה אחד מן האות דמחמת זה יש שם חסרון היקף גויל יש להחמיר אע"פ שהנקב דק כ"ב עד שאינו ניכר רק נגד השמש :

ג אם רגל הבא"ף הפשוטה וכיוצא בה מגיע לסוף הקלף בין לסוף היריעה בין שיש שם נקב בתוך היריעה ומשך את האות עד הנקב או שהנקב הוא מצד האות בין מבפנים בין מבחוץ פסול משום דמתחלת הבתיבה אינו מוקף גויל (ולופן המיקון עיין בחקירה ד) :

ד הא דפסלינן כשרי' ההפסק מתחלה היינו דוקא כשניכר ההפסק. אבל אם די' בגויל סדק דק מאוד שאינו נראה רק ע"י הבטח דקה ואינו עובר מבחוץ רק מצד התב והוא מהודק ואינו ניכר אלא אם מגביהו באצבעו מאחורי הגויל כשר (ווג"ח סס ס"ק כ"ח) :

ה אם לאחר שנכתב האות בהבשר ניקב שם הקלף ונפסק האות אם נשאר שיעור אות (ה) עד ההפסק כשר (אע"פ שעמה אינו מ"ג) ואם לאו פסול. ואם אנו מסופקין כגון שנפסק רגל הואי ואנו מסופקין אם עדיין צורת וא"י עלי' או צורת יו"ד ובן נו"ן פשוטה שנפסקה ואנו מסופקין אם עדיין צורת נו"ן עלי' או צורת ו' וכיוצא בזה מביאין תינוק דלא חכים ולא טיפיש (כנוולר נס"י ו) אם קורא אותו בראי' כשר ואם לאו פסול :

ו ניקב רגל השמאלי של הה"א אם נשתייר ממנו כשיעור יו"ד כשר ואם לאו פסול. ובן אם ניקב רגל הימיני של הה"א אם נשתייר ממנו כשיעור יו"ד כשר אך צריכין להשגיח אם הרגל השמאלי עומד כנגד מה שנשאר מן הימיני דאם אינו כן פשוטא

לנו רואים שהקופרים הישראלים מדקדקים בזה. וכן נראה לפע"ד שנכון לדקדק בזה גם בחו"ו. ועינינו הרואות שאם אין ריוח בין השע"פ כנולל שיעה כונה קלקולים י"ש. צכ"ף פשוטה סגרונית לרי"ש. וכן לואר הלמיד שאינו כוון וי"ו (כאשר לריך להיות) אלא כעין יו"ד. או שנכנס לתוך חלל האות שנצטעה בעליה. לכן לפע"ד יש לדקדק לעשות כהרומ"ח ילחניה גם צמ"ו בין שיעה לשיעה כנולל שיעה : (ג) אנו רואים וכו'. כיכ הע"ז (וע"ל כ"י י"ע סק"ה) וצ"כ צני יונה כחצ דכיון דהשעורין נכאנורו בין אות לאות וצ"כ חיצה לחיצה אינן אלא לנלות מן המוצחר אבל צדיעצד חליא צקריאה הטיטוק. לכן אם קירצ שתי תיבות וצ"כ וצ"כ התיבה הראשונה מ"ס קתומה או נשאר הספולין ל"ע אם יש לפסול דהא ניכר לחיטוק שהן שתי תיבות. וטוב ונציא דברי ע"ז אלו וכחצ וז"ל וחה אפסקר ללמוד להכשיר (כל"ל) ג"כ מ"ס"ל צמ"ס קתומה וכיוצא בה עכ"ל. וצ"כ מל"ש כלל כ"ה צ"ה סק"צ כחצ עליו וז"ל חמוה לעכ"ד מה עלה צדעמו לקפוקי בזה דהלא פסוע צבל הפוסקים דקריאי' הטיטוק לא מהני כ"א לצרר הספק וכו' וכיון דלנו רואים שהתיבות הראויות להיות רחוקות זו וזו נחקרצו שלא כדין וצ"ל ל"י שיעורא שנולאו הרומצ"ס תוך הדצדים הפוסלים ודלוי' ח"כ קריאה הטיטוק וזה יושענו עכ"ל. והנה לפי דבריו עוד ויגרע גרע מה שהתיבה הראשונה נקיימת צמ"ס קתומה וכדומה. דאלו צמ"י תיבות אחרות אם יש קלת הפסק ולנו מוספקין אם הוא כשיעור או לא אנו קומוכין על הטיטוק. וצכ"א חף ש"ס לנו ספק אין אנו יכולין לקמוך על הטיטוק. דכיון דהתיבה נקיימת צמ"ס קתומה נקתומה יקרא לתת לשתי תיבות ולכן בזה תקנה כלל רק צהיות ההפסק דוקא כנולל אות קטנה (וה"ל להפוסקים להזכיר חוורא זאת) ולאנוס. לפע"ד נראה דעת הצכ"י. כי חף נכחות שאנו רואין אותו שאינו כתיקונו לא מהני הצמחה הטיטוק היינו נקוס דהאות לריך להיות לוחו עליו כוון שיתן צכ"י וכוון שהיה צלוחת. אבל צהני הפסקות כיון צדיעצד אינן נעכצין אלא כשנכאין שתי תיבות כתיבה אחת שנשתכח הקריאה וכו"פ הרומצ"ס. ולכן חף אם אין הפסק רק עמ"י הו"ס קתומה וכדומה נראה וכיכר שהן שתי תיבות י"ל דצפיר דו"י. וצ"כ שיערי אפרים כחצ דנצטע הדחק יש לקמוך על זה שלא להוליא ס"ת אחרת : (ד) וסותמתו. וי"ש הפרלויג מדיו ענה עם גווי. כפי הנראה הדיו שבאות הגו"י היחה ענה יותר מן הדיו שנהגין בה עתה הקופרים : (ה) עד ההפסק וכו'. אבל מה שלמטה מן ההפסק אינו נלטרף. כן ח"א דעת המרדכי ורוב הפוסקים. אך דעת הר"מ הוולרי

לשבת הסופר

קמת הסופר ז

פשיטא שאין עלי צורת היא (ע) פרויג ס"י ל"ג
 היא ס"ק ל"ג) ואם נפסקו בעוביין אם נשתייר (ו)
 חוט דק כמו וא"ו דקה בשר . ואם נעשה נקב
 בקוצה של י"ד יבואר אי"ה בחקירה די :

ז אם ניקב חלל ה"ב או ה"א וכדומה אעפ"י
 שניקב כל החלל ואינו מוקף גויל כלל . וכן
 אם ניקב בין אות לאות ולא נשאר ביניהם שום
 קלף ט"ם בשר כיון שמתחלת הכתיבה היו מ"ג
 ויש פוסלין באלו ע"כ אם אפשר יש לגרוד שם
 קצת לעשותן מ"ג (ע"י חקירה די) :

ח (ז) צריבין לזודר שלא יכנס ראש הלמיד
 שבשיטה זו לתוך חלל אות שבשיטה שלמעלי
 אפי' בלא נגיעה :

ט אם כתב מצות מלא ומחק את הוא"ו והאריך
 את הצד"ק למטה (ח) יש להחמיר דכל עוד
 שאינו מאריך את האות גם למעלה נחשבת כשתי
 תיבות . אבל אם בתחלת הכתיבה ממשיך רגל
 התחתון וכותב את האות הסמוך בתוכו כזה
פנ ארצי (ט) מותר דהא הוי ממש תיבה
 אחת (ע"י א) :

עוד

הינא צ"י ש"ס הנקב דק כיכ שאין הספק וזנע
 הקריאה לחיטוק כשר . וע"י צד"מ אות די . וכראה לפע"ד
 להוכיח דגם דעת רש"י ז"ל דלא ויילטרף . וזוה נראה
 לעמוד על כוונתו גבי איפסקה וי"ו דויהרג בניקבא שכתב
 וי"ו דויהרג אירע צמקוס נקב . ובס"י אבן עזר (שאלל
 הפרי"ה אר"ח) הקשה אונ"י לא פירש כן גם בעובדא קנאל
 דאיפסקה היא דהעם בניקבא (ומתוך כך השי"ה דעת רש"י
 ז"ל לכוונה אחרת ונתייש הצ"י לדעתו . עיי"ש וע"י שו"ת
 צ"ח אפרים אי"ה ס"י ג') ולפע"ד לסו"ן רש"י ז"ל לא ונקי
 מדו"ק בתכלית הדיוק . כי הנה לסו"ן הפסק שייך בשני
 איפסיים . או שיש כאן ענין אחר ארוך וזוה אי"ה דבר
 ומפסקו באונ"י לפני חלקים . או שאחד הולך או מושך
 אי"ה דבר והיה דעתו ללכת או לנשוך את הדבר יוחר
 רק שזמנתי אי"ה קצת הולך לפסקו שם שלא ללכת
 ושלא לנשוך יוחר . אבל אם יש כאן דבר אי"ה וזוה אי"ה ולקח
 מנתו ומקלחו על זה לא שייך לומר שהפסקו אלא שייך
 לומר שקלחו או גרעו . ולכן בעובדא קנאל דאיפסקה היא
 לא מש' לפרש בזה ענין נעשה ההפסק שאפי"ה אם נאמר
 שנעשה בענין הראשון דהיינו . שהנקב חלק את הרגל לפני
 חלקים ג"כ כ"הא . דכל שאנו רואים שנשאר כשיעור אות
 קטנה כשר . אבל בעובדא דאיפסקה וי"ו לא נוכל לפרש
 כן שהרי אם הנקב הפסיק את הי"ו לפני חלקים לא נוכל
 לסו"ן איטקא . כי הוא יורף גם את החלק התחתון וזמנתי
 התחתון (כו"ש הע"י צ"י ל"ב סק"י) וזה לא נוכח צנוני . ואם נאמר שהנקב כלל את החלק התחתון על זה לא שייך
 לסו"ן איפסקה אלא הול"ל איחקלרה ל"י וי"ו דויהרג בניקבא או איגרע ל"י וי"ו דויהרג בניקבא . לכן פירש
 וי"ו דויהרג אירע צמקוס נקב . דנענין זה שייך שפיר לסו"ן הפסק אף אם מ"ד האחר של הנקב אין כלום אלא
 שנושך את הקולמוס וזמנתי הנקב הולך להפסיק . וזה נכון לפע"ד בדיוק לסו"ן רש"י ז"ל . ונוכח דס"ל כדעת
 רוב הפוסקים דלא ויילטרפי : **דאמנ"ם** דלפ"י מוכח כו"י דעת רש"י דגם אם בשעת הכתיבה סגע צנקב לא
 איכפת לן ונשום הקפת גויל . וכו"ש הצ"י . כבר כתב שם הצ"י כי דעת הרונז"ים ושאר פוסקים בהך מילתא
 דלא כו"י . והנה הר"י והר"ש בעובדא דו"י"ו לא גרסי בניקבא . ולדידהו י"ל בל"ה (ועונ"ש אי"ה בחקירה די) :
 (ו) חוט דק וכו' . צ"י בשם הר"י . בשו"ת ונאמר ונרדכי ס"י פ"ג בשאל על וא"ו שנשם הוי"ו צ"ח שנספ"ח
 שנוכח חוץ החריפות של הדיו כתאכל הקלף שחתמו וניקב כל חוטי של עובי הוא"ו ונלועלה לזטה ולא נשאר
 ען האות רק חוט אחד דק מאוד כל קצינו והחוט עלנוו צ"ד שזאלו דהיינו צפניויות הוא"ו נפסק קלח באונ"עו
 ול"ד שם להבסיר וס"י"ם ולכן נלע"ד לדבק עליו ונעלית מנחון ולנולא את הו"י"ו צד"ו וכשר עכ"ל :
 (ז) לריבין לזיהר וכו' . ואם נכנס לתוך דלי"ה או לתוך ר"י"ש או לתוך כ"ף פשוטה ונראית כו"ו היא פקולה .
 ואם נכנס לתוך חלל היא או ח"י"ת וכדומה . יש להראות לחיטוק אם אינו נעכב את הקריאה כשר ואם נעכב
 את הקריאה פסול . ועיי"ש אי"ה בחקירה ג' אם אירע כן בשם : (ח) יש להחמיר וכו' . וכן להיפוך שתי
 תיבות שהא"ת האחרון עון התיבה הראשונה ננושך לזטה עד סו"ן להתיבה השני"י כגון **ותקע כף** שהיה
 רגל העין מושך עד סו"ן להכ"ף . יש להסתפק אם כשר או לא . וע"י צ"ח צ"י גע פשוט **ק"י קכ"ה**
 ס"ק פ"א : (ט) מותר . ואם כתב כיון ונלועה רחב י"ה י"ה לזעה בחוכה נגד הסוף כזה **פנ** יש
 להראות לחיטוק . ועיי"ש אם אירע כן בשם אף אם אין ה"י י"ה כראוי אין לתקן אפי"ה לכחוד מקודם י"ד .
 קטן . ולכן ע"ז להחליף את הידיעה או לקדור (פרח פושן כלל צ"י) :

ח פסול. חק תוכות. ובו מיז מעימים :

א עוד ילמינן מדכתיב וכתבתם דבעינן שיהיו האותיות נעשות דוקא בכתיבה ולא עיי הקיקה והיינו עיי חק תוכות. כגון שחקקתוך האות וצדדיו ועיי זה נמצא שנשאר אות בתמונתו ודו פסול משום חק תוכות. ולכן אם טעה וכתב דלית במקום דיי"ש או בית במקום כ"ף וכן איפבא (א) אין תקנה לגרוד את התג ולתקן בזה משום דהוי חק תוכות: **ב** ואפילו לא נעשה רק מקצת האות בחק תוכות ג"כ פסול (עי' חקירה ז') לכן אם התחיל וכתב מקצת האות כראוי ונתקלקל עיי שמעה או עיי טסת דיו שנפלה עליו ומחסרת קצת מן האות אפ"י אם אינה מחסרת ממנה אלא קצתה והוא קוץ שהאות נפסלת בחסרונו וגרד מן הקלקול ולמטה ואח"כ נמר את האות בכתיבה ג"כ פסול. דכיון שמתחלה נפסד כל האות עיי הקלקול ורק עיי הגרידה נשאר צורת מקצת האות הו"ל חק תוכות ופסול. אלא צריך לגרוד כולו ויכתוב את כל האות בהבשר. אך באות שהוא מורכב משתי כתיבות ונפסל בכתיבה שניה אינו צריך לגרוד אלא החלק שנפסל (וע"ל קע"י ח' ע"ט ומאמרין ג"כ ז"ה) וצריכין המופרים ליותר מאור בדיני חק תוכות. ונבאר פה מקצתן ומהן תקיש על השאר :

ג (ב) אם נדבקה הוי"ד העליונה של האלוף בקו האמצעי ההולך באלכסון בזה יש חילוקי שאם כתב תחלה את הוי"ד ואח"כ את הקו האמצעי דרי הוי"ד נכתבה בהבשר ויגרוד רק את (ג) הקו האמצעי כולו מפני שהוא נפסל קודם שנגמר. אבל אם כתב תחלה את הקו האמצעי ואח"כ את הוי"ד ונדבקה יגרוד את הוי"ד ולא את הקו כי הקו נכתב בהבשר והוי"ד בפסול. ואם לא תיקן עד לאחרי שכתב גם את הוי"ד דתחתונה אוי צריך לגרוד גם אותה. כי זהו הכלל שכל מה שנכתב בפסול צריך גרידה. ואם הוי"ד התחתונה נדבקה ולא העליונה אינו צריך רק לגרוד אותה ולכתבה מחדש :

ד ואם נכתבה כל האלוף בהבשר ואח"כ נפלה טסת דיו אפ"י על הוי"ד העליונה די לגרוד אותה לבדה ולכתבה בהבשר :

ה אם נפלה טסת דיו אפ"י דוא לחה עדיין תוך חלל ב' ונראית כמו פ"א (ד) או שאין שם בית עלי' או שנפלה לתוך אות אחרת ואינה ניכרת האות פסולה ואין לה תקנה לגרוד טסת

ח (א) אין תקנה לגרוד וכו'. אבל צומח לחקט

צ"י. וכתפילין ומזוחות דוקא קודם שכתב לאחרי דל"כ הוי שלא כסדרן : (ב) אם נדבקה הוי"ד וכו'. הדינים שאמרו נדבדקו יודי האל"ף. הן אפ"י לא נדבדקו רק בקוץ דק יותר וזוהו קראוי לתן ליגע. וכן יודי הפ"ן והלד"י והע"יין והס"ח ונבלי התו"ן אם נוגעין צנוף האות יותר ומקום דיטוקו הראוי דיכס ג"כ כמו צל"ף (עיין חקירה ה'): (ג) הקו האמצעי וכו'. צ"י מל"ש כחצו שאינו לר"ך לגרוד אלא עד מקום הדיטוק. ולא ידעמי למה. הרי הקו הזה כ"ו מכתובה אחת הוא וכל שהוא מכתובה אחת ונפסל אפ"י צקוטו לר"ך לגרוד כלו כמו צו"ס פתומה שנדבקה פלריכין לגרוד כל המצו"ס וכן ראיתי נשע"ל של תמי"א שכתב הדיניק הגב אל הוי"ד העליונה לר"ך לגרוד כל הגב והוי"ד פתומה. וכן היא דעת רצי"ט חיים כהן העתקתי לטוט בחקירה ה' ע"ט. וז"ל האנ"א בסיק ל' כל מה שנעשה בפסול היינו מה שכתב בלוחו האות אחר שנעשה הנגיעה. כ"ל דלא צ"ל לחקל אלא להחמיר שאם נעשה הוי"ד העליונה נגב ולאח"כ כחצו הוי"ד התחתונה וחצרה אל הגב כראוי אעפ"י לר"ך לגרוד גם לחה ולאפ"י שהיא מכתובה אחת כיון שכתובה לאחר שנעשה נפיקול אבל הגב פסיט"א ל"י דלר"ך לגרוד כלו כיון שנעשה מכתובה אחת. וכן מוכח צ"ד חסדים לנב"א סיק ל"ה ע"ט : ש"ז מל"ח"י ש"כ"כ גם נצ"ח צ"ד עסק ס"י ל"ז שהביא וי"ט הל"צ"ט שאם נדבקה הוי"ד שכל האל"ף יגרוד כל הוי"ד שנעשה נפיקול. וכתב פל"ו ח"ל מ"ש"ע דאירי שנעשה וא"ו האל"ף קודם ולאח"כ עשה עלי' את הוי"ד ונעטי"חה נדבקה עוקל"ה הראשון צנוף האל"ף ונחכי מול"א שכל הוי"ד נעטי"ה נפיקול אך אם היו עושים כמו שעושים הקוסרים צונוניו שעושים את הוי"ד ראשונה ולאח"כ מונוסיכ"ס החת"י את הוא"ו בלוחן שאם נדבק הוא"ו היא שנעטי"ה נפיקול מ"ש"ע לפי דבריו כ"ה"א מלרי"ך לגרוד כל מה שנעשה נפיקול דהיינו כל הוא"ו עפ"ל. ועיי חס"ס קוסר ס"י רס"ז ול"ע : ונצ"ח ז"רון יוסף ס"י ג' החמיר יותר וכתב דלריכין לגרוד גם את הוי"ד דמאחר שנדבק הקו האמצעי נפסלה גם היא. אבל בחקירה ה' כתבתי דאינו מוכרח ואין לעט"ו כן צ"ס. אבל צמק"ס אחר ודאי ד"ס לגרוד לכתחלה כל האות כד"ס צפע"ף ח' : (ד) לו שאין שם צ"ה עלי' וכו'. המור מביא שהסמ"ק הכשיר צ"ה לגרוד את הטפה כיון שנפלה לאחר שנגמר האות. אבל הרא"ש ור"ז הפוסקים חלקים. וצ"י ג"ג ש"ע"ו ס"י קכ"ה ס"ק ל"ז הקפ"ה על הסמ"ק מזהו שצפ"ל"ו. כחצו דאם עשה היא צמק"ס ד' דאינו יכול

לכול למחוק הרגל שחזא דלית משום דהוה חיה עיט
 מה שחייך . ולפניך יל עוד דשארית החס סנעסא לוח
 אחת . ומחייב הכא . וכחז עוד סס גנים כיון דמעווי
 דהקוויק הוא ומשום דליף ליי ומיחזלנוי דלמוד עירב אח
 הלוחיות ממלטה כסר . והיינו כיון שכבר נעשה הלוח
 בהכשר . לכן שאר הפוסקים חולקים עליו דקיל דתלמודא
 דידן פליג עם היחזלנוי דלא מעליג צין טוגע למעלה
 או למטה ופסקי בכל ענין . ולכן סס חולקים דדין זה
 של הקוויק עייש . ולפניך חייב זה המעס . דהא חף
 דקיל דתלמודא דידן חלק היחזלנוי . אזו רק אחא
 דמשמע היחזלנוי דנעירב למטה כסר גלגל סוס חיקך .
 דהא תלמודא דידן קאמור כל לוח שאינו תיב מלרנע
 רוחותי פסול משמע דלפי דבזק לאחר סנגור פסול .
 חבל למוד רלא מהכי ליי גרידס אז לא פסומע כלל
 תלמודא דידן . ולענין דעת הפוסקים החולקים על
 הקוויק כראה לפניך שזאו מלה הסברא כי מן היחזלנוי
 לא עוכה אלא היכא שלא נסתמס לוח הלוח . חבל
 היכא דנשתמס יל דגס היחזלנוי קיל דפסול ולפי
 גרידה לא מהכי משום דמיל חיה : (ה) לגרוד כל
 הלוח . הפרמיג נפתחה לפי ליי צלוח כחז וזיל
 (אס נפל לתוכה קופס דיו) פירטתו לעיל דלא מהכי
 גרידה המעס דק לצטל לוחיה (דסייט לגרוד) גג העליון
 או שוליים או קלת ירנע ומשלימה נכתב ודי חף לויא כי
 נפתח נכסרות הקיית חמלה וכדלמורן עכיל . חבל
 הציח כתב כי דעת סרליע וקיעתיי מחולקים על הקוויק קיל
 דלפי חיה הלוח כתיקונה ונפל זה עופס דיו ונחלקלל
 לוחיה חזר הכל ונקרא רק צמס דיו חלבו לא היה כתוב סס
 סוס לוח ומעולם ולפיכך אס הענין סדיו ונשאר
 הלוח כמו שהיה קודם בפילת סדיו עליו הויל חיה ופסול
 חלבו לגרוד כל הלוח ונכתב לגרוד כל הלוח . וכי
 גם נחזקו קיי קביה דלון לו תקנה חלבו לגרוד הכל .
 והכי מוסתמר לפעיד להחזיר לגרוד כל הלוח :

אמנם נכתב סיל צוקוס דלית נכתב גיכ הפרמיג סיגורוד
 הרגל הימר וגס מן הגג עד שלא ישאר לוח
 דלית ויתקן נכתבה : אסער לווער דגס הציח יודה לזה
 דלית לוח עליו ולא צמלה תורת כתיבה וינה . רק
 סלריכין לתקנה מחדש . וכן עוכה דעת החזיי ודעת
 צעל זיי שאזיה חייב צסיק חיי ובהי עיסתמר דלא לריכין
 רק לגרוד אח היחרון ולחייב מן הגג עד שלא ישאר עליו
 לוח דלית וישלימה חייב נכתב . ואס גורד אח הרגל
 לריך לגרוד עד שלא ישאר מוט כלום דאס נשאר מן
 הרגל חיי כשיעור יוד עדיין לוח דלית עליו . וכלי
 גרידה כלום חלבו לתחזיב גג הדלית פשיטא דלא מהכי
 כיון שצתה גיכ הוא דלית צמיס כיו הפרמיג והוא פסוע :
 (ו) יש לתמונר ולומר וכו' . הציח לאחר שהציח דעת
 הפוסקים דוים פתוחה סנסתמנה קיי כשיגורוד אח
 המרעוס לתוד ויחזור ויכתבו סוס רייס וספיר דווי
 דומחר סניעל לוח הלוח לא הוי חיה חלבו סיס
 לפקס ולומר דלא דווי למיס פתוחה דהחס כיון סלורת
 טוין סנה נעשה בהכשר כיון סגור המרעוס סכרצק
 וכחז כסר חבל גבי עשה רייס כוון דלית סנין
 הגג צין היך נעסו צפיקול אסער דלא קיי נגרידה
 אחד מהס ולריך סיגורוד אח כולה וכך נראה
 מדברי חסוי הרשניא וכו' עכיל . והנה צמקוי
 הרשניא לא מלחתי מזה דבר . וכפי סגראס כוונה
 הציח לתסוי הרשניא האויחכות לרענין וסס צסי
 ולין כחז חיל חבל אס הדצק הלוח צראשה כוון
 שהיה כוחז רייס ודצק גנה סל רייס לגנה סל
 צייית לריך לגרוד כל הרייס וכן כל כולל
 צזה עכיל . ואי משום סא לפעיד יס לחלק ולומר
 דשארית החס כיון סכרצק הגג להציח פסקל
 גיד ונעשה בשיטת צעלוח ולכן חף לאחר שצתה
 אח הרגל כיון סנעסא צפיקול לריך לגרוד אח כולה .

תג בעין דלת (ז) סני ל"י כשיגרוך את דגג או את הירך עם התג ויחזור ויכתבנו כמו ר"יש. והמחמר גם בזה תע"ב :

ז יו"ד שעוקץ השמאלי שלה ארוך כמו הרגל הימין (או יסר) ומתוך כך נראית בעין הימית. אופן תקנתה נראה לי כך. אם הסופר כתב תחלה את הו"ד עם הרגל הימני ואח"כ עשה את העוקץ השמאלי והאריכו יותר מדאי. או די שיגרוך רק את (ח) העוקץ הזה וגם את הרגל הימני ויחזור ויתקנם כראוי. אבל אם עשה את השמאלי תחלה (כאשר נהגין הרבה סופריי כתיבת הו"ד מעטין תחלה קו דק שיהי' ההג והעוקץ השמאלי ונמנו מוסכים גוף הו"ד) אזי צריך למחוק כל הו"ד ולכתבה מחדשי בין כך ובין כך אם יוכל לתקנה בדיו מה טוב (ונז"ל מן הסס ע"ל ס"י י"ב סעי' י"ג) :

ח יש מן הגדולים שהורו דגם אות שנכתב (ט) בשתי כתיבות כגון מים שתורה שנכתבו וכדומה אין די לגרוך החלק השני שנפסל לבדו אלא צריכין לגרוך כל האות ולכתבו מחדש וכן יש להחמיר לכתחלה היכא דאפשר (ג"פ ס"י קכ"ה ס"ק ל"ח. וסו"ת זכרון יוסף ס"י ג') :

ט אם משך גגה של בא"ף פשוטה עד שהיא דומה לר"יש צריך לגרוך את הגג (י) עד שלא תשאר רק צורת וא"ו ואם אירע כן בשם אלו"ך ע"ל ס"י י"ב סעי' י"ג :

י אם מעה וכתב היא במקום הי"ת יותר טוב לגרוך כל ההיא. ובדיעבד אם תיקן באופן זה שגרוך את הרגל שלה וגם את הגג עד שלא נשאר ממנו רק מעט ורגל ימין כצורת וא"ו או זי"ן ואח"כ כתב מצד שמאל זי"ן וחברן בהמוטרת גי"ב בשר דכיון שאנו מבשרין בדיעבד ה' בלא המוטרת אי"ב כשנכתבה הדלית של ההיא לא נכתבה בפסול כי היתה ראוי לעשות ממנה הי"ת פשוטה וכיון שלא נכתבה הדלית בפסול אין מן ההברת לגרדה כולה אלא מה שצריכין לתקן :

יא אם עשה הי"ת באופן זה. שכתב דלית וזי"ן וחמוטרת על גביהן. אם דבק את קצה הימין של החמוטרת בצד ימין של הדלית דהיינו כנגד הרגל הימני בזה (יא) יש תקנה לגרוך מן הדלית עד שתעשה (יא) זי"ן ובשר אף בתפילין ומוזות

הניח בליע ע"ס). ע"י סעי' ט"ח וס"ה. ונעו"ת זכרון מאלס"ך אל יחזיק רק הגג-ונשאר ה' יחזיק-כולה : (יא) יש תקנה לגרוך. כיב האוג"ח צ"ל. ל"ו סק"ג צ"ס ע"ח

אצל נעשה ר"יש כמין דל"ס י"ל כיון דעכ"ס ס"ס כתיבה לא בעלה וגם היא יוכל לעשות עונת ר"יש בהוספת דיו. לכן צריכה הי"ך לצדו או הגג לצדו סני. וליע לפע"ד : (ז) סני ל"י כשיגרוך וכו'. דנהא ליכא לעיורר דצ"ן הגג צ"ן הי"ך נעשו צפ"סול כיון דנכתב בתחלה ר"יש. פ"י : (ח) העוקץ הוא וכו'. צ"ס מלא"ס כלל ו' ס"ק ע"ו האריך קצת לחזק את הפסק של הסו"ת חז"י (ולחסידי מלאו הסגות בעל זכרון יוסף) דלגרוך קלה מן העוקץ השמאלי אינו די נעו"ס דהי"ת (וכ"כ צ"ס לרד אמת צ"ס ס"י בית יאדה) ולפי' לגרוך כל העוקץ השמאלי ולעשותו מחדש קלר כראוי גי"ב אינו די כי עמ"ל ק"ך זה אינו מעכב ואי"ב צגרידו נעשית לרעה יו"ד נמס והו"ל גי"ב הי"ת לכן כי שצריכין לגרוך את השמאלי וגם את הימני ע"ס. ועדין לא בילד כל ה"רוך. כי לפע"ד כראה פשוט דכל ז"ל אינו אלא אם הקופר עשה תחלה את הי"ד עם הרגל הימני ואח"כ עשה את העוקץ השמאלי אצל אם עשה תחלה את השמאלי. כמו שראיתי הרבה סופרים נהגין לעשות תחלה קו א"י שהוא לתב שלמעלה ולעוקץ השמאלי שלמעלה ונחזק הקו הזה מוסכין גוף הי"ד. ונענין זה אם עשאו אחר יותר מראוי הרי כל הי"ד נעשה צפ"סול ולר"ך לגרדה כולה (אך התב עם העוקץ השמאלי יוכל להשאיר) : (ט) צ"ס כתיבות כגון ע"ס וכו'. זוהי דעת אר"ל לרפ"י צ"סו' האהרל"צ' והר"ך צ"סו'. והע"ס כי אף שבע"סו משהי כתיבות הי"ת הרי י"ן נעשין לגוף אחד. אצל צ"ס וקו"ף סתן נעשה כתיבות כפ"רות מודי דא"ס כד"כ הרגל די לגרוך את הרגל לתד ולכתבו מחדש שכיב צ"סו' הרמזין ס"י ג"ל ואלך צ"סו"ס אלסקר ס"י ה' מציא דעת רש"י צ"ס צ"ס וקו"ף סכ"דקו רגלי"ן לריכין לגרוך כל האות אצל כד"ו חלקו עליו : (י) עד שלא חסאר וכו'. האוג"ח צ"ס ל"ב ס"ק כ"ו כתב צ"ס הריי הלו"י (ס"י פ"ח) למחוק את כל הגג והפרו"ג כתב דלאו דוקא כל הגג אלא עד שלא חסאר לרעה. וראיתי צ"סו"סו' האלון מהר"ע ז"ל סכ"ב דלפי ר"ש צ"סו' ד"י סע"א ד"י לר"ך לגרוך כלו גם כאלן לר"ך לגרוך כל אות ד"י ע"ס. ולפע"ד דעת האוג"ח דשאי הכא אף שסי"ח דומה לר"י מ"מ הרי ראויה היא לעשות מנחה ד"י כשיוטק את הרגל יותר ואף אם אף מוק"ס למנחה מ"מ יש כאלן מוק"ס ד"י ולכן אין לריכין לגרוך כולה אלא לקלקל לרעה (ס"ב ראיתי שכיב צ"ס. יד חפ"סו. אלא שא"ס לא היה מוק"ס למחוק את הרגל יותר יוסף ס"י ג' כתב לרעה ה"י צ"סו' ס"י רע"ג סק"ד דצ"ד

לשבת הסופר

קטת הסופר ח

ומזוהות את לאור שכתב להלן (ולא חי ונפס זה שלא כסדרן כיון שאינו לריד לתקן ע"י כתיבה) אבל אם חבר את החטוּמרת בצד השמאלי של הדלית בזה **ד** צריכין לגרוד כולה או לכל הפחות החטוּמרת והגג של הדלית עד שלא ישאר רק כמו זיין ואח"כ יעשה את החטוּמרת . ובתפילין ומזוהה אם כתב להלן שוב אין לה תקנה ואין דילוק בבל זה בין שעשה את הדלית מצד ימין ואת הזיין מצד שמאל בין איפכא :

יב אם כתב שיין בדי ראשים אף שדתינוק יודע לקרותה מימין אין תקנה לגרוד יוד אהת שתשאר בני ראשים אלא צריך לבטל צורתה ולהשלימה דאליב הויל חק תוכות ובתורם אם כתב להלן אין לה תקנה משום שיהי שלא כסדרן :

יג בכל מקום שהאות נפסל משום חק תוכות אף אם יעבור עליה אח"כ בקולמוס (יב) לא מהני ; **יד** (יג) אם נמסר שיעוה או חלב על אותיות אצ"ט שאין האותיות נראין מימין (יד) לאור שדבר את השעוה והחלב בשר (ועיל ק"י י"א קע"י ד) ואין בזה משום ח"ת דהא גם כשהי עליהן השעוה והחלב לא נתבטלו אלא שהיו מכוסים :

אם

פי' ונשיע על האלף מהרי"ט ז"ל כתב בפתיחה שאם עשה חי דלית זיין עם החטוּמרת פסקוה ונתפילין אין לה תקנה . ולא ידעתי למה . וחילי חי קשיא ל"י קושי' הסרתי' שכתב י"ט לתוה' דליכ חי ח"ת כל שאינו עושה מעשה צנוק סלה ולא מנעל לורחו . אבל הנהלית הסקל כתב ח"ל והא דוחכי מחיקת קלת הדלית ולא צניכין שיומק כל מדי דהא צניכין שיומק כל מה שנעשה בפסול וסדלית סלה נכתבה בפסול זה אינו דאין פסול צניכין סדלית דהא חי צני' בשכתב ח"ת גומר החי כדעת רש"י צ"י עקל חניג דהשתחא עשה בלד שחל ז' ונפלא כתיב ע"ע הדי נכתבה בהכשר דהא ח"י עשה כתי' על רש"י ח"ת כשר וכן מוסר צהשוי עה"ט ק"י פ"ב עכ"ל ; וע"ע צהשוי עה"ט שדעתו להכשיר חי מדלית ח"ת בלי שום חיקון . ועי' חשוי זכרון יוסף ק"י י"ח . וכן נפלא צהשוי עה"ט מניד מרחקת ק"י חי חשוי צ"י להכשיר חי כזה . ומהי דאין פסקינן בלא חיקון (אם לא נכתבה כתיב צ"י חי) וי"ט מועיל סגידה ואין צו עוסם ח"ת . וכ"כ צ"י לרוד חוה ק"י י"ג ח"ל אם נכתבה נפלא צקריחא ק"י ח"ת כוון דלית ח"ת לא איפכא זיין דלית הפוכה כשר ואחר שנת יגרוד מן הדלית עד שיעשה זיין עכ"ל : עיין לעיל ק"י חי בלורה ח"ת . ול"ל דכאן לא חי גג רחב : (יב) לא נהני .

פי' ונשיע על האלף מהרי"ט ז"ל כתב בפתיחה שאם עשה חי דלית זיין עם החטוּמרת פסקוה ונתפילין אין לה תקנה . ולא ידעתי למה . וחילי חי קשיא ל"י קושי' הסרתי' שכתב י"ט לתוה' דליכ חי ח"ת כל שאינו עושה מעשה צנוק סלה ולא מנעל לורחו . אבל הנהלית הסקל כתב ח"ל והא דוחכי מחיקת קלת הדלית ולא צניכין שיומק כל מדי דהא צניכין שיומק כל מה שנעשה בפסול וסדלית סלה נכתבה בפסול זה אינו דאין פסול צניכין סדלית דהא חי צני' בשכתב ח"ת גומר החי כדעת רש"י צ"י עקל חניג דהשתחא עשה בלד שחל ז' ונפלא כתיב ע"ע הדי נכתבה בהכשר דהא ח"י עשה כתי' על רש"י ח"ת כשר וכן מוסר צהשוי עה"ט ק"י פ"ב עכ"ל ; וע"ע צהשוי עה"ט שדעתו להכשיר חי מדלית ח"ת בלי שום חיקון . ועי' חשוי זכרון יוסף ק"י י"ח . וכן נפלא צהשוי עה"ט מניד מרחקת ק"י חי חשוי צ"י להכשיר חי כזה . ומהי דאין פסקינן בלא חיקון (אם לא נכתבה כתיב צ"י חי) וי"ט מועיל סגידה ואין צו עוסם ח"ת . וכ"כ צ"י לרוד חוה ק"י י"ג ח"ל אם נכתבה נפלא צקריחא ק"י ח"ת כוון דלית ח"ת לא איפכא זיין דלית הפוכה כשר ואחר שנת יגרוד מן הדלית עד שיעשה זיין עכ"ל : עיין לעיל ק"י חי בלורה ח"ת . ול"ל דכאן לא חי גג רחב : (יב) לא נהני .

פי' ונשיע על האלף מהרי"ט ז"ל כתב בפתיחה שאם עשה חי דלית זיין עם החטוּמרת פסקוה ונתפילין אין לה תקנה . ולא ידעתי למה . וחילי חי קשיא ל"י קושי' הסרתי' שכתב י"ט לתוה' דליכ חי ח"ת כל שאינו עושה מעשה צנוק סלה ולא מנעל לורחו . אבל הנהלית הסקל כתב ח"ל והא דוחכי מחיקת קלת הדלית ולא צניכין שיומק כל מדי דהא צניכין שיומק כל מה שנעשה בפסול וסדלית סלה נכתבה בפסול זה אינו דאין פסול צניכין סדלית דהא חי צני' בשכתב ח"ת גומר החי כדעת רש"י צ"י עקל חניג דהשתחא עשה בלד שחל ז' ונפלא כתיב ע"ע הדי נכתבה בהכשר דהא ח"י עשה כתי' על רש"י ח"ת כשר וכן מוסר צהשוי עה"ט ק"י פ"ב עכ"ל ; וע"ע צהשוי עה"ט שדעתו להכשיר חי מדלית ח"ת בלי שום חיקון . ועי' חשוי זכרון יוסף ק"י י"ח . וכן נפלא צהשוי עה"ט מניד מרחקת ק"י חי חשוי צ"י להכשיר חי כזה . ומהי דאין פסקינן בלא חיקון (אם לא נכתבה כתיב צ"י חי) וי"ט מועיל סגידה ואין צו עוסם ח"ת . וכ"כ צ"י לרוד חוה ק"י י"ג ח"ל אם נכתבה נפלא צקריחא ק"י ח"ת כוון דלית ח"ת לא איפכא זיין דלית הפוכה כשר ואחר שנת יגרוד מן הדלית עד שיעשה זיין עכ"ל : עיין לעיל ק"י חי בלורה ח"ת . ול"ל דכאן לא חי גג רחב : (יב) לא נהני .

הר"ח

הראוי לצילה אין צילה ונעכצת צו . חבל אם הוא צנוקוס
שצריכין לקרות והאי חקור לקרות צע"פ ע"כ לריכין
להוליא ס"ת אחר . ע"י פרויג או"ת ונסבלת סוף ק"י
קו"ג וצא"ש"ע שס סק"ט . ותמיהני על הונ"א שס סק"ד
שלא זכר דברי הרמב"ם פ"צ ויה"ל חפלה ה"ח שכתב
דחקור לקרות שלא וק הכתב לפ"י תיבה אחת :

ט (ט) לכחוד איתן כסדרן . בנחלח (סוף פי זח)

צ"י מקוונות וחכירין פי תפילין קדש לי והיה
כי יצ"ח שונע והיה אם שונע נכחן איתו מלות די
פרשיות של יד הם כרך אחד די פרשיות של ראש הם די
עוטפות ולכו הן . קדש לי והכ"י שונע והא"ש כוהצן
כסדרן ואם לא כחצן כסדרן הרי אלו יגבו . וצ"י שס
הרי"א חסכרני דשלא כסדרן פקולות נכ"ס דכתיב והיו

בהוי"תן יהיו וכ"כ הרד"צ ח"א ס"י ט"י ומכ"ס צה ומרויהו
תפילין ומזהם כהי"צ צה"י קרא דכתיב וקשרתם לאות על
ידך והיו וגו' וכחצתם על מנחות ציחך וצט"ר . וצ"י וצ"י
נ"ס' מגילה פ"ק איתח חולין צכפרים ואין חולין צתפילין
ומנחות ופירשו הרמב"ם ז"ל דעומא נכ"ס שיהו שלא
כסדרן . והונס הא דאיתח צהגמ"י פ"א אות כי
דצ"י וצ"י נפרש חך עומא דשלא כסדרן . דבר זה תמוה
כי ליחא שס טעם זה וצ"י צקצן עדה . וכפי הגר"א
יש שס ע"ס צהגמ"י ע"ש צכ"י : **עוד** כחצן שס
הרד"צ וז"ל ואם תשאל למה צכ"י דלית צ"י קדושה טפי
לא צע"י כסדרן ומכ"י כ"י התלייה . י"ל דל"כ לא

הנח"א ס"ת כשר לעולם חבל תפילין ותורה אידי דזעור
כוהצ אחריני ו"צ עכ"ל . ולפ"י תמוה . צלח"א אי חך
ווילחא דכסדרן צתו"ו ה"ח רק עדרצן אז היה נקוס
לחלק ולומר דצכ"י כיון דאם כלערך לדקדק שיה"י כהצ
דוקא כסדרו לא הנה"א ס"ת כשר כ"א צדך רחוק . לכן
חך דקדושתו גדולה וי"ו הקילו צו רצן . חבל ונאחר
דצתו"ו לפ"י לכסדרן נקרא דהיו . וא"ת לן לווילוף צק"ו
לכ"י (כמו שאלו למדין ס"ת צק"ו וצתו"ו לעכ"י דצע"י
שהכוה"ו יה"י צר קטירה וכח"י צכ"י אי סק"ו צכ"י הר"ן)
וק"ו דאורייתא הוא . אונ"י לא כיו"א דגם ס"ת צע"י
כסדרן . וחך שהוא דבר קשה לכחצו כסדרן דוקא הרי

עכ"פ חפ"י הוא : (ב) פרשה הנה"א לתמוה להמוקדנות .
וי"ש צצ"א"ש"ע ס"י ל"צ סק"צ צכ"י חש"י עכ"י דאם נפסלו
צתי פרשיות וצתפילין וצת"ס כשרות מופר ללרף לאלו
צת"ס הכשרות צתי פרשיות ראשונות וצתפילין אחרים : או

דוקא צצ"דוע שאלו האחרים נכחצו ונקודים חבל אם נוספק שז"א נכחצו אלו אח"כ פסולין נוס"ס שלא כסדרן
א"י נוספק ע"ש צע"י וצ"י צכ"י : (ג) לו האותיות שלא כסדרן . כחצן הפרויג (נדפס צמסבלת סוף
סין ל"ח) ח"ל פטע"א לי דאם כחצן לרי"ק ר"ן ואח"כ וי"ד וכדו"ה לא הוי שלא כסדרן נלח"ו אות גם פשיע"א
לי א"ס כחצן ונקלת האות ואח"כ כחצן נקודים ונקלים האות ולא ס"י שלכ"ס דכל שאין כוחצן אות שלם כסדרן

נק"י

אם נדבק אות לאות ולא נתקלקלה צורתו
אלא כל א' צורתו עלי' . אם נעשה הדיבוק
קודם שנגמר האות אין להתיר לגרוד את הדיבוק
לברו אלא בשעת הדחק כגון באות מן השם .
וג"ל דהיה בתפילין ומזוזה בשכתב להלן שלא
להצריכן גניזה . אבל שלא בשעת הדחק צריכין
לגרוד כל האות השני שנדבק לחברו . אבל אם
נעשה הדיבוק לאחר שנגמר האות כגון שכתב
וא"ו אצל נו"ן ונדבקה הוא"ו למטה אצל הנו"ן
יכולין לגרוד את הדיבוק לבדו ואין בזה משום ח"ת
כיון שצורת הוא"ו נגמרה קודם שנדבקה והמחמיר
גם בזה לגרוד כל הוא"ו תבא עליו ברכה (ע"ן
מק"ה ו')

טז ואם לאחר שכבר סלק ידו והגביה הקולמם
מן האות אח"כ נדבקו : בין שהדיבוק הוא
למטה בין שהוא למעלה גורד ואין בכך כלום .
הוא שלא נתקלקלו צורות האותיות אבל אם
נשתנה צורת האות ע"י הדיבוק בין אות הראשון
בין אות השני פשיטא דלא מהני גרידה אלא צריכין
לתקנו בדרך שנתבאר לעיל :

**טז תפילין ומזוזות צריכין כתיבה
כסדרן . וכו' י"א סעיפים :**

א תפילין ומזוזות צריכין (א) לכתוב אותן
כסדרן ואם כתבן שלא כסדרן בין שהקדים
וכתב (ב) פרשה המאוחרת להמוקדמת בין שכתב
התיבות (ג) או האותיות שלא כסדרן פסולין .
לכן אם נמצא שחטר אות אחת אין להם תקנה
אלא אי"כ יכול לגרוד ממה למעלה עד מקום
החסרון (אם אין שם סס) ויכתוב שם את החסרון
ואח"כ יכתוב מה שגרד על מקום הגרד :

ב אבל אם יתר אות אחת יש לה תקנה ע"י
שיגרוד אותה אם היא בסוף תיבה או בתחלתה
אבל אם היא באמצע תיבה לא משום דכשיגרוד
ידוי נראה בשתי תיבות . ואם יוכל למשוך
האות שלפניו כגון שכתב לאבותיך מלא וא"ו
שיוכל

דוקא צצ"דוע שאלו האחרים נכחצו ונקודים חבל אם נוספק שז"א נכחצו אלו אח"כ פסולין נוס"ס שלא כסדרן
א"י נוספק ע"ש צע"י וצ"י צכ"י : (ג) לו האותיות שלא כסדרן . כחצן הפרויג (נדפס צמסבלת סוף
סין ל"ח) ח"ל פטע"א לי דאם כחצן לרי"ק ר"ן ואח"כ וי"ד וכדו"ה לא הוי שלא כסדרן נלח"ו אות גם פשיע"א
לי א"ס כחצן ונקלת האות ואח"כ כחצן נקודים ונקלים האות ולא ס"י שלכ"ס דכל שאין כוחצן אות שלם כסדרן

לשבת הסומר

קמת הסומר ט

שיוכל (ד) למחוק את הואי (ה) ולמשוך את הביית שפיר דמי . (ו) וכן אם יוכל להעבות אות שלפניו או שלאחריו (ז) גיב מהני שאין בזה משום שינוי האות :

ג כל אות שהיא כתובה שלא בתיקונה או שנתקלקלה אחיב ואין צורתה עליי כגון (ח) נגע רגל האלופה בגג האלופה או פני האלופה בפניה בגג שתתתי או שדדי רגל ההיא או הקויף נוגעים (ט) אלו חץ די צגרידה לצד אלא שלריכין לנעל לורה האזה ולכתבו מחדש דלא ליסוי חיה כמיש צסי (י) או שדיתה אות הלוקה לשתי אותיות בין מתחלת הכתיבה בין שנפסק אחיב כגון צדי שניעשית יוד גיין או שיין שניעשית עיין יוד או מים סתודה שניעשית כאף ואיי . וכן למיד שנפסק צוארה ונראית כמו כיה ויי . וכן חית שבכתב ספרדית שדיא בלא המוטרת אם רגל השמאלי נפסק קצת מן הגג ונרמה להיות וכל כיוצא בזה שעיי ההפסק נרמה לאות אודר אפי' התינוק קורא אותן בראוי אם לאחד שכתב להלן תקנם הוי שלא כסדרן ומסולים :

ד אבל אם צורת האות ניכרת אעפי' שיש בהן קצת הפסק כגון (ט) שלא דיו מקצת יודי האלפין והשיניין והעיניין ורגלי התאויין נוגעין בגוף האות אבל תינוק מכירם וכן ביית או דלית שנפסדו בסירוד דק בזה מן הגג . אעפי' שגם כל אלו פסולים קודם התיקון (כמיש צסי' הי סג) מים יכול לתקנם גם לאחר שכתב להלן דכיון דצורת האות דיתה ניכרת אין בו משום שלא כסדרן והיה אם חוטרא דחייית למעלה אין נוגעין זה לזה אך אין סרירדתן ניכר להדיא אעפי' שדתינוק קוראו שני ויניין מותר להדביקן גם לאחר שכתב להלן כי מה שדתינוק אינו קוראו חייית זהו מפני שאינו מורגל בחייית כזה (ודין חייית שעשאה מדי ווי עי סי' הי סעי' י"א) ויש חוששין גם בכל אלו משום שלבים . ואף דאנן קייטיל להקל מימ' הסומר דקדק דימב בשעת כתיבתו שלא יצטרך לבא לידי קולא (כיכ צסי' מלא' ט) ונראה לי דאם מים סתומה או סמיך

מקרי גם אם כתב יוד בלא תג הסמאלי קוטב על יוד לריית ואחיב כתב מוקדם פטישח דהוי שלא כסדרן דהבחה לקולא חוריי דיכול לתקן (כמיש צסי' סי') כל שכן לחומרה דשס אוח עליי והוי שלא כסדרן . מינעיי כי אם כתב אלויף וכדומה ואין היודין נוגעין ואחיב כתב מוקדם אי הוי כסדרן או לא . שוב ראיתי שגם זה כ"ש הוא אם לקולא חוריי דלא הוי שלבים כ"ש לחומרה כדאמרת עכ"ל : (ד) למחוק את הואי . וכיל פשוט שאם הואי היתה היא לאחר אות די או רי שאינו לריך למחוק כל הואי אלא הרגל לצד ואת הראש יכול ללרף אל הדי או אל הרי וכן אם היא יוד יתרה אי' למחוק כלל אלא ירפס ואך כסתן לאחר צי או כי אז לריך למחקה לגמרי מטום דלריך להוסיף עליהן אך צמע מעט דוקא כמיש צסקי' : (ה) ולמשוך את הביית וכי' . אך לריך להסגיה שלא מתקלקל לורה הסגיה צטום פעם שאם ימשוך תחלה את הגג העליון שלה כפי הדרך שרי מתקלקל לורה ואף שאחיב ימשוך גם את הליך התחמון ותחזור לורה ציית הרי תהא שלא כסדרן לכן לריך לעשות ההוספה צמעט מעט קלה כאן וקלה כאן עד כדי הדרך . מלא' ט : (ו) וכן אם יוכל להעבות וכי' . כיכ הוגיח צטום הרדציי ועי' פרומיג אי' סיק גיב . וכיל פשוט דאם לאחר שהעבה חיה אות מלד זה גרדו מלד השני ולא כשאר רק הכתב החדש הוי שלא כסדרן כיון דליתא לכתב הראשון : והנה צסי' שגם לרקה קיי כיה צתפילין סמאלאה ואיי יתרה צתיבת לעטפת וכתב כי למחוק את הוי ולהוסיף קלמ דיו צקוף הטי הראשונה וכן צהאלת הטי השני (כדי שלא יהא הפסק צלמלע חיה) לצו דוסק לפי שלא מלא חיקון הוספה דיו אלא למשוך האוח צלורכו ולא להעבותו . ולא ידעתי איזה סברא יש לחלק בזה . אם לא שכאמר כי אם יעבה את האוח יש לחוש מן צרבות הימים יתאה נקב או שאר קלקול מלד השני צלופן שלא ישאר דק ונה שהוסיף והיי שלא כסדרן (ועומ' צסי' י"א סיק כ"ה צטום האיר) ומימו כראה לפעיד דאיל לחוש להפסא רחוקה והעיקר כדצרי הוגיח צטום הרדציי : (ז) גיב מהני וכי' . וגם צום לריך להסגיה שלא מתקלקל לורה האוח צטום פעם עיי הוספת הדיו . דרך מוטל אם גרד אות לפני רייש ולריך להעבות את הריש מחוריי אם עיי הוספת הדיו חדונה כרנע לדלית . אף שאחיב

יעשה רייש הלא תהא שלא כסדרן . ולריך לזה זסיבות צחקירה הוי דאם רק העוקן הסמאלי נוגע כראה לפעיד כן הוא לשון הש"ע . והפרומיג צפתיחה לקיי גיב כתב חיל ויראה דכל חיי דוקא קלין ניכר סרירדתן לסדיל הא ניכר סרירדתן להדיא אפי' דהתינוק קורא כן קיין קלין לורה עליי . הוי כותב שלא כסדרן . עכ"ל :

(י) אין להתייר וכו' . כי הנה קולל זאת לדבק הפרודים
 נזנעת ונהגהמיי נסס הריו ע' צביי וכבר נזכרו מפסקים
 צה (ע' סויה דניס קי רסיה) והנה נספוי הנהרלנציה
 קי אי צהמוכחו עם הרח לרפתי (צדיה כבר זיארתי
 נכתבי האחד) הוכיח נחיה פוסקים דסיל דכל אוח
 סנפרד קלח כל שאינו דווה ללוח אחר וניכר היעז
 לתינוק כסר עדיכ ונתוך הדברים כחז חיל . ודאי
 לזה ויט נרהיה (הגהמיי נסס הריו) סהפילין סיס
 צהן אוחיוה סכן צי גופין סיכולים לתקנס אס הלות
 ניכרת לתינוק וליכ חיפה אס היס פוסל והלויף קלח
 נדבקה היוד סלה איכנה לחיף עד סידבק . נחפילין
 לא היס אפשר לתקן . נראה נדלוי דוקא נסוס מנורח
 הלריכו להיות הלות גוף אחד חלל מעיקר הדין איט
 פוסל אס הוא צי גופיס כל זמן סלח נפסדה לרחה
 עכיל . והנה ויט סתווה דלוי מדלוי לריכה להיות
 סתווה כניס גיכ סס הנהרלנציה סכיכ רסיי צפי הצונה
 סלח יעסה סתווין סתוחן סייט ויט סתווה . ויס
 ססויף כיל דודלוי מדלוי לריכה להיות סתווה וכל לך
 מדלוי ויט וסויף סנלווחות ננס ענודו וחס כלוד
 דמדלוי אין ססויף לריכה להיות סתווה לא ענד קוציה
 ניסל לונגל . עיכ נראה לפניד להחזיר חלל : (יא)
 ספיר דוני . נסויה דניס קי רסיה כחז להחזיר צה
 (והנח צסעיה סיי ליי סיק לייח) חלל לדין סלח
 מחזיק לגרוד דניקה אוחיות (לכסיס נתינו) וגס חנו
 מחזיק למסוך אוח צדוי לקרצו להיותן הינה אחת
 (נכעיק צי) איכ כיס צה : נסמחי סקוצה קי רעיו
 סקיה כחז עד חקה אחת לחתוך צין סחיצות ולהחזיקן
 ולדבק עטלית סחתיק עיס . וניס עוד עיס עיין ויט
 חיה צסי ייי סקיו : (יב) כדי לחס לריח . וניל
 דהיה אס סחיצה הרלסונה היח נסוף עיעה ינחוק
 אוחה . דחא סיעור פתוחה גס לריח דוקא עי לחחיות .
 וכן אס סחיצה הרלסונה היח נחחילת סעיטה ינחוק
 אוחה כיון דלריח אין זלח לרר סתווה . עי ציי ייך
 קי עריה : (יג) נותר למחוק וכו' . כיכ ספרויג
 נונסנלות סקייכ ונסי מלכח סויס כלל ח' זיכה סקיי
 ססיג עליו חיל . ונין לו להרצ ספי דיניס חלו דהלח
 חפיל כיון דסחיצה הכסולה נחחרת וכיס נחינה סחינה
 סייכה כלל לחפילין הוי כללו כהנן סלח לעווה דהוי
 כונקדיס צעטות וליך כלערף אוח וחיו סלהן להכשיר
 סחפילין או ססית עכיל . ולפעיד נראה דעת ספרויג
 דכיון סנחחלת סחחיצה הוח נוקדס כחינחו לסס סיס
 לו חיוו . הרי זה נקודס כל ויה סרלוי להס נכחינה
 הזלח . ולכן גס אס מחק חינה יתרה זלח נסאר ונחה
 כ"ח

סמך נספרו קצת אף שהתינוק קוראו כראוי (י)
 אין להתייר להדביקן בתוים לאור שכתב להדין
 משום חשש שלא כסדרן :

ה כבר כתבנו (צסי ח') כי היוד צריכה להיות
 לה תג מלמעלה בצד שמאל . וכן עוקץ מלמטי
 שם ורגל בצד ימין . ואס נמצא בתוים שהסר רגל
 הימין . אינו מועיל תיקון כי בלא רגל זה
 אין שם יוד עלי כלל ואיב בתוקונו הוי שלא
 כסדרן . אבל אם חסר עוקץ השמלי מועיל תיקון
 משום דגם בלא עוקץ זה שם יוד עלי ומימ הסופר
 יודר מאוד לעשו גס עוקץ זה קודם שיכתוב האות
 שלאחריו . משום דיש מן הגדולים שאומרים דגם
 עוקץ זה מעכב ואין מועיל בו תיקון משום שלכיס .
 ואף דקמיל להקל . מימ לכחחלה יש ליודר . וכן
 הדין בתג העליון (נלחיס) !

א אותיות הדבוקות כבר נתבאר (צסי ח' סעי'
 טיז) דכל שלא נשתנה צורתן יכולין להפרידן
 (ועיס) ונראה לי דכיש אם נמצאו שתי תיבות
 סמוכות זו לזו כמו תיבה אחת כגון עלכן אם
 יוכל לגרוד קצת מן הלמיד וקצת מן הבאף שיהיו
 נראין לשתי תיבות (יא) שפיר דמי :

אם כתב תיבה אחת יתרה ימתקנה דאין לחוש
 לריח דסיל דשיעור הפסק סתימה היא ג'
 אותיות . ובסימן י"א סיט יתבאר דיש למחוק תיבה
 שניה . ואמנם אם לפני התיבה הראשונה יש דלית
 או רייש או בית וכדומה שיכול למושכו ימחוק
 הראשונה (יב) כדי לחוש לריח . ואם כשימחוק
 ישאר כשיעור ט' אותיות (ידיין) שהוא שיעור
 פרישה לכיע ויפסול ימשוך האות שלפניו אם יוכל
 ואפי היא היא או קויף שאם ימשוך אותן לא ידי
 דרגל נגר סופן לית לן בה משום דאי אפשר בענין
 אחר (וצסי ח' אוח ח' כחתי דיס להנמן עיי חינוק)
 שאם ימחוק את הרגל ויכתבוהו בסוף תהי שלא
 כסדרן . אבל במקום שאפשר אין להכשיר היא
 או קויף כזו כמיש בסי' ה' :

אם כתב שתי פעמים תיבת השמרו (יג) מותר
 למחוק את הואי מן השמרו הראשון והשמר
 השני והואי תשאר וימשוך את הרייש אל הואי
 שתהא תיבה אחת . וכן כל כיוצא בזה . ואפילו
 אם דיתה התיבה השניה תיבה שאינה מענין חפילין
 ומוזח כלל מותר . כי הכלל הוא שכל שנשאר
 צורת האות אף שנפסל מצד אחר יכול למשוך
 כדי לדבשיר ולא הוי משום זה שלא כסדרן ;
 אות

לשכת הסופר

קפת הסופר ט

ט אות שהזכרה קצת מראה הדיו שלה אם עדיין שחור כראוי (יד) מותר להעביר עליה דיו מחדש ואין בזה משום שלא כסדרן כיון שגם עתה האות כשר ואינו מעביר עליה את הדיו אלא להאירו ולקיימו שלא יתמחק יותר. אבל אם נתארם האות או שנשתנה למראה אחר שאינו שחור לא מהני מה שיעביר עליה דיו דהוי שלא כסדרן (עין חקירה ז) :

י כיון שתפילין ומוזות צריכין לכתוב אותן כסדרן דוקא. לכן צריך ליהדר בשינוע לכתוב שם קודש (שאלו צוחקים כמיש חיים צמי י"ח) שיקרא תחלה בדקדוק היטב כל מה שכתב עד כאן כדי שלא יבאו לידי גניזה. וכן כל פרשה שבתפילין אחר שיכתבנה יקראנה היטב בכוונה ודקדוק פעמים ושלש. כי שמא יש בה פסול ויפסלו גם הפרשות שיכתוב אחריה. לכן צריך לדקדק היטב שלא יבא לידי כך :

יא אין תולין בתפילין ומוזות אפי' באופן שתאם הבתיבה כסדרן. כגון שהי' צריך לכתוב תיבות טימים ישימה. וראה כי לא ישאר לו עוד שיעור פתוחה ע"כ תלה תיבת ימים למעלה בין השיטין ואח"כ כתב למטה בתוך השיטה תיבת ישימה פסול (ע' חקירה ח) :

יב קדושת השם וכתובתו. ובו י"ח פעימים :

א אעפ"י שאמר בתחלת הבתיבה שהוא כותב לשם קדושת ס"ת או תפילין או מוזה (כמיש צמי ד') (א) בכל פעם שהוא בא לכתוב שם פן השמות הקדושים והמדרגים שאינם נמחקין (סימנארו חיים צמיון סלחיו סע"י ח') (ב) צריך (ג) לקדשו קודם כתיבתו. ואפילו מקצת מן השם שהוא בא לכתוב כגון שנתקלקל איזה אות או מקצת אות ואפי' קוצה של יו"ד המעכב אם נתקלקל והוא בא לתקנו צריך לקדשו מתחלה :

לכן

דאזכרות צע"ן לשמה נוסח דלמריי סכל ס"ת שאין אזכרות סגנו כחובין לסגנו אינו סוה כלום. והף דגס ונהס לא מוכח דצעי' אורייה דוקא. ק"ל דזהו נוכח הסגרה. עי' ע"ז ונמיכ. והכרחה לפע"ד כחצמי. ועי' צקיד : (ג) לקדשו. פסיעטא לי דהנעפלין לפניהן אינן לריבין קידוש. שאם נכח ונקדש את השם עד לאחר שכתב את הנעפול הריז ונקדש ונקודש. כי קעצעי' לי דנעפלין לחמריהן כגון סעגרי והפסיק קודם שכתבן ומל וכתבן סחס או סנעחאקו וכתבן. כלל קידוש מלי. ומלך הסגרה ס"ל דכסר. דליכין לריבין קידוש מלך עלמון. פקריי אינן חסדין צנחיקה אלל ונחמה סקדשן סחס. חענס מדרגיי חמיש סופר ס"י רע"ד כרחה דס"ל דצעי' קידוש

כ"ח אות אחת רחיצה לאלטרוסי. כל הנשאר קדוש יאמר לו : (יד) מותר להעביר עליו דיו וכו'. עמיש צמי צרכי יוסף לענין הצגרת דיו על ארתיח הסמוה סקדושות. ועמיש צזה ח"יה צמי י"ח קק"צ :

י (א) צכל פעס וכי. ע"ל סק"ה דדוקא צכל פעס לריך לקדש. ולח סגי סיקדש כל הסמוה צהחלח הבתיבה : (ב) לריך לקדשו. הנודכי צהלכות קנונה פ' החלפת ס"י חתקניעו כחצ ח"ל ולרש"י (כ"ל ד"ל"ל ולר"ש חבל סציי צמי רע"ד גריס ולרש"י) ז"ל כרחה דס"ה קתווח לשמה קיינח וכי חבל האזכרות ודאי לריך להזכיר צפירות לסגנו דנענין סיכתצס לסס קדושה השית"ש וסלח"כ צשאר ס"ה ולהכי נקט צפי חניוקן אזכרות סגנו כחצמי סלל לסגנו ולא נקט סאר הספר וכי עכ"ל. ונחמה. הרי חחס עונדל חכי ס"י. וי"ל דדומק (גס מיש סס ולפי' אחר וכי קשה להבין. ומיש הכה"כ דחוק מלוד) עוד כחצ ח"ל וכ"ל להציח רח"י ונהיח דפי הצונס סיס לריך לכחוב חת סקס וכתבין לכחוב יסודה וסעה ולא הע"ל צו ד"ל"ח ועעזיר עליו קולונק ומקדשו. אלמח דצסס לריך צפירות לסס קדושה ססס חצפי' סקדשו לסס קדושה הספר דונוח דשאר הספר פסול. והציי צמי רע"ד מציח זחח וכחצ דרח"י ז' אינה כלום. דשח"י חחס סכתבין לכחוב יסודה שאינו כחוב צקסר צנוקס חחח והח"ל ככתבין לכחוב תיבה שאינה מן הספר עכ"ל. ונראה לפע"ד דהר"ש ודאי עיקר מילתיה רק להוכיח דאזכרות צע"ן קדושה יתרה. חבל לא צח לטוביה נכחן דצעי' דוקא אורייה. חלל דוולך הסגרה החיטונה ק"ל דכל דצעי' לשמה צעי' אורייה לסס קדושה. וחציי דחח דחין נכחן הוכחה חלל סכונה הפכיה פוסלת כגון סנכתבין לכחוב יסודה. חבל חס לא ס"ה לו סגס כונס י"ל דכסר (וכדעת ס"ר חלחנן) וכפי חחלה נוסף דציי חציי ק"ל דגס צחינה חחרת חס סיה וכתבין לחינה שאינה נמלחת כלל צחורה סיה סוכל מוסס דחוס סונה הפכיה. וק"ל דוהך צרייחח ליכח לנענעו חלל דהאזכרות ח"ת לחו ונעלה זחח דגס חס ככתבין לחינה סכתובה צחורה צנוקס חחר פוסלת צחו מוסס דחוס סונה הפכיה ונקודש לחול. חבל סתווח י"ל דכסר. ולכן צמי רע"ו כחצ מולל חדין

לשכת הסופר

המת הסופר י

ויש אשר גם רבותינו ז"ל לא הכריעו בהם ונשארו בספק (כאשר ינאלו ח"ה בחלק שני במקומותיהם) (ה) וצריכין לקדש אותן בתנאי דהיינו שיאמר הגני כותב לשם קדושת השם אם הוא קודש (מכתב שי קוף פי' וילא נטס הריוו הסופר) :

ח אם כותב את השם והוא יודע שזהו שמו של הקב"ה אלא ששבח לקדשו בתחלה ונזכר קודם שהשלימו נראה לי דיכול לקדשו קודם גמרו ושפיר דמי . אבל אם התחיל לכתוב בסתם שלא ידע כלל שזהו שם קודש תו לא מצוי לקדשו (עי' מקיפה עי') :

ט כשהוא כותב ורואה שהוא קרוב אל השם וחדיו בלה מן הקולמס באופן שיצטרך למבול את הקולמס ולכתוב את השם . אל יכתוב עד השם אלא יניח לבל הפחות אות אחת קודם השם ויטבול את הקולמס ויכתוב זה האות ואח"כ יכתוב את השם . אבל לא יכתוב את השם מיד לאחר שטבל את הקולמס משום דהיישינין שמה יהי עליה ריבוי דיו או שער ולא יצא הכתב מיושר . וגם מטני שצריך לקדש את הדיו שעל הקולמס קודם שיכתוב את השם . ואם לא הניח אפי' אות אחת לפני

שונה וכחז הזכרה מן האזכרות שנתן שלא לשון סקולין עכ"ל . צוה יש די הכרע דבכחונה קבי למשוי' לשונה . והנמתי' חף שהוא מקחשק חי קבי נומחנה או צעיי דוקא אחירה . הגה בקוף סי' קלי"ב כתב ח"ל . וכחון לפרש נכהני הקדש בתחלה כחיבתן ולומר שיכתוב הכל לשם תורת ישראל ולגס תפילין ומחזות והאזכרות יכתוב לשם קדושה עכ"ל . ומזכה דעתו דבתחלה הכתיבה כסון לפרש בחמירה . חזל באזכרות די בכונה . והיא דעת הראש והטור כפי מה שפי הג"ו דעתן דמאחר שאמר בתחלה הכתיבה שהוא סתם לשונה . די אח"כ באזכרות בוונה לתוד (וירש נמתי' שכבר קדמו הניח חכמי לא מלאחי זאה צניח) : ולפי מה שהסכימו האחרונים ז"ל דגם בתחלה הכתיבה צדענד קבי נומחנה לתוד וכח"ש צנחתי' סי' רע"ד . הגה פשוט דגם בקדושת השם הכי הוא : ונראה לפע"ד רח"י דקבי נכונה מירושלמי פי"ג דסוכה ופי'א דמגילת דאמר רב טוועי' מן חניצי' אס יתן לי אדם ספר חלים על ריוו ומחא ח"כ כל הלגיה טעו שלא נכתון לקדשו (דסי' שחז ח"ל) ומקאמר שלא נכתון לקדשו ט"ו דבכונה חלי' ויילתח . וקלה יש לרמות דמשום היתר המחיקה הולך לומר שלא נכתון . דאלו נכתון חצי' דהספר אינו כשר ע"מ למחוק את השם עכ"פ היה חקור . חזל אינו נראה כי בשלמא אס הדין הוא והדרך הוא לקדש בכונה שפיר אמר שלא נכתון לקדשו לאסוקי ממה שפושין צטס שהוא קודש . חזל אס הדין והדרך הוא לקדש צפוי . אי"כ או דהול"ל שלא אמר לקדשו או דהול"ל סתם שלא קדשו : (ה) ולריכין לקדש אותן בתנאי וכו' . צפי' לקטו הקומח כתב טומחנה ט"ס טוועה בתורה שנפל צהס הספק אס הם קודש או חול לפיכך הדרך הישר הוא שהסופר יסנוך צהס על מה שקדש כל השמות בתחלה הכתיבה וה יועיל גם לשכחה . ובאמת טגס הג"ו צי"ד רס"י רע"ד אהא דכתב טס צטיע לריך שיאמר הסופר כשיתחיל לכתוב ספר זה איני כותב לשם קדושת סי'א וכ"ו כתב ח"ל ובקמ"ג כתב שיאמר עוד וכל הזכרות טעו לשם קדושה השם ע"כ וכראה דכן נכון דטוועה יסכה אח"כ לקדש השם נומקונו עכ"ל הג"ו . והנה קלה סופרים נוהגין כן להזכיר גם את השמות בתחלה הכתיבה . חזל רח"י צפי' מלאכת הקדש סי' ה' האריך להוכיח דבכונה הסורי' (והמוקי' צע"ז דף ס"ז ד"ה וכו' היכן וכו') אינו כוונ טהדין הג"ו חלל הכונה להשויענו דלריך להוליא דוקא בתחלה כתיבת האזכרות צפוי דטוועה חין די נומחנה . חזל לא צל לומר טיה"י די צוועה שקדש בתחלה כתיבת הסי'א כל האזכרות כי זה לא מהני . והצי"א טס טגס הלי"א כתב דלרעה הראש לא מהני באזכרות מה שהוליא צפוי בתחלה הסי'א . וטגס האיר והטרי' דצ"ט סי' ע"ו מולקיס על הג"ו צוה . וגם הצי"א מ"ש צברי' יוסף שהולק ג"כ על הג"ו וכחז ח"ל נראה דכחון שלא לומר בתחלה על האזכרות כדי טיה"י זר"א וכבר לקדש כל הזכרה ואס אמר להחמיר כפסעו לשון הטור וזרן עכ"ל בעל צרי' (חזל) בקונטרס תורת השלמים סי' ח"י אות ע"ו לא כתב כן) וסי' בעל מלאחיק עכ"פ צררנו דעת הג"ו יחידאי' היא נגד כל הראשונים והאחרונים עכ"ל . וכ"כ צפי' בני יונה משה ולחה האמירה מועלת לכל הספר דכולה חדא ועטשה הוא שלא נגמר הספר עד חכליתו וכן בכל פעם שמוניע לאזכרה מן האזכרות שאינן נומחקין לריך לקדשם צפוי עלווס וכ"ו ולפי' אמר כן צפוי צעת כותבו השם הראשון של הספר ואמר שחלה לכתוב כל השמות טצוה הספר לשם קדושתם לא מהני חלל לריך שיכתוב כל טס צפוי עלונו לשם קדושתו דכל אחד הוא טס צפי' עלונו לאסוקי בוונה הספר חדא קדושה היא וחדא מלוה היא

קמת הסופר י

לשבת הסופר

יה

לפני השם ומבל את הקולמס (ו) יחמש אחר אות או תג שצריכה דיו ומלאנה ואח"כ יכתוב את השם אבל לכתוב מקודם אות אחרת של חול על איוה מקום אחר אסור דביון שדיו זו מוכנת לשם אין לכתוב בה תחלה דבר של חול (ס"ד) :

ו ואם באמצע בתיבת השם בלתה לו הדיו מן הקולמס יטבול (ז) באותיות שלפני השם שהם לחים עדיין וישלימו :

יא קודם שיכתוב את השם הנכבד והגורא יבין לבו . אם צריך לרוק או לנקות חוטמו יעשה זאת מקודם וינקח את ידיו (ס"ה ס"ו מתפיה) ויקדש את השם ויכתבוהו בכונה וזה וצלולה ולא יפסיק בו . ואפי' מלך ישראל שואל בשלומו לא ישיבנו . ומיט' בדיעבד אם הפסיק והשיב כל שלא הסיה דעתו מן הבוונה (ח) כשר :

יב היה כותב ב' או ג' שמות מותר להפסיק ביניהם ומשיב שלום לכל אדם (כיווני יוסף) וכשיחזור לכתוב צריך לקדש מחדש את השם שהוא רוצה לכתוב . אבל לא ירוק אפי' בין שם לשם (ס"ח טס) :

יג אותיות השם יש לידקק גם בסת לכתבן כמדרן דוקא . אבל בדיעבד כגון שאירע קלקול באות הראשון שצריכין לכתוב אות אחר במקומו נראה לי דיש להתיר בסת (ע' מקרה י') :

יד שכת לכתוב את השם כולו תולה אותו בין השיטין (ט) אבל מקצת השם בשיטה ומקצתו תלוי פסול . והגמפ' לשם מאחריו יש להכשיר בדיעבד אם נמצא תלוי (צ"ח וע"ז) :

טו מותר לכתוב את השם על מקום המחק (ס"י) שמחק כשהדיו היתה עדיין לחה או סנהיבטה ומוחק צמים וכדומה) ועל מקום הגרד (ס"י סג"ד כשהדיו נתיבט)

ככל זון שלא נטלם הספר עדיין אינו נקרא ספר וכי עכיל : ראיתי צפי יד שאלו שנוצח צמס אצו הגאון כ"י . דבשמות סנקתפקין צהן יש לנשות כן . מהחלה לא יביון לקדשו ואח"כ יעבור עליו הקולמס ויקדשו דלזו מתיב וועיל דאם הוא חול ואין לריכין לקדשו אז הוא כתב הראשון כתב והכתב הסני אינו וועיל כלל כמיט' הסופר צביעין דף י"ע ע"א דיה דיו ע"ג דיו ונשנת דף קיד ע"ג דיה אחר רב הקדא ולא לריך לקדשו כתב הראשון לא הוא כתב וכתב הסני הוא כתב . ולפע"ד לא נהירא דהא החוס' לא כתבו סגרא זאח אלא לרי יסדא ולרצן אליצא דרב אחא אצל לרצן אליצא דרב הקדא דקיומ' כתיב ליתא להך סגרא . והא דקאמרי רבן אן הסס ון הסוצאר ומטעם דכתב מיהו הוא כבר חירכו צירופלעי סוף פ' הנונה דלסיטת ר' יהודה הוא שהגיטו (ע"ס צהדוסי הרשניא) וצוה כידחן גם דצרי הגי'פ סרונחסי צסי' ח' סיק י"ז ועוד דגם לרב אחא עכ"פ צמס ליתא להך תקמחא לרצן : ועוד נראה לפע"ד דאין דרך זה נכון . והא לריכין לחצן ליקדשי' צפטיעות כמו סאר שמות קדושות . ול"ל דליכא איסורא משום דהוי כמקדיש צעלי מועין לנצח . ואיכ' גם כשכתבו מהחלה לטס חול ואח"כ וועציר עליו הקולמס לטס קדושה ג"כ הוי כמקדיש צעלי מועין לנצח . ע' צפי מלאחסיק קונטרס הסני ס"י ע' . ועומ'ס ח"יה צחקיה י"ז . וממורחא לקדשו צתנאי : (ו) יחמש אחר אות וכי . כיכ ציור ס"י רע"ו . והקטפה צפי' חניה דיונה כיון דקיימא בסת דגם שלא כסדרן כפי צ"י . איכ' יכתוב מקודם חניה שלאחר הסס ואח"כ יכתוב את הסס לפניו (ומירובו לא הצנתי) ונראה לפע"ד דכיון סדרטו לכתוב כסדר ועתה סנאו כותב שלא כסדר מוכחא מילתא כי אף לצעבור נסות את הקולמס עם הדיו הוא צא . וגנאי הוא לאותן אותיות שיכתוב אותן כן . גם איכא צהא חקטחא דשלא לשונה . כדליחא צמסי' מנחות דף מ"ז ע"ב מה טעם טעמייה פסלה משום דצביעין לציפה לשונה . וכתבו טס צמוסי' ואפי' לטס ליליה מיוו לטס כיסיון כוונ' ענידא והוי כמנחה שקומלה לשונה ושלא לשונה עכ"ל : (ז) צלותיות שלפני הטס וכי . כיכ המג"א צפי' ל"ז סיק ל"ז . והא אן טס צלותיות אחרות כדי לעצול . נראה לי דאם אפטר לעצול צהנטפל לפניו או אס עדיין לא כתב מן הסס רק הצלותיות שהן נוחקין (כדלקמן ס"י י"א סע"ף ו') יעצול צהן להטלים את הסס . אצל לעצול צלותיות שאינן נוחקין כ"ל דאפור כמיט' צצני יונה דנוגע צוה צלאו דלא חעשון כן . וכ"ל דצכה"ג שהוא טעם הדחק יעצול צדיו טצכלי רק שידקדק שלא לקחה רק טעם דיו (שלא יהא חשט קלקול) לגמור' את הסס . והעבילה לא הוי הפסק כיון שהיא ללורך הסס . אצל לא יכתוב צענין זה אות אחר תחלה דזה הוי הפסק . כן נראה לפע"ד ודויק : (ח) כשר . כתב הש"ך לא ישיבו ואם הסיב אינו נפסל כך וטעם צצ"י . ונלמח כי מיט' הצ"י מהרמזים שלא מנאו צדברים הפוסלים יש לדרוח לפע"ד שהרי הרמזים חלה איסור הספקה בלורך הכוונה . איכ' י"ל דזהו צכלל מה שמונה . טכתב האזכרות צלא פוונה . חונס גם הרמיע (שהצחתי צחקיה ע') כתב צפטיעות שאין זה מן הדברים הפוסלים והסס מחקדש לחלחין וכי ע"ס : (ט) אצל מוקלת הטס וכי . הש"ך חמח צוה על הפוסקים . ועומ'ס צוה צרכי יוסף . וע' צפי פאר הלכה

לשכת הסיפור

קסת הסיפור י

חתימה (י) וגורד עדיף ממוחק (אם לכתוב את הטקסט על המעליה ע"י ס"י י"א סע"י י"ג) :

מז אותיות השם וגם הנמסלין לאחריו. לכתחלה צריכין שיהיו כולם בתוך הדף (יא) ולא יצא מהם כלל חוץ לדף (יב) ובדיעבד (יג) כשר :

יז יש אומרים שיש להדר שלא לכתוב את השם בסוף העמוד (כ"י בטס הגהמ"י) ואם נקל לו יעשה כן. אבל אין להאריך או לדחוק את האותיות בשביל זה. וטוב יותר שיהא השם בסוף מלדחוק או להרחיב את האותיות (כ"ג אה"ן) :

יח יש מוסרים זהירים שלא לכתוב שם קודש בלי מדרת הגוף ונכון הוא. ולפעמים משום זה כותבין יריעה שלמה ומניחין פניו מקום השמות לכתבן אח"כ לכשימבולו במקוה מדרה (יד) וגם זה נכון. אך לעשות כן בכל הס"ת יש לחוש מחמת שכל הכתב נחישן קצת והשמות יהיו בכתב חדש יהי נראה כמנומר. ואין לעשות כן (ע"י כ"י מלא"ש כלל ע"י ס"ק ל"ב) :

יא איסור מחיקת השם. ובו י"ח סעיפים :

א חתיב בעכו"ם ואבדתם את שמם מן המקום. והוא ובחתיב בחרי"א לא תעשו כן לה' אלהיכם. אמרו רז"ל מכאן (א) אזהרה למוחק את השם. שאם

דף כ"ו. וע"ע בהשג"ח ח"א סוף ס"י קכ"ז וז"ל שחנה צ"ח על הרמזים : (י) וגורד עדיף ממוחק. כחז הש"ך דעדיף טפי לכתבו על מקום הגרד או על מקום המחק מלחלוט אחרו. אבל כפי זכ"י יוסף כחז כי מדברי הרמזים ושמע דעדיף טפי לחלוטו ולכתבו על מקום המחק או על מקום הגרד. ע"ש שהאריך קצת. אבל קפרי רידן לא כה"ג לחלוט ט"ס ח"נה. וא"כ כ"ש בטס ע"ש לעשות כדברי הש"ך : (יא) ולא ילא וחס כלל חוץ לדף. זהו לשון הש"ע. ומשמע וחס דאפי' מקלח האות לא ילא חוץ לדף. אבל הפרו"ג כתב וז"ל. הכה דוקא א"ת טלם חוץ לשערה ולפטר רצו ככולו אבל מקלח האות לית לן זה (וע"ש עוד במלח אלקד עו"ש א"יה כ"י י"א קק"ה) ומציא שהלבוש כחז א"יה א"יה אלמא וקלח לית לן זה : (יב) ובדעבד כשר. אך אם אפשר לחקן דס"ת לגרוד כופי השוחח העליונות (אם אין ט"ס קודש) ולמחק את האותיות שיהיו שוות עם הטס יעשה כן. דמאלא דאפשר לחק"י לא וקרי דיעבד (וג"א בטס אגלון ונה"י מפנה"א) וכתמילין ותחזות שאי אפשר לעשות כן והט"ס שלא כסדרן. אם יש בקופי שורות העליונות אותיות שיוכל למשך כגון צ"י די ר"י ימשך אותן להשוותן עם הטס (פרו"ג ומה"ש. וע"ל ס"י ע"י קק"ה מה שלריכין ליהרר במשיכה ה"ב) וא"ל לא כחז עוד רק שורה אחת ובשורה שניה וסך א"ת הטס חוץ לשערה יעשה שרעוט אחר שזה עם הטס ובצביל שורה אחת הראשונה אין קפידא (פרו"ג) : (יג) כשר. ה"ב"י בצד"ה הביא חס"י הרמזים שהורה להחליף את היריעה. ובס"י מלאכת שונים

לדד לומר דלא כחז כן אלא להוראה טעה למגדר ויחלח. והביא סנוכין לזה וס"י גו"ר. ולפע"ד בל"ה מאלח שבחיבורו לא כחז דין זה כלל צ"כ א"ו לריכין לומר אחת וס"ה אלה. או דו"ש בהסו"ב לא היה אלא הוראה טעה. או שהסו"ב היה כחז בילדותו ובהיבורו בזקטותו חזר צ"י. וכמ"כ הרשב"א הובא בצ"י ס"י רע"ע שכתבו כחז דמותר לקרות צ"י הפסול ובהיבורו בזקטותו חזר צ"י : (יד) וגם זה נכון. צירופלוגי הכותב את הטס אפי' מלך ישראל שואל בשלמו לא ישיבט היה כותב צ"י וגי' שוות הר"י ופסיק צ"ייהם ונוכ"ז. ופי' הכ"י כגון שהכ"י ציריעה שוות רצ"ס שלא ר"ה לכתבם ופ"י שלא היה עתה וצ"י אחת. וה"ב"י מציא מ"ש ונה"י"א כי ונה"ך ירושלמי מוכח דכל השמות שאינם נמחקים לריכין כח"ב לטווח דא"י אחרת דא"ל אלא לטס הו"ה בלדד אנה מלאכו ג"י שוות הו"ה סנוכ"ס (והא דא"ת"א צירופלוגי כגון אל אלקים ה' כחז בצ"י דהיא הג"ה ונחכ"ס א"י) וכחז על זה הצ"י דאין וט"ס ר"י כ"כ דאפשר לפרש כו"ש הכ"י (וע"י בצ"י שכתב דלדינא גם הכ"י מודה להרי"א"ס דכל השמות לריכין כח"ב לטווח. אלא שנטעם אחר לא כיחא ל"י לפרש כהרי"א"ס ע"ש) והנה מולא כיחא ל"י להרי"א"ס לפרש כה"י. לכאורה י"ל וט"ס דק"ל דא"י כגון לעשות כן לדלג אה השמות הקדושות ולכתבן אח"כ. אונ"ס י"ל לפע"ד דגם הרי"א"ס מודה דטפ"ה דמי למיעבד כו"ש הכ"י. אלא דלא כיחא ל"י לפרש כה"י הירושלמי דקאמר הר"י ופסיק צ"ייהם ונוכ"ז טל"ס. וא"י בדכותה שוות שאינם סנוכ"ס פשיע"א ל"י דמותר להפסיק לכל דבר דכ"י שאינם סנוכ"ס בצורה אין ט"ס קצרה לאקור ההפסקה. שהרי אם כותב כקדר צ"כ שהוא ופסיק צ"ייהם. וצ"כ דווי"רי ככותב שוות הסנוכ"ס :

יא (א) אזהרה למוחק את הטס. אבל צ"ל וחי"קא ונול"ח צו"ק"י טנה דף ק"כ דמותר. ומדכ"יז לא העשון וג"י ע"ה א"ו דלקור גרמ"א פ"י. וכתמילין ח"א ס"י צ"י כחז דדוקא הטס טה"י הטס כחז

(ב) שאם מוחק אפי' אות אחת מן השמות הדקדושי' ודמהורים שנקרא בהם הקבי'ה (סיחנאלו נקע"י סי) הרי הוא עובר בלאו מן התורה וחייב מלקות . אם נמחק מקצת השם מאליו או ע"י אדם שונג או מזיד אפי'ה אסור למחוק את הנשאר (בני יונה) :

ב אפי' שם (ג) שנכתב במעות שכתבו במקום שאין מקומו . ואפי' כתבו שלא לשם קדושה (ע' חקירה י"ג) ואפי' נעשה ע"י (ד) חק תוכות דלא דוי

כתוב על צפרו שהוא בלתי עומד להנחיק גרונא שרי ולא צווקוס אחר . אבל צלעני הגזורים ר"ס איצט מייחז כתב לחלק דכשהיא ללירך אז גרם ויחיקה יותר אבל שלא ללירך אסור ע"ש . וע"י נצי"ח אפי' ק"י י"ז . ובק"י כקא רחמים ווי"ס פ"ה הל' י"ב האריך בזה : וראיתי בק"י עוב עעס ודעת סק"י רל"ט כהז להוכיח דוחיקת השם אפי' ע"י גרונא צעלנא אסור והא דליתא צוק"י סכה דף כ"ג צענה שכרה דוד שיתין קסא רחומא וצ"י להשפלא עלמא אונר דוד ו"י איכא רידע אי שרי לוכחז שס אחספא וכסדיה ברהווא וונכז וכו' . והרי דיד לא היה

מוחק רק הוים מוחקו והוי רק גרונא ולא עפי"כ היה אסור לולי הק"י . ולפעד"י דסס לא הוי גרונא אלא ונעשה צידים . וכמ"ס הר"ן צפ"י כל כחצי צהא דאונר ר' יסועאל על האו גברא דסקנן לברכות צוים גדול עוכס האחרון יותר מן הראשון . ופני שאבדן צידים . ועוד כראה לפע"ד כי לכחוז לכתחלה שס על דעת לאבדו ע"י גרונא . זאת אינו גרונא אלא עשיה ונעס . והיינו דסאל דוד אי שרי לוכח"צ שס וכו' : (ב) ב"אס מוחק וכו' . בהשג"ן סי' קל"ג כתב ח"ל כיון שהוא (הק"י) כל כך ישן והולך ליוחק ולהעציר דיו על הוחק הוא ונמחה י"ב כמו שאונרו צפ"י הקולח (אולי ל"ל הנחקין) ולהעציר על"י קולונס ונקדש"י ה"ל ונטוור ועוד יש לאסור להעציר דיו על השס דקיוול דכתב ע"ג כתב חייב ונשוס מוחק התחחון וכן כחצתי בתשובה צפ"י תשובתי הראשון צפ"י קב"ז עכ"ל . ותוויחכי מליוד כי שס בחי"א ק"י קב"ז כתב כן לענין כתב אזכרה בזה דאסור להעציר עליו ד"י וישים דהוי מוחק כתב התחחון דהוי כמו דיו ע"ג סיקרא (בגיטין דף י"ע) אבל דיו ע"ג דיו איתא שס להדיא דלא ה"י מוחק את התחחון . אלא דלכאורה אף אם כאונר דנשוס מוחק ליכא במועציר דיו ע"ג דיו מ"י יס לעיין צהא דאונרו רצנן לרי יהודה (גיטין דף כ"י) אין השס מן המוצחר וקאונר רצ אחא צר יעקב טעווי ונשוס דצעיכין זאי . ופי' האנ"א (צפ"י ל"ג סק"י) דהיינו ונשוס דמייחזי כוונטור (עו"ס צפ"י ג' סק"צ) ולפי"ז אסור להעציר דיו אפי' על שס אי . ואף דאין לא קיוויל כרצ אחא צר יעקב . וי"מ הרי רצנן קאונרי הכי לרי יהודה (בדליתא ציי"שלאו פי הצונה וע"ס בחידושי הרשב"א) ואיכ עכ"פ יש ללמוד ונשס דלרצנן אסור להעציר דיו ע"ג השס אף שכבר ככתב בהכשר גדיו ונשוס דמייחזי כוונטור . אונכס בלחנה דצרי האנ"א בזה אין מוכרחין לוור דנשפלא ונשוס ונטוור (ע"ס צפרו"ג) והא דאונרי ונשוס זאי י"ל היינו שאין זאת כבוד השס להיות ככתב ע"ג שס שהיא ה"ל . וגם לפ"ד האנ"א יש לרמות ולוור דשאי התס ונשוס דאפשר לונחקו ולכתוב את השס מחדש . ולכן קאונרי דאינו מן המוצחר להעציר עליו קולונס . אבל צווקוס אחר שנכתב השס צקדושה ונחקלקלה קלה דהוי י"ל דיותר לתקנו בהעצרת קולונס . וכראה לפע"ד ראי' להחיר ונדצרי הרא"ש בתשובה שכתב דלוחיות השס סנדצקו והפרידן אינו לריך אחיכ להעציר עליהן קולונס לקדשן (והוא לקונן ק"י י"צ סע"י ע"ו) משוע דאינו לריך אבל אם הוא רולה וותר (ע' פתחי תשובה ק"י רע"ו סק"ו וי"ס דצעיכין השס כסדן עו"ס אי"ח בחקירה י"י) סוצ ראיתי בצוב"ק א"ח ק"י אי שהביא ג"כ ראי' זאת לדמות דצרי האוסר ונשוס חלילה ע"ש . וע"ע שס בחלק אהע"ז ק"י פ"ה : (ג) בככתב צעעות וכו' . זה פסוע מליוד ומוכח מו"ס פ"ה הכתב שס של שני שיחז של קודש מקיים את הראשון ונעכז את האחרון וכו' . הרי כי אף שהשס השני כחצי צעעות וסלא צווקונו מ"י אינו מוחק אלא ונעכזו . וכן צכמה ווקוונות סצווי"ס ונכח זאת . והצ"י צנדי"ה מביא כתוב ב"אס ככתב רצינו סעדיה הכווי"ס אם טעה בהס הסופר וכחנן סלא צווקונן מוחקין וכו' עכ"ל . ומוכח דאס עיבה הסופר צאס וכחצו סלא צווקונו אינו מוחק . וכן מוכח מהרבה פוסקים ונעלי תשובות . ולא הולרבהי לכחוז א"ח אלא ופני סראיתי לוי ססגה בזה : (ד) חק תוכות וכו' . כ"כ בחש"י חרמ"ע ק"י ל"ו וכן היה פסוע ל"בבל חזת יאיר צפ"י ע"ז בחותם . והרי חותס הוי ח"ת . וכן הורה שס צמוצע ע"ש . וכן פסוע הדבר בהרבה פוסקים וצפוי"ח . אך צפ"י סנ יעקב (אשר לא ראה דצרי הרמ"ע) כתב להחיר בח"ת ויפה השגי עליו בעל מלאכת סוים כ"י . וכתב עוד ח"ל ועוד הסברא מנגדת לדצריהס (סל המוקילין) דאנו בליסור מוחיקת השס חיצה בחיצה כוללאת צו עד סמועט מחקיק ע"י חק תוכות לא תצטון כן להי אלקיכס בחיב ובין סככת"ה השס ע"י דיו או ל"צצ צין נעשה ע"י ח"ת הכל אסור במוחיקה עכ"ל וכחן . ואכי מוסיקף ואונר כי מנפול דקרא ווכח לליקור

לשבת הסופר

קמת הסופר יא

ואם כתב לחימה יהיו מהם הוי"ה לכאורה יש להסתפק אם נותר למחוק את הוי"ו. ומסתברא לאסור לא מיעבי' לבינה הרי"ה בלתי מחוירין כתיב דגם חיד וכן חדי' אינו נוחק נכ"ס דהוי מקלח עם המפורש נכ"ס בזה דאסורין למחוק את הוי"ו. אלא גם לדעת המלקים וק"ל דגם הא דיהי נהי' אינו נוחק העכס הוא נש"ס שהוא עם נשיע הי"ו כ"ל דגם הוי"ו אינו נוחק ואציג דאוחיות יהיו אינן עם נשיע. מ"ו נחאר שכבר נתקדשו לחיות י"ה ונקדשין גם את הוי"ו. לא ויעבי' נדידן דקני"ל דהנעטפין להסס מחריזו אינן נוחקין מפני שכבר קדשן השם. אלא גם למיד דהנעטפין כנחקן ולית ל"י סך קברא שכבר קדשן השם. היינו דיקא נעטפין. אצל הוי"ו שככתבה לשם עיקר השכינה דהנה עלי' קדושה לאחר שכבר נתקדשו לחיות י"ה. יכן נכח דעת הרמ"ע זק"י ל"ו שככתב וז"ל

(ג) אינו נמחק כיון שהן שמות במקום אחר. אבל אם כתב ש"ד משוי צ"ב מצבאות נמחק. ולאן דוקא צ"ב אלא כל שלא נמר את השם נמחק (ריענ"א וגם נוי"ס איחא לנא ולנאות) וא"ד מאדני וא"ה מאהיה י"א דנמחק וי"א דאינו נמחק. ויש להחמיר. והשם שכותבים בסידורים ב' יודין ווא"ו על גביהן מותר למחוק אם הוא לצורך גדול:

אוחיות הנמסלות להשמות לפנייהם כגון למיד מן לה' ב' מן בה' (יד) מותר למחוק אותן. אבל האוחיות הנמסלות לאחריהן כגון ך' של אלקיך וכ"ס של אלקיכם (טו) אסורים לימחק מפני שכבר קדשם השם (טז) ואפי' אם אינם שייכים במקום הזה

אצל תוספת באונע כגון שככתבה ה"ה ראשונה או נכפלה הוי"ו ראוי להחמיר בזה כי אכתב לא כדע איהו ומה נכתבה אלא בכונה לפיכך יגוד ויגחו עכ"ל. והנה הא דח"י דק"ל דכ"ל א"ת שככתב לאחר הטעות אין עליו קדושה ונותר בנחיקה וכנ"ס צעלנו צהיה לריך לכבוד את הקס וכן כיון ועשה וככתב יהודה דנותר למחוק את ה"ה"א (וכנ"ס זק"י זכ"י יונה) ועשה צעלנו את כפל ה"ה הראשונה שפיר כתב דלריך ליגח כל השם כי אף שנותר לו למחוק ה"ה"א שהוקיף וגם ו"ה ולא יסאר רק י"ה מ"ו כיון שהוא נמחק את ה"ה"א ככתבה בכונה או לא. אסור למחקה ונש"ס דיהי מהשם אינן נוחקין. וגם להשירה אי אפשר דקנ"א לא נכתבה בכונה לכן יגח. אצל א"ס כפל את הוי"ו אח"י יגח כולו. ינחוק הוי"ו היתרה וה"ה"א האחרונה שככתבו לאחר הטעות. וינחוק גם את הוי"ו הראשונה ויסארו י"ה בקדושתן ויוסיף עליהם ו"ה"א דק"ל דגם נכתב יהיו מהשם אין הוי"ו נוחקת: וראיתי זק"י שנת חיים שו"ת סת"ס ס"י ויהי שחסכים עם השואל להחיר נחיקת הוי"ו. ולפשי"ד לא נהירא. והאוכמה שככתב עם ון הס"ס בק"ל יש לדחות ואין להאריך. ויש צחי' ריענ"א: (ג) אינו נוחק. נראה לפשי"ד דמלאורייתא הוא. וכן נוכח ונש"ס הרמזים שככתב י"ה נהי' אינו נוחק ואז"ל י"ה שהוא עם נשיע. ונש"ס דח"ל ואלקים ויהי נהי' קוים לשם י"ה. וכן נראה מהגה"מ שבי' וז"ל י"ה נהי' לא דמי ל"י"ב ולנאות דאין חייבין עליו וכו'. ונש"ס דע"ל י"ה נהי' חייבים. וכן יש לנהוג מדברי הרמ"ע (שהצאתי בחקירה ט') שככתב דהקדושה אינה נשתלמת אלא לבקוף או צ"ס קטן נש"ס גדול וכו'. ונש"ס דבזה כגורה הקדושה כוונ צ"ס גדול. וע"ל ס"ק י"ז: (ד) נותר למחוק אותן. ענ"ס בחקירה י' דנראה שאפי' אם נכתבו לאחר שכבר נכתב השם מ"ו נוחקין: (טו) אסורים למחוק וכו'. כתב ס"ו זק"י רע"ו סק"ד דזו רק מדרבנן. וכן הסכימו האחרונים ז"ל. ע' נוצ"ק יו"ד ס"י ע"ו דברי השואל והקבים עמו עם גם הרמ"ע. וזק"י אור החיים פ' ראה כהן וז"ל ואוורו אלדיכ"ס רוח ל"כס שנעטפו לאלדי. ומ"ס רמזים שאינו לוקח אלא על אוחיות השם כיון שאין הדבר מפורש בפירוש נכתבו אינו לוקח עליו עכ"ל. לכאורה נראה כיוצא דעכ"פ איקורא דא"י איכא. ואנוכס א"ס זהו רוח הקשה ונאי עענ"א דתיק דגם הנעטל לאחריו נוחק. ומסתברא לפשי"ד דגם לאחרים אינו אלא אכמכתא צעלנו: ויש לראות אם האוחיות הנעטלות נעשו ע"י חק הוכות. ומסתברא לי דלא שגא. הכל דחקון רבנן כעין דא"י חקון. וכ"ס ש"אוחיות גוף השם אסורין בנחיקה גם כשנעטפו ע"י חית הכי כו"י אוחיות הנעטלות לאחריו. וכעין זה כי צחשו עה"ב ס"י ל"ס ע"ס: ב"ס א"ת דיונה קניעני' ל"י א"ס נוחק השם ולא נסאר כ"א הנעטל אי איכא עדיין איקורא בנחיקתו או לא. ועלה דרעתי לפשוט מהא דאיחא צמ"י שנת דף קנ"ו נוקס הכתב לא קניעני' לי דכי קדוש אגב כתב הוא דקדוש אולא כתב אולא לה קדושת"י. והכי כו"י י"ל נעטל. עוב ראיתי שגם הוא כ"י כתב דא"י זאת צ"י מאל המלאים ופלטל עוד בזה ע"ס: (טז) ואפי' אם אינם שייכים בנוקס הזה וכו'. זק"י זכ"י יונה לדר וכתב דאפשר לומר דהא דאורי' וז"ל הנעטל להשם נאחריו אינו נוחק שכבר קדשו השם. זהו רק בנעטפיל נהי' שראוי להיות נעטל לו ככאן אצל א"ס הנעטל לחיות ש"אין ראויין כאן אף שראויין בנוקס אחר כגון שהיה לריך לכתוב אלקיך וכתב אלקיכם י"ל דנותר למחוק. והנה כתב צעלנו כי מן הרמ"ע מוכח דגם בכתב אינו נוחק

מדקלוג

הזה כנון (יו) שהי צריך לכתוב אלקים וכתב אלקיך או שהי צריך לכתוב אלקיהם וכתב אלקיכם את שכאן אין להם שייכות להשם מיט ביון שבמקום אחר יש להן שייכות להשם קדשום השם ואסורין ליטחק (עשיג קי ליה וכו' קי ע"ו) אבל אם המפיל אות שאין לו בשום מקום שייכו' להשם כנון שהמפיל קי או פי וכדומה לא מקרי נטמל. להשם ונמחק (הרמ"ע) (ועיל קי י"ב קע"ו ז) :

ח. לקדור (פי' למחוק) את השם שלם עם הקלף מן היריעה (יח) גדולי הראשונים זיל אופרין ממני שאין זאת כבוד השם • והורו במעות יתרון שם לגנוז את כל היריעה • ועתה בדרבה מקומות נזהגין הסופרים במעות יתרון שם בין שכתב את השם שני פעמים בין שכתב שם שאין כאן מקומו קודרין אותו מן היריעה (יט) עם איזה תיבות או עם כל המסוק ומניחין ממלית תחתיו וכותבין על הממלית את החסרון (ועיל קי י"ח) ויש להם על

מדקלמר דוקא שהמפיל אות שאין לו שייכות כלל כנון קי או פי • וגם הגוי כתב דהא דלונרי כיס על אלקיכם אינו נמחק ויירי כשכתב צעעות • וכן הוא דעת עשיג ודעת הר"ב • ופשיעא שאפי' אם היה הצניו עתיר בצירור היה לו לומר הלכה כרבים מכי"ס דגם הוא זיל לא התיר בצירור אלא כחצו צדיק אפטר (ודלא כמי"ס בתפ"ו מהרי"ח כהן קי ע"ד) ועי' צסיק טלחי"ז : (יז) עתה צריך לכתוב אלקים וכו' • ולא ענה וכתב צמקום אלקים אלקיכם כתב עס צעשיג פיעשה מן הכי מ"ס ולא"כ ימחק את הגוים היתום • אלל צפי בני יונה עשיג עליו כי צעשימו מן הכי מ"ס הרי הוא מוחק את הגוים האחרונה (ועמ"ס זזה ל"יה צפי י"ב סק"ג) ולמע"ד י"ס למקמק עוד שארי לוחיות כיס שנעטלו לא נחקדשו צעלמותן רק מחמת השם ורק מדרבנן וא"כ יעשה מן הכי מ"ס לעשותה מנוף השם • ואלו ק"ל להעשיג דצנער השם לשם קדושה מחקדש כל השם • ומשי"ס גס הצניו לא השיג עליו זזה-ועמ"ס בחקירה פי' : בשו"ת עשיג צדקה קי י"ח נשאל בקופר טענה צמקום עתה צריך לכתוב אלקיכם כתב אלקיך אם עתה לעשות מן הקי

פשוטה כי כפוסה ולגרוד אפי"כ הקו הנמשך לעטה • והשי"ב לאיקור מוכנה עעווי מרא מופי שאקור לגרוד הקו הנמשך (סכנר קדשו השם) ועוד פיראה כמו חק תוכוח • ועוד עפני שאיט מוכי"ס עם העשיג (וכפ"ס צמפר בני יונה שהבאתי צמקום) אלא כל שאקור לנחוק אקור גי"כ לצטתו עיי' בחינה • וא"כ צוה עתה עושה כ"ף כפוסה הוא מוחק את הפשוטה : והנה הגיעני קי שאל ונשיב ורלתי בחלק שלישי קי ר"ו שנשאל צענין זה מוחס צמקום שלי' אלקיכם כנולל כתוב אלקיך • והשאל התחכם לחקן צענין זה • לעשות רחוק קלח מן הכ"ף פשוטה מ"ס פשוטה ולא"כ יעשה מן הכ"ף פשוטה כפוסה • ואף עתה"ה ארוכה יותר ודאי אין צדך כלום • והוא כי הקכ"ס ענוו • והצי"א גס דצרי הוע"ל שהבאתי ותמה עליו שלא העלה צדעתו לעשות כן • ולמע"ד חיקון זה אינו כנון • דהא קודם שיקרב את הכ"ף אל המ"ס הקמונה צו"כ קשי"א • אם יש לה גס אז תואר כ"ף כפוסה • אי"כ תואר עתה רחוקה מן המ"ס הרי כתבעלה ונלחיות נעטל להשם כי צמקום השם ל"ל פשוטה ולא כפוסה • ועוד נראה דלז אין לה עדיין תואר כ"ף כפוסה • אלא אז תואר מ"ן כפוסה • או שאין לה לורת לוח כלל • ועכ"פ איננה כ"ף פשוטה והרי הוא כאלו מוחקה : (יח) גדולי הראשונים זיל אופרין וכו' • רלתי צפי שטות מ"ס חלק קת"ס קי ז' שכתב דאם אירע איזה קלקול צלות מן השם ויש צו ספק אם הוא כשר או לא מותר לקדור את השם מנעטס ק"ס • עמ"ס הוא סקול ומותרין אפי' למחקו • ואח"ל דכשר עמ"ס הלכה כהפוסקים דלפי"י שם כשר ומותרין לקדור • ולמע"ד י"ס למקמק קלח לפושט"ל ק"א צמ"ס הצניו דלפי"י אם נמחק מוקלח השם אפי"ה אקור לנחוק את הנשאר • אך מ"ו י"ל כפי דגם הנשאר אקור צמחיקה • הרי קדירה צלחת לזו מוחיקה היא • אלא דהאוקרים אוקרים מפני הכבוד • וי"ל דזהו רק כשהוא צמחיתו אלל לאחר שנפסל • אף שעדיין אקור צמחיקה • ומ"ו ומותרין לקדור ולהכניס שם כשר צמקומו חזו כצדו • וא"כ גס צמחיקה י"ס לחקל : ע"ד יען עס צמחונה לחתוך צלדרי השם קדק מלד זה וקדק מלד זה • ולכתוב את השם על מעט קלף צגליונות רחבות • ולחשוב את הגליונות צחוך הסדקים וידביקס עס עלארי הגויל ונעלל השם החדש נקרא צמ"ס כראוי • והשם הי"ן עדיין אינו מקודר והוא תחתיו אך לנותר • ונאחר עתה אך לנותר עוב אותה לקדור • וכתב שלי' דעתו היא הוראה צרוה • ולמע"ד י"כ כי צוה עתה מדרבנן עליו את השם החדש ונעטל את מ"סן הרי הוא מוחס כאלו קדור דכל העמוד לקדור בקדור דו"ו • ומלדז זאת אף אם ימח דכותבין את השם על העלמי • הנה לריבין לרבך תחלה את העלמי ולא"כ לכתוב עליו כמי"ס אפי"ה צמ"ס י"ח ק"ו : ובנו"ס דענדל דר"י שנעשה נקב צחוך חלל הלוח מן השם עמ"ס אפי"ה בחקירה ד' : (יט) עם איזה היות וכו' • נראה ד"לל להם

לשבת הסופר

מסת הסופר י"א

הא' ונחב ונחב דליתא זיוולמוי ונלה סיק תנח צציי
 למין תליית השם דערדף טשי כשיש גם חיצות חול עמו .
 והטעמי צחיה ס"י ס"ח דחה פ"ש . אצל י"ל כי הנהגין
 כן כיצדן אף דנענין תליה לא קימיל נהא כיוולמוי כיון
 דלא נזכר נגמ' דילן וייו לודין מוונ' דכשיש גם חיצות
 חול עמו אינו ציון כיכ ובמו טשי' נקרנן עדים :
דדא' ירושלמי הו"ל ונחב לידן כיוול צ"י מילתא דהכי
 איתא ר' זעיר' רב הנחב' נסס רב ואם היה כגון חני ה'
 אלקיכס מותר לומר מפני שהן שלש חיצות או מפני שיש
 בו חול כפיך מן זיכיהם אל אלקים ה' (יהושע כ"ב וחלום
 כ') אי חיוור מפני שהן שלש חיצות הרי הם שלש חיצות
 אי חיוור מפני שיש בו חול הרי אין בו חול . והקשו
 האחרונים ז"ל אמאי לא נקטו מקרא שכתורה ה' ה' אל .
 ע' צפי' שלום ירושלם (ועי' נס' זילור ורדכי לרף סיג
 ע"ד שורה כ') ונראה לפעמ"ל . כי הנה לכאורה תמוה
 מילד נח' קמיצעי' ל"י . הרי מוכח דודאי מפני שיש בו חול
 הוא דאי רק מפני שהן שלש חיצות הו"ל רביתא טפי ה'
 ה' אל או ה' אלקי ה' . וז"ל דקמיצעי' ל"י מוסס דאיכא
 למדחי דלמא לפולס לא צעי רק ג' חיצות ואף שכולן
 קדושות שרי אלא דק"ל דצעיין ג' חיצות שלשתן משונות
 זו מזו . ולכן לא מלי נקטו ה' ה' אל או ה' אלקי ה' מפני
 שצאלו ג' חיצות שווה והשתא פסיד קאמר דנפיק מן זיכיהם
 אל אלקים ה' דנחב איכא לטוקי דאיכא למויור כיון שהן
 ג' חיצות שאין שוות אף דשלשתן קדושות חולין ארתן .
 והא דרי זעיר' נסס רב לא נקטו אלו אף שיש בזה לר'
 רביתא קדושה הוולולשת וייו י"ל דנקטו חני ה' אלקיכס
 דאי לר' רביתא ג"כ דגם נקמית חולין ג' חיצות כאלו :

על מה שיסמכו . אבל אם אין השם מיותר אלא
 שרצין לקדורו בשביל טעות אחר כגון ששכח שאר
 תיבות וצריך להבנין בין השמות ואי אפשר
 להבנין אם לא שיקדור את השמות השייכים שמה
 זהו ודאי אסור (יד ח"י וצני יוכה) ובמקום שאין
 מנהג גם ביתרון שם אין להתיר :

א אם כתב את השם כפול . במקום שנוהגין
 לקדורו כמ"ש . קודרין את השני כי הראשון
 (ב) כדן נכתב . וכן הדין בשאר תיבות כפולות
 שמוחקין את השני . ואם עבר וקדר את הראשון
 (כא) נראה לי דכשר :

ב בשקודרין את השם גונזין אותו במקום המשומר
 שלא יבא ח"ו לידי בזיון . ויש לגונזו בכלי
 צלוחית ולא כמו שעושין קצת שדובקין אותו בדלתי
 ארון הקודש דו"ה אינו נכון כלל (ולא"ש נסס
 הרשני"ט וי"ט) :

ג לקלף את השם אסור בכל מקום משום
 דדישינין מן יגע בו ח"ו ויבא לידי מחיקה
 ואעפ"י שהוא אומן זריו אסור לו לסמוך על זריוותו
 כי אין הכמה ואין תבונה ואין עצה לנגד ה' בחשש
 מחיקת שמו הנכבד והנורא . גם לפעמים הדיו
 מובלעת בעובי כל הקלף ונמצא פוגע בשם עצמו
 (חשני"ז) ואם עבר וקלף את השם בענין שתחתית
 הקלף נשאר אסור לכתוב תיבה אחרת על מקומו
 משום דהשם קנה מקומו ותפס קדושתו מעבר לעבר
 (תוס' עירובין דף ו')

לקדור

(ב) כדן נכתב . ונראה קמ"ל כחצתי שאם הא' נקוף
 העמוד והשני נחללה העמוד קודרין את הראשון והן דברי ר' יהודה צו"ס . ונכ' ונל"ש השני עלי ועל הכרס
 שלמה שכתב ג"כ הכי . דהא נקחנא הלכה כרצנן . וחמיחי עליו שלא זכר את ראש הוודצרים והרי גם נכ' **נכ' יוכה כתב כן** (ע"ש דף ו' ע"ג ויש גם טעות הדפוס וז"ל כשקודרין עם מיותר) ואפריון כוונתי לבעל
 אכיה דיוכה שח"י שכתב לקיים את דברי ר' יוחנן לפרוטי אהא אע"ג דלא אורר חיונתי
 וכתיב החוי"ע צו"ס צבורים פ"ג ע"ו . ואנוכס לאחר שפלטל בחכמה העלה דהבא צע"כ ר"י פליג ולא נוסרש . ולדדי
 היה נראה כיון דהנ"י הצי"ל נסס הגהנמי' ללא יכתוב את השם נקוף הדף צע"כ שהיו נוסרשים דר"י לפרוטי
 אהא . ויורו נואחר דשאר הפרוקים לא הצי"ו זלח וגם הצי"ו לא הצי"ו צע"ע ש"מ דלא כ"ל הכי לכן הדריכא צי :
ונסתפקתי אם לאחר השם השני הנויחר . עוד לא כתב כלום ונה לעשות . כי נראה דודאי אינו נכון
 לכתוב צמיון אחת חיצות אדעתא דהכי לקדרן עם השם . ולקדור את הראשון עם חיצה חיצות ג"כ אינו נראה
 לי לעבור על דברי הוי"ס ויותר נראה לפע"ד להחיד צזה לקדור את השם השני לצדו : (בא) נראה לי דכשר .
 נכ' ונל"ש כלל ט' זיכה סיק י"ז מצי"א דברי העה"ג נקופר שהיה לו לכתוב עם אלקים וענה וכתב אלקיכס
 והורה לעשות מן הבי"ק וי"ס קחונה ולנוחוק אח"כ את הוי"ס קחונה היחרה . והוא כ"י השיג עליו דהא הכיף
 שנכתבה בטעות הוא כאלו לא נכתבה לשם קדושה השם כלל וא"כ איך כלערך חלק מווכה להשם . וכתב עוד
 ח"ל ואין לראות טעה דליתא צו"ס פ"ה . ה"ל הכותב שני קדושת עניי של קדושת עניי של הראשון ונחטבו (פ"י קודר)

יב לקדור או לקלוף קצת אותיות מן השם או מן הנטפלות לאחריו פשיטא דאסור (כב) דזה הוי כאלו מחקן כמש"ל סעיף ג' :

יג (כג) אין כותבין שם על המטלית משום החיישינן שמא ברבות הימים יפרד ויפול המטלית ויבא השם לידי ביוון חיו . ויש מתירין . ועכ"פ צריכין ליהדר (כד) שלא לכתוב חצי השם על המטלית וחציו על היריעה אפי' בענין שמותר בשאר תיבות כמש"ל סי' י"ח :

יד שם קודש (כה) אסור לשנותו לחול . בנזון שהיה צריך לכתוב ויאמר יעקב אל יוסף אל לכתוב את השמות הקדושות אל שדי . ולאחר שכתב את השם אל לשם קדושה נזכר שדלג שתי תיבות אל יוסף . ורוצה לכתוב עתה תיבת יוסף והשם אל יקרא אל בסגול . אסור לעשות כן : מעשה

אח האחרון כי יהודה לענר אם הראשון בסוף הדף מחוץ אח הראשון ומקיים אח השני . ונתי דהלכה כרובן עיני תקפה לרי יהודה הלא השני לא נכתב לשמה דייל בנ"ש נסויה פרי הצולה ק"י פיג דרי יהודה לענוויי חזיל דק"ל בגיטין דף כ"ד ע"א דפס סלא נכתב לשמה מותר להעביר עליו הקולטוס לשמה וקוצר דגס צוה לר"ך להעביר הקולטוס לשמה על השם שנראש סדף וכ"י עכ"ל . הנה לפי דברייהם לר"ך אם עבר וקיר אח הראשון הקיפה פקול משום דשסם השני כיון שנכתב צעעות היה כאלו נכתב סלא לשמה . ולפע"ד מוצרי הפוסקים לא משמע הכי . אלא דנוקם סהראשון נכתב כדון לבן לכתחלה אין לקדור ולקלקו עפ"י השני שנכתב צעעות . אבל בדיעבד אם קיר אח הראשון ספיר מיתכסר הקיפה נשני דכיון שנכתב לשם קדושת השם אף שנכתבה נכתב צעעות . עיני נקדושתו קאי . והכי מוכח בבעה דוכתי . וגם ליטנא דרי יהודה צוים לא משמע כלל סיה"י לר"ך להעביר עליו את הקולטוס ולקדמו מחדש (וע"ל ס"ק י"ז שהעביר על הע"ב בנפול אחת) : (כב) דזה הוי כאלו מחקן צטצ"ק ס"י ע"ז כי סענעם

לאסור קליפת הנטפלין משום דכל זמן שהן נטפלין להשם קדושת השם עליהן וכשקולטוס לצלמן פסק סענעם סלהן . ולא ידעתי אונאי לא כחצ עשום דפרידתן זהו מחיקתן . ואולי צלמח כוונתו כך היא : (בג) אין כותבין שם על הנוטלית . כן הציאו האחרונים צסם סו"ת חז"י ששנע כן מונחה הסופרים . ונראה לפע"ד כיון דאין טעם נכון לחונתא זאת הנו לול לוסף עלה . דהיינו דוקא שם לבדו אבל עם שאר תיבות יש להחיר לכתבו על הנוטלית וכנוו סנוחגין לאסור לקדור אח השם לבדו ועם שאר תיבות טהגין להחיר כו"ש צע"י ח' . ונפי טעע טעעוים ס"י כ"ז ראיתי סכתב ד"ס לחונתא זאת ראי' מונחתו דף ל' ע"ב דאמר רבצ"א מוקום רינז כ"לד הוא עוסה מוסלק אח היריעה בו . וכיון דמהדר חתקנחא ולא מלא רק לסלק היריעה ואלא אפשר לקדור חציבות ולהניח נוטלית ולכתוב עליו אח השם אינו דאין כותבין שם על הנוטלית . וכחצ שהיא ראי' נכונה (וכענח ראיתי סקדונו צר"י ו צצצ"י ח"צ ס"י פ"ח) אבל לפע"ד נראה כי מוצצ"א מוקום רינז ליכא ראי' כלל לר"ך . דאף אם כיונא דליבו סנר אין כותבין שם על הנוטלית אכתי אינו מוכרח לומר דענוויי משום דחייש שמא יתפרד אח"כ אלא טענוויי מוקום דהוי גנאי סכתב על נוטלית . וי"ל דהיינו דוקא לשיעתיי דמחזיר עפי צסם וס"ל כתי דאין כותבין אותו לא על מוקום הנוחק ולא על מוקום הגרד ואין חולין אותו . אבל לר"ך דפסקינן דכותבין אח השם על מוקום הנוחק וכ"י ספיר י"ל דכותבין אותו גם על הגולאי . כנלפע"ד פשוט . ועכ"פ נראה להחיר עם שאר תיבות כו"ש : (כד) סלא לכתוב חלי השם וכ"י . צצצ"י ח"צ ס"י פ"ח כחצ טענע לפי סתוא גנאי יוחר ויוחר . ולפע"ד י"ל עוד טעם אחר צוה . כי המחזירין דאין חוששין שמא יתפרד לאחר זמן י"ל דזמו רק צסם סלס שאף אם יתפרד מן היריעה צכל מוקום שהוא קדוש יאמר לי . יראו ישרים ויגזוהו . אבל אם יתפרד הנוטלית עם חלי השם הרי"ז מחיקה והכותב כן הוא גורם מחיקה . טוז ראיתי צצ"י גן הוולך ס"י הי סכ"כ ונהנתי : (כה) אסור לטטתו לחול . צל"ר ס"י קו"צ סק"ג כחצ סנכאל מוקופר סכתב לכחצ ח"זה פסקוס אחר הפסקו ויקרא שם הנוקוס סתוא צית אל ואין חקנה אלא לנרוד ח"זה פסקוס קודם כ"י סיכניס סודות החקרות ויגרוד גם חיצת צית וישאר חיצת אל ויהא נקרא אל צית אצ"ו לא אל צל"ר . אי סרי לנעינר סכי סישתנה השם ע"י קריאה . והסינ דלס חיצת אל מציח אל קודש (ע"י חלק סכי לך י"צ ח"י) אסור לעשות כן משום דהשם מנחתה מוקודש לחול ורא"י מהא דסכתב יהודה ולא העיל צו דל"ס דיתלה סדל"ס לנענלה . וכחצ הלצוס טענע מופני סלא כחטין לכתוב אח השם . וא"כ צניד דכוונתו היתה לשם אסור לטטתו צקריאה לחול ועוד דע"י יצא חיו ל"די מחיקה כי הדורות הצאים לא ידעו שהיה זה שם קודש עכ"ד . וצ"י סק"ג . וצ"י חקירה י"ג אעשה צע"י קונוין להקטות אלו ע"י : מעשה

או לחלוטו ציט טייט געס קדושה . דאס קיינעל בכל
 המורה סלה צין להקל צין להחמיר הליכין צולווי . ועי
 צסיק שלפיו : (בה) סלא צספר וכו' . כתב צפערי
 הסונה אריח קיי אי קייג וזיל ורליתו צכצני צדיז וכו'
 על ויה שהיו רגילין לעשות ויטויה על קלף ווליריס
 להניח צקידוריס וכותצין צהס שייטי זי וכו' הסס צן די
 איתוים וטאר שמוח ונטרה הזאת היתה נקראת שייטי
 והגעס הוא צכדי שיהי כוכר סלא לפיה סיהם צעלה צחוק
 החפלה ווליווח הסס אשר לנגד עיניו וכתב עיז צסס
 דודו אליו הגאון צעל חציש סאור צולילתו הלחה אס
 לא שייטי ודומותי ריל סיוכל לגדור איצ סידום אף צלא
 הסוויטי והחרעס וואר עיז לפי סעל הירב אינס וצכצמורי
 כראוי וחספסכסה צראס כל סולית ועיז סאורי צריה דף
 ייח עיז סעל דצעליה אדכרחא ון סטריח עטאווה יע
 ולכן גס צזה רלוי לאור חיל לצבל הוכסה והארך דצצרי
 טועס ונראה דצונטוכוה הגדולה האליריות על קלף
 סקוצעיס צצהכיני לפני העונד אי סאר וקיימות סקוצעיס
 אותה סחמ עצלה וכוכית לית לן צה ולא קפיד דק על
 אוחן סאניחיס צקידוריס ונעטווא דלעיל וגס סעל סרוב
 צאים לידי וזיקת הסס כלשר עיינטו הירוחת סהס הולכי
 לאיצור ולהנחק וצפרע סכיתציס עליהם שמוח אשר לא

יך לכתחלה אסור לכתוב שם (כח) שלא בספר
 משום דיוכל לבא לידי בזיון . ולכן נודרין
 שלא לכתוב שם באיגרת . ויש נזהרין אפי' בתיבת
 שלום שלא לגמור כתיבתו . אבל רוב העולם אין
 נודרין בזה :

יח כלי שהיה כתוב עליו או חקוק בו שם קיצין
 מקום השם וגונו :

יב המועה בשם או שאירע בו איזה
 קלקול איך לתקן . ובו ייח סעיפים :

א הרי שהיה צריך לכתוב את השם ונתכוין
 לכתוב יהודה וטעה ולא המיל בו דלת .
 ונמצא השם כתוב אלא שלא לשם קדושה והרי
 הוא פסול (א) נראה לי דאין למחקו אלא לקדוהו :
 ב היה צריך לכתוב יהודה וגם נתכוין לכתוב
 יהודה וטעה ולא המיל בו דלית יתלה את
 הדלית למעלה . ועכשיו שלא נהגו בתליה ויש
 לחוש פן גם כשתהא הדלית תלויה יקרא הקורא
 את השם כאשר הוא עיב (ב) לאחר שתלה את
 הדלית

כדת והאזהיר והנזהר יסכיננו כזהר עכ"ל סעיף : והנה
 צליל טבת קודש ווודפיסיס עליהם או סעוסיס צהס צמעסה רקמה סרר הקידוש עם סונית הקדושות . גיל
 דיש לצבל ג"כ ונטעוסיס הכיל . וגס ופטי סהן עשויות להסכצס וקרוב חשט וחימת סהני : צנצית יידי
 קיי קפ"ח כשאל צצהכיני אשר לנטעלה ון האר"ה"ק קצנו אכן אשר כחלצ צו למספר הסנה אל"ף לצלות . וכתב
 סס סאיו ככון לעשות כן כי לרך ציון הוא לעשות שמוח הקדושות לונספר הסנה עי"ס :

יב (א) כראה לי וכו' . צו"ס פ"ה סיג היה לריך לכתוב הסס ונתכוין לכתוב יהודה וטעה ולא כהן צו
 די' ונחקו וכותב הסס די יהודה אומר יחזור עליו הקולנס ויקדשו אומרנו לו אין זה מן המוצחר .
 והעיר צסי צני יונה כי צרייתח זו סוצאה צסי"ס דילן (צצלססה וקוונוח) וכשמוע הא דאורי רצנן ייחוק אה ססס .
 וחירץ דלא סציור כי"א פלוגתי' דרצנן ורי"י צהצצרת קולנס ולא הולרכו לוור ויה טעעסה עם ססס אס ייחוק
 או יסלק . וויה אעסה ודעתי העניה לא כחקרה צחיוץ זה כי אין זאת מדרכי צעלי סה"ס להסוויט מצרייתח ולדלג
 גוף סהלכה . אדרנה דרכן הטוב להוסיף צה דצריס כדי לפרעה (וגדולה וזו עי' חוקי' וייק דף ח' ד"ה ולערב) ועיכ
 עלה צמחצנה לפני אולי קי"ל לסי"ס דילן דלית הילכחא צהא כרצנן אלא דגס צכהי"ג אקור למחקו ודרצנן מפני
 ונראה העין כיון שהוא כחוצ צמקוס הראוי לסס קודש . או אולי לא גרסי כלל צצרייתח דאורי רצנן ייחוק
 (וצהכי סוה א"ס סוגיא דהניזקין ונקוטי' הצני"ו) ונחא דבי הרמזים (פי"ו ויקס"ה) דלפי"קוס ישראל סכתב
 קי"ת סורסין אותו עם סאזכרות אין רל"י לחתיר טהרי כתב סס העיגס דמלוס לטרפו כדי סלא להניח סס
 לאפי"קורס ולא לונעסיהס . אצל צמקוס אחר י"ל דאקור ודרצנן מפני ויה"ע . וצהכי סוי א"ס דצרי הוצרי"א"ס
 וויה סהקשתי עליו צחקירס עי"ו . ומדצרי סקני"ק סהציה סצ"י צצדיה סכתב דסס סכתב סלא וודעת ווחר
 למחקו כצר כתב סס צצני"ו כי צמ"ק סלפנינו לא כמולא לסון זה אלא סכתב דלינו צאזרה אצל מ"ו איקורא
 דרצנן י"ל דאיכא . עי"כ לפע"ד סדצר ליע ועי' צסי"ק סלח"ו : **שוב** ואלתי צסי' אור זרוע קי' תקי"ו סהציה
 סך צרייתח דו"ס וכתב וזיל ונייהולין הלכה כתי"ק דרי' יסודה חדא סלא סוכר צצלמוד סלנו וכו' עכ"ל וסונחתי :
 (ב) לאחר סהלה אה דלית וכו' . צשיע איתח רק סחקנה למלות אה דלית וכן הוא צו"ס . אך סצני"ו
 צענדל זו דלחא לידי' האריך קלת ודעתו סלפי' אינו סולה אה סללה ווחר למחוק אה סה"ס וכתוב ד"ה
 וסליאס

לשבת הסופר

קסת הסופר יב

ונתח אל ה' ויאמר צי ארזני וגוי ונלא ואליו . וכל דקל
 לפתחיה דמקום חדל זמנא לית לן צה . וצונחח שי סס
 כחז דמוקר עליו לית מלא : (ח) כראה לי דאקור וכו' .
 צדנר זה הייתי וקתשק . כי לכאורה יש מקום לומר דכיון
 שאזל לא כתבין נסח אלקים דווחה נמי שכתבין לכחוז
 יהודה ועעה ולא נתן צו דלית שמוחרין למוחקו . והף
 דהבא נחבין לכחוז אלקים הרי אופיות כ"ס לא היתה
 דעתו אלא לכחז צתורה נעפלין נסח אלקי . והשתא
 הרי הניס לזדה אין לה שייכות כלל להיזחה נעפל נסח
 אלקי אלא שיש לה שייכות להיזחה נעיקר נסח אלקים
 ולזה לא היתה דעתו . ולכן אפשר דמוחרין למוחק אוחה .
 וכל הסוקים אשר דצרו צעמיים אלו מיירי צעטעה והיה
 קצר שלריך לכחוז כמו שכתב משליכ צביד . ואונס יל
 גיב דמיין כיון שהוא נחבין לכחוז נסח וגם נוכל נסח אף
 שאזל לא כתבין נסח זה מיין קדוש יאמר לו ואקורה
 הניס צחיקה . ולא מלאחי גילוי לדין זה . אלא צחיקה
 צחיקה הניס ס"י קייג צחיקה סנואלה כי על
 אלקים חלתי . וכתב נסח דלכתלה היה מורה עלה להלותה
 אלא לסקב כל הידעה ולגונה נסח דאין לחלות לכחלה
 אח הנעטפ להנס מלאחריו ע"ס . ונעטעות לשוט דלי

לא היה השם שלם שיהיה חסר יו"ד (והרי"ס לונגן
 ורוב האחרונים ז"ל) וע"ל ס"י י"א ס"ז :
 י אם נמצא שם אלה חסר וא"ו אין לו תקנה
 (ע"ז) אלא לגנוז היריעה או לקדור :
 יא היה צריך לכתוב אלקים ושכח לכתוב את
 הכ"ף ונמצא כתוב שם אלקים (ח) נראה
 לי דאסור למחוק את המ"ם ולכתוב כ"ס :
 יב אם נמצא יו"ד של השם גדולה יותר מן
 הראוי עד שנראית כמו ר"ש קמנה והתינוק
 קוראה ר"ש . נראה לי הן אם יגרוד אותה ויכתוב
 מחדש יו"ד . רק שיהא נזהר בגרידתו שלא תחא
 בשום פעם צורת יו"ד עלי (כונס"ל סעיף ע"ז) הן
 אם יתקן אותה בדיו לשם קדושת השם עד שתקבל
 צורת יו"ד (ט) שפיר דמי . וכל השם בקדושתו
 וכן אם נמצאה יו"ד של השם אשר העוקצים שלה
 ארוכים והתינוק קוראה ח"ית (ע"י ס"י ח' סעי' ז')
 אם אפשר לתקנה בדיו יתקנה . ואם בא לגורדה
 צריך לגורדה באופן שבשום פעם לא יהיה עלי
 צורת

לאו איקור תליה היה מותר לחלות אח הכ"ף . ולכאורה אם היה אירע כן שהסופר היה עושה צוקוס שהיה
 לריך לכתוב אלקים היה קצר שלריך לכחוז אלקים וכתב אלקים למה לי למימר שהיה אוקר ונשום איקור תליה
 חיפוק ל"י ונשום דצחיקה הכי הרי הוא מוחק את הניס שהיתה נעיקר השם ועושה אוחה נעפל (דלית קדושה
 עוד רק מדצנבן) ול"ל דכוונתו שאל היה אירע שהסופר היה מכתבין לכחוז אלקים והיה שוכח לכחוז אח
 הב"ף אז היה אוקר לחלות נשום איקור תלי . ומדקאמר שהיה מורה לגנוז כל הידעה איכא למיטעמ דק"ל
 דהיה אוקר למוחק את הניס ולכתוב כ"ס . ומיין אי לאו איקור תלי היה מותר לחלות אח הכ"ף ואין צוה
 נשום מוחק את הנס כיון דגם נעיקר אלל צתורה נעפל ווחה גם עתה לא הצטל . ואונס ודלל
 ציאר כל זאת הניס כראה דלא נחית כלל לדין איקור וחקיקה . אלא מלי דלריך קאמר והיינו לאיקור תלי .
 וכיין כשהיה אירע צלות אחרון על הנעפל . ומיין כראה לי להאמיר : (ט) שפיר דמי . צגנח ורדיס אויח כלל
 צ' ס"י י"ג נסח על כדון זה והשיצ שאין צעס זה קוס קדושה דכיון שכתלתו אירע צו פקול הרי כל האופיות
 הצלות אחריו הופקעה ווחן הקדושה והוי כונקדיש צעלי מוויין למחז דלא קדשי . והציח ראי' מדצרי הניס
 שכתב דאס חקר יו"ד צעס אלקיט יכולין למוחק אופיות כיו דכיון שמקר אות וון השם ולא ככתב כחלכטו לא
 סייך ליוור שכצר קדשו השם (ושבו כחז טעם אי' נשום עלל כקדון . וכחצתי ווחה צחקירה י') אצל החכס
 המוחוכה עמו נס צסי י"ג חולק עליו והורה כמו שכתצתי . וכן הורה צסוית דצר שנואל ס"י סניח . וכן
 כראה לפע"ד עיקר . הנה מיס הגוי' ראי' מדצרי הניס כראה ודאי דלא דוני . אופיות הנעפלות אין לתן קדושה
 מלד עלמותן אלא נוכח השם שהוא נוקדסן . וביון שאין השם עלס מי קדסן . נשליכ צלותיות השם עלמו סהן
 עלס הקדושה . ועוד דלופיות כיו נשום אלקיט שמקר צו היו"ד הרי הן עומדות צוקוס שאינ מוכשרין לקדושה .
 אצל צביד הרי השם מוכשר לקדושה והגוור קדושתו כשיכתבו היו"ד כראוי . ואונס לפע"ד אין אלו לריכין
 לכל זאת . וגם אנהנו נכסיים עמו צוה שאס נחלקלה היו"ד צעטת כחיצה ונעסית ר"ש אזי גם כל האופיות
 שאחריו מוחרין צוחיקה . ובכל זאת כאמר שאס חזר ותיקן אח היו"ד כהלכתה הרי' נוקדש נוקדש . וכמיס
 צוכרון יוסף שהצחתי צסקיד . וכחצתי נס טגס דעת הרמיע כן היא שכתב שהסם נחקדס לחלחין וכו' .
 ועכ"פ כראה דריד דמייל לדון דהוג"א דהסם . וכמו דהסם נחקדש השם ע"י מחיקת הול"ו והרצחנה הדלית
 כמו כן הבא נחקדש ע"י תיקון היו"ד . והנה צחקירה " כחצתי כי נלסון הרמייל והרמיע מוכח דגם צחיקה

סרלסקנה

קצת הסופר יב

לשבת הסופר כה

צורת יו"ד (אם יודי האלפין טענין בגג יותר מן האלפי ע' מקירה ח') :

יג אם ה"ף בשם אלקיך גנה רחב יותר מראי אם יוכל למשוך את הרגל עד שיודי בפלים כגנה שפיר דמי . ואם לאו יכול לגרוד מן הגג במיש בסי' ח' סעי' ט' . ויזהר שלא להתחיל את הגרידה מקצה הגג אלא ממקום הסמוך להרגל . מהמעם שיתבאר איזה לקמן סעי' י"ז :

יד דיו שנמטה על אות מן השם או שנפסל האות בענין אחר שצריכין לגרוד קצתו או כשאינו די לגרוד מקצתו מפני שיודי ה"ת וצריכין לגרוד כלו (י) מותר לגרודו או למחקו כדי לתקן את השם דאין זאת דרך מדיקה, אלא דרך תיקון (וע"ל סעי' י"ז ח"ך לגרוד) :

טז וכן (יא) אם נדבקה אות לחברתה יכול לגרוד ביניהן (אם אין זו נוסח ח"ת ע"ל ס' ח' סעיף ע"ז ט"ז) ויזהר בכל מה דאפשר לגרוד רק הדיבוק ולא באות עצמו (ולא"ס) ואינו צריך אה"ב להעביר בקולמס על השם לקדשו (הרא"ס) :

טז וכן אם נמצא נקב בצד אות מן השם באופן שנפסל (ע"ל ס' ז') יגרוד מעט מן האות לעשותו מוקף גויל (יב) ואח"כ ידביק מלאי טאחורי הקלף שלא יתראה הגקב . ומה שהוא גורד מעט מן האות לא הוי כמחוק אלא מתקן כיון שעד עתה לא היה כשר ועתה הרי הוא מכשירו (ע' מקירה י' ד) :

יז היא של השם שברעה נדבקה לגנה . אם הדיבוק הוא עב קצת בענין שניכר לכל שהוא ח"ת . בין שנעשה כן בשעת כתיבה בין שנעשה כן אח"כ מותר לגרוד את הרגל ולתקנו (הרא"ס) וכיון שנתבאר בסי' ח' שצריך לגרוד את כל הרגל ולא די בגרידת הדיבוק לבד משום דהוי ח"ת . אי"ב אם יתחיל לגרוד את הרגל ממעלה למטה הרי מיד כשיפירי קצת תקבל צורת היא ושוב אסור לנגוע בה למחוק (דגם אם טענה ע"י ח"ת אסור לנחוק כו"ס נס"י י"א ס"א) ומ"מ עדיין פסול משום ח"ת . לכן צריך לזהר לגרודו ממטה למעלה ויכתוב אותו אח"כ מחדש לשם קדושת השם (הרמ"ע) וכן בכל מקום שצריך לגרוד מאות שבשם צריך לזהר בזה (ואם חרצה ההי"ן דנזקת כ"ע' מקירה ע"ז) :

יח ואם לא נדבק ממש אלא שנוגע רק מעט ועדיין נראית כמו היא . בזה יש חילוק .

הראשונה ניידי ונצמדנצק נצטת כתיבה ננוי ויידי . וע"ע לאחר התיקון כל הפס נחקדש . וכן נוכח נפסקי מהרא"י ק"י ע"ב ע"ס . וליכא למידתי דמיידי בה"א לחכונה דוקא (וכו"ס הגריר הנלתי נחקירה י') שהרי אם היה השאלה גם נקופי"ן . וכן נזוהרים פדווח ס"י פ' ע"ס . ונחזים קופר ס"י רס"ז כחצ סולח כתוב ע"ס תשו"י הרצ"י שהתיר לגרוד יודי"ן של הפס שהיו כרח"ץ כנוי ריסי"ן . ונענועות לשוט גם נפס הוי"ה ז"ה ונפס אלפים . וע"י כתיבת היודי מחדש הוכשר כל הפס והיה קודם : שבו רחמי נס"י ונלח"ס כלל ט' ס"ק ל"ב הנציח הוראה הרצ"ס ז"ה דהוא נקצי"י דהגריר . ולפע"ד חזר ונראה כי רצ"ס וגדולים הכס אלו : **א"מ** שהקשה עוד פ"ס נולח"ס להרצ"ס ז"ה שהורה לתקן הרי"ס דר"י שתקבל לר"ת יוד . וכן נזוהר שהורה בחיקון ה"ך נפס אלקיך שהיה גנה ארוך . כנר כחצתי ל"ש נס"י " סקי"ג ע"ס . והוא דומה לנ"י שנחטין לכתוב את הפס ועשה והט"ל זו דלית דעושה ען הדלית היא . וה"כ דכתי"י . וה"כ רואה פ"ס הגריר לא דחה את צ"ל ד"ט נעטתה זאת : (י) מותר לגרודו וכו' . נהגה"ת נרוך שאמר כחצ את נפס"ך ד"ו על הפס מותר ללקוק בלשון וכו' ולכאורה קשה מה חיקון הוא זאת הרי אכתי נפס"ך ז"ה הכשר נוסח דהוי ח"ת כו"ס נס"י ח' ס"ז . ונראה דמיידי פ"ס הפס עדיין הוא לח וכשלקוק בלשון מוחק הכל ביחד וספיר דמי דהוי נחמקן : (יא) אם נדבקה אות וכו' . נטיב"ת ס"י קס"ט מוקי לה נצמדנצק נצטת כתיבתן דוקא דלא היה להן צנת הכושר . ולפע"ד אפ"י נדבוק אח"כ ננוי דינא הכי . וכן נראה למוכח מלשון הרמ"ע שכתב חז"ל אם נכתבו האזכרות כהוגן ואח"כ נפס"ך נדיבוק הדיו מן הרגל לבג שהוא דיבוק האות נעלמה וכו' ואין זה דומה לדיבוק אות נצוה כלל עכ"ל . הרי דס"ל דדיבוק אות נצוה מותר להפריד אף שנעטתו לאחר שנכתבו . ומ"ס דלא דמי . הי"ט נפס"ך דדיבוק אות נצוה אין לריכין לגרוד רק את הדיבוק שניניהם ולא מן הפס הוא זה (ואף אם השנוטה ידו לנגוע בקלאו י"ט נוקוס לתקל) . חז"ל דדיבוק האות נעלמה לר"ך הוא לגרוד את גוף האות ולקלקלו . גם מדברי מהר"ל מפרא"ג שאז"ח ח"ת נחקירה ע"ו מוכח דס"ל דמיירד האותיות מותר אף נצמדנצקו לאחר שנכתבו : (יב) ואח"כ ידביק מלאי וכו' . ע' בחקירה י"ד . והנה נחשו"י נאר עסק פ"ס כחצ להרצ"י מחלה מלאי ואח"כ לגרוד . ואולם מלאי כי לפי דעת הר"י נס"י ר"ס מה"י העל"י לעשות את האות ונוקף גו"ל על ידו . יפה כחצ ז"ה צ"ל מלאי כ"י דכיון שלדעת הר"י העל"י עסקי ל"י מ"ג למה ל"ן להחזיר הגרידה (וע"ע

לשבת הסופר

כסת הסופר יב

שאם נעשה בן בשעת כתיבה גיב מותר לגרדו בדרך הגזבר . אבל אם בשעת הכתיבה היה נמרד ואחיב נדבק מעט . כיון שהיה השם כשר . וגם עתה עדיין נראית כמו היא יש להסתפק בו אם מותר לגרדו או לא (עי' מקרה ע"ו) :

י"ל דעת הנ"ע) ובחזן ר"ח שהקב פוסל כראש לפעיד דדחי עדיף עפי לגמרי מהלך ואחיב לרוב לא המטליה . אבל בדעבד לא רבן החלה לא המטליה כיון דאין לא קימיל צהא כהט"ו וקוף סוף אין אטו מכשירין צהא לא הסיח יכול לגמרי גם אחיב דהו תיקו וכו"ט ע"ס בחקירה :

יג מרת הסית ושיעור הדפין והשיטין . וכו' ה' פעימים :

יג (א) סלריך לרין וכו' . לשון הרמב"ם כי"ל ימכין הארס עד שיעשה הספר סיפיה ארכו כהקפו . ומחיל ומרבע את העורות צטה . ועושה רוחב כל עור ומתן ו' עפחים . קלב אחד לכל אחת ואחיב גולל העורות צטה ועושה ומתן כרך אחד ומחוק יפה . וסוף בעיריה ומחוק עד שיעשה חיקף הכרך ו' עפחים שהוא רוחב העור . ומודד צמוע שיקפו על הכרך : ואחיב יעשה קפה שיהי יהי ארכה ע"י או כ"י אלצעות . ויחלק אלצע ומתן צקמה לשמים ולשטמה ולארצעה חלקים כדי שידע בו שיכיר חלי אלצע ורביע אלצע וכדל"ה צהא החלק . וימודד כל עיר צקמה זה עד שידע כמה אלצעות יש בכל עור . עד שידע כמה אלצעות צחורך כל הכרך : ואחיב לוקח עורות אחרות צ"י או ג' לצדוק מתן שיעור הכתב וסומך צהן דף אחד . ודבר ידוע . שאורך הדף י"ז אלצעות לפי שהוא מוכיח גליון למועלה ג' ולמטה ד' אלצ רוחב הדף היא לפי הכתב . אם דקה . אם עבה . וכן מנין הציטות שצדק יצאו לפי הכתב לפי שצן שיטה לשיטה כחלה שיטה : ואחר שכתב הדף שצדק צו לפי מה שיראה .

א אין עושין סית לא ארכו יתר על הקפו ולא הקפו יתר על ארכו . פירוש (א) שצריך לבוין שיהא חוט המקוף יריעות כל הספר (כשמהל ספור וגלול) ארוך כשיעור אורך הספר . והוא משום מצות זה אלי ואנוהו . שאם יהי ארוך יותר מדאי או עבה יותר מדאי לא יהיה נאה כל כך (כעוקי יוסף) וכמה הוא ארכו . בגויל ששה טפחים . כמו שדאו הלוחות : (מרדכי) והם כ"ד אצבעות ברוחב אגודל בינוני והוא רחב שבעה שעורות בינוניות זו בצד זו בדוחק והן באורך שתי שעורות בריוח (רמב"ם) (ב) ובקלף או פחות או יותר והוא שידי ארכו בהקפו . וכן אם עשה בגויל פחות משהו טפחים ומיעט את הכתב או יתר על ששה והרדוב את

יעור רוחב הדף באלצעות הקטה . ויזקיף על רוחב הדף צ"י אלצעות קצין דף לדף . ויחשב כמה דפין יצאו צכרך שגלל מחצית הכתב שצדק צו וידע משצון הדפין ויראה כמה ככתב צדף זה שצדק צו מן החורה כולה . ומשער לפי הספר שכותב מוטו ומחשב לאם עלתה לו כל החורה לפי מנין הדפין מזה הכתב שכותב צו צכרך . ואם הוליא החשבון שהדפין יותר מן החורה ירחיב צכתב עד שימטעטו מנין הדפין . ויצדוק צדף אחד . ואם הוליא החשבון שהחורה יתר מן הדפין ימעט הכתב עד שירצם צמנין הדפין . ויצדוק צדף אחד דף עד שיצא החשבון אי . עתה שידע רחב הדף ושיעור ומחיל צחורו אכרך : ומחלק כל עור ועור דפין דפין צצירעוטו כפי רחב הדף שצדק צו ועלה החשבון . וכשישאר צעור קלב אלצעות או ד' יותר על הדף האחרונה צצירעטה . יניח מונה רוחב אלצע וכדי חפירה . ויקון השאר ואל יחוש . שצאחרונה יחוסף עורות אחרות על הכרך שגלל כנגד כל החופי שקולץ מכל עור ועור . ואינו לריך לחשוב דבר זה . שהכתב מוטבו לפי מנין הדפין . וכן הכולה לעשות רוחב הספר יותר ונשטה או פחות משטה . על הדרך קזה הוא מחשב וילא ארכו כהיקפו צלה פחות ולא יתר והוא קלא יעשה צחשבון . עכ"ל הרמב"ם ובי' דבני ממודות וצצני יונה : (ב) ובקלף או פחות או יותר . זהו לשון הרמב"ם . וצגמי צ"צ דף י"ד שאלו : אם ר' שיעור ס"ח צכמה אזור להן צגויל טטה צקלף צכמה איני יודע . ופירס"י צגויל שהוא עב וסוקמו גדול לריך טטה טפחים זו היא מדה להיות צגומר צצקף טפחים צכתב ציטוי עכ"ל . ומשעמ דבקלף . שהוא דק צפחות משטה טפחים צגומר . וצודאי פטוט דעילתה חכי היא . והרמב"ם סכתב או יותר ל"ע . וכתעורר צזה צקי מלא"ש . וכתב ויל ויל דומרט גויל שהוא כגד שיעור חזיל צטטה טפחים אלצ קלף שהוא קל אפטר דיותר משטה טפחים כווי פטיר דווי עכ"ל . ואינו מוצן . דאע"פ שהגויל דק וי"מ כיון שארכו כהקפיו ומחוק היעב ולריכין צקלף להוסף עורות ואחיב מלי צין כצרו כל גויל לכצרו כל קלף . ולמעיד אפטר לומר כי דרכם הים שהעור הדק קלין . צגויו כדי לחלקו סיו עושין עמט גויל . והצור טעב סיו מחלקין ומתין עמט קלף וגם דוכסועות . ולכן למעשים הים הקלף יותר עב

כמת המוסר יב

לשבת המוסר

טו

את הכתב הדרי זה כמצוה (ג) והעמוד שכתוב הספר י"א דמיצטרף להיקף (תוס' והרא"ש) וצריך שיודי' בינוני (טעה ונקובלת) וי"א דאינו מיצטרף (רמב"ם) וכן נראה עיקר :

ב אורך כל שיטה (חזן ודמי השיות) שלשים אותיות כדי לכתוב (ד) למשפחותיכם ג' פעמים . ולא תהיה קצרה כדי שלא יהיה הרף נראה באיגרת . ולא ארוכה יותר על זה כדי שלא יהיו (ה) עיניו משוטטות בכתב כשהשיטות ארוכות ושועה בראשי השיטות . דיינו דוקא בכתיבה דקה . אבל בכתיבה גסה דבל לפי הגוי ואין עינו משוטטות כיון שהכתיבה גסה (הרי"ם גסס הרי"ם) וכן נודעין :

ג נהגו במגין השיטין (ו) לא פחות ממה בנגד מסעות של ישראל וי"א לא פחות ממיב וסימן ה' בים סיני בקודש . ולא יותר מן סי' בנגד סי' רבוא של ישראל וידהתחלת הקדושה היא ממי"א או ממי"ב ונמשכת עד סי' (ט"ז) ואם שינה לא פסל . ונודעין עוד

מן הגויל: (ג) והעמוד שנכתב הספר . כן יצחיק הרמ"א . והע"ז הגיה עפ"י הטור והעמוד שנסקף הספר (וכן הוא בשלטי הגבורים) חזל עמוד הראשון שנחלתו אינו יליטוף . וכן סי' צב"ח הגי"ה . ואח"כ צעורים שכתבם בדיהרספוט הוגה בח"י הגהות והעמוד שעוסין לה בחלתה וקופה . וכן בחוקי כהני ענווים לשון רבים . וכן צרא"ש גס צצ"צ . וגם בצעה ונקובלת כחז נהדי"א שני העמודים שצו . לכן נראה לפעיד לטעיה זאת שני העמודים ולטרפס . ויהי שכתב הרא"ש בה"י ק"ח צה"י עמוד לשון יהודי ד"ל כל עמוד ועמוד . אי אפשר דנקט הכי מטוס דליקף לה מקי"ח קצצורה שלא היה לו רק עמוד אי כיון שלתחלתו הוא גלל . חזל צב"ח ק"ח שגלל לאח"כ ולריך שני עמודים אין חילוק בין עמוד שנחלתו לעמוד שצב"צו : (ד) לנשפחותיכם ג' פעמים . כתב בהגהות ויימוני גסס הרי"ם דהיינו שיטות עשה (וכן הוא צניק שצניק קא"ח"ז) וכתבו עוד צב"ח דהיינו דוקא בכתיבה דקה חזל בכתיבה גסה הכל לפי הגוי ואפי' יותר מטפה וכ"כ הטור ושאר פוסקים ואין עיניו משוטטות כיון שהכתיבה גסה וכן נוהגין . עכ"ל הש"ך . ולבאר זה לא נשמע וזה חזל שכתביה גסה יותר לכתיב כשעור לא כשעור שוחר לכחז יותר וקיעור ג"פ לנשפחותיכם וכתביה גסה . וכן נראה דעת הר"ם ודקתס . חזל ונתוס' והרא"ש והטור שלא הזכירו קיעור עשה ותינו כתבו וזה שכתב הרי"ם גסס וכן נוהגין : (ד) עיניו משוטטות בכחצ . נראה לפעיד פשוט שזו השיטות צניק סי' ס"ז ס"ח ס"ט ס"י ס"יא ס"יב ס"יג ס"יד ס"טו ס"טז ס"יז ס"יח ס"יט ס"כ ס"כ"א ס"כ"ב ס"כ"ג ס"כ"ד ס"כ"ה ס"כ"ו ס"כ"ז ס"כ"ח ס"כ"ט ס"ל ס"ל"א ס"ל"ב ס"ל"ג ס"ל"ד ס"ל"ה ס"ל"ו ס"ל"ז ס"ל"ח ס"ל"ט ס"מ ס"מ"א ס"מ"ב ס"מ"ג ס"מ"ד ס"מ"ה ס"מ"ו ס"מ"ז ס"מ"ח ס"מ"ט ס"נ ס"נ"א ס"נ"ב ס"נ"ג ס"נ"ד ס"נ"ה ס"נ"ו ס"נ"ז ס"נ"ח ס"נ"ט ס"ס ס"ס"א ס"ס"ב ס"ס"ג ס"ס"ד ס"ס"ה ס"ס"ו ס"ס"ז ס"ס"ח ס"ס"ט ס"ק ס"ק"א ס"ק"ב ס"ק"ג ס"ק"ד ס"ק"ה ס"ק"ו ס"ק"ז ס"ק"ח ס"ק"ט ס"ק"י ס"ק"יא ס"ק"יב ס"ק"יג ס"ק"יד ס"ק"טו ס"ק"טז ס"ק"יז ס"ק"יח ס"ק"יט ס"ק"כ ס"ק"כ"א ס"ק"כ"ב ס"ק"כ"ג ס"ק"כ"ד ס"ק"כ"ה ס"ק"כ"ו ס"ק"כ"ז ס"ק"כ"ח ס"ק"כ"ט ס"ק"ל ס"ק"ל"א ס"ק"ל"ב ס"ק"ל"ג ס"ק"ל"ד ס"ק"ל"ה ס"ק"ל"ו ס"ק"ל"ז ס"ק"ל"ח ס"ק"ל"ט ס"ק"מ ס"ק"מ"א ס"ק"מ"ב ס"ק"מ"ג ס"ק"מ"ד ס"ק"מ"ה ס"ק"מ"ו ס"ק"מ"ז ס"ק"מ"ח ס"ק"מ"ט ס"ק"נ ס"ק"נ"א ס"ק"נ"ב ס"ק"נ"ג ס"ק"נ"ד ס"ק"נ"ה ס"ק"נ"ו ס"ק"נ"ז ס"ק"נ"ח ס"ק"נ"ט ס"ק"ס ס"ק"ס"א ס"ק"ס"ב ס"ק"ס"ג ס"ק"ס"ד ס"ק"ס"ה ס"ק"ס"ו ס"ק"ס"ז ס"ק"ס"ח ס"ק"ס"ט ס"ק"ס"י ס"ק"ס"יא ס"ק"ס"יב ס"ק"ס"יג ס"ק"ס"יד ס"ק"ס"טו ס"ק"ס"טז ס"ק"ס"יז ס"ק"ס"יח ס"ק"ס"יט ס"ק"ס"כ ס"ק"ס"כ"א ס"ק"ס"כ"ב ס"ק"ס"כ"ג ס"ק"ס"כ"ד ס"ק"ס"כ"ה ס"ק"ס"כ"ו ס"ק"ס"כ"ז ס"ק"ס"כ"ח ס"ק"ס"כ"ט ס"ק"ס"ל ס"ק"ס"ל"א ס"ק"ס"ל"ב ס"ק"ס"ל"ג ס"ק"ס"ל"ד ס"ק"ס"ל"ה ס"ק"ס"ל"ו ס"ק"ס"ל"ז ס"ק"ס"ל"ח ס"ק"ס"ל"ט ס"ק"ס"מ ס"ק"ס"מ"א ס"ק"ס"מ"ב ס"ק"ס"מ"ג ס"ק"ס"מ"ד ס"ק"ס"מ"ה ס"ק"ס"מ"ו ס"ק"ס"מ"ז ס"ק"ס"מ"ח ס"ק"ס"מ"ט ס"ק"ס"נ ס"ק"ס"נ"א ס"ק"ס"נ"ב ס"ק"ס"נ"ג ס"ק"ס"נ"ד ס"ק"ס"נ"ה ס"ק"ס"נ"ו ס"ק"ס"נ"ז ס"ק"ס"נ"ח ס"ק"ס"נ"ט ס"ק"ס"ס ס"ק"ס"ס"א ס"ק"ס"ס"ב ס"ק"ס"ס"ג ס"ק"ס"ס"ד ס"ק"ס"ס"ה ס"ק"ס"ס"ו ס"ק"ס"ס"ז ס"ק"ס"ס"ח ס"ק"ס"ס"ט ס"ק"ס"ס"י ס"ק"ס"ס"יא ס"ק"ס"ס"יב ס"ק"ס"ס"יג ס"ק"ס"ס"יד ס"ק"ס"ס"טו ס"ק"ס"ס"טז ס"ק"ס"ס"יז ס"ק"ס"ס"יח ס"ק"ס"ס"יט ס"ק"ס"ס"כ ס"ק"ס"ס"כ"א ס"ק"ס"ס"כ"ב ס"ק"ס"ס"כ"ג ס"ק"ס"ס"כ"ד ס"ק"ס"ס"כ"ה ס"ק"ס"ס"כ"ו ס"ק"ס"ס"כ"ז ס"ק"ס"ס"כ"ח ס"ק"ס"ס"כ"ט ס"ק"ס"ס"ל ס"ק"ס"ס"ל"א ס"ק"ס"ס"ל"ב ס"ק"ס"ס"ל"ג ס"ק"ס"ס"ל"ד ס"ק"ס"ס"ל"ה ס"ק"ס"ס"ל"ו ס"ק"ס"ס"ל"ז ס"ק"ס"ס"ל"ח ס"ק"ס"ס"ל"ט ס"ק"ס"ס"מ ס"ק"ס"ס"מ"א ס"ק"ס"ס"מ"ב ס"ק"ס"ס"מ"ג ס"ק"ס"ס"מ"ד ס"ק"ס"ס"מ"ה ס"ק"ס"ס"מ"ו ס"ק"ס"ס"מ"ז ס"ק"ס"ס"מ"ח ס"ק"ס"ס"מ"ט ס"ק"ס"ס"נ ס"ק"ס"ס"נ"א ס"ק"ס"ס"נ"ב ס"ק"ס"ס"נ"ג ס"ק"ס"ס"נ"ד ס"ק"ס"ס"נ"ה ס"ק"ס"ס"נ"ו ס"ק"ס"ס"נ"ז ס"ק"ס"ס"נ"ח ס"ק"ס"ס"נ"ט ס"ק"ס"ס"ס ס"ק"ס"ס"ס"א ס"ק"ס"ס"ס"ב ס"ק"ס"ס"ס"ג ס"ק"ס"ס"ס"ד ס"ק"ס"ס"ס"ה ס"ק"ס"ס"ס"ו ס"ק"ס"ס"ס"ז ס"ק"ס"ס"ס"ח ס"ק"ס"ס"ס"ט ס"ק"ס"ס"ס"י ס"ק"ס"ס"ס"יא ס"ק"ס"ס"ס"יב ס"ק"ס"ס"ס"יג ס"ק"ס"ס"ס"יד ס"ק"ס"ס"ס"טו ס"ק"ס"ס"ס"טז ס"ק"ס"ס"ס"יז ס"ק"ס"ס"ס"יח ס"ק"ס"ס"ס"יט ס"ק"ס"ס"ס"כ ס"ק"ס"ס"ס"כ"א ס"ק"ס"ס"ס"כ"ב ס"ק"ס"ס"ס"כ"ג ס"ק"ס"ס"ס"כ"ד ס"ק"ס"ס"ס"כ"ה ס"ק"ס"ס"ס"כ"ו ס"ק"ס"ס"ס"כ"ז ס"ק"ס"ס"ס"כ"ח ס"ק"ס"ס"ס"כ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ל ס"ק"ס"ס"ס"ל"א ס"ק"ס"ס"ס"ל"ב ס"ק"ס"ס"ס"ל"ג ס"ק"ס"ס"ס"ל"ד ס"ק"ס"ס"ס"ל"ה ס"ק"ס"ס"ס"ל"ו ס"ק"ס"ס"ס"ל"ז ס"ק"ס"ס"ס"ל"ח ס"ק"ס"ס"ס"ל"ט ס"ק"ס"ס"ס"מ ס"ק"ס"ס"ס"מ"א ס"ק"ס"ס"ס"מ"ב ס"ק"ס"ס"ס"מ"ג ס"ק"ס"ס"ס"מ"ד ס"ק"ס"ס"ס"מ"ה ס"ק"ס"ס"ס"מ"ו ס"ק"ס"ס"ס"מ"ז ס"ק"ס"ס"ס"מ"ח ס"ק"ס"ס"ס"מ"ט ס"ק"ס"ס"ס"נ ס"ק"ס"ס"ס"נ"א ס"ק"ס"ס"ס"נ"ב ס"ק"ס"ס"ס"נ"ג ס"ק"ס"ס"ס"נ"ד ס"ק"ס"ס"ס"נ"ה ס"ק"ס"ס"ס"נ"ו ס"ק"ס"ס"ס"נ"ז ס"ק"ס"ס"ס"נ"ח ס"ק"ס"ס"ס"נ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס ס"ק"ס"ס"ס"ס"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"י ס"ק"ס"ס"ס"ס"יא ס"ק"ס"ס"ס"ס"יב ס"ק"ס"ס"ס"ס"יג ס"ק"ס"ס"ס"ס"יד ס"ק"ס"ס"ס"ס"טו ס"ק"ס"ס"ס"ס"טז ס"ק"ס"ס"ס"ס"יז ס"ק"ס"ס"ס"ס"יח ס"ק"ס"ס"ס"ס"יט ס"ק"ס"ס"ס"ס"כ ס"ק"ס"ס"ס"ס"כ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"כ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"כ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"כ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"כ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"כ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"כ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"כ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"כ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ל ס"ק"ס"ס"ס"ס"ל"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ל"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ל"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ל"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ל"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ל"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ל"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ל"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ל"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"מ ס"ק"ס"ס"ס"ס"מ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"מ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"מ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"מ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"מ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"מ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"מ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"מ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"מ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"נ ס"ק"ס"ס"ס"ס"נ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"נ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"נ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"נ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"נ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"נ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"נ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"נ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"נ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"י ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"יא ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"יב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"יג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"יד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"טו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"טז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"יז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"יח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"יט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"כ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ל ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"מ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"נ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"י ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"י ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"י ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"י ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"י ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יא ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"טז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"יט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"כ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ל"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"מ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ג ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ד ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ה ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ו ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ז ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ח ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"נ"ט ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"א ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ס"ב ס"ק"ס"ס"ס"ס"ס"ס

עוד לשיטתו (ז) למטה שיטה יתרה שאין כותבין בה כלל . וגם זאת אינה מעבבת ;
 ד (ח) אין עושין יריעה (ט) פחות מג' דפין ולא יותר על ה' . נודמנה לו יריעה בת ט' דפין לא יחלקנה בענין שיהיו ג' דפין באחת וששה בשניה אלא שיהיו ד' באחת וחמשה בשניה דעיקר הגוי מדי וה' דפין (טור) במה דברים אמורים בכל היריעות שבספר הוי"ו מבאתרונה אבל בסוף הספר אפילו פסוק אחד עושין אותו דף לבדו ותופרים אותו עם שאר היריעות יאעפי שאין בפסוק האחרון תיבות במנין השיטות יעשה אותיות ארוכות ממעלה למטה כדי שתחזיק תיבה אחת ד' או ה' שימין כדי שיסיים בסוף הדף . ואם יש הרבה פסוקים יכול לכתוב בכל שיטה תיבה אחת במנין השימין . וכל זה משום שאי אפשר בענין אחר ;
 ד כשיגמור את התורה צריך שיגמור (י) באמצע שיטה שבסוף הדף . כדי שעי' זה ידעו הכל סיום התורה . משאיכ' אם גמר השיטה . ואם סיים בסוף השיטה יש פוסלין הסית (גמר טבע) ויש מבשירין (פנים מוליות) וכן נראה עיקר ;
 שיעור

הנראה לא ראה את הדין . ועכ"פ נראה לפענ"ד כי לפי שיש הגיון והקדושה מוטעה בין שני המספרים איכ' היכא דאפשר בנקל יותר כחן לכתוב ויה' שיעין מלכתוב וי"ב (ובן ראיתי בתחם סופר ק"י דק"א חסונה הגלון מהי כחן ארבער ז"ל סכתה דקופרים מונהקים נוהגין לא פחות מנ"ח ולא יותר נוס') ודלא כמחז"י פי"א פיקד היוש' חיקון קופרים צחי עמודים ועשאו לנ"ב שימין . ועמ"ש ח"ס לקון ק"י ע"ז סק"ע : (ז) למטה שיטה יתרה . צדקה שב יעקב ק"י כי כחן שלא מלא לשיטה זו רוח צדקים ומוסקים ואם קבלה היא צד הסופרי' נקבל ע"ש . ולפענ"ד אפשר קלח קונך לזה מהא דאיתא צד"ס (הוצא צדוקי ונחמת דף ל"ב ע"ב ד"ה הא) כל יריעה שאינה מקורגלת פקולה . ובחז"י ק"י חקמי' מביא מדרש פ' ויקרא קחלתיו תלמידי זה הקרגול . ולדעת האחרים דק"י לא צעי שירעו ל"ל דסך סידגול אינו נשים הכתב שיהיו שיערות מיושרות מלא סך היא החלכה שחאה כל יריעה ומקורגלת ומרענה לרדים דהיינו למעלה ולמטה ומן ה"לרדים . עי' חוקי' גיעין דף ו' ע"ב סוף ד"ה אחר ר' ילחק ובי' אי"ה ק"י ל"ב . ולכן דושרטעין צדקה כל השיטות וכתבין תחת השירעו ונמלא שלמטה מן הכתב אין שירעו . וחז"י טמא הא דאורי' כל יריעה שאינה מקורגלת פקולה היינו שחאה מקורגלת מכל לרדים . לכן דושרטעין למטה מן הכתב שיטה יתרה . כן נראה לפענ"ד לתת קלח קונך למנהגן של ישראל . אבל שיעור דאינו מעבב וכתיב טס צענ יעקב : (ח) אין עושין כ"י . פירשי' הטעם שחפרים של חיבורי היריעות יסין זה כשאין צדק יותר מדי . הילכך לא יעשה יריעות קלחות שלא יהיו החפירות מקורבין יותר מדי ולא ארוכות שלא להרחיק יותר מדי ע"כ . ובנינוקי יוסף כי ולא רחוקות יותר מדי . ומבי' טעמים להעמידו על החפר כשגולו . והי' לו לצורה לגלול עד שיעמידו על החפר ויקרע העור עלמו כשמהדקו צענה הגלילה ;
 ז) פחות מג' דפין . צד"ס פי"א הל' י"ב יריעה של פשה חולקין אותה לשנים ושל חמשה אין חולקין אותה שמה יעשה אחת שנים ואחת שלשה . ופי' צד"ס ח"א דביריעה של חמשה לא יחלוק כלל ואפי' אם רולה לכתוב בעמוד שחתך הפילין ומזרות ולא ק"י אפי' לא יחלוק כלל ועוס דחיישי' שמה יעשה יריעה של צ' עכ"ד . והנה צנ"י דידן לא נזכרה דף הששא . וצ"ע לעיקר על הפוסקים שלא הביאו זאת . ולפענ"ד אפשר לפרש דהא דאמר שמה יעשה ובי' מלאכה שמים הביא לשון הפוסקים דלשון אונלע הוא לאו דוקא . והביא עוד מוהרש"ל ילקוט ר"ש נוסלי דאיתא תחת תלמי' כחיים צאללע אוחיות . והיא היא . ומוכח דאונלע נמשע לפעמים רק לאסוקי תחלה וסוף . והנה צד"ס דאשונה עלה צדעתי כי י"ל כוונה חז"י הידוע שהאוחיות . ומהלקוח צאלע מדרגות . מן א' עד ע' הנה יחידות . ואיכ' וק' י"ד עד ל' בי"ב ע' אוחיות והנה עשיריות . ומן ק' ולהלן עם ה' אוחיות מכלפי' הכפולים הנה מואות . ואיכ' ה"א היא צאללע עונס . ועי' ילקוט ראובני צפוק חן עם לצד יסכון : ש"ב עיינתי צנ"י וראיה כי צעל מלאש' כ"י צמחיה סנה צהבנתו . דהכי איתא חס . אומר שלמה חני לא אעשה כאשר עשה אבא . אבא פחה חכמתו צראש אוחיות וק"י צאללע . פחה צראש שאלמר אשרי האיש וק"י צאללע כל הנשונה חאלל יא . אבל חני איני עושה כן חני פוחה צאללע אוחיות וק"י צאללע אוחיות וק"י צאללע אוחיות וק"י צאללע אוחיות (או דכל האוחיות מן י"ד עד ק' נקראו אונלע אוחיות וכונס"ל) אבל חני עש' חיים צפוק אוחיות לכאורה אינו מוצן דהא גם הוא חיים צה"ה צה"ה מנעיה . וצ"ע ל"ל הנוצה על החלחל הפוקו סה"ה עק"י צו דק"י חנו לפ' וגי' שמהחיל צה"ה . איכ' גם הא דאמר תלמי' וק"י צאללע

קמת המוסר יד

לשנת המוסר כו

יד שיעור הגליון והריוח שבין הרמין ובין השימין ובין החומשים וכו' סעיפים:

באמצע טונתו על החלטה הפסוק האחרון שהוא חיצה כל . ולאחיות כ"ל הן ונתן אמצע האותיות . זהו כראש לפעיד נכון ופשוט :

יד (א) לנטה די אלבעות באגודל ולמעלה גי וכו' . כתב צבי עלאיס ח"ל ולכאורה שיעור הגליון למעלה ולנטה הכבר לא מהפירטועו תחתון והגליון הוא נמדד כ"ל ונתקום טיכלת נג הלמיד למעלי ומסוף האותיות הארוכות לנטה וכו' עכ"ל . ולפעיד לא כהירא . הצע בעלמך לפי דבריו גם הא דלמרי צן טיטה לטיטה כמלא טיטה נלטרך לפרס כך צן הקלה האחרון מן הדי הפשוטה וכדומה שנטיטה זו וצן ראש הלמיד שנטורה שתחתיי האל ריוח כרוחב טיטה עם די ולמיד . והא ודאי ליחא . אלח טככל מקום מודדן ועיקר כתב האותיות . וגם דברי הע"ז צביי רציג סקיז מיתפרטין סבי : (ב) די טיעין פנויות לצון הרמזים ומיחא צן כל חומש ומחוש די טיעין פנויות בלא כתיבה לא פחות ולא יותר וכו' עכ"ל . וכתב צבי עלאיס דליע לווה דוקא בזה הדין כתב כן . ולפעיד י"ל מחוס דליחא צנוי צ"צ דף יג ע"צ צן חומש לחומש של תורה ארבעה טיעין וכן צין כל כתיב וכו' ומסיים ולנטה ומתחיל ולמעלה . ופירטיי אס כ"ה"ן לו סיום הספר ולנטה צסוף הדף ומתחיל ספרו הארז בראש הדף וליטו לריך להניח ריוח חלק ציניהם עכ"ל . לחכי קומל לא פחות . אלח דגם צכה"ג לריך להניח וכו' ע"ס צחוקי . ומחוס דליחא נמי למיטעי ולמימר דהכך די טיעין ל"ל צדף אי דוקא אלל קלחן צסוף דף זה וקלחן בתחלת דף הסני לא ויילטרפי . וכאשר נכתב בזה השולח צחשצ"ץ ח"א ס"י קטיה לחכי קומל ולא יותר . והיינו כדלקמן ס"ג : (ג) דלא נפק וכו' . כיכ החשצ"ץ ח"א ס"י קטיה . אלל צצ"י א"יח ס"י ל"צ מציח צסס מהרין חצי ז"ל שולח צקרית ספר להיר נחמה לצית מליח שהפריטות שנראטי הספרים אין מקום לכללם לא צפתוחות ולא צפתוחות לפי סהן חלחל ספר : (ד) שאינו נקרא שינוי כולל האי . דבלתי

א שיעור הגליון (א) למטה די אצבעות באגודל (ע"י י"ג ס"ח) ולמעלה גי (לפי שאין לך מחשבוט יד למעלה כמו למטה) . ובין כל דף ודף שנים . לפיכך צריך להגית בתחלת כל ידיעה וסופה כרוחב אצבע וכדי תסירה . ונמצא כשתוסר דריעות ביחד ידוע בין כל דף ודף בכל הספר רוחב שתי אצבעות . ובין שיטה לשיטה במלא רוחב שיטה . ובין כל חומש וחומש (ב) די שימין פנויות בלא כתב . ויתחיל החומש בתחלת שיטה חמישית . ויניח בתחלת הספר תורה ובסופו כדי לגלול על העמוד ועוד שתי אצבעות שישארו בין העמוד והדף :

ב די שימין שבין חומש לחומש שהצריכו הכמים למצוה בלחוד הוא ולא לעיכוב . מיהו היינו אם הוסיף או גרע אבל אי לא שביק רוחא כלל מיפסל סית בהכי (ג) דלא נפק בין כל חומש וחומש מבלילא דפרשיות . הילכך אי לא שבק אפילו רוחא דפרשה פתוחה מוחשת מיפסל סית אפי' בדיעבד : **ג** יש אומרים דצריכין ליוזר שלא לסיים חומש אי בדה"ז ולהתחיל חומש השני בדה"ש שאחריו אפי' אם יניח פנוי די שימין . אלא צריכין שיהיה סוף חומש זה והתחלת חומש שאחריו בדה"א וביניהם ריוח די שימין (ר"ל צ"ל צמ"ס) צ"צ דף יג ע"צ צסס היחוסלמי) וכן נכון ליוזר בזה הדין דאפשר . אבל בשעת הדחק יכולין לכתוב חומש אי בדה"ז זה וחומש ב"י בדה"ש שאחריו רק שיניח ביניהם ריוח די שימין . ואין חילוק בין שיהיו ח"ל שימין בסוף הדף או בתחלת הדף או קצתן בסופו וקצתן בתחלתו (חוקי סס ומשצ"ץ סס) :

ד לא ימעט את הכתב מפני ריוח שלמטה ולמעלה . ס"י אם עשה שירמוטין בכל הדף ולא הניח משירמוט העליון ולמעלה כשיעור גי ע"כ הוא רוצה למעט בכך השורה העליונה כדי שישאר גליון כראוי . לא יעשה כן שלא יהא נראה ככתב מנומר אלא לא יקפיד על הגליון בדיעבד (ע"ז) ולא מפני ריוח שבין שיטה לשיטה . כגון אם שיראט באמצע הדף שני שימין שאין ריוח כדי שיעור ביניהם לא ימעט הכתב מפני אותו ריוח (גנוי ומרטיי) :

ולא מפני ריוח שבין פרשה לפרשה . ס"י כגון ס' סתומה שצ"ל פתוחה באמצע וכתובה מבי צדדין לא ימעט את הכתב כדי להתחיל בסוף . אלא יודרו המוסר וישגיח מתחלתו שיהי לו ריוח כשיעור כלי שיצטרך לדחוק באותיות . ואם אירע לו כן נוהגין המוסרים לכתוב אותיות קמנות . דהיינו שארכן של אותיות מניחין כאורך שאר האותיות ואך רחבן ממעטין . ובן אין ממעטין עובי הקולמס שבקולמס שכותבין שאר האותיות כותבים גם אליו . ובוה דעשבים (ד) שאינו נקרא שינוי כולל האי :

ה ולא ימעט את הכתב כדי להתחיל בסוף . אלא יודרו המוסר וישגיח מתחלתו שיהי לו ריוח כשיעור כלי שיצטרך לדחוק באותיות . ואם אירע לו כן נוהגין המוסרים לכתוב אותיות קמנות . דהיינו שארכן של אותיות מניחין כאורך שאר האותיות ואך רחבן ממעטין . ובן אין ממעטין עובי הקולמס שבקולמס שכותבין שאר האותיות כותבים גם אליו . ובוה דעשבים (ד) שאינו נקרא שינוי כולל האי : **נדקמה**

לשכת הסופר

כסת הסופר יד

דבליהם אי אפשר ללמלם כל כך . ואומרים דהא דכתבו
הזבקים שלא לעצמם הכתב ושלח להרמינו היינו אם
מועבין או מרחיבין אחד ודומה האות שהיו שינוי הכיכר .
וכן אם לוקחים קולונס אחרת משוכה בצוני . אבל בלתי
לא מקרי שינוי . ופי' סומכין ודוחקין קלה וכן מרחיבין
קלה בסקף הקירס כדי לסיים בסקף הקורה מועט . וכן שלא
להצניח חוץ לשארם אפי' כי אומרים בנזקוס שאפשר .
שאומרים שיחר מי הוא לסקר לעשות העמוד בשווי
בכופו שלא יהא שורה ככנסת ושורה יולתה חולה . והחזק
להחזיק ולקצר כל שהוא בלופן הכוכר שאינו משוכה
ומצורה" כי . וצבים אינם מרחיבים אומיות הכפולות
שלין צהן ניי . וכן יש להם אומיות שלריבין להיות
מרוכזות דוקא . ועיקר שמרחיבים הם . אי די הי לי קי
די חי . ולפעמים מים קתומה . ואם דבריהם קבלה נקבל .
ולריך לרקדק נכים שלא משנה האות מלורתה . ושלא
יהא די כמו וי וכן כי קצר כמו נון וכדומה (בני
יונה) : (ה) אלא גי בתוך הדף וגי חוץ לדף . כן הוא
בצריחה . ובכמה צבגליון הייך דקדק הא חו למה לי .
הא מדקדקי לא יכתוב שמים בתוך הדף ושלש חוץ
לדף שומע מיני הא גי חוץ הדף וגי חוץ לדף כרי .
ומתוך דומכה יהרס אחי לאשמועין דוקא גי חו"ד וגי
חליד ולי לאיה אפי' דיעבד פקול (ושלא ברעת הסופקי
ופיים בעלמו וויירו לעפיי שאנו מדונין לא כעסם מעשה
יכי) וקשיא לי וליענוק הא דקמירישא כדומה לו יריעה צה עי דפין לא יחלוק שלש לכאן ושם לכאן אלא חרצע לכאן
והמש לכאן וכדי קחני לא יחלוק שלש לכאן ושם לכאן לאו טענת מייגה הא די לכאן והי לכאן שרי ולמה לי למיחכי אלא
וכו . וכי תיחא הכא נמי גי לכאן ווי לכאן אפי' דיעבד פקול הא צוכרא דהא קחני עושה אדם יריעה עונה שלש
דפין וכו . אלא מהא לא חידוק ולא ויירי : ועוד כראה דאם באלו דקדק י"ל כן . כי לכאורה יש לרקדק עוד
דקחני לא יכתוב כי בחו"ד וגי חליד אלא גי בחו"ד וגי חליד . לשון זה ודאי נשמע דבחד גוכא ויירי שאין לו
מקום אלא לבי חו"ד וקאמר דלא יעשה כן אלא יכתוב גי חו"ד (דאי ויירי בגוכא אחריכא הוליל אבל כותב
הוא גי בחו"ד וגי חליד) וקשה דאם אין לו מקום רק לבי חו"ד יכתוב גי . וליל דאחא לאשמועין שאם לפי
המקום לא היה לו לכתוב עם רק כי מ"ע טוב יותר שיחלונן ללמלם סיהי לו מקום לכתוב גי מלהניח את
המקום פני . וליי משום דמחוי כהפסק פרשה : (ו) וחליה חוץ לדף כותב . כראה לפעיד פשוט כי לסייע זו
אף אם כאמר דבי אומיות מחיצה גדולה שכראין כמו חיצה צפיע אף כותבי חוץ לדף . אם הענה יותר וגי אומיות
דקשהא חוץ כראין כמיצה צפיע פסיר דוני לכתוב חליד כגון בחיצה לנשפתחיהם אומיות הם אין כותבין אבל
יותר כותבין . ויש לספקאם אם אין לו מקום רק לכתוב לנשפתחתי וילטרך לכתוב הם חוליד . או להאריך קלה
הכי ולכתוב יהם חוליד . הי ויכיהו עדיף . אם לכתוב כל הגי אומיות חוליד (וזה שאקור לרעת חו"ד) או
לכתוב הי צפנים וחוליד הם (נה שאקור לרעת חו"ד) וכלה לי דהילכתא ככתבא ויש לעשות כדעת חו"ד :
(ז) אפי' כתב חיצה שלונה וכו' . רק שלא יולא הכתב כל הגליון וכו' . כיכ צפי בני יונה וכתב אף כי מדברי
הרשב"ן (היא קיי קע"ו) אינו כראה כן וימו ונעיד הוא (התשב"ן) לדברי העור וכסירין כה"ג וכיון דפסקינן
כדברי העור היי יש להכשיר בזה וכו' עכ"ל . והנה צוויק פ"ב הל' גי הכי איתא . ונחיינן זין שיטה לשיטה כמלל
שיטה ובין חיצה לחיצה כמלל אוח ובין אוח לאוח כמלל שער ובין דף לדף כמלל אגודל (היינו בשאר ספרים אבל
בתיבה צי אגודל) עשה סוף הדף לתחלתו פסל עירב את האומיות או שהפסיק בלמלע הסס אל יקרא בו .
ופי' נקי כלה אריאל עשה סוף הדף עה שהוא בסקף הדף עשאו גיכ הסמלת הדף הכי בגון סדוף וסיים במלה
ולא

נודמנה לו חיבה בת עשר אומיות או פחות או
יותר ולא נשאר מהשיטה כדי לכתוב את כולה
בתוך הדף . להרמבים אם יכול לכתוב חציה בתוך
הדף (ו) וחציה חוץ לדף כותב . ולהרא"ש גם
בוה לא יכתוב יותר מבי אומיות חוץ לדף ויש
להחמיר (ס"ד) :

כל אלו הדברים הנזכרים בשני הסימנים
בסתם : אינם אלא למצוה מן המובהרי ואם
שיגה כשר (ו) אפי' כתב חיבה שלמה חוץ לדף
בסמוך לכתב השיטה כפי ריחוק חיבה מתיבה .
ואפי'

נודמנה לו חיבה בת עשר אומיות או פחות או
יותר ולא נשאר מהשיטה כדי לכתוב את כולה
בתוך הדף . להרמבים אם יכול לכתוב חציה בתוך
הדף (ו) וחציה חוץ לדף כותב . ולהרא"ש גם
בוה לא יכתוב יותר מבי אומיות חוץ לדף ויש
להחמיר (ס"ד) :

כל אלו הדברים הנזכרים בשני הסימנים
בסתם : אינם אלא למצוה מן המובהרי ואם
שיגה כשר (ו) אפי' כתב חיבה שלמה חוץ לדף
בסמוך לכתב השיטה כפי ריחוק חיבה מתיבה .
ואפי'

והסתומות או שנמצא שינוי במה שמנה הרמב"ם שצריך להיות שם פתוחה או סתומה ואינה פרשה כלל. בכל ענין אין לסמול בדיעבד. כיון שבקצת מקומות יש לגדולים סברות אחרות בזה איב אפילו במקום שאין נמצא חולק על הרמב"ם י"ל שאותה ס"ת היתה כתובה עפ"י איזה גדול שהוא חולק על הרמב"ם. ומ"מ היינו דוקא בשנמצא ס"ת שאינה כתובה לפי דברי הרמב"ם. דיש לתלות ולומר שנכתבה עפ"י איזה גדול אחר אבל אם ידוע שהוא טעות סופר שמעה ושינה מדברי הרמב"ם במקום שאין שום מוסק חולק עליו. נראה דסמולה היא אף בדיעבד (ס"ד):

¶ הא דמבשירינין צורות הפרשיות שלא נכתבו לפי דעת הרמב"ם. מ"מ צ"ל שכל התורה תהא כתובה כך. שלא תהינה הצורות סותרות זו את זו. דהיינו שיקח צורה אחת פעמים לפתוחה ברמב"ם ופעמים לסתומה כרא"ש. דבזה ודאי מסול הס"ת (כניין):

¶ בפסקא של ויהי בנסוע הארון צריכין לעשות שתי גוננין מנוזרות. ונחלקו הפוסקים בענינים. והעיקר הוא להלכה ולמעשה שיש לעשותן בריוח שבין הפרשיות ואי משום שמעמיין בשיעור ריוח הפרשה. יש להניח אחר כלות מן המחנה שדוא למני ויהי בנסוע באמצע השיטה ריוח כרי מ' אותיות. ואח"כ הגון המנוזרת. ואח"כ שוב ריוח ב' או ג' אותיות ואח"כ יתחיל ויהי בנסוע באותה שיטה כד"ן סתומה. ואחר כלות אלפי ישראל יניח ג"כ ריוח כמו ב' או ג' אותיות. ואח"כ גו"ן מנוזרת ואח"כ ריוח מ' אותיות באותה שיטה ובראש השיטה השני יתחיל פרשת ויהי העם וגו'. ובוה יוצא מדי ללא כניס מהרש"ל להפוך הגו"ן על בנסוע והגו"ן על כנחלונכיס):

ח צורת הגוננין האלו. יש שמניחין הגו"ן כמות שדוא רק שמהפכים רגלה לאתד כזה ז. ויש שמהפכין כל הגון לאחור כזה ז (שתי הלמות הניח גלור תורה והוא הסכים ללורם פס"י חבל צננין הסכים ללורה הראשונה) ואם לא עשה כלל הגו נוננין יש לדבשיר את הס"ת בדיעבד (תק"ו מהר"ם לובלין. וצנין. ללא כנחלונכיס) (ע"י מקרה י"ז):

מן צורות השירות ושאר דקדוקים. ובו ז' סעיפים:

א שירת הים מניחין לפניו (א) שימה שלמה פנויה ואח"כ כותבין את השירה בשלשים שימות. שימה ראשונה כדרכה. ושאר השימות אחת מניחין בה ריוח בבי מקומות ונמצאה השימה חלוקה לשלש ושני דרוחים ביחד יהיו שיעור סתומה ואחת מניחין באמצעה ריוח כשיעור סתומה. והוא ריוח כנגד הכתב וכתב נגד הריוחי ולאחריה מניחין ג"כ שימה שלמה פנויה. ונוהגין שבתחלת הדרף שכותבין עליו שירה זאת כותבין חמש שימין. שימה הראשונה בראש הדרף מתחלת הבאים. שימה שני ביבשה. שימה ג' הי שימה ד' מת. שימה ה' במצרים. וכן למטה מהשירה הי שימין. והתחלתן. ותכח. אחריה.

יש עוד דברים שנהגו בהם הסופרים כמו שהעתיקו איש מפי איש כמו באותיות (ה) הגדולות והקטנות (ו) והנקודות (ז) והמשונות • וכל אלו למצוה ואם שינה לא סמל • ויזהר בנקודות שלא תהא בהן צורת יו"ד או אחד משאר גלמי אותיות (חסוי הרמ"ע סי' ל"ח) :

יש סופרים מדקדקין לכתוב ב"ה שמיז בראש העמודי פירוש ב' דבראשית (ח) יו"ד יהודה אתה • ה' הבאים אחריהם (צ"פ נטלח קודס הטייה) ש' שמר לך (צ"פ כי השא) ו"א שני השעירים גדולות (אחרי מות ע"ז ח') ו"א שמר ושמעת (צ"פ ראה) מ' מה טוב ו"א מוצא שפתוך (צ"פ הלח) ו' ואעידה בם • ובדיעבד אם לא כתבן כן אינו מעכב • אבל מה שנהגו קצת לכתוב בראש כל עמוד ו"ו וקורין אותו ווי העמודים (ט) יש לבטל שלא לעשות כן • כי מתוך כך באים לידי קלקול שמרחיבים ומקצרים אותיות שלא כדת • ואפילו מי שיוכל לבוין שלא יצטרך להרחיב ולקצר באותיות יש לו למנוע מלעשות כן • מפני שממנו ילמדו אחרים לעשות ג"ל כמודו והם לא יוכלו לבוין וירחיבו וידחקו באותיות כאות נפשם (צ"פ יונה) :

ס"ת המנוקד פסול • משום דקימיל יש אם למסורה זכוין שמנוקד אין כאן אלא מקרא • ואפי' הסירו ממנו הניקוד מימ פסול • כיון שנראה כונת הסופר שלא היה חושש למסורה אלא למקרא ולשם זה כתבו והיו כמוזף מתוכו (ע"ז) אבל אם היה הס"ת כבר כתוב בהבשר ואח"כ עשו בו נקודות או סימני מעמים מדגו בהן גרידה כמו בשאר מעיות (צ"פ ונוצ"ט סי' קע"ג) וכן ס"ת שיש בו פיסוק פסוקים בדיו פסול • מיהו י"א דבזה יש תקנה לגרוד אף אם נעשה מתחלה כך (ע"ז) ו"א דגם בזה אין תקנה (צ"פ יונה) :

ולכתחלה אין להניח הפסק בין פסוק לפסוק יותר מבין תיבה לתיבה אפי' אויר חלק בלא דיו • אך בדיעבד כל שאין בו כשיעור פרשה בשרהי ויש שמניחין הפסק מעט אף לכתחלה ואין לגעור בהם כי יש להם על מה שיסמכו (צ"פ ו"מ"ט יזדרו שלא להניח ריוח כמו שתי אותיות (כי לדעת הר"ם זהו שיעור סמוחה ע"י צ"פ סי' עריה) (מלא"ט) :

תוספין

כעו ק כותבין צ"ה ה"ס נדעו אריח ע"ג לניכה • האריח הוא הכחש וסלניכה הוא עקס ססני • וק"ת האריח כותבין אריח ע"ג אריח • וע"ן ניצ"ס סי' קצ"ו : (ה) הגדולות • כתב צ"ק ספקל בני יונה נקבעתק ע"אורי לור בצ"ה דבראשית ח"ל • צ"ה רנ"ה נזטר עטמט סקרה העורף עולם קלח לעטל עסיווי סקרה עקודי סלר האותיות וכן צ"פ"ר האותיות הגדולות עכ"ל :

(ו) והנקודות • כתב הר"מ צ"ק סי' רע"ד ח"ל • עוד כ"ל צ"פ"ת שאין לה נקודות הרחיות להיות על איה מקויות כגון על איה סרה לו צ"פ"ר מקויות שאין לפסול מלקרות צהך סיח וכו' עכ"ל ע"ט • וצ"פ בני יונה צ"ק"ר סס כתב סלריך לו עיון צוה וכן כתב ומסמו צ"פ עערי אפרים • ומח"כ"י על כולם • סלח נזכרו סכ"כ להדיח הרניח צ"ק"ר סי' עריח ח"ל ויש עוד דברים וכו' והנקודי וכו' וכל אלו הדברים לזו"ה ואם צ"ה לא פסל • והוא מלסון העור • וכן הוא צ"פ"ס פ"ז ה"ס ויזהר בלחותיות הגדולות ובלחותיות הקטנות ובלחותיות הנקודי וכו' • ובהלכה ע"י כתב כל אלו הדברים לא כלמרו אלא לזו"ה מן המוצטר ואם צ"ה צתיקון זה וכו' הר"מ ספר כשר עכ"ל :

(ז) והעשיות • כגון פס"ן הלפ"ן ולחיות העקמות והפוכות • וכו' צ"פ ז"הו הקופרים כעש"ן לחיותי המטויות סלח יטו הלוח מלורחו ע"י כן • רק יעשו החגים העקומים ההם צחוד הקולמס צ"ה"ו דק"ס כמעט העננה • ולח כמו אלו טעושים ככל עובי הקולמס עד שהלוח משהכ"ה מלורחו • אלא הכל צ"ה"ו הרע"ה והסלמט עכ"ל :

(ח) יו"ד יהודה אחס • פס"ך צ"פ"י רע"ג סק"ה כי ח"ל • צ"ה ע"ו • והס צ"י דבראשית יו"ד יודך לחך וכו' ע"י עור לך ויש עושים ס"י ספטים ועערים וכו' עכ"ל • ומימם שהרי צהגהע"י כצר כתב דלש"ט הרמזים אי אפשר לומר כן • שהרי פ"י יהודס אחס הוא פרסח פתוחה ואי אפשר להיות יודך צראש טעה • וכן ספטים אי אפשר להיות צראש טעה כיון שהיא פ"י סמוחה ע"ט • והנה דעת המטבין כן שהציח סס צהגהע"י נוכל לתרץ שהיו נוהגין בלורות הפרסיו כהר"ש ולרד"י ספיר מ"שכתם להו • חכל לר"דן דנהיגין כהרמזים לא מ"שכתם להו :

(ט) יש לצטל כו' • כ"כ צהג"ה מרדכי סהרים כתב מה שנהגו הסופרים לכתוב ווי עמודים צ"פ"ת וצמנילס אי אפשר ח"ל"י חבעליניה וכו' דעתך כך באים לידי קלקול כו' עכ"ל • וכן צהג"ה מ"ימ"כ"י קרא לחס קופרי"ו צורים • והנה כעת כד"ס חיקון סופרים סהכס כו"ה יחדה ס"ח קראו עזרת הסופר • והר"ח חריפתו להתחיל כל

עמוד צ"ו • ובהקדמתו מנחלל איע עד צ"י הגס"ה ח"ל לא כן הוא • כי קלח לע"ן כל צ"ק"ט מקווחת צ"ק"ט ע"ה"ה וצ"ק"ט ח"ל • והס ס"ק"י נעמוד הרחשון כולל

ע"ה"ה

לשכת הסיפור

הסת הסופר זי

זי דין תפירת סית • וכו' זי סעיפים :

א (א) תופרין יריעות הסית זו בזו • והלכה למשה מסיני שאין תופרין אותן אלא בגידים של בהמה או חיה מדורה • ואם תפרן שלא בגידין או בגידי טמאה (ג) פסולה עד שיתירה ויחזור ויתפור בהלכה • אין לקנות גידין מעכרים משום דאיבא למיחוש שמא מבהמה טמאה הם • וצ"ע אם מותר לתפור בגיד הנשה מפני שאינו מותר בסיך (צני יונה) ונ"ל להחמיר :

ב לוקרין הגידין שהן בעקב בהמה וחיה שהם לבנים • ואם הם קשים מרכבן באבנים עד שיעשו כפשתן וטוין אותן ושזורין אותן ובהם תופרין התפילין ויריעות סית (רמזים) וטוב לתפור בגידי שור :

ג כשתופרין את היריעות אין תופרין אותן מתחלתן ועד סופן אלא מניח מעט מלמעלה ומעט מלמטה בלא תפירה כדי שלא תקרע היריעה באמצעה כשיגלול אותה • וכל השאר יהיה תפור • והתפירות מבחוץ • ובדיעבד אם לא שירר הקצוות בלי תפירה כשר (ה"ו) :

ד יש נזהגין לדבק ממליתים מאחורי התפר למעלה ולמטה כדי להזק יותר (ד) ויש מספקק בזה • ועכ"פ יזהרו שלא ידביקו אותן בקצוות של היריעות ממש אלא ישאר למעלה ולמטה שיורר בלי תפירה ובלי ממלית • ואין צריכין לאלו הממליתים דבק כשר כיון שאינם אלא לתוספות

שהחייב עורה התחמכות עצור הריי של ויעט (ועניט עוד צפי"י סיק וי) :

א (א) תופרין היריעות וכו' • נספר מלכת הקודש נסופו נשאל בזה שכותבין את כל הקיט ואחיב תופרין יחד את היריעות והרי היו העשה ולא מן העשוי כיון שעיקר המלוח הוא הכתיבה • והפ"י נזכר סוכה דף י"א כתב דתולמיה שייך בכל המלוח • והס"ב דלולי מוטעם זה נהגו הסופרים להכניח חיה לחיות נסוף ספר ואין כותבין אותן עד אחר חיבור כל היריעות • ועוד כתב דגם לזה אין לריכז כי חיבב נגמר הכתיבה קיים את המלוח והחפירה חיה אלא משום כבוד הלצור ע"פ • והנה מה שהצ"ח נשם הפ"י דתולמיה שייך בכל המלוח • לא הולך להביא זאת נשם הפ"י (וגם לא מוכח מיניי וידי דהא לא כתב אלא למיד דליף לולב מוסכה) שכן מנזאר צמחי מלוח דף ל"ג ע"פ לענין מזהה אחד רב אהא צרי דרצא ל"פ • אלא שהעמיד ולצקוף סתך והניח אצל סתך וסרית ולצקוף העמיד פסולה העשה ולא מן העשוי • ומ"פ דמוטעם זה נהגו להניח חיה לחיות • אכתי קשה מה נעשה צפי"י שן סנקרעו התפירות בלופן שנפסק • גם מ"פ דהתפירה חיה אלא משום כה"ל הס"ב עליו צפי"י מל"פ כלל יד סיק צי מדעת הפוסקים שכחצו דהתפירה היא מדינא משום דחורי החומה נחכה • ולפע"ד ה"י נראה להוכיח וזה דכל שעושין ללורך הכשר המלוח בעלמה לא שייך צ"י משום תולמיה • ולכן צמ"כ כיחא • דאם התפירה היא חיצונית איכ"ה היא גופה עש"י דקי"ת היא ובמר מעשה היא • ועי' צ"ח חיה ק"י חרליה כתב דאם ונחה את הסכך ואחיב עושה את הדפנות אין זו משום תולמיה כיון שעשה את הסכך לשם סוכה לל ואי מוטעם כיון דליכא דפנות אין עליו ע"ס אהל הא ודאי לא צמ"כ אלא שיהא הסכך עשוי לל לשם סוכה דכתיב

הסכך חלה עכ"ל • והיינו כיון דצמ"כ עלמו ליכא גריעותא אלא שהדפנות חקרות לא איכפת לן • ונמ"ל כיחא נמי צ"ח דכותבין את היריעות ואחיב תופרין אותן יחד : אך לכאורה הא קשיא • דהא יחיר אות פוסל ואם גורדו אחיב מייחבצר הקי"ת וכיחא דהוי תולמיה • ולכאורה זה דומה לעושה סוכה תחת הגג ולאחיב צפי"י חכ"ו ס"ב • והיה רא"י דכשר מהא דמוטעם צכל יום שזכסרין לגרוד את היתרון • ונלמדת ש"כ"כ הרמ"א צפי"י חכ"ו ס"ב • וע"פ צמ"כ סקי"ו מ"פ שם צקוף דצריי דאם הניח סכך על חקרה ואחיב הקי"ת התקרה פסול ל"ע לכאורה ונ"פ צמ"כ : (ב) צגידים של צהורה או חיה וכו' • אצל אין תופרין צגלידרו"ש שהוא רלעוה דקות ונקלף • וכן אין תופרין צמיתים הנעשים וצניי ונעים • וכן צגדי עוף אין תופרין משום דצנעוף אין לנו יודעים חיה נהם קרויים גידים (כז"ח ח"ה ס"י צ"י) ול"ע כי לפע"ד נראה פשוט דלומה הגידין ודאי גידין כיחא : (ג) פסולה • וצנעת הדחק שאין להם גידין ואין להם צנה לקרות תופרין צמוטי פשתן את היריעות זו צו וכן צענודים וקורין זו עד אשר ישיגו גידין לתפרו כהלכתו וכשיש להם גידין אסור לקרות זו עד שיחפרו צגידין כהלכתו • ואם אין להם רק חוטי ונסיכולין ג"כ צנעת הדחק להפיר זו • אצל חוטי פשתן עדיפי מוטעי • כי העש"י יולא מן החולעים פשתן ענאים : (ד) ויש מספקק צ"ח • צפי"י (דף כ"ו) כתב וז"ל והנה עמה ונקרוב הכתיבו הקופרים לדבק ענליה"י מאחורי הסכך ואינם משיירים כלום ולעולם לא יעשו ענליה"י ענליה"י כלו בלאחד והדבק

הוא כאלו היא יריעה אחת מקלף אחד ולא יקרע בנקודים הדבק והדבצה יוצר יחד יקרע באונלע הקלף ובנקודים דיצוקו וגם לא יתרחצו נקודים השויר כי לא ינחת מפני המעלות הדבוק בו לאפוקי בחפר גידין ינחת נקודים החפר עליו ולא כשהיי נוחה בחוק יתרחצו נקודים השויר ויפסקו מהדקו ואיכ הוא לאין לורך לשייר אס מדבקים . ואני אומר כונה שארי ספרים להפריע על מדת חז"ל שהם חקנו לשייר בחפר ולא יוכלו לחקו בדבק כמו שחכמו הם לעשות . חבל הכיל שאינם נציינס פי' דגוי ריגן דלמרו צונגילה בחלה אייר יוחנן שויר החפר הלינו ונחו לי אונחאל לא אמרו חלל שלא יקרע . וחטטו הם שלא יקרע בחוך החפר ואני אומר דאי משום שלא יקרע מחוך החפר לא הוי חשו חז"ל לחקו כלל בזה ולא שמיטין עלה עונה כזאת דנולי נימ אי סדר יתפרטי חלל דחשו שווא מחוך ההדוק הרבה יקרע הקיט באונלעיתה וינחו לירי קרע צעס ובכחצי הקודש ואיכ הוא הדבצה אס הדבק והמעלות חוקים כיכ עד שלא יראה הרצ השויר איכ סדר להי לירי הירוק רב ויקרענה באונלע הקלף ויקרע הכחצ ח"ו לכן לא טוב כלל דיצוק הדבק בלי שויר דלא נחזי הרצ השויר ונה שאלוורים שאינו יורחיב גם אס נשיירי איי דלא נרחיב פורתא שכל היריעה מתפשטת קלח עד שלא תקרענה ואס כדצריהם כן היא אפשר דלא טוב לעשות כלל עלותן המעלותי הטובים כיון דתקנה חכמים היא צענין שויר החפר הוא ותלמוד ערוך צידס היו עד שחטטו להיות הלינו ומקמחא מתקנתן וגזרתן היא ולא לשם עלה עונה לחוד כיח נחום חטט קרע בכחצ לכן אין להקל בו לפחות להכיח שויר וכו' עכ"ל . ותוויגי שלא כוכר מדצרי הרמזים שכתב להדי' דהחשע הוא שלא תקרע היריעה באונלעה . ולכן גם לפטיד נראה כי טוב יותר שלא לדבק כלל מעליות :

יח (א) אפי' של שיעה אחת . ואפי' לא החמיל הקרע מתחלת הגליון וכנסס לחוך השיטין חלל שהקרע הוא צין השיטין לצד והגליון שלם גייכ דינח הכי . צאי ובצטי שיטין צעי חפירה וצגי לא מהני חפירה . עי' הגהות מהרצ"פ : (ב) אין תופרין . צשו"מ שצויי ח"א סי' פי' האריך להוכיח צמיסור טכן הוא העיקר . ועי' צסי' שירי קרבן ירושלמי מגילה דף וי' דיה אף בקרע כן דנוכח כן מהירושלמי דציוהר מגי' אפי' צחרהא אין תופרין (וכמדוונה שדבר זה נשנוו מהגהות הגאון מהרצ"פ ז"ל עיי' דיה צנהייכ וכו' שאין הווסך לרצווי . וכפי הנראה חקר טס ונה שהצחתי דצרי שיק דיו דיה אף בקרע כן) : (ג) או נחלק איזה לוח וכו' . השיך צסי' ריפ קקיי הנח לשון הנחיה טפחה חיל דהנח אפי' הינח

שנקרע

לתוספות היווקי . ומיט לכתחלה יש לדקדק גם בהן ליקח דבק בשר (צניי' צעס אונרי טעס) :

ה מתכרים להסית שני עמודים אחד בראשו ואחר בסופו והגליון ששייר בראשו ובסופו יכרוך על העמודים ויתפרנו גייכ בגידין דוקא וישאר בין העמוד להדף שתי אצבעות . ואסור לדבק את היריעות בדבק סביב העמודים . כי לאחר ימים רבים יתיבש הדבק ויתפרדו העמודים (צניי' טעס אונרי טעס) :

ו אם נקרעה התפירה בין שתי יריעות אם נשאר הרוב תפור קורין בו אפי' לכתחלה . ואם לאו אין קורין בו . ואפי' אם כבר הוציאוהו מחזירין אותו ומציאין סית אחר . ואם אין סית אחר . אם הקרע הוא בזה החומש שצריכין לקרות בו אין קורין אלא איכ נשאר לכה"ס חמשה תפירות . אבל אם הקרע הוא בחומש אחר קורין בו אעפי' שלא נשאר רק שתי תפירות :

ז אם יריעה אחת אינה תפורה עם הסית אפי' מונחת עמו אין קורין בו :

יח דין נקרעה היריעה עצמה . ובו טי' סעיפים :

א ספר תורה שנקרעה בו יריעה למעלה או למטה . אם נקרע רק הגליון ולא הגיע הקרע עד לכתב מותר לקרות בו לכתחלה אעפי' שלא תפרו . ומיט לכתחלה יש לתקנו . ואם הקרע הולך בין האותיות (א) אפי' של שיטה אחת אסור לקרות בו עד שיתפרהו . וגם אם נכנס לתוך שתי שיטין מהני לי' תפירה . אבל אם נכנס לתוך גי' שימות לא מהני תפירה אלא צריכין להחליק את היריעה במה דברים אמורים ביטן שאין עיפוצו ניכר ומגניא בכך אבל אם ניכר הגויל שהוא מעופץ תופר אפי' קרע שבתוך גי' שימות . ובסית דידן אפי' ביטן תופר אפי' קרע שבתוך שלש שימות דכיון שהקלפי' לבנים וגם הגידים לבנים אין התפירות ניכרות כ"כ :

ב ואם הקרע הוא ביותר משלש שימות לעולם (ב) אין תופרין אלא מחליפין את היריעה . ואפי' אם הקרע רק בין דף לדף אלא שאם היה כן בכתב היה נכנס ליותר מגי' שיטין אין תופרין :

ג כל התפירות הנזכרות צריכות להיות דוקא בגידין והא דמהני תפירה דוקא בשלא נתקלקל אות אבל אם נתקלקל (ג) או נחלק איזה אות לא

מהני

לשכת הסופר

כסת הסופר יח

מהני תפירי: וצריכין ליהדר כשתוסרין שלא לתחוב את המחט לתוך הכתב אלא חוץ לכתב :
ך י"א דבבל מקום שמותרין לתפור את הקרעים מותרין גיב לדבקן ע"י מטלית קלף . וצריך לזה דבק בשד (דסיינו שנעשה מנהגוה חיה ועוף הנהגו"י) ויש מקילין עוד יותר שאפי" במקום שאסור לתפור מהני דיבוק מטלית ויש לסמוך על זה בשעת הדחק . וגם בדיבוק מטלית צריכין ליהדר אם לא נתחלק איזה אות שאם נחלק איזה אות לא מהני מה שמדבקו מאחוריו :

ה ונוהגין עוד הסופרים שאם יש נקבים בקלף או לעת הצורך שחותכין מן היריעה איזה טעות ונשאר נקב מדבקין שם מטלית מבחוץ ומתקנין אותו יפה יפה וכותבין על המטלית מה שחסר . ויש אוסרין . והמחמיר לעצמו בסית שלו הרי זה משובח ותבא עליו ברכה . אבל המנהג פשוט להתיר ויש להם על מה שיסמוכו :

ו (ד) ובלבד שיכתוב כל האות על המלאי . אבל אם כתב מקצת אות על היריעה ומקצתו על המלאי פסול . ולא עוד אלא אפי" אם כתב כל האות כולו על היריעה אלא שמקצת הדיו מצד האחד של האות עובר גם על המלאי לא מהני הקפת הגויל שבמלאי להאות שנכתב על היריעה אלא צריך להיות מוקף גויל ביריעה עצמה בלא מלאי . והאות הנכתב על המלאי צריך להיות מוקף גויל במלאי עצמו בלא היריעה :

ז גם צריכין ליהדר מאוד לדבק תחלה את המטלית היטב ואח"כ לכתוב עליו (ה) ולא לכתוב עליו תחלה ואח"כ לדבקו . וכן אם היה כתוב עליו ונפרד לא מהני לדבקו עם הכתוב עליו (וע"ל ק"י י"א סעיף י"ג) :

בשצריכין

ההפסק יראה שהוא יצטרך וכו' שהרי אמרו וכו' כל נקב שהדיו עובר עליו אינו נקב וכו' עכ"ל . ולע"ג לפע"ד דהתם הכתיבה היא כהלכתה ונשתייך הכא שהאות נפסל . ואך ע"י הדבק או החפירה יהא נעשה אות : (ד) ובלבד שיכתוב כל האות על העלמי וכו' . כיב הבי"ח והצילו הסיך צכ"י ר"פ סק"ז . והוא עפ"י דברי הנוהרי"ק ה"ב שטרח לקיים את המנהג שטהבין על העלמי . וכוף דבריו וחסום דהק"ח נקרא ספר לעפ"י שחסר בו ק"ח וגם אין בו חסום דברים שנכתב אי אחת רשאי לאחורם צע"פ כיון שקורא ונתוך הכתב שע"ג העלמי אפי" אם היינו מחשיבים את העלמי כחלוט מן הק"ח ע"פ צוהרי"ק . ולפי"ז אם האות כתוב חלוט על היריעה וחלוט על העלמי הרי אם חלוט מחשיבין את העלמי כחלוט אין כאן אות . ונו"מ נראה לפע"ד דאם כולל כן צכ"ח צכ"ח או שנעלל כן צכ"ח וחסות הקדושים יש לקמוך על הע"ז שנוכחי . וכ"כ צכ"י תורת כחלל ק"י ע"ש . ויש"ש ע"ל לחלק בין שעה עיבוד וכו' . לדעתי נראה כי כל הסופרים אווננים צ"ח : (ה) ולא לכחוב עליו תחלה וכו' . ר"פ צכ"י קל"א כלל ע"י קע"ף י"ח . והצ"ח שר"כ גם צכ"י גן סולק ק"י ה' פ"א יחזיב תחלה

שנקרע האות בלמע"ל אצפ"י שהדבק ונחזיקו פסול כיון שאינו מוקף גויל אצפ"י שכל האות כתוב על היריעה וכו' . ובק"ח שלחמוי כהנ צכ"ס הע"ז דאם נפסק אי והאחריות הפשוטות שהיא כשר כשלא נשתנה לורת האות אצפ"י שחלוק ולא נדבק . ולכאורה קחמאי כינהו דלפני"ש צכ"ק"ז אצפ"י שלא נשתנה לורת האות פסול ונחמה ש"ש מוקף גויל . וכבר נשאלתי על זה ונחמס אחר . ובאמת כי מ"ש הבי"ח בלישנא דפשיטא דהלל אפי" היכא שנקרע האות בלמע"ל וכו' ונשנוע שד"ן זה הוא פשוט . צע"כ ל"ל דמוכחו היא לדברי הנוהרי"ק שהוא כי כן . וגם הרע"א כתבו ע"ס צכ"י ר"פ צכ"ס ס"ל הנוהרי"ק . וכן הוא מוצא צכ"ס גופ"י שנתחלה מציא ע"ס דברי הנוהרי"ק ולאח"כ כתב ע"ס דברים אלו . ואין ספק שכוונתו לזה . וצוהר ונצאר כן בהפ"י ה"ח ק"י קל"א שנשאל צכ"ח שהיה כתוב ונקלה אות על העלמי . והאריך ע"ס ונציא ע"ס גם דברי הנוהרי"ק וצוק דבריו כתב וז"ל ובכדון דידן הוא טעות גמור אליצא דכ"ע שהרי אף הנוהרי"ק כתב דהיכא שנקרע גוף האות אצפ"י שהדבק נחזק פסול שהרי אינה נוקפת גויל וכן בכדון דידן עכ"ל . ועי"מתי צוהרי"ק ק"י קכ"ז כהנ ע"ס וז"ל ולפע"ד נראה ל"ל בין היכא שנקרע גוף האות להיכא שהקרע עובר בין א"ת ל"ת דדאי היכא שנקרע גוף האות והדבק ונחזיקו כולל שאין כתב כ"א ע"י הדבק ואע"ג שפסתי הקריעה נוגעין זו צו ולא נחמר הקלף כלל אלא שנקרע ונבדק מ"ו צע"מ שהאות יהי מ"ו וכו' כ"ש הכא שגוף האות נחלק לפנים אלא שהדבק נעמידו והשחא א"ש הלבוך אינו דיצקו דצק כלוור היכא שנקרע גוף האות ונפסקה שהרי אין מ"ו ונרע טפי כמי מואן ונוקפה ואין דוצקין א"תה להחשיבה אות ע"י הדצקה עכ"ל . ונחה נראה שגם הבי"ח מה שכתב כיון שאינו מוקף גויל לאו דוקא קאמר אלא שגרע טפי כיון שגוף האות נחלק (צחצ"ן ח"ב ק"י ר"ז) כתב שאפי" נפסק אות אחת ואחר הדיבוק ונח"י לדצקה דיבוק יפה צעור עלמו שאינו נראה

ההפסק יראה שהוא יצטרך וכו' שהרי אמרו וכו' כל נקב שהדיו עובר עליו אינו נקב וכו' עכ"ל . ולע"ג לפע"ד דהתם הכתיבה היא כהלכתה ונשתייך הכא שהאות נפסל . ואך ע"י הדבק או החפירה יהא נעשה אות : (ד) ובלבד שיכתוב כל האות על העלמי וכו' . כיב הבי"ח והצילו הסיך צכ"י ר"פ סק"ז . והוא עפ"י דברי הנוהרי"ק ה"ב שטרח לקיים את המנהג שטהבין על העלמי . וכוף דבריו וחסום דהק"ח נקרא ספר לעפ"י שחסר בו ק"ח וגם אין בו חסום דברים שנכתב אי אחת רשאי לאחורם צע"פ כיון שקורא ונתוך הכתב שע"ג העלמי אפי" אם היינו מחשיבים את העלמי כחלוט מן הק"ח ע"פ צוהרי"ק . ולפי"ז אם האות כתוב חלוט על היריעה וחלוט על העלמי הרי אם חלוט מחשיבין את העלמי כחלוט אין כאן אות . ונו"מ נראה לפע"ד דאם כולל כן צכ"ח צכ"ח או שנעלל כן צכ"ח וחסות הקדושים יש לקמוך על הע"ז שנוכחי . וכ"כ צכ"י תורת כחלל ק"י ע"ש . ויש"ש ע"ל לחלק בין שעה עיבוד וכו' . לדעתי נראה כי כל הסופרים אווננים צ"ח : (ה) ולא לכחוב עליו תחלה וכו' . ר"פ צכ"י קל"א כלל ע"י קע"ף י"ח . והצ"ח שר"כ גם צכ"י גן סולק ק"י ה' פ"א יחזיב תחלה

על המעלות ואח"כ ידבקו ים זו מעום העטפה ולא מן העטוף. ולכאורה לפי האוהר"ק צ"ק סלפ"ז גם צ"ה ים ונקום להקל-וכיל לקצרת צעל גן הענך היא-כי בשלומא עה שכחצין על היריעה ונחצקין אותה אח"כ אל יריעה אחרת ונזתה צכך. ותוסרין אותה צדין כאשר צלה ההלכה לעטפה וקניי סיהו תוסרין צדין. אלז הך מעלות שאין תוסרין אותו אל הקסר צדין אלז שמדבקין אותו צדק. וא"כ בשלומא אם נודקין אותו תחלה ואח"כ כותצין עליו י"ל דנחשב מן היריעה עלמה וכותצין על היריעה וכג"ש הע"ז דכסוהא מדניק סס קלף ענחון נעשה מתוקן ונוכסר קודם הכתיבה וכסנזא לכחצו על אותו הדצוק הא"ל ככותב על פאר היריעה דנעשה גוף אחד ע"י הדצוק כי עוז הוא וכו' עכ"ל. הרי שדייק ג"כ דנעשה מתוקן ונוכסר קודם הכתיבה. ומסא"כ אם כותב תחלה על המעלות הרי לא כתב על היריעה (וגם לא תפחו צדין אל היריעה) וכשמדבקו אח"כ אל היריעה צדק ונעשה גוף אחד ע"י הדצוק ככר ים סס הכתב וא"ת צ"י מעום העטפה ולא מן העטוף. ונראה לפע"ד ג"כ ד"ס להחמיר בזה. דהא כתיבה על המעלות קולא גדולה היא. וי"ש לט לחפוק כל המונחות דהיינו חומרא זו וגם חומרא דהצ"ח. ועי' לשון מהר"ק שהביא הפ"ך עכנז על מה שכתבו לעלות צוועלות על נקצים צדייעה קודם התחלת כתיבת הק"מ ואח"כ כותצין וכו' עכ"ל. ומשע"ג ג"כ דאינו מחיר רק צמדק תחלה המעלות ואח"כ כותב עליו :

יז (א) יתקן או יגנוז. כתב צפי צלי ק"מ שאלא זו עעות וכסכת ונחערצה צק"מ אחרת לכתחלה לריכין לחפס צחיפוש עד שיואלא העעות. פשפש ולא נוכל כראה ד"ס להחיר נוכח ק"מ וכו' וקיים ונראה להחיר אפי' שלא היו סס רק שתי ק"מ ולריך לקרות צמתיין. כשרים לקרות צהס ומסוס ק"מ ע"ש. וצמתיית יד אל"י ק"י פ"ח נחצאר דין זה. ואוננס סס היה המעטפה שנחערצ חוך שנים כשרים או יוהר והחיר מעטס ציעול צרוז ע"ש : (ב) ולא נוכל וכו'. צפי נחלת לצי להרב צעל פתיש הקשה ע"ז מוקוני דמיר דף ק"ה ע"כ. וכבר הנכ"יו צעלמו הביא קוגיל זאת ומי"ו אונר להקל צדין זה כיון שאיסקר דרצק הוא. וגם שמואל סער צסס ספרי זעטא שכי ק"מ שמואל צה פ"ה עעות לא יקרא צה עד שיונה ע"ש : (ג) לפי שהוא גנאי לתלות וכו'. כתב צמתיית

מעיות והוא רוצה להחליף יריעה אחת שיהא דף אחד שבה מציל לתקן על ידו כל הרפים לא מהני (חוקי והרא"ש) :

יח במה דברים אמורים שכתב את המלא חסר (ג) לפי שהוא גנאי לתלות כל כך ביני שימי. אבל אם כתב את החסר מלא אפי' יש בכל דף ודף כמה מעיות יתקן. לפי שאין הגרידה גנאי

יא כשצריכין לתקן ס"ת בדיבוק ממלית אעפ"י שהס"ת מגולין אין איסור לתקנה מבחויך בקלף (ואם נותר לחתוך מן הגליונות כדי לתקנו ע"כ ס"י כ"ה ס"ג) :

יב ס"ת שבלו ממנה יריעות ובא להתלופס. אעפ"י שלא בלו ממנה אלא אחת או שתיים צריך להחליף שלש. לפי שאי אפשר שידעו אותן שהוא מחליף דומות לגמרי לכן צריכין שיהיו לפחות שלש דומות. ודוקא ביריעה שבלתה שכל הספר הוא ישן ואם תהיה יריעה אחת חדשה הו"ל מנומרי. אבל אם בתחלת כתיבה נספלה יריעה אחת או שתיים אין באן מנומר ואינו צריך לסלק רק אותה שנפסלה (ניחור מירכי צקופו) ומה שהוא מחזיר יהא כמדת כתב הראשון. ומוב שהסופר הראשון יכתבם אם אפשר (ס"ד) :

יט שאסור להשהות ס"ת שאינו מוגה ודיני הגהתו. ובו ו' סעיפים :

א ספר תורה (וה"ה פאר ספרים) שאינו מוגה אסור להשהותו יותר משלשים יום. משום שנאמר אל תשכן באהלך עולה. אלא (א) יתקן או יגנוז. ואין להגיה שום ספר עפ"י הסברא כ"א ברא"י ברורה שיש בו מעות :

ב ס"ת שנמצא בו ג' מעיות אסור לקרות בו עד שיגיהנו. כי היא מוחזק במוטעה (ב) ואם נמצא מעות אי והגיה וכן שני ושלישי והוגה בינתיים עד שלא היו ג' מעיות יחד אין צריכין להגיה כ"ו וכן נודהין (צמ"י עפ"י ספרי זעטא) מידו אם נמצאו מעיות הרבה עד שהן פ"ה אעפ"י שהוגהה בינתיים אפשר שנכון להגיה כולו (סס) י"א שאם נודע שהגיה אותה מגיה מומחה אפי' נמצאו אח"כ כמה מעיות א"צ עוד להגיה אלא מתקן מה שנמצא והבי נהוג (סס צקלור) :

ג ס"ת שיש בו ג' מעיות בכל דף ודף יתקן. אבל אם היו די יגנוז. ואם היה רוב אותיות הספר מוגה והשאר יש בו די מעיות בכל דף. ונשאר אפי' רק דף אחד מאותו השאר המשובש בלא די מעיות הרי זה יתקן. ודוקא אם מתחלה

נכתבה כך בלא די מעיות אבל אם נכתבה בדי

ד במה דברים אמורים שכתב את המלא חסר (ג) לפי שהוא גנאי לתלות כל כך ביני שימי. אבל אם כתב את החסר מלא אפי' יש בכל דף ודף כמה מעיות יתקן. לפי שאין הגרידה גנאי

לשנת המספר

כמת המספר יט

צטייח גנת ורדים כלל זי קיי די וזיל - וזבז זורחזי חני
 זומר זזה (זחזרו חזיל שלס יט יזר זגי עעיות זכל
 דף אל יקון) דהשחא עסקופרים הס בקיאים זלוונזיס
 הרצה וזרבן חשי לענין חקרן שגורדין זחוך השיעה
 זוכזבן שס חת חזקרן חזכ ליכא לפלוגי זין שחטעיות
 חן זחקרן חזי זחוספות דכסס זחוספות זוכשיריין להו
 זחשי עוזבא לפי זחיקונס חול עיי גרידה חזכ חיה חני
 לענין חקרן שיש לזכשיר חשי זעעיות זורובין כיון
 שחיקונס חול עיי גרידה עכיל - זחזיל דבריו זקי זחלחיש
 כלל זיי זיכה קקיד זכזב עליו חזיל - זחזוש חול שחזש
 לן הרז גורל לא זחלחתי לו זחזר עדיין עכיל - זחכה חככי
 זחלחתי זעזיה זכזר זחלקו זזה הרחשונים זיל חיה
 הרזזיל זחזיזש זכזיל זקי גי קק"ז ע"ש : (ד) יכול
 להזותה זכוי - זכזב זקי זחלחיש כלל כיה סיו חזיל
 זכשחולה חזיבה שחקרה זין השיטין זחחיל זחזיבה
 זוכון זחזעלה על חזיבה ששייכה אחר חזיבה חחכרה

כמו חתליה - זכשגורד ירזיב קצת חאות שלפניו
 זחאות שלזתרו שלא יהא מקום הגרד חספק
 זחיבה שזחא נראית זשתיס זע"ל סי י"א סעי' ט'
 זכשגורדין חת חזתרון גורדין חת השני :
 טעה זדילג זיבה או יזר (ד) יכול (ח)
 לתלותה בין השיטין אבל לא בריות שבין
 דף לדף :

אם דילג שתי שיטין או שלש (ו) נדגו חוספרי'
 לתקן אף לזכתחלה לגרוד זמה שיטין זגם
 למעט הזכתב כדי להבניס חזילוג (זע"ל סי י"ד סק"ד)
 אבל יזר זשלש חסור לזכתחלה לתקן זשום
 דמחזי זכזומר רק יסלק חת חזריעה - אך בזיעבר
 אם עבר זחיקן אין בזדינו לפסול ס"ת (זשחל זנימין
 זעוד פוסקים) :

דיני

ולא יחזיל לזכזב חזיבה חחכרה זורחקה ללד ימין יזר זחזיבה זלנוטה זנוכה זגם לא יזחיקנה ללד זשחל יזר
 זחזיבה זלנוטה - חלל זנוקס שחחיל חאות הרחשונה של חזיבה זלנוטה שס יחזיל חאות הרחשונה של חזיבה
 זלנוטה - זעל כל פניס חס זגיע חחלת חזיבה זבין השיטין זכוון עד קוף חזיבה זלפניה שזחחיה פקול עכיל -
 זכזב זכ"כ זחזשזין ח"א סק"י קע"ז זחזשוי זע"ל לדקה קיי כיו זשכך דעט זוחזח - זחכה זחזשזין לא זוכז
 זידי - זכזשוי זע"ל חיה זחזעשה שחיה זכזב זכוף זיעה זירל זכר זחזר זיכה זכזלחס זחזיה חסופר
 זחחזיל לחזוה חזיבה זכזלחס קודס זירל הרחשון - זפסל זשום דזחזך כדע לחיה זון זחוקוונת שייך חחקרן
 חיה חחזי זלח זנוקונו - חלל כל שחול זחזפן חזר כדע לחיה זון זחוקוונת שייך זפיר דני - זלפע"ד עדיף
 עפי לזחחיל חזיבה חחזר זוכה קדושת חחללת חזיבה שחחתי לזענן ירון חקורל זג זחזוחו שחחזיבה חחזיה שייך
 קודס חזיבה זחחתי : (ח) לתלותה זין השיטין - זכזב זקי שנות חיים חלק קחיס סיי ליע חזיל - זקי
 רע"ד עי זייג קק"א זיש זענין חאות זיני שיעי חכה זחזר חף להע"ז חיינו רק חס עכ"פ יט ריזח זין חאותיות
 זכשעור - זשחזר שס גוף חאות דלז חכי זחזן ע"ז חזי עזר ריזח זין חות ללות זזה דלל זענין
 חזוח לזג : זן זעעס שיהא זיכר זחזר עחה חול זכ"כ חס חין ריזח שס שיוכל לעזוד זג גוף חאות
 זח זחזי פק"ל זגון חס חאות זלנוטה חול רחז זכזב זייס או לזי"ד זזה זחזי לא זחזי חזוע רני כיון דלז
 שס ריזח שיוכל לעזוד זיני שיעי זעי חזי לזח זחזי זשיע זחזי חזי קיוון חחזי סיה זכזגיה שס דלל שייך
 חזוע רני רק זשיע חזיר לזעה זשיעור העליון זחיה זזה זללפע"ד זכזב זזה זכזרור לדילל עכיל - זחכה זש"ס
 זפוסקים זכזוה דוכתי זוכזב דלל חותי זחזן זח ענין כלל לחזוע רני חלל כל שחקורל חוחה זיודע קדר חקריח
 חף שחזן ריזח לזעה שפיר דני - זזה זכזב זכזרור לדילל : ע"ד שס זקי חזיל סיי גי זשחל זקי"ח שחסופר
 חלה חת העעות זיני שיעי זחזיכ רלה זעל חק"ת לעשוחו יפה לזרוד שורה חחת זלחכניס חת העעות חס
 זוחזר לעשות זן - זלחזר חלפול זכזב דזחזר דחזר - זכל דבריו קוזזיס זמה זכזב דחזר לזחוק זון חק"ת
 זשום זשחזר לא זעשק זן להי חלקיכס - זכזחכ"ת חזב שיעמל זכזב זחח - דזח חזי חלל חזרה לזחוק חת
 חס - חלל לזחוק חזיבה של חול לא זעענו (עי זשזין ח"א סי זי) זעזי"ש זקי"ח חק"א זכס חספר
 חקידים - זכזחזר דיע ללזוד זשס גס לזרון זח שלס חול זעוח שחיה חזיכ יזר זחז חזר זשחזר יט להחיר זשום
 זח חזי זחזוחו : (ו) זחזו חסופרים זכוי - זכזב זחזשזין ח"א סיי קע"ז זקי"ח חקר זנונו פסוק שלס יכול
 לזכזב זין השיטין זח חזי זשפיק זשיעה חזח יזרוד זפניס זי או גי שיעין כדי ללזולס חחזיבה - זחס זחיקון זח
 זשחזר קלח שיעי זחלה חותה זין השיטין זשחזר זזה זדוונת זרעה - חס חחזיבה השיטין שזכזבו על חגרד חיה דקה
 זחזי חזי"ח שיעה יט לזוע - זחס חיל דקה יזר זשס חשער להקל זכך (שחזי דקושת זוכזיח שלל זשס זרעה זשחזר
 קני חלל ששס זלנוטה חליות חחקרן) חלל חשער ללחל ידי זשק זח לזרוד שיעה חחת זללזולס זלזכזב חותן חזיבה
 חחזויות זחזוחה שיעה זח חזל יזר עזב עכ"ד ע"ש :

שיכחזו

ב דיני כתיבת תפילין . ובו ה' סעיפים :

ב (א)

שיכתוב ארבע פרשיות וכו' . לשון הרמב"ם
בפי' מהל' תפילין ולריך להזהר בחבין של

אוחיות והן כמו זיינן וקישות שיש להן חג כוונ סהן
כתובין בסי' . ואלו הן האוחיות הנחתיבות עבד' פרשיית
אלו (אין נקטעני' גין ע"ס נהגהוויי) פרשה ראשונה
יש בה אוח אחת בלבד והיא מ"ס קטונה של ויחיים .
עלי' ג' זיינן . פרשה שניה יש מאוס אוחיות וכל אחת
עמן היא ועל כל היא מחמשתן ד' זיינן והן ה' של ונחמה
והיא ראשונה והיא אחרונה של הקטנה והי' של ויהי והי'
של ירכה . פרשה שלישית יש בה ה' אוחיות ואלו הן קוף
של ונקומך יש עלי' ג' זיינן וקי' של וקשרתם יש עלי' ג'
זיינן ועיית עיית היא של עטפת על כל אחת ועלשתן
ד' זיינן . פרשה רביעית יש בה ה' אוחיות היא של
ואקפתם יש עלי' ג' זיינן וחמיו של ואקפתם יש עלי' זין
אחת ועיית עיית היא של עוטפת על כל אחת ועלשתן
ד' זיינן . כל האוחיות הנחתיבות ע"ז ואם לא עשה החבין
או הוסף וגרע בהן לא פסל . ע"כ : (ב) ומתיחן גליונות
וכו' . בנאחית סיק' י"ח כחז דשונע לתרן עיית' ויה
שקפשה בחוסי' י"ט פיה דמסי' שנת ע"ג דקחסי קלף כדי
לכתוב עליו פרשה קטנה שנחפילין עהיא שונע ישראל .
והקטנה החוייע חיל תמיחה לי למחי אלטרך לפרש דיל
קרי הפרשיות שנחפילין חמלא שזו היא הקטנה (וע"ס
מה עתי' החוייע דחוק) . ולפניך אולי יל וטוס דהיינו
יכולין לעשות ולומר ע"ד הקצרה שאין הדרך להכניס אלא
דבר שהוא לו לחועלת כמו שהוא צעלנוו אצל דבר שאין
לו צו חועלת אלא בהלטרף אליו עוד דבר אחר שהוא
יותר חשוב אין הדרך להלכיעו . ולכן היינו אומרים דקלף
כדי לכתוב עליו מ' שונע אין הדרך להלכיעו כיון שאין לו
צו חועלת גמור עהרי אס חספול לו מ' שונע ילטרך
לכתוב עהדע' גם מ' והיה אס שונע דהא צע"י כתיבה
בסדרן . ולכן הוי אומיח דאינו חיוב אלא בקלף כדי לכתוב
עליו פרשה והיה אס שונע . והא דקחני פרשה קטנה
שנחפילין . סייט מ' והאיס . והא דקרי לה קטנה משום
דקני בה למדה להשלמת תפילין (וע"ס י"ב בפרשות
הקוללות משום שלא בסדרן) אי נתיקרי לה קטנה עפ"י

א מצות תפילין (א) שיכתוב ארבע פרשות
שהן קדש לי כל בכור עד לטועדה . ודיה
כי יבאך עד כי בחוק יד הוציאנו ה' סמצרים .
שמע עד ובשעריך . ודיה אס שמע עד על הארץ .
וכבר נתבאר בסי' מ' שצריכין לכתוב אותן דוקא
בסדרן . של ראש כותבין כל פרשה בקלף מיוחד
ושל יד כותבין כל הארבע פרשיות בקלף אחד .
ואם כתבן על ארבעה קלפים כשר . והמנהג לדבוק
בדבק שיהא הכל בקלף אחד . ויודרו שיהא דבק
כשר :

ב נהגו במנין השיטין עפ"י הקבלה . בשל יד
שבע בכל פרשה ובשל ראש ארבע בכל
פרשה ואם שינה לא פסל . ויודר מאוד לעשות
את השורות שוות שלא תהא אחת נכנסת ואתה
יוצאת :

ג המפורגים הקדמונים הוריים היו עושין ג' מיני
קלפים לשל ראש . העב דיותר לכתוב בו מ'
שמע שהיא הקמנה ויהיה ממנו למ' ודיה כי יבאך
שהיא יותר גדולה . ולמ' קדש ולמ' ודיה אם שמע
שהן ארוכות עושים קלף דק מאוד . ובוה יתמלאו
הבתים בשוה וזהו נוי תפילין . וקצת ספרים אעפ"י
שעושין את הקלף בעובי אחת מתקנים זאת בענין
זה שעושין כל הקלפים של הפרשיות מדה אחת
ארכן (ב) ומניחין גליונות בסוף הפרשיות הקצרות
(כיכ הלכות . אצל בונאניו כמדינות עגס זאת איכס עוסיס
וליה מאל דתס לה) :

ד צריך להניח חלק למעלה (ג) כדי גגה של
למיד ולמטה כשיעור כאיף וצדיק משומה
ושידיו גם הן מוקפות גויל . ובשל יד שכותבין
הארבע פרשיות בקלף אחד . ידקה ריח גליון בין
פרשה לפרשה כמו ב' מתין או מ' ומ' מאותו כתב
(צ"ט)

הא דאיחא צירוסלמי ופירושו של הפין גיל (אשכ אביא איים צסקירה מ') שקחפילין ככתבין בכתיבה דקה ולא כמו
סי' שנכתב בכתיבה גסה . או י"ל דתפילין עליון אינן סוין . לפעמים כותבין אותן בכתיבה ציטונית ולפעמים בכתיבה
קטנה . ולזה אמר פרשה קטנה . כך היה מקום לעשות . וקמ"ל עהיא פרשת שונע ישראל . עגס לפרשה זו הדרך
הוא להלכיע קלף : ע"ך אפשר לומר משום דלשון פרשיה קטנה בלשון רז"ל לאו דוקא פרשה שלמה קטנה צנוע .
אלא גם פסוק אחד צנוע וכדדרש גר קשרא אחוסי פרשה קטנה שכל גופי תורה חלוין בה בכל דרכיך דעיה והוא
יטר אחרותיך (צרכות דף סיג) ולכן אי הוי אמר סתם פרשה קטנה שנחפילין הוי מקום לעשות דכונחו לפסוק
הנדבר מאלות תפילין לזאת ס"י דנרדו דכונחו לפרשת שונע ישראל : (ג) כדי גגה של למיד וכו' . צצ"י הביא צסס
איה סכתב צסס חר"י סלריך להניח למעלה ואלוה חלול וכן למעשה מלד"יק פקטנה עיעור חלי לישורן . וחונה הע"ז
אח"י

לשבת הסופר

קפת הסופר כ

ז (ג"ס) ובתחלה וסוף אינו צריך להניח רק משהו הקפת גויל לאותיות . אך הסופרים נהגו להניח קצת יותר למצוה . וי"א שצריך בתחלה כדי לגול היקף . וכן י"א דאם יש לו ביב קלף צריך לזודר שיניח גם בסוף כדי לגול היקף :

ח לכתחלה יכתוב כתיבה גסה קצת . וגם הקוין הדקין שבאותיות אל יעשה אותן דק ביותר אלא יעבה אותן קצת שלא יהיו נמחקים מהרה . וכן מצוה ליפותן מבפנים שהרי הבהמ"ק ה"י מצושה וזה מבפנים . עמ"י הקבלה צריך לעשות דלית דאחד גדולה כמו ד' דלתי"ן קטנות :

ט יעשה פרשיותיהן פתוחות הו"ן מפרשה אחרונה וכתובה בתורה שהיא והיה אם שמע (ד) שיעשנה סתומה . ולכן נהגו בקצת מקומות שפרשת קדש ל"י . והב"י . ופי' שמע מתחילין בראש שיטה . ובסוף קדש ל"י ובסוף והב"י מניחים חלק כדי לכתוב מ"י אותיות . ובסוף שמע אין מניחין חלק . ואם מניחין הוא פחות מכדי לכתוב מ"י אותיות . ופי' ויהי אם שמע מתחילין באמצע שיטה עליונה ומניחין למניה חלק כדי לכתוב מ"י אותיות . ומצא כי שלש פרשיות הן פתוחות בין להרמב"ם בין להרא"ש ופרשה האחרונה היא סתומה לדעת הרמב"ם . ויש מבשרין בבולן פתוחות . ולכן נהגו בקצת מקומות אף פרשת ויהי אם שמע בראש שיטה כשאר פרשיות :

י ויש שעושין פ' והא"ש סתומה אליבא דביע דהיינו שמניחים סוף פ' שמע חלק (ה) פחות מ"י אותיות (יודי"ן) וכן בתחלת פ' והא"ש פחות מ"י אותיות (יודי"ן) ובצדוף יהיו יחד שיעור מ"י אותיות (יודי"ן) והיו סתומה לביע בין להרמב"ם בין להרא"ש . וכן הוא מנהגנו והסכימו לזה גדולי הפוסקים ז"ל . ומ"מ אם באיזה מקום המנהג קבוע כאחת מדעות הראשונות שכתבנו אין לשנות בזה שום מנהג שלא להוציא לעז על הראשונות :

יא דלכתחלה יכתוב של יד קודם לשל ראש משום דאקדמי קרא . וי"א דשל ראש יכתוב קודם

אנשי לא הניח צ"ע לחוש עכ"ס לכתחלה . ולפע"ד כראה פשוט וחסום דמסומע ל"י וק"י סתומות דלא ק"ל הכי שהרי כתב י"א הסעס סלריך להניח כולל לעני דקפרי וחסום לכתוב לאלו הלמודי וכא"ף ולדייק פשוטה וא"כ בחפילין נמו לריך מה"ע עכ"ל . ומסומע דאם חלי ליפודן הוא יותר ושיעור זה ח"ל להניח כיון דלא ליחמוד צ"י צמ"י . והצ"י ומסום צמ"י גם דעת הרמ"ש והסמ"ק (ונחמה כתב צלומה צ"ע כלמ"ן הגו"י) : (ד) סיעטקה סתומה . וכתב הרמב"ם דאם עסקה פתוחה סתומה והקטנה הצ"י חלי טכא ומהרה דכמה צפתומה מסום דליק כמזכות צמורה ותי"ן כיון דנקלה פרשיות סתולין מסום דקמזכות צמורה לא מפליגי"ן ציכיו . וכתב הג"ז טכא דיוק ומני"ל לרמב"ם חילוק זה . וכתב ד"ס רח"י לזה וסוגי"א דפי' הקו"ן (דף ל"ב) דלמורי' הא מורדי"ן עושין אנשי הבא סתומות וטכא פתוחות והך דיוק צ"ע גם לחפילין קאי דאי חק"ה לחוד סוג"ל דלח"ל חק"ה ח"ן עושין משום דכ"ס סתומות והא דלמור עממ"ל דח"ן מורדי"ן מסום חפילין אלא צ"ע דגם בחפילין צ"ע כן סתומות כמו צ"ס (וע"ש צ"ד אש"ר) ולפע"ד חסום . דלי"כ חלי וקטנה ט"ס והא נוחס צ"י שירעוט וכ"י . והרי גם ס"ה צ"י שירעוט . וצ"ע ל"ל דמקשה רק מחפילין . וא"כ הכא נמי י"ל דמקשה רק חק"ה . וכן פירש"י צלומה (ט"ז רח"י צלומה צלומה כן להג"ז) וחלי י"ל צדעה הרמב"ם . דהא התוס' ט"ס צדיה דילמ"ל להטלים כתב תחלה פירש"י ט"ס חק"ה ט"ס חתה וכ"י וכתב וי"ט עוד לפרט להטלים כגון דפי' טומע צקוף עמוד והוסקי' פ' והא"ש צגלי"ן סלומעס וכ"י . וי"ל דהרמב"ם ק"ל חק"ה ודאי לא וקשה דהא צקבל י"ל צפ"ע עמוד כגון דפי' טומע צקוף העמוד והוסקי' פ' והא"ש צגלי"ן סלומעס . וצ"ע דמקשי"א היא רק מחפילין (כמו הקושי"א דרעוט) ומסכי להטלים וכמו שפירש"י (ט"ז רח"י) וי"ט ספרע"י צה ולכחו ונגומעס) : (ה) פחות ונ"י אותיות . כן העלה הג"ז צלומה ס"י ל"ב סיק כ"י כדי טמח"א סתומה בין להרמב"ם בין להרא"ש . אצל צמח"ש ט"ס סיק וי"ה הקשה על זה ח"ך אספר למיעבד צה ללח"א אליב"א דכ"ע הא כתב הצ"י צי"ד ס"י ערי"ה וכ"כ הע"ך ט"ס סקי"ד צמ"ו כ"י לכתחלה צ"י צ"ן פ' לפ' שיעור ט"י אותיות קטנות וי"ט דיעבד ס"י ח"ס י"ט חלק שיעור ט"י אותיות קטנות

דהיינו ט"י יודי"ן ס"י ובי' פנע"ס אסר הוא יותר ונח"י יודי"ן . ח"כ ח"ך יעשה ח"ס יחלק שיעור ט"י יודי"ן ויניח קלמן חלק סוף טומע וקלמן חתלה והא"ש הא לכתחלה צ"י ס"י חלק שיעור ג"ס אסר ח"ס יניח וקלה מן ג"ס אסר חלק סוף טומע והמותר מן ג"ס אסר יניח חלק חתלה והא"ש עכ"ס ט"י יודי"ן צמ"ק ח"י והיו להרא"ש פתוחה עכ"ל . וגם הרמב"ם ח"י סיק וי"ט סר"ג"ס צקשי"א ח"ה ולכן כתב כי רח"י סג"ק טומע לא יס"ר חלק כ"א לערך סמנה לו סתום אותיות קטנות דהיינו יודי"ן וג"ס צדי"ס והא"ש כן . וכן סג"מ"י . והנה צה"י נוחס כתב הרמ"ש :

קודם משום דקדושתו חמורה משל יד וכיב הארי ז"ל בס' הבוונות שיכתוב של ראש ויתקנו לגמרי וישחרדו ואח"כ יכתוב של יד . אם אפשר יש לזדר (1) לכתוב כל הדי פרשיות של ראש וכן של יד רצופין ולא יסטיק ביניהן בשום דיבור כלל :

כא שייית הבתים . ובו יד סעיפים :

א עוד הבתים צריך ג"כ להיות מברמה היה ועוף המדורים כמו הפרשיות יורשאי לעשותן גם מקלה . רק שלכתחלה יש להשים את הקלה במי קליפת עצים (טנקרא גלי"א לוח) שמעבדין בו העורות . וצריך שיהא מעובד לשמה היכא דאפשר . אבל בשעת הדחק יכול לעשות את הבתים גם (א) מעור שאינו מעובד כלל או שהוא מעובד ואינו מעובד לשמה . ויכולין ג"כ לברך עליהן (ע) חקירה אי לוח כיה) :

ב כל הפסולים לכתוב סתוים משום שאינן בקשירה

הראש (לטיעמי דק"ל שיעור סמוחה ג' אוחיות) ח"ל ועוד שלא יכח כשיעור סלם אוחיות צקוף הטיעה וכן בראש הטיעה לקיים מה שאמר והאידנא נהוג עלנא בסקמוות עכ"ל . ומה רא"י להטי"ן . ומה שהקשתי צק"י ע"ז סק"ד אע"ל לא הזכירו הפוסקים לורת סמוחה חלוקה לללא גם להראש י"ל עקום דלכתחלה צעיקן ע"י אוחיות גדולות . ובכ"ה לא טובל ללא די הראש כעו שהקשה המה"ש . ועיי' צמטלין כלא הנכון לעשות כדעת הפרע"ג : (1) לכתוב כל הדי פרשיות וכו' . גם זאת כתב צק"י הכוונת וכתב עוד סס (והוצא צע"מ ס"י ל"ב סק"ג) ולא הוא זקן אז מלה ולאו יכול לכתוב כל הדי פרשיות ביחד יכתוב ג' פרשיות הראשונות ואח"כ יכתוב את הרביעית ולא גם זאת קשה עליו יכתוב לכתוב ג' פרשיות הראשונות ולפוח ואח"כ ג' האחרונות כך . אבל בין פרשה ראשונה לצ"י לא יפסיק צעים אופן . ולא כתב צ"מ הראשונות ואח"כ הפסיק קודם שהחיל לכתוב פ' שמוע יעבור הקולטם על תיבת וידבר מפ' קדש ועל תיבת והיה מפ' והכ"י ואח"כ יכתוב מן שמוע ולח"ך ועיי' יש להן קלת חיבור . ולא נוחלה כתב ג' פרשיות וכתב הקולטם על תיבת וידבר ועל תיבת והיה ועל תיבת שמוע ואח"כ יכתוב פרשה והא"ש ועיי' יש להן קלת חיבור וכו' עכ"ל . ובכ"י מלא"ש זיכה כלל י"ז סק"י כתב ח"ל הדברים עונים ויקדים הם לסופר הראוי לדברים כאלה כגון שהוא זכיר חרוץ ואומן וכמו יפה וידיעתו צהלכית כתיבת ס"ח חרוץ רחצה ויראחו שלמה אצל מי שאין בו דברים הללו טובל לעיר יש לתוס הרצה צע"י הכתיבה הרלוטה יעק וייגע ויקלקל יותר ומה שיחון . ע"כ יותר טוב לעניד להפסיק בין הכתיבה ולטוח כדי שיעטר כח לחון מלאכה סמים כהלכה . ומה יסא צרכה . עכ"ל . ודברי טעם הם :

כא (א)

מעור שאינו מעובד . צק"י מלא"ש כלל י"ח זיכה סק"ב כתב ח"ל . סכה היתר עוד צלתי מעובד הוא מדברי הרמזים פ"ג . ויש לעיין אם גם צבור סליל סוצר כן דלהל איחא צ"י העור והרועב . לעור סליל יש לו דין צמר עד שצנדרו לו שהלך צו וכיון דהלמי"מ דספ"י הנמים צבור מעילא עוד סליל שלא כהענדר סקול . אלא די"ל דרע"י להא דחכי ר"י חייא סס ד' קכ"ב ע"ב טללא לקוסחו טוורה . אבל באמה י"ס לדמות חדא מ"כ"ל דספ"י הנמים אי כמו טללא לקוסחו ועוד אם ע"י הספ"י הוא עלמו י"ל מותרת איכל להעשות עוד אי העשה ולמ"ה וכו' וכמה לא מלאחי גלוי לדין זה וכו' והא"ש ע"ב טללא לקוסחו טוורה . אבל באמה י"ס וכו' עכ"ל וס"י צ"ע . וחזויהכי ע"ס שלא מלא גלוי לדין זה . והרי לנגד עיניו לשון הרמזים סס צפ"ג ה"י ס"ו . לעור סמוחפין צו החפילין וסמוחפין מונו הרלועות הוא עוד סל צהעם או חיה או עוף העוורים וכו' ועור הרלועה לר"ך עיבור לסמוח אבל העור סמוחפין צו אי"ל עבוד כלל וכו' עכ"ל . וסכה גלוי דעור העוף כשר לחפוי צ"י עיבור . ואיכ היה לעור הסליל דודאי לא גרע עוד הסליל מעור העוף וכמ"ס הצע"מ ס"י ר"ז לענין עוד סליל לענין כתיבה ח"ל וכראה דכשר הוא וספ"י מחקרי עוד וכו' ולא גרע מעור עוף טוור דכשר וכו' עכ"ל . וכיב החוס' צנקי טנה דק ק"ז ע"א דיה אור סמוחל דעור סל עוף סקמוחא הוי כמו צמר סר"ך הוא ; גם ע"ס דמו"ל דספ"י הנמים הוי כמו טללא לקוסחו . לא ידעתי מקום הספק וספ"י"מ דלא גרע . והרי הרמזים צפ"א מוא' אבות העווחה ה"י ע"י כתב ולא עשה כחן מעשה צמט"ן (מאובל) טוורין וכו' . ועשיית הנית דדאי חס"ב מעשה ; גם מ"ס דהוי העשה ולמ"ה . מווח מואד . חדא דמ"ד צתחלת העעשה י"ל מכלל צמר וככנס לכלל עוד . ונמר הנית הוא מן עוד גמור . ועוד אס"י כאור דלא י"ל מכלל עוד עד סכנער הנית מוסכנרא דבאים כאור . ומה סכה צדמי למ"ס חוס' צפ"ק דסוכה דק י"ב ע"ב ד"מ א"ס . סכה צמוח סהחוס' כתבו סס כעין א"ס צמיון האנלשי . אכל חרי כהנו . סס עוד ס"י חיו"ל"ס ; וכ"י סק"ד סק"ד קצתו לעיקר ע"ס ;

לשבת השמיני

קטת חסופר כא

ובר מן דין בעיקר הדבר נראה לפעיד מסוים דלא טיך
 בזה כלל חטטה ולמיה . דהא בעשיית הנזית עוד לא עמד
 ההפלה עד לאחר שמיחיון לחובו הפרעות ותוספתן אוחו :
 (ב) סבוליה לעשות את הנחיים . לשון הרעניים פיג הלי
 ניו אין עושין החפילין אלא ישראל בעשייתן ככחינתן
 מפני השין שעותין בעור כמו שאמרנו לפיכך אם חפן
 הכיחי (פי' טעסה את הנחיים) . (תפי' וולאיש כלל אי
 כחז היל ונראה לי פשוט דהיה עשיית הנחיים בלפוס
 פקול וכי עכיל . ולי נראה פשוט דהיה הרעניים אם
 חפן וכי פירושו עשיית הנחיים) או חפן סבולות והיה
 לכל הפקול לכחזן שלא יעשה אוחן עכיל . וכחז הנזי
 נקי' ליע וזיל ואיכא למידק ומאחר שכחז דטעמא דספולא
 מפני השין לא יפקל עיי גוי אלא עשיית השין לנד וליל
 דכיון שיש בעשייתן דבר שהוא ראוי לפקול אם נעשה עיי
 הפקול אין לחלק בין קלח עשיה לקלח עשי עכיל .
 ולכאורה אכתי איכא למימר דוקא בשל ראש פקול ולא
 בשל יד . ואחננס מלך הקברא נראה דאין לחלק ביניהם .
 וכן מוכח פשטיה לשון הרעניים דגם בשל יד פקול .

בקשריה (כניש נסי' אי קני' זי) (ב) פסוליה לעשות
 את הבתים ולתפרן :

א יעשה ארבעה בתים מעור אחד לשל ראש
 ובית אחד מעור אי לשל יד . וצריכין להיות

דוקא (ג) מעור אחד ממש . ולא מהני בשנעשו
 מדתיכות תפורות יחד *

ועשה כל הבתים של
 ראש בשוה שלא יהא

אחד גדול מחברו :

ב דריין שבין בית לבית
 בשל ראש צריך שיגיע

עד התפר דדיונו עד
 התתורה . ובדיעבד אם

לא דיגע עד לשם כשרה
 (ד) ובלבד שדיו עכ"פ

ניכרים דחריצים שדיו ארבעה ראשיה ניכרים לכל :

מה

* סוטה חמיוה לדנוקת
 נדנך . ולפניו הפירוח

קרוז להכניס ודנוקת קרוז
 לפסול . ולריך לוס עיון

בנוקמות נשים ופוסקים .
 ונחכי מחינת קוטי' הטי'

באשמי' קיי' קיל סק י' :

ולפניו ייל דלמאד עתא דליחא בעמי טענה דך כיה חני רב יוסף לא סוכסרו במלכות שמים אלא עוד באגוה
 עתורה בלכד למחי הלכחא וכי אלא לעורן והאמר חני' טיין של חפילין הלעינו וכי . והאגה הגלון ויהי
 עקיבא איגר זיל (בגליון השים) דילמא אינעריך לחפלה של יד והניח בליע . וזיל לפעיד דפשיטא לי להשים דאין
 לחלק בין של יד לשל ראש . וכל שפקול בשל ראש פקול גם בשל יד . וגדולה נחו כתבו שם החוקי דהא דקאמר
 אלא לרלוועות והאמר רב יוחנן רלוועות שמורה הלעינו . הפירוש הוא דכיון דמלריך סיהו הרלוועות שמורות
 כמו הקליפה כיש דבעינן סיהו עתורות כמו הקליפה וכו' . ואיכ כיש דבעינן סיהו הקליפות טוות . של יד
 כמו של ראש . דבכמה טיכתי טוין הן (ולשפי' לשיטת הרעניים דנחיים שמורה לאו הלעינו וזיל כפי' החוקי .
 עיינ נראה מוכח מן הגמי' רפיל דמסתמא טני הנחיים טוים האם . וכל שפקול בשל ראש פקול בשל יד) והרי
 כסדרן דילפינן מן והיו (כניש נסי' פי' סקיה) שאמר בשל ראש . וגם בשל יד בעינן כסדרן . והיה לכל
 וזיל לריכין להיות טוות . שהרי הקשן הכחז וקשרחם ללות על ירך והיו למנופות וזי' : (ג) מעור אחד מעט .
 הכה צדנר זה נחלקו גדולי הדור עלפנינו כידוע . וראיתי להעתיק מה את אשר ראיתי במכתב אחד שכחז
 פאר דוכיו הגלון מהרים קוסר אנדי דקיק פרעטנורג בעהמיט' חמים קוסר זלי' וזיל . אודת החפילין הכה
 רבותי כולם איכרים ופוסלים חפילין המחזרין עיי' דצק . וכן אני טובג אחיהם . אך מקרוז נחלקו נו גלוכי
 זמנינו ונראה זיכיהם את והז סלקתי ידי מלעיין כלל . ענלי להכניס ראשי במחלוקת שכרחה שיש בה להנח
 כילות היו . ואחננס אמרתי עכ"פ היות כי נהגו קופרי אמניו לדבק די הנחיים זה לזה בין בית לבית כי איא
 להם לאמן ידיהם לעשות מרובע מכוון באלכקונו כדיוו אם לא דבקו הנחיים זה לזו כי בהפרדס ויהי ליר
 בין כל אחד ואחד אפי' כולל עמט סדקית אינו ערוצע . עייכ מדבקים זה לזה בדבק . אעפיי' שלא בעלל
 כן נשים ופוסקים ראשוניס . ואיכ מומיל . אם אנו חושנים עיי' הדבק לעור אחד . איכ אין לנו אלא בית אחד
 ובתוכו גי מחילות דפקול . ואם אין הדבק עושה עור אחד ויס כאן די נחיים עם גי חריליס זיכיהם מעוים
 דהדיבוק ככפרד דוני . איכ החפילין גופי' נעשו עני' עורוח ופסולין . עייכ איכני לריך להכניס איע בעומק זה
 הרין לזעמט עד טיעה אוחן ויעשה חפילין מרונעים בלא דבק ואז נלטרך להכניס עלמינו בזה . אבל כל זמן
 שאינו כן אי עומד בנוקווי כאשר קבלתי מרבותי זיל לפסלם עכיל (ועי' בישועות יעקב סיק כיד) ועי' נסיק
 סלחמי' : (ד) ובלכד סיהו כיכרים עכ"פ המריליס וכו' . לכחז נסי' חיי אדם וזיל . וזיל בעכ"פ לריכין סיהו
 הדי' ברים פרודים זה מזה ולא יהיו מדבקים . ולא כמו שטעוין סופרים שמדבקין עיי' דבק רק סלועלה
 עושין כימרים כמו גרין דליע וזיל להלפיד חני' דריטנר : וכן החפילין בלישגדיה היו פרוודס . לפי נק דקוהיל
 דעיי

ה מה שרגילים קצת סופרים שבשעושי את הדי בתים וגותנים אותם בדפוס • הותכין מן העור בין בית לבית כדי שלא ידוי נכוין וכולם ומחמים מקום החתך מבפנים כדי שיהיה נראה מבחוץ שלם יש לספול (נורדכי) (ה) אבל מה שרגילים הסופרים שעיי שמותהים בדפוסם התריצים שבין בית לבית עיי חוט ועיי ימשובו צדדי הבית יותר למטה מן אמצע הבית ולכן הותכים למטה צדדי הבית עד שיהיו שווים ונשארו הבתים מחוברים יחד אפשר להם להתנצל דרוקא בצדדי הבית איכא קפידא דכיון דאין הדופן שלם לא מקרי בית דבית בלא דופן לא הוי בית • משאיכ למטה אפילו היה פתוח לגמרי היה שם בית עליו רק דבעינן שיהיו מעור אחד וכיון שבאמצע גם למטה נשארו מחוברים רק הותכים משני צדדים שפיר הויל עור אחד :

ו תפילין בין של ראש בין של יד הלכה למשה מסיני שיהיו מרובעים בתפרם ובאלכסונו • דהיינו שיהיו ריבוען מכוון ארכו כרחבו כדי שיהי להם אותו אלכסון שאמרו חז"ל כל אמתא בריבועא אמתא ותרי חומשי באלכסונו בקירובי וצריך לרבע גם מקום מושבן וגם הבתים • ועכשף בעויה אין משגיחין כ"א על ראש הבתים שיהיו מרובעות ואין משגיחין על התפירות ועל התיתורא • ויהדרו מאוד לתשגיח על זה (נחמי"ט) כי כל שלשה דברים אלו דהיינו אורך ורוחב הבתים ואורך ורוחב התיתורא והתפירות המה הלכה למשה מסיני שיהיו מרובעי (ו) בריבוע מצומצם ואם לאו הרי הן ספולין • והמניחן לא לבד שהוא במל ממצות תפילין עור הוא מברך ברכות לבטלה • ע"כ צריך הסופר להשגיח על זה במאוד מאוד (לריך ללמוד זאת ונקיפר ונוחה

דעיי הדבק נעשה כאלו היו נומצרין סהרי ונעשים בכל יום סהתפילין נעסין ומחייכות קלף רק שנדבקין יחד ואיכ אף דנדיענד כשר אפי' אם אין הסרין מגיע עד לנטה ויינו סיכר עכ"פ נעינין • וכסמדקקים הנחיים ועיין אח כל הבית נטיח או נבלאכין רק טעוסיין רוסס נבלאכין אפטר דזה לא נקרא סיכר כ"א סיהי הסיכר מחמת הבית ולכתחלה פטיטא דנעינין סיהי הסרין וניע עד לנטה וליע עכ"ל : והנה צפיק הקודם מוצא דגלוני מדינתנו ס"ל דהדבק אינו נחפצי כעור אי ועיכ עוסין אח הנחיים ומעור אחד מונט • גם ידוע שאם הנחיים אינם נומצרים יחד נדבק איכא חטט סומתקלקל הריצ"ש וללחא וידי כל החטטות דאילי עיי הדבק נעשה כעור אי ואין כאן חרין • היה נראה לפעיד לעשותן נעינין זה שהדי נחיים יהיו מדוקקים רק באמצעייתן וכן סלדדים לא יבא ציכחם דבק • כי אז הריבוע נסמר ממה טעהווקקים באמצעייתן ולא יתפרדו זה מזה • וכן סלדדים יהיו חריליס מונט וכספים עכ"פ דדיענד אליכא דכ"ע : ע"ד כתב צ"י חיי אדם • והסופרים טעוליס עור על הדי נחיים ורוטמים צו חריליס צפקין סתהא נראה כ"י די נחיים פקוליס דנהדיא ליחא נגווי וס"ע דכטטולה עיר על ס"ר נעשה של יד • וכ"כ לי הגאון בעל בית מאיר עכ"ל : (ה) אבל מה שרגילים וכ"י • כיכ הנחמי"ט עיי לשוני • וכ"י מלמי"ט כלל י"ח ס"ג כתב שאין להחיר זאת כלל • ונצינה סס ומצאר דצרי וכתב ח"ל • ויותר היה לו להרב (עמחי"ט) להוכיח דאין חילוק בין מן סלד לממטה סהרי הנורדכי יסד דינו המכר על פי"י אי דרש"י וכתב סס להדיא וכן אם הקרע של זו למטה לסד התיתורא וכ"י ספקול ועל זה כתב הנורדכי ש"ס לפקול מה שרגילין כותבי תפילין לחתוך וכ"י אלמא דאין חילוק וכן מוכרח בפשיעות נשיעת רש"י • והתימה על סרצ מחסייק איך צקיס דצריי נראה שנחטב חילוק זה לחתללית קלח וכ"י והא ודאי ליחא להנעיין צרש"י ומרדכי הנ"ל וכ"י

עכ"ל • ונחמי"ט כל דצרי צום דצרי חיעה • הנה צרש"י ודאי אין סוס רוח • וגם מהנורדכי אין כאן סוס חוכמה • והנה סרצ מחסייק נכר ריעו חיעה על הנורדכי איך לומר לאקור מה סהקופר חוחד צידים מנה סנמלל נגווי נכפקקו ונעלמן ומחלקין בין עתיקא לחתחא • והיינו מקום דנחתחא (לפירש"י) מורה על קלקול מעור • ומה זה ענין למה סהקופר חוחד צידים • ונדרחק י"ל כוונת הנורדכי (אף שאין לשונו משמע כן) דכיון דחזינן דנחתחא צ"י סמוכין פקולין והיינו מקום דאורי"י סופן סיחקרנו כולן (וצ"י גם נעתיקא פקולין) איכ מואחר סהקופר עושה כן צפנים של כל הנחיים פטיטא דפקול • ואף שהוא עושה זאת צידים סוף סוף הרי קולן מופסקות • וכל זאת לענין אם חתך צומחיות הנחיים • אבל מה שהוא חוחד למטה בין בית לבית וכל בית וצ"ח טלס ונחא לן למויפקל • כל סהנחיים סלמיים • וגם אין סוס סנרצ לומר סקופן להתקלקל דהא אין סוס סימן על רוע העור כיון סהקופר עושה זאת צידים : (ו) צריבוע מליוולס • ולכן לריכין להודד את סלדדים' אם הן סוות • וצ"ד לא די צ"ה • כי לפצמים אף כי הדי ללעוה סוהה מונט ויינו איכנו ריציב אחיית (כאמר חזיוות איין ציות כלצות מונט) לכן לריכין לעודד גם אף עניי סללכקייס • שאם גם הנה סוויס

לשכת הסיפור

מפת הסיפור כא

מוסר זה הוא ריבוע אחתי - פי מרוביג ונשכחתי סיק ליי :
 (ז) שלא לעשותן קטנים וכו' . כחלה לי דהיה שלא
 לעשותן רחבים יותר ודאי . כי פיניני הרואים נחפלין
 סין רחבות ביותר כמעט מן המוכח להדקן היענז בראש
 בלשן שלא יחי תקלה התחמון וכן החיחורח למוני
 ומתחלה למויחם השערות כאשר לרך להיום מדיחא (פינז
 דחתי פכיכ גם בפי מלחיש) והמקור שיהיו הפרשיות
 כחוצות בלחיות גדולות יכול לעשות את הנית של ראש
 גבוה יותר : (ח) צעוד הנמים . נחשו רי עקיבא איגר
 סי' אי מניח שקלה סופרים המליחי לחמוד מקלף תמונות
 שיין ולדבקן על הנית . ופסקן מוסר דהדיבוק אינו חיבור
 סיחי נחשז מוצר הנית . ובסי' שנות חיים חלק שני סי'
 סתים הלי תפלין חשו' אי הניח בן שעשו בן בלחה
 ונקמות ופסקן מועטס דכין שחמד את הקלף שניתיים
 ותמונת הסיין כשארית מועלמה הויל חק חוכות . ובקוף
 הקסר כתז שהיא סיג מפורש לפסול והוא נמסי' שנה
 דף כיה דחכי רי יוסף לא הוכשרו לנולכח שמים חלח
 טור נהמה נזירה בלכד ומקסה לוחי הילכתח לתפלין
 תפלין בהדיח כמיז למוען שהיה חורת ה' צפיק חלח לעורן
 והאורר חביי סין של תפלין הלמינו וכו' . ואס חיתח
 דיכולין לעשות הסיין בקלף אחר וחי מקסה הרי ייל
 דנושכחח לה שהצור יהיה מנהמה מוחח והסיין מנהורה .
 ולפעיד חי נשים הו לא חיהו . דהא מנרדכי הקסה
 ליווח דלילטרין לחיחורח ומעברתח וחי דכין שחופרן
 עם הנית כחדח חשיבא . וכן ייל צסיין חלו שחס הדבק
 עושה לוחן כחדח עם הנית איכ מלחר שחן הלמינו
 פשיטח פגס הנית ליל מנהורה . והעטס שכתז נשוס חק
 חוכות . הנה לפייז חס עטה את הסיין צדפוס צצור
 ודבק

נווחח ולוחן יד) אבל על גיבה הבתים אין להקסיד
 אם הם יותר או פחות מרחבן :
 ז אורך ורוחב הבתים וגובהן אין להם שיעור .
 ומימי יש לחיש לדברי הגאונים שאומרים (ז)
 שלא לעשותן קמנים מרוחב שתי אצבעות עם
 התיתודא (פרמיג ומחחיש) וכבר ידוע ומפורסם כ
 התפלין הקמנים ביותר במעט אי אפשר שיהיו
 הפרשיות בתובות בהלכתן :
 ח שיין של תפלין הלכה למשה מסיני . דהיינו
 שיעשה (ח) בעוד הבתים של ראש כמין
 שיין בולטת מקמטי העור . אחת מימין ואחת
 משמאל . של ימין המניה של גי' ראשים ושל שמאל
 המניה של ארבעה ראשים . ואם הפך אינו נפסלי
 ובאיטר אולינין בחר ימין ושמאל דעלמא (מגיה)
 לבתחלה יש לעשותן בקמפין של העור ואם עשאן
 בדפוס או שכתבן בדיו על הבית הלבן כשר :
 ט הדין של שיין דהיינו חודה למטה יגיע עד
 מקום התפר דהיינו עד התיתורא אך לא
 למטה כל כך עד שתתכסה מקצתה בתיתורא אלא
 גם קצה התחתון יהיה נראה על התיתורא . והיודין
 שבתוך השיניין צריבין שיגיעו עד למטה שיהיו
 מחוברין בגוף השיניין :
 י תיתורא התפלין בין של יד בין של ראש
 הלכה למשה מסיני . והיינו שישים עור למטה
 לבסות פי הבתים ונראה כעין דף של גשר הנקרא
 תיתורא . יש שעושיין אותה מן העור הבית בעצמו
 ויש שעושיין אותה מעור אחר חזק . ממהורה
 ומעובד לשטה :
 יא מעברתא התפלין גיב בין בשל יד בין בשל
 ראש הלכה למשה מסיני . והיינו שעור
 התיתורא יהא אריך מצד אחד ויעשה בו המעברתא . כיצר . יחתבנה משני צדדים שלא תהא אורכה כמו
 רוחב התיתורא כדי שיהא ניכר ריבוע התיתורא . ובאותה המעברתא עוברת הרצועה ועל שם כך
 נקראת מעברתא (וייל שלא לעשותה רחבה רק כרוחב הרצועה בלוליס ונהעטס סכתנהי נסיק ז') :
 יב הבתים מצוה לעשותן שחורות ושישחירן לשמה . ובדיעבד אם לא השחירן או השחירן שלא
 לשמה או שהשחירן עכרים יש מבשירין . וייא דבתים שחורים הלכה למשה מסיני כמו רצועות
 שחורות . ולכן אף בדיעבד פסול כמו ברצועות . וכן יש להחמיר (רוז הפוסקים ועי' נוציק סי' אי' סגן
 הו' צירוסלנו) :
 יג בענין השחירת התפלין . הרוצה לצאת מדי כל הפסיקות ישחיר אותן רק בצבע שחור שאין
 בו טמא כלל שיהיו שחורים רק בחוותא בעלמא . והמשחירן במין גלאנין שאי אפשר לקלפו
 אעפי' שיכולין להסירו מן העור בפירודין דקין מימ אין בירינו לפסול . אבל מה שחדשו קצת סופרים
 שמשחירין בטיחה שיכולין לקלפה בשלמית מכל הצדדים מן התפלין והיא כמו נייר שחור זהו פסול
 (כיכ נפי' חיי' חרס וניש' נשנות חרס' סהקכיס עיוו הגלון צעל צי' מליר) :
 יד וגם אם הטיחה הוא בענין שאין יכולין לקלוף אותה . יחדרו מאור הסופרים להשגיח שיהיו
 הבתים

ודבק חמיכת העור הזה שספין זולעת זו על הצית היה כסר . ונאמח המעסה שהיתה בקבלתו כך היתה סהסופר עשה דרפוס אח הסין בחמיכת קלף ודבקה כך על הצית ופקלרה גלוני מדינתו יליו . וגם נראה דגם כסחותך חנווטת הספין חין לפסלן ונטעס חית לדין דמכסירינין לעשות לוחן דרפוס ולא פסלינין מוסוס חית כמוצאר צניי עייס . והעיקר נראה לפסול מן העעס פכתנ בחסו רי עקיבא חיגר מוסוס דהדבק חית עוסה לחו חינור או דלכל הפחות ספיקא חוי עייס :

כב (א) קלף כסר . כן הציח צניי צסס הקמיק וחליח והגהמיי . וכחצ עייז הכני וחיל

ואחי מוליח להס עעס דהא צצרייחא עולין צוועלית חכיל וצוועלית לא סייך כסר ופסול וחליכ כל קלף חוי ספיר לכרוך וחיוה אפסר לומר דכל מילי דתפילין צעיקין מן המותר צפין והלכך אס צא לכרנן צקלף לך צא יחא מדצר פסול חצל צוועלית דלא סייך ציי פסול ספיר דמי עכיל . והגלח מחרחיוו זליצ צצילוריו סיק קיה כחצ דלפיי ליע חנוחי לא לוקיס סס (צצנת דף כ"ח) על סוועלית . והכס לכאורה ייל קלת דכין דחיו לריך להיות דוקא קלף ויסול להיות גייכ וועלית כדאיתח צצרייחא לא סייך לומר דעייז חני רי יוסף דלא הוכסרו לעלחכח סמיס חלא עור צהומ עורסה צלצר כיון דיטול להיות גס וועלית . וגם צציווסח רצה (שכי קילפח או סילפח) ודחי חין כוונתו דוקא קלף דהא ליחא צצרייחא . חאונס הכס צצוסקי הקסו סס וכי חין לצרייחא לצטות וכי וכן הקסו לחי דצעי למיער לצערן חנוחי נקט עור . וחיי הפיי דודחי עיקרל דצרייחא חחמס קחי חלא דקסיל חנוחי כיוו חחי דהוה חוה . וצחא קסקיל ועני למלוח כיוו לילוף וייכי לחסלין לעורן או לצערן עייס . ולפיי ודחי קסיל דהומיל דכיוו לענין חסלין סחס צא לקחח קלף לכרוך צו הפרסיות . וצעי חלחייס כחצ לחרץ עפפייס חנורכי צוועצרחא דכיון סהיח חפרה עס הצית כצית עלמו דמיוח סחייכ סכא כיון דקלף זה ככרך על הפרסה וחמוצ עס הפרסה עיי חפירת חכית פסיעח דדינו כמו הפרסה וחצית עלמו . ועדיין ליע לפעיר דחייכ חייך צעי למיוור חלא

הבתים מרובעים בעצמן . לא כמו שעושין קצת סופרים בורים שאין משגיחין על ריבוע גוף הבתים רק שמרבעין אותם אח"כ בטיחה זו העבה . והי פיסול גמור . כי הבתים צריבין להיות מרובעין בעצמן ואינו מועיל מה שהטיח הזה מרבען . גם יזהרו שלא יהיה הטיח הזה עב יותר מעור הבית אלא יהיה דק ממנו . ואסור ליתן לתוך טיה זה עצם פיל שחוק . משום דבעינין מן המותר בסוף (נצ"ק ס"י ח')

כב הנחת הפרשיות לתוך הבתים ותפירת הבתים . ובו ז' סעיפים :

א אעפ"י שכבר קרא כל פרשה ופרשה כמה פעמים (כמו"ס צקי ע"י סע"י י) בכל זאת כשהוא בא להניחם לתוך הבתים צריך לחזור ולקרועם בדקדוק גדול ובעיון היטב אם אין בהן איזה פסול . וגם לדקדק היטב להניח הפרשיות של ראש כסדרין דהיינו קדש בבית החיצון שהוא לצד שמאל של המניח ואחרי' ודוה כי באך בבית שני שמע בשלישי ודוה אם שמע ברביעי שהוא בית החיצון לצד ימין של המניח . שבאופן זה האדם העומד כנגד האיש שהתפילין עליו אם היה קורא את הפרשיות דוה קורא אותן כסדר שהן כתובין בתורה קדש ודב"י שמע והא"ש . ואם שינה פסול (ודיי חסלין דרי"ס יצולרו חיי"ס צקי כ"ו) ובאיטר אזלי גייכ רק בתר ימין ושמאל דעלמא :

ב יגלול כל פרשה מסופה לתחלתה ובורכה בקלף קטן . להרמב"ם גם בריכה זו (צוועלית או צקלף) הלכה למשה מסיני . היא ולשאר פוסקים אינה הלמ"מ ולכן אם לא ברבן בשר בדיעבד אם אין לו תפילין אחרים (צ"ח לדעת העור) ולבולא עלמא הלכה למשה מסיני היא שיכרוך עליו שער מברמה או חיה חטהורים . ונוהגין לכרוך שער על הפרשה ואח"כ כורכין עלי' (א) קלף כשר וחזורין וכורכין עלי' שער . ונהגו שיהא שער זה של זנב עגל כדי לכפר על עון עגל (סיווסח רצס) ואם לא מצא של עגל כורך בשל פרה או של שור . ורוחץ תחלה היטב את השער שיהא נקי . קצת שער זה צריך שיראה חוץ לבתים . וטוב שיצא אצל פי ודוה אם שמע בצד הסונה לפרשת קדש . ויהא פחות מבשעורה :

ג יתן כל פרשה בבית שלה שתהא עומדת וקוסה בביתה . וידוה הגליון העליון דהיינו השורה העליונה למעלה לצד גג הבית והגליון התחתון לצד סה הבתים . והתחלת הפרשה לצד ימין חקורא (דסיינו חרס חנוור כנגד חייס סהחסלין עליו) שאם בא לפתח ולקרוא ידו לפנוי כהלכתן ; הלכה

הוא יתן כל פרשה בבית שלה שתהא עומדת וקוסה בביתה . וידוה הגליון העליון דהיינו השורה העליונה למעלה לצד גג הבית והגליון התחתון לצד סה הבתים . והתחלת הפרשה לצד ימין חקורא (דסיינו חרס חנוור כנגד חייס סהחסלין עליו) שאם בא לפתח ולקרוא ידו לפנוי כהלכתן ; הלכה

לשבת הסופר

קמת הסופר כב

אלא לשען : (ב) ואם פיתח ועשה עשר תפירות כשר - דכחסידי טענו לוי טעמו כהונה ועצמו יהודה טעמו ולכותן קן עשה - וכן אם הוסיף ועשה יד תפירות כנגד תוספת ועשה ואחרים גייס כשר - כיצד צעצועטא רבה - וגם הרמזים כתב ולא עשה תפירות יי או יד עושה - חצל הורדכי כתב קתם טעם פתח או הוסיף לא פסק וכתב הדין טען נראה ונדברי הרמזים ונדברי כל הפוסקים - וסייג מדכתב הרמזים עושה יל דלכתחלה יכול לעשות גם יי או יד ונדעינד צכל ענין כשר : (ג) נוהגין צכל ראש וכו' - הדין צסיק ליה הקשה ומחר טעמי קעי כח כחצ צחס תפילין טעמי צעו החפירה צין כל ציה וציה למה הולך לכתוב זאת צקעי ויי צצכתב כל ארבע פרשיות צקלף אחר - ותי דצקעי כח כחצ העור והטעי לעטא דלכתחלה וצקעי ויי כחצ ובלבד וכו' דמורה טעמי צדיענד ומעב - וצו צחצ דקשה על הרמז טכתב ויהא אם לא עשה רק יי תפירות וכו' אינו פסקל סיה לו לומר גם על חוט החפירה צין הצחים כן - וצסי מולחט כלל יי ציה בקיה כתב חיל - והטיי סיק ליה צחלה רחם לפרש לטון העור וטיע דצדי קלפים כפרדים לאו לעיכובא הוא ולצקוף נראה שחזר ופירושו זה עיי דצדי הרמז עיי ותימה על הפרטיג טהעתיק צחס הטיי צפטיעות כחלה דציו וליע לעניד עכיל - ולטעיד הדין עם הפרטיג ולינו כחלה כלל לומר טהטיי חזר ופירושו (וגם צטיע טל החייל כתב על טס הטיי טלינו ומעב) וחץ טכתב דלטיי קשה על הרמז א חומי לא ציאר - הנה צצביל קוטיח חין לצביל דצרים טמוכרחים צעוטיע - גם חין לומר צצביל הקוטיח דארעיל חולק וקיל דמעב אטיי צדיענד - דליכ טטיעיל דקטיח טעם הוא חולק סיה לו לצאר (ובלחיה כווי כחלה לפעיד מוכרה דליכא למימר דהך דקעי כח הוא לעכב דחא כתב טיעציר חוט החפירה חיה ודלי חינו לעיכוב דחא צגוי לא כוכר אלא חוט או עטיחה) ונדלי הטיי לא חזר אלא טכתב דים קוטיח על הרמז חצל צצביל קוטיח חין לחזור מדצרים הטולדקים כי לכל קוטיח יי לה תירוח - וייל לפעיד כי הרמז טעלמו קונק על זה דמדיקת המוצר צלשונו טכתב צקעי יי ובלבד וכו' וכאן לא כתב כן - וזה ידעו כי טס לעיכובא

ד הלכה למשה מסיני שיהיו התפילין נתפרין בגדי בהמה וחיה המדורים כמו שנתפרין ידיעות הסית - וכמו שנתבאר בסיי ייז סעי' א' ב' עייש :

ה כבר כתבנו (צסיי כ"א סיה) שהלכה למשה מסיני היא שיהיו התפירות מרובעות בריבוע מצומצם - וצריכין להשגיח על זה במאוד מאוד - אם התיתורא היא מעור אחר לא מעור הבית צריכין לזהר בתפירות שיתפור גם את הקצוות מעור הבית עם התיתורא לא את התיתורא לבדה - ויש מנדחין עוד חתיכת עור מרובעת כמדת התיתורא ממש בין הכפלים כדי שתהא התיתורא יותר עבה וחזקה וגם העור הזה תופרין עם התיתורא וקצוות הבית (לצט) :

ו יתפור בכל צד שלש תפירות שיהיו כולן שנים עשר (כנגד סנמי ישראל) (ב) ואם פיתח ועשה עשר תפירות כשר וכן אם הוסיף ועשה יד תפירות גיי כשר - ולפי שיש אומרים שבכל תפילה של ראש (לעטיי טכתבו הפרטיג דדי קלפים) צריכין ליתן חוט או משיחה בין בית לבית - לכן (ג) נוהגין שבשל ראש מעבירין חוט התפירה בין כל בית ובית :

ז יש מי שאומר שייב תפירות אלו יהיו כולן בחוט אחד - ואם נפסק ייא דיכול לקשרו (טיי) וייא דכשנפסק החוט לא מהני קשירה כי אז נראה שהחוט הוא קלוש אבל כשהחוט הוא קצר יכולין לקשור בו חוט אחר לגמור את התפירות (ציה) ואם אין לו גידין אחרים יש לסמוך על הסברא דראשונה לקשור חוט שנפסק (פרטיג) :

כג דיני הרצועות - וכו' ה' סעיפים :

א עור הרצועות צריך גיי שיהי מעור בהמה וחיה ועוף המדורים - ומוב שיהיו מעור העגל (הריח מחוכסטיי כעוטס העער צנסיי הקורס) וצריכין (א) שיהיו מעובדין לשמה ויאם נתעבדו שלא לשמה פסולין

ובאן לכתחלה - ועוד ייל דכיון דהרמז ציאר דצבא קמייתח דהך קעי יתפור טלם תפירות וכו' אינה אלא לכתחלה ומיילא יובן דגם חין חין אלא לכתחלה ולא לעיכובא דחא צחדא ונחחא ונחתיכו צטיע - ודצנ הלמד מענינו הוא : וכאשר נדקדק צלשו קדשו טל רציו הרמז זיל - הנה כתב ויהא אם לא עשה רק יי תפירות או פחות מזה אינו כפכל - ולא ציאר דגם אם הוסיף תפירות אינו כפכל - וצחחלי דפיתח חומר צכפילא אם לא עשה רק יי או פחות - ולא הקפיק לומר צקיור אם לא עשה רק פחות עתפירות הכיל אינו כפכל - וזה נראה צעליל טכל מותר הגיה זאת לא צחא אלא לאפוקי מהא דמטעע וולשון טיר דאם עשה פחות מיי תפירות פקול - עי ציי :

בג (א) שיהיו מעובדין לשמה - הרמז כתב הטעם טעמו טיהיו טחורות איכ לריך טיענדס ויטמירן לטמן

פסולין . ולא מהני מה שמשחירין אותן לשמה . וכשרות בין מעור בין מקלה :

ב הלכה למשה מסיני שיהיו הרצועות שחורות מבחיץ . ועריבין לרקק בזה מאוד שיהיו תמיד שחורות בתכלית השחרות . ואם הזכרו משחרותן יחזיר וישחירן כראוי . ונ"ל דיש לרקק (ב) להשמיר גם החודים דהיינו מקום החתך . אם נמשחו הרצועות בשמן דג טמא שנקרא פישמראהן אין בזה קפידא משום דהך משיחה אינה גורמת עיקר השיחור . ועיקר צבע השיחור נעשה מדבר המהור . והמשיחה היא רק להציל הצבע לחוותא ולרכך את העור ליפותו ואין קפידא בזה אם הוא מדבר טמא (ט"ז ס"ג ד') ומימי נראה דלכתחלי יש לרקק ליקח שומן כשר (כמסיל נסי"ז ס"ד לענין המעלימים סלמורי המפר . וע"ל ס"ג ד' ס"ג) :

ג צריך שישחירן ישראל גדול בן דעת לשמה . ואם השחירן שלא לשמן או שהשחירן עכרים פסולין אפי' בדיעבד . ואפי' אם חורג ישראל והשחירן לשמן לא מהני (דג"מ) ואם אין לו רצועות אחרות ישחיר הצד השני לשמה (פ"ג) אבל לכתחלה צריבין להיות ונוהגין לבר . דהיינו שתור וחלק למצוה מן המובחר (ואם הסמירן אשה או קטן וגדול עומד ע"ג ע"י הקיפה י"ח) :

ד שיעור רוחב הרצועות בין של ראש בין של יד לא פחות מאורך שעורה (כיכ המוסקיס ונספר מלאים הניא טכ"ן הוא נמחמוט ס"ס ז"ל) ושיעור ארכו . בשל ראש י"א של צד ימין עד המבור ושל שמאל עד החזה . וי"א דשניהן עד המבור או למעלה ממנו מעט . וי"א של ימין עד המילה ושל שמאל עד המבור (טור ול"ג) ושל יד לכתחלה כדי שיהדקה על הזרוע ויעשה בה ז' כריכות ומתחה עד האצבע האמצעי ויכרוך ממנה על האצבע שלש כריכות ויקשור . ובדיעבד אפי' אין בה כדי לעשות את ז' הכריכות אלא להדקה על הזרוע ולמתחה עד האצבע ולעשות שם ג' כריכו' ויקשור ג"כ סגי . ואם עשאן ארוכות יותר בין של ראש בין של יד שפיר דמי :

ה (ג) קשר של תפילין הלכה למשה מסיני . דהיינו בשל ראש יהי הקשר כמין דלית . ויש שעושין אותו מרובע ואינו נכון אלא יעשוהו כמין דלית ממש . ואי אפשר ללמדו בכתב אלא בראיית העין . ובשל יד עושין כמין וי"ד להשלים אותיות שדי עם השיין שבשל ראש . ולא יקשה הקשרים עד לאתרי שעשה את השיין בבית של

לשמן . והסרעין הקטס עליו מה נכך פלגין המורה לשמה אצל דלנוח אצל עיבוד כלל . וקפידא אליעזר הוא לפעיד דהא בגמי שנת דף כיה לעריי נהי דגמירי סמורות טמורות ע"י גמירי . ומכ"ס דליכא לחקשו"י כהי דגמירי סמורות עבודות ע"י גמירי . ועניא טס הסרעין נקס הלבוש דלריבין עיבוד סיהיו רכין לכריכה ולקפידא . ואכתי ליע לפעיד דהא הכריכות ללו דלריי תס סקפידא כיון טעמים אפטר לקטרס נס בלי עיבוד כלל אך סיאח מעבדן סיהיו טוחין יוחר לקפידא עיני מואר סלחן העיבוד מן החלכה . מכ"ל דנע"י לשמה . ואלוי י"ל מעוס דנמס' קוטס דף י"ז ע"א דרס רנח בזכות סלמור אברהם אבינו אס מחוט ועד סרוך כעל זכו כניו לסחי מלות חוט סל חלכה ורלועה סל חפלין . וכיון דסרוך כעל מפתחא מעובד סיהי טוח לכריכה וקפידא גס הרלועות סל חפלין ל"ל כן . וכיון דמדינא לריבין עיבוד לריך סחסי לשמה . והלחיץ פיד מולי אצל כתב דהרעזים מפרס פלגחא דרנבן ורעזיב ברלועות וסקס כרעזיב . אונס נחקרה אי (א"ח ט"ז) כתנתי הוכחה דהרעזים מפרס כמו רפי' דרנח כתיב . והלכתא כותי' : ולא רחוקה היא לפעיד לומר כי הרעזים מלח אה זלזים כרייתא אטר לא נודעת לס דרלועות צע"י עיבוד לשמה . וכיכ טסאי כלי צמחה עקומות וזכעין זה כתב הצי' כפי' רע"א לענין מה סכתב סרעזים דסיס סקול ארוכסקטות . וע"י ביאורי הגר"ח"ו : (ב) להסמיר גס סמוריס וכ"י . הנה סרעזים כתב דלמורי הרלועה סחי' כעין סקלילה וכחצ עוד וטי' היא להפליץ סיהיו כולן סמורות סקלילה וסרלועה כולה . וכבר כתב הצי' והדיע נקס סחי' דלפי"ז יס להסמיר אה סרלועות גס מלד סכיס אלה סלח נהגו כן . אצל מקוס סחחך סכרלח ומחזן (צפרט כסרעור עב ומסחירין סחלה כל העור סלס ולחיכ סוחכין ארתו לרלועות) נראה לפעיד דודאי יס לרקק להסמירו טס . ואלוי בכלל סלעניץ היא כיון סכרלח ומחזן : (ג) קטר סל חפלין וסי' . כתב כפי' מלאים סוף כלל כ"י ח"ל . אס סחח סחפלין כדי לצדוק ספרסיות וכדומה וספרן אחיכ מחדס לא יתן הרלועה תוך סועצרתח עם סקטר סיסן אלה יסירחו ויתן הרלועה אל סועצרתח ועשה סקטר מחדס . דיש לסקוקי צוח מוסס מעסה ולא מן העסוי וכמדומני סוענתי כן נקס סרצ מואריס קלרגיח וללהיט עכ"ל . ולמסיל כפי' י"ז סקיא נקס הצי' ע"ס . גס צוח ליכא מעוס מעסה ולא מן העסוי דהא סחפידה היא גמר סכטר סחפלין . וכיכ הוא דהא סכח מעסה סקטר סחלה כסכטר וללויך :

(ח) אס

ראש

ראש ואח"כ יעשה את הדלית ואח"כ את דוויד כסדר אותיות השם . ויש לעשות את הקשרים לשמה ולא ע"י אשה ולא ע"י קטן (כמו"ג וע"ן מקרא י"ח) :

כד דיני בדיקת התפילין ואם נתקלקלו התפילין או הרצועות . וכו' ו' סעיפים :

א תפילין שהוחזקו בכשרות מן הדין כל זמן שהיו שלם הרי הן בחוקתן ואינן צריכין בדיקה . ואין חוששין שמא נמחק בתוכן אות או שמה נקבו . ומ"מ נכון לבדקן מסני שמתקלקלן לפעמים מן הויעדה . ואם אינו מניח אותן אלא למרקש צריכין בדיקה שני פעמים בכל שבע שנים . ל"י יש לחוש שמא נתעפשו . וכן אם נקרע החיפוי צריכין בדיקה . וכן אם נשרו במים . ומ"מ אם אין לו מי שידוע לבדקם ולחזור לתפרן יניחן כך בלא בדיקה שלא יתבטל ממצות תפילין :

ב (א) אם נקרעו קצת הבתים מבחוץ בין בשל ראש בין בשל יד (תשו"י פ"י אי"ח סי' י"י) פסול אבל אם מבחוץ הבתים שלמים רק שנקרעו בשל ראש מחיצות המנימות אם נקרעו כך שני בתים זה אצל זה (ב) פסול . אבל אם אינם זה אצל זה בטען ראשון ושלישי כיון שבית אחד שלם ביניהם כשר :

ג אם נתקלקל ריבוען מסולין עד שיתקנם וצריכין להשגיח על זה במאוד מאוד :

ד אם נפסקו שתי תפירות זו אצל זו או שנפסקו שלש תפירות אפילו זו שלא בנגד זו הרי אלו פסולים מספק . וכל זמן שאי אפשר לו לתקן ונס אין לו אחרים יניחן בלא ברכה :

ה אם נקרעו הפרשיות הדין כמו בסית שנתבאר בס"י י"ח (די"מ רס"י ל"ג) :

ו אם נפסקה רצועה (ג) למעלה מן השיעורין שנזכרו בס"י כ"ג ס"ד לא מהני לה לא קשירה ולא תפירה . אבל למטה מן השיעורין האמ"ל (ד) מהני להו קשירה או תפירה . וי"א כי רק במתן שמקף את דראש ואת הזרוע לא מהני קשירה או תפירה :

לוחם הרצועה עד האלבע האולעי ולכרוך עליו ב' כותבי ע"י וכו' כ"ד סמק"י וכו' ותוחם וכו' כיון שאלו עסקי הכתובים הם . והנה נלחם לטען החיה והק"ע לא עשנו סבי . ח"ו לדיקא

כד (א) אם נקרעו קלת וכו' . ומשוע שאלם יש ח"י נקב כל שהוא צניח פסול . וכן ומשוע שאיר סי' ל"ע סק"ו ע"ש . ואף שיש מנכנים קלף דצוק וזה שהקופרים מניחים לחזק את הבית (הנקרה פונע"ר) לא מחייב לדעת הגדולים האווררים לדבק לא עובי וע' צ"י שטח ח"ים חלק כח"ס ה"י הפילין סי' ס"ג שכתב על זה והק"ע לפסול ח"י לתוכשירין תפילין משחי עורות . ואף שלפע"ד לדידמו אינו מוכרח . אבל להפסקלן הפילין משחי עורות נראה דחיי להחמיר . ולריכין להשגיח על זה כי שכיח הוא . שהקדמות משתחקות ונעשים שמה נקבים : (ב) פסול . נשיע עבאר דנושוס ספיקא אנו פוקלים בכל ענין . וא"כ פשיטא דכל זמן שאינו יכול למחול תפילין אחרים יניח אלו . בלא ברכה : (ג) למעלה מן השיעורין וכו' . הרא"ש הנציח תשו"י גאון דרצועה ליכא תפירה כלל צבוח אלא בוכה . וכו' ע"י הראשון וחיירי צר"עה הוקפת הראש והזרוע דתחם צע"י קשירה תוחם אבל הרצועות החליות לזעה לא שייך בהו קשירה שנאמר וקשרתם לזרוע על ירך והיו לזעופות צין עיניך דוקא על היד ועל הראש הוא דכתיב קשירה לזעופי קשירה שאינה תוחם אבל רצועות החליות לא שייך לאקור בהו קשירה ותפירה דהא צע"י רב דיוני לזעופי דאם לא כשתייך צרצועות אלא כ"ש ח"ן לקשר בשרוע עכ"ל . ולא זכיתי להבין דצ"י הקדושים . ומה בכך דרצ דיע"י צע"י לזעופי דרצועה כשרה כיון דסתמא דגו"י מסיק ולא היא ודא"ה להו שיעורא . אי"כ כל שיעור הרצועה מקטנא חד דיכא אית לה . ואולי בוכתו כיון דרצ דיוני צע"י לאכשורי צע"י דהך שיעורא לאו מדא"י הוא ואין קצרה לאקור ע"ס קשירה ותפירה . ומ"מ לפע"ד הנכ"ל לשון הגאון שכתב רצועה ליכא תפירה כל"ל צבוח וכו' נראה בוכתו דבכל הרצועה ליכא צה תפירה . ובס' המרומה כתב כן להדיא שלאחר שהציח את השיעורים לש"י ולש"י כתב נפקה הרצועה ולא קשאר צה כשיעור פ"י לעיל ח"ן לה תקנה וכו' . וכבר כתב הנ"י דגם דעת הרמב"ם נראה כן . ובאמת טגס לשון שאר הפוסקים נראה כן . ולכן נודאי ח"ן לבדך על"י אם נפסקה למעלה מן השיעורים . אך אם בלד השמאל נפסקה לזעה גההזה . אף כי לדעת הרמב"ם והק"ע ל"ל עד קווד לטבור . מ"מ כיון דרוב הפוסקים כתבו עד החזה כ"ל דשפיר יכול לבדך על"י . ופשיטא דזעופי לחסרן מלקשרן כו"ש צפנים כיון דבתפירה יש מקילין בכל מקום : (ד) וכו' להו קשירה או תפירה . כתב הנוחלים השקל דע"י אחר שחפר למעלה עשיעור זה לדיך אחר שהקיף הזרוע והח"י יחזור למעלה ויכרוך על הזרוע ז' כריכות דא"כ עסקי הכתובים הם . והנה נלחם לטען החיה והק"ע לא עשנו סבי . ח"ו לדיקא

לדינא לבאורא ומתחד לעשות כן. אמנם ראיתי צדיק שטוח
חיים טובים קמים הלי תפילין מקו"י ניד כחז שהעולם
אינו טהורין בזה כהנהפוך וכחז ליסב האנהג משום
דכח"י אמרי כל הראוי לצילה אין צילה ועכבה זו :

כה (א) המנה עליו זכ"י. כחז צפסר החיים

שקאל צקלף המעובד לשם כחיו
וזמנאי להשחמט צו גם לחול וכחזו עליו גע. אם נותר
אחיב ליעול אם הקלף הזה של הגע לצית ולגוף הפרסיות
של תפילין. והעלה שאין לעשות ענג שום תפילין ומהות
או ק"ת וכן מהגליון של גע כפי השיעור שצריכין להגע
ולהגליון. כי צכתיצת הגע נפקע זלח ונותרת לבונה.

אבל העותר נותר לכתוב עליו אח"כ עזחה. כי מה שאין
לו צו לורך לגע לא נפקע עתורת לשונה ע"ש : (ב)
כאזנתי ולר צ"י. ואפי' אם הזכיר צע"דו גס תייע עיי
ונאחר שחתך את היריעה ושרעטה לשם ק"ת הרי צירר

שהיא לשם ק"ת. ועי' פרו"ג ס"י ל"צ אי"ח קק"י שהקשה
בזה על הא"ר נחא דל' ראש עושין אותה של י. אבל
לפני"ש צחקיה אי' אות ל"ה ל"י הגס ונלצד הקס הורדה
יש צפאן גס חשש מקרון לשונה דתפילין ונחה : (ג) אין
עושין ונהן ונחה. כגון שצכ"ת ככתב פרשת שו"ע צקוף
הדף ורולה להוסיף לכתוב צגליון שלונטה פי' והיה אם
שו"ע. וכן אם רולה לקחת פי' שו"ע ונתפילין ולהצר אלי

עוד קלף לכתוב עליו פי' והיה אם שו"ע. או להצר אלי
פי' והיה אם שו"ע ונתפילין אחרים שהוא יודע שכתבו
לאחי"כ. שאין זה עשום שלא כקדרן. ויי"ו אקור ופני
שאין מורידין ונקדשה חנוכה לקדושה קלה : (ד) לא
תפילין ולא עזחה. לשון הש"ע ציר"ד ס"י ר"ל ק"ח ק"ת
או תפילין שצלו אין עושין ונהן ונחה ואין כותבין אותה
על גליוני ק"ת וכ"י. ונלשון זה איכא לנשנוע כי רק עזחה
אין כותבין על גליוני ק"ת אבל תפילין כותבין ופני
שקדושת תפילין גדולה כקדושת ק"ת. כאשר לרד צנו"ה
ס"י קע"ד (וקלת חנוה שלא הביא לשון ש"ע שצכאן)

אבל אי אפשר לומר כן שהרי צ"י צל"ח ס"י ל"צ כתב
צע"ל דקדושת ק"ת חנוכה ונולות תפילין. והנה לשון
הרמב"ם צ"ה ה"י אי' הוא ג"כ כלשון הש"ע. אבל לדי"י
כיחא דכ"ל דכ"ל דלשונה דקדושת חנוכה לא מהכי לקדושה
קלה. אלא כל קדושה וקדושה לריכח דוקא לשונה מוש.

דהיינו לשם קדושה די"ה. ולכן לא הולך לומר דאין

כותבין על גליוני ק"ת תפילין ושום הורדה. דלא בלא"ה כו"י אין כותבין ושום דהקלף אינו מעובד לשם תפילין. ואך
עזחה דכ"ל להרמב"ם דלא צ"י עיבוד לשונה הולך לומר דאין כותבין ושום הורדה. וכן לפע"ד הוכחה גדולה
דמאנכ"ס הכ"י ס"ל דלשונה דקדושת חנוכה לא נישב לשונה דקדושה קלה (ועני"ש אי"ה צחקיה אי' אות ל"ה) אבל
הצ"י שכתב צל"ח ס"י ל"צ קע"י ח"י דקלף מעובד לשם ק"ת כותבין עליו תפילין קשה לפע"ד. אונאי כתב דאין
כותבין

תמידה אבל למטה מהני (ה) ויי"א עוד דגם במה
שמקף את הראש ואת הורוע קשירה היא דלא
מהני אבל תמידה מהני והיא שתהא התמידה
לצד פנים ולא לצד חוץ. ובישעת הדחק יש לסמוך
גם על המקילים האלו שלא יתבטל ממצות תפילין.
אבל לענין ברכה גם על הברשים לפי הדעה
האמצעית אין לברך עליהם. וגם יש להחמיר
שלא לקשרן אלא לתפרן. והיכא דאפשר יש
לתפרן דוקא בנידון. ואם נפסקה רצועה ברהבה
ונשאר ברהבה פחות מכשעורה י"ל דרשאי לתפור
בכל מקום וצ"ע גם בזה (פרו"ג) (וע"ל ס"י כ"ה
קע"י ח"י דאסור להפוך הקלות של הרצועות) :

כה שאין מורידין מקדושה חמורה
לקדושה קלה. ובו ז' סעיפים.

א קלף המעובד לשם קדושה אסור לשנותו
לדבר חול (דהנחה לגוף הקדושה ויילתא היא
לע"פ זה שלא לשנותו לחול) אלא אי"כ (א) התנה עליו
בתולית העיבוד. ואם כבר התחיל לכתוב עליו
שוב אסור לשנותו אעפ"י שהתנה עליו. וגם הוי
דבר חול :

ב כבר מבואר בס"י ב' סעיף ד' איך לעבד את
הקלף שיוכשר בין לס"ת בין לתפילין בין
למוזות. ואם התחיל לכתוב ס"ת ונפסלה היריעה
אסור לכתוב על הנותר תפילין או מוזה מפני
שאין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה ובין
שכבר התחיל לכתוב עליו הו"ל (ב) כאומני'
וצ"י ב"י (דלקון קע"י ו') (עי' נוצ"ת ס"י קע"ד ועני"ש
אי"ה צחקיה אי' אות י"ט) :

ג ספר תורה או תפילין שבלו (ג) אין עושין
מהן מוזה. ואין כותבין על גליוני ס"ת
(ד) לא תפילין ולא מוזה. וכן אסור לקחת
דגליונות לתקן בהן ס"ת אחר. ואפי' לתקן הס"ת
עצמו בגליונותיו אסור. אלא אם אי אפשר לתקנו
בענין אחר. או מותר לתקנו בגליונותיו של עצמו
(עי' צח"ס סופר ס"י דע"ט) :

אסור

לשבת השמיני

למטת השמיני

לחצין על גליוני סיה וזחה - ולא כתב דלחץ כחצין עלי
 חפילין : (ה) אפי' חץ לו חפילין של יד וסי' - הקטנה
 סמורג יחסי עשה דחפילין של יד ונדחו ליה דלחץ
 שורדין - וכל וממי עתה לרץ לעלות עליו עור אחד
 חתי הסודה - ולא הוי צמידה - עוד יל וטוס דהוי
 טקס שאינה טוס בכל : (ו) קדושתו סמורה וכו' - נטיע
 חיפה דאם החכה עליהם ונתחלם וזחר - חבל צפי' ונלחיש
 הביא ויט' הארץ טקס רביע' טמחה דלחצר טלנעס לא
 עמי סמנאי - והניחו ראי' מהא דחיפה צפי' דיוחא (דף
 יב ע"ב) ילנע ר' חסא חומר להביא צגרי כהיג טכצין
 לבסן הדיוע חיר שחי הסודות צדצר צגדים טכטחמועו
 צס קדושתו סמורה יטחמוע צס קדושתו קלה - וחי חכמה
 דעתיקרא עמי חץ לך סמאי גדול מהס דכיון דדינא הכי
 לכפי לחקין טלאר ענדוהו טל כסן גדול יטחמוע צהן
 כסן סדיוע - אלא כי עמי סמאי דוקא להוליא וסמורה
 סמחה חבל להוליא וסמורה עטקס לא עמי - ולפעיד יל
 להכך פוקקיס דקיל דעמי סמאי - כי סכה לכחירה יט
 לסנן עמי קמחמה רבי צפטיעות צגדים טכטחמוע וכו'
 וחי ר' דוקא קרא קדריט' דילמא גזמיט הוא להחיר -
 וליל כיון דקרא חיכא למידעס צלמסי אמריי חי כרי יהודה
 חי כריי חיכ' מיסחצר יוחר ללוקימה לדרעא אמרייחא
 ולומר דעגדים טכטחמוע צס קיה יטחמוע צס קיק -
 ולפי' יל דלעג' דערל חיקור הורדה חץ כאל כיון דלהכי
 חסקין עמי כיון דללו לורח חרעח הוא (וגמאי הוא עכ"פ -
 עי' עגיא ס' וי' סקצ' צס חמוסי' צטעה) מיסחצר
 יוחר למידעס דרעא אמרייחא - וצמכי כוחא מה דלכחורה
 קסה עיע דרי דוקא וכו' ליה לי' הא דלחץ שורדין עקדושתו
 סמורה לקדושתו קלה - ולפעיד יל דעמי הכא דלכפי
 לחקין וקיל לריד דעיסחצר יוחר דלחחא קרא להכי וקרא
 דוהיחם לחחא רק טלא לטכטחמוע צס יוהמיס חמר דאי
 כיעח דקרא דילנעס חחא לדרעא אמרייחא חיכ' צעמי קרא
 חמיחם צל ללמד טלריסין גניה - ולדידי' (כיון דקיל
 חצנמו טל כסיג זהו חצנמו טל כסן סדיוע) מיסחצר
 יוחר דקרא חחא להכי דעמוע להטחמוע צס קדושתו קלה
 חלבוהס לעמרי - וכסצרה סגרי צפי' קריד סקצ' (ולעג' -
 דלרינא חקסה טס הפרעג על סגרי עמו קצרה עמי
 סוס) ועמיס עוד צזה צמיה צמקירה חי חח' עי' י' ח' :
 (ז) וזחר לסטח וכו' - כתב צלרי' ונראה צעמי דדוקא
 עי' דחיק סמירו לעשות כן כדקמחי עי' טלחן לו סמלה
 טל די עכ"ל - חבל ערצרי הרמוסי' טוכה דנע טלא עי'
 דחיק ספיר דמי : (ח) ועולה עליהם וכו' - כתב צפי'

ד אסור לשנות תפילין של ראש לעשותה של
 יד (ה) אפילו אין לו תפילין של יד ויש לו
 שתי תשיר - ואפי' ליקח רצועה מהן וליתנה בשל
 יד אסור משום דשל ראש (ו) קדושתו סמורה
 מפני שרובו של שם שדי בשל ראש - אבל משל
 יד לשל ראש מותר לשנות - שיעשה לו די בתים
 בתוכו - ואם היו חדשים שעדיין לא הניחם (ז) מותר
 לשנות אפילו משל ראש לשל יד - דהוסיף לאו
 מילתא היא (ח) ועולה עליהם מכסה עור אחד
 שיהיו נראים בבית אחד :

ה אם נפסקה רצועה של יד סמוך אל הקשר
 אסור להפוך ראש האתר למעלה ולעשות
 שם את הקשר והתתיבה שהי' בו הקשר יקשור
 למטה - משום שמורידו מקדושתו דמתחלה היה
 בו הקשר והיוד ועתה יעשה בו כריכות (וגי' ועי'
 מחשיט) ואם אין הרצועה ארוכה כ"כ אי לא יעשה
 כ"כ כריכות סביב הזרוע - ואף אם ישליך
 חתיכת הרצועה שנפסקה וישאר לו די רצועה -
 נכון ג"כ שלא להפכה אלא לעשות את הקשר
 במקום שהיתה בתחלה קרובה אל הקשר (פרע"ג) ;
 וסודר דאומני' למיצר ביי תפילין לעולם וצר ביי
 תפילין חדא זימנא אסור למיצר ביי זווי - אומני'
 ולא צר ביי או צר ביי לפי שעה ולא אומני' להוי'
 שם לעולם שרי למיצר ביי זווי - ואם עשה כים
 לשם תפילין אפי' צר ביי על דעת לפנותו אסור -
 והיה אם הי' כים והוסיף בו איזה דבר לשם תפילין
 וצר ביי על דעת לפנותו אסור (עי' וגי' ועמיס
 צמקירה חי חח' ליה) ואם התנה עליו מתחלה בכל
 ענין שרי :

ז עור המעובד לשם רצועות ואפילו נתחך לרצועות
 מותר לשנותן לחול (עי' חקירה חי חח' עי' ח') :

כו דיני תפילין דרבינו תם - ובו היס

א כבר מבואר במי' כ"ב מעיקר אי סדר הגות
 הפרשיות בשל ראש - קדש - והיה כי יבאך -
 שמע - והיה אם שמע - וכן בשל יד כך הן מסודרי'
 וזו היא שיטת רשי' והרמב"ם וכן הוא מנהג העולם
 אבל רבינו תם יש לו שיטה אחרת - דהיינו קדש
 משמאל

הן מהן טמכ"ס די צמים צמיה חחא חבל להוליא סמרייחא עו
 חמיס ולהכניסן צמיה לא דלחי' קריד חמייין ענגד לעבר היצ סממיטי' עמוס חבל חסממיטי קדושתו לא וכו' עכ"ל :
 ועסק

כפת המופר לו

למ

לשבת המופר

כז (א) יעשה שתי זוגות תפילין וכו'. סענתי צפס גדול לי כי הקופר שהוא כותב

תפילין דרית יס לו צענמו גיב להניח גם תפילין דרית. ונילחא דניסחצר היא דכל סיסטו נקסירה יסטו נכתיבה וכו': (ב) שתי זוגות תפילין וכו'. כתב צפי מנחת כמן (חידושי נקי מנחת) וזיל ונראה סנכון הדצר לכחוב תפילין של רית לטעפת עליי (שהיא צפי והאיס) חקר עני וויין כסעטו סחולק על הסוקים עי צטור איס קיי ליו נחלק עליו רית פגס הוא חקר צי וויין וכו' גם הגיד לי הרב המופלא מוה' יהודה לויס פגס לחיו הרב נמדית הגר החעורר צוה להעמיד (הסרסיות של) תפילין של רית זקופים כיון שהוא סוכר כן עכיל. וכפי הנראה הוא עיס וצמקוס זקופים ליל סכונות. והנס הרב הגיל סאל זלח מלח הגלון צעל טייב זיל נכתיבה לרית קיי די והסיו וזיל. הנה אלס המדקדקים מחניינים לחוס לדעת רית צמה פגס דצינו האי גלון ורצינו זוקף פיע וסאר גלויס קיינו צעיטתי וכו' כיחוס גיב לדעתו צסוכונת סלון לו מסייע מוסלרי גלויס עכיל. והנס חסונה זלח לפעיד חספיק גם לענין לטועפת. וסלח סכבר דקו רצק צעלי הוסוכיה צהך מילחא והסכיונו סרונה צספרו היקר מוסרת סיג למורה וסלור חורה וצעל מנחת קיי סליל מלח ויו קדמלה לח כיחוס צוה לדעת רית: (ג) וכל סכן סלון להחליף וכו'. חצל הקלף סמוענד לקס תפילין סחס. העלה צסוים צרית חנרהס קיי זי מי דמוסר לכחוב עליו איזה תפילין סירלה צין של רשי צין של רית וכן עור לצחיס ולרנעוים עיס: (ד) סרוב סעולס וכו'. כיכ נהסוי יד חלי קיי הי (עייס וצי צפי מלחיס כלל ייע סיק ייח) וצלחט סלפי אלס סרוב מניחון גם של רית ורק מיעטול דמיעטול יס סלויס מניחון רק של רשי לחדי. גיב של רשי סרוב. דחל של רשי כולס מניחיס:

כז (א) כדי לגול אותה וכו'. וסוגין סמוניחון ריוח כוס סלס היו גוללן אותה צהידוק

סיעב

משמאל המניה. ואחרי ודיה כי יבאך. ואחרי בבית הגי והי אם שמע. ובבית הדי שהוא הרצון מצד הימין שמע. וכן בשל יד מסודרות כך קדשי והכי והאי ש. שמע:

ב ואף שמנהג העולם ברשי ודרמכיס. מיס ירא שמים יצא ידי שניהם (א) נעשה (ב) שתי זוגות תפילין ויניח שתיהן. ויכוין בהגחתן שבאותן שהן כהלכה יוצא ידי חובתו והאחרות הן כרצועות בעלמא. כי מקום יש בראש להניח שתי תפילין וכן בזרוע. ובלבד שלא יהיו רחבות עם המעברתא והתיתורא יותר משתי אצבעות כי אין מקום בראש כיא שיעור ארבע אצבעות (ומהיס) ואם אינו יודע לכוין את המקום ולהניח שתיהן יחד נוהגין שמניחין של רשי ומברכין עליהן ומתפללין בהן ואחר התפלה מניחין של רית בלא ברכות וקורין בהן פרשות שמע. ודיה אם שמע (חצל פ' וסלור אינו לריך לקחוס צסן. ססוזק):

ג גם לרית צריכין לכתבן כסדר שהן כתובות בתורה. לכן בשל יד שהן בקלף אחד יניח חלק כשיעור. י' ודיה אם שמע ויכתוב מתהלה שמע ואחיב והאי ש. וצריך להניח בסוף ס' והאי ש. חלק כשיעור ס' אותיות כדי שפרשת שמע שאחריה תהא פתוחה כמו שהיא פתוחה בתורה. ופרשת ודיה אם שמע שאנו נוהגין בתפילין של רשי לעשותה בסתומה חלוקה כמיש בס"י כי סעוף זי גם בתפילין דרית יעשו בן דדינו שיניחו בסוף ס' ודיה כי יבאך שיעור פתוח ממי אותיות (יוריז) וכן בתחלת והאי ש ובצירוף יהי כשיעור ס' אותיות (יוריז):

ד לא יניח שתי הזוגות בכיס אחד כי האחת מהן חול ואסור להניחן בכיס של תפילין אלא יעשה שני כיסים וסימן לכל כיס שלא להתליפן (ג) וכל שבן שאין להתליף את הרצועה והבתים והפרשיות (סרמיע) ואל יעשה סימנים של

אותיות בגופי התפילין להביר בין של רשי לשל רית אלא ימציאו להם סמניות אחרות שיהי בהן מביעת עין וסימנים מובהקים בגדלן ובקמנן של בתים או ברצועותיהן וכיוצא לא זולת (סס קיי ליה):
ה אם נמצאה רצועה ואין יודעין אם היא של רשי או של רית. במדינות אלו (ד) שרוב העולם מניחין רק תפילין דרשי תולין שוה הרצועה משל רשי ואסורה בשל רית:

כז דיני כתיבת המזוזה. ובו חים.

כיצד כותבין את המזוזה. כותבין שתי פרשיות שמע. והיה אם שמע על דף אחד ביריעה אחת. ומניח לה ריוח מלמעלה כמו חצי ציפורן וכן מלמטה כחצי ציפורן. ובתחלתה ישייר (א) כדי לגול אותה אחר שתכרך. ובסופה אין צריכין להניח כלל רק כדי הקפת גויל לאותיה (סיד):

צריך

הסופרים נהגו כן לפי שעל הרוב כותבין את המגילות על דפין ארוכין ועשרת בני המן אינן אלא י"א שיטין וצריכין למלאות בהן את כל הדף ושאר חלק הרבה לבסוף או ריוח גדול מאוד בין שיטה לשיטה לכן כותבין אותיות גדולות למלאות את הדף . ואעפ"י שבדף אחר אין לעשות אותיות גדולות או קטנות כשאינו מקובל מבעלי המסורה לעשותן שאני הבא כיון שעשרת בני המן כתובין בדף מיוחד בפני עצמן אין להקפיד אף שהדפין האחרים כתובים בכתיבה דקה ודף זה בכתיבה גסה . ומימי אם אין ידועות המגיל' ארוכות ולא יושחת תואר העמוד בשיכתוב בכתיבה בינונית קרוב לכתב של שאר הדפין מוטב לכתוב כתיבה בינונית (סערי אפרים סערי' סעי' כ"ט) :

¶ ומה שנוהגין מקצת סופרים שבמקום שהשם הקדוש מרומז בראשי תיבות או בסופי תיבות עושים את האותיות ההן גדולות . יש למנוע מלעשות כן לכתחלה . ומימי אין לפסול את הכתובות כן וקורין בהן אפי' לכתחלה (סס) :

¶ מגילה שהיא נקודה או שכתובים בה המעטים וכן אם כתב בה בדף דראשון הברכות ופיוטים אינה נפסלת בכך . אבל לכתחלה אין מנקדין אותה ואין כותבין בה ברכותיה (לבוש) ואם השיץ אינו בכך בניגונה ואין שם מי שיודע להקרות לו מותרין לכתוב המעטים במגילה או יקרא בלא מעטים (מגיל') :

Ⓜ מגילה שכתבה בשמאל או שכתבה אשה או קמן יש סוסלין (ז) ויש מכשירין :
 י תוסרין את היריעות יחד בנידין כמו סית ומניחין קצת שיור בראש היריעות ובסופן כמו בסית . ואם אין לו גדין כדי לתפור בולה אם הטיל בה ג' חוטי גדין כשרה ובלבד שיהיו משולשות . ומפני שיש בזה פירושים . שונים צריך לצאת ידי כולם

השיטה . ונלמדה ממש"ן בהנהגותי ובספרי יראה שכן היא הכוונה . ינסי' ח"י אדם נמשוח אדם נמחית האריך צ"אם צדנרים דעקים להגיל' הדברים מפטטן . וכן הוא בהגה"ת אשרי סוף פ"ק דמגילה מ"א"ז . ושייכתי נחויז והבי' חיפה ט"ס נקי' טע"ז עשרה בני המן כך כתובים עפ"י מ"ס יסרי גרסי' איש צראש טיטה ואת צקוף השיטה . ודלתי טוד ללחד קודש מדבר הוא הגלון חיד"א ז"ל צפיהשו כבא רחמים לחיים ט"ס פרק יג הלכה י' עכתז ה"ל והפיר"ש פטוט פסכותנן את המגילה לריך להיות נעשרה בני המן איש צראש השיטה ואת צקוף ומינה עשרה צקוף הדף עכ"ל . ועי' צקורת נית אפרים ס"י עי' האריך קלה בעתן זה וצקוף מציא מ"ס נמקורה עכתז ולריך ביהא איש צראש הדף ועשרה צקוף הדף וצקוף העמוד וכו' . והנה הוא ז"ל סבין עכוונת המקורה הזאת למחנה . ילפע"ד כראה נדח"ככל וקאמר עשרה צקוף הדף וצקוף העמוד עיני דהא דקאמר איש צראש הדף צראש רחב הדף קאמר דהיינו צראש השיטה ולא בתחלת העמוד . לכן כראה לפע"ד אף כי אין צדינו לשנות את האנה . מ"ע אם איש צראש עכתז מגילה ואין איש צראש העמוד אף כי יש גם מגיל' אחרת אלא ט"ס זה אינה ריעונת ומה שאינה צו קורין צו . והוא ט"סיה עכ"פ עשרה צקוף העמוד כדליתא צוסי' קופרים . אבל אם אין עשרה צקוף העמוד אין לקרות זה אלא נעשה הדחק שאין מגילה אחרת כשרה ולא קורין זה צדנרות : (ז) ויש מכשירין . צדנרי יסף כתז דיש להסתפק אמה עכתז מגילה אי כשרה . וכחצ לסוכיח מדכתז הרמזים דאין העור קלה לריך עיבוד לעשה מוכח דלאו לכל מידי מדמיסין לה לסי' וא"כ כשרה נכתזנה אשה דהא החוקי' כתז צדיעין דף ויה ע"כ דיה כל דלאו לכל ורדי דרטי' וקשרתם וכחצתם כל ט"סנו וכו' אלא לסי' חוי'ע . והפרומי' צסי' חרלי'א ומכזות קק"צ כתז דמגילה כיון דאשה ועבד מוחייבין עכ"פ צמיי'עם יכולין לכתוז אבל קטן אף שהגיע לחיטך לא דמי לגדול ופקול לכתוז . וצסי' מלתי' כתז עליו שזאו חמור ומורה טובי' . ולפע"ד י"ל כוונת הפרומי' דנשלמא צדי מורה דכתז זה וכחצתם קמוך לוקשרתם ספרי

וידרש שכל שאינו צקפיה אינו צכתזת מורה . אבל למגילה לא טוענו . אלא שהחוקי' כתזו ט"ס צסס הרי"ה דהיה דאין אשה לצדד ללב ועשה לילית כיון דלא מופקדה ולזה ספרי כי הפרומי' דמגילה דמיפקדה ספרי דמי . ולפע"ד צפטיעות יש לכוני' כן מן הרמזים מדכתז עכתז עכ"פ או אפיקורס פקולה (וכ"כ העור והסעי') ולא כתז גם שאר הסקולים עכתז צדי סי' חוי'ע סי' דליתו כשרים וקלח סעך י"ל לפע"ד דהא מן ותכתז אקמר וגו' ילפי' (צמגילה ר"ש דף י"ט) דנע"י ספר וריו . וכמו כן נלמוד דגם אשה כשרה לכתוז . עוד כתז צדנרי' רח"י להכשיר ומי'ס הפרמי' דאם כתז המגילה צמח"ל יש להכשיר צדיעבד . והיה למגילה זו עכתזנה אשה דכשרה . וצמערני תקונה כתז ח"ל יכראה ד"ס הפרמי' אשפר ד"א מכשיר (צכתזנה צמח"ל) אלא צדיעבד ככתי' קרא זה אבל לא לקרות לכתחלה וקראה דאף יש לעלות אחרת קבל יקרא טקי' קלה צדנרי' והיה צכתזנה אשה או קטן עכ"ל .

שבת הסיפר כח

שבת הסיפר מא

(ונסי צית לחנן לחימי סכתב ראה כתבה בטובאל בקרה ונזכרין עליי בלציר ואפי' יס לו אחרת אין לך להדר אחר אחרת . ינזכרית הפרת על האדה יתה ונדאי) ולענין לקרות בה לבחילה הנה בסיס ונזילה אחרת פשיטא דלא נחמינן לסיפקא . אבל בשאן נזילה אחרת נראה לפעיד דנכחינה בטובאל יס לקרות בה צלל הנכחות דהא כחינה בטובאל גם נסית חוינו לא ידעינן פקול חלל וילך הסברה שאין דרך כחינה נכך (ע"ל ק"י ג' סק"ז) (ונזיג נראה לפעיד נכך לפקול את הדפוס ושום דאין דרך כחינה נכך) וארי גם נזילה לקון כחינה כחי . אבל ככתבה חסה או קטן כיון דשום ונזיגים דכפרה כחסייל נראה דיכולין לקרות בה נזכרות :

כולם . ויעשה ג' תפירות בראשה וגי בסופה וגי באמצעיתה ותפירה אחת בחלק הרביעי מצד זה ותפירה אחת בחלק הרביעי שמצד האחר . והשאר יתפור בחוטי פשתן :

ויצאו דברינן בברכה :

ברוך הנותן ליעקב ב"ח . ועולת העני לו לרחמי נוחה :

בעזרת קורא הדורות . אכתוב איזה תקורות בענינים שבספרי הנוכחי . כאשר יתן ה' ברוחי . אתה אלהי מבטן גזי . כך שמתני מבטחי :

תקירה א

אוקרתה ילפי' צירושלנוי סועה ווקרא דכתיב (הורדו) וגם הא דחשמיטי ע"ז אינן נאכרין בהזמנה ילפינן ווקרא דכתיב אשר עבדו כמיס רסיי בטועתין איס פשיטא להו דלא אחי' גי'ס להטוות ע"ע לע"ז דהא צ"עכ לא דמיין :

(3) **רשימי** ד"ס ע"ס ע"ס . צוריס כתיב וחזון ע"ס זוריס ותקבר ע"ס צערי'ס כתיב אשר עבדו ע"ס הגוים עכ"ל . ונזכר דקאי על ע"ס דאחרי' לרבלי ואחי' פ"י עגלה ערופה בהזמנה וניחסרה דק"ו"ל וכו' . הנה ספך סקדר . ואין לומר שיש כאן נשיט בקידור הלשון ודיבור עגלה ערופה וכו' סייך לפני דיציר ע"ס ע"ס . דהא נופח קשיא דהו"ל לפרט חחלה ע"ס ע"ס דאחרי' לחז"י . וע"כ נראה לפעיד שיש כאן חקרין בלשון רסיי וכך ל"ל צוריס כתיב וחזון ע"ס זוריס ותקבר ע"ס עגלה ערופה כתיב וערפו ע"ס צערי'ס כתיב וכו' :

(2) **בגמ'** וזה עכ"ס בהזמנה לא מיתכרי . ופירש י להדיוט דחניא האומר צ"ח זה לעכ"ס שור זה לעכ"ס וזכר שאין הקדש לעכ"ס עכ"ל . לכאורה ל"ע למה ל"י להציא הך דחניי שאין הרשעה ופירשת בהי עפ"י הו"ל להציא הך צריחא דחיימי לקון ככונך אנד חאבדון וכו' דמפורש' ע"ס הרשעה אשר עבדו ע"ס מתשוי'ס ואילך

איזהו דרך ישרה לעבר את העורות באופן שידיו מוכשרין הן לספר תורה הן לתפילין הן למזוזות .

יסוד הלכה זאת נשמעתה דהזמנה עלתא היא . ואכתוב את אשר יחכי' ה' בטועתא זאת . ואמר אבא עזרתו יח"ס לנכר הסלכה לדעה דנחמינו הרשפוליס . ואליך ה' אשא עיני כי מנויך הנה חנויס :

(4) **סנהדרין דף מ"ז ע"ב** ע"א ע"א דחז"י גמר

ע"ס ע"ס ועגלה ערופה וכו' . כתב בספר תמרא וח"י להגאון צעל כנסת הגדולה ז"ל וז"ל אין להקשות כיון דחז"י ורנא לא קבלו ה"ס דמוקמות דלי קבלו ה"ס דמוקמות לא היו חולקין אלא קבלו תולדות דע"ס ע"ס וזר ווקי ל"י גי'ס דע"ס ע"ס וזו"ל ערופה וזר ווקי לה וזו"ל לע"ז אי"כ קשה כיוון דע"ס ע"ס גמר ע"ע וע"ז וזה ע"ז שלא בהזמנה אף ע"ע שלא בהזמנה אי כווי אישכא וזה ע"ע בהזמנה אף ע"ז בהזמנה ד"ל דקבלו וכו' עכ"ל . ולפעיד כיון דהא דע"ע נאכרה וחייס ילפינן ווקרא דכפרה קר"י רחמנא (וגם הא דירידתה לנחל אינן

ואילך . ונראה נשום דקאמריי מה עמיס בהזמנה לא
 מיתקרה . ונשומע דגם עכרים גומס לא מיתקרה בהזמנה .
 לכך מיימי מהך ברייתא דמכילא האומר ביה זה וכו' ונשומע
 דעירי נשיחד את הבית הזה לעבדו . ואמרי דקיעיל
 המשתתפה לבית אפרו מיע בהזמנה לא מיתקרה . וגם
 מדקחמי טעמא שאין הקדש לעכרים משמיע דאפי' לעכרים
 גומס אף הקדש . ולכאורה טפי הריל לחתויי סא דחניי
 (צמיז דף כ"ב ע"א) דריע קיל דעייז אינה כאקרה עד
 שהצנדי מדכתיב וטס נסחר עד טיעשה לה דברים
 שנכתרו . וייל דהחם צמיז סל ישראל דחי איכא למיחד
 דשאכי משום דללו ארתיי כהני . אבל בהך ברייתא דקחמי
 שאין הקדש לעכרים משמיע דכל אופן אף עייז כאקרה
 בהזמנה : ועכ"פ הנה נראה מוכח דרעיי קיל דגם
 הזמנה גומס לנר בלי שום מעשה הריל הזמנה . דאליכ
 ליכא רתיי מהך ברייתא : ועוד נראה עכא דקיל דלרנא
 גם הזמנה דגומס קדושה ללו מילתא היא :

ובדידותי בזה נקוביל דמולך ת"ס דיה ותתקן
 בעלמא שהורג וכו' ואיח ואומאי לא משכי
 ועד שלא חפרך היינו עד שלא נראה לעריסה קודם
 ירידתה לכל איתן . תויהכי הלל זאת היא קושיה הגורי
 דלישני כאן קודם ירידה כאן לאחר ירידה . ומה שחירבו
 כאן החוס' דקמויך אומאי דרייק החם מקיפא . זאת
 מקשין טס החוס' אקושיא זו דלישני כאן קודם ירידה
 וכו' ולעייג :

(**באיד**) וייל דחכי קאמר ויה טעמא לא גמר
 מעייע לעעוויי וכו' עכ"ל . לכאורה ליע
 חך שייך להקשות לרנא אומאי לא גמר מעייע דהזמנה
 ללו מילתא היא מדאינה כאקרה עד לאחר עריסה . והרי
 דגר זה לא נזכר בתורה שאינה כאקרה מחיים . אלא
 דהך דליח לכו הכי זהו נשני דלא נראה לכו הך
 ליעודים דאומרי הכי דקיל דכאקרה מחיים (וחא דכטרה
 קריי רחמנא קיל דחתי לאשוקי טרסה וסליל דוקא ביום
 כמיס בתוק') וכיון דליח לכו לימוד לאקרה מחיים ומילא
 קיל דאינה כאקרה אלא מעידנא דקוהעצדי זה מעשה .
 אבל חך ללמוד מינה דהזמנה ללו מילתא היא . ודילמא
 בלוח גס עיע כאקרה מחיים מחמת הזמנה . ונראה נשום
 דחא דכאקרה בהנאה לאחר עריפתה ילפי' ון וערפו טס .
 טס חסא קבורתי . ומשמעות הפסוק וערפו טס משמע
 דוקא עריסה אוקרמה ולא קודם : **עוד** לעייק מלי
 קושיא מיע לא גמר מעייע דהזמנה ללו מילתא היא דילמא
 כחא לי טפי למיגמר מעכרים דכתיב אפר עבדו טס
 שאין אקורין אלא מהשמיים . אבל בלא השמיים אפי'
 נעשו לסם עכרים איון אקורין ומוכח שפיר דאפי' עיי
 מעשה הזמנה ללו מילתא היא ולכן האורג בגד למה גיב
 מותר לעייג דהריל הזמנה במעשה . אבל עיע דהוה
 הזמנה בלי מעשה ליכא למיגמר מינה הזמנה טעיי מעשה :
עוד ליע לכאורה דחי הקושיא היא דליגמר מעייע
 דהזמנה ללו מילתא היא איכ מלי משכי מעשין ומשמשין
 גמריי לאשקוי עיע דהיא גומס קדושה . והרי קיו הוא
 ומה בגומס קדושה הזמנה ללו מילתא היא במשמשין לא
 כיע דלאו מילתא היא . וייל דמינו כיון דלא דמיי לעיע
 מיסתבר יותר למיגמר מעשמי עכרים דדמיי לכו . וכעין
 זה כתבו החוס' בעמי' עייז דף כ"ט ע"ג דיה אחיה טס
 טס וכו' דלא ילפי' מה דאקור בהנאה בטס טס מעייז
 משום דטס מייירי במשמשין :

(**דף מ"ח**) קיטן כפה וכו' דלחונא . רחיתי
 בשליה שכתב סלריכין לתח לב
 בבולתו סימנים שנחלמודין כי לא דבר רק הוא . וכחקשתי
 דתך קיענא דחבא שהקטייע סלג קושיות . מקבר חרס .
 עשית

(**תוס'**) דיה מלי טעמא וכו' היינו וכו' ונראה פסק
 כרי יוחק נר משלם . לכאורה היינו
 לחמייתחן למה לכו לחתויי מהא דפסק רנא כרי יוחק
 נדרך כלל והרי רנא גומס אומר להדיא בעמי' בריתות דף
 כיד עיב עגלה ערופה לאחר עריסה כאקרה . ועלאתי
 שמועד בזה במחליה הטקל קי' מיע סקיו וכמו דחוס'
 גרסי טס רנה : **ורישב** קלה קושי' החוס' ייל
 לפעיד כי נאמח הך ליטנא שכתבו החוס' דרנא פסק
 כרי יוחק נר משלם ליחא טס בינמות אלא דרנא פסק
 נשלם כריס לקיש . ועינה דלנר מהך פסק כרי יוחק .
 אבל ייל לפעיד דלא אפר אלא בהך חלה דריל אשר
 לעילתי נדרך פלוגתא (וחא היכא דחכי טוחיי מיע
 משומע דקיל לרנא דליח הלבחא כוחי לנר מהכי חלם
 כמיס טס החוס' בינמות) אבל הך מילתא דעגלה ערופה
 כאקרה מחיים לא אמרם ריל בפירוש דרך פלוגתא אלא
 ומכללא איחור דאמר ליטורי עטורע מחיים כאקרין
 ומפרשינן טעמיי משום דגמר קיחה עגלבערופותימוכח
 דקיל דגם עגלה ערופה מחיים כאקרה . בהא שפיר ייל
 דגם רנא קיל דחכי הילכתא . דהא איכא דבי רי ינחי .
 והא איכא חנא דבי רי יסמעאל דחכי קיל ורי חנינא
 דייק לי הכי ממשכה דתולין . ובירושלמי עמי' קוטה דייקי
 לה הכי גם מעשנה דחלל וחרעה נעדר . ומפרטי חלא
 מקדושתה . ונורחי מיתקבר דחכי הילכתא וכריס רעיי
 דקיעיל ירידתה לכל איתן אוקרמה : **אף** חולי ייל דרנא
 לא חשיב אלא חני חלם דכהיגי גם באנן הזה אבל דין
 עיע שאינו נוהג בזמניו (אף דריע לקנין הזמנה) לא
 קחשיב לי :

צעהי' דהזמנה רגופה מודה רצ' דוילתח' היא כנו
 צעגלה ערופה . איכ גס נהך כפה ראי הוי האונה
 לגוסה . דעד עשה היה כפה ראוי ליציבה ועשה עשהו
 לכריכה פיהה מיוחד לכריכה . וזא לכאורה הזמנה רגופה .
 אמנס לפמי' נקי אמר' וחי' דלעי' דלין כלי עולה
 מעומלתו אלא בסיטי מעשה הכל דמחנהו לסי' אעפי'
 שאין כאן סיטי מעשה כסיטי מעשה הוי כיון שכבר
 הוקרש ולי' אפשר להשתמש בו השמים אמר עכ"ל . וכי'כ
 שס בקונטרס שנסוף הספר נסס תלמודי הרי' ע"ס .
 ולפי' ספיר מוכח דגס הזמנה דעמקסין מילתא היא :

ח (ח) גמ' דלי' סדר' הוי קודר' דלזמני'
 למיל' צ"י תפילין וז' צ"י תפילין אסור
 למיל' צ"י פשי' וכי' . כחז נקי אמר' וחי' נסס פיעה
 כ"י וז'ל וכן אפי' לר' צו או כדך צו קי'ת ואחי' כעלן
 ז"ל'ו וזמני'ס לכך אין זה כלום עד שיסתמש בהן אחר
 ההזמנה וכי' עכ"ל . אצל מדברי הרשב"ס שאזי' לקמן
 אי'ה צה' דהוקי' צו דיווס מוכח דלין חילוק דאפי' לר'
 צ"י והדר אזמני' כני' אסור :

ט (ט) לא לריכ' לעי' דפני' . בחידושי הרין
 לאחר שהזי' דעת הרשב"ן ז"ל דלאזי' גס
 הזמנה בדיבור בעלמ' צלי מעשה מילתא היא כחז חז'ל
 ועי' עדין קשה מלי דלמרי' לא לריכ' לעי' דפני'
 שכראה מפשע הלסון שהכוונה לומר שעי' החוספת כאסר
 הקצר חף לאחר שפינה עומד את המה לפי שכבר כאסר
 בהזמנה והשמי' ושוב אין לו היתר אצל מעשה שאס כחן
 שס את המה צל' מעשה אחד אס פני' מותר לעפי'
 שהזמי' בדבור דמן הסתם כשהזי' את המה בקצר כבר
 הזמי' בדבור ואפי' אס פינה מותר דהז'ל כל' צ"י ולא
 אזמני' אלמ' הזמנה על דבור לאו כלום הוא וכי' ותירץ
 הרשב"ן ז"ל שמה שאמר' לא לריכ' לעי' דפני' היי'ט
 לומר שאעפי' שהזי' שס את המה צמכ' עי' לפטוחו
 והיה מן הדין פיה' הקצר מותר אחר שפינוהו משס אפי'
 כיון שעשה מעשה בחוספת הריווס לעפי' שפינוהו משס
 אסור וכי' עכ"ל . והקשה מה' נקי אמר' וחי' להזי'
 שפסק באי' ס' מ"ב פדעה רזינו ירוס דגס בעלצ'ס
 תפילין על ראש אס התנה עליו מותר לעשותו אחי' על
 יד . והרי הרשב"ן פ"י לקוגין בהתנה ומי' בהוקי' צו
 דיווס אסור לעי' שפינה . והנה יש לדמה דגס הרשב"ן
 (ולפי' הנכת בעל המו"ח) לא אור' דלא מהני חנאי אלא
 לטוי' לחל' אצל לקדושה קלה יל' דגס הרשב"ן מודה
 דמתי' חנאי וכבר נסתפק בזה האמרי' ע' ב"י ס' מ"ב:
 אמר' בלמה הק' הרין ז"ל שס לא כיה' לי' בשיעת
 ברשב"ן

מותר המוחים . ומן היו אזי' וזמו מחרקים צו וכי' . ואין
 לומר דלא נקט אלא הקוסיות שהן לרצ' . דהא נקט
 דלזמנה דהך קושי' לאזי' היא . ואולי י"ל דלא נקט רק
 הקוסיות שהן לרצ' דהילכתא כותי' ולכן נקטו לקימנא
 הך מחנייה' אשר כפי ההבנה הספוט' קשי' מיכיהו
 לרצ' ולכו לריכין לתרץ אומן שלא כמו ההבנה הספוט' .
 וענח' בהו קימנא לדעת ולזכור אומן שהן מחפרטין שלא
 כמו ההבנה הספוט' . אצל הך מחנייה' דקשי' מיכיהו
 לאזי' לא חילטרכי' לקימנא דספיר מחפרטין כמו ההבנה
 הספוט' וכדסיד דוקשה דהא לית הילכתא כזי' . והא
 דלירץ גס קושי' דלזמני' שהיא קושי' לאזי' זהו משום
 דיעה מיוחד הילכתא רבנח' . והיינו לשיעת הרי' והרי' .
 כי לפי הספוט' בהך צרייה' דליסין זהו י' לנו לפסוק
 כתיב דמחני' נסחזח וכתי' הרשב"ן בעלמ'ה פ"ק דקכ'ס
 דעת הר"ף ז"ל דמדתם ומשוע דפוסק כתיב (והיינו
 משום דכלל' כל מוקוס ששנה רשב"ג וכי' אינו אלא
 במשנה ולא בצרייה'א) אצל לדעת הרי' והרי' הילכתא
 ברשב"ג משום דהלכה כרצ' כדאיפקה גמ' ורצ' כרשב"ג
 ק"ל . ולכן הכניסו קשי' זאת בתוך הסיון . דלי' לאו הך
 קושי' היינו סבורין דהילכתא כתיב . ואף דהילכתא
 כרצ' היינו אזמני' דלין זאת קמרי' כלל . ופלוגה'
 דתיב ורשב"ג לא שייכה כלל בהזמנה . אצל מאחר דקושי'
 אלימנא וצרייה'א דלזמני' ולריכין לאסוקי' חנאי היא
 צרייה'א דליסין זהו ועמ' דרשב"ג משום דק"ל הזמנה
 לאו מילתא היא ואי' הילכתא כותי' כי אין לכו לומר
 דרק לאזי' פליגי בהזמנה ולא לרצ' . ורצ' ק"ל דגס
 תיב ק"ל דהזמנה לאו מילתא היא . דהא כלל' הוא
 דלמשה פלוגתא לא מפשינן . וכאשר היא באומה דעת
 הרי' והרי' וקיעתי' דהילכתא ברשב"ג משום דרצ' קאי
 כותי' . ונקטי' לקימנא כל הך קושי' ומחנייה' דנסק'
 מי' מילתא חדת' !

א י"ל דודאי אית לן למינקט קימנא לדעת כל
 הקוסיות הן לרצ' הן לאזי' . ולמען דעת שרריכין
 לתרץ אומן . אלו לרצ' ואלו לאזי' . ומי' לא חילטרכי'
 למינקט הכא אלא קושי' דלזמנה . דכיון דתריכין אהך
 קושי' חנאי היא מויל' גס כל הקוסיות הראשונות
 כסתלקו וזו לא לריכין לכל הכי סינטי' דשכינן לאזי' .
 אצל הקוסיות שהן לרצ' נקט כולן . דגס לונסקנא לריכין
 להכי סינטי' דשכינן . דהא דלמרי' חנאי היא זהו רק
 לאזי' אצל רצ' ק"ל דלא פליגי כלל בהזמנה כתי'ס
 הרשב"ן בעלמ'ה שס :

ב (ב) מיתני' כפס שזוא עשה עדרס ונחנהו לכפר
 עי'ר מן המדרס ותי' ! לקדושת' לשיעת

הרמזין זיל בזה וכחז וזיל וכראה שאין שיעור או מחזורת
 שאם הניח שיעור לפנותו אפי' עיי' ועצמה אין צדן לאסור
 שהשעור על חכאי אינו כלום והמשערה עלמו אינו אסור
 דהא אומני' ולא לר' צ"י שרי וכו' עכ"ל . ועלה בדעתי
 לכתב שיעור הרמזין זיל ולומר שהוא מפרש הוסוף צו
 דיומס לשם ונת' היינו באוסוף צו הדיומס לאחר שקבר
 שם את המות (יבאנת כי דקדוק הלשון מורה כן דהא
 מוקדמי' לה בדרמז' צ"י ונת' . והרי לא כזכר זאת בצרייתא .
 אבל לפי פ"י זה הרי הוא כפועל צומה שאומר הוסוף צו
 דיומס לשם מה) והפיר קאמר הרמזין דאפי' שבעטת
 הקצורה החכה שהיא מבינה שיעור לפנותו מ"ע אחיכ צומה
 באוסוף את הדיומס בשל לחכאי' ואסור . אמנם העור
 ציוד ק"י שקור' כחז וזיל והא דקבר של צנין אסור
 לעולם (אפי' לאחר שפט את המות) דוקא שנכחו לשם
 מות ונתני' צו אפי' על דעת לפנותו וכו' . אבל אם נתנו
 על דעת להיות צו עולמית אסור אפי' לאחר שפינתו
 אפי' לא נכחי' לשמו' ואם לא נכחו לשמו ונתנו בחוכי
 והוסוף צו דיומס לשמו כולו אסור אפי' לאחר שפינתו
 ואפי' שקברו שם על דעת לפנותו וכו' עכ"ל . ולי'ע
 לפע"ד שהרי הוא כמזכיר בדבריו שהוא מפרש הוסוף צו
 דיומס היינו לאחר הקצורה וכמ"ש הרמזים . ואיכ' וזכ"ל
 סך דינא דריבא שאם נכחו לשם מות ונתנו צו אפי' על
 דעת לפנותו אסור (ונחיה להרמזין לא כזכר דין זה)
 והרי יש לתקן ההקא בקצרו תחלה ע"ד לפנותו ואחיכ
 הוסוף את הדיומס זיל דיעוולי' בעלי' לתכאי' . ולכן אפי'
 אם פינתו אחיכ אסור אבל אם מתחלה נכחו לשם מות
 והניח צו את המות על דעת לפנותו שפיר זיל כמ"ש הרמזין
 דהשעור על חכאי אינו כלום . ולפע"ד היא קצרה כנכוח
 לחלק : **ואמנם** גם עיקר ויסוד דברי רבינו הרמזין צו
 זיל מאי דפשיטא לי' דאפי' לא נכחו לשם מות והניחו צו
 מות קחם אפי' שפינתו אחיכ אסור הקצר לעולם משום
 דהוי אומני' ולר' צ"י משום דמון הקחם קודם שפינתו את
 המות שם אומני' בדיומס (ופסק הכי הטור) ומתוך כך
 קשי' לי' למה לן הוסוף צו דיומס והוכרה לחדש דהא
 דאומני' לא לריבא אפי' דכ"י היינו שהניחו על דעת
 לפנותו (וזה שאין למה רוח צנוי) וגם פינתו . לפע"ד
 רצו החולקים על זה . רש"י זיל דיה לא לריבא כחז דאי
 לא הוסוף שרי אי פני' דהויל' ככר צ"י ולא אומני' (ואף
 שכתבתי לעיל (באות ג') דנוכח דעת רש"י דגם האומנה
 דדיבור הוי האומנה . ליל' דרש"י חולק בזה על הרמזין
 וק"ל דאינו מוכרח לומר דמון הקחם קודם הקצורה אומני'
 צדיצ"י) . חס"י דיה נתנו לקצר כחזו דההיא דכפ"ש
 שנכחי' לשם מות והוסוף צו דיומס אחר לשם מות משמע

דימוד בלא הוסוף לא מהני מדרשין מיי' לרנא ולאני'
 כיחא וכן העלו דימוד דדיבור בעלמא לא מהני . גם הרמזין
 זיל צ"י כחז וזיל וכן אם לא הוסוף הדיומס פשיטא
 שאין הנתינה בלא חכאי' (כל"ל) אוקרת וכו' אומני' דלר'
 צ"י ולא אומני' דשרי' לא נתינה על חכאי' אנו אומרי'
 אלא אפי' כחן זה קחם עכ"ל : **וה"ל** הרמזים כפ"ש
 שמעשה לשם מות ופס' צו המות והוסוף צו דיומס אחר
 לשם מות אפי' קפחה המות הכל אסור בהנחה וכו'
 כעשה לשם המות כיון שהוטל צו המות נאסר אפי'
 שפנתו עכ"ל . ועי' צלח"מ . ולפע"ד מוכח מדברי
 הרמזים דאם לא נכחו לשם המות ולא הוסוף דיומס אז
 אפי' שנתנו שם נסתם אם אחיכ פינתו מותר ושום
 דהויל' ככר צ"י ולא אומני' . וכדעת רש"י וחוס' והרמזין .
 ומ"ש סב"י על דברי הטור דהיינו דמתחמק תלמודא כי
 אוקימנא דרמז' צ"י מות אי הכי מאי חיי' הוסוף אפי'
 לא הוסוף כפי' . לפע"ד תמות דהא דמתמה תלמודא זהו
 מקווא דידע דמיידי דרפכי' :

הויצא

לבו כי לפע"ד גם מדברי הרמזין זיל אין
 סתירה לדעת רבינו יוחס דק"ל דגם
 בעתיקא מהני בדלחתי' עלה . ואפי' אם ח"ל דיש מהרמזין
 זיל קמירה . הנה רבו החולקין עליו :

עוד

כתב צ"י חננה וחי' וז"ל חרע לך דכן
 הוא האמת (דבעתיקא לא מהני חכאי')
 דאם חיתא דקבר הש"ס דחכאי' מועיל אפי' ציטונה וכו'
 הויל' לתלמודא (בנוכחות דף ל"ד ע"ב) לאשמעינן חאי'
 רבותא לדעת רבא דקימיל' כותי' והכי הויל' ואפי' חיתא
 בעתיקי' גדלחתי' עליהו מועיקרא . ונזהו הוי שמעינן מויללא
 דודאי לדעת חז"י ודאי דנחמנה שפיר דמי דהוי קול
 ושוכחו עמו וכו' עכ"ל . הנה לא הוקשה לו דלח הויל'
 לתלמודא לגמרי' כלל הא צהרמא הא בעתיקא אלא דהויל'
 לשנויי' הא והא בעתיקא (כס"ד דווקשה) והא גדלחתי'
 עלי' והא גדלחתי' עלי' משום דייל' זו אינה קושיא
 דבעי' לאשמעוכין רבותא דצהרמא שרי' גם צלי' חכאי' ולא
 חיתא דבגוף הקדושה לכיע האומנה בועשה מילתא היא .
 אלא דהקשה אהא דאומר ולע"ד האומנה מילתא היא וכו'
 טפי הויל' הך דינא לדידן . אבל לפע"ד גם זאת אינה
 קושיא דהא לא נחיה בגמ' לאשמעוכין דינא (ויכול להיות
 דהא מילתא דפשיטא להו דחכאי' בכל ענין מהני) אלא
 לתרובי' לשמעמחא אתא למימר דגם לאני' מליכו לתרובי'
 דמיידי גדלחתי' עלי' מועיקרא . ועוד נ"ל לאחר שדרייק
 בלישכא דקאמר ולמ"ד האומ' גדלחתי' עלי' מועיקרא .
 הנה חייב מועיקרא לבאוקת כחא כתיימר ומי לא ידע
 דחכאי' ל"ל דמתלה וק"י ד' לומר גדלחתי' עלי' . אבל ז"ל

כי דבר גדול הסומענו צוה . כי נחמלה נחרץ הא
 צמרתא . היינו לדידן דק"ל הזמיה לא לריכין לאוקינות
 צדלחתי עליי אלא דמייירי צמרתא . והדר קאמר דלנויד
 הזמיה ואין די עולה דמייירי צמרתא אס לא דמייירי
 צדלחתי וכיון דבעי"כ לריכין לאוקינות לדידי צדלחתי
 טוב דריכין לנאלי דק"ד דנקטה דמייירי דמייירי אפי"ר אפי"
 צעתיקא וצדלחתי עליי ונעיקר"א . כלומר קודם טעמאה
 והזמיה התנה עליי ואשמוענין צוה דלי אחתי עליי
 ונעיקר"א אעפ"י שאחייב לנצפה סתם לא אמרי דציעולי
 בעליי לתכא"י אלא דמייירי ונאלי דמייירי . ונכ"ש
 לרצא אי אחתי עליי צעמט לציטת דמייירי דמייירי . וכן אי
 אחתי עליי ונעיקר"א צעמט עש"י אפי"ר לנצפה אחייב צמרת
 י"ל דמחתי גם לרצא י"ל דמייירי דמייירי כל"ר צ"י ולא אמוכ"י .
 ולפע"ד נראה צדור סוהו דעת הר"י שכתב הך סיניא
 ולנויד הזמיה צדלחתי עליי ונעיקר"א . משום דני"ע גם
 לדידן . ובס' חמויה נרחק להסיא כוונת הר"י דלעתו
 ולא נהירא לפע"ד :

יא) והנה

לכאורה ל"ע כיון דמסקי' דהוי פלוגתא
 דתכא"י אי הזמיה או לא . איכ' לנח"ל
 לשנויי הא צמרתא הא צעתיקא כיוחא הא והא צמרתא .
 הא כמ"ד הזמיה . אמנם הא לא קשיא דהא ר' יוחנן
 הוא דאמר וליהו ודאי ק"ל הזמיה דהא אית ל"י עגלה
 ערופה אינה באקרת מחיים . אלא הא קשיא לכאורה למה
 ל"י לנייור דלנויד הזמיה עליי ונעיקר"א . הרי גם
 הך מ"ד ק"ל דבעי"כ איכא תנא דק"ל הזמיה ולייחא
 דמייירי תנא דק"ל ריכין לעשות משיר ש"י ק"ל הזמיה .
 ול"ל דלרווחא דמילתא קאמר הכי . והיינו משום דהך
 סיניא צדלחתי עליי ונעיקר"א אית צ"י לורך גם לדידן .
 והוה ג"כ ק"ל ק"ל ק"ל דעת ר' יוחנן וקיעתי . ועי"ע מה
 שכתבתי צוה צמ"י כ"ה סק"י : אך הרמזים שלא הביא
 דין זה דתכא"י ונאלי לכאורה נראה ודאי דק"ל דלדידן
 ליחא משום דצמרתא לא לריכין וצעתיקא לא ונאלי ונאלי
 יש לדחוק ולומר דמשום דלא איחומר צמ"י צדלחתי לדידן
 ע"כ אינו מציאו . ולדיכא י"ל דמייירי ל"י דמייירי וכמ"ש
 הר"ן לפשיטות שמשמ"ש על תכא"י אינו כלום . ובגמ"י לא
 איחומר אלא לתירו"י או לרצתא לנויד הזמיה דמייירי
 צדלחתי עליי ונעיקר"א דהיינו צעמט עש"י ואעפ"י
 פלגמיה אחייב צמרתא וכמ"ש :

יב) שם

ת"ש החולב קצר לחציו וכו' הר"ן לא יקצר
 צו עולות . ונשנוע דלחצ"י כ"ה . ול"ל
 דהא דלנויד האורג צד לנח"ל אקור . היינו דאקור גם
 לנח"ל אחר . וכ"כ הטור צויד ק"י דמייירי שקצר המה
 אקור בהנחה אפי"ר לקצור צו נח"ל אחר . אג"ל חצ"י שם

צדלחתי הכי חצ"י הרצ"א שכתב דדוקא לחי אקור
 בהנחה אג"ל לקצור צו נח"ל אחר ונח"ל . ועי"ש צד"י אחר
 צ"י ולכאורה קשה משמעוהו דלחצ"י כ"ה . ול"ל
 י"ל דלחצ"י ידע דמייירי משום כבוד אביו . והיינו משום
 דק"ל הזמיה מילתא היא ולכן כיון שהזמיה לכבוד אביו
 אקור לנח"ל למה אחר . ואך לרצא דק"ל הזמיה לאו
 מילתא היא קשיא . ונח"ל דמשום כבוד אביו גם רצא
 מורה . ואולם נרש"י ד"ה משום כבוד אביו שכתב אג"ל
 משום איקורי הנחה ליכא כיון אס חצ"י לשם נח"ל אחר
 ונחמלה לא עכ"ל . ונשנוע דלחצ"י גם אס חצ"י לשם נח
 אחר והלך וקצרו בקצר אחר הר"ן לא יקצר צו עולות .
 וכדעת הטור . וכן משמע ונשנוע רש"י לעיל דף מ"ז ע"ב
 ד"ה לא יקצר צו שכתב וקס"ד דמייירי נ"י אס חצ"י לשם
 אחר וכו' . והנה לפ"י הא דנקטה לקצור לחצ"י מונבחה
 דמותר הנחית לנחית וכו' וצד"א קמייחא נ"י קשיא אמ"י
 מותר הנחית לנחית כיון דהזמיה מילתא היא . אלא
 דלפי"ן קשה לישנא דר' נתן דאמר יעש"י דיווס על קצרו
 או זילוף לפני מיתו צלשון יחיד ונשנוע ד"ה פליג דק על
 מותר המה לירש"י ולא אמותר הנחית לנחית . וקשה
 כיון דלחצ"י עשנוי משום דמייירי ל"י דלח"ל ח"י ל"י נ"י
 חס"י ל"י איכ' גם צמרתא חס"י ה"ל לניייר הכי . וי"ל .
 ועי"ש צמ"י הר"ן צהא דמותר המה"ס וכו' :

יג) שם

הסם משום כבוד אביו הכי נ"י ונח"ל
 דקחתי סיסא דרצ"א אף החולב חס"י
 לחצ"י וכו' ע"י לחריגה נ"י איכא לנ"י . לעיל דף מ"ז
 ע"ב וקשה מהך צריחא לנח"ל דאמר קרקע עולם אינה
 באקרת ומשני הנ"ע בקצר צמ"י . וכתבו החוס' וז"ל
 והיינו עשנוא דלא בני לנייור משום כבוד אביו כדלקמן
 דאי צמרתא לא ונח"ל כלל צעמטא משום כבוד אביו אין
 לאקור עכ"ל . וכן נראה מוכח דעת הרמזים ז"ל שכתב
 הצובה קצר לחצ"י וכו' . משנוע דגם לנח"ל אינו באקור
 רק בקצר צמ"י . אג"ל דעת הרמזים ז"ל מוצא צמ"י
 דלנח"ל לרצא דאיכא טעמא משום כבוד אביו גם קרקע
 עולם באקרת . ושינויא דלעיל לחצ"י . וכן נראה דעת
 רש"י שם שכתב וקס"ד דמייירי כ"י אס חצ"י ללורך איש
 אחר ואורחא דמילתא נקע עכ"ל . ומשנוע דלנח"ל
 דמסקי' הכא לרצא משום כבוד אביו . תו לא לריכין
 לאוקינות בקצר צמ"י דוקא אלא ה"ה בקרקע עולם .
 ולכאורה ל"ע כיון דקיו"ל כרצא ובעי"כ א"י ל"ל עשנוא
 משום כבוד אביו איכ' עפי ה"ל לשנויי הך סיניא . אך
 י"ל כיון דסתם קיימי לנח"ל דליהו הוא דאמר יאות
 עבדין קרקע עולם היא וקרקע עולם אינה באקרת .
 ובמקוה דף מ"ז צהא דאמר טעמא אף מן חס"י

סק"ל

פסילק ונשום דבניי טוי לשמה אנריי כחנאי ושומאל קיל כרשניג דאמור חף עור בהמה טהורה פקולה עד שעצדו לשמה והיינו נשום דקיל הזונה מילתא היא (אבל חיק אינו מוכרח לומר דקיל הזלמה ונלי כתי סבר הזמיה כתיש הרומנין) וכיון דשומאל קיל הזמיה איכ הכל חר חי הרי נחרן נשום כבוד אצוי או דמתרן בקבר בנין . וייל דעדיפא ליי לתרן בקבר בנין מלתרן נשום כבוד אצוי ולחדש סברא חדשה שלא כדעת הנוקשה . אבל לדין דקיימל הזמיה וצעיב אנו ליל דעממא נשום כבוד אצוי איכ נחא טפי למימר דמיירי גם בקרקע עולם וכדקיל להוקשה : אך זאת ליע לכאורה כיון דהך שיטיאל דנשום כבוד אצוי נקתבר הוא מדקחני סיפא רשניגיא חף החולב אצנים לאצוי וכו' כדאמריי הכא ואיכ גם לעיל טפי הויל לטריי הך שיטיאל . ואמנם אס זהו דקדוק איכ אדרבה יהי מזה הוכחה לדעת הרומנין . כי מזה לריבין להבין לשום וואי דנוסקינן תנאי היא ורשניג קיל הזמיה איכ חף קאלור חף החולב אצנים לאצוי וכו' דעיב טעמי נשום כבוד אצוי הוא דהא טויי לאריגה מי איכא לוריד . ומשומע דגם טעמא דהחולב קבר לאצוי וכו' הוא נשום כבוד אצוי אבל אי לאו נשום כבוד אצוי אלא שהי' חולבו למה אחר היה נותר . והרי לרשניג גם אס היס חולבו למה אחר היה נאקר נשום הזמנה . וליל דלמסקנא בלוח ויירי בחולב קבר בקרקע עולם דנשום הזמנה קרקע עולם איכא נאקרת אלא נשום כבוד אצוי . ויש ראי' להרומנין . והא דלא נאסי לעיל הכי ייל נשום דבלאיה נאסי שפיר לשומאל לשיעתיי כמשיל לא איבעריך להאריך ולהציא סיפא :

יד) רשניי

דיה היה דאעיג דלא העיל . וקבר חדש דקאלור כשחלבו לחדס חי או קחס לכשילטרך וכו' דכפל חופס קברו לאוקרו אעיג שפינהו עכיל . לכאורה ליע וניל דאקור אעיג שפינהו . והרי כיון דהזמנה לאו הזמנה היא כיון שחלבו לחדס חי או קחס . ואיכ גם לאחר שקבר צו אה הנפל ופינהו הויל כלר ציי ולא אזמניי דנותר גם לאציי . כתיש רשני לעיל דיה לא לריכי דאי לא האסיף טריי חי פנייה דהויל כלר ציי ולא אזמניי . ואולי ייל נשום דלכאורה קסה בלישכא דברייתא כיון דלא אחי אלא לאסיקי מדרשניג למה ליי לעתני כלל קבר חדש וכו' הויל למהני בקלרה קבר שטייל צו כפל אקור בהנאה . ולכן קיל לרשני דהעיל צו אה הנפל דוויאל דקבר חדש . דהיינו כוון קבר חדש שחא פנוי נותר בהנאה כוון כן בכתיג אס העיל צו אה הנפל אעיג דפנייה והקבר טניי ניע אקור בהנאה . ולכן יירכח רשניי זיל לפתע אעיג שפינהו . או ייל נאסיף

דלישכא דאמור רשניג חין לכפלים חסיקיה הקבר נשומע דאין להס חסיקיה הקבר לאקור אה הקבר גם לאחר שפנוי נשום . אבל כל זמן שהנפל שס גם רשניג נודה שהקבר אקור בהנאה . ונעמח הך תנא דאחי לאפוקי מדרשניג צעיב מיירי כשפינהו נשום . ולכן פירשני כן . וזה מדויק בלשונו שכתב דכפל חופס קברו לאוקרו אעיג שפינהו . ונשומע דלשון חסיקת הקבר הכי נשומע ליי . וקיל לרשני דהך מילתא דהיינו בשקבר אה המה קחס ואחיב פינהו אס כאמור דהוי כוון לר ציי ולא אזמניי או כיומא דהוי כוון אזמניי ולר ציי יש צוה ללרד לכאן ולכאן . כי ייל דלא דמי נשום להפליין דהחס הוי אקראי בעלמא והכא ייל דנוקתמח היה דעמו שיטאר שס לעולם . ולכן לעיל דלריבין לשנויי לרצא . אמריי לדידיי דכיון דפניי הויל כוון לר ציי ולא אזמניי ולכן צעיבן שחוסין צו דיעוס . והכא דצעיבין לשנויי לאציי אמריי דאציי קיל דאעיג דפניי הויל כוון אזמניי ולר ציי או כוון אזמניי לחוד . עי' במידוסי הרין : טוב ראיסי מי'ס צוה צקי תמרא וחיי והכארה לפעיד כתבתי :

עו) בגמי

חיש נותר המחס למהים נותר המה לירסיו וכו' . אציי נחרן לעעמי דכיע הזמיה חיק קבר דחוי ליי חפיק דלא חוי ליי לא חפיק וכו' . הנה אכן קיימל כתיק . ולכאורה איכא לעעמח נקברת אציי גם לדין לשיעח צעהימו וקיעתיי דבגוף הקדושה נודה רצא דהזמיה . מיינו וואי דלא חוי ליי לא חפיק . וכן כחצ צקי' חורא וחיי דאעיג דבגופה קדושה הזמיה מיינו אס כשאר לו מן הגוילין וכן מה שמתך מן הגויל שחא יוחר נעמח הסיה חין הזמנה אוקרתו כדאמריי צקוניי דלא חוי ליי לא חפיק . ומה יש לחמוה לכאורה על החשו' לעה לרך קיי פיה ששאל מיי טרולה לעצד עור לרלועות אי נאסי ליי תנאי להשחמם צוה ששחיייר מהעור התיא לשחמיס טל חול או לא . וכו' צבר ונחזיר בהשחמם כוון פעמיס דנותר להשחמם בנותר לחול . ולכאורה מה שאלה היא זאת לענין המורה . והרי אפי' לאציי דאמור דגם צושמשין הזמיה גייב נותר להשחמם בנותר לחול כדקחני נותר המה לירסיו . וכיל נשום דהא חזיבין לדעתיי דנוקשה דלא הוי קבר הך קברא דדלא חוי ליי לא חפיק . אלא דהמתרן הוכרח לה . איכ לרצא דלא לריבין לחדש הך קברא קיינויי נקברא החי'וכה דקסבר הוקשה דגם דלא חוי ליי חפיק . ועוד ייל דגם לאציי נאסקנא לא אמריי הך קברא . דכיון דנוסקיי' דהך מילתא דהזמנה בלאיה סלוגתא דתנאי היא . וכללא צדיטו דאשוסי סלוגתא לא נאסיבין . איכ עמי איה לן למימר דגם הך תנאי ונחזיו

צחא פליגי . היק סנר תגלה לאו וילתא היא . ורימון
 ומסתקא ליי . ורי כחן פטיעא ליי דהזונתא עילתא היא .
 וואחר דגם לפי המהרן דהקטח בעיב רי כחן קייל דגם
 דלא חוי ליי חפיק . איח לן לוימר לונקקא דכלהו הכי
 קייל וכדעתא דמקשה . אלא דפליגי בהזונתא . ווינו לדיכא
 נראה לפעיד ריש לסעוד על סברת זעל חווייה מואחר
 דרוז הרשקוים זיל לא קייל כהזונתא . כאשר יואר
 לקמן הייה . ובעיקר דבני הלייל אכתוב עוד איים לקמן
 : (צלות ויח) :

(ע) עיב בגמ' אי הכי היינו דקחני מלה חמר רשביג
 צנוד"א קלא נגשו צמטת אכל נגעו צמטת
 אקורין הרגמה עולא וכו' . והנה הרי"ף והרמב"ם ספקו להא
 דעולא דאם נגעו צמטת סתקברה עשו אקורין . והקשה
 הלח"ע דהא לא אסור בגמי אלא לתרולי לראביי דלירודי
 ליל משום מריהו אכל לרצא לא לריכין לאסקוי הכי אלא
 כדק"ד מעיקרא וכפסקי' דבלא נגשו צמטת מותרין
 משום דחולמיה ונגעו אקורין משום דסוי אומני' ולר בי'
 ואפי' צמטת סאיכה נקברה עשו דהא לא לריכין למימד
 משום מריהו . ונראה לפע"ל . כי אף דקויגיא דהכא
 ודאי הכי משמע לרצא כיחא צמטימיה . מ"ע לזכר
 דמקמי תנאי היא ופירש"י דרשביג הזונתא עילתא היא
 ק"ל . הנה לפי"ז גם לרצא תקשה לרשביג לטיעתי' אחאי
 צלא נגעו צמטת מותרין ליחקרי משום הזונתא ובע"כ ליל
 משום מריהו ואל"כ צמטתו צמטת אחאי אקורין ובע"כ
 ליל כהרמב"ם עולא . וואחר דלא מלאנו מולק על רשביג
 בדבר זה ספיר פסקי הכי הרי"ף והרמב"ם ז"ל . חה כחן
 צמ"ה לפע"ד . וסומעת מיכה דמפרשי כרש"י ולא כהוס'
 אך דעה הראש"ם ל"ע דבה"ל ס"ה ס"י ג' חפס פי'
 הר"ה . וזוה כחז כמו הרי"ף :

(ח) שם תנאי היא דהני' ליטן זהו וכו' . כחז צק'
 חמרא ומיי ח"ל . ולא קשיא לימר כחנאי משום
 דהנך לא מפרשי דפליגי צמטי ואפטר סמחלוקתס חלוי
 בדבר אחר ואביי רבנא מפרשים דפליגי בהזונתא אי מילת'
 היא עכ"ל . ויחכן יוחד לפע"ס הרמב"ן דלאביי לאוד
 הוא דאמרי' תנאי היא . ולא תנאי דה"ק ורשביג . אלא
 תנאי היינו תנאי דבריית' אמר לאומן וכו' ורשביג דאיכא
 פליגי בהזונתא אכל ה"ק דרשביג לא עכרעא סיכא ק"ל :
אמנם לכאורה צין כך וצין כך קשיא טובא . כיון
 דאביי דאמר הזמ"ם טעמי' משום דגמר
 ונעלה ערופה דקיי"ל יירדתה לנחל איחן אוקרחה .
 איכ למח לחו למיעקל תנאי עעלמא מצריית' דליטן
 זהו . וארי צהך מילת' גימט פליגי תנאי ותנאי דמאי'
 קוטת ומק' כרימות דאמר אס עד קלא נפרעת חלא

הזונתא נעדר ק"ל דאינה נלקחה מחיים ולירודי גם
 אביי מורה דק"ל הזונתא לאו מילת' היא . וא"כ יעמא
 דהך תנאי דבריית' דאמר לאומן וכו' הכי ק"ל . ואביי
 לא אמר למילת' אלא אליבי דהילכתא דקיפ"ל יירדתה
 לנחל איחן אוקרחה . וי"ל זזה ספקי הרמב"ם ז"ל צמ"י
 עה"ל רולת דמסק דע"ע משהרד לנחל איחן כאקרה
 צהכאס ופקק נע"ד אס נעלא תהורג קודם סנערפת
 חלא ופרעה צעדר . ומציא טס צמ"ע ססאלו להרשביג
 ז"ל על פסקים אלו דקותרים זה אה זה דהא בגמי'
 חלין דק ס"צ אמרי' דלע"ד יירדתה לנחל איחן אוקרחה
 גם אס נעלא תהורג קודם סנערפת אקרה צהכאס .
 וסי' הכ"ע דהרמב"ם ק"ל דאס נעלא תהורג הו"ל תקדמ
 עשה ולבן מותרת צהכאס . ואע"ג דתמו' צחלין כהצו
 דקויג' דהאס צמ"כ ליה לה הך קברא רביט ק"ל דגמי'
 לפוס מאי דק"ד דגמי' ומקדמם צבל גימי אסיק דמחמי'
 דכרימות פליגא וק"ל דאינה נלקחה מחיים אכל לפוס
 קופעא איכא לעימר דלא פליגא אלא טעמא משום דה"ל
 תקדמ עשה ע"ס צמ"ע . ועדין הדבר לריך חזלין
 עכ"ל לרבינו לרמ"ה קויגיא ערוכה . ונמראה הפנים
 ירושלמי' עק' קוטת כחז דמקד עעלנו על הירושלמי' פמי'
 חלא מקדושתה . ואיינו משום דהי' תקדמ טעמא .
 וגם זהו עדיין דחוק דהא צבל מקום נקטינן כהלמוד'
 דידן כגד הירושלמי' (וקלח י"ל משום דהלמוד' דידן ל"ל
 צחלין עגלה ערופה איכה משנה . לבן נקטינן צחא
 כירושלמי' סלא לרמות משנה שלמה) אכל מוסגי' דילן
 איכא תוכחה גשורה להרמב"ם . דמדלא תביאו משנה
 ערוכה דקחני אס עד סלא נערפת חלא ותרעה צעדר
 ס"ע דק"ל דגם תאי תנאי ספיר מלי סנר יירדתה לנחל
 איחן אוקרחה חלא דעעמי' משום תקדמ טעמא . ודחינן
 קויגיא דחלין מקמט קויגיא דהכא וירושלמי' דמק' קוטת
 (סנר ראימי טגס צמטת"ע כחז דמקויגיא דהכא איכא
 תוכחה להרמב"ם) :

(יח) ר"ש"י ד"ה אפי"ג סלא עי' צדו . לעור זה לסעו
 וכו' עכ"ל . לכאורה מה צמ"י רש"י צמ"י .
 ונראה לפענ"ד משום דהר"ה צמ"ק דמק' סכס פי' דקאי
 על עור סרלוועה (וכן משמע מדקדוק לטון סר"ה סהציה
 סס) והרמב"ן ז"ל צמ"דוסי' לביעין דק כ"ה וכן סגי' צמ"ל
 חסילין פירשו דקאי על עיר ספרסיות . ונח רש"י ז"ל
 לסלול פירוסים אלו חלא סהפיי הוא כפסיוו לעור ז"ס
 זה המדובר צו דסיינו עור סחיפוי (ולקמן צחז כ"צ אכתוב
 אייה עוד צזה) :

(ע) תוס' ד"ה אפי"ג סלא עי' צדן לסמן . פי' צקוי'
 דהזונתא לאו עילתא ולא איכפת לן צמקתק
 לר"ת

הגוף ולא שייך בה ליצור מלואו . שאם אין לו דירה אין זה מלואו . ולפי הבנת הרמזין בריף דק"ל גם חו"מ לא צע"י עיבוד לשמחה (וענין צ"י סק"ג) ע"מ י"ל כע"ש ודוקא בסימ' הגדולה קדושתו אזור"י הך סברא דכיון דגולין צע"י עיבוד צע"י לשמחה ונשום חיוב מלואו ולא בתו"מ . וצ"מ חו"ל לא קשיא ע"מ דליכ' עכ"ל לצ"י דענינ"י דרש"ג ונשום השמחה דילמא עעמ"י ונשום חיוב מלואו . כי י"ל דפשיטא דעבוד הצמים כיון שנו"ד החלכה ח"ל עבוד כלל לא שייך לומר שיה"י לריף עבוד לשמחה ונשום חצו מלואו . אם לא נשום השמחה :

(ב) ודג"ל לבאר צע"י חו"מ שכתבתי למועלה דהרי"ף והרמזים ק"ל דלא צע"י כתיבת

לשמחה . וכפשטא דצרייחא דלא פסקה רק נשום וקשרחם וכתיבתם ולא נשום לשמחה . אבל עיבוד לשמחה ק"ל דצע"י . ולכאורה חסול עליהם קושי"י אגו"י דמקשה בגיטין לרש"ג עיבוד לשמחה צע"י כתיבת לשמחה לא צע"י (והיא קושי"י סת"מ ס"י ק"צ וסו"ג עש"ן כ"ה) . ונראה לפע"ל . כי הנה החס"י כחצו ע"מ צד"מ עיבוד לשמחה צע"י . דלא מיקשרר דפריך ונע"ד לעיבוד דמדקאמר וכו' . והקשו המפרשים ז"ל הא גוסא קשיא אמאי לא הקשו מעיבוד לעיבוד ותי"י נשום דליכא למו"ד דמ"רי פשכחנן על גולין דיע"י שכתבנו לשמחה (ע"י מהרש"א מהרמ"ל ופי"י) אבל מלשון החס"י נראה דמסיר ה"מ להקשות לעיבוד אלא דליכא דגמי' לא נשומע דלא וקשה לעיבוד (מדרכנו דלא מיקשרר וכו') ולא כחצו דמע"ד לא קשה (ידי) ונראה מנשום דק"ל להחוקי' דלא שייך לאוקיומה בדידעין שכתבנו על גולין הירועין שכתבנו לשמחה . דהא קתני בהך צרייחא לוקחין ספרים וכו' . ופשיטא נשומע דכרי הנא לזכור סת"מ לוקחין ארתו ונשום ואיטו לריף שום צירור רק סת"מ כתוב כאלכתו . וכן צומעא דלירן אמרו והחיר רש"ג ליקח ונשום . ונשומע דהחיר ליקח צ"י שום צירור . ולכן ק"ל להחוקי' דכאמ"ת ה"מ להקשות מעיבוד לעיבוד אלא דליכא דגמי' נשומע דלא עקשה רק מכתובה: **קרי"ש**

קושי"י המפרשים י"ל לפע"ד כי הנה הרמזים ז"ל כתב דכל מי שאיטו בקשירה פסול גם לעשות את הבית על חפילין ונשום הש"יין שצו . והקשה ה"מ לא יוספל רק לעשות את הש"יין . ותי"י כיון דליכא דבר אחד צבית שמוא פסול לעשותו פסול בכל העשיה . ולכאורה ל"ע דליכ' גם גולין על סת"מ וקלף על חפ"י כיו"ד דהכתיבה פסולה ע"י מי שאיטו בקשירה כמו כן יוספל לעבד את הגויל ואת הקלף . וזו לא שומעו אלא שריף לעבדו לשמחה ולא דוקא מי שהוא בקשירה . ולריבין לחלק דהא הצע"י"ו כחצו דעיבוד הגולין ה"י כמו הכתיבה דכל

דלד"י

ולתרוצנים וגם לרש"י . הנה הרמזין ז"ל ע"מ נסוכה כחצו עוד בזה והביא דבריו במידותי' הרין צמנעתי' כי יש עקום לומר דאף אי הזמנה לאו וילחא היא ונוחר לשכות את הקלף לחול אף שכתבנו לשמחה ע"מ צע"יין עיבוד לשמחה וכחצו שזוהי דעת רבא ורק לצ"י אזור"י חנאי היא דפליגי בהזמנה ורש"ג כות"י ק"ל חנל רבא ק"ל שאין טעם עיבוד לשמחה כדי לקדש את העור אלא מלואו צע"מא היא לחצו המלואו שמהא עשייתה לשמחה . אלא ככתבתי עוד צדעת הרי"ף דנראה דפסק כתי"ק ע"מ צמנעתי' וצ"י הרין כאן . ואם הייתי כדאי הייתי אומר . ודאי הא דאזור"י חנאי היא זהו צין לצ"י צין לרבא (כונס"ל דנווכה כן מנ"ש הרי"ף והרמזים כדחרגוה עולא צמטה הנקצרה עמו) וגם הסברא שכתב הרמזין ז"ל דאף אי הזמנה לאו וילחא היא ואי אפשר לקדש את הקלף סת"מ אקור לשמותו לחול ע"מ צע"י עיבוד לשמחה נשום חיוב מלואו ודאי סברא נכונה היא . ואמנם יש לחלק צד"ך שאנו לריבין צלחיה לחלק גם לדעת הרמזין שכתב עעמ"א דבס"ת צע"י עיבוד לשמחה ונשום דכתיב כחצו לכס . וכתיבתי כי לדעתו הא דצנע' לא לריבין עיבוד הקלף לשמחה ל"ל זהו נשום דאיטו לריף עיבוד כלל . אבל סת"מ דצע"י עיבוד צע"י סת"מ העיבוד דמ"מ דכתיבה לשמחה . כן נראה מוכרח לומר לדעת הרמזין ז"ל . וא"כ אף אנו נאמר לפת"ש עוד ע"מ הרמזין ז"ל ח"ל ונשום דקיי"ל כתי"ק דעור עלאי ח"ל עבוד לשמחה חפ"י עבוד לעלמו ח"ל דלפ"י רש"ג כתי"ק לא ונל"ך ל"י אלא מנשום דלעבד צ"י צנע"י מנשום לשמחה ולאו עבוד דלפ"י וכו' אלא עבוד כ"ד לשמחה הא לתי"ק דלי"ת ל"י לשמחה לא לריף כלום תהו שכתבנו הגאונים לעשותו צע"י מלואו וכו' עכ"ל וכן נורה לשון הרמזים שכתב אבל העור שומחין צו ח"ל עבוד כלל וכו' . ונשומע דלפ"י שא"ל עבוד כלל . לכן גם כשהוא מעבדו ח"ל לשמחה . וכ"כ ה"מ צ"י ל"י סת"מ ל"י . וזוהי סברת התי"ק דקיי"ל כות"י וי"ל שזוהי צד"י רש"י וכו' חע"ג שלא עבדו לעור ז"ה וכו' היינו עוד הבאים . זהו כשר לתי"ק אף שצבדו שלא לשמחה . ונשום דלא צע"י עיבוד כלל . ואך לרש"ג ונשום דק"ל הזמנה לריף שיעבדו לשמחה כדי להזמין לקדושה . וצ"מא הפרשיות אל הקודש פנימה . אבל גולין על סת"מ כיון דמדינא לריבין עבוד גם ת"ק נודת דצע"י עבוד לשמחה (זכר לדבר קרבן) אשר צעודה הליכה המחשבה פוסלת זה וצעודה שא"ל אין המחשבה פוסלת) ולהפסקי' גם חפילין ונשום לריבין עבוד לשמחה ג"כ מה"ע דכיון דהקלף ודוכסוקעו לריבין מדינא עיבוד מוילא לריבין סת"מ העיבוד לשמחה . ולהרמזים דק"ל דוחמה ח"ל עבוד לשמחה היינו כמע"י ונשום דליכא חזנה

דלדו כתיבה ככתיבה והרמזין זיל סקטק עליו דהא
 אחריתו כתיבה גולין אבז כחז הוא דקדשי וכו' (ולכאורה
 ייבא בהרמזין דלי ככתיבה לילמדך עשר עיי מי שחז
 בקטורה) ואמנם יל זה דוקא ככתיבה שכוונתן נדו על
 הגול בזה לא אמרי כל דלדו כתיבה ככתיבה . אבל
 השיין ששיין צנוף הבית בזה דלוי עיסתו לומר כל
 דלדו שיין כשיין . ולכן צריכין מי עיסתו בקטורה ולפי
 מושב קוטי סעטרטים דמיעוד אעבוד לא קסיל כי
 יל דוקא עיבוד עור סבית קיל לרשביג דנעי עיבוד
 לשמה וסוס השיין סהיג צורו (ואולי בלוח מלך שיסי
 : : עיי מי שחז בקטורה או דלא קיל דקס דוקדקתם
 ובחזתם . ורק לשמה בעי) . אבל עיבוד הגול לקיח
 לכתובה נדו ספיר יל דלא בעי לשמה . ולכן לא נקטת
 רק ובכתיבה . והנס יל עעמח דחך תכל דפוסל עעמס
 יקטרתם ובחזתם . אבל כתיבה לשמה לא בעי . זהו משרי
 קיל לריבין רק שחסיי הועטת הרשעותה לשם
 קדשה יסין סהגולין כחענדו לשם קדשה . אז
 יתבז שכינתן . עליוס עעילא קדוש מקדושה
 גייל ולא לריבין לקדש הכתיבה (ולת . האחרת
 שיש בן קדשה יתרה) . וכען זה כחז בקטורה סייקליז
 יל יגני חסילין ומחזות וסיח לפאורה סיה כראה נבטן
 סין עעמח העיבוד כנר לשמה סחיל לקטות הבחזת
 לביה ילפי ונקטת לא לריך דקתמיסו לשמן קיימי כל
 עין סחינו שיקרן וכו' . וגסי קיל הקשה סחז דנקטת
 סחז לרשביג עיבוד לשמה בעי כתיבה לשמה לא בעי .
 דילמא סחז הנותנת דכין דליכא עיבוד לשמה לחכי לא
 בעי מו כתיבה לשמה כין דליכא כנר עיבוד לשמה עיימי :
 אבל למימי צהנתת סחסי דועטת דרשביג סיסק
 סהכרי סיה כחז ספרים על גולין סלי אים . ויל
 דקוטי הגוי לרשביג סיה רק סחז דלא לריך כתיבה לשמה
 גם סחז סהגולין לא כחקדשו כמז ככרי סגלין . ועל
 זה נקטת כין דעיבוד העור לנחיס לריך לשמה עעמי
 סייין דחסיבה ככתיבה וסחז צנוף הקלף מביש ככתיבה
 גופה סבית . אבל בעלמא ככסגולין . כנר . כחקדשו
 בעיבודן לשמן ספיר יל דחו לא לריבין הכתיבה לשמה :

זבוח

יל קוטי סחסי סס נדיה וסח דחני
 יבז וכו' . דהועיל רשביג סחז דנעי
 כתיבה לשמה . ולפומי יל דסח בלוח ערשביג לא עוכה
 עעי כתיבה לשמה אלא סחז סהגולין לא כחענדו לשמן
 אבל סח הגולין כחענדו לשמן ספיר יל דלא בעי מו
 כתיבה לשמה . וסח צנריתא דחז זה סח סחכניג ספיר
 יל יקונו סהכתיבה לחורק סיתה עיי ככרי אבל עיבוד

העבודה סיה עיי ישראל כדת וכהלכה . ולכן זיל דפוסל
 רק מוסס סחינו בקטורה :
כה) באיד ואין לחלק בין עור של חסילין לגול של
 סית דחז שיין של חסילין הלמינו עכיל .
 טווחס סחס סיה מוקס לחלק בזה סיה אפטר לומר דעור
 של חסילין סוי רק סחויסי קדושה ולכן קיל לחיק
 דסחולומיה ולא בעי עיבוד לשמה מוסס דלא מחכי אבל
 גול של סיה סוי גופה קדושה ולכיע סחויסי (כמיס
 סחויסי) ולכן בעי עיבוד לשמה דחז מוכי . וכן סחז
 דיק לטוס צנחוח (דק מייב עיי דיה עד סעענדן
 לשמן) ויימי וכו' דלא סליגי אלא בעור חסילין דסחויסי
 מלוח וכו' . ואף לסחויסי (בלוח גי) דרסי לא קיל
 לחלק בין מוססין לגוף סדנר ויימי יל כוונת סחסי דלס
 סיי מוקס לחלק . סיה עכייפ לנו אפטר לקיים סירסיי
 דרנח כתיק . אבל מלחר סחי אפטר לחלק כחכי בעיכ
 חנו לריבין לוח סוטרסריח : **ד) דג** סחויסי כסי ליי
 סיק סח כחז דנס סרוניס ורסיי קיל לחלק בין מוססין
 לגופה קדושה . ומייס סחסי סחז לחלק בין עור של
 חסילין לגול של סיה סחז קיל סחינו דוחק ומחלקים
 כחכי . ולכן קיל דחלפה בתיק דעור הנחיס חינו לריך
 עבוד לשמה מוסס דחוי סחויסי ונשו חולמיה . אבל גול
 של סיה סוי גופה קדושה וסחויסי ולכן בעי עיבוד לשמה
 קחעיכני חך נוכל לומר סחס מחלקים כתיבה . וסח יעני
 למייס סחסי דסיין של חסילין הלמינו ולעיל (בלוח כייג)
 ססכני כי להרנביס זיל סחוי עסיי הנחיס וסענד
 סקלף . דענד סקלף מוחר עיי מי סחינו בקטורה .
 ועסיי הנחיס בעיין דוקא עיי מי סחז בקטורה . וסחינו
 עפמי סחסיין כקונוט צנוף סעור . גם מייס דרסיי כוי
 חכי קיל לא נחילא לסעיד . ולעיל כחכני כי מלסון דעיי
 זיל עוכה דחינו וסחלק : **ו) אמנם** לריכא גרלח דיסה
 סחז סחויסי דגס לרעח רסיי זיל עוה הנחיס חיל עיבוד
 לשמה וכחיק דרנח כחוי קיל (וקוטי סחסי כחכני
 לעיל למרן בלופן דספיר הלכה כתיק) ואני מוקיף דגס
 דרייף חכי קיל . וכמיס סרוניין כולחחז דמדרסס עוכה
 דקיל הלכה כתיק . וגס כחז דעייני בעור הנחיס וסעיי
 אפר לא חנר חת דרייף חל סרוניס זיל בזה דקיל כוי
 עור הנחיס חיל ענד לשמה . כראה וסוס דקיל דמדרסס
 דרייף עדיין חינו מוכה דקיל הלכה כתיק . ואזיל לעעמי
 סכי בעי אויחסיי עיודרייף סוסק כחך כללח דכל מוקס
 סענה רשביג כוסכנו הלכה כווחו . ואיכא לעיוד דקיל
 לחאי כללח גם צנריתא וכמיס ככיו סיי וסחז עומלח
 חת סלי סיי . אבל סחויסי כסי עי קקיד סקסח בזה על
 סחוי . וכוכ סחז סחויסי זיל דרסיי וסרוניס לית לסן

כלל לתך כללל דכל מוקים טענה דטעני הלכה כמותו .
 ואשיי בנשנה (עי נסי תורת חסד כלל אי) ואיכ דברי
 הרמבין זיל מוכרחין דמדסתם הרייף טיימ דסיל דהלכה
 כתיק . ומאחר דהכי מלחח רבותא . הרייף . ורמזים .
 ורשיי . נחרח טיעה קיימי דעור הנמים אינו לריך עיבוד
 לשמה . ודאי דבשעת הדחק יכולין לבדך עליהן :

כו) אך

הנחליה השקל צסיי מייז סקיו מולק על
 הנגיח צמיש לדעת רשיי והעלה דרשיי
 קיל עור הנמים טענדו סלח לשמה פקול . וחיליי מויש
 לשעלות ארובה לרשיי מוקשיי החופי באופן זה . דגס
 רשיי קיל כבעה יו דבגופה קדושה מודה רבא דהזמיה .
 וקיל מוי כמיש החופי דעור הנמים הוי גופה קדושה .
 ותיק דקיל אעשיי סלח ענדו לשמה כשרין זהו מקום
 דקיל דגס עגלה ערופה אינה נאסרת מחייס-והא דאמריי
 הנאי היא היינו לאזיי דליהו לא מחלק בין משמשין
 לבגופה קדושה . ואשיי כרסניג . אכל רבא מלי מוי סבר
 כרסניג נטוס דבגופה קדושה הזמיה דהא קיימיל כמיד
 עגלה ערופה ירדתה לנקל איסן אוקרתה . ולהכי מוי
 מיל סל סיה צעי עיבוד לשמה . אלו תויד זיל . אכל
 לפעיד מלבד מה שכתבתי . דרשיי לא סיל לחלק בין
 משמשין לבגופה הדבר . הכה גם לשיטת צעהיי וקיעתי לא
 ידעתי איך העלה בזה ארובה לקושיי החופי . והרי כל
 מחלוקתן סל אבי ורבא זהה היא . אזיי קיל דאין חילוק
 בין גופה קדושה למשמשין . וכי סיכא דעיע שהיא גופה
 קדושה נאסרת מחייס כנו כן צממשין אעריי מוי הזמיה .
 ורבא קיל טיש חילוק בין משמשין לבגופה קדושה וכדוקשיי
 לאזיי מברייתא דאמר לאוען וכי דהך הנח סיל צממשין
 הזמליה . אס בלחט להועיל לאזיי ולהציא לו חכא דמקשיי .
 סיינו לריכין להציא חכא שמוח כנגד הך . הנח דאמר לאוען
 וכי-אכל מה יוסף חכ כח לאזיי רסניג דאיה ליה בגופה
 קדושה הזמיה . והרי רבא בר סלוגתיי איהו גופי מוי הכי
 סיל דבגוף הקדושה הזמיה . וצממשין הזמליה . והיינו
 כרסניג וכחנח דאמר לאוען וכי . וצעיכ אט ליל אחת
 עשתיס . או דתיק ורסניג פליגי צממשין כדעה הצעהיי
 (דפליגי ברלועות) או דאין חילוק בין משמשין לבגוף
 הקדושה . וכדעת החופי והרמבין וקיעתי (וויש טס
 צמחייש לדעת הכי כיל . העיקר מיש טס צמוסגר דהכיי
 מפרס לסלוגתיי דתיק ורסניג ברלועות שסן השמישין
 וכדעת הצעהיי) :

כז) והבעה

זיל כהב וזיל וזיל סכל המחלוקת
 סללו לא כאמרו אלא לעכין השמישי
 עויה וחשוישי קדושה פגון האורג . בגד למח וליליה ען
 סקיסין ורלועות חסילין אכל צבתינה עגלמה סל סיה וסל
 לנייר

חסילין לביע צעיין לשמה שמוח גוף הקדושה וליכא תאן
 דפליג נאו ושיה לבוילין סל סיה וקלף סל חסילין
 דוכסוקטיות סל מוחה דכל דלהדי כתיבה ככתיבה דמי
 והיינו דאמר צהק עובדי רפי הכיוקין סהוא דאמר סיה
 שכתבתי לפלוגי גוילין טצו לא עיבדתיס לשמן והיה
 דאמר אזכרות טצו לא כסבתיס לשמן כל אלו ליכא תאן
 דפליג עליהו טחס עטאן סלח לשמן פקולין לפי טהן עכס
 הקדושה וכי עכיל . והצין הרמבין זיל צמלמות כוונתי
 דבגוף הקדושה מודה רבא דהזמיה . ועלה דדעתי כי
 לכאורה צלסון הצעהיי סלפתיי חן אה מנואר . אלא
 שכתב דהנאו גופה קדושה כינאו וצעיין לשמן . ולכאורה
 לפי טיעתו סהוא חוספ טיעה החופי והריה דוואן דאיה
 ליי הזמיה לא צעי עבוד לשמה דהזמיה בלחוד סגי איכ
 כהפוך הוא דלי צהק הזמיה לא כיציי עיבד לשמה
 ותקגי להו צהאמס . ולכן לכאורה לסומו הכי מייחפרש .
 מחללה כתב פירושא דצממשין דתיק דלא צעי עיבוד
 לשמה קיל הזמיה . ולכן לא צעי עבוד לשמה ממוס דקגי
 ליי צהאמס ורסניג דצעי עיבוד לשמה קיל הזמליה
 ולכן צעי דוקא עיבוד לשמה והכי הילכתא ומייז יכולין
 לשכותן למול . ומטוס דלפיזי היה מוקים לימר דהא דצעי
 גוילין סל סיה עיבוד לשמה זהו רק לדין דפקקי
 הזמליה אכל לאזיי דקיל הזמיה גם גוילין סל סיה לא
 צעי עיבוד לשמה דפגי להו צהזמנה-והרי צקיגי דהכיוקין
 מוטעו דליכא תאן דפליג צהך מילחח דבוילין סל סיה
 צעי עיבוד לשמה (מדלח קאמר סחס כמאן כרסניג כמי
 דקאמר גבי אזכרות פמאן זכוי) זלח קאמר דצהק שסן
 גופה קדושה גם-אזיי . מודה דצעי עיבוד לשמה ואזיי
 דאפשר לקרסן צהאמס גירוד לחומר קדושתן לא סגי
 צככי אלא צעי דוקא עיבוד לשמה . וכן ככתיבה . כן
 היה לכאורה באפשר לפרס לשון צעהיי (אסיכ ראימי
 טגס-אמור הגאון משריל העללער זיל צהסובתו
 סנדקסה צסוף ספר היס סחלמוד כתב כעין זה טיש
 לפרס לשון צעהיי סלפתיי דלא כרמבין) אכל סבתי
 וראיתי כי מויש-הצעהיי כגון האורג בגד למח וכי עוכה
 פהרמבין דכווקתו דעיבוד גויל חלוק צריכו מדין אורג
 צגי-למח דבגויל גם רבא מודה דהזמיה . ומרתי קאמר .
 חדא דבגופה קדושה מודה רבא דהזמיה ומרד דבגופה
 קדושה מודה אזיי דצעי לשמה :

כח) והנה

לפי טיעתיי סל הצעהיי זיל היה יכול
 לקיים פירשיי זיל דרבא כתיק ולכן
 ברלועות לא צעי לשמה ממוס דהויין רק משמשין והזמיה
 ואזיי כרסניג . ואך ממוס דקיל לצעהיי דהלכה כרסניג
 ממוס דאשוואל כותי קיל ודעת תגלוים זיל לכן סוילך
 לנייר

מורד והזוניה עכיל: **וְדַבְרֵי** תמוהים לסעיד-הן אמת כי גם החוקי לעיל דיה משמשין וכי כחצו דעת גופי גמריי גביס פס פס ועייע כדלמוריי בוסק עייז . אבל הא סינח למה שהוא מת . אבל איך סיך לומר דבקדושה עלמה ילפי פס פס ועייע לענין הזוניה . והרי כיון דאבו אומרים דפס שכלומר צומח לא אחא למשמשין אלא למה גופי חו לא וליכין למיגמר הזוניה אף לקדושה עלמה כיון דצומח עלמו לא שייכה הזוניה כלל : **וְלַפְעַד** י"ל דעת הצעתינו וקיעתי . כי סכה אבוי דאילטריך למיגמר גיפס דהזוניה ל"ל לדריי דהקצרה החילוכה היחס דהזמלמיה . ולרצא דאילטריך למיגמר גיפס דהזמלמיה ל"ל צהיפוך דהקצרה היחס דהזוניה . ולפייז כיון דרצא לא גמר גיפס רק למשמשין איכ בגוף הקדושה קיימי בקצרה החילוכה דהזוניה וילתחא היא :

ב) עור וקשים לשיעת צעהיינו וסוגיא דעכחות דף ל"ד שאס אין לו הפילין של יד ויש לו שתי הפילין של ראש עולה עור על אחת והן ומיחה ומקוויי לה צחדתא ולנייד הזוניה צדאחני עלוי מעיקרא . והרי החפילין של ראש היא גופה קדושה . ואמריי דלנייד הזמלמיה יכולין לעשותה של יד . ואין לומר כי דק לקדושה קלה יכולין לטווחה אבל לא לחול . דהא חזינן דלנייד הזוניה אף לקדושה קלה אסור לשכותו אלא צדאחני עלוי מעיקרא . והרי לדעת צעהיינו בגופה קדושה אבוי ורצא לא פליגי כלל . ואחאי מותר לרצא לעשותה של יד . והיא קושיא עלמה (ומיפס צומ צמיה פתיח חייג סיי י"ח לא הבנתי) : **וְעֵדָה** בדעתי לישב שיעת צעהיינו . ולומר דהא דמוקוויי לה צחדתא זהו עסוס דאיכא לוניור דקיל עגלה ערוסה אינה כאקרת כלל מחיים . ואיכ גם בגופה קדושה הזמלמיה . והדר קאמריי ולנייד הזוניה כלומר דקיל עייע ירידה לנחל איתן אוקרתה ולכן הזוניה או גם צממשין (כאבוי) או עכ"פ בגופה קדושה (כרצא) ל"ל צדאחני עלוי מעיקרא . וזהו שאמר ולנייד הזוניה וכו' ולא קאמר ולאבוי דאמר הזוניה (ובצומעתין לעיל דווייתיי לדרב סקדא דאמר האי קודרה וכו' אמריי ולאבויי דאמר הזוניה וכו') . יען הכוונה היא דגם לרצא דאמר דעכ"פ צנופה קדושה הזוניה גיב ל"ל צדאחני עלוי . כן היה אפשר לומר לכאורה . אבל לא כהירא . חדא שהוא דוחק גדול להעמיס זאת בלשון הגעי . ועוד שהרי הצעהיינו כתב דבגופה קדושה ליכא מילן דפליגי . ולפמיפס הרי מילן דקיל עייע אינה כאקרת מחיים צעיכ פליגי . ועוד שכפי הכרחה גם לצעהיינו צעיכ דלא יליף ליי ועייע אלא דעכא קצרה סיל דבגוף הקדושה הזעיס כמסיל . ועוד אי נימא דהא דאמריי בגוף ולנייד הזעיס וכו' היינו גם לרצא . טרי

לכיר חסירטיי זיל . וחוקי ליי לרצא כרצעי . אבל חיי צממשין כתב חיל עוד כתב זיל כל וזו דאמריי הכא היינו הזוניה דמשמשין אבל הזוניה דבוק דרצו עלמו ומיכא כנח עבוד עור הקליחה של הפילין ועצד הקלף עלמו אי עבדי לשונה אסור להשתמש צמן חול בהך הזוניה גרדתח . ולענך עיצד קיימל דלא שכל ספרים וליפס הפילין ומחיות לריכין עיצד לשונה אבל רצועות של הפילין לא צמי עיצד לשונה דמשמשין כיכחו והזוניה צממשין לאו וילתחא היא וכו' עכ"ל . סכה חפס שיטת צעהיינו זיל וחפס פירטיי זיל דרצא כתיק ולכן כתב דרצועות לא צמי עיצד לשונה . וקוטיי החוקי מחורלח : והמגיב צמי וריצ העיר כי בוסק סכחדרין כתב חיי כשיעת רבי . וצמי חפילין כתב כשיעת החוקי . וזיל משוס דבהל' חפילין חפס הפירוש דקאי על עור הפרשיות לא יחא ליי לפרש כרטיי דרצא כתיק משוס דחקשה קי החוקי אחאי גזיל של סיה צמי לשונה . אבל הכא שחפס הפי של הצעהיינו (צמס רב אחא) דוויירי צרצועות יחא ליי עפי צמי קטיי שהוא פשוט יתיר . וקוטיי החוקי הרי לא קטיא . ומיפס חיי וכן משונע חסם צממחות וכו' היינו משוס דמוקוויי חסם רב כתיק והילכת' כרצ צאיסורי . וכן משונע חסם דאבוי כרצעי דבני לביעה לשונה :

כט) אמנם הרענין זיל צמלחמות השיג על הצעהיינו וכתב חיל וזה שפיי דרצא לית ליי הזוניה לאו וילתחא היא צגוף הקדושה משוס דהחס אמת צעמריי משמשין ומשמשין גמריין לאסוקי עגלה ערוסה דהיא גופה קדושה לא אומר כלום דגולין של כחיבה כוי אב כחצו הוא דקדישין ואזל ליי כחצו חול קדושתיי כדליתחא צמי כל כחצי הקודש והילכך לא דמו לעגלה ערוסה דהיא גופה עיקר קדושה ועוד דהא כל היכא דלא כחיב פס ליכא לניגמר מעייע ולא אחיי ליי הילכך צין צבולין דכחיבה צין צרצועות דאיטן גוף קדושה כדפרישית וסיה לעושה דיו לקים וכן כיוולא צהן צבולן לרצא הזמלמיה וסיה דבני לשון לזכות היא כדפרישית עכ"ל : **וְרֵאִיתִי** צמי אורח ותיי שהביא דברי חיי הכיל וכתב טכן הוא גם צמידוסי הריעציה מגילה . וכתב הוא זיל על זה חיל כרחה לסייה דלמד כן מדראמריי צקובין ורצא מיט לא גער מעייע ופרקי אער לך רצא משמשין ממשמשין גמריי לאסוקי עייע דהיא גופה קדושה דיש להעיר מתי קוקסה חלונורא דאחאי לא גמר מעייע ואימור דרצא לא גמר מעייע משוס דלא קבל מרצו לדון גיפס ועגלה ועדפריק משמשין ומשמשין וכו' סימ סקבל רצא מרצו לדון גיפס מעייע אלא שלא כלומר מומח אלא לגוף הקדושה אכל משמשין לא . געלא דבקדושה שילטה ריע

זאת נגד כל המוסקים שפקקו שזמדהא נוחר לעשות
והכל ראש של יד גם בדלל אחני עלי :

לא) **ובס'** חורח וחי לאחר שהביא טיעה זאת
דגופה קדושה לכיע הזויה . כתב וזיל

ולפי הדברים הללו ז"ל דהא דאנריי נשיק דתפילין סיר
עושה אותה ע"י היינו זכחנס קחס ולא הזוינס דלא

נוקרי הזויה עד שיטלם בידו ויזוינס כנושיל בשם התוכי
וכיון שלא הזוין הפרטיות של תפלין כאמור חף שכתבן

בניה העשוי לראש כל זמן שהן חדשות ולא תוסמו על
ראש אדם לא ויקרי עושה מעשה צנוק הקדושה ואפי

הזויה לא ויקרי וטעם דוהא שיש בניה לזר שיין וגם
שהוא עשוי צהרילין ונובדל בין בית לבית יכול הוא

לעשות כולן בבית (כראה דליל בית) אחד ולא מעבד
כלל מה שכתבם נדי בחיס וטעם דכיון שכתבין ונחון

דבר אחד והי"ל כזונה דיווס לקבר שמכירו וטעמו
ונוחר כמי"ש צקוניין וזכא כווי כיון שנוחפה השיין

וארבעה הבתים הו"ל כטעמו וכי עכ"ל . וגם בזה יש
לפקפק (ובעלמנו ספק שם צקצרא זאת לענין מילתא

אחרתא) כי צהוסיק דיווס צקצר לא עשה מעשה צקצר
עלמנו שאין זו תפיסת ילי אדם כמי"ש הרמב"ן אבל צדבר

המיעלעל והיה זו תפיסת ילי אדם י"ל דאעפ"י שהסיר
מה שהוסיק וי"מ הזויה ויהו איכא (וזהו יש לפקפק גם

צמי"ש המביא צק"י וי"צ סקיה לענין כיס של תפלין)
ועוד כיון דלשיעט צעה"מ צדבר שהוא גופי קדושה לא

כחלקו אפי' ורצא כלל איכ כמו דלרצא מהכי וזה שהוא
נוחפה את הבית והי"ל כנועל את הדיווס כמו כן לאפי

כיוח הכי ואחאי צעיכין לדירי דאחני עלי : **ואורי** י"ל
כן . כי הכה צריש שנועתין כתב צהירדשי הר"ן וז"ל אפי

אמר הזויה מילתא היא פי' הרמב"ן ז"ל דאפי' קיל
דהזויה גרידתא בלא וועשה כלל כווי מילתא היא והא

דפליגי צאורג צגד לונה שהיא הזויה שיש בה מעשה
וטוס דרצא שרי אפי' צהזויה שיש בה מעשה והכי קאמר

אפי' צדין הוא שהאורג צגד למת יהא אקור דהזויה
מילתא היא אפי' בלא מעשה כי"ש כשיש צדבר וועשה

ורצא פליג עלי' ואומר דהזויה לאו מילתא היא והואיל וכן
אעפ"י שיש מעשה אינו מועיל כלום לאקור דבר המזוין

עד שישתמוצו צו האקור ופי' עכ"ל . והיינו וטוס דאפי'
גמר לה ווע"ע וטס ליכא וועשה דהירידה לכתל חיתן לא

חשיבה וועשה . ורצא גמר לה וכלים שכתתושו צהן
לצבוי"ס דכתוב אשר עבדו טס שאינן אקורין אלא מעשה

חשוני"ס ואליך . ואפי' אס עשה את הכלים לשם עבוי"ס
דוויח דאורג ציד לעת אינן נאקרין . וי"ל לדעת צעה"מ

דהא דעורק רצא דצנוק סדנר הזויה ויהא גופה ילין לך
רצ

נדאילענדך קרא לומר דמשמעין אינן נאקרין שינו דגוף
הדבר כאקר . אבל וי"מ לא כשמע אלא היכא שהזויה

היתה ע"י מעשה דוויח דכלים שנעשו לשם ע"י (ומע"ע
לא ולי' לתיגזור דגוף הדבר כאקר צהזויה כמי"ש התוכי

וטוס דאיהו קצר דע"ע אינה נאקרת וחי"ס וצוד י"ל)
וגם לפונטי"ל דלרצא צגופי קדושה ונד' הקצרא החילוכה

הזויה י"ל גיב דהייט דוקא צהזויה שבי' וועשה . ולפי"ז
י"ל דצעשי"ת הבית של ראש כיון דלרצא אינו כאקר אלא

נחמה וועשה ולכן אס הוא נקלק את הוועשה צויה
שהוא ונחפה אותו צעור אחר והי"ל כנועל את הדיווס

חוזר להכשרו לשל יד . אבל לאפי' דאיר הזויה גרידא
בלא וועשה כלל כווי מילתא היא . חף שהוא נקלק את

הוועשה לא מהכי לאכחי הזויה גרידא ויהו איכא . ולכן
לדירי' צעיכין דוקא דאחני עלי : **דבאורי** יש

להקשות עוד לשיעט צעה"מ צרייתא דאחני ס"ת שבלה
וחפלין שבלו אין עושין ויהן נחמה לפי שאין מורדין

ומקדושה חמורה לקדושה קלה . ליחני רצותא עפי קליף
התצווד לשם ס"ת ולשם תפלין אקור לכחצו עליו נחמה

ונפי' שאין מורדין וכו' . ולהאמוריס דעמתי' וטוס דגוף
הקדושה ילפי' ווע"ע י"ל דהאי חנא ק"ל דע"ע אינה

כאקרת מחיים ולכן גם צגופי קדושה האולעיה . אבל
לפוי"ש לכאורה קשה . ולפוי"ש השאצי"א צק"י וי"ח דאזא

לאשנועיכין דעוזה לא צע"י שרעוט גיב אי"ש . אבל לפעיד
הוא דחוק . וכיל ד"ל דקנע לרצותא ס"ת שבלה וכו'

דאצי"ג דלא חזיין עוד למילתי' מי"מ אין מורדין . עמי"ש
הע"ז צארי"ח ס"י קני"ד קק"ז :

צ) **באיר** ומערס ר"ח דרצא דאמר המלמ"ה קצר
כרצנ"ג דע"י עיבוד לשמה מסיס דלא קני

צהזויה עכ"ל . צעיכין וצמנחה ציחרו יוסר . דאפי'
כרצנן דלא צע"י עיבוד לשמן דקני צהיקוי"ס קטנים לפוי'

לשמה ורצא כרצנ"ג דע"י עיבוד לשמן ולא הזויה מועטת'
ובונה דגריחס כי למ"ד הזויה גם וועשה זע"א חשיבה

כמעשה רצח כיון שע"י וועשה זו כאקר לשכוחו (וכעין זה
כ' צק' חורח וחי צהא דכפה שהוא עומא מדרס ונחנחו

לשפר וכו' דכיון שע"י הזויה כאקר לשכוחו לחול חשיבה
וועשה ועולה צום מעומאחר) אבל למ"ד הזויה עשה

זע"א לא חשיבה . אלא לריכין לקדשי צמעשה רצח לשם
קדושה . ומציאר צעה"מ דאצי"ג דרצנ"ג צע"י עיבוד

לשמה כדי שיחדש העור צמעשה רצח מ"מ עוסר לשכוחו
לחול כיון דהזויה (חך לע"ק מ"ש דוקא קודם שיהגוס

לקליה וי"ל ע' חוס' צמגילה דף כ"ז ע"ב ד"ס חשוני"ס)
וכ"כ הרמב"ן ז"ל צעיכתי' דאף כל דע"י להי"ח מסיס

מלי"ס נוקד לטעמו לט"ל . ולכאורה סוקסס לי מכל סח.
כיון

כיון דנע"כ חט לריבין טער דסחוב סוף לעצוד לטעם
 (אם מדלוי או עדרבן) וסרי לא מלחו לרבה דאער
 הזמלמ"ה חלל צעירי דלח צעי סומכס לטעם . כגון צאורג
 בגד למח סאין סחוב לחובג בגד לטס המה ואם מלח
 ארוב אינו אורג חלל גרילין סל ס"ה (וכן לבעס"מ דמייירי
 צרליעויה) כיון דנעי דוקא עיצוד לטס קדושה . דילמא
 הזמכס כזאת ססיח סזגים חלימא טפי וגם רבא מודס
 דמילחי' סיה (וכעין דעלחטו רמנחא חלסגני) וכן ססרומס
 ס"ק"ל חסגנס לן ח"ל ונראס לר"ה לפרס חסכא (עסירש"י)
 חז"י אמר הזמ"ס כח"ק דלח צעי עצוד לטעם דקזמכס
 טעושיין חל"כ לחתוך סקלף וחצור לתקנו סוי עלחא ודבר
 חסוב עיקרי ורבה כרסצ"ג דהזמכס שחל"ב אינו דבר חסוב
 ולכך צעי עצוד לטעם וחל"ג דגני אורג בגד למח אקור
 צהכאס לחז"י וכן כ"ס סל הפילין דחזונ"י לחפילין . ולרבה
 עור וקלף סעצ"ד לטעם סוי דבר חסוב ע"ע מורס רבא
 סמורח לכוזב צו סערי סריופוח ולעטתס ע"ג צמסס עד
 סיכחוב צו דתקן סקלף וסעצוד וסטרעווס ח"נן גורעין
 חיקיר חלח צחיס לסכסירו לכחוב צו דבר קדוסס ולכך
 יא דעו לכ"ס ומסס ססס סותקני לספר שאקירין (לחז"י)
 ג' אינו לריך צוס חיקין לחיות כסר לקדוסס עכ"ל : (ואולי
 לעוד סדנר ענריי"ת דקחני ס"ה סנלה וכו' ולא קחני סך
 דיכא צקלף דסוי רבותא עפי' . ס"מ דסקלף כל זמן סלח
 כחב עליו מורח לסנחו . ועמס"ל . או מוסס דס"ל דס"ן
 סל הפילין לריבין לעסוחס לטעם ססיח צכלל כחינס וע"ע
 צחרחא מורח לסנחו לסל יד) :

לב) **תבנא** לדיכא . צקיועחא דרמנ"ל . סנה לדעס
 רוב סרלסוכיס ז"ל גריל סמעצוד לטס
 ס"ה מורח לסטסו חפי' לחול . אך רצנו רמ"ח ז"ל צס"י
 ונ"ב קנע לסלכס כדצרי סנ"י ססיח עפי' סיטח הצעס"ע
 דאקור לסטתו לחול . וכבר סעיר סס סמג"ח דרבו
 סחולקיס ועקיליס . ונחטו' עבוט"ג ס"י סיה סוק"ף
 עור לסחמיר וספלס דנס עקדוסס חמורה לקדוסס קלה
 אקור לסנחו וכחב דסח דכחב סנ"י דאקור לסססעס
 צסן חול חלל לאו דוקא . וכחב סוכחס לזה מסיגי' דונחוח
 ססגחחי לעיל דלע"ד סזמ"ה אקור לעסוח עסל
 ראס סל יד . סרי דלפי' לקדוסס קלה אקור לסנחו .
 ומסחמ' ס"ה לרבה צעופי קדוסס . וכחב דדומק לחלק
 ציכיסס צזה ע"ס . וככדו סל העבוט"ג ססוחל צסריס סנ"ח
 ח"ג ס"י י"ח כחקסח צדצרי זקנו וכחב כ"י סרל"י ססניח
 מענחיה ס"ח רל"י לקסוד דסח סנ"י כחב דעור סקליליה
 סוי גופי קדוס' (יכ"כ סבעס"ע) וסחס חמרי' כ"י לע"ד
 הזמלמ"ה מוחדין לחסוח מוס"ר ס"י צהדח"ח (יבעס סססיב
 לו ספנ"ח לא ססקררס דעחי סעגיס ע"ס . ולעיל בסעני

ליסב קלה) וסנה חף חס כלמנר כן דסנ"י לאו דוקא קלמנר .
 חלל צדעס רמנ"ח סכחב ג"כ כלטון סנ"י נראה דאי
 חטמנר לומר דלאו דוקא קלמנר . כ"י חס כלמנר דס"ל
 דלף לקדוסס קלה אקור לסנחו ח"כ סרי סוף חולק
 על ע"ע צס"ע ס"י ל"ב דקלף סמעצוד לטס ס"ה מורח
 לכחוב עליו הפילין . ולא סו"ל לסחוק סס . ומרססחי
 ס"ע אורוי' אודי ל"י לסס"ע . לכן נראה לפע"ד מורח
 דעסיקר סדין ס"י לנו לסורות כדעס חרוב דלפי' לחול
 מורח לסנחו . דלף חילוק בין ססמייסין לגוף סדנר .
 ולעיל (צחות ג') כחנחי' סכן מוכח לטון סנעי' .
 ובעלחמס כחב עור דגס הנוילין לא סויין רק ססמייסין .
 חלח סרצנו רמנ"ח קנע הלכס כדעס סנ"י וכחב דלסקור
 לסנחו לחול . סנו דלח לסוק"ף עלה . ודי לנו ללסקור
 לסנחו לחול חלל עקדוסס חמורה לקדוסס קלה כגון
 עס"ה לחפילין ומוחס . או מוספילין לחוחס ח"ן לנו ללסקור
 מוחצי' סורדס . וגס יס לנו סברח גדולס סכחנס סלנוס
 וסניח' סרמנ"ג ס"י ל"ב ח"ח סק"י דלף זלח צכלל
 סורדס כלל . וסרררס עילוי סוף לגז"י דעסיקרל חך
 עזימן סוף לקדוסס ועסח סוף עוסחו קדוסס עמס .
 ועוד י"ל עסמ"ס סנ"י צס"י ע"ב לעכין גט ועכ"ס ס"ס
 לומר כן לעכין סוי' . חלל כחך דמנחוח ודאי לא חסיק
 אדעס"י סילענדך לעסוח מוסל ראס סל יד :

לד) **ואמנ** גס מי ססוח עיסס כלסר סורס צחטו'
 עזוס"ג לסחנור צחחלח סעצוד ויחמנ
 ססוח מעצד לטס ס"ה ויסנה סלס ירלס לסנחו חל"כ
 לחפילין או לעוחס או לצחיס יס"י סרסות צידו . נראה
 לפע"ד סאין צזה גרעון . ודלח כמ"ס צס' עלח"ס סחולק
 על סעצוס"ג וכחב דסחנאי גרועי גרע"י ועדיף עפי'
 סלח לסחטת ח"ל וחיך יסנה חס כוונח סחנאי סתחיל
 סקדוסס . גמורס עסיקרל לחליעין חלח סעחנס סלח"כ
 יס"י מורח לסורידן מוקדוסס זס ססיח דליחא דקדוסס
 סנחן ח"נס נסקעס צכדי וחס כוונח סחנאי סעסיקר'
 לא סחול סקדוסס דק לחל"ין זס ג"כ ליחא דלוחן זס
 או דעי לצרידה או ח"ן קדוסס נעסכח עליסן כלל דלחאי
 כזה לא עסכי דסוי סרחי דסחרי אסדרי וכעין זס כחב
 צעערי ססובה ס"י ע"ב סק"ד ח"ל ומ"ס (עבוט"ג) סס
 צחחלה לחלק . בין סולדס לקדוסס קלה לחול ועסיקר דלף
 חילוק וח"כ ע"י סחאי י"ל דמורה דסרי גס לחול וסרררס
 י"ל דלחול סרי עפי' דלחפילין י"ל דכיון סע"י סחל"י
 סוף סובר ססזמכס סוב סו"ל כעצוד סלח לסעס סחרי
 לא כחענד לטס ספילין וגס לקדוסס חמורה סל ס"ה
 לא צא זס חמנר סע"י כסנאי . מועיל סוב לריך לומר
 סודנר סדנר לעסרע סנלענדך לטס חפילין זס לן
 חל"י

ואדרבה מדקא שקלי וערי העמ"ב וסמ"א זענין אדרס
 מוכח דעמ"ד דתפוס לטעם ודאי כסר ובדעת סג"י וסמ"א א'
 ולפע"ד לריכא רבה . הנה הסמ"א סס סקסא על סג"י
 צזא מסא דמס' זנחיס דמוכח דחין חילוק בין מנעוך
 לבנוס בין ענזוס לכשוך . וסוין דשאי קרסוס דמס
 שהוקדש לקדשים קלים אעפ"י ששמון לסס גזוס ח"א
 לקדוסם הגזוס לחול עליו כיון שלא שוקדס נסגילו וט"ל
 שלא לטעם חזל לענין עיבוד כיון שענדו לסס קדוסם
 חמורה אוהם הקדוסם חלה עליו ססרי חין כאן קדוסם
 אחרם שחשכבז מלחול וכיון שחלה עליו קדוסם חמורה
 קדוסם קלם נמי זכלל דחא זכלל מלחיס מנה סילכך
 עמכי מגזוס לכשוך (והנה לפי"ז נראה דחא ענד
 דוכסוסטוס לסס ס"ה או לסס הפילין דהקדוסם אינה
 חלה עליו כיון שאינו ראוי לכן ח"ב לידון דמזחא נמי
 צפ"י עיבוד לטעם סג"י סקול דחא חין עליו סוס קדוסם)
 וכחב סס נסמ"א דמ"ע סדבר לריך רח"י דמנח לן
 דמחמורה לקלם עמכי דילמח לא עמכי עד סיענדוס
 צפירות לסס אוהם קדוסם דוקא ולא לסס קדוסם אחרת .
 וכחב ד"ס לטציא רח"י דמח"י מהא דמנ"י (מנחוס דף ל"ז)
 ס"ה סבלה וחסלין סבלו חין עושין מהן מזחא לפי שאין
 מורידין מקדוסם חמורה לקדוסם קלם . וקסא חא מורידין
 עושין מהא צפ"י עיבוד וכח"בם לטעם וכיון שחשכבז
 וכחכבו לסס ס"ה וחסלין ח"חך עושין עתן מנחם ססרי
 לא כעסו לסס מזחא . ועוכח דלטעם דקדוסם חמורה
 ספיר סס"י לטעם לקדוסם קלם . והלריך סס עוד זענין
 זס וקוס דצד"י ח"ל חזל ע"מ מהא דס"ה סבלה וכו' חא
 ודאי רח"י גמורה ח"ח דכח"ב ופי"ד לטעם מחמורה
 לקלם מח"י וכדצרי סג"י ז"ל עכ"ל . ולפע"ד יס לסקס
 טובח צר"ח' זחא . סנה מחללם כחב סר"ח' ען הקלף
 דאי כעח דמחמירח לקילחח לא מח"י לטעם . ח"כ ס"ה
 סבלה וחסלין סבלו חפ"י זלל עמח דסרירח אי חספר
 לעסות ימסן מחחם מוסוס רחינו מענד לסס מחח . ועל
 זח כחב כי לטיעם סרענ"ס דס"ל מחח לא צפ"י ענד
 לטעם חין זחא רח"י . ואי חוער לא עי"ב"י כי לטיעם
 סרענ"ס חין מכלן רח"י דמח"י חלל לסיפוך ד"ס מכלן
 רח"י חוקה דלח עמכי . כי ססס סג"ב זכח"כ ס"י קע"ד
 וסמ"א צפ"י ע"ח סקסו . מח"י לא חמר רזוחא טפי
 דס"ה סבלה חין עושין ממנו חסלין (ומה סרלה סג"ב
 לטוכ"ח מחס דחס ססס נסמ"א ועס ססמ"א ח"י חא
 דחוק (מלוד מלוד ע"ס) חזל לטיעם סרענ"ס ז"ל חא
 כפחוק וסרס . כי ס"ה סבלה גס זלל עמח דסרירח אי
 חספר לעסות ממנו חסלין דחא חסלין צפ"י לטעם ולא
 עמכי לטח לטעם דס"ה . וחך מחחם דלח צפ"י לטעם
 סולרך

חמ"י וכו' עכ"ל (סע"ת) עכ"ל (נעל מלח"ס) ועכח
 זח העלה כי יוחר טוז סלח לחסנוס כלל חלח לענדו לסס
 ס"ה ולקמוך על הסוקקיס דס"ל דלענין סורוס
 מקדוס' חמורה לקדוסה קלם לא חמרי' סומ"ה ע"ס .
 ולפע"ד מחמר סחנו מחליעין כאלו ססוקקיס ח"כ גס
 צעה סחור עוסיק ומחנה זחא צפירות ס"ה' מוחר לו
 לטנחוס גס לחו"ע חינו עגרי צזח . ולא ס"יך צזס לומר
 סחור סובר חח החזמח סרלסנוס כיון דגס זלי דצרי
 ח' מוחר לו לטנחוס לחלו . וספע"ת לא סקסן צדצרי
 הענזוס' חלח לפי ס"עח סחור ר"ל דחא מענד לקדוסה
 חמורה חקור לכחוב עליו קדוסה קלם . ע"ז סקסן
 דחליח צצריח וגס צזח לא חלק עליו חלח סכחב ד"ל
 דלחול צרי ע"י . חזל חי חמרי' דלח צפ"י חכאי . נראה
 ססוע דגס חס סחנה חס לא חפ"ל לא יזק :

עוד

כחב צפ"י מלח"ס ח"ל ויס מי סחומר סגס חוסן
 סליסי יס לחסיר דסיינו ס"חמר עורות חלו חכי
 מענד לסס ס"ה חו"ע וחס לא חלעוך אוהן לדצריס
 חלנו . יס" סנשאר חול . ומי סירלה לקמוך ולעסות
 זחוסן הזח דסייט לכלול ס"ה חו"ע יחד . סכרס חור
 ס"חמר נוסח זח מוסס דסייט סנלכד ס"חכיר ס"ה חו"ע
 יפ"ס מיד צפירות סחס לא ילעוך לחלס ס"ה' סמסר
 חל . דחא לא סזכיר גס חול יס חסס גדול וכו' עכ"ל .
 ולא חכני זחא . הנה צפע"ת כחב דיוחר קל חא חס
 מענד לסס ס"ה זכחאי לחסחוסב צו גס לחול מחקר חס
 מענד לסס ס"ה זכחאי ס"ה' גס לחסלין . חזל זחוסן
 סחור כ"י כחב סמענד לסס ס"ה חו"ע . לא ידעתי עת
 מרויס זחח סחור מחכיר גס לחול :

ואולם

(ס) ואולם מה שאני נזק זענין: זה . סנה כל
 סחמרויס ז"ל לא דצרו חלח מחסס
 חיקור סוררה . חזל מענין לטעם: לא דצרו . צס"ת כי
 מין סג"י ז"ל מדעחו סרמבז ספי"י ל"י דלטעם דקדוסם
 חמורה חסיב לטעם גס לקדוסה קלם . ולכן קלף חמשובד
 לסס ס"ה כסר גס לחו"ע . וסמ"א ז"ל צפ"י ע"ז עסס
 לו קמוכין (ונס' סערי ססוצס ס"י ל"ז ס"ק י"ב חציא
 דצרי סמ"ח ססוכיח מן סס"ס דעמחח ססדין סור עס
 זעל ענח"ג דחסי' לקדוסה קלם חקור לטנחוס . וכחב
 עוד ח"ל חונס נסמ"א ס"י ע"ז סלריך צזח דעיבוד
 וכח"בם לטעם מחכי מקדוסה חמורה לק"ק וכו' . והנח
 לפי דעחו יס כאן סח' סוכחח מחכנרוס ססרי גס
 סמ"א כחב סוכחח לדצרי' . חזל זחחכ"ח לא דק יסח .
 כי זחעם סס סכי עניינס צפריס . סוכחח סמ"א ח"ה
 חלח דמח"י מלר לטעם פ"ס וכ"ע לענין דיענד . וענין
 חענ"ג וסמ"א ח"ח מלר סוברס . ח"י מוחר לכחללח .

הולך לומר דאין עושין משום טורדס . וש"ע הלכה . ש"ע דוחה לא צ"ע עבוד לשמה (שחקרו המפרשים מאין לו להרמז"ס) וש"ע חסלין צ"ע עבוד לשמה (ש"ע ג"כ לחקור מאין לו זאת) וש"ע לשמה דמחירה' לא מחכי לקילתא ועו"ש צ"ע כ"ס סק"ד שכן מוכרח דעה הרמז"ס גם ובהא דכתב דאין כותבין על גליוני ס"ת מוחה . ולא כותב דאין כותבין עליון הפילין : ומ"ש השאג"ח מן הכתיבה איך מחכי לשמה דס"ת ופסלין למוחה . כבר כתבתי לפני כי צרמז"ס לא נאמר כלל דצ"ע כתיב' לשמה . ולדעה הר"ק כפי סבנה הרמז"ן דחפלין ומוחה לא צ"ע עבוד לשמן . פשיעה דאין אלו לריבין לרא"י כלל . דודאי לשמה דס"ת אינו מציק לך . ואך לדעה האומרים דגם חפלין גס מוחה צ"ע עבוד גס כתיבה לשמן והכי נקטינן לדידמו אלו לריבין לחקור אי מחמירמוחא לקילתא וסבי :

(ו) **וכתב** עוד שם בשאג"ח כי גם להסוקקים דגם מוחה צ"ע עבוד לשמה אין רא"י מעבוד כי י"ל דהך פנה ק"ל דלא צ"ע עבוד לשמה וכח"ק דרשב"ג א"ל דהרא"י היא מן הכתיבה דאי ס"ד מחמירמוחא לקילתא לא עפני א"כ איך עפני לשמה דכתיבה ס"ת וחפלין לשם כתיבת מוחה אי דמחכי . ולכאורה גם זאת י"ל למקפק לפע"ס שם בשאג"ח הטעם דמחמירה' לקילתא עפני זהו עפני שבכלל מאחים מנה . ולפי"ל י"ל דבאמנה היא זהה חליה . אם סיכו אומרים דמורידין מקדושה מחירה לקדושה קלה אז גם עשום חקרין דלשמה לא י"ל זכאן שאם הוא אומר או חשב לשם קדושה ס"ת י"ל בכלל זה גם קדושה חפלין ומוחה ועל זה שייך לומר בכלל מאחים מנה . אבל מאחר דאין מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה . שוב באמנה חקרין לשמה כתיב' (וכ"ע אי עבר והורידן) דכשתיה אומר או חשב לשם קדושה ס"ת לא שייך לומר שישנו בכלל זה גם קדושה חו"ע שהרי חקור לו לשטחן לאלו . ואך שבכלל מאחים מנה אבל אין בכלל זה כסף . ושפיר הולך לומר עע"י דאין עורידין . וזוהי סי' נ"ל עה טכחב ס"ל דהגוילין סן גיפה קדושה והזמ"ה ואסור לשטחן לחול . והקשה צעזוע"ג מאי איירא לחול והדי אפי' לקדושה קלה כגון לחפלין ולמוחה חקור לשטחן . ולפע"ס י"ל דס"ל כי להו"ע בל"ה אי אסור לשטחן עשום חקרין לשמה . ולא חילטריך לעינור אלא לחולין :

(ז) **ואמנם** אכן צדין . דמעיקר הדין גוילין מעובדין לשם ס"ת מוחה לשטחן אפי' לחול עשום דקיי"ל הזעזע"ס . ואך סרע"ה טסחמיר כדעם הג"י דס"ל דגוילין הויין גיפה קדושה וצדיקו מודה רבא דהזמ"ה . וכסבט כי די לו ע"מ סרע"ה טלא לשטחן לחול אבל

לקדושה קלה מוחה לשטחן . הנה לפי"ל שפיר יש לנו לומר דגם עשום חקרין לשמה ליכא ואם עבדן לשם ס"ת כיון דאין חקור טורדס להו"ע ומילא חמיר' דבכלל מאחים מנה וכמוכחה השאג"ח :

אבל בכל זאת דעתי העניה לא נחה . כי בשאג"ח שם כתב דלכאורה יש לדחות הרא"י ולומר דהך הנה דברייה' ס"ת שגלה וכו' ק"ל דלא צ"ע כתיבה לשמה . וכחז דהא ודאי ליחא דליכא למ"ד דס"ת חו"ע לא צ"ע כתיבה לשמה דהא דייק"י שם דרשב"ג ודאי צ"ע כתיבה לשמה ומוקמי' לחטטה דליין צגר שחקר לקורו . וא"כ גם צרייה' דקחני קורין זה צחכי מוחיקמה דליכא למ"ד דלא צ"ע כתיבה לשמה . אבל לפע"ד יותר נראה מ"ס ספ"י שם דחנא"י דהסם פליגי אי צ"ע כתיבה לשמה או לא . וכבר הבאתי לעיל דגם סח' צמנאח והמורדכי כתבו דליכא הנה דלא צ"ע כתיבה לשמה . וכ"כ צ"ע סהרומה סי' ק"ל דמליין לדחות דוקא שם לריך לכחוצ לשמו אבל שאר כתיבה לא וכו' . ולפי"ל אין רא"י כלל מהך צרייה' דלשמה דמחירה' מחכי לקילתא' ואפי' שיכא דליכא חקור טורדס אינו רא"י דשייך צזה לומר בכלל מאחים מנה : **שוב** כתב שם בשאג"ח לחקור את הרא"י מעיבוד דאך אם נאמר דהך הנה דצרייה' ק"ל כח"ק דרשב"ג דלא צ"ע עיבוד לשמה . הוי לשיטת הר"ם ורוב הסוקקים טעמיה' דח"ק דלא צ"ע עיבוד לשמה עשום דס"ל הזמ"ס ולכן סגי בשאר הזמנות שמתקנין את הגוילין ועטרעטין לשמה . וא"כ אכתי חקשה הא מורידין עושין והא צ"ע שאר הזמנות לשמן וסן לא כעשו אלא לשם ס"ת וחפלין ולא לשם מוחה אי מחמירה' לקילתא מחכי . ולפע"ד גם זאת אינה רא"י מוכרחה . די"ל ודאי למ"ד הזמ"ס וסגי בשאר הזמנות לקדש אה סקלף . א"כ כשתיקן אה סקלף באיזה מועטה כל דהו לשם ס"ת כתיב' חלם עליו הקדושה עשום דהזמ"ס . לדידי' שפיר י"ל דאי מורידין מקדושה חמורה לקדושה קלה הוי מועיל למוחה דהא כתיב סקלף וקידש ועומד שאסור לשפיתו לחול . ועפי' לא לריבין . אבל לפום מאי דפסקי' ברשב"ג דחזלע"ס . ולכן לריבין דוקא עיבוד לשמה ואע"ל דגם לאחר העיבוד לשמה רשאין לשטחן לחול כמ"ס הראשונים ז"ל מ"ע צ"ע עיבוד לשמה . ולדידי' י"ל דצ"ע דוקא לשם אותה עלוה פרעיה . ואפי' מחמירמוחא לקילתא לא מחכי

(ח) **ודבר** מאחר כי לפע"ד לדעה הרמז"ס מוכח דלשמה דס"ת לא מחכי לחפלין . ולדעה שאר הראשונים ז"ל דס"ל גם מוחה צ"ע עיבוד לשמה י ג"כ אין הדבר מותרת' עפני מחמירמוחא לקילתא והשאג"ח צעלמו

בעלזו כתב דהדבר לריך ראוי. לזאת קמה לפעיד לקמוך
 צוענוד לשם ק"ח לחוד לכחוב עליו גם תוימו. אחת כי
 חלשון הרעצין ז"ל צולחנות שם פיק דקוכה צהקשותו על
 צעה"מ שכתב דעיבוד הקלף לחפלין ודוכסוקטוס למזחה
 צעי לשמה וכן כתיבתן צעי לשמה וזה דקחני דחפלין
 כיקמין וכל אדם וכתב וז"ל וכן צחפלין (לדעת צעה"מ)
 ראוי הוא לחוס שמה לקח קלפים וכל אדם וכתב וכו'
 ועוד שמה פרסיות הללו למזחה כתב ועשה וזחה חפלין
 ואין לשמה של מזחה כשר לחפלין לפי שהוא מקדושה
 קלה לחמורה וכו' עכ"ל. וצטנע דנחמורה לקלה שפיר
 מחני. אבל גם על זה קמה עלי לקמוך. כי יש לדמות
 דלעולם גם נחמורה לקלה לא מחני אלא דאלויי אלים
 לקושי"י. ומאחר שנענרת זקנים כתב צחחלת העיבוד
 יאמר לשם קדושת ק"ח ולשם חפלין ולשם מזחה ולשם
 עור לצמים וכו'. וצעה"מ שם כתב ששאל לכמה
 קופרים ואנרו ג"כ סבן נהגין. ויש לו לומר ונהגן
 של ישראל תורה היא. והאחרונים ז"ל כתבו שאין צוה
 נשום חשש צריה. לכן שפיר דעי לנהוג הכי. ואמנם
 גם אם יתנה צדק חכאי נמי שפיר דעי וכן היה פשוט
 שם לצעל שאג"א ז"ל ע"ש. אך נראה דלריך שיזכיר
 צפירוש צחכאי גם חפלין ומזחה ויאמר עורות אלו אני
 מעבד לשם קדושת ק"ח ואני מחנה שאם ארלה לטנותם
 לחפלין או למזחה יתי הרשות בידי ולשם זה אשים אותם
 צקיר. אבל מ"ש צענתי"ג שחכאי יתי צתתם שאם ירלה
 לטנותן לקדושה קלה יתי הרשות צידו. לפעיד יש לפקפק
 צו. ועוד יומר להזכיר צפירוש גם חפלין ומזחה :

ע) לכאורה עלה דעמי ראוי דצעיב מיסכתת
 לקחת מיריעה אחת לקים וגם
 לתוימו. וזה דאיתא צומ"ס פ"א הל' י"ב של הושה אין
 חולקין אותה שמה יעשה אחת צנים ואחת שלשה. ופי'
 צקי חלת אריאל שאפי' אם רולה לכחוב צעמוד שחמך
 חוימו ולא ק"ח אפי' לא יחלוק כלל מצום דחיישי שמה
 יעשה יריעה של צו. סרי דאי ללו מוסם חששא היה
 מותר. וצעיב ליל או דגם הוענוד לשם ק"ח לחוד
 מותר לחוימו. או דעבי"פ חכאי מחני. אך י"ל דהך
 חכא ק"ל כתיב דרצציג. וכתיב השאג"א לדתיה ראוי
 צלו. וכונש"ל. וצקי"י י"ג קקיע כחכאי ד"ל פי' אחר
 צמים.

וה) ועוד הוענוד לשם רלועות אם מותרין לטנותו
 לחול. הנה צפירת לוח לרק נ"ב צדבר
 והעלה להחירא וכתב אחת ראיות שהציא (ועונש"ל אחת
 ע"ו) וצפירויג. וצנלת ק"י מ"צ פקפק צראיותיו והכיס
 צליע. ולפעיד אין הדבר לריך ראוי ומקום אחר. כי
 מצוגיין הוא מוכרע. דהא לדעת רוב הראשונים ז"ל
 אפי' גויל הוענוד לשם ק"ח מותר לטנותו אפי' לחול
 מוסם דקימ"ל כרצא דהזולנ"י. אך הצעה"מ הוא ז"ל
 צירר לו שיטה זאת דבגופי קדושה גם רצא מודה דהזמ"י.
 והנה שיטה זאת אין לה קיום אלא אם כפרש פלוגתא
 דתיק ורצציג צרלועות. וצין לפירושו של הצעה"מ
 דאצי כתיב. צין לפירושו של חכ"י דרצא כתיב מותר
 לטנותן לחול :

ועוד שמה פרסיות הללו למזחה כתב ועשה וזחה חפלין
 ואין לשמה של מזחה כשר לחפלין לפי שהוא מקדושה
 קלה לחמורה וכו' עכ"ל. וצטנע דנחמורה לקלה שפיר
 מחני. אבל גם על זה קמה עלי לקמוך. כי יש לדמות
 דלעולם גם נחמורה לקלה לא מחני אלא דאלויי אלים
 לקושי"י. ומאחר שנענרת זקנים כתב צחחלת העיבוד
 יאמר לשם קדושת ק"ח ולשם חפלין ולשם מזחה ולשם
 עור לצמים וכו'. וצעה"מ שם כתב ששאל לכמה
 קופרים ואנרו ג"כ סבן נהגין. ויש לו לומר ונהגן
 של ישראל תורה היא. והאחרונים ז"ל כתבו שאין צוה
 נשום חשש צריה. לכן שפיר דעי לנהוג הכי. ואמנם
 גם אם יתנה צדק חכאי נמי שפיר דעי וכן היה פשוט
 שם לצעל שאג"א ז"ל ע"ש. אך נראה דלריך שיזכיר
 צפירוש צחכאי גם חפלין ומזחה ויאמר עורות אלו אני
 מעבד לשם קדושת ק"ח ואני מחנה שאם ארלה לטנותם
 לחפלין או למזחה יתי הרשות בידי ולשם זה אשים אותם
 צקיר. אבל מ"ש צענתי"ג שחכאי יתי צתתם שאם ירלה
 לטנותן לקדושה קלה יתי הרשות צידו. לפעיד יש לפקפק
 צו. ועוד יומר להזכיר צפירוש גם חפלין ומזחה :

בשורת נטע שצטנע"ס ק"י כיח כשאל אם כסון
 להחנות צוה האופן שיאמר חלק הקלף
 שאני עמיד לכחוב עליו ק"ח ווענוד עכשיו לשם ק"ח
 ושאני עמיד לכחוב עליו חפלין ווענוד עכשיו לשם חפלין
 וחציב דזהו מונש דיכא דשני לוגין שאני עמיד להפריש
 וכו'. וצמנהג שכתב הענתי"ק כתב שאין צו חשש צריה
 ע"ש :

נט) דבקו שיא שהנחתי לעיל (אחת ליה) צעם
 חר"צ ושאג"א אחאי לא קחני ק"ח
 צצלה אין עושין ממונו חפלין. אפשר ליטב קלת לדעת
 חריח שהציא צצ"מ פיק דציב דאין מחירין לכחחלה
 לכחוב ק"ח על הקלף רק דוקא על הגויל כמו שעתה
 עשה. והנה חר"צ וחר"צ כחצו דיכולין לכחוב
 עזחה על הגויל. ולפי"ז י"ל דצרייתא ויירי צסי"ת שכתוב
 כחולתו על הגויל וא"ש דלא קחני שאין עושין ממונו
 חפלין מופי שאין מירידין. דהא גם צלאו האי טעמא
 אי אפשר. דהא חפלין לגויל לא כחצין. אבל מזחה

חקירה ב

אם נפלה טפה דיו על הקלף ועשה ממנה אות. וכן אם כתב מקצת אות שלא לשמה וגמרה לשמה. וכן בשמות הקדושים אם כתב מקצת אות שלא לשם קדושת השם וגמרו לשם קדושת השם. טהור :

בימי המהוללים: ליל היום ולחמיה כזדה ולחמיה ח' צמין ויום פחוה ענקחמה. הנהריציה חכמים לדעת צט המהוללים שאין לריבין לגרוד רק אח המרטום כלו (וכוונת צטיע. ויאל דאפי' אח המרטום אין לריבין לגרוד כלו רק עד שחאזר לורת מים) לבל הריא לרפתי פסק שלריבין לגרוד כל כוונת כולה. ויסוד המחלוקת בהצנח חשוי הראש כלל ג' כ"י ט"ו. ע' בחשוי מהוללים כ"י ח' וערכה מול וערכה. ובהשגח הרדיך ציה ח' האריך מולד לחוק דעה הראש וקיעתי ועשה לו ליכוד מוקד שכל האות לריבין לעשותה ע"י כתיבה ולא חקר מונח אפי' רק קוץ ח' ועשאו ע"י חקיקת חק פסול. וכן כוונת צנח שהלריכה חורה לכתבם לשמה וכן צלותיהם השם שלריך לכתבם לשם קדושת השם כל האות צעיין ולא מוקלחה ע"ש שהציה הוכחה לרציו מניטין פ"ג. ובספר גט פטוט ס"י קכ"ח ס"ק ל"ט האריך קלח לפלפל צדרי הרבנים המוכרים. וראשיה דצרו כ"י וז"ל. ראשון לניון כתב מהרדיך ז"ל וכ"י ואומר מילתא דפטיעא לרדיי דחק חוכות פוקלין הן צכלהאות הן צמוקלחה וכ"י יראה לפטיע' כי מהרי"ן חציב וצנו וקיעתם ז"ל חולקים עליו על הקדמה זו כי לדעת הרבני המוכרים לדעת הראש כלל הולך אחר החימוס ר"ל שאם נפלה טיפה דיו שלא היה צה לורת אוח שהוא רולה לצמות כגון טיפה דיו שבראית כונו ראש יוד או ח' והשלמה והאריכה ע"י קולומס שפיר קריבין צ"י וכתב דהכל הולך אחר החימוס וכן דקדק ורן הצי כ"י זה מהר"י הכלבו וכן יראה מחשבו הריצ"ש ס"י ז' ודלא כמהר"ם אלשקאר כ"י ה' וכונש"ל ס"ק ל"ד ול"ו יע"ש וכ"י עכ"ל. ובס"ק ל"ו כתב וז"ל ולענין הלכה יראה לי כ"ן דהכלבו והריצ"ש ורן מוכיחים דיכול להוקיף על האות להקנה כגון רייס לעשותה די וכן מטיפת דיו להוקיף ע"י לעשותה י' או ו' הכי נקטינן וכ"י עכ"ל :

ודנה דעת המג"א כראה להדיא דאיהו כן. אלא דגם לפיטע המהרי"ן חציב וקיעתי ג"כ הך מילתא הילכתא היא דאם עשה מטיפת דיו אוח אינו כשר. שהרי צסיק כ"י הציא הך מילתא צטם המהר"ם אלשקאר ובסיק כ"י כתב דיש לנהוג כשיע. וגם לפטיע' הכי

ויסתבר. וז"ש הג"ס שכן יראה מחשבו הריצ"ש ס"י ז' כראה ודאי דליחא. כי הריצ"ש לא כתב אלא צבגון כפ"ן ציה"ן לרתי"ן ריטי"ן וכדומה ציזכל לחקן צחוקסת דיו וצזה י"ל כ"ע מודי. דהא גם מחללה עכ"ס נעשה ע"י כתיבה ולשמה. והא למח זה דומה. לוי שכתב קלח מן האות לצמה והפסיק קודם שגמרו ואח"כ גמרו צכתיבה לשמה. וכן אם כתב י"ד צווקוס וח"ו פטיעא שיכול לחקקה לעשותה וח"ו. אצל טפה דיו שפסלה ועלמיה או אפי' עשה וקלח אוח נכתיבה שלא לשמה טיפא מוקד לעשות מונח אוח שלמה זאת לא כשעט כלל מהר"י הריצ"ש. ומז"ל גם מו"ש ורן ח"ן רח"י לחתור זאת. וגם מהר"י חת"ה כראה דאין רח"י דאיהו לא קאמר אלא היכא דגורד כל הטפה שפסלה ולא כשאר אלא מוקלח האות שכתב צזה קאמר דכיון שהוא לריך לגמור את האות ע"י כתיבה לא מקרי ח"ה (וגם צהא חן לא קיני"ל הכי אלא דכל שהיא ונכתיבה אחת לריבין לגרוד כולם) אצל לריך טפה דיו שפסלה ועלמיה או מה שלא נעשה לשמה לעשות מונח אוח לשמה ולומר צזה דהכל הולך אחר החימוס כוונת הג"ס אינו מוכח כלל. ואף כ"י הרא"י שהציא הרדיך ופ"ג דגיטין יפה דחה הג"ס ולפטיע' יס לרבותם עוד ע"י. כראה הדין כגון מלך הסצרה. ולא מלאנו חולק להקל צזה אלא הכלבו. ופטיעא דאין לסמוך להקל על סצרת יחיד צווקוס שאלחנו כונה גדולים דפליגי עלי. ודעת יתר הגדולים לא ידענו :

ע"י רחמי כי ה"ל שם צהע"ז ס"י קכ"ח ס"ק י' ג"כ חמה על הכלבו לפי הס"י שפירש צו סצ"י וכח דודאי כל בוק האות ל"ל ע"י כתיבה ועס עיניל מעט החיספה שכהקוח ע"י הכח. ולכן פ"י צו סצ"וס אחר ע"ש. וגם צפ"ח סס החיק צדרי מהר"ם אלשקאר צדרי מהר"ך צזה דאפי' אם מוקלח האות נעשה ע"י ח"ה או שלא לשמה או שלא לשם קדושת השם. סקול וכח דהכי נקטינן ע"ש : ומלאחי עיר בחידושי הרמב"ן. גיטין דף כ' ע"ב שכתב ח"ל. ובידושתמי וכח ולא מטי"ף י' יוחנן צר שלום. ור' מחיבא קר אער. צבלא עירב את הנקידות והארי"ל אער חפ"י עירב את הנקידות ואלו נק"ה דגד צרור הוא. שאפי' עירב את הנקידות אין זה כתב עכ"ל :

ע"ד כתב שם צנ"פ ס"ק ל"ד ח"ל. ומיאו מוסקת לי לדעת מהר"ם אלשקאר (שהיה כדעת הרמ"א) אם נפלה טפה דיו והאריך צה ועשאה וח"ו או מ"ן ר"י צחלק שהאריך שיעור האות עשויה חק ירכות עשו דאפשר דלא סקול. ח"י אוח חק חוכית אלא היכא דנחל חק ירכות צל"ר לש שיעורא וחורתה טפה שפסלה כ"י עשלהר

מסלמה לזוה חבל סיבא דהאריק בלוז טפי סויל אוסו
 טפס פנסלס כמאן דליחא וסרי גכ"ע וסכי מוסחנרז וכו'
 עכ"ל . ולפע"ד איסכא עקחנר' . דכיון דאווסה עפס לא
 הויה לאינערופי אי"כ אין האוס שוקף גויל טחחלחו ופסול.
 ולא עוד אפי"ה אס איירע לו כן לאחר סככחז הלית בהכסר
 ונסל בקלחו טפס דיו סלא מרעס כרלס לפע"ד דפסול
 עפוס חקרון סיקף גויל . אלס דגרידה עפסי כזס סלא
 כסחנה לורה האוס ונס ס"י עוקף גויל כסעס כסינסו :

חקירה ג'

ראש הלמד שנכנס לתוך חלל אות שבשיטה
 העליונה . מהו :

בתשו' עשרימ"ט ח"ב סי' ל"ז . סיחה סקאלת סרלס
 סלמ"ד ככנס לחוך סלל סגי"ס סעסיסס
 סלמעלס ונרלסז . כזו קוף (כרלס ססיס דכס לעסוך
 דגל סרי"ס כעקוועיט . ללד סעלל) . ופסל . עפוס דעינ
 סקורה רווס ססיס ק"ף . ונחוך ססוכס על מי סרלס
 לסכסיר ע"י קריח ססיוק כחז ססוכס חסו סרלס דעכ"ס
 סיס לו לכסות סחלק ססחחון דקייטו . גוף הלמ"ד דכיון
 סססיוק רווס ססיס לעפס למ"ד לא יקרס לסוס
 סלמעלס קוף אל עיגו . סרווס סקלס חוף . ולכלורס
 יס לסנין ומלי איכסס לן כלא כסוי סחלק ססחחון .
 כסלעלס סכרס סע"ל ססחלס כסי' ו' ס"ג ססל דקסס
 הוי ספסק כקב . סמלד סרון אין לוי ליטוף וססיוק ילרסי
 ולכן לריכין לכסות אס סחלק ססחחון . אלל . סכא כיון
 ססחלס סלוור הוס סייך לסלמ"ד . נלס סקיוק יכין
 ססורס כן מרוע לא ככסיר . ועללסי סכרל . זלס כסוי
 עביר מרלסית חלק אר"ס סי' ה' גסס מהכל"ס דיש
 לחלק סרלס למ"ד סככס כחלל ס"ל לא סייך כ"כ סיטי
 לורה סלווס סכל קרווס יגויל כין . סקיסס וסריר לווס
 כיון ססן כסי גיעין וריסל כזר גופל גרידל וגו' . וס"כ
 לעס כלערך לכסיה אס סחלק ססחחון מלחר סקסיוק
 יכין חס סלווס כרלוי כעל כלעו דריסל כזר גופל
 גרידל . ולעגס לפע"ד ססיר יס עקס לססל . מוסס
 יעסחלל כסעסס חס סרלס חוס סל סלמ"ד כחוך חלל
 ריס סלמעלס סרי סססר כ"י כלווס רגע ס"י לק לורה
 ק"ף או לורה ס"ל . ווף סלח"כ מוסו ומכרו סלל גוף
 סלמ"ד וסרלס עכסס קלורה ססיס וסורה ללורסס סרלסוסס
 מלחר סכל מרלס ירלס דריסל כזר גופל גרידל . ע"ע
 כיון סלל חזרס ללורסס . אלס מוסק כסיגס חלרס ולס
 עסעס כסיגס כזוס סויל כזו חק סוכוס ופסול

(ולקמן אי"ס אכתיב דגרוע עוד עחק סוכוס) :
וידוינא כרלס דיס סלווס סלמעלס כסחנה כרגע
 חסו ללורס חוס לחרס לא עסכי סכחנה
 סיוק וכמ"ס סוסיגיו"ע כעו"ד די"י חבל אס מעולס
 לא כסחנה ללווס חררס כיון סככס לחוך חלל ס"ל או
 ח"ס וכרוסס . אלס סלחו מוסקין סעל ספסיד לורה
 ע"י כך . כזו יס לסמוך איטקל . וכן היל דעס סרמ"ג .
 ונרלס סלריכין לכסית חס סחלק ססחחון כמ"ס כסס
 סעסרימ"ע . ומועעס סכסכזי דכיון סעסחלס ססל
 סלווס חף סלח"כ חוסר ללורסו עסעס סלסו רווס
 דריסל כזר גופל גרידל ע"ע סויל כזו חק סוכוס :

ראוין

החיקון . סנה לגרוד לורל סלמ"ד ולמוסך גנז
 סל למ"ד לסלן ולעסיה סס לורס ססיסל דלס
 סוכס סלווס סעליון ע"ל דלס סויל חק סוכוס . וכן
 לעסל אס עסס דל"ס כגז רכז ורלס סלמ"ד ככגז סקלס
 ססמללי . חף סיוכל לגרוד קלס מן סגז סל דל"ס סיסר
 דלס סלמ"ד סולס ג"כ סויל ס"ס . אלס לריך לגרוד ולחון
 גוף סלווס . וע"ע כס"י ס' סק"ס . אלל סלמ"ד כרלס
 לפע"ד דאינס לריכס סוס סיקין כ"י היל לא חכדס לורה
ואם . רלסס סל למ"ד מניע לחוך חלל לווס מלווסיס
 ססס סקודס . סנה כסי סעוס סיס חלק סס"ס
 סי' ע"ק כסלל ככ"ף סעווס סל ססס סככס לחוס
 לוור למ"ד מסיעס ססחלס ונרלס כזו ס"ל . וככז דלס
 לוור סלמ"ד היל סעוך לרגל סכ"ף כסר דלן זלס לורס
 ס"ל . חך אס כככס כזלי סעמללי או כרלס כזו ס"ל .
 וסורס לסקן כך . לגרוד סחלס גוף סלמ"ד וסלר סלוור .
 ולן סרי ס"ל ס"ל עוס וסוורין למחקס מוסס דסיס לווס
 חרד מוסס . וסנס לכלורס יס לפסק כסורלס זלס .
 כ"י כז"כ אס עוס כעוס ססיס חנו חוסרין למחוק חס
 סק' מסי סלחו מוסקין סעל גס עסס לורה על"י
 (ע' מנ"ל סי' ל"ז סק"ע) אי"כ גס כעוס ססור גורד חס
 גוף סלמ"ד וסלוור יסלר . סרי סול כעוסק חס סכ"ף .
 כ"י עס לי אס מוסקס להריח או סעסנל לווס סלווס
 חררס דסינו לה"ל . וחס כלער מוסס דסוי רק ססיקל
 דרבנן (ע' סי' י"ל סקט"ו) אי"כ אין חנו לריכין לקוס
 סכזולס . דכיון דמסקל לן אס יס לס חורה ס"ל או
 חורה ד' חיס לן לעינר ססיקל דרבנן לקולל ומיחרס
 כעסיקס . חבל כלווס קסס לסמוך על זס דלס איסחוק
 איסורל . ועוד כרלס סנרל דכזס גס מוסקל איסורס
 כעסיקס . עסוכ דל"ס לן לעינר ססחל ודלי ללו ס"ל
 היל אלל ד' דלס רולין דריסל כזר גופל גרידל אלל
 דגרגע סעסס כחוך סללל רלס סלמ"ד או ססחנה לורה
 וקבלה לורה ס"ל . וסוז גס ללחר סעסך חס סרלס סל

גוף שלמד הכה סך' עמודה נפיקולס משום דמיל' כעו חק הוכוח . כמע"ל . וע"ע חקורה במחיקה משום דגם סנפטל להסם מאחריו חף אם נעסם ע"י ח"ה חקור במחיקה כמ"ט נס"י י"א סקפ"ו . וא"כ חקור למחוק את גוף הלמד משום דמיל' כאלו מחק את סך' וכמ"ט . ואמנם כרחם לפע"ד דע"ע יש להקל משום דנמה סתוא מחק את גוף הלמד חף דמיל' ומילא מהקלקלה לורה סך' וכע"ע ס"א חף חף זאת אלה גרעא . וגרעא עוחר (ע' נס"י י"א סק"א) . וע"י סו"ה בית חפרים י"ד ס' ס"א . ומכ"ט ד"ט להקל נעטפלין . עוד כרחם לפע"ד דכיון דנרבע טעמא את רחם סלמ"ד כהקלקלה לורה סך' ונעט"ה ס"א . חף שח"כ כחצר חצרו אל גוף סלמ"ד חורה ללורה מ"ע עוחרה במחיקה . וס"א עס"י סקנרל חצר רח"הי ככחב טס צניה חפרים . דחע"צ דגם טס הנעט"ה ע"י חק טובוח חקור במחיקה . וסו רק כעטכ"ס כהכוין לעט"ה חופיות טעס . חבל חס ס"י מהעסק בעלמא ונעלחו חופיות טעס נעט"ה עאלים עוחר במחיקה . וס"א סקנרל נכונה עוחר . ולפי"ל גם סכא חף סנחיצורו הלוחר עס גוף סלמ"ד כעלח לורה סך' ככרלסורס מ"ע סרי סו"ה לא ס"י מחכוין לכך כלל חלל ס"י מהעסק בעט"ה סלמ"ד ח"הי חורה עאל"י ללורה . ועוחרס במחיקה . ועכ"ט ע"י מחיקה גוף סלמ"ד דמיל' רק גרעא . לך כרחם לפע"ד להקל נכ"ד : **וְאֵלֶיךָ** גם נכנסה סלמ"ד לסוף סרל"ה טפ"ה ענוף טעס יש להקל ול"ע :

חבורה ד

נקב בצד האות או בתוך האות . פרו :

באורה חיים ס' ל"ב סע"ף ס"ו חס לחצר סנכחז ריקב צחוך סס"א חו צנח"ס כסר חס"י ריקב כל חוכו סהנקב מעלל כל סחלל חבל צירוסלמי מעטע טנכס מצנכיס לריך סיסח עווק קלף . וכחב טס סס"ו צס"ק ח' כי מדנרי עוור דעק"יס צ"י סלכך חס ריקב כל חוכו סקול מעטע דוקח כל חוכו ולא קלח ענטו וסמעס עסוס דכל חגיל סצחוך סלוח ס"י כחלק ח' וע"כ חע"ס סנכסס סגויל צחוך סלוח על"ד חחד עג"ן עליו ע"ה סנכסר מל"ד סס"י וכו' . ולכחורס יש לסנצן דלפי"ל סח דחקט"ס סצ"י חחח דעכסירינין צנכסס סלוח ע"י נקב עס"ל דחערי' כל חוח סח"ן גויל עוקף לס עחרכע רוחח"י סקול . חע"הי לא סירץ דחח דעכסירינין צנכסס סלוח ע"י נקב וסו מפ"י סחקלף סחן לנקב עג"ן עסח"כ צלוח חכדנכ לחצרו סח"ן עוס קלף ציניחס . ול"ל (לרעס סס"י) דכחח וסו ככלל צמירין סרלסון סל סצ"י דלח ססלינין חלל ככדנכו סח"ן עוס קלף לסגן עסח"כ צנכב ססקלף חצר עח"ן לנקב עג"ן . ועעלל נעטע טנכס צנכב סס"ג סח"ן עוס קלף לסגן סקול חס"י חס נעט"ה לחצר

גוף שלמד הכה סך' עמודה נפיקולס משום דמיל' כעו חק הוכוח . כמע"ל . וע"ע חקורה במחיקה משום דגם סנפטל להסם מאחריו חף אם נעסם ע"י ח"ה חקור במחיקה כמ"ט נס"י י"א סקפ"ו . וא"כ חקור למחוק את גוף הלמד משום דמיל' כאלו מחק את סך' וכמ"ט . ואמנם כרחם לפע"ד דע"ע יש להקל משום דנמה סתוא מחק את גוף הלמד חף דמיל' ומילא מהקלקלה לורה סך' וכע"ע ס"א חף חף זאת אלה גרעא . וגרעא עוחר (ע' נס"י י"א סק"א) . וע"י סו"ה בית חפרים י"ד ס' ס"א . ומכ"ט ד"ט להקל נעטפלין . עוד כרחם לפע"ד דכיון דנרבע טעמא את רחם סלמ"ד כהקלקלה לורה סך' ונעט"ה ס"א . חף שח"כ כחצר חצרו אל גוף סלמ"ד חורה ללורה מ"ע עוחרה במחיקה . וס"א עס"י סקנרל חצר רח"הי ככחב טס צניה חפרים . דחע"צ דגם טס הנעט"ה ע"י חק טובוח חקור במחיקה . וסו רק כעטכ"ס כהכוין לעט"ה חופיות טעס . חבל חס ס"י מהעסק בעלמא ונעלחו חופיות טעס נעט"ה עאלים עוחר במחיקה . וס"א סקנרל נכונה עוחר . ולפי"ל גם סכא חף סנחיצורו הלוחר עס גוף סלמ"ד כעלח לורה סך' ככרלסורס מ"ע סרי סו"ה לא ס"י מחכוין לכך כלל חלל ס"י מהעסק בעט"ה סלמ"ד ח"הי חורה עאל"י ללורה . ועוחרס במחיקה . ועכ"ט ע"י מחיקה גוף סלמ"ד דמיל' רק גרעא . לך כרחם לפע"ד להקל נכ"ד : **וְאֵלֶיךָ** גם נכנסה סלמ"ד לסוף סרל"ה טפ"ה ענוף טעס יש להקל ול"ע :

עוד

כחב טס צ"י טמה חיים דחס סלמ"ד ס"א ג"כ מן טס קודס . חזי יש סקנה טלס סך' חוכוס ולוחר סלמ"ד ח"נו כככס צה רק עעע . צלופן טלס יכורל קלח מן רגל סך' עדין יס"ר צה כס"פור . ולוחר סלמ"ד יס"ר ענחין . חזי יעסס כ . דחף סחקור למחוק חס"י קלח מאוח טעס וסו עמעס דח"י סיעור חקור עס"ה . וח"ך טפ"ה כססל ח"ן צה רק חקור דרנכ וצירנכ ח"ס עוחר (דנר זה ל"ע) ונעחכ"ה צ סג"חס גדולה ס"א . דכיון דכל זמן סח"ך חוכוס חנו מחיקין חוסס לס"א . וח"ך ע"י חגרידה מן סרגל חלל עט"ה ס"א וחקנס לורה סך' סרי ס"א נעט"ה ע"י חק חוכוס (וע"ע עוד טס ג"כ לא נח"ה כלל) :

עוד

טס צכסר סכ"ל ס"י ל"ד צלח ג"כ סעלח חחח סרלס"ה על לע"ד ככנסה לסוך סך' סל חלר"ך . ודע"ה סקולל להעט"ך רגל סך' עוד יוחר ונכ גנפ למעוך וחז לא יח"י רחם סלמ"ד ככד סוף סכ"ף רק צלעלע"הס . וח"ינה דוע"ה עוד לס"א וככר . וסו ז"ל סככיס צוה עס סקולל וסוק"ף מן דל"י לסח"ך חגב צלופן סרלס סלמ"ד יח"י צח"י סחלל סל סך' סטע"ס ל"ג סג"ס לרגל סך' דח

לאחר הכתיבה חבו מעט כהירושלמי (לפי הנהגתנו) וזוה נעמד על כוונת הע"ז עם צמ"ק י"ד סכח דר"ג העור סכח וזירושלמי משמע סלריך גם וצמ"ק מוקף גויל הלכך אם יקב כל חוכו סקיל ונשמע דק"ל להעור כתי" הראשון של הז"י. ולכאור' גם לה" הראשון אחי סקיל הרי לה" הראשון נקב אינו מתיק כלל. אבל לפע"ס יחא ונצוחרת כוונת הע"ז כי לפי תתי" הראשון ודתי נקב סכחאר גויל מלך ח' אינו מתיק משום דגויל זה ענין אבל כסחמקר כל הגויל ע"י הכקב שאין עוד מה להגן פסול. משא"כ לה"י הסני כל סכחח צחכקר טוב אין טוס דבר מתיק לו כלל. וכן פ"י צנוצ"ק ק"י ע"ה דברי הע"ז. ובלצוסי סרד כחז סהנו"צ סגג זוה. ולפע"ד יפה דק זוה סה"צ: **אור** ׀ צמה סכחח שם עוד סה"ז ח"ל חלח דל"ע הו דברי סה"ע סמרי חסדרי דצקע"ף ע"ו כחז דלירושלמי סקול יקב כל חוכו (אמה כי לקון סה"ע סלסטינו איט כן חלח סכחח דזירושלמי משמע שגם צמ"ק לריך סיהא מוקף קלף) כדברי סעור ולס"ד כאן כקר זוה חסי" צמוץ ול"ע וכו' עכ"ל. וליסב זחח כחז עם צנו"צ ח"ל חז"י צלחחו חסס לחוערל סל כל ח' מן סהירוליס (סל חז"י) ולכך צקעי" ע"ו סקק כהירושלמי וחסי" יקב חמר סכחח וסיינו חוערל סל חירוז סראשון וצקע"ף ע"ז חסס לחוערל סל חתי" ססני ולכך חסי" לח עסק רק למטה צקב ואינו חוסס סקב עד אוה חמר חס כעסס מחחלה סכתינה סקול ואין מוקס להעיהחו סל סה"ז דרבי" וסקסח לי' וחזל סכח לחוערל וסכח לחוערל סכ"ל: סנה לפי דצרו דברי סה"ז חעוסיס סס מחוד ח"ך לח מלח הו ז"ל מענה זחח לדברי סה"ע דסקק סכח לחוערל וסכח לחוערל. ודתי צמ"ק ח' סוה צמלמו כחז דרך זה לחנן דברי סרמ"ח (וע' צקרת ציה אפריס או"ח ס"י ג' ע"ס צזה). ולפע"ד ח"י אפסר לומר מעוס דחיון כי צקע"ף ע"ו כחז צמ"ע חס נקב רגל ספתימי סל ח"א חסי" לח כקאר כ"ח כ"ס כקר להר"א"ס ולח הזיח כלל דעה סחולקיס ומחועריס. ועוכח מדצרו כי צכדי לעסוח שלוס צין סחלמודיס להסווח חלוערל דידן להירושלמי לריכין חנו לחסוק ליסנח קנח דרסי" לחמיסי וצין לקולח צין לחוערל. ולפי"ז יפה סקסה סה"ז דח"כ אחי סקק צקעי" ע"ז להחוער כחירוז ססני סצנ"י. וזו סנרלח לפע"ד לפי סכנה סנו"צ וסצנ"א דצברי הע"ז:

כסכחח צכסרוס וח"כ נסקל חבל חס מחחלה וכו' וסייס ח"י חס רגל סכ"ף ספסועיה או כיולח צה עניע לסיף סקלף צלי ח"י"י ונחחלחו סקול. ודתי סוה כנצוחר סחס ככחח צכסרות ותי"י כלל לחגן דועיה דכ"ף ספ"ע"ה חסי" כל סקלף סלח נסחר מחחלה ח"י ככחח צכסרות וח"כ כחכ"ר לסיף סקלף חס דלח כירושלמי. חסו סכחח סה"ז ולפי דצרו כחן ס"ס. צוה חסי" צחץ ר"ל לפי דצרי סה"ע סצכחן מוכח סחס ככחח צכסר חסי" חס כחכר כל סקלף סצחיון כקר ותכ"ס צדינו סל חירושלמי סכחקר ונפניס חסי" כחכר כלו יס לנו להכסיר. כן נרלח לפע"ד צרו כוונת סה"ז. וסיה צלחה קסיח גדולה רלויה לפי סחוערל:

דן

אמה כי עיקר סדצר חקר חירק סה"ז לרעה סירושלמי דחינו סוקל חלח חס כעל כל סקלף סצחוך סלווח חבל חס נסחר מלך ח' כקר. סנה זחח צחה לו מענה סלח רחח גוף חירושלמי כי עם עוצחר סהיטך דחכי חיהל סס ר' זעירל וכו' יקב נקב צלעלע צ' חס ח"י סגויל מקיש וכל לר כקר וחס לחו סקול. הרי להדיח דצני גויל עכל לר. וצנ"כ גם לקון סעור חנו לריכין לפרס כך דע"ס חס יקב כל חוכו סקול כוונחו חס יקב עד סכחח (לחסוקי חס כקאר חיקף גויל) דכל סתיקב עד סכחח חסי" סוה דק מלך ח' כל חוכו קרי לי". ועכ"פ קסיח סה"ז ודתי קסיח חליעחח סיה דחח צקע"ף ע"ז סוכח דחס נעסה חקב לחחר סכחח צכסר כקר צכל ענין וחסי" חס חין טוס קלף לחגן וכונו סכחחצו:

ברם

קגיח חירושלמי צוה צלחה לריך עיון רב. דחכי חיהל סס צמ"ק דעגילה ר' זעירס צסס רב יקב נקב צירכו סל חס חס גוררו ונשחיייר סס ירך קענה כקר וחס לחו סקול ר' זעירס צסס רב סקרה ח"י סגיוול מכלה חח סגויל חס גוררו ונשחיייר ענוט ירך קענה כקר וחס לחו סקול ר' זעירס צסס חסי"חן צר כדצך יקב נקב צלעלע צ"ח חס ח"י סגויל עקישו מכל לר כקר וחס לחו סקול חמר ר' זעירס חתיח דרב סקרה כרב וחרויסון סליגין על סיעה"י דחסיין צר כדצך חנדיח חמרי חתיח דחסי"חן צר כדצך כר' יוחנן דחכי עירב חח ס"ו חתיח ח"י חני חני כקר ח"י חני חני סקול ר' חדח צר סעועון צסס ר' יוחנן ע"ד כקר מלמען ע"ד סקול מלמען כגון חרלינו ספסרתינו חרלך לריכה ספסרחהך לריכה ע"כ. וסנה סרסנ"א וסרסנ"ן וחר סרסנויס ז"ל סיכסו דחח דחמר מלמען כקר סיינו סנדצקו סלווחיס למטה סככר נעמר סלווח ומלעלה סקול

אבר כסחכי לעלמי חיה נרלח לפע"ד כי סמדקרק חיעב צלסון סה"ז יחח דלח חקסה על ססקול סצמ"ע קני" ע"ז חלח על סחכקר סנעלח סס סקסה. וסוה כי צמ"ע סחחיל חו דמכסיירינן כמנסקק אוה דוקח דצברי הע"ז:

דמיון הכי עיקר הדין. ולכן כחז דעה זאת נקחם וסא דכחז דבירושלמי עשמו דגם מנמנים נמיכין מוקף גייל אינו חלל לחלוק כבוד לרעה זאה שאם אפשר לעשות כן לגרוד קלה מנמנים ולעשות מוקף גייל מטה לעשות כן חזל אט אי אפשר כגון שהוא זאה מן הסם או שכללח כן בשנה נס'ה כסר גם זלא היקף גייל (ונסכי י"ל מ"ט צקשוק. ע"ז) וגם הא דכחז דאם ניקב רגל הפכתי של ס"א כסר להרא"ם. כוחו להרא"ם לחודי כסר חזל לא לשאר רבוחא ולכן חלכה כיחיד כגד רבים.. וכמ"ט צ"ז דאין לא דמיכין כל אפי רבוחא עקמי' דסרא"ם (ואם לא כפרש דבריו שצ"ע כמ"ט הרי הוא קיחד א"ע):

סייט סכדוק סאוח לעולם נחללה סכח'ים ואלוה לריכה סייט אס כדבוקס הן' ספסוטה זאמלגה אל סל' סוי סרי' חזל צעל קרבן ערה נמח'ה סירט צוה ה"י " עמוד אסר לא כיתן להאמר כלל' ס"י ל"ב מציאו לדברי סרשנ"א ס"י וכי' ס"י סירדעי לא אחיה כלל סא דאשי"אן סרשנ"אן ונראה דגם לו זאה קלא דאם חל' קניא דברכה כמפורש בדבריו ועס לא סכרו דברי אשי"אן חזל מכהן מוכח כעו סכחנ'ה צוקנטוק ולא איירי כלל צדיצוק עכ"ל. וסנס אה' אשר הסד למחור עיניו סרשנ"א ז"ל אירע לו כי סאח לא דאם דברי סרשנ"א חל' עס ססוכה צנ"י רבל צרעה נחשו' סרשנ"א ס"י סרי"ה מציא אה סירושלמי סזה דעס' מנילה ועכ"ז מפרש סירשו. ואולם עס ססקסס נסיירי קרבן דלפי ס"י סרשנ"א לא אחיה כלל הא דאשי"אן לר' יוחנן סא ודאי לריכה דגם. וכפי סכח'ה לפע"ד מפרשים דאשי"אן מיירי צקיקב הגייל קודם סכחז אה סביח ולכן סאח סוקל כמו סר' יוחנן סוקל צדיצוק סאוח קודם סעגמור. וכן נראה דעה סעטרלג"ה (סעניאו סנ"י צק'ורוואח צס"י ק"ל) ססנין קך. דעה סירישלמי סהרי סאח כחז צענין סגע סכביעה ק' לבקצ סה' קודם סכח'ה. דדוקא אס כחז צסכער ואח"כ צה סקצ כסר חזל אס ס"י סקצ נחללה סקאל ומציא דאי' עסך ירושלמי. ועוכה ססאח ס"י אה סירושלמי צסנעטה סקצ קודם סכח'ה. חלל דלפי"ז ל"ע איך. כחז סמור לדעה סירושלמי דגם אס ניקב לאחר סכח'ה סקול צדליכה סיקף גייל (סונ ראי' כי צסמו' סרמ"ע ס"י ל"ז מציא ג"כ אה סירושלמי סג"ל דעס' ענילה וגם סא עפרו צרעו של סרשנ"א):

ש"ב מלחמי צם' חוספה סנה צחידויו סנחללה סקסר סנקר'ה ססר. פלח'ס סניא קוסי' סג"ז סכ"ל וכחז וז"ל ג"צ וקוסי'הו איני מכיר דהא צנ"י מסיק דעה ספוסקיס דלא. בבירושלמי וכן סהס צריש' סק"ז וסא דמסיק סמור חזל: צירושלמי ר"ל דע"מ יס ליזח' סכחללה. סלא יכחז צמקוס סיהח נקצ צחלל חזל אס ניקב אחר סכחז פסי' דכסר עכ"ל. וסנה עס סרולס. לוטר כן לדעה סמור נראה דלי' וכמ"ל דמדכסז דצניקב רגל ספכתי די צסכח'יי. כל סהוא מוכס דסוק. כפי' סרלשו'ן: סל רס"י וכסירושלמי. ואך לדעה סס"ע נראה. לוטר כן דאין דעחו לסקוק כסירושלמי. וגם לא כע"ס סאח ז"ל דעניאו כדי ללמד ד"ס לחסר: לכחללה סלא יכחז צמקוס סיהח נקצ צחלל. דסא מילח'ה דפסיט'ה סיא וסא. לא מיירי חלל צאס לאחר סכחז ניקב. סלא נראה כמו סכחנ'ה דאי' להורה דאס אפשר לחקן מלי' לחקן. וע"ס דצירושלמי מנסע'ע ולא כחזו, דצירושלמי אי'ה' ס נראה עסוס. דאיכא למדחי' (ואולי סאמה כן סאח) דסירושלמי מיירי צסניקב קודם סכח'ה:

ולדבריה סנה ענאר צנ"י כי רוב ספוסקי' ס"ל כסירוש סני של רס"י דגם צניקב כל סחלל ולא כסאר סיקף גייל ג"כ כסר. אך סמור נראה ודאי סרעחו לסקוק כפי' סרלשו'ן. ול"ע לפע"ד עס דאה סנ"י להקסוק צלסון סמור סכחז סלכך וכו' אס סא רק לדעה סירושלמי או ליסכ'ה דנסס'י. הרי עדכחז אח"כ דאס ניקב רגל ספכתי של ס"א אפי' לא נסאר עענו חלל כל סהוא כסר עוכה להדיא דסוקק כפי' סרלשו'ן של רס"י אפי' להקל וסיינו ודאי מוסוס דק"ל דסירושלמי עסייע לפי' זס ולכן יס לנו להסוק ס"י זס לעיקר. וע"ע סגס ודאי ענאר דרוב ספוסקיס ס"ל כפי' ססרי וק"ל דחלשד' דידן מולק אירושלמי ונקמי' כחלמוד'ה דידן (או דק"ל כע"ס דירושלמי מיירי צניקב קודם סכח'ה) וכפי סכח'ה לפע"ד גם צס"ע

לאחר כחזי כל סכ"ל סגיני ס' צימור מרדכי ורל'תי צחידויו לסורה ל"ה ססקס להרא"ם דכחז כפי' סרלשו'ן של ר"י וקס'ה קוסי' סנ"י דהך מקלה רגל סנכסר איט ע"ג וסני סירולי סנ"י לא סייכי דהא לפי' רלשו'ן של רס"י גם חלמוד'ה דידן ס"ל כירושלמי דאס ניקב לאחר סכחז ג"כ סקול אס אינו ע"ז. וסירולו דחוק ע"ס. ובאעה כי להרא"ם לפע"ד לא קסס מיירי דהא י"ל דגם סיהו ס"ל דחלמוד'ה דידן מולק אירושלמי וסיינו עסך מילח'ה גופ'ה. מדמכסירינין ניקב צלר סרגל. וסרי סרל"ס אינו דוחס פי' סני של רס"י מכה סירושלמי (דכיע'ה סהוא רולה לעשות סלום צין סחלמוד'ים) חלל סהוא דוחס ס"י זז עסוס דקס'ה. אע"ז נקטו סובו, של ס"א עפי' עסוך כל סאר סאוחיוס. ולעולם י"ל דק"ל דנע"כ

ואף כי הדבר לפע"ד פשוט כזוכת המגיד מיום העידה
 לי פני עדים כשרים בדבר . הא"י הוא הסי' לרוד אונת
 שכלתו כפי יצא אוח ל"ב ז' וז"ל אס קוץ שונאל של י"ד
 האלוף כונעת באלוף כשר דאף בלא קוץ מקרי י"ד עכ"ל
 (ומ"ש שם בלות כ"ע וז"ל קולת של י"ד העליונה שבאות
 האלוף של שם שכדצקה בגופה פסול וכו' . בע"כ ש"ש
 שם מ"ט וכפי הכראה שתי תיבות קול"ה ש"ל וז"ל וז"ל וז"ל
 וז"ל י"ד העליונה וכו' . וכן מורה לשונו כי שם כתב
 שכדצקה וכאן כתב טונעת) ה"י הוא בעל התניח בש"ע
 שלו כתב ג"כ וז"ל אצל אס עוקלה השמאל"י כונע בג
 ולא עלונה של י' כשר שאף בלא עוקן זה שם י"ד על"י
 אינו פוסל כנגיעתו וכו' עכ"ל :

ובדברי רבותיו הראשונים ז"ל . הנה נתקו'
 מהרל"ב"ה סי' א' הצי"א מ"ש ה"ר מנחם
 לבית מאיר בקריה ספר וז"ל ודוקא כשכדצקה בלות
 אחרת אצל אס דצוקה בעלונה כל שלא נפקדה לורת
 האות כשרה וכו' עכ"ל . ומהרל"ב"ה שם הוכיח בניסוח
 שכן היא גם דעת רבינו הרמב"ם ז"ל וביחוד מו"ש צ"י
 כשמונה דברים הפוסלים כתב וז"ל י"ד שנגעה אוח בלות
 ע"ו שנפקדה לורת אוח א' עד שלא תקרא כל עיקר או
 חדוה ללות אחרת וכו' . הרי כי אינו פוסל כגינה אלא
 מאלו ללות אצל בלות עלונו מ"כ"י וז"ל אינו פוסל אלא
 אס נשתנה לורתו שאינו תקרא כראוי . וכתב שם עוד
 מהרל"ב"ה וז"ל הרי נוצח"ר מדברי הרב (הרמב"ם) כל
 מה שאמרנו וצדאי כי מהם לקח בעל קרית ספר הלשון
 שכחצנו לנעלה בשמו בדבוק האות אל עלונה וכו' עכ"ל
 ע"ש . ולפי"ז כראה לפע"ד ד"ל"ל הא דאמר"י וס' וסו"ך
 שבלוחות כגם היו עומדין . ודאי דלמוד מזה דאלו לריכין
 להיותן דוקא קתוויין ואס לאו פסולין . דאס היו כשרים
 גם בלי קתינה לא עבד קוצ"ה ניסא לונגא כי ק"ו יכולין
 לעמוד בלא כס . אצל שאר אותיות אף שעמדו בלוחות
 בלא כס כי אין בהן קתינה מ"י"ו אס עשה בהן איזה
 קתינה כגון שהי"ד העליונה של האלוף דבוקה בגנה בקוץ
 הימ"י וגם בקוץ השמאל"י שנואל שם חלל בין שני העוקלן
 וכיולא בזה אף דבלוחות ודאי לא ה"י כן מ"י"ו כיון שהאות
 תקרא כראוי כשר :

ודג"ה אכ"י צוה"ק כחצתי כדברי המגיד דאס רק
 קולת השמאל"י של הי"ד כונעת צא"י כשר .
 ובכ"י מלכת שמים כלל ו' חכונה קע"י א' כתב וז"ל וכן
 יודי האלוף שנגעו בקו האלולעי צווקוס שאין להם לינע
 אפי' בליצוק דק (ונעוסגר כתב עוד) [ודלא כמ"ש צ"י
 קה"ס שטעה בזה כמ"ש צנינה] ככל אלה חסור לגרוד
 הדבוק דה"י ח"ת וכו' עכ"ל . וצנינה שם סק"ד לאחר
 שהצי"א

דבד יהודה ורי יעקב קאמר לרידי מפרטה לי עיני דרב
 יהודה ניבן תיבו של היא כשר ירכו אס נשח"ד צו
 כשיעור אוח קנעה כשר ואס לאו פסול ופירשו המפרשים
 אוח קנען היינו י"ד (ולא אוח דידי') ולפי"ז י"ל דבעי
 לנקוטי בלית אחת ש"ש צו כדי לחלק בין החוץ לידך
 האוח ולכן נקט היא דאיכא לפלוגי הכי בין חוכו לכרעי .
 אצל צני"ת ליכא לפלוגי צהכי דהא אס נשאר מן הגב
 כשיעור י"ד הרי היא ט"ן (ע"י סי' ה' קק"ז) וגם אס
 נשאר מן המושב כשיעור י"ד נראה דפסול ממש דאין
 עליו לורת צני"ת אלא ט"ן הפוכה וכמו דאמר"י שלא יעשה
 גמין לדין היינו שלא יה"י נראה ג"י כמו לדי' הפוכה
 כמ"ש רש"י . אצל אשי"אן שבירושלמי דלא איירי מירך
 האוח אלא החוץ האוח לצד שפיר נקט צני"ת שהוא האוח
 הראשון ש"ש לו חוץ : **ומה** דקיים רש"י ובתפילין
 קמ"י"י . ע"י מ"ש בזה צ"י מ"דכ"י י"ט ה"ל ק"ה סי' ע"ו .
 ולפע"ד י"ל כי רש"י ז"ל הוכיח לזה כדי להשוות ש"ס
 ד"י"ן עם הירושלמי דבעי מוקף גויל גם מנפכים . ולכן
 ס"ל דהירושלמי מ"י"י צ"י"ה דחמיר וכלן מ"י"י בתפילין .
 אצל ל"ישנא קמ"א לא לריכין לחלק צהכי כי יש לחלק
 באפי' אחר"י . או י"ל דגם לליק קאמר רש"י דבתפילין
 קמ"י"י . להשוות עם הירושלמי . ויהו לדינא יפה כתב
 שם צוה"ק שאין כן דעת הפוסקים לחלק בין תפילין
 לק"ה :

תעורה דה

י"ד העליונה או התחתונה של האליף שנגעו
 בקו האמצעי יותר מן הראוי . מהו :

בא"י כ"י ל"ב קע"י י"ח אס נגע רגל האלוף בגב
 האלוף או פני האלוף צפני"י בגב שתחת"י
 פסול ואין הקפה צגרידה להפרידה דה"ו כחק תוכות
 אלא יגרוד כל מה שנעשה צפיקול ויחזור ויכתבו . וכתב
 שם המגיד צ"י"ק כ"ע וז"ל פסול . כ"ל דוקא שנגעה
 הי"ד עלונה באלוף אצל אס קולת השמאל"ית של הי"ד
 טונעת באלוף כשר כמ"ש צה"י"ע סי' קכ"ה סי"ד דהא
 אפי' בלא קולת מקרי י"ד וכו' עכ"ל . וכראה לפע"ד כי
 מ"י"ש לשון כשר מוכח כונתו דכשר כמו שהוא צ"י שום
 היקון . וכן מוכח מ"י מדליין על תיבת פסול . ואס היתה
 כונתו דכשר רק אחר הגרידה והפרידה הו"ל לליין על
 מ"ש המחבר ואין תקנה וכו' . וזה פשוט לפע"ד לכל
 ע"י שהוא צ"י דרכי המגיד . ועוד צה"י הוא וינ"א מה"י"ע
 סי' קכ"ה ומוכח שם דהמגיד מכתיר צ"י שום תיקון .

הקוף בין גע לסיח (הוצא בעלמאיש עס סקייב) לבן הירכא זי וכתבתי לתמניר ופגס גרייה לא מחני . אך אם נעלא כן נסיח בעשה הקריאה כראה לפעיד דכרטי העה הגדולים הכיל לסמוך עליהם פלא להוליא סיח אחר . אך אם אפשר לתקן מיד להפריד הדיבוק יעשו ויקראו אחיב עד הגמר ואחיב יחקט כראוי . ואם הוא בעצמא או גם צמל אם אי אפשר להפריד מיד יקראו כך ואחיב יתקנו כראוי :

שוב

הגיעני סי פריח רבינו חיים כהן ורליתי נסיי מיט שכנאל נסיח פנמאלו אלפין נסמות שחיד העליונה טונעה נגב . יש מהן סרק הקוף השמאלית טונעה (מלכד הרגל היעין עדיבוק כראוי) ויש עתן שחיד נעלמה דיבוקה נגב . והנה צאלו אשר רק הקוף השמאלית טונעה כתב דפסווע דעוחר להפרידו עיי גרידה . והנה צאומה שהיא מפרט עס דברי המגיא כדעת העלמאיש פלינו מחיר אלא עיי גרידה (והרואה יבחר) וצאלו אשר גוף היידי נדנק הורה לגרוד כל מה שנכתב בפסול . וכתב נסיומא דפסקא חיל . וכן כראה לפעיד להגיה הסיח נעמ צלי עום פסקוק דהיינו אמתן האלפין פלין טונעין נהן רק הקוף צאלו חיל לגרוד רק עום שטונע ען הקוף ואמתן טונעין היידי עלמס יגרוד כל הגב והרגל דהיינו היידי השמאלית שחתת הגב כי כל זה נכתב בפסול ולא חתה הסיח תוצרת לכפרותה ולא יסמוך על דעתי כי אם יסכים וכוי עכיל . וגם לפי דעתי טעניה דבריו נכונים לדינא . הנה ניש פאם רק הקוף השמאלית טונע יפרידו כן כראה גם לפעיד פאם אי אפשר לתקנו כראוי נענין אחר מותר לתקנו כך כי אף אם נאמר (כעו שגראה לפעיד צרור) דהמגיא מכסיר וף צלי פירוד מיש כיון שיש מולקין ואנו נורדין כדי לתקנו מותר לעשות כן (ועי מיש חיים נחקירה ייד) ויש לו גיב פנודים גדולים לסמוך עליהם דעכיס גרידה מחני . וביחד פגס עוד גדול אי ען האחרונים זיל והוא הפרעג כתב להכסיר נגרידה . ונראה לפעיד דגם בחפלין ומחוח יס לסמוך על זה בכל אלפין פלא להלריכן גיחה :

ג

מיט דכנולה טונעה נגב לגרוד את הגב עס היידי השמאלית והעליונה יוכל להשאיר . גם זאת כראה לפעיד נכון (והיינו נקחם כתיבה שכותבין חתלה היידי העליונה כמיט נסיי ח' סיג) הגם שרליתי נסויה זכרון יוסף סי. ג' שכי צזה לגרוד גם את היי העליונה דאעגי דחתלה נעשים כתקנה מיש חרי נפסקה אחיב כשדנדיקה לגב ולא נדע מנפת דיו נפסל על האות . לפעיד אינו מוכרח וגם נעספת דיו אלל אות פלס אם לא כתקלקל לורה האות כראה דעוחר לגרוד העפה לצדה . ומכיס הכא

שחניא שהרדיך כתב כן פלין צזה חקנה להפריד את הדיבוק כתב וזיל ותיעה על המגיא שנסיק כיו (נענין פירוד רגל הסיח הדיבוק כחוט השערה) עניא בעלמו שהרדיך חולק על הרלכיה עס ולבני חלוק לא הניא דבריו והרואה נחשו הרדיך יראה בעליל דהרואה חד דינא חית להו להמניר וכך הדעה טוחנה דעתי פכא זה מוח וכוי ומיש נסיי קהיס ובל זה דוקא כנענעה יוד עלמס צאלוק חבל אם רק קולה השמאלית של יידי טונעה צאלוק כשר עכיל מיט נכון . מחד שיש מקום לעשות נלבוטו כאלו דיבוק דק צאלוק אינו פוסל כלל אפי' קודם שמתקן חס נורא יחיל דכל זמן פלין האות כאשר נעקר מקיני אי אפשר להכסירו לעסיי שטרותו ניכרח אמנם אפי' אחר סגור הדיבוק הדק הוא חין לסמוך על המגיא צזה להכסיר וכוי עכיל . והנה מה שחמה על המגיא (אפי' לפי הזכרתו) מדיבוק רגל הסיח לדיבוק פיקוף היידי לאלוק וכתב שהרואה נחשו הרדיך יראה בעליל דהרואה חד דינא חית להו וכוי . מותר חני כי הרואה נחשו מהרלכיה יראה בעליל שהמרחק רב ציניהם ולא קרב זה אל זה . וזיל עס . נענין דיבוק האלוק והפא ועלל האותיות עס עלמס מותר פאם צאלו לרון ולומר פלין זה פוסל נסיח (כי) יש לו על מה שכתב דהיא כי לא מליט שכוכר נעניי נפירוש פסול מלך זה כמו שזכר צייה חייין חתיין וגם . לא עלינו נפירוש שטרותן כך צלי דיבוק כמו שצלינו נקוף נמיט חילא כרעי דקוף האמת שנקבלט נכך וגם כי לורה האות לא נעסנה מפי זה ואינה רומה לאות אחרת עכיל (ועניא עס דברי פריש לביח מחר שהנחתי לעיל) והנה מוצא כי אף לפי הננה בעל מלמאש דברי המגיא דגם נדיבוק קוף השמאלית של היידי לאלוק לא הכסיר אלא עיי פרידה פלין כאלו עום קושיא כי נדיבוק רגל הסיח שכתבנה לורה חיים מיקתנר געמי דמאוסקין להפריד מנחם חית משליח נדיבוק קוף היידי להאלוק דלא נעסנה לאות אחר היי כמו פירוד בין אות לאות דלין צו עשום חית . חבל לפעיד כראה צרור כי דעת המגיא להכסיר גם צלי פירוד וכעניי . ומיש הפרעג ועכיס נגרידה צעיי די וזיל לעווק כל היידי עכיל . כראה דלא כיב לדעת המגיא אלא דרך הכרעה כיו :

ומיש

מאחר שהרבה חולקים עס (נלמאע) על הרמיה וגם לשון הרמיה צלויח הכיל נעשע דכל טונע יוחר ען חראוי פסול ותיח דעת הרמיה לרמתי נחשו הרלכיה ודעה הרדיך . וכן הוא דעת בעל נסויה נאר עסק סי' ליי עיש . וזיל דגם הרמיה נחשיע לא סקיל אלא נגב ולא נסיח וכמיט הרשיע לענין דיבוק

כדצק בקומו כגון ואיו שכתנה אלל ניון וכדצק סוף
 רגלה צרגל הנרין צזה ונחני גדידה זכיון דעחני גרדיה
 כי לא גרד נמי כשר מוקום דרי זירא זכו . ונחני שכ"כ
 גם הרעננין נחשו . וכהנ עור שגם הסוויק לומר דבריו
 מן הירושלמי . ושוז נחני הנ"י כוזה פוקקים שכתנו
 כהרמיש דצכל וקום סנדצק האוח לאוח פסול . ומועיל
 גרירה . וקיים וכן נראה שהוא דעה הר"ף והרעננין
 והרמיש שלא הזכירו הירושלמי הזה כלל וכן הלכה עכ"ל .
 והנה פסוע דמיש וכ"כ שהוא דעת הר"ף והרעננין אין
 כוונתו דנראה דעתי להחיר הגרירה בכל וקום דהא לא
 הזכירו כלל מזה אלא כוונתו דנראה דעתי לאסור בכל
 וקום סנדצקו לחסוקי מהרענניא שדעתו דאם כדצקו
 למוטה לא לריכין גרירה כלל . ולכן לירק צהדיהו גם את
 הרמיש אף דהרמיש כתב להדיא דגרירה מהני . אך
 והיות כי לא בא מפורש כדצקו דגם למוטה צני גרירה
 לכן כתב דנראה כן דעתו מולא הזכיר את הירושלמי .
 ופסק צמיע דצכל וקום הדיבור פוסל והפירוד מוכסיר :
אמנם נחשו הרעננין ס"י ל"ו האריך להוכיח דהעיקר
 הוא צמי הירושלמי כהגאונים אשר פירסוהו
 דמיירי דוקא ע"י גירוד וכזה הוא שנוכסיר למוטה ופוסל
 למוטה אבל בלא גירוד גם כדצקו למוטה פוסל . ועוד
 הוסיף לומר דחלמודא דידן מולק גם צזה על הירושלמי
 וק"ל דגם למוטה לא מהני פירוד מוקום חיה (וצוקולר
 דעתי לא יכולתי עמוד על עוונק דבריו הקדושים צזה)
 והפריח צהעני ס"י קכ"ה סעיף ו' מציא דברי הרעננין
 בקילור וחולק עליו צלי שום רמי מוכרח וכתב דמחוך
 ספר החרוטה למלו דלא שאני לן זין כגמרה האוח ללא
 כגמרה ודלא צמי הרעננין שהרי לאחר שהציא הירושלמי
 כתב וז"ל אמנם צהלמודנו לא מפליג זין כוגע למוטה או
 למוטה ופוסל צכל ענין אס חניה מיג מארבע רוחותי
 ע"כ ומשמע דמי דלענין גרירה כונו לא שאני לן זין
 כוגע למוטה כוגע למוטה וכו' עכ"ל הפריח . ולא ידעתי
 מה רלומ צזה . הא דמי דחלמודא דידן לא מפליג
 דדיבור ופוסל זין ולמוטה זין מלוטה . אבל לומר דס"ל
 דפירוד מותר זאת לא שמוענו כלל . וקמיה אך וקפדא
 דכפשי קאוור לה (צנעקנא צפסק) ואדרבה סיעה דיק"י
 קשיא לפע"ד . דהא צירושלמי אמרי דאשייחן דאוור ליקצ
 חובו של צי אס אין גויל וקיסו פסול פליג ארצ וארצ
 חקדא דחניהו קצרי דיכולין לגרוד לעשותו מיג ואיהו
 אוסר ומקמי דמיחן ס"ל כהמי הכל דחני עירצ האוחות
 מלמעלן פסול . וצמיכ אנו ל"ל דגם האי הכל ס"ל
 דגרירה לא מהני כדצקו למוטה וכמיש גם הרענניא .
 ואיכ מנא לן להקל ולומר דחלמודא דידן פליג צהא .

הכל שהוא לריך לחיב לגמור את האלף נכתיבה . פי
 מציא ס"י ל"ז סיק כיג ונחמיש וסא פטיטא דבחות
 שנסס אין לגרוד יותר מן המוכרח לתיקוט עמי עיקר
 הדין (פי" ס"י י"א סוף סעיף א') ;
עוד נמלכה תקנה אחת צלמי רצה ס"י ל"ז סיק ל"ג
 להוסיף ד"ו ולהרחיב את היד למוטה ללד שאל
 דלמי שגרל עב יותר מן הרמי אין צכך כלום . והפריח
 צפתייה לסי ל"ז מציא דברי חיר אלו . וכחנ עליו
 דתקנא זו ליהא אלא צמיד סתחמונה אבל צעלומה
 סנדצקה קודם צמיר האליף וצמיר כן אין תקנה שיעטור
 כפי מה שפסק סמי צהמיש קמיה דלא מהני מה
 שהשלימה למה שכתב צפיקול וכו' (וצעל מלמיש מציא
 דברי פרמיג אלו צכלל פי סיק ל"ז וכחנ דליע למעשה)
 והפשי סס צמי ולא מלמיש זאת . אדרבה סס צמיק
 ייע כתב דצדיק ממש מהני תיקון ע"י קולומס לעשה
 סס לורה היוד . וסייט ממש כדברי חיר . וחרי סוא
 מיירי צמיד הצלומה צעל האליף . ונכתמה מיירי גם
 לאחר שכתמה טלה . וגם אין שום קצרה לאסור צזה .
 גם צזכרון יוסף סס מציא דברי חיר . ולא פסקה צהס
 לאסור אלא שכתב שאין זה תיקון יטר ונלה ליפמי
 הכתיבה . אבל צחמס סופר ס"י קס"ז כתב ע"ז דהיכא
 דאפשר אפשר . וע"ע כנצ"ח סוף ס"י קיע ;
וראיתי להזכיר שאם לא כדצקה היוד צעלומה
 אל סנג רק העוקן השמאלי (וגם היעני
 דצוק כראוי) וירלה לחקן על הדרך שכתב צמיד לריך לומר
 שלא למלוח חולה את החלל צנין צמי העוקלן צדו .
 מיש צזה חמש ומיקה האלף (כי לדעת כוזה פוקקים
 כשרה היא) אלא יוסף חולה להחייב ראש היוד ולחייב
 יעלה סס צ"ו :

חקירה ו

אותיות שנדבקו זו בזו ורוצה לגרוד ביניהן להפרידן
 וכן אות שנכתב אצל נקב ואינו מוקף גויל שם .
 או שהגיע האות לקצה היריעה ורוצה לגרוד קצת
 בבדי שידי מוקף גויל . מהו :

במור אויח ס"י ל"ז מציא שהקוויק כתב דאוח
 שלא היחה מוקפת גויל ומחלה ולחייב עשהה
 מיג פסול מוקם דהוי כמו חק חוכות . ושהרמיש חסיר .
 וצמי מציא מיג הרענניא נחשו שלמד מן הירושלמי
 דאס כדצק האוח לאוח שלפניו צחמלה הכתיבה לא מהני
 גרירה עסיס דנדצק קודם שצלקומה לורחי . אבל אס

למעלה ולהחירה לזוטה . אך בשעת הדחק הנה גם תרמיע
 בעלמו תחיר שם חיל לזוח שזח ונעשה לידנו בקית
 שהי רגל כוין פשוטה דצות לגנה של היא הנוכחות
 תחתי והיתה ההיא ונופזו של עם והכשרו בשעת הדחק
 עיי גרידה קלת רגל הרין וכו' ואעפיי שאזה ההיא
 נראה דצוקה ונעיקרא ושלל היי לה היקף גויל עד עכשו
 וינז הכשרו דלא כשועתין כיון שהורה זקן (בשיע)
 ודוקא בשעת הדחק כי האי גונא לא זילת שאין דנין
 אפשר משהי אפשר וכו' עכ"ל . וגם אנחנו לא נחמיר
 יותר . וכ"ל דבתפילין ומוזות אם כחז להן אזי גם שלא
 במוקם שם חשיב שעה הדחק שלא להלריבן גניה (וחיין
 נזי לאילטרופי הכי רבוחא דקיל דגם כנעל גבו של
 חיית ועשאו שני זיינין לא הוי חיית . הגם דיייל דבתרמיע
 בכשיב מורי דפסול עכ"פ מוסוס שלא כסדרן . אבל בשלא
 כשתנה לוח האוח אולי חיין לאילטרופי) ונלחמי בסי
 ארמות חיים שכחז וז"ל וכן אם כגעה לוח לחברתה לא
 יועיל גרידה תיקון סכין דמוקרי חק תוכות אבל צירושלמי
 מכשיר כגביעה לוח לוח לזוטה ופסל לזעלה והמחמיר
 (לפסול גם לזוטה עיי גרידה) העיז עכ"ל :

והנה

אהא דכתב בשיע דלא כדנכו האוחיות
 והפרידן כסר כחז שם צוגיח סיק כיו וכ"ל
 דהיה אם רגל הק' מניע לסוף צלי היקף קלף רשאי
 לגרד קלת דלא גרע ונדבק אוח לזוח . ובשערי תשובה
 שם מביא סהברי כחז כי צפי צית הוזה למפרשים
 הרבה לתמוה על המג"ח זזה שכחז שמוחר לגרד קלת
 מהרגל הק' הוגיע לסוף הקלף . ואנכי הנה לא ידעתי
 אי זה צית הוזה לראות צו . וכפי הנראה דעתו לפסוק
 כהשיע ואינו מתמיה רק על המג"ח . ואם כן הוא כיוח
 וקשיע ליי להוגיח מהירושלמי דאמר רי זעירא בשם רב
 חקרא היה הבינל מכלה את הגויל אם גורדו וכשחיי
 מוננו ירך קטנה כסר וכו' . ואונס הרעיז לשיעתי
 דקיל דלתלמודא דידן לא מהני גרידה צין אוח לזוח
 ואפיי צדינזק שלזעה וחולק על השיע הוא אומר שם
 דגם הק' ריב חקרא לאו הילבתח היא לדין עיי . אבל
 אנחנו אם נחפוס כהירושלמי כו"ש נראה דהדין עם
 המג"ח שהרי גם זזה הפסול דחקרון הקף גויל לא צח
 עד לבקוף ויפה כחז המג"ח דלא גרע ונדבק אוח
 לזוח . ואונס אם היי כן בתחלת כתיבה כגון שהתחיל
 לכתוב אוח לזיך צקלה היריעה ולא הניח כדי הקפת
 גויל או שהיי שם נקצ צלד ראש האוח או צלד מלעיתו
 כ"ל דאין להחיר בגרידה כ"ח בשעת הדחק כמו בנדבק
 (ועי חקירת י"ד דגם בשם יצ להקל) זאו הנראה לפי
 עכ"ת דעתי . ותי עזרטי כי צו צומתי :

בסי

וי"ל בדוחק . אבל עכ"פ להרשבי"ח וקיעתי וצל הרמיע
 לא קשיי מידי :

ובמרדכי

פי הקוונן צגניה כחז חיל ופי ריץ
 דתיקון שלו דלא כחז ודיצקה בשלשה
 וקוונות צדף שלא יוכל להפרידה אחיב דהו"ל חיית (ויש
 בשלשה וקוונות צדף ל"ע) ואין נראה אלל הו"ל כשאר
 עעיות ויכול לתקן ורתי דלמתי צהצונה סקלי לגבי
 דחיית ועשאו שני זיינין חייב ולדבריו היינו חיית והיאך
 חשיב ליי כחז גבי שזח אלל צראס כיון שהוא ונתעסק
 בהפרדת האוחיות [לאן] היינו חק תוכות עכ"ל . ונתקשתי
 דלפי"ז לדין דפוסלן כה"ג דנעלי לגבי דחיית ועשאו
 שני זיינין מוסוס חיית ובע"כ שאלכו חופסין שיעת הרין
 שגפי הצוכה דשאי ונלכתה שבת וכ"כ בשהיה סיי ר"ה .
 ואיב ונכ"ל להחיר הפירוד צין האוחיות ואנחי פסק בשיע
 להקל זזה . וראיהו צביאורי הגלוח והרחיו ז"ל שחקשה
 שם בשיע דהא חומיי כמי שם צפי הצוכה שנטלו לחבו
 של דלי"ת ועשאו ריי"ש וזה שאלו פוסלים . ושוב ונלחמי
 צביאור ומרדכי שהקשה כונו שהקשתי וכחז חיל וז"ל דמינ
 אינך פוסקים שלא הביאו רתי זו (זופי הצוכה) י"ל דלא
 קשרו עיי חקנתח דגרידה רק בשאר אוחיות דצוקות
 שלא כפסד צפן לוח האוח ולא נעשה אוח אחר עכ"ל .
 והנה לפי"ז ל"ל דהנך פוסקים מפרשים את הירושלמי
 דמכשיר כדנבקו לזוטה גם צלל גרידה וצלמזלה פוסל
 רק צלל גרידה וחלמודא דידן פליג ופוסל גם לזוטה צלי
 גרידה והיחר הגרידה פשיעח להו להנך פוסקים וצקצח .
 אבל מאחר דהרשבי"ח והרמזין ואסמיק ס"ל דהא דפוסל
 צירושלמי כנדבקו למעלה היינו חף בגרידה והרמזים
 הוכיח צויסור סכן הוא העיקר צפי הירושלמי ואי לא
 תינח הכי חין שום ציאור לרברי הירושלמי שבוסי מביילה
 דאמר דאשי"אן ס"ל כהך חלל דאמר מלמעלן פסולין
 (ובלח"ה כמי כ"ל דכוחא עפי לפרוסי הכי כי היכא דלא
 ליסוג חלמודא דידן . ולמעלן צנאלוקה עדיף) איב
 קשיח טובח מני"ל להקל כגד הירושלמי צמה שאין לנו רתי
 משיק דיין (ובאונס כי הר"ש והגהמתי והאגור לא הביאו
 ללל את הירושלמי וגם הומרדכי לא הביאו הירושלמי
 דוגילה רק דצרכות) :

ובספר

עולת חנוי וביא ג"כ דברי הרמיע וכחז
 עליו ח"ל ובאונס דבריו ככונים מאור מיהו
 אם נעשה ונלזעה (חף שהרמיע ומחמיר גם זזה וקוצר
 דלתמודא דידן פליג צהא הירושלמי) ומאחר דהרמזין
 נוחיר צלל פירוד כדאי הוא לקוונן עליו להכשיר (עיי
 פירוד) ומאחר שהמחבר מוכיח להחיר עכ"ל . ולפע"ד
 פרוז הרצ"ר דנועיקל דין ח"ל הוא לאקור הגרידה

והייב נשום שנת חבל וייב הספר אינו כשר בקדושת
 סיה נשום דהוי חיה . ויכול להיזת גיב דרזירי נספר
 אחר לא נסיה . וכתיב רשי זיל גדיה והסליחה לנספר
 ארת אחרונה של אחת נכיד ספרים : **ג** מה סתקסה
 דרשניא קוחר עלונו מחידושו לחסויותיו . לא ידענא
 וחי חידוש סוף זלח . הרי הרבה פעמים מלאנו כולא .
 וכחצו הפוסקים כי דבריו סתקסונה עיקר . עי פדמי
 נסקרוזה לדיד כללים נהורלוח אריה ארת עי :

תורה ו

אם נמצא בתפילין ומזוזה אות
 שדוכדה פראיתיה . מהו :

בשיע אריה סיי ליב סעיף כיו לחיות וחיות
 שנחקו קלה אם רשומן ניכר כל כך
 סחיעוק דלא חכים ולא טיפס יכול לקרוחם וחתר להעביר
 קולום עלי להטיב הכחז ולחדש ולא הו שלא כסדרן
 (והוא ון הסהיד סיי ויח) וכחז האגיא נסיק ליע
 חבל אם קפלה כל הדיו והקלק ולא כשאר רק חסס
 לדעימות מהמלודס של הדיו הוי שלבים עכיל . והקסה
 הסרוגי מלי איריא חלודס אפי הדיו עתה אדום סנקלק
 הסחרות העלין ונשאר אדום אפי הוא מוסות הדיו הוי
 שלבים דלודס אין כשר בתפילין כתיב נסיב עכיל .
 וכי מלאכה מוים כלל ח' סעיף ה' כחז דגס דעס
 סתהיד והטיע והאגיא כך היא דכל סהלות אינו סחור
 מוטם אלא סהוכחה מרלה סדיו נספל הארת ומעילי אין
 חקנה נהענרת קולום דהוי שלבים עיב . ונעמכיה לא
 ידעתי איך אפשר לומר בן דליב מלי סייאטי דיטוקא
 סכא . והרי גס אם סהות סוף אדום לו ידוק סמיטוק
 יקראתו . ועין איס חבס יתור יבחין אם הוא עדין סחור
 כרלוי לו לא . חבל סדצר צרור כי דעחס סאפי אם
 סהות חנר סחיריותו נלופן סלס נחחלה סכתיב סיה
 נכחז כך סיה סקול עיב אם נענה סכתיב סיי סחור
 כרלוי וסחיב סוכסה כל סלא מוחק לגמרי וסמיטוק עכיר
 כשר . חה מנאר גס נלסון מוגיא סיק ליה סכחז
 חבל אם נחחלה סכתיב לא סיי הדיו סחור אלא דומה
 ללנן סהוכחה מרליתו לו לאדום ולריך להעביר עליסס
 קולום הוי שלבים . הרי מנאר דקיל דלס נענה
 סכתיב סיה הדיו סחור וסחיב נחקלקל דומה ללנן
 סהוכחה מרליתו לו לאדום כשר :

ומי

לדינא דלי דין זה חידוש גדול הוא וכמו
 סקססה ספרוגי . ודאיני נבילורי חגלון
 נסרליו

בס' בית מלי סיי קבים סיה מניח כי המודכי
 (פיב דביטין) סקסה ומחירו של רב סעת
 (סוף פ' סכוכה) כגון סייטלו לגו של חיים ועסלו צי
 זיינין דמוכה מני דג . הוי כחז לענין סנת . ומחלק
 צין חיוב סנת דמלאכה . מהסנת סקרה תורה . וכחז עליו
 וזיל וליני ידע מה ענה לחירון רבא (כגון סנטלו לתגו
 של דליה ועסלו רייס) דחסיב למחיקה דחג של דלח
 לחיקון ספר ולי חסיב סיה לענין סתיב וסו סחיקון .
 עוד סקסה על הרשניא דדבריו נרלין סחורין כי נחידושו
 למסי סנת סוכיה מתי רבא דנכהיג לא סוי סיה ונחסי
 כחז דהוי חיה . ולזה סיי דקיל לסרשניא דודלוי לא סוי
 חיה . ואך מדרבנן סוי חיה וסוכיה זלח הרשניא מירוסלמי
 דלומר עירב חח סחחיות מלמעלה סקול . וסוז כחז כי
 לסמודכי והסטיב דנראה מדעחס דחיה גמור הוא קסה
 מתי רבא ואין לו ליסב אלא דרוחק גדול דקיל דלח
 סנעסה נחיה מתי להעביר עליו קולום ונחסב סתיב
 (דלא כדעת הפוסקים) ומפרטין סנטלו לגו של דליה
 ועסלו רייס עיי סענרת קולום . והנה סודס בעלנו
 סהיל דוחק גדול דודלוי ליסכא לא נעמע סכי . סענרת
 קולום מלן דכר סעיי . ועלצד זלח סנה זלח נגד דעס
 ספוסקים דלא מוכי סענרת קולום לחיה . ועוד סהיל
 כחז לחרן סיעת סמודכי והרי סמודכי גופי כחז סס
 צפיב דביטין דלא מוכי סענרת קולום לחיה עיב .
 ועוד נראה למעיד דלי אפשר לפרש סכי . כי סנה עוד
 סקסה סס למיטס סעיי דלס ענה דליה נמוקס רייס
 דגרידה לא מוכי חבל יכול לחקט נהוססה דיו . וליב
 אומי לא מחרלין סכי סס צפי סכוכה סהגיה נלופן זה
 סהוקיק דיו על דליה ועסלו רייס . ולפעיד ליל זלח .
 דכיון דחכא סגיה ארת חיה נעמע דנקב לרנחח סלסי
 נלא סתיב חייב . ואם סוקיק דיו על דליה ועסלו רייס
 עיי הדיו הרי זלח סתיב מוטס . ועתה אם נלומר דהא
 דלומר נטל גבו וכי הייב סחחיב סעביר עליו קולום .
 ודהוי זזה סתיב . איב קסה סעלי קלומר סגיה ארת חיה
 הוליל כחז ארת חיה : **אמנם** כל זלח ברס לו להנעל
 בית מלי זיל מה סלא רלה סס דברי סרין נמוקונו נמקי
 סנת סלחחר סהניא דברי הרשניא סס סהוכיה נעס
 דנכהיג לא הוי חיה כחז וזיל ולי נראה דאין מוכן דלי
 דלגבי סנת ליכא קפידא צין חק סוכות לחק ירבות דכל
 סיכא דהוי ווללכת מהסנת וסחיב סהרי אפי מוחק עיי
 לכחז חייב חבל נעירי דענין סתיב דליהוי סתיב
 כחיב אין לטו עכיל . הרי כי סחירון הוה דסלמי סנת
 דמלאכה מהסנת סקרה חורה עולה גס לרבא דנענל סגו
 של דליה ועסלו רייס עכיס הרי סקפר רלי ללמוד ון

יחד דגם כשהאות עדיין שומר כראוי וכשר חסר להחזיקו בדיו כיון שצבת זה הסני כעמוד ודבר עקרי ויש הראשון והוי כתב זה הסני כעמוד ודבר עקרי ויש זו מוסם שלא כסדרן ועוד וטעם שיש לחוש טובה שווא לאחר זמן התקלקל הדיו הראשונה ולא תחלה לקולה נחמה שהיא וכוסה בדיו שניה ונחלא שוואכשר עיי כתב שאר שלא כסדרן . לפעיד הומרא יתרה היא וליה מלאן דמס לה . הגע בעלמך הן ידוע כי כתב דק יומק יחד וחד וכתב ענ ולפי דבריו חס כתב חמה לוח כראוי ללא שחקו הוא דק ולאחר שכתב לחלן הוא חזר ונענה בקולמס לח הקו הדק לומען יעמוד יחד יהי בזה מוסם שלבים . זאה לא שועט :

והנה

במהיד ונבא ראה לתת ומה דוחזיקן לדבק יד"י האלוק וכדומה (בס"י עי סיד) ואין מועסיי מוסם שלבים אעפ"י שכל זק שלא נדבק פסולין כ"ש הכא דגם השחא כשר הוא . ובס"י הנ"ל כתב דפאני חסם דאין פסול ללא מוסם דבעין כחיה חוה ועייכ אין זו מוסם שלבים ומשאיכ נדרון המהיד דלמא כשכתב הסני זה להחזיק ולשומר הכתב הראשון הכתב הסני הזה הוא כעמוד ודבר עקרי הוא ויש זו מוסם שלבים . והנה מ"ש דהוי כעמוד ודבר עקרי לא הנבתי מדוע יהיה עקרי אדרבה אנו אומרים שכיון שהאות גם בלא הדיו הוואה כשר איכ הוא העיקר והדיו הזאה הסניי אינה ללא עפלה ושומר להדיו הראשונה שלא התקלקל יחד . והוא ונעל את העפל לבני העיקר . והסברא שכחנ לחק ומדיקות ידי האלפיין וכדומה . חף חס נאמר דסברא וועליא היא מיו כראה לפעיד כי ראי גדולה ומקא יש מוסם . כי הרי לא ונלאט מ"י שהחזיר עס לדקדק כחוט השערה בדביקותן שלא ירבה בדיו רק כפי טרף המיזר דהיינו דוקא במקום הלצן ולא יעבור גבול למשך את הקולמס על מוסם הכתב אפי' כחוט השערה . והרי כחוט דמילחא הקוסר הונחן איכו מדקדק בזה ואדרבה וועביר קולמסו על כל הרגל . ולאלי לא כחוט שווא הרגל הזה צרבת היוים היה כלה שמרירותו ואין לו קיום רק מחנה הדיו הסניי והוי שלבים . איז דלא חיישיי להא מוסם דדיו שני לא הוה ללא שומר שלא התקלקלה הראשונה (ולפעיד כראה שכשהוא זה לדבק יודי האלוק וכדומה אדרבה עדיף עפי להעביר הקולמס על כל הרגל . כי הנה דרך ושל חס רגל החליו נפסק חך וועט מן הגג ולכן החיטוק קוראו כראוי חבל חס היה כל הקו הדק כלה ולא היה כשאר דק היוד שלמעט

סרי

והחליו זליא הראה לויס פיג הייח . וסס חיתה ספר שמוחק אל יקרא זו ר"ש בן אלעזר חומר חס היה בצוואה שלה כיכרה הר"ז ווחר . ולכאורה חך דינה דחמיד כרסניא אחיה ואכן הא ונפחוי קיוול כחיק . ורלחי נפי כפא רחמים שכתב סס וז"ל כראה דחיק פליג זהא וסובר דלריך סיהא רישומו כיכר הרבה על דרך ספסק מרן נטיע חריח סיי ליצ דין כיו לעבין תפילין וכו' עכ"ל . ולפעיד לעייג ונחא לן לחדס זאה ונפחיונו לפון חיק :

ונ"ל

דמהיד ק"ל כהריו החזירי שהחילו הנני דנפסקה ואיו שווארין לחה לחיטוק זהו גם נטיעיינו רוחה שער הנקב אין זה שיעור ואיו מיו חס יש ונקלחה לאחר הנקב והחיטוק ירסן לקרות ואיו כשר ולמדו זאה מעוברא דראוי בר חווי . והרי חס מחלה היה כותב בן ספסק הלות אפי' שלא עיי נקב ללא שמוחה חוה סינה כשאר קלה גויל חק גלונע שפיעל דלא ומהני ונה שהחיטוק ירסו וכח"ש הנני (עורס נס"י וי סקיא) והיינו מוסם דנעשה הכתיבה וועיקרא נעשה הלות שלא כחיקוט . הרי דקריאה החיטוק מועיל למה שכתקלקל לאחר הכתיבה חף דלא היה מועיל קריאתו בעבין זס חס סיי נעשה בן נעשה-בבתיבה . וז"ל הפעם כנו שומלחי נפי ידחיס שכתב ח"ל ואס נכתב לחיות כדיון ונקרעו לו נוחקן ויחליבין יוקח דלא חכים ולא סיפס אי קרי לכו כדמעיקרי סירי ונלוה כינחו וכשרין והכי אור"י נהקומן רנה רמי בר חמרי וכו' עכ"ל . ולכן ס"ל להחמיד דגם לעבין נתקלקלה שמרירות הדיו אור"י הכי דחס לאחר הכתיבה נעשה בן הרי היא סירי ונלוה וכשר כל שהחיטוק קורא אור"י . זהו הנראה לפעיד צרור נדעת המהיד :

אבר

אכן הא קיוול כהמפרשים זהא דאיפסקה וי דזיהרג וכו' היינו שלא כשאר כלל לומעו מן הנקב וכח"ש הר"ז נסקיי (ועי נפי לרד חוה סיי י"ג סעיף י"ג) וכן מוכח דעת רש"י סס (עורס בחקירה די) גם הרמב"ם ז"ל כתב דין הנחנה עיי חיטוק שכתב מחלה את הלות ומקוסקין חס"ס זו כשיעור' ולפי"ו חס אנו רואים שאין הלות כחיקוט מן מחמת נקבתן מחנה הלכות הדיו חף שנעשה בן לאחר הכתיבה אין לכו עוס קצרי להקל . לכן נראה לפעיד דחס הוכחה כיכ שאס מחלה היה כותב בן היה פסול . גם בזה שנעשה אחיכ בן מוי פסול . ולא מוסי העברה הקולמס נחפילין ומחה מוסם דהוי שלא כסדרן :

ומנ"ה

נה שרולה סס נפי ונלא"ס לחחזיר עוד

פרי הטיעון היה קורא לחורו היא . ומעשה חס לא יעמד בקינותם רק על מקום ההפסק יש מקום לחיש שניה לאחר זמן יופסק או יתחדש קלח מן החליק הזם שהיא עשה שחור כרח"י שאם לא הי' זה חלה מחקף ח"ה השרלם הקטנה יתה השרלה גדולה עד שהיה הטיעון קירח אחת הי' ונמלא שובכשירן ע"י כתיבה שלכ"ס חבל . כשחיה מעניר הקולמס על כל סקו חרי שיה מעמיד לו סימנ וק"ל) וכן מוכח מהא דכתבו הפוסקים (הנחתי גס" ע' ס"ג) דכילין למסוך וכן למענות חותיות ולא סזחירו כדקדק שלא להסיק דו על דיו הר"י כ"ח . והרי הדבר קשה ליהר צו . ונע"כ ל"ל דלא חייס" ושפיר דמי חף שמוסיף דיו על הראשונה (ולא דמי לה"ש נס"י ד' סק"ה צנפלה ספה דיו ע"צ הי"ח . דהס כפנה שלא צנונה וכ"ן שכהכסס הכחב סדחשן כחצטל ממילא . חבל הכא שחיה ע"שה צנוכה וכוחהו שלה לנעול חס סכהנ חלל חרובה לחוקי ולקיימו ספיר דמי) :

עוד

כחונ סס צח"ד גס"ף ההשו"ה בהג"ה בל"י מפ' החלכיע דף ל"ד ע"ג דק"מ"ל כרז ששה דאמר הפסח ע"ה לא חלני מעשו . ועל זה כחנ צס' הכל דסכא י"ל דחסי מעשו כ"ן דכחנ סרלשן משמור ע"י ססני וחיי שלכ"ס ועוד מ"ל דלח דמי זה לכוכיח כ"ח מ"ח גדול דכחנ חוס' סס ד"ס וס"ל דחנ דלכ"ע חמרי' דחסי מעשו וכ" . והנה מ"ש דכ"ן דכחנ כרהשן ומסמור חסי מעשו . כ"ל דכשחא צנעה סכה"ה עכ"פ לא חלני מעשו כ"ן דחלוטיות כסרות וח"כ לא עגיד מ די ולכן לא הוי משום זס שלכ"ס . ומ"ס מדכני חוס' דסס . ציחכ"ח סנה צנעה דכריסס והעתיק ומשום דבר שלא כחנ . הוא אומר סכקצו דכ"ח ענה גדול לכ"ע חמרי' דחסי מעשו . ובאמת סינה לכ"ע ליחל צחוס' . וכוחסס דק דלרנ ממנן צכס"ג חייב . ע"ש צלכוסס וסרחה :

ו

ת"ץ"ן מהרי"ל סי' קכ"ע כחנ ג"כ להחילא וזכוס דלאו ע די קעציר והוי כמו עחילה ע"ג עחילה . וכונתי להא דח"ה צמס' עירובין דף כ"ה ע"ה ספיקס מחילה ע"ג מחילה (סדחטונה לא היחס לטס דירה ולא חמילה למימר עלעול ולכן עשה על"י מחילה אחרס לטס דירה) וחמר רב סשה דלא הועילה משום דלאו מירי קעציר . וצס' סכ"ל כחנ גס על זה דלא דמי לכאן דעציר לקיוס ולסיעור והוי כדבר המעמיד . וכבר כחצני צמנך דח"ן זה דיהי דהא ססחל מיסו לחו עירי קעציר כ"ן שהאוס כסר והד"ן ססני ח"נה חלל סוער . ומ"ס עוד סס דודאי יס למס סובל דעירי קעציר דחס לאחר זמן יכלה חלות ססעציר עליו הקולמס סכן דרך

ככתיבה שצאורך הזמן וע"י עבוד הסיד ונשחכס המרחה וממילא חלו לא סעציר עליו יק לחס היה סקולו כרחה לעיניס ועכס"ו אספר סכבר כלה ערליתו ומעשו לגמרי חלל דלח כחלה צחתי כ"ן שוכוסס דריו ססעציר עליו מחדש ונמלא מכשירין סח"מ ע"י ח"ה סחדסה והוא שלא כסדרן מוש סחרי פניס חרפות צחו לכאן עכ"ל . ולפ"ד סך גדולים ס"ל דריו סמהקלח לחמר זמן מעילא עקר וחלה ומקלח"ת ממעלה על פני" מוחמח חצור וח"כ מנפגיס (וכן עסנועית לטון ספרמ"צ סכ" סכ"ף ססמרות הע"ן) ולכן סריו סרלשונה לא סחמקלל ייאר כל זמן שהעליוס קיימת (עוד מציח סס דברי סוס"ג מוס' עענדל קארבו"ח זל"ל סגס דעמו לסחמור . חבל לשע"ד נס דבריו ח"ן מוכרח"ן כלל לרמות דברי גדולי הפוסקים וא"ן להאריך) ע"י צעערי סקונה סי' ל"ב סק"ג צסס ספר סכיוסס (הנחתי צס"י כ' סק"ו) וחרי מסוק חס סכחנ סרלשון ומיכח דלא חייס" משום זס לסלה כסדרן :

תקירה ח

סופה שכתב תפילין ובהגיעו לכתוב מימים ימימה ראה שלא ישאר לו שיעור שתוחה שבל את ידיו וכתב תיבת מימים למעלה בין השיטין ואח"כ חזר וכתב תיבת ימימה בתוך השיטה . מ"ו :

בספר התרומה סי' ר"ה

לאחר שהציח סד"ן דכוכצ"ן חס ססס על מקום העחק ועל מקום הגרד ור' יצחק אומר חולין כחצו"ל . וצירוסלמי ס"ף פ"ק דעגילה אמרי' חולין צספריס וא"ן חולין כספילין ומ"ז"ת ולא מפליג צ"ן סס לסחר סינה ח"כ חסור להגיה סיס חוח צס"מ וגס שלא לכחור לא על העחק ולא על הגרד דהא לעיל צה"ל ס"ח לא כחציר ח"ה עד דף חענכס חס דילג חוח חחח או סחיס וחכוח ריוח לעעלה צקדר סקורה יכול לכחנן סס (צקיר סקור"ה) חענכס י"ע דעעמח דח"ן חולין צס"מ לפי סכחננו סלח כקדר וחניח צעכילחל בני חפילין כחנן סלח כקדרן יג"ו ח"כ חסור לכחנן צריוח סחניח לכחנן ח"וח סדילג עכ"ל והנה לפי הדעה סרלשונה לריכ"ן לומר דהא דחניח צעכילחל כחנן סלח כקדרן יג"ו זהו רק צסכחנן ספריס"י סלח כקדרן סכחנן חחלה חס ספריסה סחחחורה וח"כ חס סעוקדעס (ע' לס"ן סעכילח' הנחתי צס"י ע" סק"ה) חבל חס כחנ חס ספרסיות כקדרן רק סח"זס לעסווח או סינור כחנ שלכ"ס ליח ל"ן זה מחר סכל סריסה ח"ח

בסוזה בשלמות קודם להפדמה המאוחרת (ע' נקודת חכספ ס' רפ"ח) (ועוד י"ל צ"ח וכמ"ס לקי"ן ח"ה) ואך לדעה סני' גם הוה אחת אם כחצו שלא כקדר דהיינו סכחצו לאחר סכחצ להלן מעכצ ומסל . עוד לריכין אלו לוער לדעה הראשונה דהא דאמרי' אין חולין צה"מ זהו חף אם יהיו נכחצין כקדרן כמו נכדון דידן . דליכא למיער דתוס' סלכ"ס אין חולין דהא בלוחות יחיצה ל"כא תוס' סלכ"ס . ולדעה סני' אין לדין זה סכרע (ומ"מ י"ל כן וכמ"ס ח"ה נסס הדצ"ס) וקנה סס נפסק כחצ ח"ל ואם עעה ודילג הוה או תיבז לא יחלבה ולא יכתבנה על התחק ועל הנרד ואפי' הית דיוח חלק כקדר הסיעה לא יכתבנה סס דמיו כחצ סלכ"ס וכו' עכ"ל . ואם כחצו סהיא מחליע מדעה הסני' סהציה לעיל דהא דאמרי' אין חולין צה"מ זהו דק נוסס סלכ"ס וכחילתא קשה עובא דרי"כ חכ"ל לאקור הכחיצה על התחק ועל הגרד . אלא כראה סהיא חוסס גם לדעה הראשונה . והא דכחצ דיכא דאין חולין צה"ס עעה ודילג חף כי לדעה זאה גם צלא עעה ודילג אין חולין ל"ל דאורחא דמילת' נקט דא"ל לא עעה ודילג מסיבא תימי יחלה . לכן נקטי' צטעס ודילג וכלל' צהרי מחק וגרד :

והנה הך ירושלמי הכל קאי אהכני' אין צין ספרים להפילין ומזוזות וכו' ועלה קיאר חולין בספרים ואין חולין צהפילין ומזוזות ספרים סכחצס כהפילין ומזוזות אין חולין בהס חפולין ומזוזות סכחצס כספרים חולין צהס . ופי' הר"ן צהצו' ס' ל"ע ח"ל וסס (צירי:שלמי) צגנ' אער על דרך קושיא חולין צספרים וכו' כלומר היאך אערז צמסכחצו סאין צין ספרים ומזוזות אלא סחספרים נכחצס בכל לבין סרי חילוק אחר יס ציכיס סהרי חולין צספרים ואין חולין צהצו' ואמרי' סס על דרך חירזן ספרים סכחצס וכו' כלומר סא דלא קחני צמחני' אין צין לענין חלית לפי סמה סחולין צספרים ואין חולין צהצו' חינו וחומר סס לין ומחוזת זלא מחולין סל ספרים אלא מפני דרך כתיבתן אחר כי סלפי סכספרים כתיבתן נסה ויס' ריוח הרצה צין סיעה לסייעה חולין אצל הר"מ מחוך סכסיצחן דקה אין חולין ולפיכך ספרים סכחצן כהצו' אין חולין צהן סו"מ סכחצן כספרים חולין צהס ולפיכך לא נסכת צהס:חצו צאין . צין זה עס סנראה לי צפי' חירושלמי עכ"ל הר"ן וע"ש עוד (ולפע"ד יס ראי' מזה נע"ס הוגי"א נס' ל"צ ס"ק ל"ב דאין לריכין צין סיעה לסייעה כחלא סיעס אלא צס"ח ולא צהצו' . וח"ל סא גופא קשיא ליתני ח לוק זה . נוסס דגס צס"ח סא דלירך ריוח סולל סיעס חינו אלא למלוח

ולא לעיטוב) ובאמת כי פירוש זה נראה מוכרח צירושלמי ואלא לנו מזה ג"כ דאפי' אם סהיס סכחצנה כקדרן כדיון סלפנינו ג"כ אין חולין (אם לא כסכחצס כספרים) ובס' עלא"ס כלל ח' צינה קק"א חציה סו"ר הר"ן וכחצ עליו ח"ל אחנס לפי"ו קשה כהי דסירושלמי מחזן קושיאו סעיר לענין חלייס סהיא כקדרן צומן מי"מ לענין סלא כקדרן צומן הקושיא צמ"ע דהו"ל לעמני צאין צין וסיינו אם נכחצ הוה המאוחר קודם וסו"א עיער צמקומו הראוי לו וחינו קמן ממחרייו ואין צו סוס סיני זילת סכחצ סלכ"ס סהיא פסול מדארי' וסו"ל למחני' צאין צין עכ"ל . ולפע"ד לאחר העיק' סיעצ צדצרי סר"ן יסנאר דק"ל דהא דמניח צמכילתא וכיחצן כקדרן אין סכוונח כקדרן צומן אלא הכוונה היא כקדרן היינו סכחצס צלוחן סיהיו נקראיס כקדרן כמו סהן כחצונת צחירה לחפוקי אם כחצ חללה הינה סעלומרס או ספוק העלומר ואח"כ כחצ אחר' הינס סעוקדמח או ספוק סעוקדס . דאז ספולין מסיס דחינן נקראין כקדרן ססן כחצוין צהורה אלא נקראין צקירוגין (ונראה דתוס' דקד"א כיון סהספילין ומחויס חיון עשוין לקרות צהן לא קפדא הורה אלא סיהיו סחיצוה סל ספרסיוס כחצונת צהן ואפי' צקירוגין קח"ל סכא דוכילתא דלא) ומעמה אין סוס קישיח לחר"ן . ע"ס לסויו סיעצ :

ש"ז

ר"מ' נס' גנת ורדים כלל צ' ס' ד' הניח לטון סירושלמי חכ"ל ופי' צו פירוש אפר צעלמו העיר עליו סזאח דוחק . וסס צס' ז' הניח מה סכחצ הר"ן חכ"ל צפירושא דסך ירושלמי . וסו"ל ז"ל צמחכ"ח צא עליו צמענס חוכס ככנס כלל . ופי' צו פירוש אחר ז' מלוד . וסו"ל דסירושלמי סיצר דס"ח מדיכא לא צני' סרעוט אלא סנהגו לסרעט . וספילין ומזוזות לא צפיין סרעוט וגס לא נהגו לסרעט . וסח דאמר חולין צספרים ואין חולין צהצו' חינו דרך קושיא וכן סא דאמר ספרים סכחצן כהצו' וכו' חינו דרך חירזן . וסכי פירושא ספרים סכחצן כהצו' דסיינו צלא סרעוט אין חולין צהס דכיון סאין סשיעוה מיוסרוח ח"כז למיחוס להאי דכחצ צי"ל סיעי סידמח כמו סכחצ קידס לסעה סחחחוכה דסקול גם צס"ת ומח"מ סכחצן כס"ח דסיינו צסרעוט דססחא לא עעי' חוכסי צסדרן סל סעוה לכן חולין צהן צדרך סיהיו כחצוין כקדרן (וככדון דידן) וסנה סרגיש צעלמו סחינו כחלכס דהא מוזס לכ"ע צני' סרעט . וגס ס"ח לרי"ב ססוקיס מדיכא צני' סרעוט . ומ"מ כחא לי' לסרס הכי ואומר דסירושלמי עלי' סצר הכי וסייס סס ח"ל זהו מה סללע"ד צפי' חירושלמי וסו"ל קרוב וסוקס"ז לחלכס עכ"ל .

וצמחכ"ח

עוד . ועם' מלאכה פנים כחז כי דברי ההפנין ח"ל
 ק"י ע' סמס חזנהא לדברי . סנס רליחי דברי ההפנין .
 גברא ידענא וחיזנהא לא ידענא . גריך רחמנא :
ע"י סירושלמי סכ"ל ופירושו של סר"ן (ועכ"ס לספ"ס
 פ"ס מה ראי' דנחומ' לא צענין בין פ"ס
 לפ"ס כמלא פ"ס) נראה לפע"ד קושי' הסוס' צמק'
 קומס דק י"ז ע"ל ד"ס אינו סתם וכו' הינה פ"ס סמוליא
 דתק קלף כדי לכתוב עליו פרסה קומס סנהמלין סנפ
 ישראל אמאי לא קתני פרסה קומס דפיעורא
 צמא טמי וכו' עכ"ל . וסנס צמא פרסה סנפ ישראל
 אך סנפ גדולה ספרסה קומס לדברי סמ"ק דהלכתא
 כותי' (צ"ס קומס י"ז ר"א לרסיה ונפ' סנפ ר"י) וי"ל
 ספרסה קומס היו רגילין לכתוב נכחנ גסס כמו סמסנין
 חס התורה . וד"ס קלף לפרסה סנפ קטן יוסר עקלף
 לפ' קומס . וסול נכס צמ"ס :

תקירה ט

שכה לקדש את השם בתולתו וקדשו בסופו . מרזו

בספר בני יונס (צמח) כחז ח"ל עי סלח קידס
 ססס עד קיטו סעדין לא נסלר לו לכתוב
 כ"ל חוס אחס מן ססס כ"ל סקידו וגיטור צליס
 כמחז וכסר ועיין צקוף סס"י הרמ"ע ק"י ל"ו סכחז
 סיטוך מוס קלס סקידו סמחלס ועד סוף כ"ל דס
 עקרי סמחלס כיון סלח איליח כוונתו למלס אחרס
 אלח סלח כוון ג"כ לסס כ"ל לבו לא ככון עס ככ"ל
 וכ"כ צס"י סלכוס קטנוס אעפ"י ס"ין לעדין סיטו
 ע"ע מלרפין לדעס אחרס עכ"ל . וסנס זסו לפון סרע"ע
 (למחר ספעלס דלס כרע' דס"ל סל ססס כונסס לבגס
 גירדווס עעסס לעעלס ריכחצו סחדס) וכי היעול אי
 עסיקרא אזלח לס לקדוסס ססס צסכ"ל דיצוק רגל סס"ל
 לבגס סילך יספיק עכסיו לכון צתיקון סרגל י"ל דמלל
 עין חס מיס וכסר לסכסיר כי אעפ"י סלסור לספסיק
 צכתיצס סלככרוס וספ"י מלך ישראל סולל צסלומו לא
 יסיצו ונל"ס מן סעוצמר לכחז אופן כצו קעלר חלו
 רלס ללמד וע"ע ח"ן זס מן סדכריס ספוסליס וססס
 ססקדס לחל"ן סיטנס הקדוסס סמחלס ועד סוף וליכס
 עסחלמס אלח לבסוף חו צסס קטן מוסס גדול כנין אל
 מאלתיס י"ז ע"י ולא כחלק ח"ס צדכר וסר"ז דומס לפי
 סנחכון לכחז סס וכחז יוסרס וכו' עכ"ל . וסרי סיל
 כעצומר סלח ססיר אלל צסקדס סמחלס דמלל עין חס
 עיני וענור ולא כסמחלס כתיצו סיסס סלל צכוונס
 קדוסס

ובמחכ"ה כחסוך סול כי ס"י זס סול רסוק ור מלוד
 כמסס אי אסטר לסנמס ונס סול נכר ססלכס . חצל
 ס"י סר"ן ז"ל ודאי יסר וככון וכן ס"י נקדצן פ"ס .
 ונקעיין מיכ"י סלכס דנחומ' (סלח נכחנו כספריס) ח"ן
 חולין צסס צסוס אופן . אך מוס סכחנח לפיל כי סר"ן
 נסרס כסדרן דמכילת' צערין אסר . ודאי כי לא מופי
 סלנו עדימין נעסס עעסס ח"ז נכר סלכס מרוחוס ציטרלל
 דסלכ"ס פסול ככל ערין צח"ע . ולי מוסס סקסיס
 אמאי לא חכי לס צסדי ח"ן צן . ח"ז לדחוס סלכס
 ססססס ציטרלל צסכ"ל חיס קיטיס . ודדע כי כל קושי'
 י"ז לס חידון . חצל ע"ס ד"ן חולין צסוס אופן נראה
 לפע"ד עוכרס עחוך סירושלמי וכן נראה דעס סס"ס
 כמס"ל (אך מוס ססול עסמיר ע"ד סלח לכחז צח"ע
 לא על עקוס סעחקולח על עקוס סגכר . לפי סירושלמי
 חינו מוכרס כלל וסרע"ס עח"ד לסד"ל וכוח' נקעיין):
והנה ססיס' צמק' סנח דק ע"ע ע"ז ד"ס סל
 מירידן ערסין וכן צמנחוס דק ל"ז ע"ל ד"ס
 דינעס לססליס כחזו סלס ס"י פ"סס וס"י חס סנפ
 צמחלס עמוד וכחז עלי' ס' סנפ צגלין סלעמלס .
 ומכח דק"ל דעזוס לא צע"י כסדרן . וס"ל דמכילתא
 (סכניחו בעלמון צמנחוס דק ל"ד ע"ז ד"ס וסקורא)
 מיירי נק צמפילין . וחולי ס"ל חכי כי סיכא דלח תקפס
 אמאי לא חכי לס צסדי ח"ן צן . ובאמס כי לפע"ד
 קסיס טובס דמכח לס לעכילתא דמפילין צע"י כסדרן .
 ונע"כ עסוס דכחי' וסיו צחייחן יסיו (כמ"ס צס"י ע'
 סק"א) וד"כ אמאי כחלק צן מפילין לנחוס סרי צמק'
 מנילס דק ע' ע"ל לערין אסוריס ילפי' להריוסו מן וסיו
 (ולכאורס ס"י כ"ל חוס דס"ל לחוס' ג"כ כמס"ל לדעס
 ח"ן אך מדרגיסס צמנחוס דק ל"ד סכ"ל לא עעמס
 סכי) ויס' ח"ך סיס' עכ"ס לריכין חנו לוער לדעס חסו
 דח"ל ד"ין חילין צמפילין ועזוס ח"ן לו ענין לסלח כסדרן .
 אלח דצסוס אופן ח"ן חילין צסו (חס לא דכדחק לוער
 דלח ידעי עסך ירושלמי כלל) ופסיס"ל דח"י דעמי'
 לליכטרוסי לסמר דעזוסס להחעיר צס :

ג צס"ס דכר סמולל ק"י קל"ר חרס לסקור סחלי'
 ח"ך צכסדרן וכחז ח"ל . עכח סחעיסת ליטכא
 דסלמודס צירושלמי ס"ן דמגלס דקלמיר חולין צספריס
 ח"ן חולין צמפילין ועזוסס וסחרי' נעסכו כל הפוסקיס
 ז"ל ולא חלקו צן סיכא סהכתיצס יססס צמכס כסדרס
 לו לא . עעסע ס"ין סדכר חלוי דוקא צסדר חזון
 אלח ג"כ צסדר עקוס סכתיצס וספיעוס צקדילתן סלח
 יסס כחי' עס סעקומו לעעס לעעלס ונקרס עס סלעמלס
 לפעס סנס זס חסן לפסיקול סלח כסדרן עכ"ל וס"ס

חבורה י

אותיות השם צריכין לכתוב אותן גם בס"ת דוקא
בסדרן . או לא :

בְּפֶרֶךְ פתחי השו"ת סי' רע"ו ס"ק כ' כתב וז"ל עיין
בחסד'י גנת ורדים חז"ה כלל ב' ס"י י"ב
שכתב דהבס לניך להיות כתיב בסדרן דוקא ובחל"ב
סקול לס"ה וכו' וכן בחסד'י ט"ז ס"ק חלק י"ד סי' ע"ז
בשאלת הרב הגדול מה טי"א וז"ל כהנ"ב ששם לריך
לכתוב בסדרן דוקא גם בס"ת וכן משמע בס' הפל"ת
ע"ש עכ"ל. הנה עשה את הדבר כמו הלכה פסיקה ולא
זכר כלל שיש חולקים בזה . וכ"כ שם לעיל בקק"ז
דבאחיות הראשונות של השם לא מהו היקף משום דהוי
שלא בסדרן . ובאיות כי דין זה מידוע גדול הוא אמיתי
אשיעו עיני צו כיד ה' הטובה עלי . ואראה בס' הפל"ת
ולא עלאחי שום משמעות לזה . ונבוא' כס בראות כי
הרב השואל הני"ל בעיניו שכתב חלוקים בנזקים
חלוקים כתב וז"ל אבל לקיף רק אות כ' ולכתוב ה' זה
כלע"ד דאינו מותר דהוא אפשר שלא בסדרן וכו' עכ"ל :
אבל במחכ"ה דבריו הנה שלא בסדרן . שכתב ב"ב דבריו
הר"י הלוי שאם יקלוק הך' שחלקקה בשם חלקיק דהוי
כמו מפסק בשם . וכמו דמותר רק : שיש דלא הוי רק
נעפל . ושם מ"ש הס"ך בס' רע"ו ס"ק ד' והירוא"ה סס
בקק"ף י"א . ובלא"ס כווי הרי כנר דעה השי"ת הלזה
יש לנו כמה וכמה גדולי ישראל בהשגיחהם שכתבו
לחקן אוחיות הראשונות מן השמות . כול"ש בס' זרע
אנה או"ה סי' וי ד"ה ויען וכו' שלאחר שהביא דברי
הגור' שכתב דאחיות השם לריכין לכבסם בסדרן גם
בס"ה כתב עליו ח"ל איצורא דלפע"ד לא ליהי' להטי
כללי דכ"ל הר"ב גור' לפקיל בשביל זה השמות ונייחמין
לשמועתו העושה חרשות שלא שערותי הרחשינים דלא
עיסחמיע שיש תגא או אמורא או פ"בק לרמוז פ"סיל
זה חפ"י דרך רמוז וגם מלינו מנאר בגדולי החכמים
הפך מדבריו ה"ה הר"ב דב"ש בחסד'י סי' שו"ח וכו' הר"ב
ח"ר בס"י ל"ב ס"ק ל"ג וכו' עכ"ל (וב"ה בזכרון יוסף
י"ד סי' ע"ז . וע' מ"ש בס"י י"ב סק"ע בשם החת"ס
קופר שהביא השו"ת הרב"י משמע ב"כ הכי דלא נע"י
בסדרן) :

וְאִמְרָתִי חלכה נא ואתייל בגנת ורדים לראות
מקור הדבר . ואראה שם סי' י"א
י"ב י"ג האריך בחזוק דין זה . ויסידהו בהכרי קידש
בזמ"ק פ' וקרא דף י"א ע"א וע"ב דאיחא כס ועל דא
נע"י

קדישה דאין כאן מין קודש ואינו מועיל מה שהוא מוסף
וון הקידש על החול . ובסנדרקק צלטה לטובו כמלא
הסינה למ"ש בס' הלכות קטנית (המונח בס' מלאכה
הקודש) שכתב דמהאי דא"ד מאדנות כעמק ים רח"י
דפסטיה קדושה למטרע . והנה כרהה דודאי אין הקדושה
משחלמה אלא לבסיף (או נסס קטן נסס גדול) אבל
ע"מ ישנה לקדושה גם מתחלה וגם מלד הסברה כראה
לפע"ד להוכיח זאה . דהא קי"ל הנעפל להסס מלפניו
כעמק והנעפל לאחריו אינו כעמק מופי שכבר קדשו
הסס . והיינו משום דכסכתב את הנעפל כנר ה' כתוב
הסס הקודש והנעפל הזה בתחלתו כהחבר לטויר וטויר .
ועשה כחזי חנן . בשלמה אי חנני"ד גם באחיות הראשונות
מיד בכתיבתן חלה עליהן קדושה (רק שאינה משחלמה
אלא לבסיף) אי"כ א"ם דהנעפל לפניו ביון שכתב קודם
שהיה כאן סס קודש מועולס לא חלה עליו קדושה ובחשלים
הסס ג"כ אין הנעפל מתקדש לופרע . אבל אם כאמר
דגם האחיות הראשונות מן הסס לא חלה עליהם סיס
קדושה עד סנגמר השם בשלמותו ואך אז פסטיה כל
הקדושה לופרע . אי"כ מלד הסברה ה"י לט לומר מני
דפסטיה קדושה על האחיות של הסס לופרע (אף שעד
עשה לא היה עליהם שום קדושה) פסטיה כמי על הנעפל
לו לפניו . אי"כ כדאמרן . ותיא קברא ישרה לפע"ד . גם
בס' מלאכה שמים העלה דאין להקל בזה אלא דע"מ לעיין
מחיקה יש לחוש להחמיר (ועמ"ס בחקירה ב' בשם הרד"ך) :

אמנם אם גם אוחיות הראשונות כתב בדיעה
שהו שמו של סקנ"ה אלא שכתב לקדשו .
בזה כראה לפע"ד להקל אם קדשו לבסיף . כי הנה בס'
ברכי יוסף מביא שהחמכה אפרים כסמפק צהא דלריכין
לכתוב את הסס לשונה . אם די כמה סיכין שהיא כתוב
שמו של הקנ"ה או לריך דוקא סיכין שהוא מקדשו .
וע"ש במח"א . אבל הנרכי יוסף כתב דמלשון מרן בש"ע
ומשאר פוסקים מוכח דלריך סיכין לקדשו ע"ש . והנה
באנה כי מלשון הרמז"ס פ"א מה' הפילין הע"ז שכתב
הכותב ס"ה וכו' ונסעו כתיבה לא שיהא לו כיונה וכתב
אזכרה מן האזכרות שלא לשעס פסולין . וכן בפ"י ה"א
כתב י"א שכתב האזכרות בלא כיונה . מוכח להדיא דס"ל
דכל שידע שהוא כותב את האזכרה סגי בכהי . ואף כי
גדולי סיס לנו לפסוק כמ"ש בבר"י דמוכה מרוב הטסקי'
דלריכין דוקא חנוירה או לכה"ס מחשבה לקדשו וכמ"ס
בש"ע . מ"מ כראה דנחא יש לנו ללרף דעה בעל ה"ק
ולומר כתי"ס הנבי יוכה דאעפ"י שאין למדין שימטי מ"מ
מלרפין לדעה אחרת והיינו לדעה קודמת :

וכסדרן ואח"כ אירע קלקול בנטפל שלפניו ונעמק ונכתב
 וחרש בכה"ג באשר במחיקת . ואח"כ לא ציחרו האחרים
 מליאות חוצרת זאת דמישכחת לה שנטפל לפניו אינו
 נעמק . וכי יאמר דגם הנטפלין לריבין להיות נכתבן
 כקדרן דוקא ולעיכובא שאם אירע קלקול בנטפל שלפניו
 שוב אין לו תקנה . אהויה - :

ובעיקר הדין אם הנטפל בלפניו נכתב לאחר
 שככתב השם . הנה נולסון הריעצ"א שם
 בשבועות לכאורה משמע דבחר כה בה אזלי שככתב שם
 וז"ל דלא נקרי קדושה שמים חלה בשקדושהו בשעו
 כתיבה שכבר סי' נכתב שם עכ"ל . וא"כ למישווע
 דאם כתב החלה זה השם ואח"כ זה הנטפל לפניו נחקר .
 אבל יש לדמות ולומר דהריעצ"א לא נחיה השם להכי ולא
 דיבר חלה בהוה . ונסיחיה לטון הפוסקים שלא הודיענו
 זאת דאם נעמק וחר ונכתב שוב אינו נעמק (דמילתא
 דשכיחא היא) משמע דגם בכה"ג נעמק . וז"ל בא"ט או
 משום דאליבין בחר קריאה או משום דלא פלוג רבנן .
 ועכ"פ נראה לפע"ד ברור כי מן הגמ' פלנו אין שום
 הוכחה לאקור אם נכתב השם שלא כקדרן :

ודנה בגמ' שם סי' י"ג דלא הסוול להניח ראי'
 מן טרא"ש דגם כשנכתב השם שלא כקדרן
 כפ"ר . וסו"ל לאחר שדחה את דבריו שאין מן טרא"ש
 ראי' כתב ז"ל . ועוד שאפי' טרא"ש אומר כן צפיתם
 נכין שאין לו ראי' ככוסה מן החלמוד לא הוה לייחבא
 לי' דלא הוה אלא קצרה דידי' משום דאין קצדי דאלו
 אי שיעי לי' דברי הקמר הזמר בזה הוה הדר ב" וכו'
 לאו וראו כעס דינים פסק סרצ צ"י משום קי' הזמר אשר
 אין זכר לנו בחלמוד כלל ועשאן הלכות קבועות ונדון זה
 הוא בכה"ג שגן החלמוד אין מוננו ראי' לא לכאן ולא
 לכאן וכפטר הזמר פירש שיש קפידא בדבר טרא"ש לחפס
 לעבין הלכה כפטר הזמר עכ"ל . ולאחר העתרת מחילה
 ועלמותו הקדושים אשיבא לי' ומטונך . ואחר שאנו
 רואים כעס דינים שפסק סרצ צ"י נוספר הזמר ודין זה
 לא פסק ס"מ דק"ל דבש"א לית הילכתא כתי"י . גם הרמ"ע
 סן ידוע שהיה עבדולי בעלי הקבלה וכל גיה הזמר הקדוש
 באופן הוא . ועכ"פ מחסובו צפ"ל ל"ו שהאריך לבאר
 חילוקי הדינים במחיקת סרגל מן הט"א שבשעת הקדושים
 מוכח דלא נחלק בין ס"א ראשונה לאחרונה . אע"כ כי
 בגמ' שם כתב ח"ל ועוד אחרת לכ"ד שאף שנמלא בדברי
 הפוסקים שיאמרו צפירתם לתקן הוא הט"א שבשם ולא
 בחרו דברים אש בה' ראשונה או בה' אחרונה עלינו
 לתקן דבריהם דמיירי בה"א אחרונה וכו' וכראה דסו
 קלת הופרים משיבים עמ"י הקוד קס' ראשונה של השם
 ז"ל

צמי למיכתב שמה קדישא י' בקדושתא וכו' ודא אינו
 כדקחוי ואי לאו לא חקרי שמה קדישא וחקרי פנים וכו'
 ואף דמיירי שם רק בשם הוי"ו ית"ש כתב שם צפ"י
 דיש ללמוד מיני' גם לשאר שמה (ולפע"ד אינו נזכרת)
 וכתב שם עוד דגם מן הגמ' יש ראי' לזה מהא דאמרי'
 דאחיות הנטפלות להשם שלפניו נעמק שלאחריו אינו
 נעמק ומפי שכבר קדשו ששם . ואם איחא השם שככתבו
 סאותיות שלא כקדרן כשר נישכחה לה לפעמים צפ"י
 דנטפל לפניו אינו נעמק ושלאחריו נעמק כגון שככתבו
 למפרע . וכתב דהיה מקום לדמות דאין הכי נמי אם
 כתבו למפרע הדין ונתספק חלה קדוה חכמים באום
 שכותבין כקדר (ומ"פ עוד דדימי זא אינו כלום כקמ"ד
 אדבר צו אי"ס) ולפע"ד יש לדמות עוד ולא לריבין לומר
 קדוה בהוה חלה שהוה שמה כותב קודם שכתב את
 שם נקרא שלפניו וסאות שמה כותב לאחר שככתב את
 שם נקרא שלאחריו . ואם כתב חיצה מאלהך לופרע
 אז סך' הו שלפניו ונעמק וסע' הו שלאחריו ואינו נעמק .
 ובזה היה מקום 'שוב למה שראיתי בק' אכיה דיונה
 שקדקד בזה דאמרי שככ"ר קדשו השם הינה שככ"ר
 נראה כמיותר דהול"ל שקדשו ששם . ועפ"פ י"ל כי לפי
 שהיה מקום לומר דאף אם כתבו למפרע מ"מ סע' הו
 שלפניו וסך' הו שלאחריו דלא נעמיחין בקדר כתיבה
 חלה באשר הוא לפניו וכתר קריאהו אזלין . לזה אער
 שככ"ר קדשו השם כלומר משעה כתיבתו וכתר כתיבה
 אזלין . וחולס כל זאת אינו אומר רק לחודי בעלמא .
 ולדיכא לא צריך לי' כי י"ל דלעולם בחר קריאה אזלין .
 וגם י"ל דכיון דרבנן הוא דאמרי דנטפל לאחריו אינו
 נעמק י"ל דלא פלוג רבנן :

ובגמ' ו שם אהא דכפז דהיה מקום לדמות דאין
 ס"ג שאם כתב את השם למפרע אותיות
 אחרונות לא קדמי ועלפניו קדמי . ע"ז כתב דאין זה
 כלום דכיון דדין זה במחלוקת שני ואחרים צאו להחמיר
 ולחלוק אח"כ אם איחא דס"ל להחמיר באותיות שלפני
 השם כשנכתב למפרע או"ל לברר את דבריהם ולהודיענו
 מליאות זה דכיון שצאו להחמיר על ח"ק נסתמא כל
 מידי דהיה גי' לר להחמיר הו' להם לסודיענו ועדלא
 פירשו וציררו כן איחא לן לעיור דאחרים סברי דאין לר
 להחמיר באותיות שלפני השם כיון שככתב למפרע . . אלו
 חו"ד . ומלבד שכל דבריו בזה בעשכ"ה אינם מוכרחים
 כלל . הנה מתי דפטיעא לי' דאם הו' הדבר כשר לכתיב
 את השם למפרע אז סי' הדין מתן דהאותיות שלפניו
 כיון שככתבו לאחר שככתב השם אינן נעמקין . יש לי
 לפסול דלפי דבריו אם נכתב ששם עם שנטפלין כהוגן

ליל כעין דלית וירד וכו' אמנם ה"א אחרונה ליל במין דלית ווא"ו ולחירות על עלם החיבור היו מניעין ומדנקין אוכה דיצוק דק ואונס זה היה עונה גידם וכו' עכ"ל (ויחבן ז"ח להקטיר השלמה סברדב"ז ח"ב ס' הקל"י) אבל צנדרן דהרומ"ע ודאי דליכא לעומר הכי שהי נוסח השלמה כך היה ס"ח שה"א וק"ף דצוקיה צו וכל אחת מחן גילס א' ואפי' באזכרות מהי . הכי שנכלל הכ"ן וגם בקיפ"ן ס"ז כך . ונודלח חילק 'הרומ"ע צהסינחו מוכח לתדיח דק"ל סגס צה' ר"סוכה יכולין לחקן ח"ב . גם רבינו הרומ"א סה"י ג"כ מנדולי צצלי הקבלה וכל רז לא חכס לי' וקסג"ה ס"י רע"ו קע"י י"ח כחצ ה"א של סס שכרע' נוגנה צנגה וכו' ומוכח דק"ל דגס צה"א :ראשונה מועיל ח"קן . והג"ר צעלעו כחצ סס דהכי ושונו חלשון הרומ"א ח"ב סכחצ דלח סח אל לצו לדקדק כרואי . ולפע"ד חס היחה ההלכה כך ודאי היה סח אל לצו לדקדק ונודלח דקדק ס"ע דס"ל להלכה דאף סכחצ סלח כסר"ן כשר (ובל"ה נמי מוכח הכי מנדלח כחצ חידוש דין זה צטוס עקוס) :

ואשר

באמת לא ספקו צהך מילחח כהזר . י"ל לפע"ד מטוס דהיה נראה לנו דע"ה מטוס"ק דלח קני צעז"ה צעלעח לכחצ חח האוח"י פרק"ס פרק"י חלח לריך דוקח שיכיון ג"כ כך צעעח סכחצ"ה חל סרמ"ס סרמ"ס וכן מוכח מן ספי מלת טמורים . וכיון סהרצר חל"י צכוונה כצגנה מלוד נעלה אשר לאו כל מוחח סכיל דח . וויכח למימוש לקילון נט עות ח"ו . ע"כ ס"ל להפיסק"ס דצהך מילחח ח"ן לנו לחוש לדעה הזר . וכח"ש חוג"ח צס"י כ"ה סק"כ צסס הרח"מ דכל דצר סלח סחכר צגו' ונפיסק"ס חעס"י סנזכר יקבלס ח"ן חכו יכולין לכיף לנהוג כן עכ"ל . וצהך מילחח דליכח נמי סעסח רצח כח"ס ס"ל לא מינע"י דנויכף לא כייפ"כן חלח דחורו"י כתי לא אוריין . ולא כל חומלה ליטול חח ססס י"ח ריעול :

עיד

י"ל כי חנס סשול סס צגו"ר ס"י ח' הקסח חחח דכחצ צאח"ק סלרייכ"ן לכחצ חוח"ח ססס מחחלה גחלק"ס נפרדים ולחצרס חח"כ . מ"ח דחן (יונח דק ל"ח) בן קעלר לא רל"ז ללמד על מעגס חכסצ ופירס"י סה"ס קישר ד' קולמס"ן צד' חלצעו"ח וביחצ סס בן ד' חוה"ה ורז"ל נבצ עליו על אשר לא רלה ללעד זחח . הרי כי חרצח עטליוחח ח"ח סיסח ססס נכחצ נפגס חחח ז' ס"ס פירוד . וחיו"י סס חירול"ס ע"ס וצק"י י"ח . ונוכל לומר כי חצ"י וסלר ספוסק"ס לא חוס כיחח לחו צחנך סינו"י ולכן ס"ל דחלעודח דידן חולק צח על חחח :

ועיד יומר י"ל כי חנה צעז"ר סס צוה"ק סגס חס סיכח וכחצ חוח"ח"ה סלעו"ח עחחלה ג"כ סקול חלח לריך לכחצ דוקח כפי סרעז"ס סקדוס"ס דהיינו ה"א ראשונה יכחצ חחלה לירח יו"ד וחח"כ ינסיך קו ח' לחורך וקו ח' לרוחצ וחח"כ עחצ"ן (כענזח"ר צס' מלת סמורים עס"י ס"י מהר"ח ויעל זל"ק"ל) ומוכח סס מוזה"ק דלפי' כחצ ח' מעכצ"ן וחס"י צדיעצ"ר . סעל כולן חוה חוער וחי לאו לא חקרי סעח קדיסח וחקרי סג"ס וכו' . וחח צחלעודח דידן מוכח סהיפ"ך דחכ"ח סרי סה"ס לר"ך לכחצ חח ססס וכחצ"ין לכחצ יודח וכו' . וחרי זה סכחכיון לכחצ יודח ודחי סעסס סח"ן פסוט"ן וע"ע לר"י יודח וגם לרצ"ן ח' לאו מעוס דכחצ ע"צ כחצ ח"י כחצ חו עסוס דעח"ו כענוער ח"ה עה"י סעצ"ח קולעס (ר"ס לרוחצ צדוחק) :

ע"ב

נראה לפע"ד ודאי סקיפר אשר צח צקוד ח' ולצו ככו"ן לכיון ולכחצ כדע"ה חוס"ק חע"צ ועל"ו כחמר חסצגחו כי ידע סע"י . ועל"ה גדולה לקסח ממכו ס"ח ספיל"ן ומחוח צדמ"ס יקריס וחצרי לו . חלל ע"ע סקיפר אשר לא חגיע למדרגה זחח ומופך צקסחו לפי חונו חמ"ס עס ח' ועס כבוד סס קדשו יח"ס . ח"ו לפקול ס"ח חר"ע סלו . וכן חס ח"יע סנפסל ח"ס חוח מן ססס יכול"ן לחקנו וחף סלח יח"ו חוח"ו"י נכחצ"ן כסר"ן קדוס יאער לו . זחו סכרחה לפי קע סכ"י . וסונו חגדול יעמוד לי' : עוז רח"י צס' חניה דיונה ס' ל"צ חוח ח' כחצ ג"כ רח"י להכסיר מר"ס פ"ה ס"ד סכחצ חח ססס ומע"ה (ס"י וסכח) צו חוח חחח יחלנו מלמעלה ומעעע ודחי דככל חוח קאער . וכה"ס ח"ח רח"י נכנס . חך לע"ק כיון דגס ע"ס ח"ינה מן סס"ס כח"ס חוס' דך ד"ס) סיכח דסחר לסזחר כדצרי מ"י ס לטורוח : **ע"ג** רח"י צס' סנוח ח"יס ח"צ ס' סח"ס ס"י י"ע לרד ג"כ לסחמיר דעסס ל"ל נכחצ כסדרו . וכה"ח סכ"כ סשול צנו"צ סכ"ל . וכחצ כי סנו"צ לח ססיצ עליו צח ומוכח דחודח לו . עור כחצ ד"ס ללעוד חרבר צק"י עחפיל"ן ומחוחה ומח חר"מ סח"ן ח"סור צחי"קח קלח עחס חס נכחצ צחן ח"ינח חחח חו חוח חח"ז סלח כסדר"ן ססיל"ן ססס ס"ס צו ח"סיר עחיקס ח"י"ו ד"ן דסלח כסדר"ן פוסל צו (וכחצ סס גס ח"יח קילוח להחיר להפסיק צחמלע כח"ינח ססס וצחחכ"ח סס דצריס סח"ן להס סח"ר) וחנס מ"ס מרצרי סשול צנו"צ . ככר כ"חצ"י רח"ן לעד"ן סינו"י . ומ"ס דחט"צ לא ססיצ עליו ומוכח דחודח לו . לפע"ד ח"ן כח"ן סוס חוכח . סחרי לא ססיצ לו חלח צקילור לחסרו"י מח"סירח ולא כח"ח לטורוח לו צעק"ס חח"ר . וח"ינע"ה ח"יעח חעפ"י סלח קח

כוונתו לכחוז השם י"ה ללא שם הוי"ה צ"ה ואין השם
ש"ס צלתי הוי"ו איכ כתיבת הוי"ו לאו קלקול ללא תיקון
גדול הוא :

חכירה יא

מי שכתב את השם וידע שזהו שמו של הקב"ה
אלא שלא כוון לקדשו ורוצה אח"כ למחקו - מהו :

כתב

במהותו רפ"ו ונ"י יס"ה וז"ל - כתב ראשון
ואם כתב אחריות של שם ולא נכתוין לקדש
בכתיבתו אין צדן קדושת כדתיבא בהזכרה וכוונתו (הוא
ע"ס) הרי שהיה לר"ך לכחוז את השם וכו' עד ומכ"ה
אין השם מן המוציא אלמלא דבצי" כוונה ע"ש בפרש
עכ"ל - ולכאורה נשמע דר"ל דאם לא נכתוין לקדשו
מוחר למוחקו - וכך הדין בפי סדר נשנה - ונחוד כך
הקשה להפרי"ט ש"ע א"יח בקונטרס שלו שכח שם שאפי"ן
לא נתקדש השם בכתיבתו אפי"ה יש צו איקור דאורייתא
משום איקור מחיקת השם ע"ש - אבל לפע"ד אם כפרס
דברי הגה"מ"י כנ"ש מנוה ונאור דא"כ נא"י רח"י ונח
דנכתוין לכחוז יהודה וכו' הרי שם כוון לתיבה אחרת
לגמרי - ונחא דכלי שהיה כחוז עליו שם וכן נחא דהיה
שם כחוז על צדו מוכח להדיא דכל שהשם נכתב לדעת
אעפ"י שלא כוון לקדשו אקור למוחקו - וכי"כ בשו"ת הרומ"ע
ס"י ל"ו צע"ן ה"א של השם שהרגל נדבק אל הגב
צטע"ה כתיבה ואח"כ הפרידוהו צקכין צלוסן שנעשה חק
חוכות וכתב דאורו הספר אין לו תקנה וז"ל לפיכך חני
אומר יג"כ כי אעפ"י שלא נתקדש השם ועיקרה נחונת
הדיבוק וצקוף ג"כ לא נתקדש בקדושת ס"ת ונשום דסו"ה
הקיקה כאומר נ"י"ו קדושת השם להול עליו האזהרה למוחק
אורו לא זזה עונקומה דהא תיבא היה כחוז על ידות
הכלים יגור וכו' אלמלא כל סגורות אחריות השם מוכח
עליו ונעשית בכוונה שהוא שם אקור לקלקלו לאפוקי
ונו"י סכתוין לכחוז יהודה ושכח ולא כתב צו דל"ה
וכו' עכ"ל - ונ"ש הרומ"ע"ס שם צה"י ח' אפיקורס ישראל
כתב ס"ת שורפין אורו עם האזכרות שבו ונפני שאינו
ואונוין בקדושת השם ולא כתבו לשמו ללא שהוא ועלה
נדעתו שזה כשאר הדברים והואיל ודעתו כן לא נתקדש
השם וכו' (אשר גם וזה הקשה בפי סדר נשנה להפרי"ח)
כראש כוונתו דכיון שאיט מאוין צה"י הרי שזה לו כתיבת
השם בכתיבת שאר הדברים ולכן לא נתקדש השם - אבל
נ"י שהוא וואוין צה"י ית"ש ובקדושתו כשהוא כותב את
השם וידע שהוא כותב שמו של הקב"ה ונחילא ונתקדש

כתב צה"י דבריו צפונת ונ"ו דיון לו סחירה צווח
שהראש"י י"ש הפרי"ח ר"ל הדבוק צה"ה מן השם - ולא
תיבן בן ה"א אחרונה לה"א ראשונה צונעת ויכה דלא
צנ"י בקדון - ואשר דן ק"ו - לפע"ד אין זה ק"ו - דק"ו
אי"ו ללא א"ס נכח הקולא ש"ש צולמד היתה הקצרה
נח"י"ג שהיה צ"י גם קולא אחרת ואיכנה אז כלמד גם
לדבר אחר שלא תהא הקולא הזאת - וכן לענין המורה
א"ס צולמד המורה אחרת אשר נכח זה היתה הקצרה
נח"י"ג שהיה צ"י עוד המורה אחרת ואיכנה - יש ללמד
גם להדבר השני שלא תהא צו המורה הזאת (ע"י"ן צ"י
נ"ד"ס אה"ן פ"ב ח"ג) אבל עכ"ן כתיבת בקדון אי"ו
ענין כולל למחיקת הנכתב - מדע שכן הוא - דאל"כ כדון
נ"י ק"ו - להפיק יאמר ומה השם שאין צו פיקול שלא
בקדון יש צו למחיקתה ונ"ו ש"ש צה"ן פיקול שלכ"ס
אי"ו דן שהיה צה"ן איקור מחיקה - אי"ו שאין זאת לא
צדד ק"ו ולא צדד נ"ו ונ"י"ו :

שי"ב

נ"י"ו ב"י מנחת חינוך וראיתי שם צולמה ח"י"ו
שכתב ה"ל ולכאורה קשה לי צכות שם הוי"ה
צ"ה דכתיב ונ"ו ונ"ו שם ואח"כ כותב הוי"ו ונאורו רגע
ה"י קלקול כי אין זה שם ללא אח"כ בשכותב הסי"ח
האחרונה כנ"ר השם ונ"י דוח ה"ו מקלקל ע"י"ו לתקן מ"ע
צדד"י למחיקת א"ס יש תקנה שלא לקלקל כלל ודאי עדיף
נ"י צדד"ס (ד"ף י) דלא יאמר לה"י קרבן וכו' ה"י אפ"ר
ח"י לא יגמ"י ומקלקל השם י"ה ונ"ו לא הקנו חז"ל
צכות שם הוי"ה צ"ה ע"כחוז הוי"ד לצקוף דהיינו
שיכתוב תחלה אחריות הוי"ה ואח"כ יכתוב את הוי"ד
צראש התיבה י"גמור השם וצ"ה א"ן שום ממשול - ומה
רא"י צדד"ה השם לר"ך להיות בקדון וא"כ אי"ו צע"ן
אחר ונ"י"ו צ"ך וכו' עכ"ל - ולפע"ד אין זאת רא"י
כלל י"א דנ"ו לה"א דל"ה קרבן - דהתם איכא למיחוס
שה"א לא"ה שיאמר לה"י יתחרט על מונו ונחילא שהול"ה
ש"ש לצמ"ה אבל הא"ה נח"כא חתי יתחרט שלא יגמור
את השם - אפי"ן א"ס נאור דהתם החטש הוא שנוה
ינ"ו לא"ה שיכתוב את השם קודם שיאמר קרבן - גם
זאת אין ל"י"ש צב"ן שהרי אפי"ן ינוה יכול אי"ו אחר
לגמור את השם כתיקונו - ועוד שאפי"ן היה גם כאן אי"ו
השם דחוק לא ה"י לתקן צצב"ל השם דחוק לכחוז לכחל"י
את השם שלא בקדון דה"א ודאי שצפ"י הקורות הרמות
נד"ך ע"י לכחוז לכחלה בקדון - ונח"י גדול היה
לתיקן ס"ן לכתיב תמיד את השם הנכבד והטורח שלא
בקדון (הלא למישרט כונו כתב העני"ס) ונלמד זאת הנה
נ"י"ש דכתיבת ה"ו ה"י מקלקל ע"י"ו להקן לפע"ד אין
לכתיב ל"ה שם קלקול כלל ללא תיקון הוא צה"י"ו שאין

ויוותר לנחמו וכו' דלף דבכתב ק"ח קחמח לשמו קאי
 חבל אם כותב על דבר בעלמא זה ודאי קחמח לאו לשמו
 קאי כיון דלפין לורך בזה לכתוב את השם ולכן חף אם
 חסד הקטן לשמו אין לו נחשבה ויוותר לנחמו ככלפניד
 ככון עכ"ל . ולפי וזה שביארנו בענין כראה לפניד
 ככון וברור דלחוקין לנחמו . פי בנפיק חולין דף י"ג
 ע"ג שונעתא דקטן יס לו נחשבה :

הקורבה יב

סופר שטעה וקדש שם שהוא חול . מהו :

הרמ"א צו"ד ק"י רע"ו קע"ו א' כתב ח"ל כתב
 שם אלהים אחרים לשם קדושה ח"ט פסקול
 דהוי כעקידת בעלי עומין למזבח דליין קדושים . והוא
 ונחשבה"ץ שהביאו הב"י שכתב דליין קדוש ויוותר
 בנחיקה . ונזכר שם בנחשבה"ץ דלאו דוקא בשם אלהים
 אחרים אלא היה בשם שיש קל"ת ונק"ס לפרש הענין
 באופן שהשם הוא קדוש . וכך היתה דעת הסופר שהוא
 ונחשבה"ץ בשון קדושה וקדשו . מ"מ אחר שבי העיקר
 הוא חול . אע"ג דקדשו לא קדים וייתר בנחיקה .
אב"ל בשלטי הגבורים סוף פ' שבעה העדות כתב
 ח"ל וסופר שטעה וכתב צ' אלקים שלריכין להיות חול
 וליאו כתבן לשם קדושה השם כראה דהכל ה"ו בכוונת
 הכותב . וכו"ו ה"י אחוה אלקים שכתב בכוונת קדוש אע"פ
 שראוי להיות חול ח"ל ע"ל קדושה לענין נחיקה ולענין
 פסקול ק"ח עכ"ל . ובס' מלכת הקודש קונטרס שבי
 ק"י ע"י האריך קל"ת בזה והעלה כי הדבר ל"ע לנחמה .
 וע"י בס' מלא"ש כל"ל ע"י בינה ס"ק כ"ט ובחיקונים שצ"ק
 הקפר ונהיה . והנה עלה בדעתי לומר רא"י להשיג
 וזה דלית' צו"ס פרק ה' הלכה ה' עשה וכתב יקבירו
 אל אל עו"ל ונקיים את הראשון ונעבד (פ"י וקדר) את
 האחרון . והיינו שטעה וסבר שגם אל השני הוא צ"ל
 וכתבו לשם קדושה (כח"ש צ"י מלח יעקב) ויוכתב
 דבענין זה גם קדושי עמות ח"יין קדושים . שוב ראיתי
 צ"י כקא רמזים להגאון בעל צרכי יוסף ז"ל שכתב בן
 דנצריית' זו קש"י להחשב"ץ וכתבתי . אונס וזה שכתב
 עוד שם דכראה דהחשב"ץ ויירי כשיודע שהוא חול וצ"ל
 נפש קדשו וצריית' דו"ס מיירי שטעה וסבר שהוא קדוש
 וגם הש"ג בתי איירי . לפע"ד ל"ע דבשון החשב"ץ לא
 מושגת הכי (גם הב"י לא טען כך לשון החשב"ץ מדל"ג
 וי"י"י שכל השמות שאינן נחמין דקטן אין לו נחשבה
 השם ע"ש) וגם לכאורה איפ"י ונחשבה"ץ דנחמין חול"ל
 דקדיש

השם . וזה נוכח ונלשונו שכתב והואיל ודעתו כן לא נחמד
 השם ונשנוע דמי שאין דעתו כן ונחמד השם ונחמד .
 ויגיד עליו רעו שכתב שם עוד הרונבים חבל עכ"ס
 שכתב את השם בכוונת אחוה . והרי גם העכ"ס ונחמין
 לא נחמין לקדשו אלא לפי שהוא מלחין בקדושה השם
 ונחמד ונחמד . שוב ראיתי שגם צו"י ק"י ע"י כתב
 דנצרי רונבים חלו ונוכת דהשם ונחמד ונחמד . ועי'
 בנחמה אפרים בחידושי לעור יו"ד . ועי' צ"י בני יונה
 בשאלתו שכתבין לכתוב יהודה וטעה ולא העיל צו דל"ת
 והצי"א כונה ראיות שיוותר לנחמו . ונוכת כו"י ונן הראיות
 חלו דע"פ כשכתבין לכתוב את השם חף שלא נחמין
 לקדשו חקורין לנחמו . ודברי הגהמ"י צ"ס הרא"י
 כראה לפע"ד אחר שדרי"ק בלשונו שכתב ואם כתב אחיות
 של שם וכו' ואח"כ לא כתב ואם כתב את השם וכו' .
 ע"כ כראה דו"י"י שלא ידע כלל שהוא כותב את השם
 אלא את האותיות והשם נעשה בלי ידיעתו (וק"ל במ"ש
 בחקירה ע"י לד"ת הרונבים) ונ"ס ולא נחמין לקדשו
 בכתובתו היינו שלא נחמין לכתוב שמו של הקצ"ה אלא
 שכתבין לתיבה אחרת . וכמו שהביא וזה דנחמין לכתוב
 יהודה וכו' . חבל אם היה נחמין לכתוב את השם
 וזה כוונתו זהו קדושתו . ועי' בנח"י לר"י ג"י ונה
 שהקשה עליו הוהר"ש צ"ל דגם י"ל דגם דעה
 הסו"מ כן . ודעת הע"י צ"י רע"ו קק"צ ג"כ הכי דכל
 שכתב צדיעה שהוא שם חקור לנחמו . חף דעת הש"ך
 צ"י ל"ע . חבל י"ל דגם כוונתו כך . ושוב ונחמין
 צ"י ע"י דעה שפ"י כן דברי הש"ך שח"ש דשם של
 קודש כשלא נכתב לשם קדושה ויוותר לנחמו לורך חיקון .
 היינו שלא היתה כוונת הכותב כלל לכתוב את השם :
אחר כתבתי זאת ראיתי צ"י צרכי יוסף שפ"י ג"כ
 דברי הגהמ"י כמו שכתבתי וכתבתי . והנה
 הוא נחמד שם קצרת הש"י והוהנה אפרים דכל שכתב
 את השם וידע שזה שמו של הקצ"ה אלא שלא נחמין
 לקדשו אע"פ דלענין ק"ח לא ונהי עד שיכין להקדישו
 לענין נחיקה חקור דכין שכתבו בכוונת הר"י וקודש .
 וכתב שם הפר"ש דצ"י זו וקוצלה חלל כל הגדולים
 ושהיא קצרה נכונה ע"ש . וחכי כק"י"ן : ושוב ונחמין
 שכיב גם בנח"י שו"א ח"א ק"י ו"ה ע"ש :
והנה צ"י שנת חיים חלק שבי כפר קת"ס ק"י ה'
 כשאל צקטן שכתב את השם על הכלי ונחמין
 לשם הקודש אם ונחמין לנחמו או לא . והשיב ח"ל כראה
 ברור דנחמין לנחמו כיון שהעלה הש"ך דשם הנכתב
 שלא לשם קדושה ויוותר לנחמו וכיון דקטן אין לו נחשבה
 אי"כ אין נחשבתו כלום והוי ככתב שלא לשם קדושה

לזה מהירושלמי הלזה כחצ וזיל ואעיג דירושלמי חולק עם גמי דידן דתח לגמי דידן רב אמר הללויה שמים וכי נראה לי דלא קשיא דאחינ דודאי הא דאמר ר"ח על תלים דר"ז והא דהעיד רב על תלים דר"ח עלונו חלוקים הם אבל הירושלמי לא ידע עדותו של רב מוחלים דר"ח כמו דלא ידע וואן אמר דא וואן אמר דא דרב ושמואל צבצל היו והלכך דייק ומדאמר שמועית וכי אכל גמי דידן ידע גמי חידך היינו עדות רב על תלים דרי חייל ופסח הים עיקר לרב לסמוך על תלים דר"ח וכי עכ"ל :

אמנם צומס עגילה פירק ראשון דפס איתח ג"כ לפך ירושלמי . גם פס כחצ בקרבן עדה שני הפירושים אבל לא הכריע ביניהם . ובהפוך הוא כי בחוקסמותיו פירי קרבן הציא דברי החו"מ הכזכרים וכחצ עליו וז"ל . והדבר תימה דמדבריו נשמע שהלכות פירב אמר שני דברים וסמ"י דר"ח אלא שכוון עלונו על תלים דר"ח עלונו איב עדין חקטי דר"ח אר"ח ולפמ"ש בקובעי בלשון הראשון לא קשה מידי והצבלי והירושלמי שוים וכי עכ"ל . ונדודי שהיא חוכחה גדולה ועלומה דפירוש הראשון הוא עיקר דגם הירושלמי אחא להוכיח דרב הוא דק"ל נחלק ואינו נוחק :

ומלבד זאת קשה לפע"ד לפירוש השני שפ"י דאחא להוכיח דרב ק"ל שהוא חול . איך מוכח זאת . דילמא לעולם ק"ל שהוא קודם . אלא דכיון דידע דר"ז ק"ל שהוא חול ואינו שמו של הקב"ה כלל לכן היה מוחקו . שהרי הסכימו הפוסקים שאם כהצ את השם בכובות תיבה אחרת מותרין למוחקו . ומוכח נמי כפ"י הראשון דאחא להוכיח דסובר שהוא קודם . והשני אמנא להוכיח איפכא והשניג אלא בהשג"פ . כי לדעת השניג דפס חול אם קדשו קודם ואסור בנחיקה איך מוכח דק"ל שהוא קודם דילנו לעולם ק"ל שהוא חול . ורק מפני שידע דאיכא נמי וואן דסבירא להו שהוא קודם ולכן צהלמי דעלמי לא היי מוחק מפני שהיה מושג שמה קדשן הכותב . ואך צהלים דר"ז ידע דר"ז ק"ל שהוא חול ספיר היי מוחק . איז דפס חול גם אם קדשו אינו קודם והשניג שפיר מוכח דק"ל שהוא קודם דאי ק"ל שהוא חול מלי שכא תלים דר"ז מוחלים דעלמא . ויש לרחות דגם השניג דאמב פס של חול שקדשו קודם ואסור בנחיקה זהו רק מדרבנן . ולפ"י א"ש דהוכיח דרב ור"ח ק"ל שהוא קודם דאי ק"ל שהוא חול גם צהלים דעלמי לא היה לו לחוס לקסיקי כיון דליכי איסורי דאורייתא איז דק"ל קודם (אך ליטבי דהשניג לא מושעע שכי) :

ואתרי י"ל כן . כי הנה צעלי הכללים אמרו דנעלי עקדרי

דקדש (כקדש"י הנ"ל צדף האחרון) ונצוגג סולל דלא קדיש משום דהו הקדש נעות (וכו"ש נפי מלא"ש מחיה) : **ורבנא** צירושלמי וס"י סוכה פירק שלישי איתח . רב ושמואל חד אמר הללויה וחורכס אמר הללו י"ה . מיד הללו י"ה נחלק ואינו נוחק מיד הללויה נוחק ואינו נחלק ולא ידעין ואלן אמר דא וואן אמר דא מן ווס דאמר רב שמועית ון חציבי אם יתן לי אדם קשר תלים של ר"ז מוחק אכי את כל הללויה שבה שלא נחכוון לקדשו הו דו אמר הללויה . ופ"י בקרבן עדה וז"ל . נחלק . הללו צחד גיפא צקוף שיעה ויה צחלה שיעה אחרת : ואינו נוחק . תיבת י"ה דקדוש הוא : חציבי . היינו ר"י חייל שהיה דודו של רב : מוחק אכי וכי . ש"מ ר"ח סבר לריך לקדשו דים מהללויה הרי הוא כשאר שמועית הקדושים שאינן נוחקין אלא דר"ז פליג וסובר ק"ל לקדשו דאי הו קובר דכל הללויה תיבה אחת היא ואינו קדוש איב מה בין קשר תלים דר"ז לשאר קפרי תלים : הו . פ"י הרי שבוה דר"ז רב אמר הללויה צ"י תיבות סן וכדעת ר"ח : ליטבא אחרינא מוחק אכי וכי שעיב אמר ר"ח שהיה יכול למוחק כל הללויה של קשר תלים של ר"ז לפי שידע שהוא נקי בצדד ולא נחכוון לקדש כל י"ה הכחוצים בהללויה דידע שאין זה פס אלא לשון שבה ומוסמ"י רב כר"ח ק"ל וכי עיקר עכ"ל . גם הצרכי יוסף (פס נפ"י רע"ז) סבין את הירושלמי כפ"י השני של חקיע ומוחק כך הקשה מני להשג"פ וכחצ ח"ל ולפוס ריהטא היה נראה להוכיח איפכא (מהשג"פ) מהירושלמי וכי דאמריי ההם להוכיח דרב הוא דאמר הללויה חד תיבה ומדאמר רב דריי חייל אמר דמחיק כל הללויה צהלים דר"ז שלא נחכוון לקדש ש"מ דרב אמר הללויה נוחק ואינו נחלק והשניג לדעת הרשב"פ דפס חול אם קדשו אינו קדוש לנאי דאערי צירושלמי דרב סבר כר"ח דהללויה נוחק ואינו נחלק איב מלי איריא תלים דר"ז דלא קדשן כל תלים דעלמא מלי מחיק הללויה לדריי דנמוחק הגם דהכותב קדשן לא עשה כלום דשמות חול שקדשן לא קדשי ומדדייק ר"ח דדוקא תלים דר"ז דלא נחכוון לקדשן מחיק ש"מ דאמר תלים לא מחיק דשמוא הכותב קדשן ואף דהם חול חפסי קדושה וכי עכ"ל :

גם החו"מ הנין כך פ"י הירושלמי ומוחק כך צל לדי דוחק גדול . כי הנה צומס פסחים ר"ש דף קי"ז איתח אמר רב חסדא אמר ר"י יוחנן הללויה וכסיה וידידיה אחת הן וכי רב אמר מרחצה בלבד וכי איצעי להו הללויה לרב מלי ת"ש דאמר רב חזיכי תילי דבי חציבי דכתיי צהו הללו צחד גיפא ויה צחד גיפא . והחוייט צומס סוכה פ"ד מיה לאמר שהוכיח צמסור דגירסא זו עיקריה ונקטיי

והקדרי שים צבלי כזר היו בקיאים צפים ירושלמי שהיה
 וקודר וקודם . ולכן זהרבה וקומוה קתמו דצריהם
 צפים שלכו וקמוכו איע על הלמוד ירושלמי (ואתה היא
 צומס העניה דף ע"ז ע"א דשאלו לונה ויחכסין צמקים
 לונה וילחין לבית הקברות . ודברים אלו לא נזכרו צפים
 דילן אלא צירושלמי כו"ט רש"י תכין צירושלמי וכו' וצעי
 ל"י מיעעיא שקין לונה וצמיק לונה וכו' . הרי דכונו
 צפשיעות אחא דתכין צירושלמי) ולפי"ז לכאורה יס להבין
 כיון דכזר צעי ל"י מיעע"י צירושלמי דז היכא ק"ל ופשיע
 ל"י קודש . ואלו קומיע"י להו טוב צתלמודי דידן צפמחים
 דז היכא ק"ל . וע"כ אפשר לומר למע"ד . דבאנות צהך
 וילתח פליג צלמודא דידן צירושלמי . צירושלמי ק"ל
 כהצטצ"ץ דסס על חול שקדשו אינו קודש ומותר צמחיקה .
 וצפיר ויפסעט פשיע"א ל"י ונחא דאמר ר"ח אס יתן לי אדם
 וכו' דק"ל שהוא קודש . אצל צלמודא דידן ק"ל כהצמ"ג
 וכדנוכח כו"י מו"ס כומ"ל דסס על חול שקדשו קידושין
 חוססין צו ואסור צמחיקה . וא"כ ונחא דאמר ר"ח אס
 יתן לי אדם וכו' ליכא לויצומע וידי . ומיעע"י להו צפמ"י:
ואת להמ"ס כהי דחמסא צ"י קודשה אכתי אומ"י
 לריכין לקרין . ו"ל כמ"ס צמ"י י"א ק"מ כ"ה
 ובק"י י"צ קמ"ג צמס האל"י רצה (טוב הגיעני ס' כסא
 רחמים ורליתי וי"ט סס פ"ד הלכה ג' ד"ה ואגב וכו' .
 והנראה לפע"ד כתבתי) :

תורה ודברי יום

ס"ת אשר במקום שצ"ל שם הקודש נמצא תיבת
 חול הרומה לו קצת . כגון במקום השם הוי"ה
 ות"ש כתוב יהודה או יזיה . או במקום שצ"ל שם
 אלקים כתוב אלהם . וכן בדיפוך במקום שצ"ל
 שם חול נמצא כתוב שם קודש . כגון במקום יהודה
 או במקום יהיה כתוב השם . או במקום אליהם
 כתוב אלקים וכן במקום שצ"ל לאלהיהם שהוא
 חול כתוב לאלהים . מהו :

בהא דאיתח צו"ד ק"י רע"ו קע"י י"צ היה לו לכתוב
 השם וכחז יהודה וכו' אוקיף בלצוס תיבת
 וקדשו (וגם אכתי אחתי דרכו צקודש צמ"י י"צ ק"ד)
 וכחז צמ"י חפארת לונסה דהיינו דוקא צידוע שקדשו
 הקוסר כגון שהוא לפנינו ואומר שקדשו אצל אס כנולא
 כן צמ"ת ואין הקוסר לפנינו אין לו תקנה (כו"ט ג"כ
 סס ק"ה) וק"ס וליע למעשה . והנה צמ"ת זכרן יוסף
 ק"י י"ז על וה שגשאל צקוסר שכתב סס אלקים חסר

י"ד אס יס לחוש סן לא קידש הקוסר לטס השס אלא
 כחכין לכחז תיבת אלהס צפיריתו לחס שומ"נו הרצה
 פעמים צתורה חקר . והסיב דליכא לוימוס להכי כלל
 דכיון שאקור לכחז שלא מן הכחז וגם לר"ך כל פעם
 סיגייע לטס לקדשו צפה מ"לח אומ"י וצתע"א כחכין
 לקדשו אלא שכתב לכחז אס הי"ד אחריוק ריעותא לא
 מחזיקין ורל"י ונחא דתכ"א צומ"ס וכו' אס השס וכחז
 יהודה עופה מל"ת היא כ"י וקסה דליחוס שומ"א לא כחכין
 לטס אלא ליחודה . אלא ע"כ דלא חיי"י להכי וצמ"ס
 הכ"ל עכ"ל . וכזר חנה"י עליו (צנהדורא קווא) אומ"י
 לא ינחא ל"י לפרט אס המ"ס דע"ירי שהקוסר לפנינו
 ואומר שקידש והרי השואל צעלמו הוא הגאון מהרי"י
 י"דל כ"ך אצ"ד דק"מ צלמוצנרב א"ל מציא סס רל"י כזו
 וצמ"ו ונחשד"ס שהנ"ל צמ"ת סב יעקב צקוסר צמ"ה
 לר"ך לכחז מ"לח יהיה וכחז אס השס והתירו למחוק
 והקסה דתימ"ס שומ"א קדשו הקוסר ודחא דאפשר צדון
 דנחשד"ס ע"ירי דהקוסר ידע שלא כחכין לטס . איכ
 ס"כ יוכל לדח"ס הרל"י מו"ס . ולפע"ד אפשר עוד לחלק
 צין כדון דנחשד"ס לכדון שלפנינו . דהתס שפיר י"ס
 לקמוך על החוקה דכיון שהוא לר"ך לקדש אס השס
 צפה מ"לח ורל"י אס היה כחז לטס השס יהיה כזכר שאין
 כאן וקומו וציקתזר יחר שלא כחז לטס השס אלא שר"ה
 לכחז תיבת יהיה כו"י שהיה לר"ך לכחז ורק צעעות
 עשה ואלו צומ"ס י"ד . אצל הכא החשש הוא להישוך
 סן צכח הקוסר ש"ס כאן וקוס השס וקצר שר"ך לכחז
 יהודה וכחז כן לפי חומו . ע"כ נראה לפע"ד ככון כדעת
 הלצוס . דווי"י שהקוסר לפנינו ואומר שקידש :

ואמנם צכל זחא נראה צי חיו לא י"ל וצכסול מלומו
 לדיק צעל ז"י ז"ל צהורלחו שצקודשה
 לצחיות חל"ה ולמוחוק אס הו"ס לכחז חמורתה י"ס
 וה"ס קודש אף כשלא כחזרר ע"י הקוסר שקדשו . כי
 נראה לפע"ד דגם לדעת הלצוס גונא דא שאני . ונחא
 שפיר י"ס לקמוך חחוקה דעקתו"י כיון שצכאן וקוס סס
 אלקים וצתע"א כחכין לו אלא שומח"ס השכחה אישחמועי
 היא דקמשתמועי מו"י"י הי"ד . ושאיני הא מדיכא דמ"ס .
 דודאי לכחז צפועל אוח שאין כאן וקומו והקריאה
 חשחכה צו היא מילתא דלא שכיחא . וכיון שכתב אוח
 ד"י עילה י"ס לחוש שהיה דעמו לכחז כן תיבת יהודה .
 ולכן שפיר כחז הלצוס דווי"י צידוע שקדשו דאי לאו הכי
 ליכא לויחוס שומ"א לא קדשו . וכן אס כחז תיבת יהיה
 חמורת סס הקודש שכתב י"ד אחר ה"ה"א שכתב צפועל
 אוח שאין כאן וקומו והקריאה ונשתכ"ה צו ורל"י י"ס
 עקוס לחוש שומ"א לא קדשו . אצל צכתב אלהס חקר י"ד
 ש"ס

צדון קי"ת שנולדו בו ענות צפוק וזה יהיה נשפט
 הכהנים שצוקים יהיה סיה כחוב השם הויה צ"ה . וכתב
 לכיון שאקור לכתוב צק"ה חס"י אות אחת שלא וון
 הכתב וע"כ שהיה חונש לפכיו ובודאי צמונש לא ה"י טעות
 דלחזוקי ריעותי לא ווחזיקין אלא הקופר הוא טענה
 צדמיונו צהגיעו ללות יו"ד שני" קצר שהיא וא"ו ובודאי
 לא קדשו אלא לשם חול כתבו ווחתר למחוק את הו' .
 ולפע"ד אין זה ויכרח . דנ"ש לחזוקי ריעותא לא ווחזיקין .
 הרי ריעותא לפכיו שהקופר כתב את השם הו"ה צ"ה
 ודילמא צמונש הים הטעות והקופר כתב כאשר ראה
 לפכיו . והרי כל הדפוסים צחוקת ווטעות הן . ועוד
 כיון דצנ"ב אנו לריכין לומר שהקופר טעה צדמיונו
 כיהוש שוא חיבף צתחלה עינו הטעות . קקצר שצמונש
 הוא השם ועמד וקדשו . וזה שכתתייע שם להקל צלירוף
 שהיא ווחיקת . ע"ו לחתן . תנוה לפע"ד כי לא וולאנו
 קצרא זאת אלא כשהתיקון יה"י צסס עלונו . וכל להסיר
 את הקודש ופני החול . ע"כ לפע"ד איכ"י רואה להקל
 אלא אם עכ"פ ידוע לנו שהקופר שכתבו היה צר לוריין
 וירא שונים . ובכה"ג אולי יש לקנוך על הקצרי שכתבתי
 דכיון שהוא לריך לקדש את השם אם היה דעתו לכתוב
 את השם היה טומן אל לבו והיה וצין שאין כאן ווקוס
 כצדו :

שוב

ראיתי צתשו רצ"ט חיים כהן יו"ד ס"י ע"ה
 שנסאל צק"ה שצוקים סל"ל יהיה נולד שם
 הויה צ"ה . והשיב כיון דאיכא ספק שוא היה הקופר
 קוצר שהוא לריך לכתוב את השם ונולד שכתבו צמונש
 וחקור לגרדו . אלא שכתב ד"ש להחיר לקדרו ואף צצ"י
 צית הילל כתב צסס תשו"י רלצ"ה שאם טעה צסס חקור
 לקדרו אלא ווסלק כל היריעה הכא דאיכא ספק שוא
 לא ככתב צכוונת שם יש להחיר לקדרו . ובטו ז"ל סייע
 ל"י מהא דכלי שהיה כתוב עליו שם וכו"י דווסווע דלא
 כדע אם כתבו לשם קדושה ואפ"ה גכזו . וע"ז השיב
 ל"י אצ"ו הגאון ז"ל שם צפוק ס"י ו"ז וז"ל אין הגדון
 דווסה לרא"י דהתם ווסתבר עפי לוחלי שכתב לכוונת שם
 דאין לחלות צסוס עכ"ן כוונה אחרת דלעכ"ן וזה ככתבו
 אם לא לכך אצל צנ"ד הו"י איפכא דווסתבר עפי לחלות
 שכתב לכוונת חיצת יהיה שהיה לריך לכתוב אלא שצדוקר
 לפכיו טעות צלות הי"ד לכתבו וא"ו וכלל פסוע צדינו
 דהיכי דאין הלדרין שוים לא ויקרי ספק עכ"ל . והנה
 כראה ודאי דאף שכתב דווסתבר עפי שכתב לכוונת
 חיצת יהיה וכו"י וי"ו לא חזר צצב"ל זה ווסורחתו שאקור
 לגרדו . אלא שכתב דאיכא קצרא וועלי"א לחלק ווסך ד"ס
 שהיה כתוב על-תכלי . אצל וי"ו להחיר לא הו"י צרי"י ל"י
 אונס

צ"ש לחלות צסכח והשמיט . הנה דבר זה וולוי הוא
 להשמיט ח"ה לוח ווחות שכתב ותלין צוול"י :
אך אם היה נולד חיצת אליהם צו"ד אחר הלוג"ד
 צזה כראה לפע"ד דאין לקנוך לגרוד חותיות
 יה"ס ולכתוב צוקועס חותיות יה"ס ולעשותו קודש .
 דכיון דאיכא הרתי לריעותא יחיר יו"ד אחר הלוג"ד וחסר
 יו"ד אחר הו"ה ודאי ווסתבר לחוש שוא לא קדשו ואין
 להחיר ללכ"ף חותיות א"ל לקודש אלא ווסתבר ופי
 הקופר שקדשו . ואם לא ווסתבר כראה ד"ש להחזיר
 ווספיקא שלא ללרשו וגם לא למחוק אלא לקדרו :

ובגדרון

דאנ"ג"א שהביאו הא"ר ומוצא שם צו"י
 (יבצרי"ט ס"י י"ב ס"ק ד') שהיה נולד
 שם חרות וולא וא"ו אחר חדל"ת והורה לגרוד את
 היא"ו ולהאריך חדל"ת . כראה לפע"ד אף כי ווסתמו
 ווסווע דווי"רי צלא כתבר ופי הקופר שקדשו . וי"ו
 ח"ש גם לדעה חלצו"ט ווסוס דצ"ה לא כשחנה הקריאה
 טעות העלוי הוא להסיף וא"ו צוקוס חולס וספיר י"ט
 לקנוך על החוקה שקדשו : זהו חכמה לפע"ד צדינים
 אלו . ולקיים כל דברי חכמינו ז"ל :

ועתה

כחמה לב צדון הסיפק שצוקים חיצת חול
 נולד כתוב שם קידש . אם ווסתין לגרדו או
 לא . הנה אם צוקים חיצת יהיה כתב הקופר את השם
 הויה ית"ש . זהו מדון דווסתבר"ס והחיר למחוק . וכתבתי
 לעיל כי יש קצרי לומר דצ"ה גם הלצו"ט עודה . דאין
 קצרא לומר שהיה דעתו לכתוב כאשר כתב דאם היה
 דעתו עינו לכתוב השם הרי היה לריך לכונן את לבו
 אצ"ו ולקדשו והיה עולה על דעתו שאין כאן ווסכן כצדו .
 ואם כי הקצרי ככונה צעז"ה לפע"ד וי"ו וכי וופני שאנו
 ודמין נעשה וועשה ח"ו . וכבר כתבתי כי הגאון השואל
 צו"י שם כתב ד"ל דעודא דווסתבר"ס היתה צשהיה
 הקופר לפניהם ואמר שלא למכוין לקדשו . והנה ענה
 (צווסהדורא חכ"ה) אשר זכ"י ס"י ית"ש צנוף הו"י וווסתבר"ס
 ואראה כי חכס עדיף ונצי"א . שכן צאה שם השאלה
 (צק"י קפ"י) 'למדתו רצ"ט קופר כותב ק"ת והיה רולה
 לכתוב יהיה וכתב את ס"י וכל קדש את ס"י אם ווסת
 לגרוד את הו"ה ולכתוב יו"ד צמוקו"ה או לא . והשיב
 דאף ד"ש כאן חותיות ה"י כיון שלא ככתבו לשם כוונת
 קדושה ווחר למחוק ע"ש . הרי צצירור דווי"רי צידוע
 שלא קדשו . אצל צספיקא שוא קדשו י"ל ד"ש להחזיר
 צאיכור דאוריית' לחוש שוא קדשו :

וראיתי

צק"י ונעה נפתלי (תחלת חלק צ') העלה
 תשו"י עולת הגאון ע"ה יהודה אקלד ז"ל

ענו צעל מלאיש כיי צדון סית סאכלו עס וזא נקצ צלד
 אוח עולותיות הסס ולפי' אס הוא צלופן דכפר לרידן
 מיו כחצ (צכיי יז) להקן . דהיינו להרציק עלאי ולגרוד
 אחיב קלס ען האוח . וכחצ דלפי' לזון דנוכסיר גס צלח
 זאח מיו כפיר דווי לגרוד סורחא כרי שחחא הכתיבה
 כרליח חמה משום זה אלי ולאוהו ולוויטצד ככולהו סנאי .
 ובעל מלאיש כיי (כלל עי אוח ליצ) הסיי עליו (ועלי)
 מדברי הרומע . ולפעיד ייל דבעל ציע קיל דאן איקור
 חורס צגרידח ונקלח האוח . והנה הנוגיל צכיי חווי
 קקיצ הציח מהקליה לעשה דרצנן דיהה לית דרצנן
 כשהוא צעידכא עיס . ולפי זה אף אס נאזר
 דנולח זאיו גיב אינו רק דרצנן כפיר כחצ הציב .
 דהא צעידכא דעציד לאיקורא דרצנן קוקייס מלוח דרצנן .
 ונוכיס אס נאזר דנולח זאיו הוי דלוריית' (עי סאזיא
 קיי כי וצמלח'יק השוי אי וצקי מייחא היא כלל קיה) ייל
 דגס לדעת הרומע כדון דבעל צע ענוהר :

ומצאנו

צעזיה חצרים לבעל צאר בעק . סהצריס
 פדוח קיי פי צענין פירוד דיציק הרגל מן
 הגב צהליין שבצנוות כחצ וייל צכן אי לא וקחפינא מן
 הכחו קצי הקדוקים אשר צלחן הווח (סנרלח סויכחו על
 הוהרל'י סהחמיר צהרצה האין ועל הוהרל'יק סנעוה
 לזור סדעת סעור וליז סכל דיצוק האין וקפיין לא
 עהכי לרו חיקון) הייחי ונחיר לגרד ביחס צין צענוח
 צין צשאר האין אפי' לרצרי סופי סקיצרים סרגלי האין
 אינן סוקלין צדיענד וכוי מיו לא היה כרלח לאקור גרידת
 סקבין צעס דאף אס אינו לרין צדיענד מן חיקון וקרי
 סיהי יוחר כרלח לכחצ מישר ופי עכ"ל . וצמק'ו חיקך
 צית יהודה קיי עיה כדפסקה ספוי מהגל'ין מהר"ל מפרלג
 זיל וכחצ דלח סייך וחיקת סעס רק כסחוק אוח סלס
 צבל צווחק קלח אוח אין זאח מחיקה ודפי' להכעפלין
 לאחריו אינו דוונה דהסס עכ"פ מחיקה איכא צבל ונקלח
 אוח אין סס מחיקה כלל אלא דאקור מוסס אחרוטי מלוח
 וצפירוד הלוחותיות ליכא אבהוטי ונלוח אררצה עליו מלוח
 הוא . וכחצ עוד סס צקוף סחשוי דונס ויירי סרשוס
 הלוחותיות כיכרות רק סהן מוטוטעויות ואין צזה נוסיס זאיו
 וכה"ג מותר למחוק דהוי מחקן סיהא כיכר וכאה עכ"ל .
 הנה כחצאר צעזיה כי צעל צאר עסק לאו יחיד הוא
 צקנרל דירי :

ומ"מ

לדינא הנה אס סנכצ הוא צלופן סהקיס כשר
 גס חנכי (צוהייק) לא סמוכתי איי על צעל
 ציע . ונאחר דהעיקר ציריו דגס צשאר איקורין חיש
 אקור וסח"ת (עי וצמל'יו פייח מהלי סבת) וגס חולי אין
 זאה צכלל זאיו ויקפיק לכאוחו צהנחת וטלית לגד .
 ונאחר

אמנם אס צוקוס סליג יהודה כעלח סס הוייה
 ציה ואין הקוסר לפנינו . צזה אספר לפעיד
 להקל למוחקו . כי צזה ודאי מיקחצד לזור דנוקחווה
 היתה דעחו לכחצו יהודה . אלא ססכח אח הדליח .
 ולא דווי כדון דוהרסד'יס (סלא היינו ונחירין אס לא
 היה הקוסר לפנינו ולזור סלא קדשו) דשחני ססס סכחצ
 אח היינו צפועל ואיכא לניחוס עפי . צבל להסמיט חיה
 אוח ונחונח סכחה דבר הולוי הוא . ווינו כרלח לפעיד
 דעדיף עפי לחקנו צחליית הדליח :

בשו"ת

יד אליי קי פייע כעלל צקיס אסר צפסקו
 כי כן עשו לאלהיהם (לסון זה לא כעלל
 צוהייק . ולי' אסר סנא עשו לאלהיהם צפי רלח . או
 ככל סוענחס אשר עשו לאלהיהם צפי ספטיס) כחצ
 לאלהיס חוורת לאלהיהס . וכסחפקו אס הקוסר ירע
 סלריך לכחצו לאלהיהס אלא ססכח לכחצו אח סה"א .
 או אספר סעעה וחסצ סלריך לכחצו לאלהיס וקדשו .
 והורה לקדור אח סחיה . וצפחתי ססוצה קיי רעיו סקייד
 סניח דצריו ועיס ועיס עליו . ולפעיד כרלח דלפי' לדעת
 סהסיג סהצחתי צחקירה י"צ אין לחוס צכאן סנא קדשו
 דכיון דלח כחצ הקוסר טעוה צפועל אלא סהסמיט אח
 סה"א והוא דבר הולוי להסמיט חיה אוח ונחונח סכחה
 חלינן צזה . דנוקחצד יוחר לוחר דנוקח'יו צחוונס סהעתיק
 מונו היה כחצו כרלחי . וגס הוא ירע סהוא חול . אלא
 סענחונח סכחה ססמיט אח סה"א . ודמיח לכדון דבעל
 זכרון יוסף זיל ועדיפא ווכי' . דאיכא כוי סכרל לזור
 סלחס היה חוסצ סהוא סס קודס והיה כוחן אל לצו לקדשו .
 היה כוחן אל לצו סאין כאן וקוס סס קודס . עיכ כרלח
 לפעיד דמוחר או לחלות אח סה"א או לגרוד אח חוסיס
 ולכחצו סס :

חכירה יד

נמצא נקב בצד אות מאותיות השם הקודש . מהו :

בתשו'

הרומע קיי ליו כחצ דאקור לגרוד אפי'
 מועט מלוח סל סקס מפני סחלי סיעור
 אקור מן סחורה . והנה לפי זנה סלרד צמיל קיי פיו לזור
 דדוקא צאיסורי חכילה חיש אקור וסח"ת דלית לן קרל
 דכל חלצ צשאר איקורי חורה כגון סחול'ס סער אי
 צחזיר או צצנת או ווליא סחוח ווכסיעור אין צו איקור
 חורה כלל דטעווי דחוי לאילטרופי לחוד לא ונחיי . איכ
 גס צגרידח ונקלח אוח מן ססס ליכא רק איקור דרצנן .
 וצזה יס לי להוולין טוב עזור צעל צאר עסק כי סחעסק

ואחר שהק"ח כשר למה לנו להכניס צמתיקות • ונכחיג
 נראה ודאי שב ואל תעשה עדיף • וכחיד כי מפני שמי
 ידע הוא • אבל הרימוחי ומוט קלם הנקב הוא בלופן
 קלמי לריבין לפקול את הק"ח ודקדקה וכחנהי אם
 נמלא קבב צמד את מהסם בלופן כמסקל וכו' • וגם זאת
 נא הנה לצטל מלא"ש כ"י וכחצ בחכמה קע"י כ"ד וז"ל
 אם יב קבב כמנך ללחד מלחיות השם וכו' ודברי ספר
 קבת הקופר כ"ו ק"ח אינם ככונים צזה כוונתו
 צביה • ילא על הרצ קה"ס לצדו חלונתו כ"ח גם על
 הרצ ה"י צ"ב שמוט העתיק דין ההוא וצמח"כ שנה וכו'
 כ"ל • יצביה ק"ק ל"ב כחצ וז"ל ואפי"ן אם נחקר כל
 הק"ק חזר שגבר היה מ"ב לא הו רק ספק פקול כיון
 דה"ל צמ"י תיחול"י הצ"י צמ"י ל"ב ונהי דלהכשירו אין
 צדינו ומפיקא מ"יו לעבין איקור מחיקה פטיעה ללריבין
 לנו לרוב איפסא דילמא כשר הוא ולינו לר"ך תיקון והו
 מוחק בליקור וכן אם הנקב צחוטו דהיינו צחללו של
 את סמו נקב הוכה של היא פטיע"י דלפ"י אם צודאי
 צחללה הכח"ה היה נקוב שלריבין את להחמיר לעבין
 מחיקה כיון דה"ל צמ"י פירושי רש"י וכו' שוב מלמתי
 צה"י כ"ב מהיה ח"יד ק"י קס"ט אוקר להדיא גרידה כזו
 ע"ש • יהתינה על הרצ צמ"י קה"ס שבעלמו דברים הללו
 משין צמתי וכו' טכ"ל • והנה כאלמים פלעי אוחצ יאהבהו
 ה"י להכריך ימיו ושנותיו צעוב :

הקירה מו

ה"א שבשם הקודש אשר רגלה השמאלי נדבק
 לגגה • וכן אם נמצא כן בהרבה שמות • מהו :

בב"י יו"ד ק"י רע"ו הציא לשון הר"י אסכנרני שכי
 ח"ל • פטיע"י כי מ"י שחכוכין לכתוב השם ונדקקה
 לו רגל שמו"ל של היא ראשונה שבסם צן ד' צגנה בעבין
 שכיכר לכל שהיה ח"ית ודאי יכול הוא לגרוד רגל הח"ית
 שנעשה צמ"סול ואין זה עובר ושוים הא דח"י העוחק
 וכו' אבל אם נשפכה דיו על השם מותר למוחקו שלא
 היתה כוונתו ללא לחקן ע"כ הרי כתבאר ונצרייתא זו
 שאלם נפקדה לרה אוח מלחיות השם ע"י שפ"כת דיו
 שיכול למוחקו ומוכ"ש זו שנעשית צחללה צמ"סול וכו'
 עכ"ל. הנה מוצאר מדבריו דגם אם נכתבו צכשרות ואח"כ
 נפסלו מותר למוחקן שהרי לוד כן מוצריית' דצהכי מיידי
 (וכ"כ צמ"י צני יונה) אלא לפי שהיה קלת סגרא לומר
 דדוקא השם (צדין שבצ"ס) שכבר נחקדש השם מלוח
 לחקטו ולא כשנפסל צחללתו (כו"ש הצ"י צמ"ס הוורדכי)
 לזה כתב כי לא כן הוא אלא אדרבה ונ"ד הקצרי כשנעשה
 צחללה צמ"סול קיל עפי וצודאי מותר למוחקו • וזה צדור
 צדעת הרי"א"ס שהחיר דיצוק עב אף צכחצ צכשרות
 ואח"כ נפסל • וכן מוכה דעת הרמ"א דצכל עבין מותר
 למוחק דיצוק עב • אבל דעת הרמ"ע צכ"י ל"ו אינה כן •
 שהוא לינו מחלק בין דיצוק עב לריצוק דק • אלא שהוא
 מחלק בין נעשה צעעת כתיבה לנעשה לומר גזר האות •
 זה כראה לומרקדק צלשוטו שכחצ וז"ל אונס חלומידי הר"י
 קילון עשו מנעשה פענשים רצוח להפריד צכבין רגל הח"י
 וחקי"ף וכו' כי העם עקצרי אמרו שנהיות האותיות הן
 דנקות

ואנכי על נשמתו לעמודה דכראה לי מואחר דבלי

תיקון אין לנו יכולים להכשיר את הק"ח
 לקרות צו יהיה נאיה עעם שיהיה ואפי"ן אם רק מקפיק'
 (ע"י הקירה ד') כיון דקוף סוף נלעךך לומר או לגנוח
 את הדיעה כ"ה או לקודר את השם ודאי עדיף עפי
 לחקן ומל"ה לחקן • וכיון ישוא מלוח מותר לגרוד קלת
 מן האות ואף אם כאמר כהרמ"ע דגם צזה ח"ש אוקר
 מה"ת (כשאין התיקון בלוחו האות צעלמו) מ"יו כיון
 שהוא עובה כדי לחקן מותר • וכ"כ צמ"י צ"ת אפרים
 ק"י פ"א דאף את הפקול הוא רק מוחנת ספיקא מ"יו
 כיון דאין הכונה רק לחקן את הפקול תיקון ווקרי וצרי
 ע"ש • ומוכ"ש צדון דיון דצעידכא דקגריד הרי הוא מחקן •
 וצ"י צמ"י פ"ד דשצעות דהיכא דמוחק גופא הוא התיקון
 פטיע"י ל"י דצרי • ובכל הקהירות שהציא צעל מלא"ש כ"י
 לא מלמתי דמ"ין לכדון דיון רק מה שהציא מוכצ"ה ק"י
 קק"ט • אבל הרי הנו"ב כתב שם דמוחק ונקלת האות
 לא ה"י רק איקור דרצבן • ולכן אחר העתרת מחילה
 מעליותיו הקדושים אמ"כא מדויל יד"י מישתלם • דמואחר
 דאמר דה"י מ"לתי דרצבן אף לנו כאמר דאיכ כיוול צמר
 הנקיל • ומה גם דהא צעודי דידי' היה מותר צלי תיקון

דבוקים צעוקן דק אינן דומות זום לא לחי"ה ולא לסאר
 אותיות וכו' ולקוטע'א דמילתא כל שמעיקרא לא נכחנה
 האות כהלכה אעפ"י שאינה דומה לאות אחרת אין לך
 הספר הלורה וקלוקול התמונה גדול מזה אבל אם נכחנה
 כסוגן ואח"כ אירע זה טבעיות די זיטקא וכו' אך אם
 ידוע לנו שמחלה לא נכחנה היעצ כרלוי לא נכסיר
 אותה צביל יוקא שידע לקרוחה ולא מפני שאינה דומה
 לאות אחרת אלא נסקול וכאשר אינה ח"ה ואינה ה"ה
 וכו' ואם הדבוק מעכב בכל שהוא גם ההפדה נסכין
 פוסלת שהרי היא חקיקה בחוך האות וכו' ולקופר נמלך
 שכל לתקן באזכרות זה הדבוק דמעיקרא מלמדן אוחו
 שאין דרך להעלע מכל המנוכוח אלא בגרידה הרגל
 הסעעלי כלו מועטה למעלה שעי"ז הרי הוא מוחק את
 הח"ה או מה שאינו ה"ה עתהלה ועד סוף ולא הגיע
 לעולם אותה התמונה הנמחקה לחי"ה ה"ה לא נכח'נה
 ולא בגרידה והוא היקון כסוגן וכו' עכ"ל . הנה ענאר
 מדבריו באר היעב שאם הדבוק נעשה נעשה כחינה
 אפי' הוא דבוק דק הוא עתיר לגרדו מועטה למעלה .
 ובכרון זה הריא"ס לחומרא וסרע"ע לקולא (אח"כ ראיתי
 גם' שמש לרקה י"ד ק"י זי הג"ה מנן המחבר שאוכיח כן
 דעה הרע"ע) :

ואמנם

אם נדבק לאחר פנגמרה הח"ה . כראה
 דעה ראש"י אם הוא דבוק געור אסור
 לגרדו . וזה נראה מנ"מ ח"ל אבל אם נכחנו האזכרות
 כסוגן ואח"כ נפסלו דבוק הדיו מן הרגל לגב וכו' אחרי
 שבר נקרא שם ה"ה עלי' בכל אופן שיהי' אין לנו אלא
 דברי הריא"ס כי הוי"בו להזתר מלוד באותיות השם
 מנגוע בקלהו וכו' עכ"ל . זמה שכתב בכל אופן שיהיה
 נראה דבא להורות בין שהוא דבוק דק בין שהוא דבוק
 עב . ועוד דז"ל בחר טעמא דיד"י שהוא אפי' דבוק
 עב . ולפי מ"ש להוכיח דעת הריא"ס להכסיר דבוק
 עב גם נשענעה לאחר גמר האות שהרי למדו מנ"מ דבחי
 איירי . ילא לנו כי בעינין זה הריא"ס לקולא וסרע"ע
 לחומרא . וכלערך לומר כי מ"ם הרמ"ע אין לנו אלא
 דברי הריא"ס וכו' כוונתו בענין זה שהדיבוק נעשה לאחר
 הכחינה זום כחפוס דעת הריא"ס . ועדי"א מ"י שאפי'
 דבוק עב אנו נאמר כן . זהו לפע"ד עוכרה :

ודר"א

הנה גם' בני יונה ספק זזה בהריא"ס
 דבדבוק עב מותר לחקן אפי' נעשה לאחר
 פנגמרה האות . וכן נראה לפע"ד דמיסתבר טעמ' דהריא"ס
 ומ"ם גם' מלא"ס כלל ט' ק"ק י"ב פנרא להחמיר זזה
 עפוס דלחמ"ק וסיעה"י אם נפסל האות לאחר פנכחנה
 נכסירה לים נחיקונו מוס ח"ס ומעילא היה נחכסר כאן

בגרידה מקום הדבוק לבר ופאר הרגל אסיר לחמיק
 וכי' דלחקל אין לסמוך על סיעה הסת"ק מ"מ להחמיר
 חוססין לתך פנרא . הנה לפע"ד נראה דגם להסת"ק
 גופי' אין איסיר בגרידה הרגל מועטה למעלה . דאף דסני
 ל"י בגרידה הדבוק לבר הסת"א עיסו כל זמן שלא גרדו
 הרי הרגל פקול ואין איסיר נעתיקאו . וכן נראה
 דעה הרד"ז ח"צ ק"י חקל"ז שכתב דאם נחבר שהח"ה
 נכחנה כחיקינה ואח"כ נפסלת דבוק דק יש לקינד על
 (הסת"ק וסיעה"י) האומרים שמשפיר הרגל מן הגב כל
 שזיא ואין זה ח"ה כיון שהאות נכחנה כחיקינה נחכסר
 כאסר כתבו בעלי פנרא זו חס יותר טיב מנה שיגרוד
 כל רגל-הח"ה פנכחנה נחכסר וכו' עכ"ל . הרי כי גם
 לבעלי פנרא זאה כתב רק דיותר עוז וכו' ועיכא דס"ל
 דכס"פ גם אם עוחק את כל הרגל (מועטה למעלה) איסירי
 ליכא . ולכן דנעסקא לן כחז שם לעשות כן לגרוד כל
 הרגל ע"ס : לכן לפע"ד נשכדנך דבדבוק עב אפי' לאחר
 פנכחנה נכסירה אין לחוס כלל ומותר לגרוד כל הרגל
 וכמו שפסק גם' דכ"ז וכן הוא פשעים לשון הרע"א :

ואם

לא נדבק ממש אלא פנוע רק מעט ועדיין
 נראיה כמו ה"ה . הנה אם נעשה כן נעשה
 כחינה לדעת הרע"ע שהנחתי לעיל גם זזה מיתרין לגרוד
 ולפע"ד יש לסמוך עליו . כי הרי הרד"ז ה"ל הוכיח
 זמ"סור וסורה להחיר הסיקון גם נשענעה כן לאחר
 הכחינה . גם נחשו' שמש לרקה י"ד ק"י ל"ב נכרון ס"ת
 שהיו הרבה הא"ן כך וקלמן נפרדו וקלמן נשאר וכתב
 שאין להס"ת חקנה משום הא"ן שפסרו משים דהוי
 ח"ה ועיכא דס"ל דמשום הא"ן שעדיין דבוקה היה
 חקנה ע"י גרידה כל הרגל מועטה למעלה . וכך היבאה
 שם הסויבה מעהר"י באסלמן שכתב כן . וגם הסויבה ממנהר"י
 אנוח' צעין זה וכתב דכל זמן שאין ח"ה זלירחה
 פנחנה למעשה בקיני אין זה קדושה ויכול לגרוד ולעטה
 למעלה להס"ת כבוד שם אלדינו וכו' . גם נש"ת חנ"י
 ק"י ע"ס נדפסה השוי' עאלה הגאון מה"ל נשאר זל"ל
 וכתב שם כי חילוק זה (של הריא"ס) אינו נראה כלל
 דכ"ן דבעינן כרעס דח"ה חלוי אין חילוק בין נוגע הרבה
 לכוגע מעט קיף קיף אינו חלוי דאיכא דאיסיר דירי'
 משום שאין כאן לירח אות אין חילוק בין אם ניכר האות
 אם לא שאפי' אינו נוגע אלא בכל סת"א נשאר לירח
 האות . לכן נראה לפע"ד דעכ"פ נשענעה כן נשענה
 כחינה ודאי ניכל לסמוך על כל חני נביות המחירין .
 סוב ראיתי גם' פערי דעה שפסק ג"כ להחיר וכתב ח"ל
 וכן נראה לפע"ד כיון דסנ"י וסרע"א לא ראי' את דברי
 הרד"ז כי עדיין לא נדפס קסר זה עד שנת ת"ע וגם

דברי מוסר'ל ופס'ל' לא ראו לך אק שזכינו להכונה
 מאורו לא שזכינון מה דפשי' לסוד'ל' ומוסר'ל ופס'ל'
 נגד קפיקו של מוסר'ל אסככרני עכ"ל . ומכ"ט אהכנו
 שראינו צעז'ה גם דברי סרמ'ע ודברי הגאונים הנ"ל שנים'
 שמש לרקס ודאי כוכל לפהיר צלי סקסוק לפע'ד :

אד

אם נעשה כן לחרר הכתיבה ל"ע . וכפי הנראה
 גם צוה י' לפסוק על סוד'ל' ופס'ל' כגם
 לדעה סריא"ס ח"ן כאלן א"סור סורס . וע' צעז'ה עסר'ל'
 כסן ס' מ"ע וחמס מיל' דלא פכיחא היא פילרע כן
 דינוק דק לאחר הכתיבה ולא ירע י' לסמי' צד'ר :

ובעיקר

דברי סריא"ס עכחז דאסור לעחקו עמים
 דכל סעולס קורין אוהס ס"א חלא ספסלס
 צנגיעס לבגס . רח"תי צס' יד שאלו סכחז דעעמ'י מסיס
 דכ"ע קרי לה ס"א ח"כ עכר ספס צעלמו קרוס וכל
 סעומקו ליקס רק צס"ה דעענין כתיבה סמס נפסל ע"ס .
 ולפע"ד סמוס לומר סעעומקו לוקס . כיון דסריא"ס גופ'
 כחז ספסלס מסיס דעענין כרעז דס"א חלני . ואף
 דקורין אוהס ס"א ככר כחז סרמ'ע דסקורס אוהס ס"א
 סר"ל קירס על פה או ע"י סעעניוס צעלעז ע"ס . סגע
 צעלמ'ן סרי גס סני יודין ווח"ו על גזיחס סנסיודוריס
 דכ"ע קורין אוהן ספס וכי נלער דעעומקו לוקס . חבל
 סרד'ל' סנין דעז סריא"ס סאוקר עסוס מרליה עין .
 חלא ספסיג עליו דכיון ססוה עחקן וסרוחס רוסה ססוה
 סוזר ומחקן סו ליכז לעיחס מסיס מרליה סעין . ולפע"ד
 אי עסוס סו לא קסיז דלכתי איכז לעיחס דילמז איכז
 עאלן דחזי צעחיקה ולא חזי צעחיקו . חלא אי קסיז סו
 קסיז . מוזי סנז עסז דלכתי צמ"ס (ס"ה ס"ג) סיס
 לריך לכסוב חס ספס וכחכיון וכחז יסודס (ועעז)
 ולא נכז צו דל"ה מוחקו וכחז חס ספס וכ" . וסז
 ססס ודאי כל סעולס רוחיס סזו סס ועומד צעקוס
 סלריך לסוה סס עכ"ז עלחר סלנו יודעיס סלא כחז
 כרלזי מוסרין למחיק אוהו . ולא רחוקה סו לפע"ד לומר
 דסרי י"א"ס לא רוס כלל חס סע"ס כי צימס ססס לא
 סיחס עככז ז יודעס לכל . וגס צצ"י ס' רע"ו עניז
 מ"ס צעגהמ"י צסס רצינו סעזח סכחז יסודס וכ"ו
 וסודצריס למוריס צמ"ס (ועעיר על זה צס' כסז רחמיס)
 וי"ל דאלו סיס סריא"ס רוסה חס סע"ס סוס סרר צ' .
 ועמ"ס צס"י י"צ סק"א :

ועתה

נחנה רלפ צעז'ה חס חירע כן צעז'ה סמיה
 סכדנכו רגלי . סיס"ן צנגיטן סן צדינוק ענ .
 סן צדינוק דק . עסו :

הנה

צצ"י ס' רע"ו סניז צסס ססקי עסרל"י צס"י
 ע"צ סכחז ח"ל חס עוזר למקן ססי"ן ספסמ'ל

הקדושות כרלס דסרי וכ"ו ולס צעז'ה ססי"ן צעעום ססן
 כדצקן ח"ן כרלס עינז להקן אוהס עכ"ל . ופסטיה סעסס
 כרלס דעסיס ספסז דענומר סס לה . ונד"ע סס עניז
 צסס מוסר'ל סכחז דגס סרזס סיס"ן סיס כרלס לו
 להקן חלא סלא מללו לצו לחלוק על דברי עסרל"י .
 וצפ"ע לא כוכחז ח"מזרז חלס לא צעז'ה רצמ"ח .
 ונחשו' סרמ'ע ס' ל"ו עעז'ר להדיז דלז חס לה לחומר'
 ז"לס וצסימז דפסקז סס כחז ח"ל . ואלוס חס כל סססי"ן
 סנפסר או רוצן דצוקיס ולא נודע ח"ך ונחי דנבקי י'ס
 לפסוק לסחיר ססיקן צהן אפי' צעעום סקדס וכ"ו עכ"ל .
 וכן כרלס דעז סלרי צעלי ססו' סדברו סרזס צעלין זס .
 ולא ססו לז"לס . ולפע"ד כרלס סוכחז דעמקלז לוח כסוב
 על עקוס סגור אפי' סיס כן צעז'ה עקומוז ח"ן צוה
 עפסס ענומר . ספרי צחז דלמרי' צגמ' חבל יסרות ליס
 ל"ן צ'ס . סקסו סרלפוכיס ז"ל ספרי חס יגורר חס סיסרות
 יסו ספסקוק צלעלע סיצוס . וסירלו סלחר סגרידס
 ירמיז רוס"ך חס סלוחיות לקרנן ע' צ"י סיון רע"ע .
 ועוד כרלס קלס סוכחז דכתיבה על עקוס סגור עדיף
 עפי' סעעז'ה קילעס צדיו ע"ג דיו . מוזז דל"לס צמקי
 גי"ן דף כ' יער רצ . חסז צר יעקז דילמז לא סוז ער
 כ"ן לא קלערי רצנן סחס דעעניז זל"ו וכחז סעב"א צס"י
 ל"ג ס"ק ז' דסינו דמכמיס ס"ל דגס צסס ח' איכז מוסס
 ענומר . וסרי צמ"ס צחך סלוגסל ח"חז דרצנן לומריס
 גורר וכחז חס ספס . וגס קיו"ל צעלמז . דכוחצין חס
 ספס על מוקוס סגור (ע' צ"י ס' רע"ו) סרי דכתיבה על
 סגור עדיף עפי' סעעז'ה קילעס :

אמנו

סס"ך צס"י רע"ו ס"ק י"צ כחז דלס י'ס
 סרזס קמוס סככחזו סלא לסס קדוסה אסור
 לגורדן ולכחז צמקומן סמוז לסס קדוסה עסוס ספס
 עניער . וכפי סכרלס י"ל לו סרזר עסעעז'ה דביעין דף
 ל"ד ע"צ מללז חמרו למקן חס סס"ה צענין זס לגרור חס
 סלזכרות ולכקצן מוסר'ל לסס קוססן . ולככי מוכר סקסחי
 דל"כ צס"ד דלמז כעלן יעזל דלז כר' יסודס . וסרי
 לדעז סס"ך סכחז סס דעעום סככחזו סלא לסס קדוסה
 מוסרין לעחקן לגורך סיקין . ח"כ לסוס סך ס"ר דלז
 ידע מוסס ענומר כרנן נמי לא חסיז . דסז איכז
 סקכז צגרידס וכתיבה מוסר'ל . ועלס צדעתי לומר כי
 כתיבה על עקוס סגור גרע עפי' סעעז'ה קילעס ולכן
 גס לפי סס"ד ידע דככל סס"ה ח' אפסר לגרור סלזכרות
 ולכחז צמקומן עסוס דסרי ענומר . רק צעעז'ה קילעס
 לא סו סגור דל"כ מוסס ענומר וססרנן סוז סחידס לו
 ז"לס ולח"כ מלחזי סכן כחז צס' צני יונס . חלא דקוני'
 דביעין דף כ' כרלס צסי"ן וכמ"ל . ובס' צני יונס
 סרניס

ולא מפני ריח שבין פרישה לפרשה. ולהרחיב את הכתב כדי שיצאו הפרשיות נכונות בין להרמזים בין להראשם אספר דבאמת מותר:

יב"ב נפי מלאכה שמים סוף כלל צ' עניא קושיא שכולאה בהשיצה להגאון החסיד עם' כחן דלעני זל"ל על הא דליחא בצ"ע דיעשה חוהן אליבא דכ"ע. והרי לא היעיל עידי. ספרי אין חנו יודעים מקום הסתוהות והקדושות אלא מן הרמזים והיא ראה חוסן בספר בן אשר כמ"ס צפ"ח וזל"ל ק"ה ולפי שיטתו בלורחן ספט סז פתוחה חו סתוה. ואם מלא מקום שהיתה שעה שלמה פנויה חזנה לפתיחה. והרי להראש"ס היא סתוה. וכן להיפוך אם מלא מקום שהשיטה כלה בסוף ושיטה שחש"מ מהחלה בהמלע חשנה לסתוה. ולהראש"ס הרי היא פתוחה. וא"כ איך נעשה חליבא דכ"ע והרי אספר שבנקים אשר להרמזים היא סתוה להראש"ס היא פתוחה. וכן בהיפוך. במקום אשר להרמזים היא פתוחה להראש"ס היא סתוה. ולא היעיל עידי. ולכן כחז דאין צדיקו אלא לליה להרמזים ולסוף עליו ואין לירך להרמזים ולקבלה האוהיותו בשביל זה וגם אין ללמס שיעור הריח שבין פרישה. א"ד הגאון ס"ל. ובעל מלא"ס כ"י חשב לרפ"ה זה על נקלה. וכחז דלאו קישיא היא דמי הניד לנו שבספר בן אשר חרמו להסיב חוסן שהיך לעשות סתוה שאינה אלא לרעה הרמזים אי שחדען חוסן שהולך לעשות פתוחה שאינה אלא לרעה הרמזים. דלמא בכל מקום פתוחה חרמו לי שז"ו כדי ע' אוהיות נקוף השיטה. וכל סתוה נודעה לי במקום שיהי ריח כדי ע' אוהיות ולכתוב עוד הינה אחת. והלא זה עכ"פ צדך האספר אף שאינה ודאי וצמילא אם נעשה ספ"ס באופן שהן כשרות לכ"ע עכ"פ לא נוכל לומר פרשה זו סקולה ודאי למד מ"ד ומא"כ אם נעשה ספ"ס הפסולה ודאי להראש"ס או להרמזים. ולפע"ד אין תירוק זה מעלה חרוכה. והגאון ז"ל הכי קא קשיא לי. דרך עשל. בהגיע הסופר לכה"צ יו"ם אח"ד והוא רואה שאם יכתוב כדרכו חלה לו השיטה בהינה אח"ד. וילערך להניח שיטה שלמה פנויה לעשות פתוחה לרעה הרמזים עם שהיא סתוה לרעה הראש"ס. ובכדי ללאת גם לרעה הראש"ס. הנה או שילערך להרמזים קלה האוהיות כדי לכתוב הינה אח"ד בהחלת השיטה של אחריה. או שילערך מהחלה קודם שיתחיל לכתוב את הס"ס לנסיח בהינה על חזם דף יחריך או יקלר את השיטה עד אשר יבאו ספ"ס חליבא דכ"ע כמ"ס הני. וכן ילערך לעשות לפני כתוב כל דף שבס"ס אשר יש בו סוף והיא באמת עמוד קסם עמוד. וגם ילערך להחריך או לקלר את השיטה עם

הרבים גם כזה וכחז דהיינו דוקא לענין קידוש הסם שאין זה כאלו לקדם בהעברה קולאס ויוהר טוב לעמוק ולכתוב מחדש לסם קדושה. והנה הדבר דחוק בלישנא וספטיה עשמה דתחומה כחות הכתיבה אחת עלה וכרעה חוג"א וטוב כחז סס בפי' בני יוכה מה שגראה לו לאמה דענוב' דגיטין מיידי שהסופר נשעה כתיבתו ידע שכתוב את האזכרה הקדושה' אלא שלא קושן ובכ"ג אקור למוחקן ולכן לרצון ריחא (אך לפי מה שגרא' לפע"ד מדעה הרמזים ז"ל דבכ"ג גם הס"ס כשר א"כ ליכא למימר הכי. אבל י"ל דהרמזים ס"ל דגם צטלה ידע. נשעה כתיבתו שהן שמה קדושות מ"מ אקירין צמחה ודלא כס"ד א"כ א"ש צפטיה ונע"מ צמ"י י"צ קק"א) וא"כ ליכא ראי' כלל לרעה הס"ד שיהי נכתיב על מקום הנדד וסוס מנימר ועכ"ס דאם רק עקלה חוה על הגרד כגון צרגלי שהיין ודאי אין לנו טוס ראי' להסיר כזה משום מנומר. ואחרונה לכאורה יש הוכחה להחיר: מהא דאמרי' אצל יתרוה ליה לן כה וכמ"ל. ומאחר שגם מהרא"י לא כחזו בהחלט להסיר. ומסרמ"פ כ' שהיה גראה לו דפרי. וכן כראה דעה בעלי ס"ע שלא הניאו חומרה זה. ומדברי הרמ"ע ושארי בעלי הסו"ג י"כ מוכח להדיא דס"ל להסיר. ע"כ כראה לפע"ד כי הסיווך עליהם להקל בחיקון הס"ס שלא להסירכו גיחה. לא הספ"ד (ע' הספ"ד ח"א-ס"י קכ"ה):

הקידה טו'

בענין צורות פתוחות ופתומות שנחלקו דרמב"ם והרא"ש. אם צריכין להקדק ליבאת ידי שניהם. או לא:

הב"י נפי ערה לאחר שזיאר השיטה כ' וזל וירח שמים ילא את בולם ויעשה וכו' (כמ"ס נפטיס ס"י ע"ו ס"א) וכן מלאחי כתוב צביחור. א' לעשרין חניב ז"ל סנדע לן סקיפר א' מונחה שיהי סופר עפ"י סרז הגדול החסיד הס"ר ילחק קאמאנגון ז"ל היה טסג לעשות כן ואעפ"י שדבר זה קשה לבין שהעיד ילא לו כן כ"ל שאם בהחלה יכתוב דף א' וישער. כמס דסין ילערך לכה"צ ס"ה מלוחו כתב יוכל לשעה מקום הסרשיח ויקלר שיעור חורך הסעות או יאריכס עעט עד שילאו הסרשיח מכוונות בענין זה עכ"ל. ובצ"ע כתב. קסס וירח שמים ילא את בולם ויעשה וכו'. ולא זכר את החתובלה לשער מקום הסרשיח ויקלר או יחריך את השיטה (ובאמת שהיא מליכה גי'ולה) ול"ל דסעך עלתו על מה שכתב כבר נפי' רע"ב ל' לא ימנע הכתב עמ"ג ריח שלטעה ולקעלה

עם שאינו ראוי לעשות לכתחלה. ועל זה קט"י ל"י לסגוף ז"ל מה שועילו לנו עליהם חלו. יגענו ולא הוכח לנו. וכל סעודה שטירחנו (ד"מ) לכתוב חיבת אח"ד (וכדומה) צחלת השיטה. כדי לעשות פחותה גם לדעת סר"א"ט. סרי יכל להיות כי נחפך הוא שגזר פסקנו את הס"ח לדעת הר"א"ט. שהרי מי שגיד לנו שיש כאלו עוקים פחותה. סרמז"ס אשר העיד שכן דחה בקסר זן אשר. וטעם הים כחזו גם חיבת אח"ד צקיף שיטה ותחת" שיטה פנייה. ולכן סרמז"ס לפי שיטתו אשר שיט כאלו פחותה. אצל לסר"א"ט יש כאלו פחותה וא"כ לאחר כל ההחממות פסקנו את הס"ח לדעתו ש"ס הים ככתב חיבת אח"ד צקיף שיטה ותחת" שיטה פני" הים כסר. וצוה שכתבו חיבת אח"ד צחלת שיטה פסקנו אותו. וכן לענין סקרומוה. ד"מ אם יגיע לכתוב ואתה מסופנו עקב ורואה כי צוה חכלה לו השיטה. וילערך לסתחיל אל האשמה אשר צאמלע שיטה שחתה" וזה שפיה לסרמז"ס קחומה. ולהר"א"ט פחותה. הנה אם יתחכם לטובה כדי לעשות קחומה אליצא דכ"ע יוכל להיות כי צוה יפסיל את הס"ח לדעת הר"א"ט. כי שמה גם צק' זן אשר הים כחזו חיבת עקב צקיף שיטה ובאמלע שיטה צחתה" אל האשמה אשר. והרמז"ס לשיטה" השנה לקחומה. ולהר"א"ט הרי היא פחותה: **ג** החידוש שבני שכתב גם צק' מלא"ט מוילאל נדמה (ונל"א"ס נ"כ אינו נראה וכמ"ס צק' אכיה דיוכס) גם מה שציא שס נוט"ה וי"ס רבי"ס צסס הרב מוסר"י רוחי ז"ל שכתב דלא פליגי סרמז"ס והר"א"ט אלא צלורה הפרסיות אצל צעקומה סתימה וקחומה סתימס קוים ומכיוונים לעשות כקסר זן אשר. לפי"ד אינו מוזן. דהא מילח סנחלקו צלורה מוילאל לא נוכל ליער דסוים סס צעקומה"ס. כי העדות אשר העיד סרמז"ס על ספר זן אשר. לשיטה" העיד. אצל לא יועיל עדותו לשיטה הר"א"ט. וכמ"ס הגאון עהר"א ז"ל:

עוד מקום לעשות פחותה או קחומה אליצא דכ"ע. כיכל ליער כי אך עקרה הוא. ועתה הנה הסופר אשר יקרה לו עקרה כזה כנין צמל סאמרו סיגיע לו לכתוב חיבת אח"ד צקיף השיטה. ויודע הוא סרמז"ס כתב שראה צקסר זן אשר כי פרסה יתי רקיע היא פחותה. ויש כאלו סרי לדוים. אולי ראה גם סרמז"ס פחותה שהיא אליצא דכ"ע. וא"כ אם הוא יכתוב כדרכו חיבת אח"ד צקיף השיטה ויכה שיטה פנייה להיות פחותה לדעת סרמז"ס א"כ הוא פוסל צוה את סק"ח לדעת הר"א"ט. ולכן ראוי לו לעשות אתה חחזילה שיצא חיבת אח"ד צחלת השיטה. או אולי גם גם צק' זן אשר קרה העקרה הזה שהגיע חיבת אח"ד לקיף השיטה. והנה הסופר שיטה אחת פנייה. ולכן השנה סרמז"ס לפחותה. ולהר"א"ט צאמ"ה היא קחומה. וא"כ נחפוך הוא. שאם יכתוב כדרכו כסר ויטר הס"ח גם לדעת הר"א"ט. ואם צחזולות יעשה שיצא חיבת אח"ד צחלת שיטה צאופן שיהיה פחותה גם לדעת הר"א"ט. סרי צוה הוא פוסל את הס"ח לדעת הר"א"ט כי לדעתו ז"ל כאלו קחומה. ודכות" צענין הקחומ"ו צהגיע סקופר לכתוב ואתה מסופנו עקב. והוא רואה כי צוה חכלה לו העוקס שלא יס' לו עוד עוקס להכיה סיעור קחומה ולכתוב גם חיבת א"ל. והוא יודע שהרמז"ס כתב שראה צקסר זן אשר אל האשמה אשר קחומה. ויש לפניו ספק. אם סיהת שמה קחומה אליצא דכ"ע. וא"כ אם הוא יכתוב כדרכו יוצא לו חיבת עק"ב צקיף השיטה וילערך לכתוב אל האשמה אשר צאמלע שיטה שחתה" לעשות קחומה לדעת סרמז"ס. סרי הוא פוסל צוה את הס"ח לדעת הר"א"ט כי לדעתו אין זאה קחומה אלא פחותה. ולכן לריך הוא לתחכם ולעשות קחומה גם לדעת הר"א"ט. או אולי גם צקסר זן אשר קרה העקרה הזה שהגיע חיבת עק"ב צקיף השיטה. ולהר"י צאמלע שיטה הים כחזו אל האשמה אשר. והרמז"ס לשיטה" השנה לקחומה. אצל לדעת הר"א"ט היא פחותה. וא"כ נחפוך הוא שאם יכתוב כדרכו ויעשה קחומה לדעת סרמז"ס סרי כסר גם לדעת הר"א"ט. ואם יתחכם לעשות קחומה אליצא דכ"ע הוא פוסל צוה לדעת הר"א"ט. ולכן דעה הגאון עהר"א ז"ל דבכת"ג עאמר דבין כך ובין כך לא פלגן עספיקא. סב ואל חעסה חחזולות עדיף ואל סחחכס יוחר למה חסונס. אצל דעה רבוהינו בעלי סס"ע ז"ל שיש לנו לכתב אחרי סרוב והנלו ואל כאמר סגס צקסר זן אשר קרה העקרה הזה שהיו חיבות חלו כחזוין צקיף שיטה. אלא עסחמל סיו כחזוין צרוב השיטה (וע"ד שאערו דתליין דאיסירא צרובא א"תא) וסיהת הפחותה או סקחומה צאמ"ה שיטה עלמה. ולכן גם אכחנו י'

ואשר א"י צעניי אחת ליסב כלה דעה סס"ע ויחר דברי רבוהינו ז"ל שכתבו לעשות כן אליצא דכ"ע. כי הנה כלל גדול צדינו אשר תמיד צכל מקיס סילכין לנו אחר סרוב ואחר סנול"י יוחר. והנה סיעור פחותה וסיעור קחומה מדינא לכל סיוחר הוא כשיעור ע" יודין (ואולי עוד פחות. ע" לשון סנ"י. ודעה הר"א"ט דשיעור קחומה הוא ג' אותיות. ואולי יודין) ולפי"ד דעה לכנון נקל כי צכל שיטה יש צה רוב עוקס שאם יגיע שמה סחיבה סחמרוכה ען ספרסה יסחר עוד עוקס לעשות סס פחותה או קחומה אליצא דכ"ע. ואם יקרה סיגיע חיבת סחמרוכה עד קיף שיטה או קרוב לקיף צאופן שאין סס

יש לנו לעשות כן . וזה הנראה לפעול לפי קלח דגני
בזמניו . וה' ברחמי יאיר עינינו :

חבורה יז

נוגין המנוחין שאצל פרשת וידו בנסע . איך
לעשותן :

הנה

נפנים כחצתי כאשר הורנו הגאונים בעל
טודע ביהודה ובעל בני יוכה ז"ל . אשר היכירו
בזמננו שהעיקר הוא כבעל הס' אור חיה אשר מלא כן
בספרים יקרים וקדמונים סגן אחת צריות שלפני הפרשה
ואחת צריות שלאחר הפרשה . הלא סדתי בחסד' הגאון
רבינו חיים כהן יו"ד ק"י נ' האריך לכתור שיטה זאת
והעלה לעיקר סלריכין לעשות סג' סל בנסע והפוכה
וכן סגן הראשונה של כמסאכנים וצחוד ההפקיה לא
יעשה כלל . אבל גאון א' חלק עליו סס וכחכ לחזק שיטה
האור תורה . אך הוא ז"ל ברב כחו נלחם כנגדו לקיים
אם דבריו . ואמרתו אשימה נא עיני גם אנכי החלש
לראות אם המלחמה הגדולה הזאת מלחמה ה' . והלא
כי דברי מוהר"ח בניס . על סתי יקורות . ראשית כחכ
ח"ל ותחלה נלעד להביא רא"י מנחמי דעק' סנה סי'
הבונה ד' ק"ב ע"א הכותב סתי אוחיות צין וכו' צין מנחמי
סמכות וכו' הייז ומירס רבינו האי גאון ח"ל סתי סמכות
סאינס אוחיות ידועות בכתב כגון נוכי"ן ספוכין דכתיבי
בז' ויהי בנסע הארון ברעפורס בפי' כל כתיבי עכ"ל
(רס"ג) והביאו הנ"מ פ"א עה"ל סנה וכו' הנ"מ סהרסב"ח
דחא פירס'י כנאל ספי' רס"ג עיקר ולפירושו מוכח מנחמי'
דנו"ן הסוכה היינו כתיבה עלמס של בנסע דלכ"כ הלא
סצין ס' לפי ככתב טו"ן הסוכה ח"כ אינס אוחיו' כלל
הלא ס' בעלמא והרי ססנא קקט הכותב סתי אוחיו'
מנחמי סמכותי ס"ג סהסימנים הנס אוחיו' דבעלמא אי
כינא סנו"ן סל סתינא דבנסע עלמס הסוכה ח"ס דקרי
לססימנים אוחיו' סהרי ע"כ סן אוחיו' מוסוס דסתינא
לא נקראח בנסע הלא ח"כ סנו"ן הסוכה סוי אוח' כ'
אבל אי כינא דסנו"ן עומד סס"ע ח"כ אמאי קרי לי'
אוח' הלא היא סלא כלורת טו"ן ומכ"ל דכחכב לאוח' דילמ'
סוי סינון בעלמ' וח"כ אמאי יתחייב ע"ז וליכא למיער
דס"ל דחייב כתי על סינון חסי' אינו אוח' ח"כ הו"ל
למינתי הכותב סתי סמכות ולא הו"ל למינתי הכותב
סתי אוחיו' מנחמי סמכות אע"כ דסנו"ן היינו כתיבי בנסע
עלמס וח"כ ח"ס דקרי לסו אוחיו' אך דסוי אוחיו' סאינו
ידועת ככתב מנחמי סגן עומכין סתי דוכתא לסימנים
וח"ס דקקט צי אוחיו' עב' סמכותי וק"ל עכ"ל :

ולפעיד

הנחה כי לפי דבריו סכ' סאס הכי נוכי"ן
עומדו' ספ"ע ומכ"ל דכחכב לאוח' דילמא סוי
סינון בעלמא וח"כ אמאי יתחייב על זה . ח"כ גם לפי
דבריו סהנוכין סכתיבי' סן עהוסכוי וחסר ע"כ נקראו
אוחיו' . ו"ע זה סכותב סאינו כותב אוחן סס בצורה
הלא בעלמא חכתי אמאי חייב עלינו . סרי סלא במוקמו
אינו הלא סימנים בעלמא . וכי בנסב סנמלא כן פנס
או פנעמיס בצורה יקרא גם בנסקיס אחר אוח' מנחמי
אוח' . וחסנה . ועוד סרי חסי' חס גם סנו"ן הסוכה
לא סיהא כחכבה וסיהא הקבלה לקרות בנסע ג"כ כך
היינו קורין סהרי סרבה יס בצורה דקריין ולא כתיבין .
והסחא כתי סהיא כתיבה כינא דכתיבין דלא כתיבה דעיה
כיון סכחנת אינו אוח' . הלא דסוי קרי ולא כתיב . ועוד
דכיון דבעקוס סהוא כותב אוחן בלמח אינו הלא סמכות
רק סכחורה נקראין אוחיות כיון סתינא אינס נקראח
בנסע ח"כ סנו"ן היא טו"ן ח"כ אך קחתי סכותב סתי
אוחיו' מנחמי סמכותי הכותב סתי סימנתי מנחמי אוחיות
סו"ל למינתי :

ורנה

הגאון מנחמי כחכ סס בסי' כ"ב ח"ל ועוד
לפי סדרת סרצ הגאון (מסרס"כ) סכ"ל סאינו
חייב כתי סימניות כ"א כסגן אוחיו' סא עכור סס
בנסכס ח"ר יוקי לא חייבו סתי אוחיו' הלא מוסוס רוסס
סגן כותבין וכו' לידע חיה צן זוג ועפרס סס בננו' רי
יעקב סרס דכח יעקב דריסא וקיסח כולה ר' יוקי היא
ולידע חיה צן זגו צודאי אינו לריכין לרסיס דוקא בלוחיו'
וכי' עכ"ל . ועל זה ססיב הגאון מנחמי' בסי' כ"ב דלא
סס לבו דאין סלכס כר' יעקב סכ"ל הלא כתיבי נקטיכין
דמוקי למנחמי' בסולט כתי ידיו ולפי"ז לה"ק אינו מנחמי'
הלא דוקא בלוחיו' דלכ"כ סוי חייב חסי' בסולט כתיבין
לחוד וכו' כסעאלו וכו' עכ"ל . והנה סתי גאונים סאלו
לא ראו חת סירוסלמי דליחא ססס עאן חכא סימנתי' ר'
יוקי . סרי לסדיח דגס אי סא דכסמאלו לאו ר' יוקי
מ"ע סך דסימנתי' ר' יוקי . וע"ס נקרבן עדה .
ומיכה כתיבה גמורה דאך כסאינו אוחיו' מנחמי' עלינו
מוסוס רוסס . ומעילא אין סוס סוכתס מדברי סרצ סאי
גאון לסכרת מנחמי' :

עורר

כי סס סרס"ג מנחמי' כי ארבה מליסכא דרצ
האי גאון מוכח כדברי סאור תורה מרדכי' נוכי"ן
ספוכה דכתיבי בצי' ויהי בנסע מנחמי' כתיבין
צין ספרסיה ולא כחוד ספרסיו' . וכ' סס סגן כחכ גם
סגאון דק' גלוגא (ומסרס"כ סס נדחק בזה מלוד) והנה
גם בנסע בני יוכה כחכ סוכתס זאה לסחור' מדברי
סרס"ג חלו :

עוד

כחז הגאון עשרה"ל ז"ל כי רבי ורשב"ל נשא סליגי . רשב"ל דאמר שהסיומים בלו לחירות שאין כאן מקומה לדידי ודאי צע"כ בני סנין הן כדעה שהיה נדון שקודם הפרש ; וצרייה טלחריס . חזל לרבי דאמר שהסיומים הם לתורה שהיא ספר נפכי עלמו לדידי בלו הסיומים בתיבה נקטע ונתיב' כעהלכני' . ואם לא קימ"ל כרבי . ורשב"ל עמ"ק כחז עס דרבי לא פליג אמקום הסיומים אלא על פעם הסיומים שהרי הוא אומר לא מן השם הוא זה וכ"כ גם הנו"ב ע"ש . ונודאי שכן הוא הפי' האייתי שאינו חולק רק על הטעם . וכן פירש עס רש"י לא זה השם של עממי הסיומי' וכי' :

והנה הגאונים העומדים צטיטת האו"ה סוקיטו וימרו עוד מלך הסבר' . שגם אם היה ספק לנו היה לנו לעטות כן לכחלה ולא להפוך הטובין שצחינו ומקפיקא . שהרי אם אינן לריבין להיות מהאפכות ואנו מפכנו חוהם פסקנו את הס"ה ואם לריבין היפוך ולא הפכנו להן לא פסקנו את הס"ה . והנוכ"ן ההפוכות שהן עיוונות צפ"ע בהוך הרייה י"פ' אם היו מיוותרות אינן שיקלין . הן נעמט כי עס פעלה צדעה הנו"ב לומר דאפי' אות גמור היותר אם אינו מקלקל לא הקריאה ולא הכוונה אלא שצומד צפ"ע אינו פוסל . הנה ערברי הרע"ע שהנחתי צק"י ס' ס"ק כ"ה לא משמע כן . וכן ערברי הרענ"ם ה"ל מזהה פ"ה הי"ד מוכח דכל יתרון פוסל . אמנם כיון שנאמת בני טינין הפוכו' אינן אותיו' ודאי מיקחבר כדעה הנו"ב דאינן פיסלין (אפי' אם היו עיונתין) וכ"כ צק"י צני יונס' ומכ"ם לפתש"ל דמוכה כן מן הירושלמי דאינן אותיות אלא דחייבין עליהן משום רופס לרי' יוקי' ולס' הסנין שבהוך התיבות לריבין היפוך ולא הפכן שכתבו דהק"ת כשר . הא ודאי שכן הוא שהרי לא כתבו הרענ"ם הוך הדברים הפוסלים את הס"ה ונחשו' רח"כ עס צק"י כ"ג הביא שהקמ"ג ס' לו גירסא צרענ"ם פרק ז' הלכה ח' הפסין הלפיסין והאותיות ההפוכות והאותיות העקומות . ולרעה עשרה"כ כוונה הרענ"ם צמ"ש אותיות ההפוכו' סייו הטובין שצחינה נקטע וכמהלכניס . והנה הרענ"ם כחז עס צה"י פ' כל הדברים האלו לא נאמרו אלא לעלות מן המוצחר ואם עינה וכו' הר"ז ס' כשר . ומ"ש שאם הטובין שבהוך התיבות אינן לריבין היפוך והפכן נפסל הק"ת ודאי שכן הוא . והגאון הכ"ל עס צק"י כ"ד חונק על זה וכ' להקל עממי טזנו"ן אינה מן השורים . צמחכ"ה אינו עובן כלל חדא דודאי היא מן השורש נקטע והוא מנורה חקרי פ"ה טיין צלי ספק . ועוד וכי ק"ד דאם אותיות הסייעות נחפרו או נהפכו כשר ח"ו לומר כן . גם ע"ש עממי שכתבםכין

אם סייעים היו חמ"ן ישרם (ואכן בלו צמ"ג ומפכין) ג"כ אינו עובן כלל להכשיר צמ"ג :
לכך לכחלה ודאי יס' לני לעטות כדעת האו"ה . ואמנם אם נמלא ס"ה שהנוכ"ן של התיבות מהפכות עקוף דברי הנו"ב נראה שלא היה פסלו . וכ"כ צק"י צני יונס' . והכי מיקחבר כיון ט"ס גה"ל דסנירי למו חכי :

יד

אגב אכתוב את שכתבתי לפעמי' צדק דמו' בני טינין ההפוכות (וכבר דברו צמ"ג המפרטי ז"ל) והוא דה"ל ויהי צמ"ג הארון ויאמר עשה פרסה ז"י עשה לה הקצ"ה סיומיות מלמעלה ולמטה לומר שאין זה מקומה וכו' וחתיא רשב"ל אומר עתידה פרסה או שהעקר מכלן והכתב צמקומה ולווח כחנה כאן כדי להפסיק צין פורענות ראשונה לפורענו' טני' וכו' . ופירש"י עתידה פרסה או שהיעקר לעתיד טיניו כל הפורעניות צמלין ולא ידאנו לפורענו' וילך הרע צמל עכ"ל . והנה הקללות שצמחנה חורה הן ל"ה וכתיב גם כל חלי וכל מכה הרי ק' (וכתבו הנופרשים דמס"ה תקנו ואלה צרכות בכל יום להגן ולהלכלל מהן) וי"ל שזו הרמז שבאו בני טינין צמיערי' ק' לומר כי עממה שצומן הזה ט"ס ק' קללות יס' לראוב' מן הפורעניות לכן ככתבה פ"שס או כאן שלא צמקומה כדי להפסיק צין פורענו' ראשונה לפורענות טני' . והן הפוכו' לומר כי עתיד הקצ"ה להפוך את הקללות לברכו' ואז העקר פרסה או מכלן ומכתב צמקומה כי לא ידאנו עוד מן הפורעניות . י"ל הרע צמל מאחני . לעוב לנו . צמחנה צמינו :

חברת יח

השחרת הרצועות של תפילין ע"י אשה . או קמן וגדול עומד ע"ג . וכן עשיית הקשרים על ידיהם . שפיר דמי או לא :

הפרטי

בא"ה סיי ל"ב ס"ק ס"ט כחז וז"ל וע"מ יראה דאין לעשות הקשר כ"ה לטמה ואין לעשותו ע"י קטן וכו' עכ"ל . ונסי' ל"ט סק"ו כחז ח"ל צק"י ל"ג ס"ד השמחה הנחיס כשר דיעבר ע"י עבויס וה"ה רלועות השחרתן ע"י אשה כשר דלאו מכלל תיקון עשייתן הוה חזל קטן כחזנו עס דנעי לטמה וקשר של דל"ה ואף של יד (אפטר ל"ל י"ד) יראה דאין לעשותו אשה דנמי בכלל כתיבה הוה ע' חוס' קנה ס"ה ח' ועמ"ש צמ"ג עמ עכ"ל . הנה נראה דלא צריכא ל"י באתה שטחם את הקשרים אם פקוליס או לא . וכחז רק יראה דאין

לשבת צמי' כ"א סק"ג) ולספרי' י"ד ודל"ה ספרט"ש
 דין ספ"ן יש להם ועי"ל דים לספול כל הקון סל"ה
 ע"י נשים ול"ע עכ"ל (וכ"כ עוד בכלל כ' סק"ג ולעתיק
 לסונו לקון ח"ה) ולספ"ד ודאי אין לנו לר"ח דברי
 הפוסקים שכתבו דהשחרת הרלוועה אין צו אלא עקום
 לסונו (ונס' צוה מספ"ק נס' השרועה וע' צהנ"ח
 מייחובי) אצל עקום כל סיסטו נקטירה וכו' ליכא וכפר
 ע"י נשים . ולי קטיח הא יש צוה דל"ה ויר"ד . סנה אי
 קטיח יוחר יש לנו לר"ח דברי הספרי' העוסקים וכו' וכו'
 דנאמה דהכך קטרים לאו בכלל כתיבס הן (וכמס"ל)
 עלר"ח דברי הפוסקים הראשונים המצוררים דהשחרתן
 כשר ע"י נשים . וחצייתו שהוא צא להוכיח מדברי הספרי'
 לפסול סמ"ח הרלוועה ע"י נשים . והספרי' נצמנו כתב
 סס דכפר ועשועיה לטונו חפ"י לכתלה (ספרי' כחז וקטר
 וכו' אין לעסוחו חסה . ועשוע דהשחרת יכילה לעסוח חק
 לכתלה . וכן מוכח מדברי סבנענלות ס"י ל"ב שאזיה
 ח"ה לקמן) וכדעה הפוסקים . ומכ"ס דלא לפסול
 זריענד :

דנע

הרי עיבוד הרלוועה לכ"ע צמי' לשמה
 כע"ס הרמב"ם (ועמ"ס צמי' כ"ג סק"ח) ולפי
 צעל מלא"ס ילערכו ג"כ עיבוד ע"י מי סיסטו נקטירה
 דוקא . וכנראה הוא בעלזו כ"י לא יאמר זאת . והנה
 הרמב"ם לא כתב אלא דרלוועה סחו רוח הלי"ע . ובשלמא
 לענין לשמה אפשר לומר דסוף עלמו כי כדע עמ"ס דלריכין
 עיבוד לסעה . וכיון דלריכין להיות סחורות ח"כ הסחרות
 בכלל העיבוד הוא ולריך להיות לשמה . אצל אי ק"ד
 דצמי' מי סיסטו נקטירה ודאי דהו"ל לפרש כמו שהוא מפרש
 בעש"ה הנחיס דנע"י מי סיסטו נקטירה . ואררבה מדכחז
 דלריכין עיבוד לשמה מוכח דלשמה הוא דצמי' ולא מי
 סיסטו נקטירה . לכן לפע"ד יש לתקל בהשחרת הרלוועה
 ע"י אשה לשמה וכמשועה הפוסקים :

דריעני

השחרת ע"י קטן וגדול עומד ע"ג ואומר
 לו שיעשה לשמה . הנה צמחודורא קעא
 כחצתי להחיר . ונס' עלא"ס כלל כ' חכמה סע"ף ב'
 כחז ח"ל ולריך סיסחירס לשמה סכשר לכתיבה סתו"ע
 ע"כ אין להחיר נקטן חפ"י גדול עומד ע"ג ודלא כע"ס
 נקט"ס וע' צינה עכ"ל . וצנינה כחז סס ח"ל זה סשוט
 לענ"ד דלא ענטי' לנ"ס בכלל אי צינה ס"ק יו"ד דגס
 נשים פסולות להשחרת הרלוועה עוסוס דים לו דין כתיבה
 סתו"ע ומעילא נשים דליתניהו נקטירה ליחיהו בכתיבה
 וכעה מלאחי צהשו' רב"ז ח"א (ברב"ז סלפני הוא צח"ג)
 ס' קב"ג כחז ג"כ סכרל זו ע"ס מעילא דגס קטן פסיל
 כי היכי דסקול לסאר עיני עוסוס שאינו נקטירה וכל
 ספיקולו

דאין לעסוח וכו' . והדין עמו . דהא צמחיה דף ל"ה
 ע"כ סוקי ד"ה אלו תעילין סכרלס הוכיחו צכונה סוכמחה
 דדל"ה ויר"ד סכרלוועה ללו אוחיום גמורות הן ולא חסיני
 מן ססס . והוכחה חחה היא עקטיח דסנה דף כ"ח
 דחצני' אלא לעורן והאמר חצני ס"ן של ספ"ן סל"ע
 וכו' אלא לרלוועה והאמר ד' ילחק רלוועה סחורות הלי"ע
 וכו' ומשוע דדל"ה ויר"ד לא חסיני אוחיום . וכ"כ עוד
 צמ"ס סנה דף ס"ג דים ס"ן של ספ"ן ע"ס . אך יש
 מן הראשונים ז"ל חידלו דלכן לא תקטת אי לכטיעו והאמר
 חצני דל"ה של תעילין הלי"ע יו"ד של ספ"ן הלי"ע מקום
 דדוקא ס"ן שהיא כתיבה קיימת הוי כחורה ה' אצל דל"ה
 ויר"ד דלא הויין רק קטרים (ועשויין להספיק) לאו בכלל
 חורה ה' הן . ולס"י י"ל דגס לאו בכלל כתיבה הן וספ"ר
 דמי לעסוחן גס ע"י מי שאינו נקטירה . ועכ"ס לדעה
 סהוק' דלאו אוחיום גמורות הן ולא חסיני מן ססס ;
 ודאיחי צמי' עלאכח שונים כלל אי קע"י ד' כחז ח"ל חסה
 סקולה לכתיבה סתו"ע וכו' ע"פ חס ספחה חסה חס
 סתס"ן או ספרן וכו' או עסחה קטר סלחן פסולין וכ"כ
 סשוט דה"ס עש"ה הנחיס וכו' עכ"ל . הנה צמחודורא עמחה
 מחיניהו לחי"י . חסירס . ועש"ה הקטר . וצמח"ס לא
 דק . דחיטוי וספירה ודאי חפ"י זריענד סקול ע"י אשה
 כע"ס הרמב"ם . אצל עש"ה הקטר גס הספרי' לא כחז
 אלא יראה דאין לעסוחו חסה . ולא לפסול גס זריענד .
 ועוד יוחר חמה . סככלל כ' קע"י ה' כחז ויש לעסוח
 הקטר לשמה ולא ע"י קטן וכו' עכ"ל . הנה קיל לי קטן
 עמחה . דבקטן משוע דלא קס"ד אלא לכתלה ונאסה
 כחז דספ"ן חפ"י זריענד . וצמח"ס סכרל ספחה
 היא . כי צאסה ליכא רק סססח מופני שאינה נקטירה
 (ולא צריח כלל) אצל עוסוס לשמה ליכא דהא יש לה
 כוונה . ואלו נקטן ח"ה צ"י עוסוס חרמי . ולדינא כראה
 לפע"ד . דצמעה דרחק חס האשה עסחה הקטרים יכולי'
 להסימן ולצרך עליהן . אצל חס סקטן עש"ן (צלי עומד
 ע"ג) מאחר דצ"ס הסרוונה כחז דכל שהוא סל"ע צמי' לשמה
 יש להניח צלל צככה :

ובדין

השחרת הרלוועה ע"י אשה . כחז צמי'
 מלא"ס כלל ח' צינה ס"ק יו"ד ח"ל מנ"ס
 ספוק' ס"י ל"ג משוע לכאורה דמוחר ע"י נשים חס ססחירו
 אוחן לשמה חנכס לעכ"ר ל"ע לנעשה דהלא ספתי' צח"ח
 סס (ס"י ל"ע סק"ו) כחז דיר"ד סכרלוועה של יד (ודל"ה
 צעל ראש) רינה כס"ן דשל ראש לפסול ע"י נשים ולהסוקי'
 ססחמיריס וסכרי דנחיס סחורות ג"כ הלי"ע כמו הרלוועה
 מסחוח ססחרתן פסול ע"י נשים כי היכא דעש"ה סס"ן
 פסול על ידיון וכסנה סצ"י צמ"ק סלפני זה (העסקה)

הוא וקטן ומסוס דאיה כחוצ . ומ"ס דבנע נמי פליגי
 הפוסקים אי קימ"ל כר"ה או לא . לפע"ד העיקר הוא
 דגם הפוסקים דלא כר"ה פיינו ומסוס דבנע צעי שלוחות
 או מסוס דרצנן גזרי לפסול כחיבת החורף ע"י קטן וגדול
 ע"פ"ג ומסוס גזירם דילמא אחי למיכחצ צלי גדול ע"פ"ג
 (ואין לנו לחדש גזיר' בהשחרה הרלוועה) אך ע"ס ע"פ"ג
 אור"ח ס"י ה"ס היא צלוחה לכאורה רא"י ככונה . והיא
 דעה הרשצ"א צהצ"ו שהצ"א שם הצ"ו דדעתו לחלק בין
 חליטה לשחיטה דחליטה מוכחא מילתא עפי משחיטה ולכן
 צחיטה גס צחצ"ו וקטן לא מוכי ע"פ"ג ויליף מוכח לעלה
 ע"ס . ולפי"ז ה"ה בהשחרה הרלוועה . אמנם הן הרשצ"א
 יחד הוא צכצ"א זאה . והט"ז שכ"כ גס לדעה השאלחות.
 לא ידענא מנא לי' הא לדעה השאלחות :
 ולפע"ד דעה הרשצ"א ל"ע דהא כפי הכראם מה שלמד
 סדצר הזה לחלק ולומר דחליטה מוכח' מילת' עפי משחיטה'
 זהו מהא דאורי' . ואין חנא דלא צעי כוונה לשחיטה .
 וסרי י"ל דכוונה השאל הוא אחא דוכסיריין צעתי
 גם שוטה צאחרים רואים אותו והרי בחליטה שיטה פסון
 גם צאחרים ע"פ"ג : ולדינא כראש לפע"ד דאם קטל
 השחיר את הרלוועה וגדול עומד ע"ג ונלמדו לעשות
 לשוטה כשר אפי' לכהחלה . וצעש"יית הקשר נאחר דהרשצ"ג
 חשש לומר דהיי בכלל כחיצה אין להקל כ"א צעצ"ה דחק
 ולא כראש דיכולין לצרך עליהן :

הכנייה יח

על מה שומכים הסופרים וכן המוכרים והקונים
 שגודגין לאחז בדידהם תפילין ומזוזות ומגילת
 אסתר כמי שהן בלי שום מטפחת זאף בלי גטילת
 ידים . ולית מאן דחש לה :

הג"ה הכ"י צאור"ח ס"י קמ"ז כחצ ח"ל וכחצ הערדכי
 כל האוחז ס"ה ערוס כ"ל דה"ע צידים סהס
 חצל כטל ולא הסיה דעחו לא קפדיין ע"כ . ואספר
 טעל זה סמוכו השככזים סאוחזים ס"ה ערוס צענה
 סענגיסיים אותו להראות הכחצ לעס ומיהו מ"כ צסס ס'
 חגורה דאפי' סנווך לנטילה קאטר וכי עוד סס דלאו
 דוקא ס"ה קאטר חלא ה"ס לסאיר כחצי הקודש דאסור
 לינע צהס צלא ונעפחה ע"כ הכ"י . וכחצ ע"ז צד"ה
 ח"ל ואכי עזני צניהס ולא ראייה מנחג זה צניהס חלא
 חדרצה כזסריס צו שלא לינע צס"ה ערוס חצל צסאר
 כחצי קודש אץ כזהרין כלל לא ראייה מיני מי סהסס
 לזה צסאר ספריס ע"כ"ל . וצס"ע כחצ המנצר חקור
 לאחז ס"ה וכו' . ונראה דעחו דצסאר כ"ק ליכא איקורה
 דלא

שפ"סולו ומסוס סך טעמא לא מוכי ע"פ"ג וכי' ואפי' אם
 כסיס כשרות מ"מ אין ראי' לסקל צקטן סגדיל ע"פ"ג דהלא
 צעכץ זה לא כל הדגרים שוים וכח"ס צכלל א' צינה ס"ק
 י"צ ע"ס ע"כ דצרי הקצ"ס שרמתי עליו צככונה חמוהים
 צוחילה כצודו עכ"ל . ונענתי לו . אף כי לדינא חככי
 על משמתי אעמודה וס"ל י"ס לי שכי עמודים חקקים להטפן
 מליחס . הא' הוא שפרמ"ג צס"י ל"ג וצצ"ה ס"ק ה'
 סכחצ ח"ל ע"פ"ג ועצ"ה באן וצס"י ל"ב ס"ה"א דפור הצניהס
 כמי לריך שחורות וחל"מ י"ס לחחורי צהו כעו עוד הרלווע'
 ולריך השחרה לשמן ע"י גדול צן דעה או קטן ועומד ע"ג
 עכ"ל . והצ"ו הוא הפערי חסונס סכחצ צס"י ל"ע סקק"א
 למכין כחיצה סרמלץ ע"י חס"ו וכדוועה ח"ל וצדיכים חלו
 לא מוכי גדיל וכשר ע"פ"ג כיון שהטעם הוא דכל שיטנו
 צקסירה יטנו צכחצה עכ"ל . הא כל שהטעם מסוס
 חקרק כחיצה מוכי עומד ע"ג :

ר"ה סנכחייע צעל ונל"ס מוחסו' הרדצ"ו לפסול
 השחרה הרלוועה ע"י כסיס . סנה זהו לשון
 הרדצ"ו . ראייה צכפר חחרוועה סנכחסק צדצר זה (אם
 מוחר להשחיר את הרלוועה ע"י עכ"ס) דדילמא כיון
 דרלוועה שחירות הל"ע לריך השחרה לשעה ואקור צאינו
 יתדי וכי' ולימא חכי דעסס גדול י"ס צדצר דכיון שפוא
 לריך למשוח לורה דל"ה ברלוועה טל ראש ולורה י"ד
 צרלוועה טל יד להשלים סס שדי לריך סייסי' הכל ע"י ישראל
 כעו סעור שצחץ (היינו עוד הציה) סעיתס צו לורה סיי"ן
 סלריך מיציד לשונה כן עוד הרלוועה לריך שימור לשעה
 לפי סכוחצ צהס קדוטה וכ"ס צהלטרופה הטעס סכחצ
 סרצ ז"ל דקיימ"ל רשעוטה שחורות הל"מ הלכך אין ראוי
 להקל צדצר כלל עכ"ל . סרי כי לא חשס רק מסוס לשעה
 ולא מסוס כל סאינו צקסירה וכי' . ומחילא ע"י כסיס
 ספיר דמי : **ר"ה** עוד ואפי' אם כסיס כשרות ע"מ
 אין ראי' להקל צקטן סגדול ע"פ"ג ורעה למ"ס צכלל אי'
 צינה ס"ק י"ב וסס כחצ ח"ל ואפי' גדול עומד ע"ג ומלמדו
 (לקטן) לא מוכי חדא דלאו כל העניינים שוים צעכין
 ע"פ"ג וכח"ס חוס' צנעין דף כ"ג לגני שוטה דבחליטה לא
 עוכי ע"ס ועוד דהלא חפי' צגט אע"ג דמוכח יוחר
 דעציד לשונה כמ"ס צחוס' ח"ל אס"ה פליגי הפוסקי' אי'
 קיימ"ל כרצ הוכח או לא עיין צזה צצ"י חספ"ז ס' קכ"ב
 וכו' וע"ז אור"ח ס"י ה"ס סק"א דע"פ"ג לא עוכי וכי'
 עכ"ל . הנה מה שהצ"א חוס' געין צמחכ"ה היא ראי'
 לכחור דהא חדרצה חוס' כחצו דדוקא צשיטה לא מוכי
 צחליטה ע"פ"ג ומסוס דלא מוכחא מילתא חצל צחצ"ו וקטן
 היה מוכי גס צחליטה ע"פ"ג אע"ג דלא מוכחא מילתא ולכן
 איבעריך טעס למיפקל הרס לחליטה מסוס דלאו צר קרי'

ודלא כק' הגזרה . והרמ"א כתב וי"א דס"ה שאר כ"ק ולא נהנו כן וסו"ב להחמיר אם לא נכל ידיו וכו' . והעג"א כתב וז"ל ומיהו כתבי קודש דוקא כסכתובים אסוריה על סגור ובריו וכו' וה"כ יפה כתב רמ"א דלא ראה מימי עי' שחשט לזה דספרים נלנו אין כחובים באופן זה וכו' ומיסר צמגילה סכתוביה כריכה לריך ליזמר וכו' עכ"ל . והנה לפי דבריו גם צריעם כיון שכתב זה ס"ה אוחיות לריבין ליזמר שלא לחמס עוד צלי עטפתה . דכיון שכתבו זה ס"ה אוחיות מעטעמא אה הירידים כדליתא בעטתה וברענ"ס . אזל לפע"ד רבני סוגיא המוהים בזה וחי מוח נבנה רבס (סרמ"ח) דקמקתיד צ"י ונודחי שעדוהו נחמנה סבכל כתבי קודש לעפ"י סכתבו כהלכה כמו הפלין ומחוח ומגילה אקמר אין חושפין ליגע בהם . וגם צריעו כן הוא ענהב פקוע ומיעיניו לא ראינו מי שחשט לזה . ולריבין חנו למעטוכי כפטיי חמכסגן קל ישראל :

וראיתי

צו"צ קמא אר"ח סי' ז' . סוכיה צמיסור מלסון הרענ"ס ז"ל דהך איסורא דר' פרנך אינו רק בק"ס ולא בצאר כ"ק שהרי כתב צעעס דכל כ"ק עטמאין אה הירידים שהוא דק כדי לקיים ולהעמיד סגוריה דכ"ק יעמחו אה הסרומה . וסנה צודחי דליסכא דר' פרנך הכי עיכה מדנקע דוקא ק"ס . וצפכי כראה לפע"ד דה"ס דלא הויין רק שונה עקר דבר , כי אם כאמר עעס סגוריה דכ"ק עקום דר' פרנך חקשה קוטי' החוק' (סנה י"ד ד"ה אף הירידים וכו') דסויין עפי מ"ה . אזל להרענ"ס כיחא דכתבי קודש והירידים שנגעו בהן קייכי לתדרי וכחדא חסידי :

ואמנם

ע"ס סג"ב דהא דעייתי דר' פרנך היינו עקום דחי לאו דר"ס אפסר לא סיו נחרין כלל ועקום לתא דקפרים מלמס על ידים הנאות מחמה קמר אלא עקום דהולרכו לגור ציריד הנאות מחמה ס"ה עקום דר"ס וסיה העולם עועים כסס טיס חילוק בין ס"ה לשאר ספרים לענין ידים כך לענין טיעמא חרומה עלמח י"ס חילוק בין ס"ה לשאר ספרים ולכן לחוק הדבר שכל הספרים מוקלים אה הסרומה גורו ג"כ ציריד הנאות מחמה שאר ספרים . לפע"ד דחוק לוותר כן בדעה הרענ"ס דהא לא הניח כלל בעקום עקום הך גזרה עקום דר' פרנך . לא צמס' זצ"ס ולא צמס' ידים ולא צמס' כלים (פ' ט"ו) ואף לא צמיצורו . ועוד קשה מנ"ל להבנה' להרענ"ס ולומר דהיתה גזרה עקום דר' פרנך . ודילעא לא היתה הגזרה כלל רק עקום להעמיד ולחוק גזרה דכ"ק מעטמאין אה הסרומה (ובזה י"ס לפקפק גם על דברי סעמח"ס צפ"י קמ"ו סק"ח) :

עוד

כתב סס צו"צ דמרכסב הרענ"ס צפ"י העטתה סלחחר הגזרה דקמס ידים עזבו אה הגזרה הרלסונה דכ"ק מעטמאין אה הירידים . וקשה למה עזבו הרי י"ס זה לורך לענין שאס כגע צכ"ק לחחר נטילה ואס כאמר דצחמנה בעלו זאה קשה איך בעלו להחיר מה סכבר כאמר צמנין וצע"ב ל"ל דגס עתחלה כסגורו דכ"ק מעטמאין אה הירידים לא גזרו אלא צעגע בהן צלי נטילה וסיינו עקום דר' פרנך ודר' סרנך גופי' אינו אלא צלא נטילה וכדעס סמרדכי . ואך צמיצורו חור הרענ"ס וכתב דגס אס כגע צכ"ק לחחר סנעילה ג"כ נעמחו ידיו . ולפי"ז סוב אפסר לומר דס"ל להרענ"ס דגס צשאר כ"ק סייך דר' פרנך והא דהולרך ליון עעס עקום חיוק הגזרה דקמר עלמו סיינו לענין לחחר סנעילה ע"כ סו"ד סמב"י ע"ס . וזאו ודחי חמנה לפע"ד לומר סדברי הרענ"ס צפ"י סעטתה דמס' ידים יהיו מיוקדים על סגורה עקום דר' פרנך . שהרי סח עקטיך דבריו על מ"ס צמקי זצ"ס . ואין סס צדצריו סוס רמו לגזרה עקום דר"ס . ועוד קשה לפע"ד לומר דסגורה היתה שאס כגע צקמס ידים ככתבי קדש יפסלו אה הסרומה ואס כגע בהן לחחר נטילה לא יפסלו אה הסרומה . כי ענין סס אינו מובן להשולס וקשה סתקובל גורה כוחא . אזל סו"ל סעיד סקו מדוחיהס . וגזרה דססור סכסלו על רלסור ועל דצו ג' לוגין עיס סחובים היתה עקום דחי לא חא לא קיעה סא . ופירטי' עקום דאמרי עחי סנא סחי מסחי . ועכ"ס ציריד דליכא למיחוס שיחערו עחי סנא קודס נטילה עלחחר נטילה . ומס סקקסה סג"ב איך בעלו מס סנלסר צמנין לפע"ד לק"ע כי כל אלה ציוס אחד וצמנין אחד סיו וספיר סיה צכחס לסטט :

ורח

דבגע' עייתי עקום דר' פרנך והרענ"ס לא זכרו כלל . אולי י"ל לפע"ד . כי הנה החוק' מקסים אמחי לא מייחי עחכ"י דמס' ידים כל כתבי הקודש מעטמאין אה הירידים (וע"ס צפ"י) ונראה כי לכאורה י"ס להצין דחכא דעחכ"י דמס' זצ"ס (דעייתי ל"י סחס צמס' סנה) לא קחסיב רק הקמר והירידים (דסיינו קמס ידים) ותנא דצריית' עוקיף ידים הנאות מחמה קמר . צמחי קמיופלגי . וי"ל דבלעמא צחא קמיופלגי . חנא דעחכ"י ס"ל דירידים הנאות מחמה קמר לא נגזרס אלא צצניל גורה דקמר עלמו להעמידה על עכונה ולכן לא קחסיב לה דלא קחסיב אלא סנך טסן צמנין י"ח דבר (ועובל יוס חמרי' צגע' סעי' מכלאן) והנא צרה דקחסיב לה ס"ל סהיא גורה צמני עלמס . ולכן לא עייתי עחכ"י דמס' ידים דידיעי עעמח סהיא רק לחוק אה הגזרה דקמר . ולא מייחי רק הך חנא דקעוטיף אהנא דעחכ"י דקחסיב וקמר וסירידים

קדם . וכן מוכח נ"כ עונה שלא כחצ איקור זה רק צמ"ל
ס"ח (ס"י ה"ז) וכבר כחצתי כי גם דעה הס"ע נראה כן
ודלא כאגודה :

עוד נראה לפע"ד דמוכל לומר כי גם לשיטת החוק'
וקיעתי' דק"ל דכל גזרה דכחצי סקדס עטמאין
אה סידים היחה רק משום דר' פרכך . מ"מ יס לנו לומר
שלא לפוליא דגרי ר"ס מפסומו דמדנקט ס"ח ס"ע דבשאר
כחצי קדש ליכא איקוריא אלא דמשום לחא דק"ח גזרו
כ"י צכל כ"ק . והיינו שכחצו החוק' קל"ח עטמ"ע דלאו
דוקא ס"ח וכו' אצל משמעות גמורה ליכא . וע' לשון
הרמב"ם בפ"י המשנה סוף ע"פ ז"ס דגם הא דהיו
מלכיעין תרומה וכו' היינו שהיו מלכיעין אלל ס"ח (וכן
הוא לשון הגמ') וס"ע דנזרו על כל כ"ק משום לחא
דק"ח . וכן י"ל לשיטת החוק' וקיעתי' :

שוב ראיתי צפ"ח שב יעקב ק"י י"ח שבס הוא
וגם הרב הסואל ז"ל פניהם הקביוו דבשאר
כ"ק ליכא איקורא ע"ס . והנה צפ"ח ר' עקיבא איגר
ק"י כ"ח פקפק על מה שכתובין כמה אנשים בלחאם
מצחיהם להביא את היר על המזוזה אף כפאיכה בחיק .
והמייחסי שלא פקפק על המעשים בכל יום שאוחזין הפילין
ומזוזות ומגילה בלי עטמחה . אצל לפמ"ס יס לחס על ע"ס
סיקטו . והנה לחס לישראל וכו' (ונק"י כ"ז סק"ו כחצתי
מעט אחר להחמיר שלא להביא את היר על הסס כשאינו
מכוסה) אך צהיה שרצו תרע"א כחצ ועוד להחמיר .
מי שהוא צמל נפס ימיר לעלמו . וישא זרכס ע"ח ס'
יחצנך קמו :

והידיים דהיינו קחס ידים ולאחא אישו וקאוסקיף אף ידי
כנאוח מחמה הקפר : ש"מ דק"ל דגם סך גזרס בלח צמחין
י"ח דבר שהיה גזרס צמחי עלמה (ול"ל דאפיק חד ועי"ל
הך ע' מהרש"א זק"ף סקוני') לדידי' סולרכו לפרש עטמח
דגזרס זלח משום דר' פרכך וסקק סרמנ"ס כהנא דמחכי'
ולכן לא זכר כלל הך גזרס משום דר' פרכך :

ד"ר עוד דהרמב"ם ס"ס לו סוכה דמחכי דמחכי ליה
להו גזרס משום דר' פרכך . דהא צמק' ידים סס
צמח דאמר להס ר' יוסעפ להכעיס וסלא כחצי קדש וכו'
כחצ סס סר"ט דלא סייך לאחתי מכ"ק כיון דעטמתי
לאו משום עומחה דמח' לא היו גזריס עומחה על הספר
היו גזריס על ידיס פגעמו בצמר משום דר' פרכך ע"ס
צמ"ס (ובחוק' חגיגה דף כ"ד ע"ג) אצל להרמב"ם
א"ס צפ"סעות :

ד"ר לסרמנ"ס צפ"י העטמחיה דנעלו לגזרס קמייחא
דכ"ק עטמאין את הידיס משום דאל"כ הקסה
הא השעס עטר דבר היין . ולכן ק"ל דמאחר שבזרו
על קחס ידים לא סולרכו עוד לגזרס קמייחא . משום
דלא שכיח שיגע צכ"ק סמוך לנטילה כמ"ס החוק' בר"ס
כיון דהך וכו' . אצל צחיצורו חזר מזה משום דלקוסיא
דהיין השעה עטר איכא לכו"י כמס"ל דכיון דגזרס
דכ"ק עטמאין את הידיס לא היחה אלא כד' לחזק גזרס
קמייחא לכן צמדא מחצי לסו . וזהו שכחצו ולא עוד וכו'
בלומר בזה חזק והעמיד אס סגורה סרלסונה :

ועכ"פ לפע"ד נראה צמיר דעה הרמב"ם דאיקורא
דר' פרכך אינו רק צמ"ח ולא צמ"ח כחצי

בישועתו נשלמו החקירות . חסדיו לא ידעתי ספורות :
איחל אליו כי יחנני ויסעדני . להחל ולכלות גם חלק שני :

קסת הסופר

חלק שני

בו ימסר בעזיה

המלאות והחסרות

עפי' הספר היקר **מסורת סיג לתורה** לרבנו הרמ"ה וללהיה אשר צרף וזקק דברי רבותינו בעלי המסורה • ובהוספות ותיקונים מאת הספרים דוקרים אשר באו אחריו היה **אור תורה • מנחת שי • תיקון סופרים • ומנחת כליל :**

קדמתי הכל בעזיה ישיש על סדר המורה בסדר נכון ובכללים נאותים ונופלים • ונקיפו

מסורה קצרה ומפתח •

לנוטן ישיש נקל ללמוד ולזכור :

הפתוחות והסתומות

עפי' דעת רבינו הרמב"ם וללהיה

האותיות הגדולות והקטנות • והנקודות • ושאר דקדוקי סופרים כאשר מקובל בידינו מרבותינו בעלי המסורה :

גם השמות אשר יש מקום להסתפק בהן אם הן קודש או חול • יבוארו בו בעזיה איזה מהן קדש ואיזה מהן חול ואיזה מהן נשאר בספק וצריכין לקדשו בתנאי (כמיש בחלק ראשון סי' " ס"ז) :

מוסד עפי' הספר **מלאכת הקדש** ובהוספות בעזיה ית"ש :

בעזרת סתרי ומנני . פת יחה לחלק שני :

ראיתי כי רצני **הרמיה** ז"ל פתח לי פתחא לקמרו היקר בקלח כללי דקדוק וכחנן בלשון ארונית . וחבלה צעזים גם אנכי אחריו למלכות את דבריו . חוקיפה עליהן כהנה וכמה כפי מה שנלמד להבין את המלח ואת החקר עפ"י מהגני הלשון . ולכחונ אוחן בלתיק המורגל . ואף אם לא אלא כל ידי חונת בילור . כי איכני בקי בחכמה זאת ואך מנע אשר טעמתי מנחה צימי חרפי (כאשר הורני נהפוי מוח יאיר בהשגחה לסי קבי) בכל זאת אקוח כי יהיה צעזים לתועלת להזכרון לדעת קלח מהגני הלשון ולהבין את החקר ואת המלח אשר איכנו כמנהג הלשון :

וזה המלי . סי' הים עוזר לי :

ד כבר אמרנו כי השו"א איננה בכלל התנועות כי אין לה הברה בפני עצמה אלא שהיא מצטרפת ומשכת לתנועה אחרת . והוא בשני אופנים . לפעמים היא נמשכת לתנועה שלאחריה ונקראת שוא נע לפי שבה מתחילין בלי המבטא להתנועע כמו **בְּנֵי שְׁמַע בְּקוֹלִי** . ולפעמים היא נמשכת להתנועה שלפניה כמו **אֶבְרָם יִצְחָק** . ונקרא שוא נח לפי שבה נחה ההברה : ואותיות אה"ע לפי שהן ממוצא הגרון שהוא היותר פנימי והיותר חלוש מכל המוצאות של האותיות . ואם תהיה אות אחת מאלו בשו"א נע לכד תהי מובלעת במבטא . לכן יתחבר אלי או פתח או סגול או קמץ חטף . ונקרא חטף פתח . חטף סגול . חטף קמץ (ודיניהן כמו שאר שו"א נע . אלא שגם הנקודה שנצטרפה אלי נרגשת קצת במבטא) כמו **עֵלָה אָמַר חֲדָשִׁים** . ובשתי מקומות בתורה מצאנו חטף פתח בשאר אותיות . ויהי הארץ ההוא טוב (נחלסים צ' י"ג) וישדה מנרש עריהם (נמר כ"ס ל"ד) :

ה כל האותיות חוץ מן אותיות אה"י תמיד הן נרגשות במבטא . אף כשהן בשו"א . וכאשר הן בשו"א נח נקרא נח נראה לפי שהאות הנחה ג"כ מורגשת במבטא . כמו ה"ב והס' במלת אברם . הצי והקי במלת יצחק . ונקראת ג"כ הברה מרכבת . אבל אותיות אה"י לפעמים כשהן נחות לאחר תנועה הן נסתרות במבטא (ועל הרוב רק לאחר תנועי גדולה) כמו **קָרָא אָבִי עֵנָה בְּנֵי** . וזה נקרא נח נסתר לפי שהאות הנחה אינה מורגשת בהברה . ונקראת ג"כ הברה משוטה :

ו אופני נחותן בהסתר כך הן . האי לא תבא לנוח כ"א כאשר היא מן השורש . ואז לעולם לא תחסר (אם לא מטעם הכתום) ותוכל לנוח בהסתר

א האותיות אשר המלות מרכבות מהן הן שני מינים . שרשיות ושמטיות (והנוספות ג"כ כלולות בהן) השרשיות הן האותיות שהן היסוד ושורש המלה . והשמטיות הן המורות על איכותו . דרך משל **בְּרֵאשִׁית** . השורש הוא ראש . ובי"ת הן שמטיות . **בְּרֵא** . כל האותיות הן שרשיות . וכל שורש משרשי להיק הוא משלש אותיות (ואך מעט מרובעות) :

ב קצת אותיות מנוקדות בתנועות להורות איכות הברתן . וקצתן בלתי תנועות כי אין להן הברה בפני עצמן . ואם בכל זאת הן נרגשות במבטא . או אם הן בראש או באמצע המלה יבא תחתיהן ציון שו"א . אבל בסוף המלה לא יבא ציון שו"א כי ממילא נודע שהאות היא שואיית . כמו **בְּרֵאשִׁית** . תחת ה"ב ציון שו"א ותחת ה"י לית' . וכל תנועה עם האות (או האותיות) המתנועע על פיה להיות מרגשת במבטא נקראת הברה . ולפי מספר התנועות אשר במלה מספר הברותיה . היט **בְּרֵאשִׁית** בת שתי הברות . את בת הברה אחת . **הַשְּׁמַיִם** בת ארבע הברות :

ג עשר תנועות הן . חמש מהן תנועות גדולות . ונקראות גדולות מפני שהן נמשכות בהברתן . ונקראות ג"כ אבות . ולהן חמש תולדות . ונקראו תנועות קטנות מפני שהן נסתרות בהברתן . ואלו הן .

א קמץ גדול .	א ותולדתו פתח .	
א צירי .	—	א סגול
א ביוד חירק גדול .	—	א בלא יוד חירק קטן
א חילם .	—	א קמץ חטף
א שורק .	—	א קבוץ :

יָדָהּ בְּשׂוּיָא • זֶהוּ מַפְנֵי שְׂהוּא בְּהַפְסֵק מֵאִמֵּר בְּנִין
 בְּאַתְנַחְתָּא אוּ בְּמִן פְּסוּק • בִּי זֶהוּ מִטְבַּע הַלְשׁוֹן
 שֶׁבְהַפְסֵק מֵאִמֵּר תַּחֲלֵף הַשְּׂוּיָא בְּתַנוּעָה כְּמוֹ
 וְיִשְׁמְרוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כִּי מִסָּא לִיָּא סִיָּא) אֲבָל בְּעָרִים
 וְיִשְׁמְרוּ (מִן לִיָּא לִיָּא) וְהַמַּעַס הוּא כְּרִי לְהַנּוּחַת
 הַעֲמֻדָה וְהַפְסֵקָה כִּי כָל הַמִּשְׁךְ קוֹל מִזְרָה הַפְסֵק
 (זֶכֶר לְדַבֵּר בְּמִשְׁךְ הַיּוֹבֵל הַמָּה יַעֲלוּ בְּהַר)
 וְהַמַּעַס זֶה תַּחֲלֵף גַּם לַפְעָמִים תֵּיב בְּתֵיב בְּהַפְסֵק
 מֵאִמֵּר כְּמוֹ מִן אִמֵּר אִמֵּר • וְיִשְׁמְרוּ וְיִשְׁמְרוּ :

ל כל תנועה גדולה מאחר שהברתה נמשכת
 היא מושבת אחרי אחת מאותיות אהוי והוא
 לעולם נח נסתר • לפעמים בא האות שהוא בפועל
 במכתב (במיש בסעיפים הקודמים) ולפעמים אינו
 בא במכתב להדיא • ומים אעפ"י שאינו כתוב הרי
 הוא ככתב הקריאה כאלו היה כתוב • הדרך משל
 קרא קורין כאלו היה כתוב קרא • הכיית יש לה
 נח נסתר ככה ולא בפועל • והדייש יש לה נח
 נסתר בפועל ממש • ונבאר פה בעזיה אופני
 המשכתן :

יא המין מושך אחריו א' או ה' • האי לא תבא
 בפועל כ"א כאשר היא מן השורש (ואו דרי
 היא באה גם לאחר שאר תנועה במיש בסעי' ו)
 אבל הדי לפעמים תבא בפועל בסוף התיבה גם
 כשאינה לצורך כמו וְיִשְׁמְרוּ וְיִשְׁמְרוּ (וע"ל סעי' יז) :

יב הצירי מושך אחריו וי' • לפעמים תבא
 בפועל ולפעמים לא תבא • ולא ראיתי בספרי
 המדכדכים שיתנו כללים בזה • אך זאת ראיתי
 שכתבו בהיות כי לפעמי תמורת הירק קמן (שדוא
 תיק) תבא צירי לתשלום דגש • היס השמרו היא
 בחירק קמן והשיין שלאחריו בדגש חזק כמשמט
 (ע"ל סעי' כ"א) הגה במשקל הזה בתיבה אשר
 האות הזה אינו ראוי לדגש (ע"ל סעי' י"ט) תחלף
 החירק בצירי כמו הקלצו • וכן במשקל תפגד
 נאמר תפגל • מפגד • מערב • הגה לאחר צירי
 כזה בין שהוא רק תמורת תיק לא תבא אחריו
 הוי' בפועל • ויותר מזה לא מצאתי בספריהם •
 ולאחר הבחינה לפעיד לא תבא וי' לאחר צירי
 כ"א באופנים אלו • א) אם האות הראשון מן
 השורש הוא וי' ותבא לפניו את השמוש בצירי
 והאות שלאחריו (שדוא אות השני מן השורש)
 הוא בחירק או בצירי שהוא מבנין הפעיל או תבא
 הוי'

בהסתר לאחר כל החמש תיג • כמו קראשית
 היא נחה לאחר צירי • קרא לאחר קמץ • ראשון
 לאחר חירק • תאכל לאחר חולם קרוי לאחר
 שורק • ולפעמים תנוח בהסתר גם • לאחר סגול
 כמו פלא • ולפעמים גם לאחר פתח כמו
 קלאקתו (ששרשו לאך) ולפעמים תבא גם לאחר
 נח נסתר אחר כמו והכל הקיבא גם הוא • הוא
 ברוך ה' • וזאת רק בסוף התיבה אבל באמצע
 תיבה לא תבא כזאת רק על המעט כמו תבואתה
 לראש יוסף • ומצאנו שתבא לנוח גם לאחר נח
 נראה כמו וקרא • קמא • ובכל אלה הוא רק יען
 שהוא מן השורש • אבל דין נח נראה אינו נהג
 באליף • ומה שנמצא נאקד בקדש • שהאליף בעיב
 היא כמו נח נראה מדלית שלאחריה דנושה
 (ובדלקתו סעיף כ) זהו דלא כמנהג הלשון אלא
 מטעם כמס :

ך הדי לא תנוח רק לאחר קמץ • צירי • חולם •
 וסגול • ואך בסוף התיבה כמו קנה מנהג
 פדעה עשה • אבל באמצע תיבה לעולם לא תנוח •
 ואם היא משורש התיבה • וצריך לבא אחריה אות
 שמושית או תחלף ותבא וי' תמורתה כמו מן
 עשה • כשמדבר לנוכה אומר עשית לא עשית •
 ולפעמים היא נח נראה בסוף התיבה ואז צריכה
 שיבא בתוכה מפיס כמו קה לה (ושם פדהצור הוא
 שלא כמנהג הלשון • ועמיש אייה בפי בחקתי
 כמו מיג בתיבת קהצמה) :

ד הדי לא תנוח בהסתר רק לאחר חולם ושורק
 כמו קמץ אורי • אבל לאדר קמץ צירי וחירק
 היא נח נראה כמו תתאו • אגיו • עילו :

ז הדי לא תנוח בהסתר כ"א אחר צירי וחירק
 כמו קני קני אבל לאחר שאר התנועות היא
 נח נראה כמו אצרוקי • הוי • גלי • ואך כשהיא באה
 לסימן הרבוי או תנוח גם לאחר קמין באופן שתבא
 אחריו וי' נח נראה כמו קני קני • וכן תנוח בהסתר
 לאחר סגול כשהיא לסימן הרבוי כמו תסגינה
 אלמתיבם ותשתחוו • וכמו אבותיך • ידית • דקריך •
 ובל זאת רק בלשון רבים אבל בלשון יחיד כתיב
 ידך וכדומה כלא וי' ומה שהדלת בסגול ולא

מתירה

היוד בפועל לאתר אות השמש שהוא בצירי כדי שלא תחסר מן השורש כמו היטב איטיב (שרשו יטב) היעקב שרשו ינק) וכדומה . אבל בבנין הקל אינו כן והוא בעתד כתיב אלה מלך וכדומה החסיה היוד . ונראה לפעיד מעמי דמלתא . לפי שבנין הפעיל מורה על כבודת הפעולה והוא פועל יוצא לשני ולשלישי לכן אינו מן הראוי שיחסר בו מן השורש . אבל בבנין הקל לא איכפת לן אם יחסר מן השורש . וכן נמי בבנין הפעיל שהאית השני מן השורש הוא בחירק גדול יוד לאחריו לסימן הבנין . ולפעמים תנקד האות הוה בצירי . והוא כאשר תבא בראש התיבה ויו המהפכת את העתיד לעבר או לעולם תשתנה החירק לצירי כמו מן בקביל נאמר בקביל . ולפעמים גם באופן אחר כמו היטב איטיב . המיית של איטיב בחירק גדול (יוד שלאחריו סימן הבנין) והמיית של היטב בצירי . וכן בקבילי אלי (וילך ליא בית)

ההיא בחירק גדול . ואת כל העדה הקהל (לו סי' ג) ההיא בצירי . וכדומה . הנה צירי . כנה אף שהוא במקום חירק גדול מימ לא תבא היוד לאחריו דבין שאינה מנוקד השורש לא איכפת לן בהעדרה . (ב) אם אות השני מן השורש הוא יוד והאית הראשון כשיבא בנסמך או בבנין הוא בצירי או לעולם תבא היוד לאחריו כמו מן בית בית מן עין עין וכדומה . (ג) יוד הבאה תמורת היא השורש כמיש בסעיף ז' לא תחסר אתר צירי כמו נגלית ציית העלית וכדומה . (ד) יוד הבאה לסימן הרביעי גיב (עפי הרוב) לא תחסר לאתר צירי כמו ראשיכם שבמיכם וכדומה : ודע כי בכל צירי אשר לא אמסור לך שהוא מלא סתמו בפירושו שהוא חסר כי כן הוא עפי הרוב : ובתיבה אשר בה צירי גם חירק ואמסור לך סתם מלא יוד תדע שהבונה היא דמלא יוד לבתרי החירק ולא לבתרי הצירי . (אם לא כשהחירק הוא חירק קמן או תנועה קלה כדלקמן סעיף כיה) :

י' החירק הגדול גיב מושך אחריו יוד . י' במעט מקומות תחסר בכתביומסר איה במקומותיהם : י' החולם מושך אחריו ו' . לפעמים היא באה בפועל ולפעמים היא נעלמה . וגם כות לא

מצאתי כללים מתי תבא וכפי הנראה תבא באומנים אלו . (א) כשאות הראשון מן השורש הוא יוד וכאשר יבא אות השמש לפניו תשתנה לפעמים היוד לוי' (דהיינו בבנין הפעיל) והאות השמש מנוקד בחולם או לא תחסר היוד כמו תוצא . הוליד . נולד . מועד . נודע . וכדומה אבל היוד השרשית בעצמה אם הוא בחולם . דהיינו בבנין הקל ברוב פעמים תחסר היוד כמו יצא ידע . וכדומה . ואך אם הוא מבנין הפעיל עפי הרוב תבא היוד כמו יוציא יוליד וכדומה (דהיינו לפי שהיוד באלו הוא תמורת היוד השרשית) : (ב) אם האות האמצעי מן השורש הוא וי' בשורק כמו עוף סור וכדומה . או גם כשידי האות שלפניו בחולם גיב לא תחסר היוד כמו ועוף יעופה . סורר . וכדומה . ומכיש אם היוד גם בשורש היא לחולם כמו אור יום אות וכדומה שלא יחסרון ויין אלו : ומתי לא תבא היוד בפועל לאתר חולם . הנה בזה נתנו איזה כללים אבל אינם בטוחים . ונקיטנא מיני תרתי . (א) כאשר תבא אתר החולם או הי' (בתנועה) כמו פהן רא'ה וכדומה . (ב) כאשר האות הוה אשר הוא בחולם הוא בעצמו וי' או לא תבא לאחריו וי' שניה כמו מצית וכדומה . ובעזיה אמסור לך בכל חולם איהו חסר ואיהו מלא :

מ' השורק גיב מושך אחריו וי' . ועפי הרוב תבא בפועל והיא תמונתה וי' עם נקודה בתוכה . אמנם כאשר גורה החכמה העליונה יתיש שתהא התיבה חסרה וי' או מנוקד האות בקבוץ (כי בנקודה גרדא היו יכולין למעות שהוא דגש) והיא תנועה גדולה ממש כמו העטפים ללבן . ייטבו המלאכים . שבעת הי' . וכן בשם יהושע . בעיב הקבוץ שתחת השין הוא כמו שורק (עיל סעי' כיו) :

מ' תנועה האהרונה שבתובה (הי' מן הקמץ שיבואר איה בסעיף שאתר זה) לעולם כתיב לאתרי' אות הנח (ולכן בכל מקום שנמסר על איזה תיבה מלא לא צריכא אלא לאמצעותה) דהיינו לאתר צירי וכן לאתר סגול תולדתו אם התיבה בלשון יחיד תבא אי או הי' כפי שורשה . ואם

זה נוהג גם במים המשמשת לפני יידי שואית (אף שהמים המשמשת עיקרה חירק קטן) כמו לא יסור שבט מיהודה וכדומה (ואם האות הראשון של התיב אינה יידי רק אות אחרת שואית או תתחלק השו"א גם בתנועה אחרת . ואין כאן מקומו . וע"ל סעיף ביד) :

יג שני מיני דגש יש . דגש חזק ודגש קל . דגש חזק הוא שמחוק דרבה הברת האות עד שמחוק ההברה מורגש כאלו היא כפולה במבטא . ד"מ אָפָה דומה במבטא כאלו היא כתוב אממה בשתי מין הראשונה נח נראה והשני בקמץ . וכן אם האות שהוא בדגש חזק הוא בשו"א כמו הַמֶּלֶךְ דומה ג"כ במבטא כאלו היא כתוב בשתי מין הַמֶּלֶךְ . הראשונה נח נראה והשני בשו"א נע . וכל האותיות מוכשרות לקבל דגש חזק חוץ מאותיות אההעיד שאינן מקבלין שום דגש (בספר יצירה אתא בג"ד בפרי"ת כפולים . ודרי"ש הוא רק על המקט . ועי' צה"ת תיבת השמות אות ט"ו) :

כ ודגש קל אינו בא כ"א באותיות בג"ד כפית (שהן מוכשרות בין לדגש חזק בין לדגש קל) ופעולתו אינה רק להשלים קצת מה הברת האות בתחלת ההברה דהיינו בראש התיבה כמו בְּרֵאשִׁית בָּרָא . או באמצע תיבה לאחר נח נראה (כי שם ג"כ התחלת הברה) כמו וַיִּבְרָא נֶמְצְרָא אבל לאחר שו"א נע לא יבא כמו בְּתֵיבָה הַמִּים . התי' שלאחר השו"א נע רפויה היא וכדומה (ואך מלות שְׁתֵּי שְׁתֵּים יוצאין מן הכלל) וכן לא יבא לאחר נח נסתר כמו ויתן אֱתָם וכדומה . ואפי' לאחר נח נסתר שבסוף התיבה שלפניו לא יבא אם התיבות מחוברות ע"י הנגינה כמו פְּנֵי תְּהוֹם (ויש בזה כמה תנאים ואבטיל) :

כא כל אות שהוא בתנועה גדולה מאחר שנמשך בהברתו ומושך אחריו כבת אחת נ"א תיבת אה"י והוא לעולם נח נסתר (כמיש בסעיף י"ג) לכן לא יתכן להיות שיבא אחריו אות אחר שיהי נרגש עמו או שיבא אחריו דגש חזק שיהי גם נח נראה . ונלמד מזה כי כל שו"א שאחר תיג היא שו"א נע נמשך להברה שלאחריה . ולהפך התנועה הקטנה כי כל אות שהוא בתנועה קטנה מאחר שמקצרין בהברתו מברח להיות אחריו

ואם הוא בלשון רבים תבא יידי (המורה על הרבוי) חוץ מן ארבעה בתורה שהן בלשון רבים וכתוב ה' בסופן . א) ויתפרו עלה תאנה (גולסים ג' ז') ב) רעה צאן עבדיך " (ויגס מ"ז ג') ג) כי מעלה גרה המה (רחם י"ד ז') . ד) כל מדוה מצרים " (כי חנול כ"ס ס') לאחר חירק " " גדול תבא " ולפעמים א"י . לאחר חולם ו' או א"י או ה"י . לאחר שורק ו' . אבל התנועות הקטנות (חוץ מן הסגול) לעולם לא יבאו בסוף כיא בנח נראה (ודין פתח ננוכה יבואר א"י בסעיף כ"ו) :

יז אך הקמץ לפעמים גם בסוף התיבה בא לבדו בלי א"י ובלי ה"י . והכללים בזה . א) אם האות הוזה שהוא בקמץ הוא מן השורש או שהוא תיבו לסימן נקבה לעולם תבא אחריו ה"י . כמו נְשִׂאֲלָה . עֲשֵׂתָה (אם לא שנמסר עליו שהוא חסר) ומבייש שאם האות האחרון מן השורש הוא א"י או ה"י שלא יחסרו לעולם כגון . בְּרָא עֲשֵׂה וכדומה . ב) אם האות הוזה שהוא בקמץ איננו מן השורש אלא שהוא לשימוש . אם הוא ה"י דסימן נקבה כגון תַּעֲשֶׂה וכדומה או לא תבא אחריו שום אות . ג) אבל אם הוא אחת מאותיות תכ"ן . כגון ת' דוֹאֲבֵלְתָּ . וכדומה . ותי' דסימן נקבה כגון בְּבוֹאֲתָה לראש יוסף . וכי' דיקף אותך וגי' דסימן נקבה כגון נְתַאֲבֵלְנָה וְתַבְלֵעֵן . וכדומה . לפעמי' תבא ה"י אחריו (והבי' והגי' כפופות) אבל ברוב פעמים לא תבא ה"י (והבי' והגי' פשוטות) ואם לא ימסר לך עליהם מסתמא חסרים הן . אך תיבת נְתַתָּה בכל התורי היא בסוף . וגם תיבת נְתַתָּה רוב פעמים כה"א ומיעוטא בלא היא (עי' וישב מ' י"ג) :

יח אותיות בוכ"ל המשמשות בראש התיבה (חוץ מן ו"י המהפכת את העתיד לעבר) עיקרן בשו"א . כמו בְּרֵאשִׁית . וְהָאָרֶץ . בְּאֶחָד . לְהַבְדִּיל . וכדומה . ובאשר התיבה ההיא תהלכה יידי שואית בין שהוא מן השורש בין שדוא שמושית . הנה כאשר יקדמו לה אחת מאותיות בוכ"ל אי אפשר שתהא ג"כ בשו"א כי לא יתכן שתהינה שתי שו"אין בראש תיבה לכן וְתַחֲלַף השו"א בחירק גדול והיידי שלאחריה נחה . ולא תחסר באופן זה לעולם . כמו בְּיַמֵּי אֲמֵרָפֶל וְיְהִי מַבְדִּיל . בְּיַדֵּי עֲשׂו . לְיִשְׁעֵתָּה קוֹיִתִי . ודין

פתיחה

כג טמה שכתבנו יובן כי כל אות שדגש בדגש לא יהיה לפניו נח נסתר (אם לא בנגינה או במתג הבא במקום נגינה כמיש) כי דגש קל לא יבא כ"א בראש התיבה או לאחר נח נראה ודגש חזק אינו בא כ"א לאחר תיק (או לאחר תיג בנגינה או במתג הבא במקום נגינה) ואך שלשה בתורה יוצאין מן הכלל (א) ויהיו שניהם ערוגים (בראשית ב' כ"ה) (ב) שמעתי את תלונת (בשלח מ"ז י"ב) (ג) ותכל תלונתם (קרח י"ז כ"ה) (ד) רבנו מונה עוד שנים ויביאו לו את המנחה . תביאו לחם תנופה . דגישו אלפיין . והני דגישו בלא"ה שלא כמנהג דהא מצד הדין האליף אינה מקבלת דגש בשום מקום) :

כד ואל תתמה מאחר שהכלל בדינו שלאחר תיק לעולם נח נראה . גם הכלל בדינו שלאחר נח נראה אותיות בניד כפי' דגושים בדגש קל . ואיך לפי' תיבת קָדָר משה . שהדלית השואית לכאורה היא שו"א נח דהיינו נח נראה שדרי הביק שלפני' היא בחירק בלא וי"ד שדוא תיק . ואיכ אמאי הבי' שלאחר' רפויה . ודכותי פתופת האפור וכהנה רבות . כי באמת החירק של הביק גם תנועה קטנה איננה אלא פחותה ממנה . והיא נקראת תנועה קלה . ודיינו כי הביק היתה ראויה להיות בשו"א (כמיש בסעף י"ח) אך כיון שבאן הדלית של קָדָר . והתי' של פתופת ג"כ בשואין ולא יתכן שני שואין בהתחלת התיבה . ולואת נתחלפה השו"א של הביק בחירק והיא תנועה קלה וקריאתה במהירות רב באופן שהשו"א שאחר' גם עתה היא שוא נע . ודכותי שְׂבָבָה עמי . לא תעבוד בְּבָכֹר שורך . והרבה כדומה (ועוד יש שאר מיני תנועות קלות ואין כאן מקומן) :

כה ומעתה בין תבין כי חירק אשר לאחריו דגש או נח נראה לא אצטרך למסור עליו דהוא חסר דהא מסתמא חירק קמן הוא . וכן חירק שלאחריו שוא נע דהיינו דאותיות בניד כפי' שלאחר אות השואית רפויים ג"כ לא אצטרך למסור שהוא חסר . דהא תנועה קלה היא . ושמוד זאת :
כו כבר כתבנו כי התנועה האחרונה לעולם או שתהי' הברה מרכבת או שתהא נח נסתר והנה כתוב להדיא (זולת הקמץ) ואמנם לפעמים נמצאו אותיות החיע בסוף התיבה כסתת לחוד . והוא

אחריו אות אחר שידי' נגש עמו כמבטא ויהיה נח נראה כמו צִדְקָה' או שיבא אחריו דגש חזק שדינו כמו נח נראה : וכוה נוכל להבחין בין קמץ גדול לקמץ המָה (אף שצורתן אחת) שאם בא אחריו נח נראה או דגש בידוע כי קמץ המָה הוא . לפעמים תצטרף אליו שו"א (כמו המָה קמץ) כמו מעט צרי (קמץ מיג י"א) להודיע שהוא קמץ המָה לא "קמץ גדול" (והזהר בקריאתך שלא תמעה בין המָה קמץ דלעיל אות ד' לקמץ המָה דהבא) ;
כז אמנם לפעמים מחייב ענין המלה שיבא אחריו תיג נח נראה או דגש חזק . ואז יצטרך שתבא שמה הנגינה כי לאחר תיג שדוא עם נגינה יתכן שיבא אחריו נח נראה או דגש חזק כמו קָמְנָתִי . קָמְנָתִי . ואם אי אפשר שתבא שמה נגינה מחמת שהמלה הזאת מחברת למלה שלאחריה ע"י מקוף (כי כל התיבות המחברות ע"י מקוף כחידא חשיבי והנגינה אך באחרונה אם לא קדמא לפני זקוף קמן אשר דינם בנגינה אחת ותבא הקדמא בראשונה מן המוקף . ומכאן זה לפעמים תשתנה התיג לתיק תולדתה כמו הַתְּהַלְלֵנָה . וְנִסְפְּרֵנָה . וְנִסְפְּרֵנָה . ולפעמים לא השתנה התיג ואזי יבא שם מתג . והוא מתג הבא במקום נגינה ודינו כנגינה שיתכן לאחר' נח נראה כמו קוֹסֵנָה (תולדת כ"ז י"ט) הַצְּדִיקִים (שם שם ליג) הַשְּׂאִירֵלֵי (חקת כ"א ל"ה) . וכן להפוך לפעמים מחייב ענין המלה שלאחר תיק לא יהי' לא נח נראה ולא דגש חזק . ואז צריך שתבא שמה נגינה או מתג ואז כהו ככה תיג שיתכן בלי נח נראה ובלי דגש לאחרי' . כמו מִלְכָּה . הַגְּנִי (השו"א היא שו"א נע . כי הכלל הוא שתי אותיות דומות שדראשונה בשו"א שו"א נע היא שאלו היתה שו"א נח היתה נופלת האות היא והיתה נבלעת בדגש בשניה . וראוי שתדע כלל זה לתיקון הקריאה כי הוא בטוח שכל תיק שדוא במתג אוי השו"א שלאחר' היא שו"א נע . כי המתג מפני שמאריך בו קצת מעלה את התיק למדרגת תיג בלי נגינה אשר השו"א שלאחר' לעולם שו"א נע היא . אבל בנגינה הן תיק הן תיג אינו בטוח ויש בזה כללים הרבה ואכמיל) ואך אחר בתורה יוצא מן הכלל . ירכיבנו על קָמְנָתִי אריץ (האוינו ליכ י"ג) הקמץ שתחת המים הוא קמץ המָה תיק תולדה דהולם . ונחה וי'ו לבתרי' אף שאין שם לא נגינה ולא מתג :

ובספרו בהך דפי וישב כתב מסיק אליה אבל בהך דפי עקב לא זכר זאת . ועכ"פ דאי שידעו זאת הקראים :

כח צהא דלוינו בלזיה מקווייה שכלקו דבוטונו צעלי הס"ס עם דבוטונו צעלי הנקורה . ולכן עבדינו כצעלי הנקורה . ראינו להעתיק פה דברי צעל ונחמט סי צפי כשא (ז"ל) וזיל ונחר הכי אמרינו צרטיי והימנא פרסת פינתס דלעיג דכתיב בלית מלא דרטינו ל"י כאלו נכתב חקר דלית להו לרנן רשומא למענד הכי ועל כל פירושו דכלן למענד לקטשא כלה צתבטינו דילה קניה מלי למענד כמה דיימרון ולוהיו מלתי לטון חמיד על פי התורה אשר יורק וטל לאונו דחמך מלתי לצושן דמלכותא וענד ונחון חמינו קניאין לינו דידעין אחרין דחקין אלן חמיכות או אלן דנשחמין לינו מחקין לן לצושן ושיון לינו חמיכות דליחוסין צלחר דנעטינו וחמיכות דלינו נעטינו מוסיון עליהו והאי לינו על פי החורה אשר ירוך עיכ עיש . וזה כלל גדול צתורה ישמע חכס ויוסף לקח לקיים כל דברי חכמים דכולהו הוו דייקי עוצא צקראי ונצן מחזולות יקנה . ועיע ויש צמיד צפי צלק אלל ונצנעות אשורנו צסיון כיג . עכ"ל הנכ"ס צפי כשא : וצפי צלק (סס) כהצ וזיל וצפי חחר דק ריג עיז צתחיתא עילאה ימנבעת חקר צלא ויז וצתחיתא דרקיעא ומנבעיות שליס כלן ויז עיכ . אלעערכא כל יוואי על מלי דחיון צכמה דוכתי על פלוגתי עוצא צין ווארי דמלודא דאגדתא ווארי דנקראתא צחסיי ריחיי והסתא דלחצו לי דיון לינא דהאי ספרא קדישא חמינא דילמא וואן יוכי נמי למינדע וואי ניהו וצתחיתא עילאה וצתחיתא דרקיעא ואורייתא היכי כתיבא צהכי וצתחיתא יוכה נמי למינדע טעמי דהלן פלוגתי דרנן קשישי דכמותא אלן אשתכחת צהו הוו צקויי צרוי עילאי דהנך וצתחיתא ולינהו דאורייתא כחדא ויכיהו וליתא להאי וליתא להאי ולא פליגן אהדדי וסייעתא למילתא ולינענא דרעיא ונהימנא צקדרא דכשא גבי כלות ושה דלעיג דידעי רנן דנולת כלות ואלא צאורייתא לא ויונעי למידרש ולווימר כלת כתיב כדכתיבנא צדוכתיי ומלין חילין סחיון ועמירין ולא אמוסרו אלל לקדישי עלינון דרוי דמכותא כהירין להו ולכן צהימננא דילן ניוזיל עד דייתי יוננא דיתפקחון עינא לאשכחלא צתחיתא עילאה יתא רעוא דיהא חולקנא עם לינון דיוכון לממאי ארמון סחיון דאורייתא קדישתא ואורתי דאלתא רנא קדישא ועילאה . עכ"ל .

והוא נקרא פתח גנובה . כלומר שאין כאן מקומו דראוי לו . ולא יבא רק כשהתנועה שלפניו היא צירי או חירק גדול או חולם או שורק כמו ריח גיחות פרות פרוע גבוה (ההיא במסיק) ונהלקו המדקדקים בכריאתו . ויא שנקרא באלו ה"י בתוב לפניו אליף ותחתיו הפתח וקורין רינא גיחואת פרינא פרוע גבוה . ויא שקורין כאלו ה"י הפתח תחת האות הנח לפניו וקורין ריח גיחוח פרייה פרוע גבוה . ולזה הסכים המדקדק הנאמן הרזיה ז"ל בספרו צהר דתיבה . והוא דעת רבנו ז"ל . ולכן כאשר האות הנח לפניו חקר כגון כי ידע אלדים . הרי הוא כותב חסר ויז וחסר ויז דקרי ולא כתיב . כלומר אע"פ דלא כתיב ויז מימ קורין אותה וקורין ידע :

כז לשון רבנו . ובל אתואתא שמי דקרימ לליענא דאינו משיה וכליב . משיה מפיח אליה וכליב רפי בר מן שבעה דקדים להון וכליב ומפקין אליה כמא דמיפרשא להמן יהאי מסורתא טיב . ודבריו סתומים ושאלתי למדקדחים ואין מותר . וס מיש כמא דמיפרשא וכו' . לא ידענא מקומם (כי הספר שבדפוס אינו רק העור) ונראה לפעיד שיש קצת חסרון בדבריו וכוונתו להא דאיתא במסיג פיוויב (מי א) לאדניהם למל מצרים . זי מסקין אי בלישנא וסימן לאדניהם למלך מצרים . יאדני האדנים (עקב ייז) יאדנינו דוד לא ידע (מיא אי ייא) האמרות לאדניהם הביאה ונשתה (עמוס יי א) כי אני ידעתי וגו' יאדנינו מבל אלהים (תהלים קליה ה) הודו לאדני דאדנים (שם קלוי ב) כי קדש היום לאדנינו (נחמי יי י) וכתב במנחת שי תהלים (קליה ה) כל לשון אדון ואלוה שרכב עליו בוביל הוא רפי האליף ולא מסיק (פי שהאליף היא נח נסתר) כגון פאדני פאלהים יאדני ואלהים ואלהי פאדני פאלהים לאדני לאלהים בר מן זי מסקין אלף (פי שהאליף היא בחטף פתח או בחטף סגול) ובני . אה דנס כוננת רבנו להך מילתא . והוא מוסף לבאר דאי קדימי אותיות משיה כלהון מסיק אליף

כ ל י מ

אכל חיבה שיש בה שינוי לאחר' כגון רביעיות חיבה בכלל זה . אכל כאשר אכחוב וכלאו ליסני בכלאו גוני דכות' . אז יש בכלל זה גם כשיש שינוי באחיות שלאחר עיקר החיבה . כגון בתוך מלא וי' וכלאו לסיני בכלאו גוני דכות' יש בכלל זה גם מתוך . בתובנו . ובתובם . וכדומה :

ג) כל עם שאכחוב צקדר החורה אין בכלל זה מגולת אסתר . נסיוה טנס רננו חרמ'ה ז'ל לא כללם צוקורה טלו ואכחוב לה אי'ם ווקורה צפ'ע עפ'י ספ' מנחה ט' . ועפ'מ'ם נחשו' וחר'ם מיק' . ובס' אור זרוע . ובס' סערי אפרים :

ד) ראשי חיבות: חס'ו . חקר וי' : חס'יק . חקר וי' קדמאה : חס'יה . חסר וי' חניכא : חס'י . חסר י'ד : חס'יק . חסר י'ד קדמאה : חס'יה . חסר י'ד חניכא : מל'א . מלא חלף : מל'ו . מלא וי' : מל'יק . מלא וי' קדמאה : מל'יה . מלא וי' חניכא : מל'י . מלא י'ד : מל'יק . מלא י'ד קדמאה . מל'יה . מלא י'ד חניכא : חסר דחס' . חסר דחסר דחינו חיבה שיש בה שמי חבורה אשר ראוי להסתפק בהן ובסמיהן חסר) : מל'רע'ל . מלא דמלא (נשמי החבורה מלא) : וכ'ל וכל ליטנא . וכלאו ליסני : צכ'ג . בכלאי גוני : דכי . דכות' : וכ'ל . וכלאו דכות' : וכל'ד וכל ליטנא דכות' : דקולי'כ . דקרי ולא כתיב (ע' פתיחה אוח כ'ו) :

ה) דבר פשיט' כי בעניני השמות לא הוצרכתי לכתוב אך באותן שיש בהן מקום להסתפק אם הן קדש או חול . אבל השמות אשר אין להסתפק בהן . וכל איש יודע להבחין ולהבדיל בין קדש לחול לא הוצרכתי להזכירן :

להיות ראש דאיתי כי עוז יחד לקדר אה חוקורה על קדר החורה ולקדרה על קדר הסרטים . לזמן יבאו צקדר הזה גם הסחומים וסחומים . ומשפט הסחומים אשר יש בהן עוקם לסתספק אס תן קדש או חול . וגם שאר דקדוקי ספרים . והם כי נסיוה צקדר החורה נקל יחד ללמוד ולזכרם . ואונס לכחוב עשפט כל חיבה וחיבה צכל מוקים טחמלא בחורה חסי' אריכיה יחד מודאי (וללא לוקד) לזאה נחרתי לי דרך זה :

התיבות אשר הן מרובות בחורה וכן בורה צושפטן צכל סמקווייה . אכחוב עשפט החיבה הזאה רק נפמס טראשין ואכחוב וכלהן דכות' . ואעשה להן עיד מודר נפרי עלמן על קדר הסרטים צקדר איב לכחוב גם טס משפטן : והתיבות אשר לפעמים מלאות ולפעמים ספרות . הנה נפמס טראשין אכחוב כל מאלאות או כל החקרות דהיינו אותן טסן המועט . וגם צכל מקווייהן אכחוב דיסין ומשפטיותן . ואס גם סרוב אינו מרובות כ'כ אזי אכחוב גם אותן צכל מקווייהן . אכל אס תן מרובות אינה אותן . ואכניס אותן ג'כ צמודי סכ'ל לפראות המקום טנעסר עליהן משפטן . ומודר זה יקרא צסס טראר לו מסורה קצרה ומפתח . ונעשה כל חיבה אשר יש בה מוקים להסתפק ולא ימלא דיכה צעקומס . יראה טעה צטרס החיבה סיהא וימלא מוקוטי . וצסס לפי דעמי נקל להקיפר טילמוד ויזכור הכל על נאן . וצטרט אס ילמוד צימי סנעורים ויהי לו גירסא דינקוחא :

ב) צוקום אשר אכחוב וכלהן דכות' . אין צכלל זה כ'א החיבות טסן דומיה מוטס לחיבה זאה . וכאשר אכחוב וכל ליטנא דכות' יש צכלל זה גם סחיבות טיש צהן טיטי באחיות סלפטי סעיקר . ד'ע רביעי מלא י'ד וכל ליטנא דכות' . יש צכלל זה גם דרביעי וכדומס

ולאחר שהקדמתי את אשר ראיתי להקדים

אבאה לסדר את המסורה . לכבוד תורתנו ד'קדושה והטהורה
עורה כבודי עורה . ואק ה' עיני לעורה :

פרשת בראשית

א (א) בְּרֵאשִׁית . (א) בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי

והוא מלא דמלא . מלא אלף (כי
 היא מן הסוּרס) ומלא יוֹד וכל לשנא דראשית דכוחי
 לזר מן מרשית הסנה (עמנ י"א י"ב) דההוא חסר אלף:
 בְּרֵא . אלף צפוף . וכל ברא יברא ויברא דכוחי :
 אֱלֹהִים . כל אלהים . אלהי . אלהיך . אלהינו .
 אלהיכם . אלהיהם . אלהיהן . אלהיו . אלהינו .
 צון קדש צן חיל כלתון חסרו וי"ו ומלין יוֹד לזר מן
 יעש אלוה (האזינו ל"צ ע"ו) דההוא מלא וי"ו :
 הַשְּׁמַיִם . צוֹר דקרי לחיד (אצל יוֹד נחם לזכרה
 ליכא) וכל לשנא דכוחי : (צ) תהו ובהו . חרויהון
 חסרי וי"ו : וְהַיָּקָף . חסר וי"ו וכל לשנא דכוחי :
 תהום . מלא וי"ו וכל לשנא דכ' : וְרֵיקָה . מלא וי"ו
 וכל לשנא דכ' : הַשָּׁמַיִם . צוֹר דקרי לחוד וכליד :
 (ב) וַיֹּאמֶר . מלא אלף (כי היא מן הסוּרס) וכל לשנא
 דכוחי : אֵד . מלא וי"ו וכל דכ' : (ד) וַיִּבְרָא .
 אלף צפוף (שהיא מן הסוּרס) וכלתון דכ' : מַבְּוֹ . מלא
 וי"ו וכל דכ' : הַיּוֹ . מלא יוֹד וכלתו לשני דבון . ביני .
 בינד . בינו . וסד עכנא (סתרומו ג"כ צן לוויטון)
 דכוחי : (ה) וַיִּבְרָא . אלף צפוף וכל לשנא דכ' : יוֹם
 מלא וי"ו וכל דכ' : חסר וי"ו וכל דכ' : (ו) וַיֹּאמֶר
 אֱדָם יהו רביע . סחוחה : רביע . מלא יוֹד וכל
 לשנא דכ' : בְּתוֹךְ . מלא וי"ו וכלתו לשני דתוך
 צכלתו גוכי דכוחי לזר מן חרין בתבבם דחסרין וי"ו .
 יוסר אייה צס' וסלה (לי"א צ') : מִבְּהֵימָל . מלא
 יוֹד וכלתו לשני צכלתו גוכי כל דדליה דידתו צחיריק
 דכ' יוֹד נחח לזכרה לזר מן ואברל אחכס מו סעוים
 (קדשים כ' כ"ז) דההיא חסר : (ט) וַיֹּאמֶר אֱדָם יקוֹ .
 סחוחה : מְקַיִם . מלא וי"ו . וכל דמקום צן דוֹס

לשבת

(א) בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי . נחצ צפער וטויר שלום וי"ל הנה וסתי
 הסוּרס (סכלון וסנחמלח ס' דכרי הימים) לנדנו כי
 כל הַיּוֹם רכחי הוא צכל תי"ד ולא צחורס לחוד ולא כונו סוּרסין
 הסופרים דזאנו לעשות כל הַיּוֹם רכחי צחורס (וכי צס' צח
 אסקן ס"י י"ג) והוא סלא כדן . דליה צחורייתח רכחי צר מן
 חלין דנקטינין . והוא ב צחאשית . ג וסחנלח . ד ס' אחר .

צקון כדכחא צן דוֹס צשו"א (וסני ססויכוח) כלתון
 דכוחי לזר מן במקם קדש (חלוה כ"ט ל"א) דההוא
 חסר : (י) וַיִּבְרָא . מלא יוֹד וכל דכ' : (יא) תְּדַשָּׁא
 חרין דוֹס . חרויהון אלף צפוף וכלתון דכ' : מוֹדִיע
 מלא יוֹד וכל דכ' : צפוף . חסר וי"ו וכל
 לשנא דכ' . לְמִינֵהּ . מלא יוֹד וכלתון דכ' : (יב) וַתִּבְרָא
 מלא וי"ו וצפוף אלף : מוֹדִיע . מלא יוֹד : לְמִינֵהּ .
 מלא יוֹד לזכרה דוֹס : (יג) וַיְבָרֵךְ . מלא יוֹד וכל
 לשנא דכוחי לזר מן כי ציוס דשלישי (יחרו י"ע י"א)
 דההוא חסר (יד) וַיֹּאמֶר אֱדָם יהו מארת . סחוחה :
 מְאָרֶת . חסר דחסר (מס' לזכרה דאלף ומס' לזכרה
 דר"ס) י"ס צו דרש (ע' רש"י) ודכוחי לקמן אה סני
 דמארת (פסיק ע"ז) : לְאֹתָת . חסר דחסר . וכל
 לשנא דכוחי לזר מן ארבעה יוסר אייה צס' סחוחה (ד' ע') :
 וְלַמַּיִמִּים . מלא דמלא : הַיָּמִים . מלא יוֹד וכל דכ'
 לזר מן עד מלאה דוים דמיר (כשא ו' ה') דההוא חסר :
 וַיְבָרֵךְ . מלא יוֹד וכל דכ' : (טו) הַמַּאֲרֹת . דין מלא
 וי"ו קדוחא וחסר וי"ו חכנא : לְדֹאֵר . מלא יוֹד וכל דכ' :
 (טז) הַמַּאֲרֹת . חסר דמ' : הַגְּדָלִים . חס' ומלא יוֹד
 וכל דכ' : הַמַּאֲרֹת . מלא וכל דכוחי לזר מן סוון למאר
 (חרווחה כ"ה ו') דההוא חסר : הַגְּדָלִים . חסר וי"ו וכל
 דגדל דכוחי לזר מן סוניה יוסר אייה צס' נח (י' כ"א)
 וסארי לשני דגדול כלתון חלין וי"ו לזר מן חרין יוסר
 אייה צס' דדברים (א' י"ז) : הַקָּטָן . חס' וכל דכ' :
 דְּבַרְקָתָהּ . מלדע"ל וכל דכוחי : (ח) אֲתָם . חסר וי"ו
 וכלרין דכ' לזר מן ל"ט יוסר אייה צס' וקן (מ"א ח') :
 לְדֹאֵר . מלא יוֹד : (יח) וְלַמַּשָּׁל . חס' : (יט) רְבִיעִי .
 מלא יוֹד וכל דכ' : (כ) וַיֹּאמֶר אֱדָם ישרצו :
 סחוחה : וְעַיִה יְעִשָּׂה . חרויהון חלין וי"ו וכל לשנא
 דעוף דכ' : (כא) הַתְּיָגִים . מלא יוֹד קדעאח וחסר יוֹד
 חכנא וכל דכ' : הַתְּיָגִים . חס' וכלתון דכ' : לְמִינֵהּ .
 מלא יוֹד קדוחא וסח' : (כב) לְאֹמֶר . מלא אלף

הסופר

דך הלכי סנולו ד' חון . ד ועמה ינדל . ד וישלס . נ כסופס
 לזר חסר . ד פשוטה אה וספסן . ע שמוע ישראל . ד לאל אחר .
 וסארי חתון צכל קריא כדכרי סאסורה נדולה כאן ונדכרי סוים
 עכ"ל : וסחוחה אעירות סנחורס אלו הן . א ויקרא (ר"ש ססר
 ויקרא) ה צהנרס . י חצי . כ ולכנח . מ על מוקדס .
 ק קלתי צמ"י . מכנח מל"י :

צִיְיִתִּיקָהּ * מלא חרין יודין חד לנחמה דויז וחד לנחמה דמיז * ודכוחי בסמוך (פסוק יז) ושאר ענין יוד קדמא ומחרין יוד חכינה : (יג) גִּתְהָה * ס'א בסוף וכל דכ' בר מן השטח עבר ימקד ח'יה נפ' ומב (ע' יג) : וְאֵבֶל * חס'ו וכל דכ' בר מן הלחם חסר הוא אֵבֶל (ויסב ל'עו') דהג'א מל'ז : (יג) עֲשִׂית * מל'י : דְשִׂיאָנִי * מלא יוד לנחמה דמיז : (יד) כִּי עֲשִׂית זאח מל'י וכל'ד : אָרֶר * מל'ו וכל'ד : גִּתְהָה * חסר ר'ו : חִיִּיקָהּ בחרין יודין וכל'ד : (טו) וְאֵיבָה * מל'י וכל דכ' : אֲשִׂית * מל'י : יְשׁוּפָה * מל'ו : ראש * מלא חל'ף וכל ככ'ג דכ' (והייט כשהיט עענינא דר'אסית ור'אסון וע' נלביס כ'ע יז) : תְּשׁוּפָנִי * מל'ו : (עו) אֵל הַאשָׁה אָמַר * סמומה : עֲצִבְנָהּ * מל'ו וכל דעצבון דכ' : (עז) וְהִרְגָהּ * חסר וי' : בָּנִים * מל'י וכל דכ' : תְּשִׁיקָתָהּ * מלא וי' : (ז) וְלֹאדָם אָמַר * סמומה : צִיְיִתִּיקָהּ * מל'י לנחמה דויז ויוד לנחמ' דמיז : אָרֶר הַאדָמָה בְּעֵבֶר הָרְקָה בְּעֵצְבוֹן * חלמסון מליין וי' : (יח) וְקִיַּץ * מל'ו : תְּצַמִּיחַ * דין מלא יוד כ'ס לא הזרע ולא תצמח (כלביס כ'ע כ'ז) סהול חסר : (יט) בְּיַעַת * חסר יוד : אָפִיקָהּ * מלא יוד ודכוחי ונחמ אפ'ך (בסלה ע'ו ח') (ויספך קסין מזונוח'ו סל ארס כקריעה יס סוף * מנחח טו) וחרין חרין ימקד ח'יה נפ' כ' חס'א (ל'ז יג) : שׁוֹבָהּ * מל'ו : לְקַחְתָּ * חס'ו : תְּשׁוּבָה * מלא וי' וכ'ד : (כ) הוּא * כחיב צי'ו וחל'ף חע'ג דלסון נקנה ס'א וקרי ה'יא בחי'ק וכלסון דכ' לבר מן אחד עשר דכחיבי צי'וד וחל'ף ימקד ח'יה נפ' לך (י'ד ז') : אָם כָּל מִי חס'ו וכ'ד : (כא) בְּתַנּוֹת * דין לחוד מלא וי' כ'ס ויעסו אה דבתנת (פקודי ל'ע כ'ז) ודכוחי בְּתַנּוֹת סנהו כלסון חרין : (ג) עֹרֶה * מל'ו וכל דכוחי : וְלִבְשֵׁם * חסר יוד ודכוחי וילבשם כחנה (ל' ח' יג) : (כז) ויאמר י'י אלהים * סמומה : לְעֵקֶם * חסר וי' וכל לעלם דכוחי כר מן חרין ימקד ח'יה נפ' יסרו

הסופר

אנר דנחילן הזה אכל ונחא עולם וסו' חו'ר לכס לא חלכלו מוננו סלא חנכ'או עולמות חכרים דכל ח'יס וחי'ס סני בר חו'נוח'י ע'כ * וע'כ סני' נפ' מל'אסיק דנר זה בל'יע אס ס'א קרס או סול * ולפעיד י'ל דחין כאן פלונח'א כלל * וגם לפי המורס'יס ס'אלו סול סו'א כמי'ס נמי'ס * כ' מי סה'א לרי'ך ל'אכול מן ח'ילן לנרו'א עולם לא קדוש יאמר לו :

(ג) עור

במודע דנח ח'יח'א כחורכו סל' ר' חו'ר מלאו כחור כחנות אָרֶר וכו' ע'ס * וכעין זה ח'יח'א ס'ס נמדעס נפסוק

ג) וסיה כי יבאך ה' אל חרן הכנעני כאשר כנענ (בא י'ג י"ח) ד) תבאמו ותעמעמו (בסלה ע'ו יז) ה) ואבא לחכס חלי (יחרו י'ע ד') ו) זביוס הסמיכי יבא סחי חריס (כס' ו' י"ח) ז) וובאו אל מנסה ואל חלעזר (סעו' ל'יח י"ג) ח) ויבאו חמו אל אהל מועד (סס סס כ'ד) : (כג) זאת * חל'ף גריד'א וכל דכ' : כ'י מ'א'י'ט * ענ'א יוד וכל ככ'ג דכ' : לְקַחְתָּ * חס'ו : (כד) אָמַר כָּל יוֹד (דס'א מ'יס דגוס'ה) וכל ככ'ג דכ' : (כה) שְׁנִיָּהִם * מל'י וכל דכ' : עֲרִיבִים * מל'דמ'ל : ולא יתב'ששו חס'ו :

ה) עָרוּם * מלא וי' : (ג) הַמְתוּן * חס'ו קדמ'א ועלא ר'ו חכינ'א ודכ' בסמוך : (ד) הַמְתוּן * חס'ו'ק ומל'י'ת : (ה) יִדְעִי חסר וי' וחסר יוד דקרי לא כחיב וכל דכוחי : אלהים * קדס : עיניכס * מל'דמ'ל וכל דכ' : והייתם * חרין יודין לנחמ'ס " דס'א וכל דכ' כר ען " כ'י ח'ני ידעמי וגו' עמריס דירתם עס ס' (וי'ן ל'יח כ'ז) דס'הול צי'וד דקרי לחור : כאלהים (ב) חול : יִדְעִי * חס'ו : (ו) וְהִרְאָה * חל'ף בסוף וכ'ד : לעיניס * מלא יוד לנחמה דמיז ויוד דקרי לחוד לנחמה דמיז וכל דכ' : לְהִשְׁפִּיל * מל'י : לְאִישָׁהּ * מל'י וכל דכ' (כשהס'א צמפ'יק דסו'ס כחי' לאיש) : (ז) וְתִשְׁקַחְנָהּ * צי'ו'ן כסופס'א נס'א : עֵינֵי * מל'י וכל דכ' : עֵירָשָׁם * מל'י קדמ'אס וחסר וי' וחסר יוד חכינ'א : עֵלְהֵי ס'יח בסוף וכלסון מענינ'א דעֵלְהָה * בל'אט) דכוחי : הַגִּרְתִּי חסר ח'ס : (ח) קוֹל * מלא וי' וכל כ'סכ'א דכ' כר ען חעס'ה ימקד ח'יה נפ' חולרס (כ'ז כ'ז) : וְיִתְחַבֵּא * חל'ף בסוף : (ע) אֵיבָה * ס'א בסוף : (י) קָלָה * חסר וי' וכל דכ' : ואיר'א * מלא יוד ובסוף חל'ף : כ'י עֵירִים * מלא יוד וחס'ו ודכ' בסמוך : אֲנֹכִי חס'ו וכל דכ' : וְאֶחָבָא * חל'ף בסוף : (יא) הַגִּיד * מלא יוד לנחמה דמיז ודכוחי כלהו ליסני דסגד'ס כל דמיז'ל דיר'י בחירק יוד כס'ה לנחמה כר ען חרין ימקד ח'יה נפ' חולרס (כ'ז ל'ז) : עֵירִים * מלא יוד וחס'ו :

לשכת

(ב) חול * כ'י ח'איר כחיב כח'ז ח'יל כ'י ידע אלהיס והייתס כאלהיס הר'אסון קדס והסני חול * צמי'ס פ'וד וכן חרנס חוקל'ס הר'אסון בלה קדס ס'י והסני וס'און כרצני'ן וכן יוכ'ן וס'און כוול'אכיס רנרני'ן וכן סל'נצי'ג אעפ'יי סנמד'ס וסרקי דכ'יא דס'ו כל חו'ון סני כר חו'נוח'י והייתס יוצרי עולמות וסכ'ן נ'אס'א דע'ת דש'יי * וס'הרב חנר'נ'אל דס'ה אה חחרנוס צסחי יד'ס עכ'ל' * ונפסר מל'אכ'ה הקוד'ס חוס'ף והני'א לשון סמד'ס דס'ה ר'י יוסע'ע דסכני'ן נס'ס ר'י ל'וי חמר חס'מ'יל (הנס'ט) חומר דלטורי' על כולו

(י"ט ט') (נרס עולם גידול כלסין מליז כמיט צפ' כט
 ט' י"ג) : (כג) לקח' חס' : (כד) הַשְׁמֵרִים . חס'ז
 ומלא יוד וכל דכ' (וע' הדומס כ"ט י"ט) : לְשֹׁמֵר .
 חס'ז וכל דְשֹׁמֵר דכומי' . וסינו הנך דסיין דידמו
 נסוי' . וסנך דסיין נקמץ ע' וחסחנך (ח' י"ג) : אה
 דרך . קלה סיפריס נסנו לעשות חכ"ף הפוכה . וסוח
 סינוס ואס נמלא כן נס"ח לריכין לחקן ואס לאו
 סכול (חקן סיפריס נסס כוזה גדולים) :

ך (ח) והארם ידע . ססועס : קָוֵן נמד יוד וכל
 דכ' : קָנִיתִי . מליז וכ'ד : (ג) וְחַסְפָּה . חס'ז וכל
 דכ' נר מן (חד דסוח נוכח לוכר) אל תוסף דנר אלי
 (ואחסק ג' כ"ז) דססוח מלא : אָחִיו' מליז וכל דכ' :
 רַעְיָה' חס'ז . וכמיט ח"ל נסוף וכלסון דכיהי' לנר ען
 חמסס דכמיני רעי יוד נסוף דלסון רניס כיסו ימסר
 חייס נס' לך לך (י"ג ז') וסחרי חסי' הנך דלסון רניס כיסו
 כלסון נס"ח : צֵאן' . מלא חל"ף גידול . וכלסו ליסני
 נכלסו נוני דכומי' חל"ף לנחמס דלד"ק נר ען יגדרס
 לצנאבס (מסוח לי"ג כ"ד) דמין קדיס לחל"ף : עֶבֶד' .
 חס'ז וכל דכ' : (ד) טַבְּכֵרוֹת . דין לחיד חס'ז קרעמס
 ומלי' וסחרי כ"ל דבכרת ססוח"ס : וּמַהֲלֵבְהֶן' חס'ר
 יוד : וַיִּשְׁע' . נמד יוד : סָנְיו' מליז וכל דכ' :
 (ה) וַיִּחַר' י"ג נמד יוד וכל דכומי' : (ו) סָלְקָה' . מליז
 וכל דכ' : (ז) הָלֹוא' סריסר עלין ויז וחל"ף נלורי' .
 (א) דין . (ב) הלוא נכרוח מחסנו (יולא לי' ע"ז)
 (ג) הלוא נס' סס (ויסלח ל"ד כ"ג) (ד) הלוא לחיך
 רעיס נסכס (ויסנ ל"ז י"ג) (ה) הלוא לחלסיס פחוריס
 (סס מ' ח') (ו) הלוא חמרי' חליכס (זקן מ"ב כ"ג)
 (ז) הלוא זס חסר יסחס (סס ע"ד ס') (ח) הלוא ידעסס
 כי נחס ינחס (סס סס ע"ז) (ט) הלוא נלכחך עמט
 (כי ססח לי"ג ע"ז) (י) הלוא עוב לנו סינ (סלח
 יוד ג') (יא) הלוא חכני לחנך (נלק כ"ג ל') (יב) הלוא
 לשבת

נכסוף וסנה עוב מלך נחורו על ר' מליז מלא כחוב וסנה עוב
 מלך וסנה עוב עוח . וסירסו המפרסיס נחורו על ר' מליז כלומר
 נספר חידוסי על החורה ע"ס וכאן ניסח חל' וסנה פסוע מלך
 סחס נולל נסיס אָוֶר' נחליף סחוס פקיל ואס נולל כן נסעס
 קריסח נריכין לסולל סיס חמר . ולא הולכני לכתיב זח חלל
 לחסוקי מנה סרלחתי נספר היכל הנרכה (חסר דפסס זס לא כניר
 חלל חומסיס) סכחנ סחס מולל כחוב נסיס כחוח אָוֶר' נחליף
 כסר לקוחס נז . וכיכ נס' ויגס נססוף וַבְּנֵי דן חסיס . ולסי
 דנרי' סיס חס נולל נסיס וסנה עוב מַוֶּרֶת (ולל ידעתי חמלי

חוס חניך (חלויס לי"ג ו') וחד חסר ויז וחל"ף וכמיט
 נס"ח הלל חוס נרנח נני עמון (סרנריס ג' י"ח) וסחלח
 כמיני חלל חסר ויז ומלא חל"ף : (ח) הַיְטִיב סחס
 ואס לא הַיְטִיב' סרויסון מלדע"ל : הַמָּאֵת . מלא חל"ף .
 וכל נכ"ג דכומי' נר מן וסיס חס חמיני סעדה וגי'
 ונעיר עזיס חמר לחמט (סלח לך ע"ז כ"ד) דסחוס חסר
 חל"ף : רַב־עֵץ' חסיו וכ"ד : הַשְׁנֵקֶתוּ' מליז : (ח) ויחמר
 קין אל הנל אחיו ויהי . חין כאן סיסקח נין אחיו לודי
 (לור חורס) : ויקס קן אל הנל חסיו . לא על : בְּהַיְוֹתָם
 מלא ויז וכל דכ' : (ט) אָחִיו' מליז וכל דכ' : הַשְׁמֵר' .
 חסיו וכל נכ"ג דכ' : אֶעֱקֹם' חס'ז ומלא יוד וכ"ד :
 (י"ח) שִׁיבָה' מלא יוד וכל דסי נכ"ג כל דס"ח נמיר'ק
 יוד נח' לנחמס : בְּיַדְךָ' חס'ר יוד וכל דכ' נר ען
 חלחל ימסר חייס נס' נסלח (ע"ז י"ז) : (י"ג) לא
 חַסְפָּה' חס'ז : חס בְּחַה' . חס'ז וכל דכח נכ"ג דכומי' :
 (יג) גְּדוּל' . מלא ויז וכל גדול גידול דכומי' נר ען
 חרין ימסר חייס נס' סרנריס (ח' י"ז) (נרס דגדול ע'
 נח י' ב'ח) : אֶזְנֵי' . נויז דקרי למור (חנל ויז נחס
 לנחמס ליכח) וכל נכ"ג דכומי' (ע' פסיחס כלל יוד) :
 סַנְשׂוּא' . (ד) מלא ויז וחל"ף נסוף : (יד) אָרְזֵי'
 חס'ר ויז וכל דכ' לנר מן על חסר לא קרססס אוחי'
 (חלויט לי"ג כ"ח) דסחוס מלא : וַהֲיִיתִי' . סנין יודין
 נחמלע וכל דכ' : מַצְאֵי' חס'ז : (טו) כל-הַרְג' . חס'ז
 וכ"ד : שְׁבַעַתִּים' . נמד יוד וכלסון דכ' : יָקָם' חס'ז
 וכ"ד : אֵאת' . מלא ויז וכל דכ' לנר ען חרנעס ימסר
 חייס נס' סמוח (ד' ח') : הַבּוֹת' . מליז וכל דכ' : כל
 מַצְאוֹ' חס'ר ויז : (טז) וַיִּצְאֵהוּ חל"ף נסוף וכל אצא
 חצא יצא נכ"ל דכ' : נחרך נוד' . מלא ויז : (יז) הַמְנוּחָה'
 מליז וכל דכ' נר ען ונני יודין וגי' וזנך (חיי סרס
 כיס ד') דסחוס חס'ר : וסי פְּלֵדָה' חס'ז : עֵיר' . מלא
 יוד וכל נכ"ג כל דסיין נמיר'ק דכ' : (יח) עֵינֶיךָ וְעֵינֵי דְיִשְׂרָאֵל

הסופר תרויסון

לא כחב זח סס) ולסעיר לא נסירח . וויט סס עסיי סנסר
 (לסי דעחו) סנה הנסחרות להי חלוינו והנגלות לנו ולננינו עז
 עולס לעשות חס כל דכרי סחורס חזח ולכחנה כחסר נמסרס לנו
 עסיני וכחסר סרוו סוחנו נעלי סוסוס . ואס סיס ססל :
 (ך) מלא ויז . כיכ סרניס . ונלור חורה סניל סלוג
 דכמות' נזס . זאיכא דלונרי דחוס חס'ר ויז . וס'
 דעיקר כסרניס וסניל דכרי נס נמנח ס' . ונלחא לעס'
 שחס חולל נסיס חס'ר ויז יסח' כן . עוב ונלחתי כן נסי סיס
 הנרכס סכחנ דלכחחלה יחובו ונלל חנל חס עניו וכחב חס'ר חין
 לרי

מליו וכיל דכי : (ה) וַיִּמַּח . חסיו וכיל : (ו) ויחי שת .
 סחומה : (ט) ויחי אנוש . סחומה : תַּשְׁעִים . מלא
 יידי לנחמה דעין וכיל דכי : קִינָן . מלא יידי וכיל :
 (יב) ויחי קינן . סחומה : (יג) אֲרֻפָּאִים . מלא יידי
 וכיל דכי : (טו) ויחי מהללאל . סחומה : וַיִּשְׁשִׁים .
 מלא יידי לנחמה דעין חנינא וכיל דכי : (יח) ויחי ירד .
 סחומה : שְׁתַּיִם צמד יידי וכיל דכי : (כא) ויחי חנוך .
 סחומה : מְתוּשֶׁלַח . מליו וכיל : (כב) שְׁלִישׁ . חסיו
 וכיל דכי : (כג) ויחי כל יוני חנוך . לא ויחי . וסיון
 חלין . חנוך . למך . נח . צאלו כתיב ויחי לא ויחי :
 (כד) וַיֵּצֵאנֵם . מלא יידי וכיל צכג דכותי : (כה) ויחי
 מתושלח . סחומה : שבע וַשְׁמָנִים . חסיו ומלא יידי
 וכיל דכי בר ון סך דצמנוך : (כו) שְׁתַּיִם וַשְׁמָנִים .
 דין למד מלדניל כדלמנון : (כח) ויחי למך . סחומה :
 (כט) לֶחֶם . חסר ויז דקרי ולא כתיב וכיל דכי :
 מַצֵּעֵשֶׁנּוּ . חסר יידי : וַיַּמְצַעְבֵּן . מליו : גִּידָנוּ . דין
 מלא יידי דכותי ודינו לא ספכה (ששטים כיל ו)
 ושארל כיל חקרין יידי : (ל) וחננס מֵאֵת . חסיו (עיל
 פסוק ד) : (לא) ויחי כל יוני לונך . לא ויחי (עיל
 פסוק כ"ג) : (לג) ויחי נח . סחומה :

¶ (ה) לָרֶב . חסיו וכיל דכי : (ז) ויראו בני
 האלהים . (ו) ספק קדש דכותי צמנוך (פסוק ד) :
 כי שבת הנה ארבעה חקרין לחקרין . א) דין .
 (ב) שבע שרת המבת (מקן מלא כיו) ג) ושבע
 הסבילים המבת (סס) ד) ערים גדלת וטבת (ואחחון
 וי) ושארני צכיל חקיק ונלויה : (ג) לא לִדְרוֹן דִּיחִי .
 חרויסון מליו : יָמִיו . מלא יידי וכיל דכי : וַיִּשְׁאָרִים .
 מלא יידי וכיל דכי : (ד) הַנְּבִלִים . חקיק ונלויה
 דכותי צכי ענק מן הנפלים (שלה לך יג ליג) צרם
 קדמאה דחמס וסס רחטו את הגפילים הוא ונלחמי :
 אשר יבאו חסיו לנחמה דכיות וכיל : בני האדם
 (ו) ספק קדש כדלמנון לעיל : וַיִּבְרְאוּ חסיו ומלא
 יידי לנחמה דכיות : אשר מַעֲזֵלִים . מליו : (ס) וירא יי .

פסוקה הסופר

צכי מנחה כליל שכתב חיל תוכל קין ליל צמד שיטה כי לנחמה
 כתיב מלא חזל וחק דקומיל כמענדלי עכיס לא לפסקוהו אפסין
 שיטין עכיל . ונראה לפעיד דנדיענד ודלי חילי ועכב (שי) ופסטים
 כיכ כיג) : (ו) ספק קדש . ויסע קומיל : וַיִּבְרְאוּ חסיו ומלא
 יידי לנחמה דכיות : אשר מַעֲזֵלִים . מליו : (ס) וירא יי .
 ונס סניא מיש סמונין סחול סקלים להין ונפסטי לא סדק
 סקיס

חרויסון מליין יידי : את מְתוּשֶׁלַח . דין צויו וידי דנחמיו
 וַיִּמְחֵאֵל צחרין וירין (סחיה צחיריק וידי קדמאה
 צקנון וחניכא יחיר) : את מְתוּשֶׁלַח וַיִּמְחֵאֵל חרויסון
 מליו : (יט) גְּשִׁים . מלא יידי וכיל דכי : הַשְּׁנִית .
 מלא יידי לנחמה דעין וכיל דכי : צָלָה . צלא יידי (דחא
 לנדי דנוסה) : (כ) יָשָׁב . חסר ויז וכיל דכותי בר
 מן סצמר יוסר חיה צפי חיי סרה (כיד ג') : אֶהָל .
 חסיו וכיל דכי : (כא) יוֹבֵל . מליו : כל תַּשְׁשׁ . חסיו :
 בְּגוֹר וַעֲיָגַב חרויסון מליו : (כב) וַאֲחֻזַּת . מליו וכיל
 דכי : תוֹבֵל . חרין צסטיקא וחרויסון מליין ויז . צרם
 וחבל דצני יסח (כח יי צי) סחול חסיו : תוֹבֵל קין .
 חרין מליו : (ד) ולכחחלס יס לכחצן צטיטה אסח :
 לַמַּשׁ כל חרש נחשת . מלחחון חקרין ויז וכיל דכי :
 (כג) לְגִשְׁיו . מלא יידי וכיל דכי : סעטון קוֹלִי .
 מליו וכל קולי גרידא דכי צרם בקלי יוסר חיה צפי
 וירא (כ"ג יח) : הַאֲזָנָה . חסר יידי : לְחַבְרָתִי .
 חסיו : (כד) כי שְׁבַעֲתַיִם צמד יידי : יָקָם . חסיו :
 שְׁבַעֲתַיִם . מלא יידי וכיל דכי : (כה) עוֹד . מליו וכיל
 צכ"ג דכותי לצר ון חרין יוסר חיה צפי נח (חי כ"ג) :
 קִין . צלא יידי וכיל צהדין ענינא (סחרנונו צרל . זלסון)
 דכותי : (ט) יָלַד . חסיו וכיל : אָנוּשׁ . מלא ויז
 וכיל : אז הוֹחֵל . מליו : לְקָרָא . חליף גרידא צסוק
 וכלסון דכותי :

¶ (ח) זה ספר תולדת אדם . סחומה : תוֹלְדֹת
 מלא ויז קדמאה וחסיו חניכא וכיל לצר ון חעטה .
 יוסר חיה צפי וסלח (ליו חו) : בְּרָא . חליף גרידא
 צסוק : בְּדָמוֹת . מלא ויז : אלהים . קדש : (ג)
 שְׁלִשִׁים . חסיו ומלא יידי וכיל דכי : וַיִּוָּלַד . מליו וכיל :
 בְּדָמוֹתוֹ . מליו : כצלמו . צכ"ף : (ד) הוֹלִידוּ .
 מלמדיל . וכיל : שְׁמֵנָה . חסיו וכיל דכי : מֵאֵת .
 מלחח חקרין ויז צאורייתח . א) דין ב) ויחי לונך וגוי
 וחמס מאת סכה (לקון ססוק לי) ג) ארבע מאת סקל
 (חיי סרה כ"ג ט"ו) ושארל צכיל מליין ויז : וַיִּבְנוּ .
 לישבת .

דין לחקנו כלל וכשר לקרות צו ופסר שאסור לחקנו כלל עכיל .
 וכן הוא לפעיד : (ד) ולכחחלה וכו' . צמנוכה סי ויגס (עיה
 י) צסוק ויולד ליוסף וגוי כחצ תוכל קין לנחמה חזל מילתי
 סחיו וקומיל לצענדלי חרין מלין כתיב וקריין (שי) מנחה סי נחמיו
 וסחיו (ז) חור וי . חמס מוחמיו ויז (ח) וסחיו חמיו . חסיו
 קומיל צמנוכה . והוא מוסכס דככל מקום כותי קומיל . ורליתי

פתוחס : וכל יצר מְחַשְׁבֹת * חסיו : (ז) אשר קָרָאתי
מלא חליף : מחדס עד כמות . לא ועד . כל ס' גדולות
וק' בודבר מחדס עד כמות . וק' סמות מחדס ועד
כמות : כי עֲשִׂיתֶם . מליק ומקר ייד תניכח :

פרשת נח

(ט) אלה תולדת נח . פתוחס : צְדִיק תָּמִים *
מחיסון מליין ייד וכיל דכי : בְּדַרְתֵּי
מקר חרין ויין ומלא ייד וכיל דכי : (י) שְׁלֹשָׁה *
חסיו וכיל דכי : (יא) לפני האלהים . קדם :
וְהַמַּלְאָכִים * חליף כסוף . וכיל דכי : (יב) כי השחית *
מלא ייד וכיל דסמחה ככיג כל דחייח בחיריק דכי
ייד נחם לבחרה לבר ען הלחא ימקר חייס צפי
ורח (ייע ייג) : (יג) ויאמר אלהים לבח . סחומעס :
מְפַגְּיָהֶם * מלא ייד וכיל דכי : (יד) תַּבַּח * מקר ייד
וכיד : עלי גִּפְרִי . חסיו : קָאִים . מלא ייד לבחרה דכרין :
הַתְּבָרָה . מקר ייד וכיל דכי : אַתָּה . חסיו וכיל דכי
לבר ען חרין ימקר חייס צפי זלק (כיג ליג) : מְבִיחַ
בחד ייד וכיל דכי : וּמְחַוֵּץ . מליו וכיל דכי : בַּפֶּסֶד *
חסיו : (טו) אֲרִיָּה * חסיו וכיל דכי : הַמְּשִׁים . מלא
ייד לבחרה דסין וכיל דכי : קוֹמְתָהּ . מליו :
(טז) צִדְרִי . חסיו : תְּבַלְבְּלָהּ . זלא ייד : הַשָּׁשִׁים *
מלא ייד וכלהו ליטני דעמי סיעס ככיג כל דסין בחיריק
כחיג יוד לבחרה לבר ען חומס ימקר חייס צפי חיי סרה
(כיד מייז) : תַּתְּתֵימִים * בחד ייד : שְׁנַיִם . בחד ייד
וכיל דכי : וְשִׁלְשִׁים * חסיק ומליח וכיד : (יח)
הַמִּבּוּל . מליו וכיל דכי : (יח) וַהֲקַמְתִּי . חסדחיס
וכיל דכי בר ען ודכּוֹמְתֵי חח צריחי חחכס (בחקחי
כיו טי) דהחול מלא ייד : קָרִיתִי * מלא ייד וכיל ככיג
דכי : וְקִנְיָהּ * מליו וכילד : (יט) שְׁנַיִם . בחד ייד וכיל דכי :
לְהַחִיית אַחַד . חרין חסרין ויין . א (א) דין . ב (ב) להחיות
עס רב (ויחי פי כי) וחלחא מליו ימקר חייס כסמוך :
(כ) אֲלִיקָהּ * מלא ייד לבחרה דלמיד וכיל דכי :
לְהַחִיית * חלמא מליין ויין א (א) דין . ב (ב) להחיות חח
כפשי (ורח ייע ייע) ג (ג) ולהחיות לכס (ויגס עיה ז') :

ליח) : בִּיתְקָהּ * מלא ייד וכיל ככיג דכי : כי אֲתָקָהּ *
חסיו וכיל דכתיי בר ען חסעה דמליין ויין ימקר חייס
צפי לך לך (יז ז') וכלהו ככיף כסומע בר ען גס
אחכה סרגחי (זלק כיג ליג) דהחול ככיף כסומע
והיא . וחד אשר לויחי אַתְּקָהּ (חלוה כיג ליח) (והכך
דלסון כקצס פי וישג ליג טי) : קָרִיתִי * . מלא ייד
וכיל דכי : בְּדוּר * מליו וכיל דכי בר ען ססס ימקר
חייס צפי סמות (גי טיו) : (ג) מכל חסעה הַמְּפֹדְוֹרָה *
חרין מליין ויין וחמוסח רישי פסוקי . א (א) דין . ב (ב) ען
חסעה הַמְּפֹדְוֹרָה (פסוק חי) ושאר חכיל חסיו .
(ג) לְחַיִּית . מליו : (ד) מְמַסֵּד * . מלא ייד :
וּמְחִיתִי * . מלא ייד : הַיְקִיּוֹם * . מלא ויין וכיל :
אשר עֲשִׂיתִי * . מלא ייד וכיל דכי : (ז) וַיָּבֵא * חליף
גרידח כסוף וכיד : וְקִנְיָהּ * . מלא ייד וכיל דכי בר ען
חרין ימקר חייס צפי חלצרים (גי ליג) : (ח) ען חסעה
הַמְּפֹדְוֹרָה * מליו (כרלעיל ז') : אִינְגָּהּ * . מלא ייד לבחרה
דחליף וכיל דכי : רָמֶשׂ * . חסיו : (יח) לְחַיִּי * . בחרין
יודיין וכיל דכי : בְּחַוְדֵישׁ * . חסיו וכיל דכי : כל
מְעִינֹת תְּהוֹם . חריוסן מליו (וחיכח מרבווחל דלמדי
דמעיעגת חקר עייכ כרחה לפעיד סחס כולח כן כסיח
חסיו ישאר כן) : וְאַרְבַּח * . חסדחיס ודכתיי לקסן
(חי ז') : (יג) וְשִׁלְשֹׁת * חסיו וכיל דכי : (יד) כל
צְפוּר * סיחא מליין ויין צאורייתח . א (א) דין . ב (ב) וסחע
חח . הצפור (מלוכע ייד חי) ג (ג) וחעא חח חניס צדס
הצפור (סס סס כיג) ד (ד) חכניח כל צפור (וחלחון
די מייז) ד (ד) כל צפור . עהרה חלכלו (רחה ייד חח)
ו (ו) קן צפור (כי חלל כייג ו') ושאר חסרין ויין וייעו
זליסחל דעוף . וחלחא כסמח דגצרח ימקר חייס צפי
זלק כייג ז') : (טו) וַיָּבֵאוּ * . חסיו לבחרה דכתיי וכיד :
(טז) וְהַקָּאִים * . מלא ייד וכיל דכי : וַיִּסְגְּרוּ * . חסיו :
(יט) וַיִּקְשׁוּ * . חסיו ודכי כסמוך : כל הַקָּרִים * . מלא
ייד וכיל דכתיי : חַגְבָּהִים * . חסיו ומלא ייד :

ח (ח) וַיִּזְבֹּר * . מקר ויין וכיל דזכר כל דויין דיי
כסיח דכי חסיו . כרס זכור דויין כסמוך ימקר
חייס צפי זח (יג ג') : וַיִּשְׁבוּ * . חקר ויין : (ז) ויסקרו
מעיעגת

ז (ח) ז' א . חליף גרידח כסוף וכיד בר ען חרבעה
דמליין ויין כמי ימקר חייס צפי חיי סרה (כיד

מַעֲיִנָת . דין חסיו (וחנך דאמרי קדמאה מלא יסני
 סיענא מלא דמלא וחסר דחסר . כסנחמנלא כחני מלא
 וכסנחסרו כחני חסר) : תדום . מליו : נאָרְבַּת חסדחים :
 נִקְלָא . חלף נסוף ודכותי ויבלא העס ונחזיא (ויקהל
 ליו וי) זרם חיס ונחזיא חס קצרו לא יבלא (חיי שרה
 כיו וי) ההוא כהיא : (ג) נִשְׁבּוּ . חסר ויו וכל
 דִּישְׁבּוּ תִשְׁבּוּ דכותי זר ען דור דנעני ישובו הנס
 (לך לך טיו טיו) דההוא מליו : קלוף . חרצעה מלין
 ויו . א) דין . ב) הלוך ומסור (לקטן פסוק חי)
 ג) הלוך וכסוע (לך לך ייז טי) ד) הלוך וגדל
 (חולדת כיו ייג) ושארל קלף וליסני דקלף כלהן חסיו :
 נִשׁוּב . מלא ויו : (ה) קלוף וחסור . מרויחן מלין
 ויו (עי פסוק גי) : דַּעֲשִׂירֵי בַּעֲשִׂירֵי . מרויחן מלין
 יויד וכל דכי : רִאשֵׁי . מלא חליף וכל דכי : (ו) תַּלְוִין
 מליו וכל דכי : (ז) דַּעֲרַב . חסיו וכל דכי : וילא
 יצוא . דין לחוד מלא ויו וחליף ושארל בחליף גרידא :
 נִשׁוּב . מלא ויו : עד יבששת . חסר ויו : (ח) הַיּוֹגֵדִי
 מלא ויו וכל דכי : (ט) סְנוּחַ . מלא ויו : (י) אַחֲרֵימִי
 מלא יויד וכיד : יִסְתָּ . חסיו וכיד זר ען ויוסף
 מלאך סי ענור (צלק כיו כיו) דההוא מלא : (יא) וְתַבָּא
 בַּחֲלִיף גרידא ודכי ותבא הסכירה (יודא יע ליג)
 (זרם תבא גרידא יוסר חיה צפי ויחי מיט וי) :
 עֲלֵה . היא נסוף : צִית ' צחד יויד וכיד : (יב)
 תַּחֲלֵל . דין צחרין יודין דקריין ושארל ויחל צחד יויד :
 ולא יספה שוב . מליו וכל דשוב דכי זר ען לך שב
 מלרים (סמות די יע) דההוא חסיו : (יג) בְּרִאשׁוֹן
 מלדנויל וכל דכי זר ען חרין יוסר חיה צפי זל (ייז
 טיו) : (טו) וידבר אלהים . סמוחה : (טז) צֵא .
 חליף נסוף וכל דכי : (יז) הַיּוֹשֵׁא . בחני צויו וקרי
 הַיּוֹשֵׁא צויד ונסוף כחני חליף : (יט) כל רופש . מלא
 ויו (עי צראסיה חי לי) : לַמַּשְׁפּוּחֹתֵיהֶם . חסיו
 ומלא יויד : (כ) מְנַבְּחֵי . חסר יויד דקרי ולא כחני
 וכל דכי : הַמְּהוּרִי . מלא ויו וכל דכי זר ען חנשה
 יוסר חיה צפי סוויני (ייה מייז) : עֲרַת . חסדחים .
 חַל דעלת . (צעכילא דקרננות) דכותי זר ען והעלית
 יח עולת (כי חנא כיו וי) דההוא מליו קדמאה :
 (ל) רִיחַ . מלא יויד וכל דכי : הַגִּידוֹחַ . מלא יויד
 חסיו דקוליכ וכל דכי זר ען חלמא יוסר חיה צפי
 (כו)

חלום (כיו יח) : לא אסא . חסדחים וכיד : בַּעֲבוּרֵי
 מליו וכיו זר ען חרין יוסר חיה צפי חולדת (כיו יי) :
 מְנַבְּחֵי . חסיו ומלא יויד (פי רשי) : ולא אסא .
 חסדחים (כדלעיל) : (כז) עֵד כל ימי הארץ . דין חסיו
 ודכי עֵד מן לך פה (יודא יע ייז) ושארל בכל זככיג
 מלין ויו : וְקָצִיר . מלא יויד וכל דקָצִיר קָצִיר ככיו
 דכי : וְקָרְוִים . מחסות חסרין ויו : וְקָרִין . צחד
 יויד : וְרָחַף . חסיו : לא ישבתו . חסיו :
 (ג) וּמִזְרָאֵם . מליו וכיד : הַרְטַשׁ . חסיו וכיד :
 (ס) לְמַשְׁתִּיכֵם . חסיו ומלא יויד וכל דכי :
 אֲרָשׁ . חסיו וכל דרָשׁ דָּרַשׁ דכי : (ו) שִׁפְךָ .
 חסיו : זָלַס אלהים . קדש : (ח) ויאמר אלהים אל
 נח : סמוחה : (ט) מְקִים . מלא יויד לזמרה דקריף :
 אַחֲרֵיכֶם . מלא יויד וכל דאֲחֵרֵינוּ . אחריכם .
 אַחֲרֵיהֶם . דכותי (י) יָצָא . חסיו וכיד : (יא) וְהִקְמַתִּי
 חסר דחסר : (יב) נָחַן חסיו וכל דכי : צִינִי וּבִינֵיכֶם
 מלדנויל וכיד : לְדֹרֹת חסדחים : עולם . מלא ויו
 וכל עולם גרידא דכותי : (טו) וְרִאשִׁיתֶךָ . מלדנויל :
 (יז) הַקְמַתִּי . חסדחים : (יח) וידעו בני נח .
 סמוחה : הַיּוֹצֵאִים . חסיו ומלא יויד וכל דכי :
 (כא) ויטח ען דיון . צחרין יודין דקריין ותו לא וכל
 דכי : צַחֲךָ אֲהַרְהֵ . חרצעה כחנין הכי היא נסוף .
 א) דין . ב) ויע אהלה (לך לך ייז חי) ג) אשר הי
 עס אהלה (סס ייג גי) ד) ויע אהלה ונחלה
 (וישלח ליה כיה) ושארל כחנין אהלו צויו :
 (כז) וַיַּגֵּד . חסר יויד וכל דגִּינֵימַל צָרַיִי דכי זר ען
 ותגיד לבני ישראל (יחרו יע גי) דההוא מלא יויד
 (וחנך דגִּינֵימַל דיהו צחריק יוסר חיה צפי חיי שרה
 כיו לייז) : אֲחִיו . מלא יויד וכל דכי :
 (גג) דַּשְׁמָלָה . כל עניני דשמלה הכי כחני צפי
 קדיס ללמדי זר ען חרצעה יוסר חיה צפי וספטיס
 (כיו חי) : וַיִּשְׁמְרוּ . מלא יויד וכל דכי : וילכו
 אַחֲרָיָהוּ . חרין נסוף ותרויחן חסיו ומלין יויד :
 אֲבִירָם מלא יויד וכל דכי : (כד) וַיִּקְרָן . צחרין יודין :
 מַיִינוּ . צחרין יודין : (כה) עֲקָרִים . מלא יויד וכל
 דכי זר ען וכסף חחז ועברם (חיי שרה כיד ליה)
 דההוא חסר : (כו) בְּרוּךְ . מליו וכל דכי :

(כו) וַיִּשְׁכַּן - חסיו וכיל דכי : (כט) ויהי כל ימי
 כח (ז) לא ויהיו (אור תורה ומנחה שי) (וע' בראשית
 ה' כיג) :

י (ח) ואלה תולדות בני נח - פחוה : שם הם .
 לא וחס : (ג) גָּמַר - חסיו וכיד : ומגוג . מלל
 ויו : וְחָקַל - חסיו : וְחִירָם - מלל יויד : (ג) וכי
 גָּמַר - חקר ויו : וְרִישָׁת - צריס ומלל יויד : וְחַנְרָמָה
 חסיו וכתיב היא צסוף : (ד) אֲלִישָׁה - מלל יויד
 ובסוף היא : וְתַרְשִׁישׁ - מלל יויד וכיד : פְּתָיִם
 מלל יויד לנברה דחיו וכיד : וְדַדְנִים - חסיו ומלל
 יויד : (ה) אֲזַי - צמין יודין : הַגֹּיִם - מלל ויו
 וצמד יויד וכיל דכי צר מן סכי גיים צצטק (חולדה
 כיה כיג) דהיא צמין יודין ומלל ויו : בְּאַרְצֵתָם
 חקר ויו וכיד : לְלִשְׁנָו - חסיו וכיל דכי : לְמִשְׁפַּחְתָּם
 חסיו וכל דכי צר מן וסקודי צני גרסון למשפחותם
 (כטל די לית) דהוא מלל : בְּגִיזָהֶם - מלל וצמד יויד
 וכיל דכי : (י) ובני חם - חן כאן הפסק פרשה :
 וּמְצֻרִים - צמד יויד וכיל דכי : וְפֹטֵם - מלל : (ז) סָבְא
 חליף צסוף : וְחַוִּילָה - מלל יויד ובסוף היא :
 וְסַבְתָּה וְעַמָּה - חרוסון היא צסוף : וְסַבְתָּה
 חליף צסוף : וצני רַעְמָה - היא צסוף : שָׁבָא
 חליף צסוף וכיד : (ח) גָּמַרד - חסיו וכיד : גַּבְר
 צארן - חסיו וכיל דכי צר מן כנמרד גבור ליד
 (תניכא דפסיקא דצסוף) דהוא מלל : (ט) הוא סיה
 גַּבְרִי - חסיו כדלחון : צִיד - צמד יויד וכיד : בְּגַמְרָד
 חסיו : גַּבְרִי ליד - דין לחוד ומלל ויו כדלחון :
 (יא) יָצָא - חליף צסוף וכיל דכי : גִּיגְוָה - מלל יויד
 וכיד : וְאֵת רַחֲבֹת - דין חקדחים וחין מלריח יוסר
 לשבת

איים צמי חולדה (כיו כיג) : (יג) צין גִּיגְוָה - מלל יויד :
 הַגִּדְלָה - חסיו וכיל דכי צר מן חרצעה יוסר אייה
 צמי צלק (כיו יית) : (יג) לִוְדִים - מלל ויו : עַנְמִים
 וְאֵת לְהָבִים - חרוסון מליין יויד : וְאֵת נְפֹתָחִים
 חסיו ומלל יויד : (יד) וְאֵת פְּתָרְסִים וְאֵת פְּסָלְחִים
 חרוסון חסיו ומליין יויד : פְּלִשְׁתִּים - מלל יויד לנברה
 דחיו וכיל דכי : וְאֵת בְּפֹתְרִים - חסיו ומלל יויד :
 (טו) וּבְנַעַן ילד - סמועה : אֵת צִידן - מלל יויד וחסיו
 וכיל דכי : בְּבָרוּ - חסיו וכיד לצר מן לער בכורו
 (יוסצ לית וי) דהוא מלל : (טו) וְאֵת הַיְבוּסִי - מלל
 וכיל דכי : וְאֵת הָאֲמֹרִי - חסיו וכיל דכי : (ז) וְאֵת
 הַסִּינִי - מלל יויד : (יח) נְפֻצוּ - חסיו : מְשֻׁפָּחוֹת הַכַּנְעֲנִי
 דין לחוד מלל וסלחא כיל דמשפחת חסין : (יט) ויהי
 גְּבוּל - מלל וכיל דכי צר מן סצעה יוסר אייה צמי
 חקם (כיל ייג) : מְצִידן - מלל יויד וחסיו : בְּאַבְהָ
 גרם - חסיו וכתיב צכיף כפופה והיא צסוף - וכיד
 צר מן עד באך סוה (וירל יע כיג) דהוא צכיף
 פסועס (והכך דלליף דידהו צגול כלהו צכיף פסועס) :
 סְרָמָה - חסיו וכיל דרסם דכי : וְעַמָּה - חסיו וכיל
 דכי : וְצַבִּים - דין לחוד כתיב צמד יויד וקרי וצבויס
 צויו ונייה וסלחא חלחא כתיב צמין יודין (עי לך לך
 יוד צי) : (כ) לְלִשְׁנֵתָם - חקר דחקר וכיד : בְּאַרְצֵתָם
 חסיו : (כא) וְלִשְׁם ילד : סמועה : אֵת יפם הַגְּדוּל
 חוניה ומליין ויו - א) דין - ב) וסכהן הגדול מחויו
 (אמר גיל יי) ג) וסיה לכס סיס הגדול (וסעי ליד וי)
 ד) המדבר הגדול והמרח (הדברים אי יע) ה) סגוי
 הגדול סה (ואחחן די וי) ו) סכהיה כדבר הגדול
 סה (סס סס ליג) ז) חלף הגדול סה (כלציס כיט
 כיג) הַסּוּפֵר

על זה עכ"ל. והנה ע"ש דבסנה חן להוליא סיה אחר צצניל זה
 ודאי מילחא דמסחנר סיה . דלז יבלין לסמוך סהני רנוחא דסיל
 דל ל ויהי . אונס ויש דהקורא יקרא וידין . זה ליע לפעיד
 דכין דכוחה קריאה סנו מחיקין חס סיה לכער מסי סלסו
 סווכין על חק רנוחא דיל וידין חס חן יקרא וידין דלל
 כוחי ויהי חן דחתי דסחרי סהדי . כי צמי או סהסיה ססול או
 סהא קורא ויה סליט כתוב צחורס (ועוד כרלס דהוי כקורס מלל
 מן סחצו וסבור לקרות ססי חיס סחט סלל מן סחצו כסי
 סרנוסי סייז מהיל סמלס סיה) לכן סיה כרלס לפעיד כי יק
 סוב סיקרס כמו סכסוב לפני וידין . ולענין חיקין כרלס לפעיה
 מחסר כי סבור מרס וסענחא סי העלו סהעיקר סה כרעס סכונסי
 סליט ויהי יל כן לחסר סענחא יל לחקן לגרוד חס סויו סיהרס .
 חסו כצו חמודה : (ס)

שָׂרוּג . מליו וכיד : (כח) שָׂרוּג . מליו : (כב) ויחי שרוג . קמועה : שָׂרוּג מליו : גָּחור . מליו וכיד : (כב) שָׂרוּג . מליו : (כד) ויחי גחור קמועה : (כו) וידי תרה . קמועה : (כז) הזליר . מלדמיל וכיד לזר מן וקמס הזליר את עומס (פינחס כיו כיה) דהוא חקר יידי : לזט . מליו וכלהון בהך שמוח דכי לאפוקי מרין דבענין אחר (ויסב ליו קיה) : (כח) מוֹלְדָתוֹ . מליו וכיל צביז דכוסי : בְּאוֹר . מליו וכיל דכי : בְּשָׂרִים . מלח יידי וכיד : (כג) וינח מרס בתרין . יס מוהגין לעסות את הנון הפוכה . ולינו כנון . ואס מולח צסימ הפוכה . אס רק הראש הסוף (לינו עוצן כיכ) בענין סלרס . כוין עליה ישאר גך . אצל אס היא הפוכה לגמרי כזה לרכינ לתקן . וקודס שחקנו אין קורין צו (עי צבי תקון סופרים) :

פרשת לך לך

יב (א) ויאמר יי אל אברם . פמועה : (ג) ולאעסך לגוי . מליו וכיל דכי : וְאַבְרָהָם . דין צביז פשוטה ודכי כי צדק אברבך (ויחא כיצ ייז) צרס ואברכבה לפני ה' (תולדה כיו ז) הוא צביז כפופה והיא : (ג) מְבַרְכֶּךָ . מלח יידי וכיל דכוסי : אָאֵר . חסיו : (ד) אֱלֹהֵי מלח יידי לצמרה דלמידי וכיד : בְּצִאֲחוֹ . מלח אליף וכיל דכי : (ה) רְבוּשֵׁם . מליו וכיד . צרס ולרבישם ולכל מיחס (מוכעו ליה גי) חקר (ועיל יידי חי) : וַיְבֹאֵי . חסיו וכיד : (ו) וַיַּעֲבְרֵי חסיו וכיל דעבר צביז דכי צר מן ויוסף מלחך הי עבור (צלק כיו כיו) דהוא מליו : אֱלֹהֵי חקר יידי ומליו : מוֹרְהָ . מליו וכיד צר מן הגלגל אלל אלוני מרה (ראה ייח לז) דהוא חסיו (וחד בענין אחר צלמו זה סודר ומרה) : (ז) וַיִּרְא . אליף צסוף וכיל דכי : (ח) לבית אל . (ח) שחי חיבות ויס לכחצן

הסופר צמד

וכיון דרי יוקי חונר אין נחלקין כלל די לט לווער דחיק סיל דנחלקין לשחי חיבות ולא למרין שייסין . קשה סא מווינן דנחלקו צהללויה . וגם צשים דינן פליגי בה בצפמיס דף קייז עיש . ואיזא הפס דלונר רב מוינא חילי דני סנינא דכמינ צבו הללו צחי גיפא ויה צמד גיפא (ופירשיי הללו צסוף שיטה ויה צחלית שיטה צמרת) הרי כי עאן דסיל נחלקין סיל דנחלקין צס למרין שייסין . וצדאי דאין לנו להרבות צנחלוקה ולונר דחיק דויס וכן סנא דירושלמי סיל דנחלקין לשחי חיבות ולא לשחי שיטות ושיס שלט מחלוקות צדנר וגם מלחר דלונרי סס בצפמיס דלמידי יידי

(כג) ח) ולכל הנורח הגדול (הצרכה ליד ייז) ושארל דגדל כלהון חסיו . ושארלי ליסני דגדול כלהון מליין צר מן מרין דחקרין יונקר אייה צפי הדצרים (חי ייז) : (כב) עֵילָם . מלח יידי וכיד : וְלִיד . מליו : (כג) עֵינַן וְחֹלֶל . מרויהון מליו וכיד : (כו) אֶלְמוֹרֶד . מליו : הַצְרָמֹת . מרס מלה : (כז) הָדוּרִם . ואס אוֹנֶל . מרויהון מליו : דְּקָלָה . היא צסוף : (כח) עֹבֵל . מליו : אֲבִימָאֵל . מרס מלה ומלח יידי : (כט) אוֹפֶר . מליו ומקר יידי : הַחֵילָה . מלח יידי והיא צסוף : יוֹבָב . מליו וכיד : (ל) מוֹשְׁבֵם . מליו : מְיֻשָּׁא . חקר יידי וכמינ חליף צסוף : (לח) לְלִשְׁנָתָם . חקרמיס : בְּאַרְצָתָם . חסיו : לגויהם . צלמידי לח בגויהם : (לג) חלה מְשֻׁפָּחַת . חסיו (עיל פסוק ייח) : לְחֹלְדָתָם . מליו ומקויה וכיל דכי צר מן מרין יונקר אייה צפי ורס (וי עייז) :

יא (א) וידו כל הארץ . פמועה : וְדָבָרִים . מלח יידי וכיל דכי : אֲתָרִים . מלח יידי וכיד : (ג) גֵּעְהוֹ . חקרמיס : לְבָנִים . מלח יידי לצמרה דנון וכיל דכי : לְחָמֵר . חסיו וכיל דכי : (ד) סן גְּפוֹיִן . מליו : (ה) קְרָאת . מלח חסיו . (א) דין . ב) ולא יוכל לראות את עין הארץ (צח ייחי) ג) לא מוכל לראות את פני (כי השא ליג בי) ושארל לראות מליו : (ח) לְבָנֹת . חסיו : (ע) הַפְּיָצִים . מלח יידי : (י) אלה תולדות שם . פמועה : שְׁנַתִּים . צמד יידי וכיד : (יג) וארמכשד חי . קמועה : (יג) שָׁלֵשׁ . חסיו וכיל דכי צר מן מלחא יונקר אייה צפי צלק (כיו ל"ג) : (יד) ושלח חי . קמועה : (טו) וידי עבר . קמועה : (יח) ויחי סלג . קמועה : (יט) וּמְאֵתָיִם . מלח חליף לצמרה דויס ויידי דקרי למוד לצמרי דמייו וכיל דכי : (כ) ויחי רעו . קמועה :

לשבת

(ח) שחי חיבות וכי . צמיס סיה סלי יידי חלו שנות הצחלקין ציח אל . ציח חון . צאר צנע . לפנת פענח . סוטי פרע . צן חוני . יידי יח . הללו יח ומרה חף ומרה חפי . צי יוקי חונר אין נחלקין וכיו וקיייל כחיק . וצירושלמי פיק דונגילה קמועה חונר חלו שנות סהן נחלקין ציח אל . ציח חון ומרה חף . ומרה חפי . סוטי פרע . לפנת פענח . הללו יח . וכסי מנפת צי כחצ צסס ספר יסן כיי דלא ליפסקיינו צמרין שייסין . וכהי יש לצלוח טעוה מלי דלא ליפסקיינו למרין שייסין מלחר דקיייל דנחלקין . חי מווח דעעשא כי סיכא דלא צשוני סלוגסא דחיה .

צמד טיטה . ומינה אל (ט) קדש וכיל דבית אל דכותי :
 אֲדָלָה . כ"ח בקוף (ע' כח ט' כ"ח) : בית אל .
 כדלעיל בסמוך : (ט) הַלֹּיֶךְ וְגִסְעֹעַ . תרויהוּן וּלְיוֹ
 (ע' כח ט' כ"ח) : (י) ויהי רעב בארץ . פתוחה :
 לְגֹרֵר . מליו וכיל דכי : (יא) הַקְרִיב . מלח יויד וכיל
 דהקרבה נכלהו גווי כל דריש לידהו נחיריק דכותי
 צר מן חושה . יַעֲקֹב חַיִּים צַם וַיִּקְרָא (צ' ד') : לְבֹאֵי
 מלח ויוו ואליק וכל לְבֹאֵי דכי צר מן טבעה דחסי
 יַעֲקֹב חַיִּים צַם וַיְהִי (צ"ח ז') : (יב) כִּי יִרְאוּ אֶת־ךָ *
 חסי וכלהו דנלסח נקצס דכותי צר מן תרין יַעֲקֹב
 חַיִּים צַם וַיִּשַׁב (ל"ט ט') : הַמַּצְרִיִּים . מלח יויד וכיל
 דכי : (יג) אֶתְחִי . חסי וכיל דכי : יִיטֵב . נחרין יודין
 וכיל דכי : גַּעֲבִירָךְ . מליו : בְּגִלְגָלָךְ . חקר יויד :
 (יד) קְבוּא אֲכָרִם . תלתח מליין ויוו ואליק . א) דין .
 (ב) כבוא השמש מועד ללחך מוולריס (ראה ע"ז ו')
 (ג) חשיב לו אח העצט פבוא השמש (כי תלח כ"ד י"ג)
 ושארל כבא וכבא חסי : (טו) וַתִּקַּח . חסי :
 (טז) הַיְיֹסֵף מַלְדֻמֵּי וְכִיל דכי : גַּעֲבֹרָה . מליו :
 וְחַמְרִים . חסי ומלח יויד וכיל דכי : וַשְׁפַחַת . תלתח
 חסי (ואיכח קדומי) א) דין . ב) ויקח אבינולך גוי
 וענדים ושפחת (וירל כי יויד) ג) וכסף וחס ונכדס
 ושפחת (ח' שרס כ"ד ל"ה) ושארל . כיל דשפחות
 מליין : וְאֶתְנַחַח . מקדחים וכיל דכי : וְגַמְלִים * מלח
 יויד וכיל דכי : (יז) גְּנָעִים * מלח יויד : (יח) אֲנָשִׁים
 מלח יויד וכיל דכי :

יג) לְמַסְעֵיו . מלח יויד : בית אל . כדלעיל
 (י"ג ח') : אֲדָלָה * כ"ח בקוף (ע' כח ט' כ"ח) :

לשכת

יס חלק יויד מול יה קדש . והכי אמרי טס זירוסלמי לעבן
 הללויה . איכ פין טוס סגדל לומר דלח ליסקינהו נחרין טיטין .
 וכן וחרה חף . וחרה אפי . מאתר דחלקין . לא ידענח טוס סגדל
 דלח ניסקינהו נחרין טיטין . ואי יענח דעכ"ס בית אל . ודכותי
 טסן שמה חף דחלקין נחרין מילין לא נפסקינהו נחרין טיטין
 וכדלמרי צוסי מולין דף סיה טסס כדלענער הא נמי קסיא
 דהא חזינן דחנח דמיס ומנח זירוסלמי נדחא מנחח מחמיכא .
 ואס הללו יה ודכותי נחלקין חף לחרין טיטין הכי נמי ציה אל
 דכותי וכ"כ ה"ז והצ"ס נחע"ז ס"י קי"ט טסס פסקי מהרא"י
 דכסס שאנו דוחיס ד ללויה למיד דחלק נחלק חסי נעמי טיטין
 היה ליריד יה דחלק חסי נעמי טיטין (ונסס כ"דלענער י"ל
 דכך ה"ח הקבלה . ולרננו הר"מה על"יה ה"ח לו טס
 גירסא אחרת ועמיס טס ח"יה) לכן נראה לעמיד דלכתולה
 ודחי יס לכתנן נחר טיטה חנל צדיענר חס כחנן נחרין

בית אל . כדלעיל (סס) : (ד) קְרִיאַשְׁנָה . מלח אליף
 ומסיו וכיל דכי צר מן תרין יַעֲקֹב חַיִּים צַם וַיִּקְרָא
 (ס' ח') : (ס) וְאֶתְלִים . חסי ומלח יויד וכיל דכי :
 (ו) ולא גָּשָׁא . חלף בקוף וכיל דכי : יַחֲדָו . חקר יויד
 וכיל דכי : (ז) וַיְהִי רִיב . מלח יויד וכיל דריב כ"ג
 דכותי צר מן ולא חענה על ר"ב (ונספטיס כ"ג צ')
 דמסנח חקר : ר"ע . חרין צמסוקח חסי וכחיני יויד
 בקוף . ודכי ויכעו רעי גרר עס רעי ילחך (מולדה כ"ו
 כ') דכי וסלכטיס רעי ללח (ויגס מ"ו ל"צ) פלין חושה
 דלסון רצ"ס כינחו כחיני יויד בקוף ושארל חציג דלח
 צהו בלסון רצ"ס כלחון נחיל וכלהו חסי . כו"ש צ"י
 צדחטיס (ד' צ') : (ח) וַיְבִיֵךְ . מלח יויד קדומח ומקר
 יויד חכינח וכיל דכי צר מן יספט ה' ציני וביניך (לקטון
 ע"ז ס') דססוח וולדעיל : ר"ע . חסי : ר"ע"ך חסי
 ומלח יויד : אֲחִיָּים . מלח יויד וכ"ד : (ט) אִם הַשְּׂמֹאלִי
 כלהו ל"צ"י דשמאל כ"ג אליף גרירל לנחרה דמיס
 צר מן חושה דלח צהו ויוו כמי לנחרה דלליף יַעֲקֹב
 חַיִּים צַם חקת (כ' י"ו) : וְאֶימָנָה . מלח יויד קדומח
 וחקר יויד חכינח : ואס הַיְיֹסֵף * מלח יויד וכיל דכותי :
 וְאֶשְׂמְאִילָה * מלח יויד : (י) אח עֲיִנְיוֹ . מלדומיל וכיל
 דכי : אַעֲרֹ חסי וכיל דכי צר מן חלתח יַעֲקֹב חַיִּים צַם
 וירל (י"ט כ"ב) : (יג) רָעִים וְחַטָּאִים . תרויהוּן מפיין
 יויד וכיל דכי : (יד) עֲיִנְיָךְ . וולדומיל וכיל דכי צר מן
 חלתח יַעֲקֹב חַיִּים צַם ראה (ע"ז י"ח) : אַפְסָה . חקר
 ויוו וכיל דכי : (טו) רֵאָה . חקר ויוו וכ"ד : (טז) אִם
 יוֹבֵל . מלח ויוו וכיל דכי ודכי כל ליסנח דאובל *
 תובל . נובל * כלהו מליין : לְמַגֹּת . מלח ויוו :

הסופר

טיטין אינו נעכב וכשר . ועמיס ח"יה צ"י משפטיס (כ"ג כ"ג) :
 שו"ב עלחתי צ"י טעמי אפריס טער ו' סיה סכתח ח"ל בית אל
 הוא ספי חיצות ולכתולה יס לכתנן נטיטה אחת ואס
 חלקן וכחב בית בקוף טיטה ואל נחלה טיטה לא נפסל . ועכ"ס
 שאין להוליס אחרת עכ"ל . ונסי נחלה חריאל צמיס טס כי ח"ל
 חלו טעות סחלקין בין בקריחתן בין נכחינתן בין נחמי טיטת
 בין נחמי חיצות עכ"ל . וטוב דלחתי נחמי ס"י ח"יה ס"י ו'
 כתב ג"כ דבית אל נכתב נחמי טיטין : (יז) קדש . נסי מלכח
 סקודס הביא צוה פלונחא דרבווחא אס הוא קודס או מול . ואח
 ז"ל כתב דחליס נהך פלונחא אי נחלקין או לא . דלמרי נחלקין
 קדש הוא ולמרי חין נחלקין הר"י מול . ולפע"ד הא דח"י כי
 למיד דנחלקין קדש הוא (ע' מ"ס נחקה"ה י"ב מהירוסלמי)
 אכל למיד דחין נחלקין אינו מוכרח לומר דח"י מול כי י"ל דח"י
 כ"י יאסע"ן לו נפסקיס (ק"י ע"ח) דלומר הללויה כולל טס
 וסנח

(ח) קיום . מלא ויין וכיל דכי : (יח) בְּאַלְגֵי מוּנְרָא .
 מקדחים וכל אלני מוּנְרָא רכוחי צניס אלוני מרה (כחה
 יח לי) מלא ויין : מְמַרָא . אלנוק צקוף וכלהון דכי :
 אשר בְּחֻבְרֹון . מלא ויין וכיל דכי :
 יד (א) וידי בימי אמרפל . פתוחה : אֲרִיִּן . דין
 עלי ויין המגור ומלא ויין : בְּדַרְדְּרֵלְעָמָר (י) חדא
 מלה ומקר ויין וכלהון דכוחי : (ז) מלך צְבִיִּים . תלמח
 כחיני צחרין יודין וקריין צבויים . (א) דין . (ב) וונלך
 אדומה וונלך צבויים (לקנון חי) (ג) אדומה וצבויים (לכזים
 כינו כיצ) : וונלך בלע ד'יא לערי . חדקר כחינין צויד
 ואלף בלשון נקבה . (א) דין . (ב) אחתי הוא והוא גם
 הוא (וירא כי סי) אולעמח ונחלמהון . (ג) והוא שלמה
 אל חומיה (ויטב ליה כ'ח) (ד) אשר היא לכס לאכלה
 (שעיני יח ל'ט) (ה) והוא הפכה עער לבן (תזריע יג ה'
 ו) ואם ירחנה הכהן ואין בה וגו' והוא כהה (סס סס
 כ'ח) (ז) שבת שבתון היא (אחרי מות ע'ז ל'ח) (ח) והוא
 תראה את ערותו (קדשים כ' י"ז) (ט) את אניה היא
 עהללת (אמר כ'ח ע'י) (י) ונסחרה והוא נעוואה (כסא
 ה' י"ג) (יא) והוא לא נעוואה (סס סס י'ד) ושארף אעיג
 בלשון נקבה כינהו כחינין צויד וקריין צויד : (ג) הַשְּׂרָדִים
 מלא וייד לצחרי דדלית וכלהון דכי : (ד) שְׂרָתִים . מלא
 וייד וכיל דכי : את בְּדַרְדְּרֵלְעָמָר . חדא מלה ומקרי
 (ע' סקיי) : (ח) וְהַמְּלָכִים . מלא וייד וכיל דכי :
 רְפָאִים . מלא וייד וכיל דכי : בְּעֶשְׂתֵּרֶת . חקר ויין
 וכיל דכי . צר מן חד מהנד דחינון לשון עדר (ע' עקב

ז' י"ג) : קְרָנִים . צמד וייד : הַזְּוִיִּים . מלרנויל :
 הַזְּוִיִּים . דין למוד מלרנויל : קְרָנִים . אף לצחרה
 דחייו וייד דקרי למוד . חנל וייד כחה לכא : (ו) ואם
 הַחֲרִי . חקר ויין וכיל דכי צר מן שפע צן חורוי שלח
 לך י"ג סי) דההוא עלא : שְׁעִיר . מלא וייד וכלהון דכי :
 עד אֵיל . מלא וייד וכיד : שְׂאֵרֵן . מלא אלנוק לצחרה
 דפיח וכיד : (ז) אל אֵין . מלא וייד וכיל צכלהו גווי
 (אך שיהי פירושו) כלהון דכי : הַאֲמָרִי . חקר ויין
 וכיל דכי : בְּהַצֵּן . חקר ויין : (ח) צְבִיִּים . צחרין
 יודין (ע'ל צ') : בעמק הַשְּׂרָדִים . מלא וייד לצחרה
 דדלית וכיד : (ט) את בְּדַרְדְּרֵלְעָמָר . חדא מלה ומקרי
 (ע' סקיי) : אֲרִיִּן . דין צויו המגור ומליו : (י) ועמק
 הַשְּׂרָדִים . מלא וייד לצחרה דדלית : בְּאֵרֵת בְּאֵרֵת .
 חרויהון חקרין ויין וכיל דכי : יַנְּסִי . חקיו וכיל דכי
 צר מן ינוסו לפניך (כי חזא כ'ח ה') דההוא מלא :
 וְהַגְּשָׁאִים . מלא וייד וכיל דכי : (יא) את כל רֶבֶשׁ
 חקיו וכיל דרביש דכי צר מן אשר לקרה ואם כל דרבוש
 (קרה ע'ז ל'צ) דההוא מלא : (יב) ואת הַרְּשִׁי . חקיו
 וכיל דרכשו דכי : (יג) הַפְּלִישִׁי . מלא וייד : ואת
 שָׁן . חקיו וכיל דכי : בְּאַלְגֵי מוּנְרָא . מקדחים :
 אחי אֲשָׁבֵל . ארבעה חקרין ויין . (א) דין . (ב) ענר
 אשבל ומונרא (לקנון ססוף כ'ד) (ג) וינאו עד נחל
 אשבל ויכרחו (שלח לך י"ג כ'ג) (ד) וינאו עד נחל
 אשבל וירגלו (דברים א' כ'ד) ושארף כלשו ליסני

הסופר

דאשכול

זולין . והנה כפי איה השיג על המדפים (המקרא הגדולה
 דפוס שר של צומנירנו או המקרא הקטנה דפוס צומנירנו טנה
 דיש אשר עליהם יסנו דבריו כמ"ע נפתחה) וכחז וזיל כדלעמר
 סעם המדפיסו צ' עליון אעפיי שחזרם צמקף כי צספרי כחינה
 יד היא מלה אחת וכו' והחיות על המדפים אם טעם שהן צ' עליון
 למה נקד הרי"ם (צטו"ח) ואם טעם שהיא מלה אחת למה סס
 מקף צתובה וכו' עכ"ל . ולי נראה דרעת המדפים הוא היחה
 דבאמת נקריאה מלה אחת היא ולכן נקד אח הרי"ם ואך צכחינה
 ספקינין להו ולכן הסרידן ועם עמק ציניין ונס נקד אח הרי"ם .
 להורות דהקריאה היא מלה אחת . ובאמת טנס לשון הגמ' סכי
 מוכח שהיא באמת ח'נה אחת ורק צכחינה ספקין להו ספרה
 ולכן לא ספקין להו צחרין ס'סין . ובס' תיקון סופרים האריך
 בזה והביא דברי הסו"ת שג יעקב שסכריע לעשות קלח ספסק ולא
 ספסק נמוד וכמו שסענין צגס צחינות די תיאויין די תילצניין (וכי
 כפי בני יופה צקונסרת מלוצי חור וע' ג'ס סוף סדר שמוח)
 והוא ז"ל השיג עליו וכחז דלך דמי כי עס לא נשתנה וסעוועח
 סענין צין ס'סין מלה אחת צין ס'סין סחי ח'יבות מלשיכ צמלה
 כדלעמר

לשבת
 וטנה צנה אחת (אמת כי הסי' צאהע"ז ס'י קריע כחז דלדידי
 צאמה סחי ח'יבות הן' חנל לפעיד פססית לא מוטע סכי חלה
 דגס לדידי ח'ינה אחת היא וכן מוכח מירוסלמי ס'יק דעגילה)
 כמו כן י"ל צניה אל דכולל סס הקודס ועס סעוקס צנה אחת .
 ובסוים דנכו כחז בעל מלחסיק ח'יל חנל עכ'ס דעת חורה נוטה
 סעס ציה אל קודס כמו טניאחתי קודס אם לא ס'ס קבלה ח'ס
 עפי ח'ס כמ"ע בעל צרכי יוסף זוקללהיה עכ"ל . ובס' ויסלח
 מביא עוד מה דלוחס סס צמורס ציה אל צ'יתו ג'ל אל :
 (י) סדא מלה . כיכ הרמיה צססרו עסוקס ס'ג למורה .
 ובס' חור חורה מביא מוטו סכחז דסכי מוטע צסס'
 חולין (חנל כס' מוסיל סלפנינו ליחא) והחמיה נגלית דלוצרה
 צמס' חולין דף ס'יה ח'חא להדיא דפסיק להו ספרה צסתי ח'יבות .
 ודחק סס כס' ח'יה לפרע ססוגיה לרעה הרעיה חנל סרניס בעלמו
 ססרף ודחק גס כס' מנחה ס'י כחז סחין ס'ירושו מחורר על לשון
 הגמ' (וכחז דולוי נוסחא אחרת חרענה להרעיה ז'ל צגמ') ולדינא
 כחז סס צמנחה ס'י דנקטיין דחדא פלס כחיני דסכי אסחיזו . כלשו
 מקדלוחס וכל אחר דהעסוקס סליג' על הגמ' צחר סעוקרה

פירוש סיהיו בין דעיין נפחיה בין דעיין נקויין] כלהון
 דכי צוידדקרי למוד: מזלך שור. ונלא וייו וכיד:
 (ח) גברתי. חקר ייד: בריחת. חקר וייו:
 (ט) שובי. ונלא וייו: אל גברתיך. חקדחיס:
 ידיך. ונלא ייד וכל דכי: (יא) ילדת. חקר וייו:
 יקראת. ונלא חלויף: ישמעאל. חלויף כחה לבתרה
 דעיין וכל ככי. דכי. אל עניך. חמד ייד: (יב) פראי
 חלויף בסוף: (יג) הדבר. חסו וכל דכי: אלקיך.
 ונלא ייד לבתרה דלמיד וכיח: חמה אל חלי. קדם: חגס
 חלם. חסו וכיד לחי ראי. חסו וכיד: (יד) בלח
 לחי ראי. חקר וייו:

ין (ב) יודו אברם. סמוח: (ג) וארצה אותך
 סמוח. מלין וייו בלחון זכר [ונכייף סמוח]
 (א) דין. (ב) ואחשך גם חככי אותך [ויחל כיון]
 (ג) וכלה אתך [יחשני ייט]. (ד) כודיש חלחיס אותך
 [עקן גיח ליין]. (ה) ולך אותך [וארשני טיין]. (ו) חכי
 עקלה אותך [חלונה כיס קין]. (ז) חת כל חסר חלזה
 אותך [סס סס כיצ]. (ח) ונחה חמה גור ונעשה אותך לגוי
 גדול [כי חסח ליצ יי]. (ט) חרף מונני וגוי ונעשה אותך
 לגוי עטוס [עקב טו ייד]. וספח חקרין וייו [חלחון קנחה
 חרין מלין יוסר חיה צפי ויסע צלי עי]. (ג) ויסל. חקר
 וייד וסול חסא. (ד) וקוים. חמרין יודיין וכל דכי:
 לחב דמין. ונלא וייו ודכי. חקשך: (ח) חז דמון.
 חלין. חתיהך. ונלא ייד וכל. ככי כל דתייו חכיל
 חפיקיך ייד כחה לבחקה: (ו) ודפתי חמך. דין
 חסרה חסר ייד וחמין. חלין יוסר חיה חקון [פסוק כיו]:
 (ז) וחקמתי. חקדחיס: אחרך. ונלא ייד
 וידי: דדרתם. חקדחיס וכיד: (ח) חקרך. חסו
 ונלא ייד וכיד: חחיות. חסו וכלהו ליסני ככלהו
 גוי דכי: (י) וביניבם. עקדחיס. וכל דכי: חמול.
 ונלא וייו וכל דמול [כחחין חות לחמר חלמיד] דכי כר
 ונ להמל לכס כל זכר [ויסלח ליד טיין] דהחוא חקר:
 (יג) שחנת. חקר וייו וכל דכי: לדדתיבם. חקר
 חרין ויין ונלא ייד וכליך: ייד בית. ונלא ייד
 וכליך: (יד) פעמיך. ונלא ייד וכל דכומי:
 (טו) ויאמר אברים אל אבריהם שרי. סמוח:
 (טז) וברכתיה. ונלא ייד לבתרה דתייו: עשים.
 ונלא ייד וכל דכי: (יט) ילדת. חקר וייו: וקראתי
 חלויף

(י) וויצאחיה. ונלא וייו לבתרה דחיה חלויף לבתרה
 דלוייק וייד לבתרה דתייו וכלחון דכי: (ח) אדי וייו.
 סס אדי קדים לסס חויה יחיש [עיל ח]. אדי שנה.
 ונלא ייד לבתרה דחלויף: (ט) חשלישת ועו חשלישת
 חרויהון חסיו: (א) חל. חמד ייד וכל דכי: חשליש.
 חסיו: (ח) חקר. חקר וייו וכל דכי: ונלא ונלא
 וייו: (יא) חלויט. חמד ייד: ועל חקרין. ונלא ייד:
 (יב) ויחיה הסנוס לבוא. ונלא וייו חלויף וכל דלבווא
 דכי כר מן סנעה יוסר חיה צפי ויח [חח ח].
 איקה. ונלא ייד וכיד: גרדליה. חקר וייו וכל דכי
 כר מן חרנעה יוסר חיה צפי חלק [כיו חח]:
 חפלות. חקר וייו וכיד: (יב) ידע. דין חקר וייו
 דקרי וכל חכיו כרס הדודע דרע [מקן חח ח]. חמול
 חל: חקרין. ונלא וייו וכיד: (יד) יעבדו. חקר
 וייו: חקרש. חסו: (ועו) חבוא. ונלא ייד וחלויף
 וכל חבוא דכי כר מן חסעה. יוסר חיה צפי ויח
 [חח ח]. אל אבריהך. חקר וייו ונלא ייד וכלחון
 דכי כר מן סוז חל חרץ אבותיך [ויחל ליה גי]. חקמתי
 ונלחניל: חשליש. כלכו ליסני דשלוס. חלויף חח
 ונלא ייד וכל דכלו לשלם [חח ח]. חקר וייו חקיעח
 צדתיי שלום דתינתם: חשליש. ונלא ייד וכל דכלכו
 חלוי דכי: חוקה. ונלא וייו חלויף דכי חח חחח
 יוסר חיה צפי ויח [ח ח]. (טו) ישובו. דין חמד
 ונלא וייו: (ח) חמד. חלויף חקרין דכי: חקרין.
 ונלא ייד: חקרין. ונלא ייד [ח ח]. חח חקרין.
 ונלא ייד: חקרין. חקר וייו חח חחח: חח חקרין.

מזו (ח) ושרי אשת אפרם סמוח: חצרית.
 ונלא ייד וכל דכי: (ג) חולי. ונלא וייו
 וכיד כר מן חולי לא חלך ספחה חמב. חח חח חח
 ליט דהחוא חקר: (ד) גברתיך. חקר ייד:
 חשליש. ונלחניל וכל דכי: (ח) חקרין. ונלא ייד
 וכל דכי: חקרין. ונלא ייד חקרין חקרין חכיל
 וכל דכומי: חקרין. חקר וייו וכל דכי: חקרין.
 דין לחמד חלחניל וחקוד על ייד חכיל: (ו) חקרין.
 ונלא ייד לבתרה דעיין ונלחניל דתיין ייד דקרי לחמד:
 חקרין. חקר ייד: חקרין. ונלא ייד וכל דכי:
 (ז) על חלחין. חמד ייד: (כיל ככלהו עכילי. חח חחח)

אלוץ לנחתי דריש וכל זבל זבלו גוני דכי : תחמתי
 חקדחים : לזרעו . לא ולצעו : אהריו . מלי וכליך :
 (כ) שפעתיך . מלא ייד : והפירתי אתו . דין
 מלא ייד ודכי והפירתי אתכם (צחקתי כיו עי) :
 והרפיתי . מלא ייד וכיד : שנים . מלא ייד וכיל
 דכי : נשיאם . ארבעה זלמא מלין ייד קדמא
 וחמין ייד הכיאל . א דין . ב) טכיס עטר נשיאם
 לאחמם [חיי טרה כיה עין] ג) ויקרבו הנשיאם לה
 קרצנם . הכיאל דסקוק [כאל זי י] ד) ולפני דנשיאם
 וכל העדה [טימם כיו זי] וחד חקדחים והנשיאם הביאו
 [ויקסל ליה כיו] וחד מלדעיל ונועדו אליך הנשיאם
 [נהעלסך יי די] וסאלא זלמא כתיבי נשיאם חסיק
 ומליה : (כ) יוליד . מלדעיל : (כא) אקים . מלא
 ייד וכיל דכי : למועד . מלא ויי וכיל דכי זר מן במעד
 טנת השמטה [וילך ליה י] דהסוא חקר : (כד) בהמלו
 חסיו ודכי נקעך : (כה) בהמלו . חסיו : (כו) נמלי
 חקר ויי :

פרשת וירא

יח (א) וירא אליו . פתחה : באילני עננה .
 חקדחים : קתם . חקר ויי : (ז) עיקיו . מלדעיל
 וכיל דכי : נצבים מלא ייד לנחמה דניח וכיל דכי :
 עליו . מלא ייד וכיל דכי : (ג) אדני . קדמ : סאמתי
 אליך לנחמה דלדיק וכלהו ליפני זבלהו גוכי כל דלדיק
 זקמין כתיב אי לנחתי זר מן ולמס לא מצחי מן
 זעייך [נהעלסך יי יח] דסוא חקר : (ד) יקח
 חקר ויי : (ה) אחר מעברו . לא ואחר : רגליכם
 מלא ייד וכיל דכי : (ו) סאים . מלא ייד : סלת
 חסיו וכיל דכי : לוישי . מלא ויי : עצות . חסיק
 ומליה ודכי ועשו אתו ענות [נהעלסך יי ח] זרם ענת
 מלות [זא ייצ ליע] הסוא חקדחים : (ח) עמד . חסיו
 וכיל דכי זר מן כי העקום אשר אתה עומד עליו [טמות
 גי ה] דהסוא מלא : (ט) אליו . קחד על אחיות או :
 (י) שוב אשוב . תרוהן מליו : שפעתי . חסיו וכיד :
 אהריו . מלא ייד וכיל דכי : (יא) זקנים . מלי וכיל
 דכי : ארח . חסיו וכיל : (יב) בלתי . חקר
 ויי : ואדני . חסיו וכיל דלדנות זכיג כסח זככו

[דחינו סיס אוח לא אחיות לאחר חנון] דכי חסין
 זרם ליתנא דארון גרידא זלי ככו יוסר חיה זמי ונמ
 ויס ח] : (יב) אמןם . חקר ויי וכיל דכי :
 (יד) הילא . אלף זקוק : (טו) זקמו . חסיו וכיל
 זר מן חרין יוסר חיה זמי חיי טרה [כיד כיד] :
 נשקמו . חקר ייד זרם השקופה [כי חנא כיו עין]
 מלא ייד : (יח) דיו . ויי זקוק וכיל : נעצום . מלי
 וכיל דכי : גוי . מלי ונחמין ייד : (יט) ידעתי
 מלא ייד : (כ) ותמאתם . מלא אליך וכיל דכי :
 (כז) עורגו . מלא ויי וכיל דכי : (כד) צדיקים . מליין
 וחסייה וכיל דכי זר מן וסחד לא חקח גוי ויסלף דכי
 צדיקים [מסמטי כיו ח] דהסוא מלדעיל : (כה) תלדה
 חרין דזסקוקה חרין חסין ייד וסאלא מליין : פעשת
 דין חסיו ודכי וירר . מעשת החטאה [טעני עי כיו]
 וסאלא מליין : להמית . מלא ייד וכיל זכיג כל דמיס
 זחריק וחתייו רפיה כלהן דכי מליין ייד זר מן חלמא
 יוסר חיה זמי ויעז [ליח זי] : תלדה . חסיו [כדלחמן] :
 השפט . חסיו וכיל דכי : (כו) ונשאתי . מלא אליך
 וכיל דכי : בעבורם . מלא ויי : (כז) הואלתי
 מלא ויי ודכי לקמן : (כח) אולי יקרוין . תרוהן
 מלי : (כט) אולי יקראו . תרוהן עליו וכיל : לא
 אעשה . זבל עכיל כתיב לא אשחית זרם גלדעיס
 וזלמס כתיב לא אעשה : (ל) הואלתי . מלי :

(לג) למקמו חסיו וכיל דכי :

יח (א) המלאכים . מלא ייד וכיל דכי : אפים
 זחד ייד וכיל : (ז) אדני . מל וחסיו :
 סורו . מלא ויי וכיל : ולינו . מלא ייד . וכיל זבלו
 גוכי כל דלמיד זחירק כתיב ייד לנחמה : רגליכם
 מלא ייד : קרחוב . מלא ויי : (ג) יקרו . חסיו
 ודכותי לא יסרו מענו (חרונה כיה עין) זרם וסן
 יסרו מלזנדך [ואחמין די עי] הסוא מלי : וקעות
 מלי וכיל דכי זר מן ארבעה יוסר חיה זמי זא [יב ח]
 (ה) הוציאם . מלי לנחתי דהיא וייד לנחתי דלדיק :
 אלינו . מלי לנחתי דלמיד וכיל : (ו) ואלא מלדעם
 חסיו וכיל דכי זר מן סנסר יוסר חיה לקמן [סקוק י] :
 (ז) הערעו . חקר ייד : (ח) אוציאה . מלדעיל :
 אליכם . מלא ייד וכיל זר מן טסה יוסר חיה זמי
 מקן [ויב ח] : בעיניכם . מלדעיל . וכיל דכי : רק
 לטעיס

לחנטיס האל • חוניה כחינן האל וסנידן האלה .
 (א) דין • ב) ויהסך את הערים האל (לקמן פסוק כיה)
 ג) אחן את כל הארלות האל (חולדת כיו ג') ד) לזרעך
 את כל הארלות האל (סס סס ד') ה) כי את כל
 החוענות האל (אחרי עות י"ח כ"ז) ו) ונס אל אחת מן
 הערים האל (ואחמק ד' מ"ב) ז) ונסל הי אלהים את
 הגוים האל (עקב ז' כ"ב) ח) וכי ימים וגו' ונס אל
 אחת הערים האל (ספטיס יעו י"ח) : קרדתי חסיו : (ט)
 וישפט • חסר וייו : שפוט • מלא וייו : לשפד •
 חסיו וכיד : (י) וביאו • מלא וייד • וכליד • צר מן
 חרין יוסר חיייה צפי ונעות (ליא י"ב) : את לטע
 אליהם • עבקר מליין וייד • א) דין • ב) ויאמרו
 אליהם לא כוכל לעשות (ויסלח ליד וייד) ג) ויאמר
 אליהם שמעו נא החלום (ויסל ל"ז) ד) לכה ואסלמך
 אליהם (סס סס י"ג) ה) ונעמס יקרב אליהם : (סס סס
 י"ח) ו) וינא אליהם יוסף עבקר (סס ע"ו) ז) ויחככר
 אליהם (מקן מ"ב ז') ח) ויאמר אליהם חניס (סס
 מ"ב ז') ט) חסר רבר הי אליהם ביד עסה (סנוכי י'
 י"ח) י) ואמרת אליהם זה הדבר (אחרי עות י"ז ז')
 יא) וינא כנוד הי אליהם (מקח כ"ו) יב) ויאמר
 אליהם לינו פה הלילה (צלק כ"ב ח') יג) ויאמר אליהם
 עסה סחייחם כל נקבה (ונעות ליא ט"ו) יד) ויאמר
 אליהם עסה חס חנעסון (סס ל"ב כ"י) טו) וינר אליהם
 את כל אשר אלונו (ספטיס י"ח י"ח) טז) ויסקו אתו ולא
 ישמע אליהם (כי חלא כ"א י"ח) יז) וכלות אליהם כל
 היום (כי חנא כ"ח ל"ב) ושאר • בלפת חסרין וייד :
 (יח) פסגורים • מלא וייד לנחרת דריחם : למצא •
 חליף גרידא צסוף וכיד (י"ב) עד חסר וייו (ע"י נחח)
 כ"ב) : טו) • נהיח וכיד : וקנתוק חסיו ועליי וכיל
 דכי צר מן סן חגול את בנותיך (וינא ליא ליא) דהחוא
 מלדנויל : דוצא • מלי • ובסוף אי וכיל דכי (י"ג) כי
 משתתים • חסייק ועלייה • וחלחא חינון בעניכא סחמחם
 דחייח ידוהו צחיריק וליכא וייד לנחרת א) דין • ב) פו
 תשותחן (ואחמק ד' ט"ז) ג) סמח תשותחן
 (וילך ליא כ"ע) ושאר • כל דחייח צחיריק כתיב וייד
 לנחרת (ד) קנתיו • מלא וייד וכיד : לקתי •
 חסר וייו : קנתיו • חסיו ועליי ופיל דכי צר מן חרין
 יוסר חיייה צפי וילא (ליא ח') : קיטו • מלי וכיל דכי
 צר מן עחה קמו (דברים ז' י"ג) דהחוא חסר : קנתיו
 מלי : (טו) וביאו • מלא וייד : (טו) קנתוקי

חסיו ועליי : הנקצאת • חסיו (פח) ויחזיקו • מלא וייד :
 ויצאדו • חסר חרין ויין וחסי : וינחדו • דין חסרתיס
 צרס ויניחדו צושוור (אמר כ"ד י"ב) החוא עליי וחסיו :
 (י) קדוציאם • מלדנויל וכיל דכי : אל תביט • מלא
 וייד וכיל דכי : ואל תעמד • חסיו וכיל דעמד חציג
 דמיס צמלס דכי חסיו : (יח) אל נא אדני • קדס :
 (י"ע) קדוציח • עליי (ע"י נח ו' כ') : (כ) קרבה •
 חסיו דכי ותיס העיר דקרובה (ספטיס כ"א ג') צרס
 ולחחחו הנמולה דקרובה (אמר כ"א ג') החוא מלא :
 קנוס • עליי וכיד צר מן חרין יוסר חיייה צפי ונסעי
 (ליא ו') : (כב) עד באך • חסיו ודין לחוד כתיב
 צכיף פסועה (ע"י נח י"ח) : סס העיר צוער • מלחא
 בליסחא עליין וייו • א) דין • ב) ועל לטע מצוער
 (לקמן פסוק ל') ג) כי ינא לנחח בצוער (סס) ושאר
 חסרין : (כג) השמש ינא • לא ילח : צערה • חסיו :
 (כד) המסיר • מלא וייד : גפרית מלא וייד וכיד :
 (כה) ויהפך חסיו וכיד : את הערים • מלא וייד וכיל
 דכי : האל • לא חלחא : ישבי • חסיו וכיד :
 (כו) ותבט • חסר וייד : נציב • מלא וייד :
 (כז) קיטר חלחן קקיסור • חריוחן עליין וייד וחסיו :
 (כח) ויהפך • חסיו : (ל) מצוער • עליי (ע"ל פסוק
 כ"ב) ינא חליף צסוף וכיל דכי : מצוער • עליי
 (דלעיל) : (לח) דבקירה אל דצעירה חריוחן עליין
 וייד וכיל דכי : אביגו • עליי וכיל צכלאו גוני דכי :
 אין • עליי וכיל דכי : (ל"ב) לקה • צכף כסופה ותיח
 וכלחון דנלסון חליכס דכי צר מן לך נא אחי אל ונקוס
 אחי (צלק כ"ב י"ג) דחחוא צכיף פסועה : (ל"ג) ותשקוין
 מלא וייד וצטרין פסועס דכי לקמן : צלילה ד"א • מלחא
 כתיבי דוא וסנידן דהוא • א) דין • ב) ויסכב עונה
 צלילה הוא (וינא ל' ע"ז) ג) ויקס צלילה הוא (ויסלח
 ל"ב כ"ג) : ותבא • חלוף גרידא צסוף : וקקומה •
 דין מלא וייו ונקודת עליי : (ל"ד) ובאי • חסיו :
 (ל"ה) ותשקוין • מלא וייד וצטרין פסועה : וקקומה •
 דין חסיו : (ל"ו) ותהרין • מלא וייד וצטרין פסועה :
 (ל"ז) מואב • עליי וכיד : (ל"ח) עמון • עליי וכיד :

ב) וישע משם אמריהם • סחונח : (ב) אביטלך
 חלח מלא • עליי וכיל דכי : (ג) וינא אלדום •

קדש (ע' מלחסיק) : פתלום - מלא ויש וכל דהלום
 כשהוא סם דבר (לא מעולה) ואינו כבני (עלון אוח
 לאחר הויס) כלהן עליון ויו לבר מן חרין יוסר אייה לקמן
 (פסוק ו') : זעלת - חסיו וכיד (ד) תהרג - חסיו
 וכלהו ליטני ככלהו נוכי חמיצ דריס דידהו זולנס חסיו
 (ה) ודיא צייד צני לך לך ייד צי) : ודיקון חסיו
 (ו) ויאמר אליו האלהים : קדש : פתלום - חסיו
 ודכי אל לכן הארמי בחלום (דלח ליח - ציד) ושאר
 מלחיס (כחשיל ססוקני גיט) : גאחשך - חסיו :
 איתך - מליץ (ע' בך לך ייד צי) מחטו - ויש גרידח
 נסוף : לנגע - חסיו דקרו ולא כתיב : (ז) גביא
 ייד ולחיוף נסוף וככל חכו : משיב - מליץ וכל הכי :
 (ח) גאונסם : מלא יחד וכל דכי : וירא - חסיו
 ידיו - וכלסון דעלסון ידח דכופי : וחיטו דעלסון
 רחיה צמד ייד : (ט) גאונסם מלא חלופי וכל דכי :
 כי הבאת - חליף גרידח לכתבי דניית וכל הבאת
 והבאת הבאתי והבאתי הבאתם והבאתם דכי לנב
 מן והביאתי חסו ויש (סלח לך ייד ליח) דקח
 צייד וחליף : מעשים - מלא ייד : (י) גאית
 מלא ייד וכלס חיל צסוף וכליה צר מן וראיתה חסיה
 וכלספת (פינחס כיו יג) הסוף צהיל צסוף :
 (יא) ירח אלהים : קדש (דלח כהרומע ספורת)
 ודיגוני - מליץ : (יג) חסו חמי אלהים : קדש :
 נאמר - חסיו וכליד גרמתי אפר - וכל חמי דחליף
 צחלס ליכח ויש לנחרה : גבוא - מליץ ולחיוף וכיד
 צר מן חרין יוסר אייה צסי הדברים (ח' יע)
 (יד) ושפחת - חסיו (ע' לך לך ייד צי)
 (טו) לאחיה - מלא ייד : פסות - מליץ : ונכתח
 חסיו : (יז) וירפא - חלופ צסוף וכליו ליטני דכי
 ואמהתיו - חסיו ומליץ : (יח) כי עצר - חסיו :

דקוליק וכל דכי : (ז) סלל - חסיו : היניקה - עלדעיל :
 לזקניו - חסיו ומליץ : (יח) על אודת צט - מליץ
 ומסוים דכי על אודת ישראל (יחדו יח'ח) ושאר
 אדות צסיפוך חסיו ומליץ : (יג) אמתך - חסיו
 ייד וכליד : בקלה - חסיו : (יד) וישלחך - חסיו
 יוח : באר שבע : חרין וילין - ויס לכסון - (יא) צמד
 טיט : (טו) השיחם - מליץ וחיים : (טז) פמטחני :
 ייד צסוף : פמות - מליץ : קלה חסיו : (יז) אל
 תיראי - מליץ (דהוא עלסון ירח) וכיד : (יח) קימוי :
 מליץ : ודיחויקי : מלא ייד : (כ) רבה - חסיו :
 (כג) ויהו בעת ההוא - פחוס : ופיכל - מלא ייד
 וחסיו וכל דכי : אלהים ענד - קדש ודכי צסוף :
 (כד) שבעה לי באלהים - קדש (מוכח סי : ועי מוכח
 כלי) : חס תשקר - חסיו : ולניני - מלא ייד : גרתי
 חיל צסוף : (כד) אשבע - חסיו ייד דחליץ :
 (כה) ורחב - מליץ וחסיו דקוליק : אדות צחר טעיס
 חסיו ומליץ וכיד צר מן חרין מוסרו לפיל (ליח יח) :
 (כז) פקשת - חסיו וכיד : (כט) פקשת - חסיו :
 קבנה - חיל צסוף : (ל) פקשת - חסיו : (לא) באר
 שבע - עיל (פסוק ייד) : (לג) בבאת שבע - עיל :
 (לד) בכאר שבע - עיל : (לד) רבים - מליץ וכל

כב

(א) ויהי אחר הדברים האלה - סאחה :
 (ב) וירדך - מליץ וכיד : הפרידה - חסיו :
 ולצחרי דריס ייד דקרו לחוד : לעלה - חסיו וכל
 דס צר מן וציוס הצבורים וגו' והקרנחם עולה (סימח
 ליח ליח) דהחול מלא : (ג) ויחבלש - חסיו וכיד : חת
 חסיו וכל (כסיס אוח או אומיות לאחר הריס)
 דכתי : את שני געויו אתו - וכלנס ושני געויו
 עמו : געויו - מלא ייד וכיד : (ד) עמדן - חסיו
 וכיד : (ה) דחמור - מליץ וכלסו ליטני (כסיון צצו
 כלוי) דכי צר מן ארבעה יוסר אייה צסי ויחי (ויע
 ייד) : ונשובה - מליץ וכיד : (ו) יחלן - חסיו וכיד :
 הסופר : (ז) והעצום :

הנה רלי לא אליהי דכר א' ונחמיה לא לא חסיו וכל
 דכתי חסיו וכל (כסיס אוח או אומיות לאחר הריס)
 דכתי : את שני געויו אתו - וכלנס ושני געויו
 עמו : געויו - מלא ייד וכיד : (ד) עמדן - חסיו
 וכיד : (ה) דחמור - מליץ וכלסו ליטני (כסיון צצו
 כלוי) דכי צר מן ארבעה יוסר אייה צסי ויחי (ויע
 ייד) : ונשובה - מליץ וכיד : (ו) יחלן - חסיו וכיד :
 הסופר : (ז) והעצום :

כא (א) ויש פקד את שרה - סאחה :
 (ב) לזקניו - חסיו ומליץ וכיד : (ג) דגולד -
 עילי : (ו) צחוק חסיו : כל השמע - חסיו וחסיו
 לשבת :

(יא) צמד טיט - צסוף מוח כליל לקמן (פסוק ליח) כח
 כל צחר טענ ליל צמד חסיו : חסיו : חסיו : חסיו : חסיו :
 צי כח כי קנחה כליל כסג זלח צסוף סעולת ונחך כך
 עלה נדעחו לסקול סיס סחולא צר צחר טענ צחרן חסיו עיס :

עפרן (לקמן כיה עי' ג) אח הקדה נואח עפרן החמי
 (וימי מינו זי) ד) לחחוח קצר נואח עפרן החמי (סס
 כי יג) ושארל מליין : עבד חסיו וכיל דכי : לטתד .
 חסיו : (יז) ככל גקלי . חסיו וכיל דכי (הרומי זיל
 כסז דלמלח חסיו דין ודפי חקת כי כיל וכיל כיג וסייס
 ושאר בזולו דלוי מליני כפינ . ושאריו כונשך צעל וקורה
 צרורה . ולככי לא מלחתי שאלח) : סביב . מלא יידי
 וכיל דכי : (יע) המכפלה על פני ממרא . לא חסר :

כד (ח) ואברהם זקן . סתיונה : (צ) המשל .
 חסיו וכיל דכי : ירדי . חסיי וכיל ככיג דכי :
 (ג) ואשביעה . מלא יידי : אשר לככי יושב . סצקר
 מללים וייו . (א) דין . (ב) והוא יושב צארך הנגז
 [לקמן פסוק ס"ז] ג) וירא יושב הארץ הכנעני [וימי
 כי יח] ד) מרוב חמה יושב לצדק [יתרו יח ייד]
 (ה) הסומר לך פן חכרת צרית ליושב הארץ [כי השא
 ליד יצא] . (ו) פן חכרת צרית ליושב הארץ וזט [סס
 סס עינן ז] ומה העמים אשר הוא יושב בהנה [עלמ לך
 יג ייען ח] (ט) עונק יושב צארך הנגז והחמי
 והיבנסי והאמרי יושב צהר והכנעני יושב [סס סס כיען
 יא] ואמרו אל יושב הארץ [סס ייד ייד] (יב) והעונק
 והכנעני יושב צעונק [סס סס כיה] (יג) ויאמר הי אל
 משה וגוי אשר יושב בחשבון [חקת כיל ליד] (יד) מו)
 אחרי חכמו וגוי אשר יושב בחשבון ואת עוב מלך הצטן
 אשר יושב [הדברים אי די] מו) ויאמר הי אלני וגוי
 אשר יושב בחשבון [סס גי צי] יז) בעצר הידן וגוי
 אשר יושב בחשבון [ואחחקן די מיו] הלן סצקר צהך
 ליטנא מללים וייו . וחד בליטנא אחרת יושב יוסף חס
 לזיו ואת אחיו [ויגס ויז יח] כני מליני . ושארל
 כלהו בליטני דישב חקרין : בקרבו . ותכניא [צפסוק
 לזין] כתיב אשר לככי יסז בארצו וסיוון צקרצ הארץ :
 (ד) כי אל ארצי . לא כי חס : (ה) דהישב .
 חקר יידי וכיל דכי : אשיב . מליני וכיל דכי : אשר
 יצאת . מלא חלוק . וכיל דכי : (ו) פן תשיב . מליני :
 (ח) ונקית . מלא יידי לבחנה דקויף : משבטתי . חסיו :
 (ט) אדקיו . חסיו ומליני וכיל דכי : (י) וכל טוב
 מליני וכיל דכי : גדרים . צמד יידי : (יא) לעת
 צאת : מלא חליף וכיל דכי : השאבת . חקרתיס :
 (יב) דקרה . היא צסוף : (יג) יצאת . חקרתיס :

לשאב

(ז) והעצים . מליני לבחנה דלדתיק וכיל דכי :
 (ט) ויערה . חסיו וכיל דכי : ויעקד . חסיו :
 (י) לשוחם . חסיו : (יב) ידה . ככיף פסועט וכיל
 דכי צר מן לחות על ידכה (צח יג עיז) דהחוא ככף
 כסופי והיא : מאומה . מליני וכיל : ירא . חליף צסוף :
 יחידה . מלא יידי : (יג) עיניו . מלדעיל וכיל דכי :
 בקרניו . מלא יידי וכיל דכי : ויעלהו . חקר יידי
 וכילד : (טו) נאם . חסיו וכיל דכי : יחידה . מליני
 וחסיות : (יז) כי צדק אבדקה : ככיף פסועט :
 פבוקבי . מליני וכיל : ובהור . מלא וייו וכיל דכותי
 [ומיני כשהוא צסירוסו כדסכא . זאגד : וירש . דין
 לחוד צמד יידי (עי לך לך עיז די) : איביו . חסיו ומליני
 וכיל : (יח) בקלי . חסיו וכיל צר מן מלא סונוו בקולו
 [עלמ לך ייד כיצ] דהחוא מלא : (יע) ויקמו . חסיו :
 באר שבע . עיל (כיל ייד) : בבאר שבע . עיש :
 (כ) ויהי אחרי הדברים האלה . פתומה : ויגד .
 חסיו וכיל : (כח) פברו . חסיו (עי כח עיז) :
 ביז . אחי ואת קמניאל . חרויסון מליין וייו :
 (כג) בתנאל . (כג) ובתנאל : חרויסון מליין וייו :
 (כד) וסילגשו . מלא יידי : ראומה . מלא וייו :

פרשת חיי שרה

כג (א) ויהיו חיי שרה . פתומה : (ב) חכרון .
 מלא וייו וכיל דכותי : לספד . חסיו :
 ולבפתה . כייף זעירא וחסיו : (ד) ותושב . מלא
 וייו וכלהו ליטני דכותי : אחות . חסיו . וכיל דכי :
 (ו) נשיא . מלא יידי וחלויף וכיל דגשיא נשיא דכי :
 אלהים . קדס : בתוכנו . מלא וייו וחסיו : קבריגוי
 מלא יידי : קבר . חסיו וכיל דכי : מתה . חקרתיס
 וכיל : לא יקרה . היא צסוף : מתה חקרתיס :
 (ח) שמעוני . מליני : בעפרון . מליני וכיל דכי צר
 מן חרבעה יוסר חיה לקמן (פסוק עיז) : צן צחור .
 חסיו : (ט) בתוככם . מליני וכיל צר מן חרין יוסר
 חיה צפי וישלח (ליה צי) : (יא) מתה . חקרתיס :
 (טו) חרבע מאת . חסיו (עי צרתיס הי די) :
 (טז) וישקל . חקר וייו וכל ליטנא דכותי : חרבעס
 לעפרין . חרבעה חקרין וייו : (א) דין . ב) אל שרס

קפת

דיני עבודה כד

תוספת

לְשֹׂאבִּים . חֲסִיו וְכִיד : (יד) הַגְּעֵר . זֶלַח הִיא זְכוּת
 וְכִיל דְּכִי זָר מִן וְחַטּוֹ לְאִזֵּי הַנְּעֻדָה (כִּי תֵלַח כִּיז יִיס)
 דִּהְסוּא הִיא זְכוּת : גְּמֻלָּה . מֵלֵא יִיד וְכִיל דְּכִי :
 דִּבְחָת . חֲסִיו : (טו) יִצְאָת . חֲסִיו וּמֵלֵא אֲלוֹף וְכִיל
 דְּכִוְתִי זָר מִן וְכִילִיחָה דְּיוֹצֵת [כִּי תֵזַח כִּיח כִּיז] דִּסְטוּא
 מֵלִיו וְחֲסִיו אֲלִיף : יִדְדָה . חֲסִיו : (טז) טְבִיחָת . דִּין
 לְחֹד חֲסִיו וְשֹׂאֲרָא מֵלִיו : פְּתוּלָה . מֵלִיו וְכִיל דְּכִי :
 (יז) הַגְּמִיאִינִי . מְלֻדְעִיל : (יח) וְהִתְרַד . דִּין חֲסִיו
 וְחִיכָא [פְּסוּק עִי] מֵלִיו : (יט) לְהִשְׁקָחוּ . חֲסִיו :
 עַד אִס כְּלוּ לְשִׁתָּת . אֲרִיבְנָה חֲסִיו . א (דִּין . ב) כִּי
 לֹא יִכְלוּ לְשִׁתָּת [וְאֲרָא ז' כִּיד חִיכָא דִּפְסוּק] ג (ג) וְלֹא
 יִכְלוּ לְשִׁתָּת מִיס מְוַרְחָה [זְכֵלַח מִיו כִּיז] ד (ד) וְלֹא מִיס
 לְשִׁתָּת [פִּס יִז אִין] וְשֹׂאֲרָא מֵלִיו : (ה) הִשְׁקָתָה . חֲסִיו :
 לְשֹׂאבִּים . חֲסִיו : גְּמֻלָּה . מֵלֵא יִיד : (ו) מְחִירִישׁ
 מֵלֵא יִיד דְּכִי כָּל לִיסְכָא דִּהֲמַרְסָה דְּרִישׁ דִּיחִי זְמִירִיק
 מֵלִיו זָר מִן אֲרִיבְנִי יוֹסֵר אִיִּים זְפִי וִישְׁלַח [לִיד הִי] :
 הַהֲצִלִיתִי . מֵלֵא יִיד וְכִיל כָּל דְּלֹמִיד זְמִירִיק כְּחִיב יִיד
 לְזַחְרָה : (ז) וְשִׁנִּי צְמִידִים עַל יִידִי . דִּין מְלֻדְעִיל
 וְדִכִּיחִי וְהַצְמִידִים עַל יִידִי [לְקַמֵּן פְּסוּק עִי] זֶרֶם
 וְאִחַ הַצְמִידִים עַל יִידִי אֲחִיו [לְקַמֵּן פְּסוּק לִי] סְטוּא
 חֲסִיק וּמֵלִיִּים : (ח) הַגְּיָרִי . מֵלֵא יִיד : אָבִיךָ .
 מֵלֵא יִיד וְכִיד : מְקַס לְמִי לְלִין . דִּין זְמִירִיק וּמֵלֵא יִיד :
 (ט) מְסֻפֵּא . מֵלֵא וִייו וְאֲלִיף וְכִילִיד : גִּם מְקוֹס לְלִין
 דִּין זְמִירִיק וּמֵלִיו [עִי רִשִׁין] : (י) וַיִּקַּד . חֲסִיו וְכִיל
 דְּכִי : (יא) הַחֻוּצָה . מֵלִיו : (יב) פְּרָאָת . חֲסִיו
 וְכִיד : וְאִחַ הַצְמִידִים . דִּין לְחֹד חֲסִיק וּמֵלִיִּים :
 אָחִיתוּ חֲסִיו וְכִיל דְּכִי : (יג) וַיֹּאמֶר בּוֹא . אֲרִיבְנָה
 מֵלִיִּים וְאֲלִיף . א (דִּין . ב) עַד בּוֹא אֲרִיבִי אֲלִיבְסוּ
 [וַיִּשְׁבֵּ לִי עִי] ג עַד בּוֹא יוֹסֵף זְכֵרִים [מִקֵּן עִי
 כִּיח] ד עַד בּוֹא חֲזוּחָתָה [זְכֵר כִּיח כִּיז] וְחֹד מְבּוֹא
 [לְקַמֵּן פְּסוּק סִיז] וְשֹׂאֲרָא בָּא חֲסִיו : פְּנִיחִי . מֵלֵא יִיד
 לְזַחְרָה דְּכִוְתִין : (יד) וּמְסֻפֵּא . מֵלִיו וְאֲלִיף : לְרַחֲמֵי
 חֲסִיו וְכִיד : רְגֵלִיו . מֵלֵא יִיד וְכִיל דְּכִי : (טו) וַיִּישָׁם
 כְּחִיב זְמִירִין יִידִין וְקִרִי וַיִּוְשָׁם זְוִייו : לְאֲכָל .
 חֲסִיו . וְכִיל דְּכִי לְזָר מְהִיב דְּאֲלִיף דִּידֵאוּ זְקַעֵן יוֹסֵר
 אִיִּים זְפִי וִילֵא [לִיֵּא עִי] : לֹא אֲכָל . חֲסִיו :
 (טז) וַיַּעֲבֹדֶם . דִּין לְחֹד חֲסִיו יִיד : וְשִׁקְחוּת .

חֲסִיו [עִי לָךְ לָךְ יִיז עִי] וְגוּמְלִים וְחֲמִירִים . חֲסִיו
 וּמֵלֵא יִיד : (יז) וַיִּשְׁבְּעֵנִי . דִּין לְחֹד חֲסִיו יִיד .
 וְשֹׂאֲרָא וְחֹד עִיכָא דְּכִיִּים דִּידֵאוּ זְמִירִיק כְּלַחֵן מֵלִיו :
 אֲשֶׁר אֲכָבִי יִסֵּב בְּאֲרִצּוֹ . כִּיִּכ חֲכָא : (יח) אֲלִי . דִּין
 לְחֹד חֲסִיו [עִי רִשִׁין] : (יט) וַיִּרְבֶּקֶה . חֲסִיו יִיד :
 (כ) וְאָבִא . אֲלִיף גְּרִידָא זְכוּת חֲסִיו עַד אֲשֶׁר אָבִא
 אֲלִי אֲרִיבְנִי [וִישְׁלַח לִיג יִיד] וְשֹׂאֲרָא דִּהֲךְ לִיסְכָא
 מֵלִיו וְאֲלִיף : (כא) הַיִּצְאָת . חֲסִיו וּמֵלִיִּים : לְשֹׂאבִּים .
 חֲסִיו : הַשְׁקִינִי . מֵלֵא יִיד וְכִיד : (כב) הַכִּיחִי .
 חֲסִיו וּמֵלֵא יִיד : (כג) וְהִתְרַד . דִּין מֵלִיו : מְעַלְיָה . מֵלֵא
 יִיד וְכִיל דְּכִי : (כד) וְאָשָׁם . כְּלַחֵן לִיסְכָא זְכֵלַח
 גּוּבִי דְּשִׁימָה כָּל דְּסִיין דִּידֵאוּ זְמִירִיק כְּחִיב יִיד לְזַחְרָה
 לְזָר מִן מְוַרְחָה . א (דִּין . ב) וְחֲשִׁמָּם זְכֵר גִּמְלָה [וִילֵא
 לִיֵּא לִיֵּד] ג ישמך אֲלֵהִים כְּאֲפִרִים [וַיְחִי מִיֵּח כִּי
 ד] וַיִּשְׁמְדוּ עַל הַכֶּסֶף [מִקַּח כִּיח עִי] ד וְאָשָׁם אִחַ
 הַלְחָת זְכֵרֵן [עַקֵּב יִי הִי] וְחֹד דְּסִיין דִּידֵאוּ זְוּלֵאֲפִרִים
 [עִי וַיִּגַּם מִיֵּח זִי] : וְהַצְמִידִים . מְלֻדְעִיל : (כז) וְאֲקִידִי
 חֲסִיו : (כח) עֲשִׂים . חֲסִיו וּמֵלֵא יִיד וְכִיל דְּכִי :
 (כט) לָבֵן אֲרִיבְנִי . חֲסִיו וּמֵלֵא יִיד וְכִיד : (ל) וְדִבְרֵיהֶם .
 מֵלֵא יִיד וְכִיד : (לא) וְהִתְרַדְתָּ . חֲסִיו וְכִיל דְּכִי וְכִיל
 דְּכִי : (לב) וַיִּקְוִמוּ . דִּין מֵלִיו וְכִי . וַיִּקְוִמוּ עִרִי מְוַרְחָה
 [זְכֵלַח כִּיז יִיד] וְשֹׂאֲרָא וַיִּקְוִמוּ חֲסִיו זְכֵרִים יוֹבְמוּ גְּרִידָא
 יוֹסֵר אִיִּים זְפִי כִי תֵשַׁח [לִיג חִי] : וַיִּשְׁחָקֵנִי לְאֲרִיב .
 דִּין חֲסִיו וְדִלְקַמֵּן [ט] מֵלִיו : (לג) יִימֵס אִו עֲשׂוֹר .
 מֵלִיו וְכִיל דְּכִי זָר מִן בְּעֵשֶׂר לְחֹדֶס חֹזֶה [זֵל יִיז גִּי]
 דִּהְסוּא חֲסִיו : אֲחֵר תֵּלֵךְ . לֹא וְאֲחֵר : (לד) שְׁלַחֲנוּנִי
 וְאֲלַכָּה . דִּין מֵלֵא וְאִיו : (לה) אָחִיתָם . חֲסִיו
 וְכִיל דְּכִי זָר מִן אֲשֶׁר טוּוּאוּ אֲחֻתָם [וִישְׁלַח לִיד כִּיז]
 דִּהְסוּא מֵלֵא : מְגִקְתָּה . חֲסִיו : אֲנִשְׁוִי . מֵלֵא יִיד
 וְכִיד : (ס) אָחִיתָנוּ . חֲסִיו וְכִיל דְּכִי זָר מִן חֲכוּכָה
 יַעֲסֵם אִחַ אֲחֻתָנוּ [וִישְׁלַח לִיד לִיֵּא] דִּהְסוּא מֵלִיו :
 וַיִּירֶשׁ . זְמִירִין יִידִין : שְׁנֵאִיו . חֲסִיו וּמֵלֵא יִיד וְכִיל
 דְּכִי : (סא) וַנְּעַרְתִּיהָ חֲסִיו וּמֵלֵא יִיד וְכִיד :
 (סב) מְבּוֹא . מֵלִיו וְאֲלִיף : זְמִי רִאִי . חֲסִיו
 וְסוּא יוֹשֵׁב . מֵלִיו [עִיִּל פְּסוּק גִּי] : (סג) לְשִׁוְחִי
 מֵלִיו : לְפָנֹת . מֵלִיו וְכִיד : (סד) וְתִפֵּל . חֲסִיו
 וְכִיל

זָבִית . דין לחוד חסיו ושאלה מליו : (יד) וְדוּמָה .
 מליו ובסוף היא : וּפְשָׁא . אליף בסוף : (טו) חֲדָד .
 צבטי דלתין : וְחִיָּמָא . מלא יידי ובסוף אליף : (טז) יְמֹרֵי
 מליו : גְּפִיש . מלא יידי : (טז) בְּחֻצְרֵיהֶם מלא יידי :
 וּבְמִירְתָם . מלא יידי וחסיו וכיל דכי : גְּשִׂיָאם .
 מלייק וחסייה (ע) לך לך ייז (כ) : לְאִמְתָם .
 חסדחים : (יח) בְּאִקָּה . חסיו ובסוף היא : אֲשֹׁרֵה־מְלִיו :

פרשת תולדת

(ט) ואלה תולדת יצחק . פתוחה : תולדת
 מלייק וחסייה (ע) ויסלח ליו (א) : הוֹלִידֵי
 מלדניל : (כא) לְנִבְחָ . חסיו וכיל דכי :
 (כב) וַיִּתְרַצְצוּ . חסיו : לְדָרֵשׁ . חסיו וכלהון דכי :
 (כג) גִּיּוֹם . כחיו צמרון יודיין וקרי גויס (ע) רש"י :
 לְאִשִּׁים . חסיו ומלא יידי : טַפְעֵיָךְ . צמד יוד :
 וְקָאם מְלָאם . מרויהון חסיו : צְעִיר . מליו וכיל דכי :
 (כד) יְמִיָה . מלא יידי : והנה תוסס . חסר
 אליף ומליו וחסר יידי : (כה) אֲדַמְוִי . מליו :
 (כו) אֲחֻזָּת . חסיו : יַעֲקֹב כלהון חסיו צר מן חכרתי
 אה צרתי ועקוב (צחקתי כיו מצי) : (כז) הַגְּעָרִים .
 מלא יידי : יִדְעָ לֵיד . חסיו וחסיי דקוליכ : אֲהֲלִים .
 חסיו ומלא יידי : (כח) אֲהַבֶּת . חסיו : (כט) גְּוִיד .
 מלא יידי : (ל) הַלְעִיטְוִי . מלא יידי לצמחה דעיין :

הסופר האדם

כחיו צייד צמחה צע"כ אה ליל דחרי כוי וכדמקשה רי נעמי :
 וְדַגְדָּה . כעני הרמים זיל כחז חיל ולגני הפילגשים מלדניל
 צמרון יודין כחיו ככלא טפסי דיקי דאחא לידן ומסר
 עליהון לית כחתי מלא צמחה . מיטו צדשח דייק מינה דסגר
 היינו קמורה מדכחיו הפילגסס מסר יידי קדים למים ולגז ארמין
 טעמח מינה ומסר יידי טיין כחיו ע"ל . ונס' אור תורה כחז
 עליו ז"ל ואני חומר וכי טאן לסעוד על המדרכים צענין מלא
 ומסר כטיחלקו על מליצוח ספסרים והמסרות כיש מה טמחה לומר
 שאוחו דרש טכחז רש"י סצרת יחיד הוא ולא קיע"ל כחתי ואיחא
 בילמדנו מה טעם של רבי שאמר סגר היא קטורה טכח' וילחז צח
 ונח צח לתי רחי וכי ע"ש ולא אמרו הפילגסס כחיו ונפיהח
 דרשויו צוהר לשון רבים שאמרו אברהם טמח צארע נשים טרה
 והגר וחרי הפילגס"י ואפי"ן טי סצור טס דכני הפילגס"י סני קטורה
 ניי דרש הפילגס"י לשון רבים פילגס השחא פילגס צקדומיחא ר'
 טייה אמר פילגס"י טמח עכ"ל צע"ל איה . ואני צענין חומר אס
 לדין יס טמונה . טנה מה טכחז מילמדנו ומטענע ליי דהילמדט
 ט"ל דכחיו צמרון יודיין מללא אמר הפילגסס כחיו לפסיד ארצה
 ומס"ל סגר היא קטורה צע"כ ט"ל גיכ כרי יהודה דהפילגסס כחיו

וכיל דכי : (סה) לְקָרְאָתְנוּ . מלא אליף וחסר יידי
 וכידי : הַצְעִיף . מלא יידי וכיל דכי : (סז) וַיִּבְאָדְוּ
 חסר יידי (ע) צראסית צ' כיצ) וַיִּאָהֲרָה . חסר יידי :

כה (ח) ויסף אברהם . פתוחה : קמורה
 מליו וכידי : (צ) שוּחָ . מליו : (ג) שָׁבָא . אליף
 בסוף : אֲשֹׁרֵם וּלְמוֹשֶׁם . מרויהון מליו וחסיו יידי :
 וּלְאִמִּים . חסיו ומליו וכל לאמנים דכי : (ד) עֵיפָה־מְלִיו :
 וְחִנְדָּה . דין לחוד חסיו : וְאִבְיָדָע . מלא יידי : קמורה
 מליו : (ו) הַפִּילִגְשִׁים . (יב) מלדניל : מַתְנַת .
 חסיו : (ח) וְשָׁבַע . חסר יידי דקוליכ : אַל עֲמִיו .
 מלא יידי וכיל דכי : (ט) אל טרה עֲסָרֵן . חסיו
 (ע"ל כיו ע"י) : (י) קָבַר . חסיו : (יג) ואלה תלדת
 ישמעאל . פתוחה : תלדת דין לחוד חסדחים (ע"י
 ויסלח ליו א') : (יג) ואלס שמוח . מליו . וכיל דשמות
 דסיין צמחא דכי צר מן חלחא יונקר חיייה צפי חלוה (כ"ח
 י"ח) : פְּשִׁמְתָם . חסיו וכיל דשמתם דכי צר מן חרין
 יונקר חיייה צפי חלוה (כ"ח י"ג) בְּכֹר ישמעאל . טבעה
 חסיו א) דין . ב) יעקב ונכיו בכר יעקב ראובן
 (יגס מיו ח') ג) צני ראובן בכר ישראל (ואר"י יידי)
 ד) ויסו צני ראובן בכר ישראל (צמודצר ח' כ')
 ה) סקד כל בכר זכר טס ג' מ' ו) חמח כל בכר
 צצני ישראל (טס טס מ'יח) ז) וחד . לא טענד בבכר
 סורק (ראח ע"י י"ט) ושאלה כלחו ליטכי דבכר (לצר מן
 הבכר) כלהון מליו . צרס הבכר ע' וקן (מ'יח כ"ח) :

לשבת

(יב) מלדניל . צמרח רנה וטעה קטורה רי יהודה חומר ו
 סגר חמר ליי רי נעמי וסח כחיו וספ חצרהס חמר ליי
 עמי היינו וכי חמר ליי וסח כחיו וטעה קטורה ח"ל טמקסחה
 מלוח ועטסיס טוכיס ח"ל והכחיו ולגני הפילגס"י אסר לצמחהס
 ח"ל פילגסס כחיו צעודט חו חוח טיטנה על סכחז ואמרה לתי
 סעולמיס רחה צעלכוני ע"כ . והרמי"ח עניה הגירטח פילגסס כחיו
 חוח טיטנה על סכחז וכי (צלא סך טיטוח יצעודנו ח') וכן סח
 צילקוט ופי' הרמי"ח דקורייס פילגס טס . טיין טעמחה למעלה
 ולמטה . וסח לסולך לכן ולא סגי ליי למימר דמדכחיו הפילגסס צלא
 יידי צמחה טוכח דלא כוי רק חוח . טעוס דחקסה לחח כחיו
 צמיס . ולכן סולך לורטח זחח פילגס טס . דעמי" דרי נחמי
 דחקסה וסח כחיו ולגני הפילגס"י י"ל דגס סח ייע דכחיו הפילגסס
 צלא יידי צמחה ח"ל דהוי סגר מדכחיו צמיס והסיין קרי
 צחיריק טוכח דחתי היין . ורי יהודה חירס לו סדכחא חוח
 טיטנה על סכחז וכי . ויחז רחח דרי נעמי" חוי קסגר דכחיו
 הפילגס"י צייד צמחה . ורי יהודה חירס לו סני דצריס סחח
 דכחיו הפילגסס צלא יידי וכי ח"ל חקסה חירס לו סוד
 סדכחא לחוח טיטנה וכי . ועמי"ס כחח טוכח כ' אס חומר דפילגס"י

(דנינוול בלרי כווקי צפי נח מי כיצ) : אריות . הקריק
 וולריה : קפאנוי' מליא וכיד : (נג) באר שבע .
 פי וירא (כיל ייד) : (לד) וידי עשו . קמועה :
 יהודיית . מלדומיל : נח אילין . דין מלא יירד והסיו
 ולידך עשו לקח את נסיו וגוי נח אילון (ויסלח ליו צ)
 סהוא עלדומיל : (לה) ויתקדו . צמרין יודין וגוין פמועס
 וכיל דכי צר מן חרין דפרסעה אמר וחטע דפי . עקמי
 דכחיני צמרין יודיין וגוין כסופה וסיא : מרת חסיו :

דקליכ ו (מו) דהקדחת . הקדחים : (מו) ערית .
 הקדחים וכיל דכי צר מן וואס מפסה עוררת האלס
 (פקדי ליע ליד) דהסא עלויק : דקדחים . חסיק
 ומליח וכיל דכי : דקדחישדה . מלא ייד : על ידיו .
 מלא ייד וכיל דכי צר מן סלחא ימאר חייח צפי כי חסא
 (ליצ ייע) : צאדיו . מלא אליף לנחמה דוייו וייד
 לנחמי דריס וכלסון דכי צר מן ויחנקהו ויפל על
 צוארו (ויסלח ליצ די) דהסא חסר ייד : (יע) פכדקה .
 חסיו (ואליל חסיו דסא לנחן ייחד סוא) וכלסון דכי :
 פצידיו . מלא ייד . וכיל צכלמו גוני דכי : (כ) דמצא .
 אליף גרידא נסוף : דקדקה . סיל נסוף : (כא) ויאקשקה .
 חסיו : (כב) ויאקשקה . חסיו : ויאמר דקל .
 חטעה חסיו בליסנא . א . דין . ב . ודקל כסוע גיה
 פרעס (ויצ מיה טייז) ג . ד . ולא יסמעו לקל סלס
 סרלסון וסלמיט לקל סלס סלסרן (סעות ד' ח)
 וכל ספר (יחדו ייס טייז) וסלס כלמו ליסני דקול
 מליין : קול יעקב . מלי (כתיב) : ודידום . חד ייד
 לנחמי דדליס וכילד : (כג) ולא דקדיו . מלא ייד :
 פצידיו . מלא ייד : פעררת . חסדחים : (כד) דקשדה .
 דין חסר ייד ויחמי ויגשו סלמיס (כי ססא ליצ ח)
 וסלס כלמו ליסני דסעסס כל דנינוול דידיא צחירק מליין :
 ואלקלה . חסיו : פצידיו . מלא ייד : (כז) פנדיו .
 מלא ייד וכיל דכי : (כח) ויתרש . דין מלא ייד וחסיו
 דכי לקחן (ססוק ליז) וסלסא מלדומיל : (כט) יעבריה
 מלי : ויאקשקה . צוי דקרי למד נסוף וייו נחה ליכא .
 ויחמי חד צלסון עצר ויקדו וישתחו (מקן מייג כיה)
 וסלסא צלסון רביס (צין עעצר צין עעחיד) צכלמו ליסני
 וייו נחה כוני כחינע : לאקשים . חסיו ומלא ייד :

בו (ח) וידי כי זקן יצחק : קמועה : ויתקדו .
 מלא ייד לנחמי דסיא ורין פמועס : עיניו .
 מלדומיל : פראת . חסיו : (צ) פוחי . מלי וכיד :
 ג) בליקה . מלי לנחמי דלפידי : וקשקה . חסר ייד :
 וצודקה . מלא וייו : צודקה צחד ייד . ונסוף כחיני
 סיל יתיה (ערעוה למחטעה סלכות סחיסס) :
 ד) פמפעמים . מלא ייד וכיל דכי : וקדחישדה .
 מלא ייד וכילד : ואלקלה . חסיו וכיד : (ס) שפעתי
 חסיו : פצידיו . לא כדבר : קצוד . מלי : (ז) דקדחיה .
 מלא ייד : ואלקלה . חסיו : ואלקלה . דין צכיק
 כסופה וסיא (עילך לך ייצ צ) : (ח) פקלי . חסיו וכל
 בקלי דכי צר מן ולא סמעו בקולי (סלס לך ייד כיצ)
 דסלסא מלא : (ט) גדיי עזים . מלי לנחמי דויין וכל
 דכי : סלבים . חסיו ומלא ייד וכיד : (י) בעבר אמר
 יצרכך . דין חסיו ודכי ויעס גס סוא וגוי בעבר הנחמי
 (לקחן ססוק ליח) וסלסא כלסון מליין : פוחו . מלי
 וכיד צר מן בסתו סיווקר חייח צפי וקמי (ליצ ליס)
 יח) פער' דין לחוד (יג) חסר ייד וסלסא מליין :
 יצ) ויאקשקה . חסר וייו : פמפתעלע . חסר ייד

דמוצי גביר

גדיב וכחמס . מלא עפיי סמסרה סוא חסר ייד . ויחמי
 פעררת ולקחן סיק סמין סוא צפיכ סיקק נודל ססרי פין סררי
 לא פס מלס ולא רעס וגם פין עו גינע . מלא עפיי סמסרה סוא
 סר . וגם בישעיר סוא סעסס סוכא וסררה דלמרה דחרי
 סנחן סררין מלא דאק לא קימיל סכי מלא כרנא דלמרי
 דסלרי כלסון מליין (פי ססרה סיי לחרס ונחמ סיי) וסריס
 נקריס פין נסן סוס סילוק . וסס סמסרניס נסיוסיסון סמקוס
 גרס ולא סירד . כמ וצודקה סוא עס נגדא וסס עוף וסוקמו
 סריס . וכחמס סרנע . לכ לפסיר סיס נחמס סן סס ומלא כן
 דסכא פעררת מלא . סן סס מלא נחה ססוא נחה פעררת
 סר לא גרע ססלר ססררה ויחמס :

לשבת
 (יג) חסיו . צמניה ייד סיי קניס סואל נסיה סנמלא נן ענמ
 נענע סקריסא עמר דסכא פעררת מליי סס לסוליס סיס סר .
 סס זס דחמס למס סנמסר נסיע סיס סיי קמינ סלין לקוליס סיה
 סר נסניל ססרה . או יחמס . וססכיס פס סואל דלחון זס סו
 לסוליס סיה סר כי זס וסחמס . נסירמו כי פעררת חסר ייד
 סוא מלסון עמר כונו סעררה רלס מלל פעררת צירד סוא נסמס
 דקס פעררת סוסי וסוכי דמסמס נסירמו דלי מוליק סר סרד
 (וסנילו גס נפי סררי סרריס) ולפי דכרי סיס נסירמו סס נסמקס
 פעררת סוא נחה מלא פעררת חסר ייד גיכ לריכין לסוליס
 סיה סר . ולפסיר ליפ דסא פס סמסמס נסירמו פין סירד
 גורמס זס . דס כלן סיקק סמין סוא סיקק נודל . וספיי ססא
 סלסון סיס רלרי סמסס ייד לספרי סוא נסמקל וקעיל כמ .

כיד נייז) : (לה) כי לוא אובל . דין צויז ואלויז ודכותי
 אס לוא יגיד וכשא עוטו (ויקרא סי אי) ושארס זאלויז
 גרידא : דהרשעים * מליז : (לו) וזה פסעי סד העלמי .
 לא וזה : (לז) וזה קצאנת * מלא אליז וכיל דכי :
 היקף * מליז לזכרה דביית וכיל דכי : ויוקיהו * מלדעיל :
 צין שנינו * מליז : (לח) דהליק * מליז לזכר דלמוד :
 ועיקר * מלא יויד לזכר דזיין : ואליל * מלא יויד :
 (לט) אהפנה * ליכא אליז לזכר דעייז : ונגבתי
 יוס ונגבתי . תרוהון חקרי ויו : (מ) הרב *
 חקר ויו : (מא) עברתי * מלא יויד : בנתיק *
 חסיו ומליז : קצאנת * מליז וחקר יויד וכליל :
 ותחלת * הלמוד זכר * ומסיי : את משפתי * חסיו :
 עשרת מליז * חסיו ומליז : (מב) לילי * מליז ובסוף
 יויד . וכלהון דכי זר ון לולא החמהמהטו (מקן ומג *)
 דסחא אליז בסוף : אלדו . חזי אלדו חזרהס . שניהס
 קדש (עי זסי מלאהיק למחי לריכא לעימרה) : דיקים *
 מליז וכיל : את עניי * זמרין יודיין : ואת וניע . מלא
 יויד : ויזכר * מליז : (מג) הקנות * מליז וכיל דכי :
 קבנין * מליז : (מה) ויריפה * מליז לזכרה דריש :
 (מו) אקנים . מלא יויד וכיל דכי : (מז) שדדוחא *
 זסיין שחלזיה לא זסומך . ומליז ובסוף אליז : גלעד *
 חדא מלה : (מט) יצף . זכר יויד : (כא) יריתי * מליז :
 (כב) אלדו חזרהס . קדש : ואלדו מאר . חול :
 יסעטו גיינינו * מלדעיל : אלדו חזרהס * ספק קדש :

למצא * אליז גרידא זסוף : (ח) ויירא * זמרין יודין
 ובסוף אליז : ויצר * זכר יויד : לפני פתנות . מליז
 וכיל דכי (טז) זר ון הלחא יוסר אייה זסי זמדנר
 (זי ייז) : (ז) קאנו * מליז וכלהון דלסון זיאה דכי :
 (ט) אס יבוא עטו . שזעה מליין ויו ואלויז * (א) דין
 (ב) סן יבוא וחכני (לקון פסוק ייז) ג) אשר יבוא
 עליו עיס (שמיני יח ליד) ד) וכנס המעטר את צדיו
 וגוי ואחר יבוא אל המנחה (מטרת יד ח) ה) והמטלה
 את הסעיר וגוי ואחרי כן יבוא אל המנחה (אחרי מות
 עיז כיו) ו) והסרף אחס יכנס וגוי ואחרי כן יבוא
 אל המנחה (סס סס כית) ז) זאת אשר לזיים וגוי יבוא
 לזכא זכא (זעהלחך ח' כיד) ושארס יבא זאלויז גרידא :
 לפליטה * מלא יויד דכותי ולהחיות לכס לפליטה
 גדלה (ויגס עיז ז) זרס ואלל את יתר דמלטה
 (כז יי סי) הסחא חקר : (י) ויאשיבה * מלדעיל :
 (יא) קמנתי . חסיו . ועייז לא זעירא : מכל
 דחפדים * מליז : (יב) הציילי * מלייק ומסייס . וכיל
 זכלהו גווי דחללה כל דלדייק זחיריק מליז לזכרה זר
 ון הלחא יוסר אייה זסי ויסז (לזי כיל) : סן יבואי
 מליז ואלויז (עיל פסוק עי) : (יג) הישב * מלייק
 ומסייס וכיל : איטיב * מלדעיל : (טז) ותישיש * מליז :
 דחלים * מליז לזכר דלמוד : ואלילים * ארבעה מלדעיל .
 (א) דין . (ב) ואת פר המעלה ואת שני האילים (ט
 ח' זי) ג) וילמד זלעס אל זלק וגוי ושזעה אילים .
 קדמאס (זלק כיג אי) ד) עס חלז כריס ואילים החזיט
 לזי יוד) ושארס זכלהו ליסני דאילם מלייק ומסייס :
 (נח) טיניקות . מלא חרין יודיין ומליז : וקבניהם *
 מלא יויד וכיל דכי : שרות * מליז וכיל דכי זר ון שזע
 שרת העזת (מקן מיל כיו) דסחא חקר : וסריים *
 מלא יויד וכיל דכי : אהנת * חקדחיס : ועיירם *
 חסי לזכר דריש : (ח) ורוח * חסיי : (ע) שלוחהי
 דין ומליז זרס נסחלי חילה שלחה (ויחי עיז כיל)
 הסחא חקר : אהנינו * מליז וכיל דכי : (כ) הדולקים *
 חסיו ומליז וכיל דכי זר ון דולבים להוריד מלריעס
 (ויסז לזי כיה) דסחא מלדעיל : תדברין * מליז :
 במצאקם * חסיו : (כא) הדולקת . חסיו וכיל :

הסופר (כג) ויקס
 בליטעס סלחא דמחנת חקרין רינא ותיס גופי סכי כחז זלחריסין .
 ולא טויל למיכנס סכי מלא וכלהון זלר דכי . וסייע מחנות גרידא :
 (ח) ספק

לב (א) ולקנותיו * דין מלדעיל ודכותי כל נפש
 זכיו ובנותיו קלסים וסלס (ויגס עיז עיז)
 ושארס כללו ליסני דבנותיו חסיו ומליין יויד : לקקמו *
 חסיו : (ג) עמחה אלדוים . קדש : פתנים * זכר יויד :

פרשת וישלח

(ד) וישלח יעקב . סמוחה : (ה) מה תאמרו *
 מלדעיל : (ו) ויהי לי שור * מליז וכיל
 זכלהו גווי דכותי זר ון כן העסס לשרך (מספטים
 כז כיו) דסחא חקר : ותמור * מליז (עי ויחי עיז יוד) :
 לשבת

(טז) זר ון הלחא זכו . זסי עמחה כליל כחז כפן חיל מחנות
 מליז וכל ליסנא זחירימל דכי עכיל * חו זעילס . דס

לעשות הדבר . לא את קדנר ו ארתנו . ספרדים :
 (ג) גאות . מלא ויין : קמנו . חסיו וכיד :
 להמיר לבס . דין למור חסיו (ע) לך לך יי (י)
 (ט) ודיונו . צהרין יודין וכיל דכי : (יח) וייטבו .
 צהרין יודין : (ע) ולא אחר סנער לעשות הדבר .
 לא את סדנר : (כ) סנר עירם . מליז וכיד . נפסקא
 סדן חרין עירם ונפסקא דלקמן (כיד) חרין עיריו .
 וקוננד . סילוף . פסקא חרין דעמי . נלסון יחיד ודלקמן
 דיעס . גלסון רעים : (כא) שלמים . חסיק ועליות :
 יתום . חד יייד לנחרי דלית : בגנתם . סקר ויע :
 (כב) יאחו . סקר ויין : נמקים . חסיו ועליו
 לקמרי דלמוד : (כג) פהנתם . הלמח חסין יייד .
 (כד) דין . ב) ויחלם נלמס . בכל מהגדם (ונגס עין יי)
 ג) נלסנו בני ישראל וגוי . ואס כל מהגדם (מענות ליא
 טי) וסארח חליין (נעל ונורת שלמה וננחה כליל לא
 דק הכא) : דלוא . מליז ולי (ע) נראשית די ז)
 גאיתה . מליז : (כד) ודמליז . חסיו : (כה) באבים .
 חסיו ועליו : (כו) החללים . מלא יייד וכיל הפי :
 רבון . חסיו וכיד : אחר טעמו אהיתם . דין למור
 מליז : (כז) חמריהם . חסיו ועליו וביל דכי : (כט) ואת
 כל חילם . מליז וכיד : ואת ישירם . מלא יייד וכיל
 ונשיהם . נשיהם . נשינו . דכותה ייבון . סקר ויין :
 (ע) החמרישני . מליז לנחרי דאליק : והפגני . מליז :
 (לז) דהייה . מלא ויין וכיל דכי צר וון חרין יוסר
 חייק . צפי אחר (כיא ז) איכא דאחרי דסך זיין רצחי
 ולית הילכתא כותי (אור חודה וננחה טי) : יעשה את
 אדוותנו . דין למור מליז וחסיו וסארח ספרדים :

(יב חי) : ונקומה . מליז וכיד : הענה . סקר ויין :
 (ד) הנזמים אשר באונידום . חרוי ועליו : ויסמן .
 חסיו : תחת האלה . חסיו : (ה) על הערים אשר
 סביבותיהם . דין מלא חרין יודין ועליו . וחרין חסיו
 יוסר חיה צפי קרח (טיז ליד) : (ו) לונה . מליז :
 בית אל . עיין לך לך (יב חי) : (ז) ויקרא למקום אל .
 קדם : בית אל עיס : נגלו אליו האלהים . קדם :
 (ח) ונחמה דבריה . חסיו : מינכת . מליז וכיד : לבית
 אל . עיס : תחת האלון . מליז ודכי צמון : אלון
 בכות . חרויהון מליז : (ט) וירא אלדים אל יעקב .
 פחומה : (יח) מחלציה . מליז לנחרי דלרתיק : (עו) בית
 אל . עיין לך לך (יב חי) : (עח) מבית אל . עיס :
 לביא . מליז ואליק : (יח) בהקשתה . חסיו : לא
 תיראי . מליז : (יח) וחקרא טוון בן אוני . חרין מליז
 צמד סיטה (ע) לך לך יי (חי) : איני . מליז ודכי
 וראשית אוני (וימי ויע ג) צרם . לא אכלתי באני
 (כי חצא כיו יוד) סאח חסר ודכי . כי הוא ראשית אנו
 (כי תלח כיא יי) נוני סקר : ואצוי קרל טי בנמיין טענה
 מליזים יייד לנחרי דחיים . (ובלסון נספר נראשית) (א)
 דין . ב) ואת בנימין אחי יוסף (מקץ מיז די) ג) את
 אחיכם אשר ואת בנימין (סס מיז ייד) ד) וירא יוסף
 אחס את בנימין (סס סס גריז) ה) וישא עיניו וירא
 את בנימין (סס סס כיע) ו) ועיני אחי בנימין (ויגס
 מיה יי) ז) בנימין ואז יערף . (וימי ויע כיו) וסארח
 כלסון חסרין : (כ) על דרדקה . חסיו : דבררת רחל .
 חסיו : (כא) אדלה . סיא נסיק . (ע) כה טי כיל) :
 (כב) גישבן . חסיו : ריגלש . מליז וכיד : ודעו
 בני יעקב . פחומה . צאנלע . פסוק : (כג) בני לאם
 גביר יעקב . מליז וכיד לנר טון טענה נוסרו צפי חיי
 טרה (כים ייג) ורבלין . חסיק ועליו (ע) וילא לי ב') :

ל) ואלה תלדות עשו . פחומה : תלדות
 חלחא חסיק ועליו (ואינו כסדרן) א) דין .
 ב) ואלה תלדות עשו חצי ארום (לקמן פסוק טי) ג)
 חלה תלדות יעקב (וישג ליו צי) וחר מלדמיל אלס
 תולדות הסוים . (נראשית צי די) וחד ספרדיס ואלס
 תלדת שונעאל (חיי טרה כיה יי) וסארח תולדות
 מליק וספויס : (ב) צת אירון . דין מלדמיל :
 אדלגטה . סדא . מלס ונליו וכליד . אבצון . מליז
 וכי

ל) ויאמר אלהים אל יעקב . פחומה :
 קום עלה . היא נסוף וכיל מעניכא דעליה
 דכי : בית אל . עיין לך לך (יב חי) : (ב) חסריו
 את חלתי הנכר . כלסו ליפני דספרה צכלסו גוני כל
 דלמוד צחיריק כחיו יייד לנחרי צר וון חלחא . א) דין
 (ב) וחסרתי ונחלה וקרבנד (וטעמטיס כיה כיה) ג)
 וחסרתי את כפי (כי חסא ליג כיה) : אחר בתבכם .
 סיו ודכותי ונלסו בתבכם . (מענות ליג לי) וסארח
 דתוך צכלסו גוני מליין ויין : ודחליו . מלא יייד :
 אכסטיקם . חסיו ועליו : (ג) בית אל . עיין לך לך

וכיד : (ג) גְּבִיזוֹת • מלוי : (ד) אֶלְיָקוֹן • מלא זייד :
 רעואל • מלוי וכיד : (ה) אֵלֶּה יְעִישׁ • כתיב זייד וקרי
 יעוּשׁ זייו ודכתיב לקוּן (פסוק יד) זרם אלוף
 יעוּשׁ (פסוק יח) כתיב זייו : קָרַח • חסיו וכליד :
 (ו) ואלה כל גְּבִישוֹת • דין מלוי זרם נפשות וזה (אמר
 כיא יח) האל חסר (עי זא יב די) ; (ז) ולא יכלה
 ארץ מְגוּרֵיהֶם • מלדמיל דכי זייו מְגוּרֵיהֶם (ויחי עיו
 סי) זרם אה ארץ מְגוּרֵיהֶם (ואלח וי די) האל חסיו :
 לְשֵׁמֹת מַלְאִיָּה וְכִיד : מַסְרֵי מְקַנְיָהֶם מלא זייד (עיל ליד
 כיג) : (ט) תְּקַדְּחֵת עַמּוֹ • חסיוק ומלויה (עיל פסוק חי) :
 (י) אוֹמֵר • מלוי : (יב) סִילְגָשׁ • מלוי : (יד) יְעִישׁ
 כתיב זייד וקרי יעוּשׁ זייו : (טו) אֵלֶּה אֱלֹהֵי • מלוי
 וכיד : אֱלֹהֵי • מלוי וכיד : תִּימָן מלא זייד : אוֹמֵר •
 מלוי : (יח) אֲלוֹף יְעוּשׁ • דין כתיב זייו : (יט) ואלה
 אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל • מלדמיל : (כ) אֵלֶּה בְּנֵי שַׁעֲרַי • סמוחה :
 הַרְרֵי יִשְׂבִי • מרויהון חסיו וכיד : לוֹטָן וְשׁוֹבֵל
 וְצַבְעִין • הלמחון מלוי וכיל דכי : (כא) וְדִשׁוֹן • דין
 חסיו ומלוי • ועוד חרין צעניכא דסיין דידהו זחלים •
 ואלה זכי ענה דישן (פסוק כיח) אלוף דישן אלוף אלר
 (פסוק לי) והני חרין חסדחים : ואלר וְדִישׁוֹן • מלוי :
 ועוד הלחא צעניכא דסיין דידהו זקוק • ואלה זכי דישן
 (פסוק כיו) אלה זכי דישן (פסוק כיח) אלוף אלר
 אלוף דישן (פסוק לי) וכלחון מלויין יידי (סייון להקורא
 זכר ענה דישן • חסיין זחלים ולזכר אלר דישן • חסיין
 זקוק • חסיג) : (כב) וְדִיָּקָם • מלוי : (כג) וְעִיבָל •
 מלוי : וְאִיָּגָם • מלוי : (כד) הַיָּבֵם • חסדחים : בְּרַעוּתוֹ •
 חסיו : (כה) ואלה זכי ענה דישן • חסדחים : (כו) ואלה
 זכי דִישׁוֹן • מלוי : (כז) אֵלֶּה זכי דִישׁוֹן • מלא זייד :
 (ז) אֲרִיף דִישׁוֹן • חסדחים : אלוף אלר אלוף דִישׁוֹן •
 מלוי : קְאִלְפֵיהֶם • דין למוד חסיו ושארל זכלהו ליטני
 מלוי • וכלחון מלוי : (לח) ואלה דמלכיים • סמוחה :
 (לג) וְיִקְלֹף • חסיו וכיל דכי : זלע בן בְּעוֹר • חרזעה
 מלוי זסס גזר • א) דין • ב) וישלח מלאכיים אל זלעס
 בן בעור (זלכ כיז סי) ג) ואלה זלעס בן בעור חרגו
 זכרז (מטות ליח סי) ד) ואמר סכר עליך את זלעס
 בן בעור (כי חלא כיג סי) ושארל חסרין • כללל דמילחא
 כל בן בעור מלא • כל בנו בער חסר • וסיענך עתאס
 סיפה כח הנו • חרע כח האב חקאס שחורע כח חנו יסא

כח חלאז : (נג) וימלך תִּתְקַנּוּ • מלוי וכיל דכי :
 (נד) חָשָׁם • חסיו וכיד : מארץ הַתִּימָנִי • מלוי וכיל
 דתימן זכיג דכי : (נה) וינתן חָשָׁם • חסיו : וסס
 עירו • עֲרִיֹת • מלא זייד : (נו) שְׂאוּל • מלוי וכל סוס
 זר כס דכי : מְרַחְבוֹת • חסיוק ומלויה : (נח) בעל
 חָנָן • חרין מלוי ויס לכחזן זכר סיעה (עו) לך לך יב
 ח' : בן עֶקְבֹר • מלוי ודכי זסמוך : (לט) בעל חָנָן •
 חרין מלוי וכדלעיל זסמוך : בן עֶקְבֹר • מלוי : וימלך
 מחסיו הַיָּד • דין למוד הדרר זרייס ושארל הדרר זרליח :
 מְדִיָּבָאֵל • מלא זייד לזכר דהיח : (ע) לְמַקְטָחָם •
 חסדחים : (ווא) אלוף אֶלֶּה • חסר זייד : אלוף סִינָן •
 מלוי וחסיו : (עג) אלוף מְדִיָּאֵל אלוף עִירָם • חרוי
 מלוי : לְמַשְׁבְּתָם • דין למוד חסדחים ומרין זליסמל
 מלויק ימקר חיה זפי זא (י כיג) : זארץ אֶחָזְקָם •
 חסיו וכלחון דכתיב :

פרשת וישב

לו (ח) וישב יעקב • סמוחה : מְגוּרֵי • מלוי :
 (ז) אֵלֶּה תְּקַדְּוֹת • חסיוק ומלחיים (עו) וישלח לוי
 ח' : (ג) בן זְקֵנִים • חסיו ומלוי וכיד : עֲתַנְתָּ • חסיו
 וכיל דכי : פְּסִימֵי מלוי וכילדי : (ד) לְשֵׁלָם • דין למוד חסיו :
 (ה) וַיִּסְפּוּ • מלוי וחסיו וכיד : שָׁנָא • אֲלִיף גידלח
 זסוק ודכי זסמוך : (ו) ויאמר אֱלֹהֵי • מלוי (עו) וירח
 ח' : (ז) מְאֲלָמִים • מלוי : אֲלָמִים • חסיו ומלוי :
 אֲלָמְתֵי • חסיו : חֲסַפְיָה • חסיו ומלוי והיח זסוק :
 אֲלָמְתֵיכֶם • חסר חרין ויין ומלוי : וְתִשְׁתַּחֲוֶינּוּ • מלוי
 וזכרין סמוחה : לְאֲלָמְתֵי • חסיו : (ח) הַמִּקְדָּשׁ הַמִּזְבֵּחַ •
 חרויהון חסיו : עֲלֵינוּ מלוי וכיד : אִם כִּשְׁוֹל • מלוי :
 תִּמְשַׁל • חסיו : וַיִּסְפּוּ • מלוי וחסיו : שָׁנָא • אֲלִיף
 גידלח זסוק : עַל הַלְּמַתֵּי • חסר חרין ויין ומלוי ופעי :
 ועל דְּבָרָיו • מלוי וכיל דכי : (ט) וְהִגִּדְתָּ • חסר זייד
 דקוליק וכיל דכי : בּוֹקְבִים מלדמיל : מִשְׁתַּחֲוִים • מלוי :
 (י) הַבּוֹא לְבּוֹא • חרויהון מלוי ואלף : קְדַשְׁתִּיחֹן •
 זייו דקרי למוד וכיד : (יב) לְרַעוֹת • מלוי : אֲחֵי
 קחד מלוי : (יג) הַלּוֹא • מלוי ואלף (עו) זרלח
 די ז' : אַחֵךְ רָעִים • חסיו ומלוי וכיל דכי : וְאִסְתַּחֲוֶינּוּ
 אֱלֹהֵי • מלוי (פי וירח יעו י) : (יד) וְהִשְׁבִּנּוּ

דבר . חסיו (עי חולדת כיה עיו) : (עו) והנה
 תעשה . חסיו וכיד : (עו) אימה . דין לחוד מלי
 ובסוף היא (עי חולדת כיו לבי) : (ח) אקרים . חסיו
 ומלי וכיד : דתינה . חסיו : פדתן . חסיו : (יח)
 ובטריס יקרב אליהם . מלי (עי וירא יט י) : (יע)
 בעל החלמות . חסוק ומלוח וכיד : (כ) וישלכו
 כלחו ליסכי דהסלכה בכלחו גוכי כל דלמוד צחירק כתיב
 יויד לצתרה צר ען חונכיא דהקרין . (א) דין . (ב)
 וישלכו אחו הצורה (לקון פטיק כיד ג) וישלכו
 חלכה (עוזה די גי חניכא דפסוקא) (ד) לכלז חשלכו
 אחו (עספטיס כיו ל) (ה) ואשלכו באס וילא (כי
 חסא ל"כ כיד) (ו) ואשלכם מעל עחי ידי (עקנ עי יז)
 (ז) ואשלך אח עטרו (עס עס כיה) (ח) וישלכם אל
 ארץ אחרת (כלזיס כיע כיו) : צלחד הברות . דין
 חסוק ומלוח . צרס וברת חלוציס (ולחחנן וי יח)
 החוא חסדחיס : חלמתיו חסר חרין וויין ומלא יויד :
 (כא) ויצלחו מידס . כלחו ליסכי דהללה בכלחו גוכי
 כל דלדיק צחירק כתיב יויד לצתרה צר ען חלחא חסרין .
 (א) דין . (ב) ויצלנו עחוצ פרעה (יתרו י"ח די) (ג)
 ויצלם סי (עס עס ח) : (כז) וישלכו אחו מלי :
 אל הבור . מלי וכיל דבור דכי צר ען חו כי יכרס
 איס בר (עספטיס כיה לבי) דחסו חסר : להשיבו
 מלי : (כז) וישמינו . מלא יויד : פתנתו . חסיו :
 הפסים . מלא יויד : (כד) ויקתהו . חסיו . למידקסי
 כמי כלסון יחיד ודרסי צציר מי ה"ס זה סעעון ואיוחתי
 סרע לו להלן ויקח מידס אח סעעון . ועעס חוקרס
 כלסון רזיס לפי סעעלח כלס היה . יפתיו : וישלכו
 אחו . חסיו (עיל פסוק כ) : הפרה . חסיו : והצור
 רק . חסר יויד וכיד : (כה) עיניהם : מלדמיל וכיל
 דכי : ארתת . חסיו : ישמעאלים . מליא לצחרי
 דעיין ויויד לצחרי דלחזיר דכי בסמוך : וגמליהם . מלא
 חיד : גשאים . חסיו ומלי וכיל דכי : גכאת . אלף
 כחח לצתרה דכ"ף : ולרי גרמ . חסיו ודכי צפי וקן
 (ויג יח) : הולכים להוריד . חסיו ומלדמיל (עי
 ושלח ל"כ כ) : (כו) אחינו . מלא יויד וכיל דכי :
 וקפינו . מלא יויד לצחרי דסמוך : (כו) לישמעאלים
 חן לצחרי דעיין ויויד לצחרי דלמוד : וידנו . חסר
 יויד (עי צחסיח די כיע) : (כה) פרינים . מלא יויד
 לפחרי דרין וכיל דכי : סחרים . חסיו ומלא יויד :

(לא) שעיר עזים . מלא וכלחו ליסכי דשעיר (צחמה)
 לחסוקי מעכיכא דשער) בכלחו גוכי דכי (ועי אחרי
 מות עיו י"ח) : הפתחת . חסדחיס וכיד : (לז)
 הפסים . מלא יויד : מצאנו . מליא : (לג) ויבירה . מלא
 יויד : מררף מררף . חסדחיס חסיו : (לד) שמלתיו
 חסיו ומלי וכיד : במתניו . מלא יויד : (לה) חבל
 שאקה . חסיו וכיד צר ען וילאור לא יכר וגוי ציגון
 שאולה (מקן ויב ל"ח) דהחוא מלא : (לו) והפרינים
 מלא יויד : לפוטופר . מלדמיל וכיד : פריים . מלא
 יויד וכיד : הפריים . מלא יויד וכיד ;
רח (ח) וידו בעת ההוא . פחוסה : עדלמי .
 חסיו וכיל דכי : ועסו חירה . מלא יויד
 וכיד : (צ) ועסו שוע . מלא ויו וכיד : (ג) ויקרא
 אח סמו ער . לא וחקרא (עי עכיס) : (ד) אונן .
 מלי וכילד : (ה) והספח חסיו : בקיוב . מלא יויד
 לצחרי דויין : (ו) לער פבורו . דין לחוד מלי (עי כח
 י עיו) : (ז) וימתהו . כלחו ליסכי בכלחו גוכי דחך
 עכיכא . כל דמיס צחיריק וחיו רסויה מלא יויד לצחרי
 דמיס צר ען חלחא . (א) דין . (ב) צעגו צו חוא יסתנו
 (עסעי ל"ה יט) (ג) חוליס דלחחחם צמדצר (עקנ עי
 כיה) : (יז) צת שוע . מלי : גזני . חסיו . (יז) חסיו
 מלא יויד : עלה . חסיו וכיד : לגז . חסיו (יד)
 אלמנותה . מלי : בצעיקת . מלא יויד : (עו) ויחשבה
 חסר יויד : לזונה . מלי : (עו) אבוא . מלי . חל"ף :
 תבוא מלי וחל"ף (י) ערבון מלי וכיל דכי : (יח) הערבון .
 מלי : החקף . חסיו : ופתילה . מלייק וחסיית : (יע)
 צעיקת . מלא יויד : אלמנותה . מלי : (כ) העדלמי
 חסיו הערבון . מלי : (כא) מקבחה . חסיו : (כז) מצאתיה
 מלי ומלי : (כג) לבו . מלי : מצאתה . מליא :
 (כד) במשולש . חסיו : חדשים . מלא יויד וכיד :
 לזוגים . מלדמיל : הוציאנה . מלא חרין וויין ועלא
 יויד : (כה) חוא מוצאת . מלי ומליא : והיא צויד (עי
 לך לך י"ד צ) : חטיה . מלא יויד : החתמת . חסיו :
 והפתילים . דין מלדמיל צרס וקלן סתילם . סקודי ליט
 (ג) החוא מלייק וחסיית : (כו) תאומים . צאלף דקרי
 וויין לצתרה ויויד לצתרה דמיס : (כה) ותקשר . חסיו :
 (כט) קמשיב . מלי :

לט (ח) ויוסף הורד . סעעום : הורד . מלי וכיל
 דכי

דכי : פויטער • חרל מלס ועלרעיל : פרייס • מלל ייד :
 הישעמאלים • זליף נחם לנחמס דעיין וייד לנחמס
 דלמיד : הורדה • מליק ומסי ומסרת : (ד) גיפקרהו
 חקדחים : ובל יש לו • ככל לא כתיב אשר ולקטן
 (פסוק ח') וכל אשר יש לו : (ה) היפקיד • מלל ייד :
 (ו) געזב • חסיו וכיל דעזב דכוחי : אשר הוא
 אוכל • דין לחוד מלי : יספ תאר • חסיו : (ז) ודז
 אודר הדברים האלה ותשא • אין כלן הפסק פרשה :
 (ט) כי אם איתך • מרן מלי זלמן נקנה • (א) דין •
 (ב) יתן הי איתך לאלה ולכענה צמוד עונך • (כסא הי
 כ"א) וכל שאר חסיו : (ג) ויהי קראותה דין מלי
 צרס לראתה (כי מצול כ"א ק"ח) ס"ח חסר :
 (יד) ב"תה • מלל ייד וכיד : (טו) גרייפתי • דין מלל
 ייד וחסיו : קיל • מלי : (טז) עד בוא • מלי ואלקי
 (ע"י ח"י טרה כ"ד ל"א) : (יח) גרייפי • מלל ייד :
 קולי מלי : (כ) המיד • חסיו וכיד : אמורי העלך •
 כתיב ציו וקרי צייד : אמורים • עלדמיל : (כז) האמירם •
 מליק ומסי :

מ (א) ויהי אודר הדברים האלה חמא • פתחה :
 והאפה • חסיו וכיל דכי : לארניהם • חסיו
 ומלל ייד (ועי פתיחה לוח כ"ז) : (ב) גיקא • חסיו
 וכיל דכי : פרייס • עלרעיל : על סר הישקנים • מלל
 ייד וכיד : ועל סר האוסים • דין למד מלרעיל וסאלל
 חסיו : (ג) אסר • מלי : (ד) גיקד • חסיו וכיל כלבו
 ליטי דיקד פקד חסיו וי : (ה) חלמו • חסיו וכיד :
 גיפתרין • מלי וכיד : והאפה • חסיו : אשר אמורי
 מלרעיל : (ו) ויגא אליהם • מלי • (ע"י וירא י"ע י"י) :
 זעמים • חסיו ומלי : (ז) פרייס • מלל ייד : חלם
 חלמו וסתר • דין חסיו וכוחי חלום חלמו וסתר
 (מקן ע"א ע"י) צרס וזין סודר לוחס לסדעה • (ס"ס פס
 ח') סחור מלל דלוא • מלי ואלקי (עי צראשים די ז') :
 פתרגים • חסיו ומלל ייד : (ט) גילומי וסרה גפן •
 דין מלל וייו וכוחי דסר האשים לקטן עז) צרס מרין
 דפרעה (צ"י מקן) חסיו : (י) ונגטן שלס שריגם •
 דין מליק ומסי צרס שלס הישרים (לקטן צ) סחור
 גסיפון : ומלל גיפתר • חסיו וכיל דכי : הישעילו •
 מלל ייד : אשבלתי • חסיו ומלל ייד : צנבים •

מלל ייד וכיל דכי : (יא) גכוס • מלי וכיל דכי :
 (יב) פתרגו • חסיו וכיל לקטן שלס הישרים • חסיו
 ומלי : (יג) גישיבך • מלי וכיל : וקתה כוס פרעה •
 חסיו עסר כתיבן זלל הי"א • (א) דין • (ב) ונתת אל
 האק (חזונה כ"א ע"י) ג) ונתת אה הכפרת על הארן
 (ס"ס פ"א) ד) ונתת אה חטונה • (ס"ס פ"א
 ה) ונתת על השלמן (ס"ס פ"א) ו) ונתת אה הכפרת
 על ארון העדות (ס"ס פ"א) ז) ונתת אה סמי
 חטונה (חלום כ"א כ"ג) ח) ונתת אל חסן חטונה
 (ס"ס פ"א) ט) ונתת לוחס על סל (ס"ס פ"א) י)
 ונתת אה חר הקדש (ס"ס פ"א) י"א) ונתת על
 כחיו (ס"ס פ"א) י"ב) ונתת אה על עזרת אהל
 מועד (כ"א פ"א) י"ג) י"ד) ונתת אה זין אהל
 מועד ונתת ענש וי"ס (ס"ס פ"א) ט"ו) ונתת
 אה הכיר ונתת עס וי"ס (פקודי וי"ז) ונתת אה
 חסר (ס"ס פ"א) י"ח) ונתת עליה עון (ויקרא צ"י ע"י)
 י"ט) ונתת על סעערכם (אנור כ"ד ז') וסאלל נתת
 ונתתה כלסון ז"א נסוק : (יד) והוצאתי מלי ומלי :

(עו) גגם • חסיו : גגבלי • חסיו : מלל ייד
 מלל ייד לנחמס דרייס וכיל דכי צייד נח • וחד צמין
 יודין חד קרי וחד נח • חלסי העבריים נקרה עלינו
 (פסוק ג' י"א) : (עז) וירא סר האשים • חסיו ומלל
 ייד : אף חני בגילומי • מלי : סני חרי • חסיו :
 (ע"י) עטת אפה • חסיו : (יח) זם פתרגו • חסיו :
 שלס הישרים • מלל ייד : (ע"י) וסלה איתך • מלי ע"י
 לך לך י"ז צ"י) : (כ) יס היקדת • חסיו : (כ"א) ויתן הכוס •
 לך את חסו : סר האשים • חסיו ומלי : (כ"ב) ואל
 סר האשים • חסיו ומלי :

פרישת מקן

מ (א) ויהי סקן • פתחה : שנתים צהר ייד :
 ופרעה חלם • חסיו וכיל צר מן אל חולם
 חלום סחור (ראה י"ג די) דסחור מלל : על היאר •
 חסיו וכיל זבלחו גוני דכוחי : (ב) וסנה ען היאר עלת •
 חסיו • וכלסון זעכיל דעליה זעלמל (למפוק קצנות)
 דכי צר מן חלמל יעסר ח"ס נסעוד : יסות ערלח • דין
 למד מלי וחרין דצמרי חסיו : ובריאת צר • על
 חסיו

והספד (על פסוק ה'): וְהִתְעַצֵּב. מלי ונמוק היא ודכי
 בסמוך: (ג) עלות אחריהן חלחל צדק עכילא חקויק
 ונוליה א) דין ב) וישן וחלם שניה והנה שבע שבלים
 עלות (פסוק ה') ג) והנה שבע פרוח אחרות עלות
 אחריהן דלות ורעות וגוי (פסוק י"ט) ושארל כלהון
 חקדחים: וְדַקוֹת צַעַר מלי וכיל דכי צר וון חרין יוסר
 חיה צסמוך: וְהִתְעַצֵּב קָדָה חסיו צסוק כתיב היא וכידי:
 (ד) וְהִתְעַצֵּב קָדָה חיה צסוק: וְדַקוֹת הצַעַר דין חסיו
 ודכותי וחבלענה הסבלים הדקת חכילא (פסוק כ"ד)
 ושארל כלהון מליין: יִסַּח הַמַּלְאָכִים חסיו: וְהִתְעַצֵּב
 מלי ח"ד חסיו: וְיִתְעַצֵּב פַּרְעֹה צחדין יודיין: (ה) וְיִתְעַצֵּב
 צחדין יודיין: שְׂפָלִים מלי י"ד וכיל דכי: עלות
 חקויק ונוליה: בְּרִיאֹת מלחל מלדמיל א) דין ב)
 וחבלענה הסבלים וגוי הבריאות (פסוק ז') ג) והנה וון
 הולח וגוי בריאות (פסוק י"ח) ושארל צכיל מליין וחסיני
 וְהַבְּרִיאֹת חקויק ונוליה וכיל דכי צר וון חרצעה נמוק
 צמי צחלשית (ו' ז'): וְשִׁחַתוּת דין מליין וחקויק
 ושארל צחיפוך: קָדִים מלי י"ד וכיל דכי: צַמְחוֹת
 חקויק ונוליה וכידי: (ז) וְהִתְעַצֵּב דין צמין כפוסה
 והיא ודלקון (פסוק כ"ד) צמין פסוסה: הַבְּרִיאֹת
 מלדמיל: וְהִתְעַצֵּב דין לחוד חסיו ונוליו ושארל
 מלאת חקדחים: וְיִתְעַצֵּב צחדין יודיין: (ח) וחפסם
 רוחו מלי וכידי: חֲרָטְמִי חסיו וכידי: חֲרָטְמִי
 מלי י"ד: וחין פוחר דין לחוד מליין: אֲוֹתָם למכעה
 חפסנה ושלשים מלחיס וי"ו א) דין ב) אשר דצר לחס
 חניסם ויצרך אותם (ויחי וויט כיה) ג) וילו אותם [סס
 סס כיע] ד) ויחם אותם (סס ג' כיה) ה) ויסיגו אותם
 חניס (צסלח י"ד ט') ו) וכחח אותם על סל חמי (חלוח
 כיע ג') ז) יחלח חס וגוי וחלכל אותם (שמיני"ג)
 ח) חת הלמר חמיה וגוי ועגל אותם (עלוכע י"ד ו')
 ט) וכל חכגע וגוי וחמוסח אותם יכנס צגרי"ו (סס ע"ו י')
 י) וציוס השמיני חקח לה וגוי והציחב אותם חל חכסן
 (סס סס כיע) יא) וחצו זצמי שלויים להי אותם (יחרי
 ווח י"ז ה') יב) והסילו אותם עון חסוה (לחוד כ"ז ט"ו)
 יג) למיין ידעו דרתיכס וגוי צחוליוי אותם (סס כ"ג מ"ג)
 יד) וסווח אותם שחיס וערכות (סס כ"ד ו') טו) ענדי
 סס אשר הולחתי אותם (צסר כיה כיה) טז) ולקסג חת
 צל כלי חסרם וגוי וכסו אותם (צערה ד' י"ז) יז) חלח
 עסו להס וגוי וסווח אותם (סס סס י"ט) יח) ענן שלשים

סנה וגוי חפקד אותם (כסל סס כ"ג) יט) על פ' ה' פקד
 אותם (סס סס ויט) כ) ויסלחו אותם חל מרוך למחנה
 (סס ה' ד') כ"א) והכיף אותם הכהן דפי' זכיר (סס ו' כ')
 כ"ב) ויקריבו אותם לפני הווסכן (סס ז' ג') כ"ג) וכחחח
 איתם חל הלויס (סס סס ה') כ"ד) ויסן אותם
 חל הלויס (סס סס ו') כ"ה) והוקע אותם (צלק
 כיה ד') כ"ו) והכיסם אותם (פינחס כיה י"ז) כ"ז) וחלחן
 אותם חלשים (הדצרים ח' ט"ו) כ"ח) וכחחם אותם (סס
 ג' ו') כ"ט) והיא יחלל אותם (ולחחכן ג' כיה)
 ל) ועשאלחו אותם (עקצ ע' כיה) ל"א) ללחנה אותם
 (סס י' ע"ו) ל"ב) לרעה אותם מסכין (חלח י"ז כיע)
 ל"ג) ווריש אותם מפניך (ששעים י"ח י"ז) ל"ד) אשר
 לחס יורם אותם (סס סס י"ד) ל"ה) ושערה ועשית
 אותם (כי חנוח כיו ט"ו) ל"ו) והיא צענרכס חת הידין
 וגוי וסדה אותם צמיד (סס כ"ז ד') ל"ז) חרור אשר לל
 יקס וגוי לעסות אותם [סס סס כ"ו] לח) וחלח חכילנה
 אותם [י"ח ל"א ז'] ל"ח) וילו משה אותם [סס סס י"
 חלח ליע הן מלחיס וסיון עמלח ט"ל ושארל חקס
 כליהן חקדין: [ט] סְנַפִּיר מלי י"ד: [י] וחל סר
 חקסיס חסיו ומליין: [יא] קְסָתְרוֹן מלי: [יב] חת
 חלמתיני חסן חרין וויין ומליין: חיס צחלמו חסיו:
 [יג] וְיִתְעַצֵּב מלי י"ד וחסיו לחידישני כווי צלסון יחיד
 ווחלן חיה דל חקסיס צמין דחל לית מלך דחסיין וסחח צר
 חקסיס דכתיב יסנה על חיס וכל יפחח חקסיס צסס חוסר:
 שְׂמֵלוֹתָיו חסיו ומליין: [טו] וְהִתְעַצֵּב חין חחי חקסיס:
 לְחַטְאֵי חחי חסיו: [יז] וְהִתְעַצֵּב חסיו ודכי לקון כ"ז):
 [יח] עלות חקדחים: בְּרִיאֹת צסר מלדמיל: ויפח
 מלי י"ד וחסיו: חֲרָטְמִי חסיו: וְהִתְעַצֵּב מלי י"ד
 ובסוק היא: [יט] עלות אחריהן חקויק ונוליה:
 דְּלֹת וְרַעוֹת מרויסון מליין: חֲרָטְמִי חסיו חרויסון
 חסיו: וְדַקוֹת צַעַר צחדין ומליין וכיל דכי: לְרַע
 חסיו דקנליכ וכיל דכי: [כ] וְהִתְעַצֵּב חיה צסוק:
 דְּרִקוֹת צחדין ומליין: הַבְּרִיאֹת מליין וחקויק ונוליה:
 הַבְּרִיאֹת מלי י"ד וחסיו: [כ"א] וְהִתְעַצֵּב חליף גרידח
 לצחרי דכייח ובסוק חיה: חל קְרָבָה חיה צסוק ודכי
 צסמוך: וחל לודע מליין וכידי: חל קְרָבָה חיה
 צסוק: וְהִתְעַצֵּב מלי י"ד וכידי: וְהִתְעַצֵּב מלי
 י"ד: [כ"ג] חֲרָטְמִי חסיו: חֲרָטְמִי חסיו:
 עֵלָת חקדחים: מלאת חקדחים: [כ"ג] צַמְחוֹת

בבוא כל ישראל (וילך לישא ייח) וסאלח בבא זאלוף
 גרידא : אָחִיבָם . מלל וילד וכילד : (טו) דְּבָרֵיכֶם .
 מלל וילד וכילד : (טז) דְּבִיאוּ . מלל וילד וכילד דכי :
 סנר רַעְבוֹן . מלל וכילד : פְּתִיבָם : מלל וילד וכילד דכי :
 (כ) דְּבִיאוּ . מלל וילד וכילד דכי : ולא תַּמְוֹתוּ . מללח
 מלל . (א) דין . (ב) ונסמרת היל ולא תַּמְוֹתוּ (לו היל ליש)
 (ג) לא תחללו ולא תַּמְוֹתוּ (קרת ייח ליש) ומללח סקרין
 יוסר חיים צפיל סווי (וי וי) : (כח) אֲשֵׁמִים . מלל
 לנחרי דוויס : (כצ) הָלוּא . מלל ואלוף (ע) זראסית
 ד' זי) : (כג) הַמְּלִיץ . מלל וילד : פִּינְחָם . מלל וילד
 וחסי : (כד) וַיִּשָּׁב . חסי : וַיִּאָסֶר . חסי וכילד :
 (כה) פְּלִיחָם . מלל וילד וכילד : וּלְהָשִׁיב פְּסָפִיחָם .
 סרויסון מלל וילד וכילד : צָדָה . סנר וילד וכילד :
 (כו) מַסְפּוֹא . מלל ואלוף : בְּמַלְאָן . מלל וכילד דכי :
 (כח) הוֹשִׁיב . מלל : (כע) כל הַקֶּרֶת . סקרחיס :
 (ל) אָדְנִי . חסי וכילד : קָשׁוּחַ . מלל . (לג) הַגִּיחוּ .
 מלל וילד וכילד : רַעְבוֹן . מלל : (לד) וְהִבִּיאוּ מלל
 וילד : (לה) מְרִירָם . מללח : שְׁקִיחָם . מלל וילד :
 צָרוּר . מלל : צָרוּרֹת . סרויק ומללח : פְּסָפִיחָם .
 מלל וילד : וַיִּרְאוּ . סרין יחיל : (לו) אָבִיאוּ . מלל
 וילד וכילד : אֲשֵׁיבָנִי . מללח (לח) וְהִרְאָהוּ חסון . זאלוף
 חעיל דעניל דוקרה חול זרס מעס פכיל וקרהו חסון
 (ויגס וילד כיל) החול זלל חלף : וְהִרְדָּמֶם . מלל וכילד :
 בְּגִזָּן . מלל וכילד דכי : שְׁאוּלָה . דין לחוד מלל :
מג (ג) דְּבִיאוּ . מלל וילד וכילד דכי : וילמר אֲלִיחָם .
 מלל (ע) וירח ייע ח) : שָׁבוּ . חסי ודכות
 שְׁבוּ סנרו לנו דפיל ויגס (מיד כיל) ומללח מלל יוסר
 חיל לקוון (פסוק יג) : (ג) הָעֵד הָעֵד . סרויסון סקרין
 וילד : (ד) חס יעד מְשַׁלַּח . חסי דקולכ וכילד דשִׁלַּח
 דכי : (ו) לוח הַרְעָתָם . סקרחיס וכילד דכי : (ז) שְׁאִיל
 מלל : וּלְמוֹלְדָּתוֹ . מלל וחסר וילד : הָרְדִיעַ . מלל :
 הורידו . מללח וכילד דכי זר מן סרין יוסר חיל צפיל
 סנדנר (דיל היל) : (ח) וְנִקְוָה . מלל : טַפְּנוּ . סנר
 וילד וכילד דכי : (ט) דְּבִיאוּ . מלל סרין יודין וחסי :
 הַצַּנְתִּיו . מלל לנחרי דחיל : (י) כיל דוֹלָא . דין לחוד
 זאלוף (ע) וילל ליש חיל) : (יא) בְּקִבְיָם . מלל וילד :
 וְהוֹרִידוּ . מללח : נְבֹאֹת . חלף כח לנחרי דכיל :

וְלֹא . חסי : בְּמַנִּים . מלל וילד : וַיִּשְׁבְּדִים . מלל וילד
 לנחרי דלילח : (יב) דְּמִישָׁב . מלל וכילד : אֲמַתְחַתִּיבָם .
 חסי ומלל דכי לקוון : תִּישְׁבִּי מלל (יג) וקוון שווי .
 מללח (מלל א) דין . (ב) ענרו ושובו מסער לסער (כיל חסח
 ליש כיל) ג) שווי ללס ללחילכס (ולחחן היל כיל) וסרין
 סקרין כוסר לעיל (פסוק זיל) : (יד) הַחִמִּים . מלל וילד
 וכילד : וחס בְּנִמִּין . מלל וילד (ע) וישלח ליש חיל) :
 שְׁבַלְתִּי . חסי : (טח) חס בְּנִמִּין . מלל וילד (עיס) :
 דְּבִא . זאלוף גרידא : וַיִּבְרַח . חסי דקולכ : בְּצַדְדֵי
 סנר וילד וכילד : (יח) וַיִּרְאוּ סרין יודין דמלסון ילח
 חול) : דְּבִאוּ . מלל : בְּאֲמַתְחַתִּינוּ . חסי ומלל וכילד :
 מִבְּיָאִים . מללח : לְהַחֲלִיל . חסי : חַמְרִינוּ .
 חסי ומלל וילד : (כ) יִרְדּוּ . חסי : (כא) אל הַמְּלָאָן .
 מלל : אֲמַתְחַתִּינוּ . חסי ומלל וילד : (כב) הַרְדִּינוּ .
 מלל : בְּאֲמַתְחַתִּינוּ . חסי ומלל וילד : (כג) אל תִּירְאוּ .
 מלל וילד וכילד דכי וירְאוּ כלחון מלל : בְּמַלְאָן . מלל :
 בְּאֲמַתְחַתִּיבָם . חסי ומלל וילד : וַיִּצֵּא . מלל :
 (כד) הַגְּלִיחָם . מלל וילד וכילד דכי : ויחן מַסְפֵּא . מלל
 ואלוף : (כה) וַיִּבְרַח . מלל וילד : טר בִּיאֵי . מלל ואלוף
 (ע) חיל סרס כיל ליל) : בְּצַדְדֵיכֶם . סנר וילד : (כח) וקרו
 וַיִּשְׁתַּחוּ . ויחן דקרי לחוד זסוק (ע) חולדה כיל כיל) :
 (כע) וילל חס בְּנִמִּין מלל וילד (ע) וישלח ליש חיל) : (ל)
 הַחִמִּין . מלל וילד : לְבָבֹת . מלל : (לג) הַאֲבָלִים .
 חסי ומלל וילד : וַיִּבְלָן . מללח : וכילד : כיל חִיעָבָה .
 מלל וכילד זכלחו גויל דכי : (לג) הַבְּרִית הַבְּרִית
 סרויל חסי (עיל וילל כיל) : וְהִצִּיעַ ילל וילד (ע) וירח
 ייע ליל) בְּצַעֲרֹת . סנר וילד : (לד) מִשְׁאֵת . חסי :
 ודכות : מִשְׁשֵׁאֵת כלס . חסי : חוס ידות . מלל וילד
 סחי ידות לקרס דפיל סרווס (כיל יז) זרס סחי ידת
 לקרס . סניל דפיל ויקהל (ליל כיל) החול חסר :
מד (ח) אֲמַתְחַת . חסי : וַיִּבְרַח . מללח :
 (צ) בְּיַעֲיָבִיעַ . סרויל וכילד דכי :
 (ג) שְׁלַחוּ . חסי : (ד) הַרְחִיקוּ . מלל וילד וכילד דכי :
 (ה) הָלוּא חס מלל ואלוף (ע) זראסית דיל זי) : הַרְעָתָם .
 סקרחיס : עֲשִׂיתָם . מלל וילד וכילד דכי : (ו) וַיִּשְׁגַּם
 דין לחוד סנר וילד . וסאלח כלחו לישני דחשגה זכלחו
 גויל

נזרי כחיב יידי לזכרה : (ז) תְּלִילָה . מלא יידי :
 פְּעֻשׂוֹת . מליז : (ח) מְצָאנִי . מליז : צפי אַמְתַּחֲתִינוּ *
 חסיו ומליז : הִשְׁתַּיְבְּנוּ . מלא יידי ומסיו : נְגַנְבּ . חסיו :
 אֲדִיָּךְ . חסיו ומלא יידי : (ט) יִמְצֵא . אליף צקוף וכיל
 דכי (צ) מן והנשאר מן הדס ימצה דהסוא ענין אחר) :
 גְּתִים . צחר יידי וכידי : (י) וימחרו ויִזְרְדוּ . דין מליז
 ומסיו ודכי ויקחו צידס מפרי הארץ ויורדו אלינו (הדברי
 אי כיה) צרס וצנכע אמשכן יורידו אחר כלורס (צמדבר
 אי כיה) יהוא גלדמיל : (יב) הַגְּבִיעַ . מלא יידי וכידי :
 צאהתסס בְּגִמְזוֹן . חסר יידי : (יג) ויקרעו שְׂמֹרְתָם *
 חסיו וכיל דכי : יַעֲמֵם . חסיו : (טו) הָלוֹא ידעחס *
 מליז ואלף (צראשית די זי) . (יז) תְּלִילָה לי . מלא יידי :
 פְּעֻשׂוֹת . מלא יידי :

פרשת ויגש

(יח) ויגש אליו יהודה . סמוחה : (כ) וְקָנִים . חסיו
 ומלא יידי : (כא) הוֹרְדֵהוּ . מליז ומסיו ומסיו :
 עִינֵי . מלא יידי : (כב) לא תִסְפֹּן . חסיו ומסיו ומליז :
 וכידי צר מן לא תאספון לתת תנו (סמוחה די זי) דהסוא
 צאליף : (כד) גְּלִיבֵי . מלא יידי וכיל דכי : (כה) שְׁבוּ *
 חסיו : (כז) טָרַף אֶרֶץ . מרויחון חסיו : ולא רְאִיתוּ *
 מלדמיל וכידי : (כח) וְקָרְדוּ אֶסּוֹן . בלא אליף (ע) מוקן
 מיב ליה) : הוֹרְדֵתֶם . מליז : (ל) פְּבַאִי . חסיו וכיל
 דכי : קְשִׁיחָה . מליז : (לא) פְּרֹאוֹתוֹ . מליז : וְהוֹרִידוּ *
 מלדמיל : פְּגִיזוֹן * מליז :

מה (א) ולא יבל . חסיו : הוֹצִיאוּ * מלדמיל וכיל
 דכי : (ג) לַעֲנוֹת . מליז : (ו) שְׁנֵתִים *
 צחר יידי : חֲרִישׁ וְקָצִיר * מרויחון מליז יידי
 (ע) נח חי כיי) : (ז) קְשׁוּם לִכֶּס * מליז
 וכיל דכי : שְׂאֵרִית צארץ . מלא יידי : וְלִדְחִיזוֹת
 לִכֶּס * מליז (שי נח וי כיי) : לְסִלְיָה גדלה * מלא יידי
 (ע) וישלח ליב עי) : (ח) וְלֵאדוֹן * דין מליז ודכי צקווד
 (פסקוקטי) ומרין חסרין יעסר אייה צפי מוספטיס (כיי ייז) :
 זִשְׁעֵל . חסיו : (ט) לְעֶדוֹן * מליז (עיל פסקוק חי) :
 (י) גִּשְׁן * חסיו וכידי : והיית קְרוֹב * מליז וכל קרוֹב
 גרדאל דכותי צרס הקרב סקרר כלסון חסרין :

(יג) רְאוּת . חסיו ומליז וכיל דכי צר מן חרין יוסר
 אייה צפי הדברים (גי כיה) : ועיני אחי בְּגִמְזוֹן * מלא
 יידי (עי) וישלח ליה ייח) : (יג) אַח כל קְבוּרֵי *
 דין לחוד ויחכוו סהן צכנוי (שיס אוח או אומיוח לאחר
 הדל"ת) מלא ויז ושארר כלסון כסהן צכנוי חסיו * כללא
 דמילתא כל סהן צלי כנוי כלסון מליז לצר ומקמייתא
 (ולא ליה אי) וכל סהן צכנוי כלסון חסרין לצר ומקמייתא
 (דין) : רְאִיתֶם . מלא יידי וכיל דכי : הוֹרְדֵתֶם * מליז :
 (יד) על צוֹאֲרֵי * אליף לזכר דויזי : בְּגִמְזוֹן אחיו ויבך
 וּבְגִמְזוֹן * מרויחון חסיו : (טו) ויבך עֲלֵהֶם * חליסר
 חסרין יידי . א) דין . ב) כי חזק עליהם הרעב (לקוון
 זיי כיי) ג) אשר שמו עליהם . (סמוחה די יידי ד) וייר
 עליהם הצרד (ולא עי ייע) . ה) עליהם . אח ויז חיס
 (צשלח עיו ייע) ו) ויבאש ויקלף עליהם משה . ט) עיז
 כיי) ז) ושמה עליהם סרי אלפיס (יתרו ייח כיה)
 ח) וציוס פקדי ופקדתי עליהם (כי חשא ליב ליד)
 ט) וכפר עליהם חכנו ונסלח להם (ויקרא די כיי)
 י) ופקדסם עליהם צומסווח (כשא די כיי) . יא) כי
 עבדת הקדש עליהם . (סס זי עי) יב) והנה עליהם
 הרוח (צהעלתך ייח כיי) יג) וענכך עמוד עליהם (סלה
 כך יידי יידי) ושארר עליהם בלסון מליז יידי : (טו) וְהִקְלַל
 כסוע * חסיו (עי חולדת כיי כיי) : (יז) אָמַר * חסיו *
 וכלסון דאליף דידחו צחטף סגול דכי (והכך דאי דיהווי
 צקווד יוסר אייה צפי מוספטיס כיה הי) : בְּעִירְקָם *
 מלא יידי : ולכו באי * חסיו וכיל דכי : (יע) ואחסי
 צְנִיחָה * ויז דקרי לחוד לזכר דלדמיל ולזכרה יכך
 ולזכר דתיזו הי"א : עֲגָלוֹת לטפכס * חרין כחיבין
 עגלות * דין ודלקוון פסקוק כיה ומרויחון מליז ויז :
 וּנְשֵׂאתֶם . מליז : (כ) וְעִירְקָם לטון יחיד דעיין צסויח :
 אל תחם . דין לחוד חסיו ושארר מליז : על פְּלִיבָם *
 מלא יידי : (כא) עֲגָלוֹת * מליז : צָרָה * חסר יידי :
 (כב) לאיש תְּקַסוֹת * דין חסיו ומליז ומליז חסרין :
 שְׂמֵלַח * חסיו : וּלְבְּגִמְזוֹן * חסר יידי : ומוסק תְּלַפְתֵּי *
 דין חסרין : שְׂמֵלַח חסיו : (כג) נְשֵׂאִים * חסיו ומלא
 יידי : אֲתַנְתִּי * נשאת * מרויחון חסרין : וּמְזוֹן *
 מליז : (כה) ויבאו ארין כנען . לא ארצה : (כו) ויגדו
 חסר יידי (עי חולדת כיו ליי) : מִשְׁעֵל * חסיו : לא
 דְּאִמְרֵי * מלא יידי ודכותי צפלו ליסכי כל חוסי דידון
 צמיריק

צחיריק כתיב יי'ד לנחמה לזר מן ודאמן צחי ולך לך
 ע"ו וי' דההוא חסיי: (פו) וירא את העגלות ארבעה
 הן - חרין ונליי - דין ודכי את סחי העגלות (כסא ז' ז')
 וחרין חסיי יוסר חיייה צפי כסא (ז' ו') :

(נד) סנערינו - מלדמיל: גם אבותינו - חסיי ומליי
 וכיל דכי צר מן הך דלקון (ויז ג') : רעה . חסיי
 ובקוף היא :

מו' (ג) ויצגם . חסיי : (ג) מעשיכם . מלא יי'ד :

רעה - חסיי ובקוף היא אע"ג דלטון רזים
 הוא : גם אבותינו . דין לחוד ונלדמיל וסחרי חסיי: (ו)
 בטיטב . מלא יי'ד וכיל דכי : הושיב . מלא ויי'ד חיל' .
 צמד יי'ד וכיל דכי : (ז) ויעמדהו כלחו ליסני צביג
 כל דיי'ד צחיריק יי'ד כחה לנחמי לזר מן תלחא א' דין
 ב' והעמדה לפני ה' (כסא ה' ע"ו) ג' ויעמדו לפני אלעזר
 (פכח כ כב) (ע) מגורי ונליי: אבתי חסיי וכיל דכי: ציני
 מגוריהם . מלדמיל : (ח) וישב . מליי : אהזה - חסיי
 וכיל דכי : (יד) שברים - חסיי ומליי : (טו) ויתם
 חסיי וכיל דכי : אפם . חקר יי'ד וכיל (טו) מקניכם
 וחסכה לכס מקניכם . הלין חרין מליין יי'ד צרס רק
 כסיכס ועפכס זמקנכם (הדברים ג' ייע) הכוא חקר :
 אפם - חקר יי'ד : (יז) וחס מקניכם דין מלא יי'ד :
 פסוסים . מלדמיל וכיל דכי: ויגהלם . חקר יי'ד : צכל
 מקניכם . דין חסיי (ע) וישלח ליד כ"ג) : (יח) ויתתם
 חסיי : גויתנו ואדמתנו * מרויטון חקרין יי'ד וכילד :
 (יט) גם אדמתנו . וחס אדמתנו . חסכו ואדמתנו
 כלחון חקרין יי'ד: (כ) ויקן . צמד יי'ד: כי חק עלהם *
 חסיי (ע"ל ויהי ע"ו) : (כא) העבירה . מלא יי'ד: (כב)
 הפהלים . חסיי ומליי וכיל דכי : חקי חסיי וכיל דכי :
 חס חקם . חסיי: (כג) קניתי . מלא יי'ד : היא לכס .
 חליף צקוף : (כד) פתבואת . מליי חקויה וכיל
 דכותיי (הרמיה ז"ל כחז דארבעה צליטנא הן הכי ושאר
 צהיפוך חקויה ומלייה . וחסכי לא מלחמי צחורה כ"א
 חכי ארבעה סהן כרהכל) : חמישית למרעה דין ונלדמיל
 ודכותיי וחס חוקרים יגאל חס צ"א ויסף חמישית
 (צחקתי כ"ז ע"ו) ושאר חמישית (כסחן צלי כטוי) חקרין
 יי'ד קדמאה ונליית . וחד צליטנא מלא יי'ד קדמא
 וחסיית וצטנה החמישית חסכלו חס פרוי (קדסיס ייע
 כ"ה) : וארבע הי'רת . חסיי : (כה) התינתני . צמד
 יי'ד : (כו) לחק . חסיי : לחמש . חסיי :

פרשת ויחי

(כח) וידי יעקב . אין כאן הספק פרהה כ"א ריוח
 חס

מו' (ח) בארה שבעיני פי וירא (כ"א יי'ד : פארה .

היא צקוף : זקחים . מלא יי'ד וכיל דכי :

(ג) פטרות . חסיי וכיל : (ג) מודה מצרימה . לא

מצרייה: (ד) גם עלד . היא צקוף וכיל: ויוסף ישית

מלא יי'ד וכיל : (ה) פגעלות . מליי : (ו) מקניהם

מלא יי'ד : רכושם . מליי : (ח) ואלה שמות בני

ישראל . סחומה : פכר יעקב . חסיי (ע) חיי סרה

כ"ה י"ג) : (ע) ופלוא . מליי וחליף וכיל דכי : וחקרין

חסיי וכיל דכי : (י) ימואל . מליי וכיל דכי : וימין

מלא יי'ד וכיל דכי : ואהר . חסיי : ויבין . מלא יי'ד

וכיל דכי : צן הפגענות . מלא יי'ד : (יא) גרשון

מליי וכיל : קהת . הכא כתיב צלא ויי' החימרי ושאר

וקהת צויי : (יב) ותמול . מליי : (יג) חולע . מליי

וכיל דכי: וסנה . ויי' דקרי לחוד לנחמי דפיא חבל ויי'

כחה ליכא וכיל דכי : ויזב . מליי: ושמרין . חסיי וכיל

דכי : (יד) וצני זבלין חקויה ומלייה (ע) וילא לי כ"ה :

זאלון . חקר יי'ד ונליי : (טו) הפנותיו . מלדמיל (ע)

זינא ייע יי'ד : (טו) צפיון וסגי שוני . מרויטון מליי :

ואצבן . חסיי : וארודי . מליי : (יז) ובריעח . מלא

יי'ד וכיל דכי : וישר"ח צסיין לא צסוויך : ומקליאל

מליי לנחמי דכיף וכיל דכי : (יט) ויבגומו . חקר יי'ד :

(כ) סוטי פרע . חרין מילין . ויש לכחצן צמד סיטה

(ע"ל לך י"ב ח"י) : כהן אן . חסיי : (כא) וצני בגיטון

חקר יי'ד : גרא . דין חליף צקוף דהוא עס גזרח ושחרי

גרה היא צקוף : וראש . מליי: קסיים וחסויה מרויטון

חסיי ומליי : (כג) ובני דן . לא וצן (עוויס צלסכת

בראשית סק"ג) חשיים . חסיי ומלא יי'ד : (כד) וגוגי

מליי וכיל דכי: (כה) ואת יתורה . סחומה : קהזרת .

מליי חקויה וכיל דכי : גשנה . חסיי וכיל : (כט)

ויאסר . חסיי : גשנה . חסיי : (ל) אמותה . מליי :

ראותי . מליי : (לא) ואמרה . חסיי : (לצ) רעי

חסיי ובקוף יי'ד : (לג) ונה מעשיכם . מליי וכיל :

וּבְרִיעָם חֲסִיו וּכְלָהוֹן סָסוֹן כְּכַוּוּיִם (סִישׁ לֹחֶת אֹר לֹחִיּוֹת
 לְבַחֲרָה דְרוּיָן) דְּכֹחֵי כְלָהוֹן חֲסִיו . זָרַם לִיסְטֵי דְרַצְוֹן
 גְּרִידָה (זְלֵי כְנוּי) כְּלָהוֹן וּלְיוֹ : (ז) וְאַפְיָצִים . וּלְלָא יוּד
 לְבַחֲרָה דְפִיָּא : (ח) יְהוּדָה אַתָּה פְּחוּמָה . וּמִינַח יְהוּדָה
 לְעַל זְרִים עֲמוּד (ע) סִיוֹן עִיז סִיָּה) : יוּדוּף . מְלַדְמֵיל :
 בְּעֶרְףָּה . חֲסִיו וְכִיל דְּכִי : אִיבְרִיָּה . חֲסִיו וּמְלֵי וְכִיל זָר
 וּן חֲרִין יַמְסַר חִיָּה זְפִי סְפֵטִים (כִּי אִי) : (ע) גֹּזֵר
 וּלְיוֹ וְכִיל : וְקִלְבִּיא . מְלָא יוּד וְאִלִּיף וְכִיל דְּכִי : עִי
 יִקְיָמְנוּ . מְלָא יוּד וְכִיל : (י) לָא יָסוּר . מְלָא וְכִיל :
 וּמְחַקֵּק . חֲסִיו וְכִיל דְּכִי : כִּי יָבֵא . אִלִּיף גְּרִידָה זְכוּף
 (ע) וַיִּסְלַח לְכִי עִי) : שְׂוִלָּה . מְלָא יוּד וּבְסוּף חִיָּה :
 (יא) אִסְרִי . חֲסִיו : לְגַסָּן עִירָה . מְלָא וּבְסוּף חִיָּה
 מִלְּנֹפִי וַיִּיז : וְלִשְׁרָקָה זְכִי אֲתָנֹו חֲרוּי חֲסִיו וְכִיל :
 לְבִשׁוּ . חֲסִיו סִיוָתָה . מְלָא וּבְסוּף חִיָּה מִלְּנֹפִי וַיִּיז : (יב)
 חֲקִלְיָלִי . מְלָא יוּד : וּלְזָן שְׁנַיִם . זְיִיד דְּקָרִי לְחֹד :
 (יג) זְבוּלָן פְּחוּמָה : לְחֹף . חֲרִין זְפִסְקוּא וּמְרוּיָהוֹן
 וּלְיוֹ וְכִיל דְּכִי : אָנִיתָ . דִּין חֲסִיו זָרַם וְהַסְיַנְךָ חִי
 מְלָרִים בְּאַנְיוֹת (כִּי חֲזָא כִּיָּס סִיָּה) הֵאֱוָא מְלָא : עַל
 צִידָן . מְלָא יוּד וְחֲסִיו : (יד) יִשְׁעִבְרָה . פְּחוּמָה :
 חֲמֵר גָּרַם . אֲרַבְצִיָּה חֲסִין וַיִּיז . (א) דִּין . (ב) וּרְכַס
 עַל חֲמֵר (סְנוּת דִּי כִי) (ג) וְכַל פֶּטֶר חֲמֵר (זָא יִג
 יִג) (ד) לָא חֲמַרַם זְשׁוּר וּבְחֲמֵר (כִּי מְלָא כִיז חִי)
 וְשִׁאֲרָא כְּלָהוֹ לִיסְטֵי דְחֲמוּר וּלְיוֹ : רַבִּיץ . חֲסִיו : זִין
 הַמְשַׁפְּחִים . זְחַר יוּד : (טו) וַיִּקָּא מְגַנְחָהִי דִין לְחֹד
 חֲסִיו (ע) זְהַעֲלַחֵךְ יִי לִיג) : לְסַבֵּל וַיְהִי לְנוֹס עֲבָד .
 מְרוּיָהוֹן חֲסִיו : (טז) דִּין יוּדִין . סְחוּמָה : יִדִּין מְלָא יוּד
 וְכִיל : (יז) עֲלֵי דְרַקִּי יוּד זְכוּף וּכְלָהוֹן עַנְכִּי דְעַל דְּכִי :
 שְׁמִיָּן מְלָא יוּד וְחֲסִיו : עֵלִי אֲרַת הַנְּשִׁיף . מְרוּיָהוֹן
 חֲסִיו : עַקְבֵי סִיָּם . מְלָא וְכִיל : וַיִּסַּל רַבְּבֹו . חֲסִיו
 וְכִיל דְּכִי : אָחֹוד . מְלָא : (יח) לִישׁוּעָתָה . מְלַדְמֵיל :
 קִינִיתִי . מְלָא יוּד לְבַחֲרִי דְרוּיָו : (יט) גֵּד . סְחוּמָה :
 גְּרוּד יְגוּדְגוּ . מְרוּיָהוֹן מְלָא : וְהוּא יְגֵד . חֲסִיו :
 (כ) מֵאֲשֶׁר . סְחוּמָה : (כא) גַּפְתְּלִי . סְחוּמָה : חִילָה
 שְׁלָחָה . דִּין חֲסִיו : (כב) בֵּן פֶּרֶת יוֹסֵף . סְחוּמָה :
 פֶּרֶת יוֹסֵף זֵן פֶּרֶת . מְרוּיָהוֹן חֲסִיו : עֵלִי שׁוּר . מְלָא :
 (כג) וַיִּמְרָדוּ וַרְבּוּ וַיִּשְׁמָחוּ . מְלָהוֹן חֲסִיו : זְעֵלִי
 חֲצִים . מְלָא לְבַחֲרִי דְלִדְמִיק : (כד) מְאִיתָן . מְלָא יוּד

וְכִיל דְּכִי : וַיִּסְאוּ וְרַעִי מְרוּיָהוֹן חֲסִיו : אָבִיר . מְלָא
 יוּד : (כה) בְּרַכָּת . מְלָא זְפִסְקוּא וּמְלָהוֹן חֲסִין
 וַיִּיז וְכִיל : הַתְּהוּם . מְלָא : רַבְּצָת . חֲסִיו וְכִיל :
 בְּרַכָּת . חֲסִיו : שְׁדִים . זְחַר יוּד : (כו) בְּרַכָּת חֲרִין
 זְפִסְקוּ וּמְרוּיָהוֹן חֲסִיו : דְרוּיָו . מְלָא : גְּבָעָת . דִּין חֲסִיו
 זָרַם וּמוֹנֵגד גְּבָעוֹת (סְזַרְכָּה לִיג עִי) הֵאֱוָא מְלָא :
 וְלִקְדָּקֵד חֲסִיו וְכִיל : גְּזִיר . מְלָא יוּד : (כז) בְּנִימִין
 זָאב יִטְרָף . פְּחוּמָה : בְּנִימִין . מְלָא יוּד : (כח) וַיִּנְכַּד
 אוֹתָם . מְלָא (ע) מַקָּן עִיָּא חִי) : זְכַךְ אוֹתָם . חֲסִיו :
 (כט) וַיִּלֹּו אוֹתָם . מְלָא (עִיָּס) : (ל) עֶפְרָן . חֲסִיו . עִי
 חִי סָרַם כִּיג עִיז) : (לג) לְצִוֹת . זְוִיז דְּקָרִי לְחֹד :
 (צ) הַרְפָּאִים . חֲסִיו וּמְלֵי דְכִי זְכוּף : לְחַנְטִי
 חֲסִיו : הַרְפָּאִים . חֲסִיו וּמְלֵי : (ג) הַחְנָטִים .
 חֲסִיו וּמְלָא יוּד : (ד) יַמִּי בְּרִיתוֹ . מְלָא יוּד . (ה)
 הַשְּׁבִיעֵנִי מְלָא יוּד . בְּרִיתִי מְלָא יוּד : (ו) הַשְּׁבִיעֵדִי
 מְלָא יוּד לְבַחֲרִי דְזִיָּה : (ז) פְּרִישִׁים . מְלָא יוּד וְכִיל
 דְּכִי : (י) עֲרָן . חֲסִיו וְכִיל דְּכִי : (יא) וַיִּרָא יוֹשֵׁב .
 מְלָא (ע) חִי סָרַם כִּיז גִּי) : (יג) עֶפְרָן . חֲסִיו (ע)
 חִי סָרַם כִּיג עִיז) : (טו) וְהָשֵׁב . חֲסִיו : יִשִּׁיב . מְלָא
 (טז) מוֹתוֹ . מְלָא : (יז) גְּבָרָה . מְלָא : (כ) חֲסִיָּה
 קְטָבָה . מְנוּסָה זְלִיסְנָא חֲסִין וַיִּיז . (א) דִּין . (ב) וּרְכַס
 אַחַּה הֶאֱרָן הַטְּבָה (וּלְחַמְנֹו וַיִּיז) (ג) וְלִכְלַת וּמְזַעְזָה וְגוֹ
 עַל הֶאֱרָן הַטְּבָה (עַקְבֵי חִי יִי) (ד) מְעַל הֶאֱרָן הַטְּבָה
 (סָס יִיָּא חִי) (ה) וּזְפִרִי אֲרוּמַחֵךְ לְטְבָה (כְּלָזִים לִי עִי)
 וְשִׁאֲרָא כְּלָהוֹ לִיסְטֵי דְטוּבָה מְלִיין (כְּמִישׁ זְפִי לֵךְ לֵךְ עִי
 עִי) : לְמוֹנֵן עֲשֶׂה־דִין כְּחִיז חִיָּא זְכוּף (ע) וַיִּלָּא לִיָּא כִּיָּת) :
 לְהַחֲתִית . חֲסִיו (ע) כֹּחַ וַיִּיָּע) : (כא) וַיִּנְחַס אוֹתָם .
 מְלָא . (ע) מַקָּן עִיָּא חִי) : (כב) שְׁעִישִׁים . מְלָא יוּד
 לְבַחֲרָה דְסִיין חֲכִילָא וְכִיל . אִיז מִיָּס דְהַכָּא רְבַחִי וְלִיתָא
 (ע) רִישׁ זְרַחֲסִית) : מְקִירִי מְלָא יוּד וְכִיל : (כג) וְהַעֲלַחְתִּי
 דִּין חֲסִיו יוּד זָרַם וַיִּקַּח מְנוּסָה וְגוֹ וְהַעֲלִיתָם (זְסַלְמָה יִי :
 יִיע) הֵאֱוָא מְלָא : אַחַּה עֲצַמְתִּי חֲסִיו וְכִיל אַחַּה עֲצַמְתִּי
 דְפִי זְסַלְמָה (יִיג יִיע) זָרַם אַחַּה עֲצַמּוֹת יוֹסֵף (סָס) מְלָא :
 (כו) וַיִּישָׁם . זְחַרִין יוּדִין : בְּאָרוֹן . מְלָא וְכַל בְּאָרוֹן
 דְכִי זָרַם הֶאֱרָן כְּלָהוֹן חֲסִיו (וּאָרוֹן גְּרִידָה עִי מְרוּמָה
 כִּיָּס יִי) :

פרשת שמות

ונחמין ארבע שיעין פטווח (כח"ס צמ"י י"ד) :

א (ג) **יִבְנֶינָם** . חקר י"ד וכלטון דמכאן ואל"ך דכות"י : (ח) **וְכַם מֶלֶךְ חָדָשׁ** . פתוחה : (י) כי תִּקְרָאנָהּ וּמִלֵּאנָה . מלי"א (אע"ג דעכ"ן עקרה ת"א) וס"א נסוף ודכי ותקראנה אחי כאלה (כמ"י י" י"ט) צרם ותקראן לעם (נלך כ"ה ז') (דטוא מלשון קריאה) סה"א צמ"ן פטוטה : **וְנֹסֵף** . מלי"ו וכ"ד : על שג'א"י . חס"ו ונלל י"ד : (יא) **פְּסִים** . נלל י"ד לנח"י דסמ"ך : למען ענתו . חס"ו : **בְּסִבְלָתָם** חס"ו וכ"ל דכי : **מִסְבָּנֹת** . מלי"ו פת"ס . חסדח"ס : (יב) **יִשְׂרָאֵל וְקָצוּ** חרויהון חס"ו : (יג) **וַיַּעֲבְדוּ** . חסר י"ד : (יד) **וַיִּהְיוּ** צמ"ן יוד"ן : **בְּחַמֵּר** . חס"ו : (טו) **לְמַעַדְתָּ** . חס"ו וכ"ל דכי : **הַעֲבָרִית** . חס"ו וכ"ד צב ע"ן ד"ן דנפס"ד צילר"ן את העבריות (פסוק ע"ז) דהטוא מלל : **שׁוֹעֲרֵי** מלי"ו : (טז) צילר"ן את הַעֲבָרִיּוֹת . ד"ן עלי"ו ור"אית"ן נלל י"ד : **עַל הָאֲבָנִים** . צמד י"ד : **וְהִמְתּוּ** . חסר י"ד (דה"א ח"ו דגו"ס) : (יז) **וַיִּתְּרָאן** . מלי"ו לנח"י דח"ו יאל"ף לנח"י דר"י"ט וצמ"ן פטוטה (ואסג"ל סח"ך דר"י"ט כי הוא מלשון יראה) : **וַתִּתְּרֶינָן** . צמ"ן יוד"ן וצמ"ן פטוטה ודכי צמ"ן : (יח) **עֲשִׂיתָן** . נלל י"ד : **הַדְּבָרִי** . לא את הדבר : **וַתִּתְּרֶינָן** . צמ"ן יוד"ן וצמ"ן פטוטה : (יט) **וַתִּאמְרֶינָן** . צמ"ן פטוטה : **הַמַּעֲרִית הַעֲבָרִית** . חרויהון חס"ו : כי **דָּוֹת** . צמד י"ד ונלל : צמ"ס תבוא מלי"ו ואל"ף : **אֶתְּהֶן** . ד"ן למד חסר י"ד וסאל"א מלי"ן : (כ) **וַיִּטָּב** . צמ"ן יוד"ן : **וַיָּרֶב** . צמד י"ד : (כ"א) **וַיַּעַם** להם . לא להן (אע"ג דלפ"ס"י ל"כ הוא) : **בְּחַמֵּי** . נלל י"ד וכ"ל דכי : (כב) **הַיָּלֹד** . צמד י"ד ונלל : **תִּשְׁלִיכֶהוּ** . נלל י"ד וחס"ו : **תִּחְיֶינָן** . צמד י"ד ונלל :

לשכת

(כ) מלי"ק וחסי"ת . נט"ז"ח י"ד ס"י קע"ח נסאל נס"ח סגנ"ל **מִשְׁתִּידָן** א"ס לריכ"ן להול"א ספר סודה חסר . והע"ג כי לפ"ס"י י"ט ע"י נפיר"ס הנל"ל כי נפ"ס"ו פיר"ו סול"א ינש"ת"ו פיר"ו ס"ה ואל"כ י"ט להול"א ס"ח אחר . אבל לנש"ת ונח"ס סג"ל"ו דס"י ג"ס נפ"ס"ו פיר"ו ס"ה ואל"כ נל"ל ד"ן להול"א ס"ח אחר ע"ס . ונכ"י ע"רי אפ"ר"ס נל"ל סח"ס נש"ו סאל הול"א ס"ח אחר . ולכ"ו"ס"ה מל"ח ער"י דח"ה לנצ"י נל"ח

ב (ח) **וַיִּלֶךְ אִישׁ מִבֵּית לִוִי** . פתוחה : (ג) **וַתַּעֲבֹדוּהוּ** חסר י"ד : **יָרְדִים** . נלל י"ד וכ"ד : (ג) **וַתַּעֲבֹדוּהוּ** נלל י"ד : **תַּבַּת** . חסר י"ד : **גִּמְא** . חס"ו וצמ"ן אל"ף : **בְּשֹׁף** . מלי"ו וכ"ל דכי : (ה) **לְרֹחֵץ חֲסִיו** : **וַגְּעָרֹתֶיהָ** . חס"ו ונלל י"ד : **הַלְבַּת** . חסדח"ס : (ו) **בְּכָה וַתַּחַמַּל** . חרויהון חס"ו : (ז) **מִיַּנְקַת** . נלל י"ד לנח"י דנו"ס : **מִן הַעֲבָרִית** . חס"ו : **וַתִּינַק** . מלי"ק וחסי"ת : (ח) **לְכִי** . נלל י"ד לנח"י דלנו"ד : (ט) **דִּלְקִיבֵי מַלְדֵּינִל** : **וַהֲיַנְקֶהוּ** . נלל י"ד לנח"י דה"א וחו"ל : **וּמִקַּח הַמַּשָּׂה** היל"ך . לא את היל"ך : **וַתִּינְקֶהוּ** . מלי"ק וחסי"ת : (י) **וַתִּבְאֶהוּ** . חסדח"ס (ע"י צר"ח"ס ז' כ"ב) (ונח"י קו"ס) : **מִשִּׁיתָהוּ** : (כ) **מִלִּיק וחסי"ת** : (יא) **בְּסִבְלָתָם** . חס"ו : (יב) **וַיִּסָּן** . צמד י"ד וכ"ד : (יג) **גְּצִים** . נלל י"ד לנח"י דלר"י"ק : **רַעַף** . חסדח"ס וכ"ל דכי : (יד) **וַשִּׁמְט** . חס"ו : **וַיִּירָא** . צמ"ן יוד"ן וצמ"ן אל"ף : (טו) **וַתִּבְאֶהוּ** . אל"ף גר"ל לנח"י דנ"י"ח וצמ"ן ס"ח : **וַתִּדְרְגָה** . חס"ו וצמ"ן ס"ח : **וַתִּמְקְרָאנָה** . מלי"א וצמ"ן ס"ח : **אֵת הַרְבָּמִים** . נלל י"ד : **לְדַשְׁקוֹת** . מלי"ו : (יז) **וַיִּגְרְשׁוּם** . מלי"ו (וא"ד חסר ולא ס"ל כח"ל) וצמ"ן ח"ס אע"ג דלנח"י ח"ו : **וַיִּשְׁעֶן** . מלי"ו וחסר י"ד : **צִלְמָת** . מ"ס צמ"ן אע"ג דלנח"י ח"ו : **וַתִּבְאֶהוּ** . אל"ף גר"ל לנח"י דנ"י"ח וצמ"ן ס"ח : (יט) **וַתִּאמְרֶינָן** . צמ"ן פטוטה : **וְגַם דָּלָה דָּלָה** . חרויהון ס"ח צמ"ן : (כ"א) **וַיִּוָּאֵל** . מלי"ו : **צַפְרָה** . חס"ו וכ"ד : (כב) **גִּיּוֹשִׁים** . חס"ו וכ"ד : (כג) **וַיִּיָּשֶׁם** . פתוחה :

ג (ח) **וַמִּשָּׂה הָיָה רַעַה** . פתוחה : **חֲתָנוּ** . חס"ו וכ"ל דח"ת"ן צל"הו גו"י דכי : **חַרְבָּה** . חסדח"ס : (ג) **בַּעַר** . חס"ו וכ"ד : **אֶפֶל** . חס"ו : (ג) **אֶפֶרָה** . חס"ו : (ה) **הָרָם** . חס"ו . סל גַּעְלִיקָה . נלל י"ד : **מַעַל רַגְלִיקָה** . נלל י"ד . וכל ארבעה חו"ס"י . חור"ס קדמ"י

הסופר

דכות"י

נח"ס"ה נל"ח ח"ח ל"ן לתינק"ט דנרי דס"י ג"ס צמ"ן קדמ"ל ונל"ל נש"ב . משה וכדעה דס"י) אונ"ס הנה צמ"י ננח"ס ס"י כפ"ג כ"ן וז"ל כ"ע"ח"ק ע"ן נש"ת"ו ירוסל"ג"י ונח"ס"ו ע"כ וסר"מ"ה ז"ל כפ"ג כ"י מן הע"ס נש"ת"ו מלי"ק וחסי"ת עכ"ל . ונח"ס ח"ן קדמ"י כ"ה נש"ת"ו ונ"י ע"ס ח"ס נל"ל נש"ת"ו ח"ר"ל"ס ע"ס ח"ס"י י"ט לנח"י ח"ר"ל"ס ע"ל להול"א ס"ח אחר ; סל"ח

דכו"י מלא וכל משנה חורה חסיי . הרעיה (ולא ונלחתי
 זלרענה חומשי תורה רק דין וחכמה וכל העם אשר
 ברגליך (זל י"א ח') (ורעני צעל עקורה צרורה חיכס
 צרורים) : אשר אתה עומד דין לחמד מלי' ע' וירא י"ח ח' :
 קדש . חסיו וכיל דכי : (ו) מַהֲבֵיט . מלא יו"ד : (ז)
 ראה . ה"א צסוף : נגשיו . חסיו ומלא יו"ד : מַבְאֲרָיו
 חסיו ומלי' : (ח) וְהִדְבַּרְתָּ . חסיו : אל מַקוֹם הַכְּנַעֲנִי
 דין לחמד כתיב עוקוס ושקרא אל ארין : הַבְּנַעֲנִי וְהַתְּתִי
 וְהַאֲמַרְי וְהַפְרִיזִי וְהַחַיִּי וְהַיְבוּסִי כתיבי הכל ולקמן
 (פסוק י"ז) סימן סדרן ב"ח א"ף ח"י . ולכך מן הכנעני
 כלהון צוויין . ודפי משפטים (כיג כיג) סימן סדרן א"ח
 פ"ך ח"י . חמוי כמוו האמרי צלי וי"ו ודפי כי חסא קדמאה
 (ליג ז') וגרשתי את הַבְּנַעֲנִי וגו' : סימן סדרן בא"ח
 פח"י . וסומוי הוויין ע"ס . ומכילא דחסס (ל"ד י"ח)
 חכני גרש ומסניך את האמרי וגו' ס"י סדרן א"ך ח"ף ח"י .
 ולכך מן האמרי כלהון צוויין : ודפי משפטים (כי י"ז) סימן
 סדרן ח"א ב"ף ח"י . חד צלי וי"ו וחד צוויין . וע"ע פ'
 ז' (י"ג ה') ופי' ולחמקן (ז' ח') : (ט) לַחֲצִיִּים . חסיו
 ומלא יו"ד : וְהִצֵּא . מליז וצסוף ח' : (י"א) וכי אוציא .
 מליז ומלא יו"ד ואל"ף צסוף : (י"ב) כי אדווח ענקי-טובל :
 שְׂכַחְתִּיהָ . מלא יו"ד : בְּדוֹצֵי אֶהָ . מלרמיל : תַּעֲבֹדוּן
 מליז : (י"ג) אַבּוֹתֵיכֶם . דין לחמד מלהוטל (פ' ויחי מ"ח
 כ"א) : (י"ד) אדווח אשר אדווח וגו' אדווח סלחני .
 (כ"א) סלשתן קדושים : (עו) לְדַר דר' . סתא חסרין וי"ו
 תרין סתא ומרין טדר דר (טילהו בטלה) ומרין ציני סנות
 דר ודר (האזינו ל"צ ז') . ושארל דור צביל מליין : וסימנך
 כל פסוע ומלא וכל כסול חסר : (עז) ולא הַעֲשׂוּ . וי"ו
 ויו"ד צסוף וכ"ד : (י"ז) הַבְּנַעֲנִי וְהַחַתִּי וגו' . ע"ל פסוק
 ח' : (י"ח) וסוועו קק"ך . חסיו וכ"ד : הַלְעֲבָרִים . דין
 לחמד צמרין יו"ד מן חר' וחד כמה : קק"ך . דין ה"א
 צסוף צרם ויאמרו אלהי העצבים נקרא עלינו (לקמן ה'
 לשבת

דכו"י מלא וכל משנה חורה חסיי . הרעיה (ולא ונלחתי
 זלרענה חומשי תורה רק דין וחכמה וכל העם אשר
 ברגליך (זל י"א ח') (ורעני צעל עקורה צרורה חיכס
 צרורים) : אשר אתה עומד דין לחמד מלי' ע' וירא י"ח ח' :
 קדש . חסיו וכיל דכי : (ו) מַהֲבֵיט . מלא יו"ד : (ז)
 ראה . ה"א צסוף : נגשיו . חסיו ומלא יו"ד : מַבְאֲרָיו
 חסיו ומלי' : (ח) וְהִדְבַּרְתָּ . חסיו : אל מַקוֹם הַכְּנַעֲנִי
 דין לחמד כתיב עוקוס ושקרא אל ארין : הַבְּנַעֲנִי וְהַתְּתִי
 וְהַאֲמַרְי וְהַפְרִיזִי וְהַחַיִּי וְהַיְבוּסִי כתיבי הכל ולקמן
 (פסוק י"ז) סימן סדרן ב"ח א"ף ח"י . ולכך מן הכנעני
 כלהון צוויין . ודפי משפטים (כיג כיג) סימן סדרן א"ח
 פ"ך ח"י . חמוי כמוו האמרי צלי וי"ו ודפי כי חסא קדמאה
 (ליג ז') וגרשתי את הַבְּנַעֲנִי וגו' : סימן סדרן בא"ח
 פח"י . וסומוי הוויין ע"ס . ומכילא דחסס (ל"ד י"ח)
 חכני גרש ומסניך את האמרי וגו' ס"י סדרן א"ך ח"ף ח"י .
 ולכך מן האמרי כלהון צוויין : ודפי משפטים (כי י"ז) סימן
 סדרן ח"א ב"ף ח"י . חד צלי וי"ו וחד צוויין . וע"ע פ'
 ז' (י"ג ה') ופי' ולחמקן (ז' ח') : (ט) לַחֲצִיִּים . חסיו
 ומלא יו"ד : וְהִצֵּא . מליז וצסוף ח' : (י"א) וכי אוציא .
 מליז ומלא יו"ד ואל"ף צסוף : (י"ב) כי אדווח ענקי-טובל :
 שְׂכַחְתִּיהָ . מלא יו"ד : בְּדוֹצֵי אֶהָ . מלרמיל : תַּעֲבֹדוּן
 מליז : (י"ג) אַבּוֹתֵיכֶם . דין לחמד מלהוטל (פ' ויחי מ"ח
 כ"א) : (י"ד) אדווח אשר אדווח וגו' אדווח סלחני .
 (כ"א) סלשתן קדושים : (עו) לְדַר דר' . סתא חסרין וי"ו
 תרין סתא ומרין טדר דר (טילהו בטלה) ומרין ציני סנות
 דר ודר (האזינו ל"צ ז') . ושארל דור צביל מליין : וסימנך
 כל פסוע ומלא וכל כסול חסר : (עז) ולא הַעֲשׂוּ . וי"ו
 ויו"ד צסוף וכ"ד : (י"ז) הַבְּנַעֲנִי וְהַחַתִּי וגו' . ע"ל פסוק
 ח' : (י"ח) וסוועו קק"ך . חסיו וכ"ד : הַלְעֲבָרִים . דין
 לחמד צמרין יו"ד מן חר' וחד כמה : קק"ך . דין ה"א
 צסוף צרם ויאמרו אלהי העצבים נקרא עלינו (לקמן ה'
 לשבת

(כ"א) סלשתן קדושים . נמי מללכת שנים מניח צספ חסי
 חשונה ונאכזה ח"ג ס"י רי"ע ששוע ונאלחן צעל ככ"י
 ז"ל לקדש גם מלא אשר (טבין סת' שמוח חסי) בעצמי אלוטקלם
 נחצונו הניח ח"ג אשר כמו טאח נמקל וכתב חסי אשר חסי .
 ונללח ח"א בעיני כי לא מלאנו לו חנר . ומן חמרגוס לפעיד
 ליכא הוכחה כי לא היה חסר לו לחרגס כחן ח"ג אשר . שאס
 היה מחרגונו ד"י לא היו ח"ך לנחרי רק ע"ס טעלה ולא ע"ס

ד (צ) מַהֲבֵיט . חסיו : (י) לְהִלָּךְ . חסיו . (כחצ רציו
 הרעיה זיל וזיל כי לא יסן לחכס וולך וולרים להלך
 חסיו ודכו"י לחמי להלך עומס הלין צ' לחוד חקרים
 עכ"ל . וחמיהני טובא חדא דנאורייתא לא אשכחן עפי .
 וח' דנעס"ך לחמל ד' וחסר וכ"ו ע"ס) : (כ) וְהִפְתִּיתִי
 מלא יו"ד לצמרי דכ"ף וכ"ד : נַמְלֵאֲתִי . חסיו : (כ"א) כי
 תַלְכִּינן . עליו ונו"ן צסוף : לַא תַלְכִּי . זלל טיין : (כ"ב)
 וְשָׁמַרְתָּ . חסיו : בְּצִיָּבָם . מלא יו"ד וכ"ל דכו"י :

ד (צ) מַהֲבֵיט . חסיו : (י) לְהִלָּךְ . חסיו . (כחצ רציו
 הרעיה זיל וזיל כי לא יסן לחכס וולך וולרים להלך
 חסיו ודכו"י לחמי להלך עומס הלין צ' לחוד חקרים
 עכ"ל . וחמיהני טובא חדא דנאורייתא לא אשכחן עפי .
 וח' דנעס"ך לחמל ד' וחסר וכ"ו ע"ס) : (כ) וְהִפְתִּיתִי
 מלא יו"ד לצמרי דכ"ף וכ"ד : נַמְלֵאֲתִי . חסיו : (כ"א) כי
 תַלְכִּינן . עליו ונו"ן צסוף : לַא תַלְכִּי . זלל טיין : (כ"ב)
 וְשָׁמַרְתָּ . חסיו : בְּצִיָּבָם . מלא יו"ד וכ"ל דכו"י :

ד (צ) מַהֲבֵיט . חסיו : (י) לְהִלָּךְ . חסיו . (כחצ רציו
 הרעיה זיל וזיל כי לא יסן לחכס וולך וולרים להלך
 חסיו ודכו"י לחמי להלך עומס הלין צ' לחוד חקרים
 עכ"ל . וחמיהני טובא חדא דנאורייתא לא אשכחן עפי .
 וח' דנעס"ך לחמל ד' וחסר וכ"ו ע"ס) : (כ) וְהִפְתִּיתִי
 מלא יו"ד לצמרי דכ"ף וכ"ד : נַמְלֵאֲתִי . חסיו : (כ"א) כי
 תַלְכִּינן . עליו ונו"ן צסוף : לַא תַלְכִּי . זלל טיין : (כ"ב)
 וְשָׁמַרְתָּ . חסיו : בְּצִיָּבָם . מלא יו"ד וכ"ל דכו"י :

קדש . חסיו ומלי' : (ח) וְהִדְבַּרְתָּ . חסיו : אל מַקוֹם הַכְּנַעֲנִי
 דין לחמד כתיב עוקוס ושקרא אל ארין : הַבְּנַעֲנִי וְהַתְּתִי
 וְהַאֲמַרְי וְהַפְרִיזִי וְהַחַיִּי וְהַיְבוּסִי כתיבי הכל ולקמן
 (פסוק י"ז) סימן סדרן ב"ח א"ף ח"י . ולכך מן הכנעני
 כלהון צוויין . ודפי משפטים (כיג כיג) סימן סדרן א"ח
 פ"ך ח"י . חמוי כמוו האמרי צלי וי"ו ודפי כי חסא קדמאה
 (ליג ז') וגרשתי את הַבְּנַעֲנִי וגו' : סימן סדרן בא"ח
 פח"י . וסומוי הוויין ע"ס . ומכילא דחסס (ל"ד י"ח)
 חכני גרש ומסניך את האמרי וגו' ס"י סדרן א"ך ח"ף ח"י .
 ולכך מן האמרי כלהון צוויין : ודפי משפטים (כי י"ז) סימן
 סדרן ח"א ב"ף ח"י . חד צלי וי"ו וחד צוויין . וע"ע פ'
 ז' (י"ג ה') ופי' ולחמקן (ז' ח') : (ט) לַחֲצִיִּים . חסיו
 ומלא יו"ד : וְהִצֵּא . מליז וצסוף ח' : (י"א) וכי אוציא .
 מליז ומלא יו"ד ואל"ף צסוף : (י"ב) כי אדווח ענקי-טובל :
 שְׂכַחְתִּיהָ . מלא יו"ד : בְּדוֹצֵי אֶהָ . מלרמיל : תַּעֲבֹדוּן
 מליז : (י"ג) אַבּוֹתֵיכֶם . דין לחמד מלהוטל (פ' ויחי מ"ח
 כ"א) : (י"ד) אדווח אשר אדווח וגו' אדווח סלחני .
 (כ"א) סלשתן קדושים : (עו) לְדַר דר' . סתא חסרין וי"ו
 תרין סתא ומרין טדר דר (טילהו בטלה) ומרין ציני סנות
 דר ודר (האזינו ל"צ ז') . ושארל דור צביל מליין : וסימנך
 כל פסוע ומלא וכל כסול חסר : (עז) ולא הַעֲשׂוּ . וי"ו
 ויו"ד צסוף וכ"ד : (י"ז) הַבְּנַעֲנִי וְהַחַתִּי וגו' . ע"ל פסוק
 ח' : (י"ח) וסוועו קק"ך . חסיו וכ"ד : הַלְעֲבָרִים . דין
 לחמד צמרין יו"ד מן חר' וחד כמה : קק"ך . דין ה"א
 צסוף צרם ויאמרו אלהי העצבים נקרא עלינו (לקמן ה'
 לשבת

דין חסיו זרם ונעה אהרן צחוק ממותם (קרח י"ז כ"א)
 ההוא מלא : (יד) ויאמר י"י אל משה . קחונה : מאן
 חסדחיס וכיד: לשלח העם . לא את העם . ויעבדני
 חסיו וכיד : (יט) ויאמר י"י אל משה . קחונה : על
 גהרתם . חסיו : על יאריהם חסיו ומלא יו"ד : ועל
 אנטיהם . מלא יו"ד: מיניהם . מלרועל: (כב) בלמייהם .
 צלי היא לבחרי דלמייד ומלא יו"ד לבחרי דעייט וכלהון
 דמכאן וליך דכי : (כד) סביבת היאר . מלא יו"ד
 וחסיו וכיד צר מן חרין סביבות הונחה (זהעלחך י"א
 ל"א ול"צ) דהכחו מלרועל : כי לא יכלו לשתת . חסיו
 (ע"י חי שרה כ"ד י"ע) : מפיטי : מלי לבחרי דחרין
 מויין : (כו) ויאמר י"י אל משה . פחמה : (כז) ואם
 מאן . חסר יו"ד וכיל דכי: גגף . חסיו: את כל גבולך .
 חלחא מלי (א) דין . (ב) עיר קלה גבולך (חקת כי ע"ז)
 (ג) זימס יהיו לך צבל גבולך (כי מצוא כ"ח מ"י) וסארא
 גבלך צין דלמייד צסויא צין דלמייד צסגול חסיו :
 בצפרדעים . מלא יו"ד וכיל דכי : (כח) ובתצוריק
 ובמשארותיק . חרויהון מלרועל : (כט) יקרה . דין
 למוד צכ"ף כפופת והיא (ללמודך שכל עכה וזכה שהביא
 הקציה על המלכיים צמלרס היחה של חוש וכות . רציו
 צחיי) וסארא כך צכ"ף פשוטה למוד :

ח (א) ויאמר י"י אל משה : (בג) אין כאן הפסק
הסופר

הסכים עגון שכן הוא נספרים המדויקים וכן הוא נספר הרמיה .
 והנה ננוצק יו"ד ס"י פ"ס נשאל צקפת שגמלא צו לא חמוד
 צ"ח וגוי לא חמוד אשה וגוי צלי הפסק פ"טה ציניהם . והורה
 שאין לשלוח יד להגיה . וכ"כ צתינה ס"י קציו . חזל נספר
 טערי . ספרים טערי ו' סע"ף י"ח וסע"ף כ"א כחצ . דאם נמלא
 צקפת ס"ס כאן קחונה וגם צלא חמוד אשה וגוי קחונה . או
 דליכא לא תכא ולא חסס קחונה ודאי סכיל הסיח ואם נמלא
 כן צשעת קריאה לריכין להליא ס"ס חסר . דהא דלא כמאן .
 ואם נמלא כאן קחונה ובלא חמוד אשה וגוי ליכא קחונה
 (כדעה הכ"ח) אזי צשעת דחק אין לריכין להליא ס"ס חסר
 חזל יש לחקנו אח"כ צשתי העוקמות שגמלא לא חיי קחונה והסס
 צלא חמוד אשה חיי קחונה . ונפתחי טעריס טס ציאר דכרי
 צדברים נכוחס ע"ס . ונכ' מוסרה צמרה (קורס שהחיל צונכין
 הפחוחות והסתוחות) כחז ח"ל והרננים ז"ל ויחולק עם הרננים
 ז"ל צשתי קחונות היינו פסוק (וארא ח' א') ויאמר י"י אל משה
 חזר אל אהרן וי"ח ידן צונצן על הארות הרננים ז"ל קחשי
 לה לקחונה וה"ל"ה ז"ל לא קחשיב גם חלל דברות הרשעות קחשיב
 הרננים לשעה סתיונות והרמיה ז"ל קחשיב לשעה סתיונות ע"ז
 כחז רצו יעקב מהארדוקי צעל האקורס הגוול לכחלה לריכין
 לכחז ע"י נוסח הרמיה ז"ל ודענעו אס כחז ע"י נוסח סרעביס
 ז"ל

וכיד : אחות גה'שון . מליז וכיד : ואת אבידוא . חר
 מלה מלדמיל וחליף צסוק וכיד : ואת אוחקר . מלא
 יו"ד וכיד : (כד) אסיר . מלא יו"ד : ואביאקה . חר
 מלה ומלא יו"ד : (כה) פוטיאל . מלרועל : סינחם .
 מלא יו"ד וכל"ד: אבות . מליז וכיל כל דלח"ף צחטף
 פסח ואין אוח לבחרי דחיי כלהון דכוחי : הלויים . צחד
 יו"ד וכיל דכי : (כו) הוציאו . מלרועל : צבאתם .
 חסיו וכלפו ליטני צכלפו גוטי דכוחי צר מן חלחא .
 ימקר חיים צפי צא (י"צ י"ז) : (כז) המדברים . מלא
 יו"ד : (כט) וידבר י"י אל משה . קחונה :
ן (א) ויאמר י"י אל משה . פחמה : כחמך אלהים .
כפק קדש : נביאך . מלא יו"ד לבחרי דצייח:
(ג) את אחתי . חסדחיס וכיד : ואת מוסתי . מליז
וכיד : (ד) ולא ישוע אלקם פרעה חסיו (ע"י מוקן
וי"צ י"ד) : צבאתי . חסיו : (ה) בגמתי . חסיו :
(ח) ויאמר י"י אל משה . פחמה : (ט) כי ידבר
אלקם פרעה . חסר יו"ד . (ע"י מוקן טס) : מוסתי .
מליז וכיל דכי : לתנין . מלא יו"ד ודכי צסמוך : (י)
לתנין . מלא יו"ד: (יא) לחקטים . מלא יו"ד וכיל דכי:
וקמבשמים . מלא יו"ד : בלהמיהם . דין למוד צהיא
לבחרי דלמייד ויו"ד לבחרי דעייט וסארא צלי היא : (יב)
וישליכו . מליז : קתנינים : מלייק וחסיים : מפתם .
לשבת

בגן כדלעמר עוירנדז חליול פדטור וכל כיולא צו שהרין יחון
 לבחזו צטיסה אחת לפי קבלת הסופרים אס נמלא קחז צשתי טעין
 סכולה וריך להליא חרות עכ"ל . ונשער ו' קע"י מ' כחז ח"ל טס
 כדלעמר וכל כיולא צו וחיבות חלו סעוקבל ציד הסופרים טוח
 חלס אחת וסלא לחלקם צשתי טעין ואם נמלא צשתי טעין פסול
 וכח"ס צשער הקורס וריך להליא חרות חזל אס הוא צשיטה אחת
 אך נחלק לשתי חיות אין להליא חרות ורי"ח חסר טענת יש לחקן
 וכ"י עכ"ל . וחמיהני מלי ש"ט"י כדלעמר להך חרדיי כדלעמר
 איחא צגמי דנחלק לשתי חיות וכל לשתי טעין . ונהי דאן
 קיו"ל כבעלי האסירה דאי' נחלק כלל חיי אס נמלא כן צשנת
 צזה כחז צחשו' טב יעקב טאס נמלא צשנת חלוק יש לכעוך חנו'
 דיגן . חזל צהך שהן צקבלס טאן ח"בה . אחת ולא נמלא חולק
 צהן (אך צשס פדהגור) נראה טעוט דאס נמלא נחלק לשתי
 חיות ח"י צשיטה אחת פסול :

(כג) אין כאן הפסק פרשה . בקלא נוסחאות הרננים יש כאן
פרשה קחונה . ונעשרת הרננות טנפי יחרו לא חמוד
אשה אין טס קחונה . חזל נספר אור קורה הוכיה צווישור
סאעיקר הוא כנוסחאות הרננים שגמלאן אין קחונה ולא חמוד
אשה היא סחיונה . וכחז טאן הוא צשלטה ספרי רננים כתיבת
יד וריננים טנדופס אשר הוגה צמלכיס . גם צפי מוקח סי

פרשה : קַמְטָהּ . חסר יו"ד : על הַקְרִית . חסיו : על
 הַיָּאֲרִים חסיו ווליי : ועל הַקְּאָנְיִים . מלא יו"ד : (ג)
 הַצְּפִירָע . חסיו דקוליכ : (ג) בְּקִטְיָהֶם . מלא היא
 לנחמה דלמוד ווליי לנחמה דכייס : (ד) תַּעֲתִירוּ
 מלא יו"ד וכיל צכיג דכי : (ה) לְהַקְרִית . מלא יו"ד :
 תַּשְׁאֲרְנָה צנוין כפוסה והיא ודכי צמווך : (ו) וְהַמְּתִירָה
 מלא יו"ד וכיל דכי : תַּשְׁאֲרְנָה . צנוין כפוסה והיא : (ע)
 תַּמְתּוּ . חסיו וכיל דכי : מן הַתְּצִירָת וּמִן הַשְּׂדֵרֹת
 הדרוהון חסיו : (י) הַמְּרִים הַמְּרִים . הנך חרין חסרין
 יו"ד גרס עשרה חמרים (צהעלמך יא ל"ג) ההוא מלא :
 (יג) ויאמר יי אל משה . סמועה : והיה לְבָנָם
 דין לתוד חסרתיס ישארא כל דכוין דידכו בחיריק כתיב
 יו"ד לנחמה : (יג) ומסי הַבְּנָם . מלא יו"ד בל עפר
 הארץ . לא וכל : הים בְּנָיִם . חסייק וולייס : (יד)
 בְּקִטְיָהֶם . מלא היא לנחמה דלמוד ווליי לנחמה
 דכייס : אה הַבְּנָיִם . חסייק וולייס : ולא יְכַלּוּ חסיו :
 ויהי הַבְּנָיִם . מלא יו"ד : (טו) ויאמרו הַתְּרַמְּמִים דין
 חסרתיס ודכי כי הים חסרין בהרממם (לקמן טי יא)
 ושארש בלישנא חסיו ווליי : אלצע אלהים הוא . קדס :
 (יז) ויאמר יי אל משה . סמועה : יוצא המיעה
 חלחא מלי . (א) דין . (ב) הנה אנכי יוצא מעמך (לקמן
 פסוק כ"ה) (ג) כחלמ הלילה אני יוצא (לא י"ד) ושארש
 נכיל כספן בלסון קל דהיינו ליסכא דיליאה כלסון חסיו .
 וכספן מלסון חסעיל דהיינו מענין הולאה כגון ויצא עי
 צפי קרח (י"ז כ"ג) (ועי פתיחה אות י"ד) וכלסון אל"ף
 צסוף : שלח עמי לא אה עמי ודכי ריש פי צא : (י)
 אִיָּקָה . מלא יו"ד וכיל דכי : פִּי שְׁלִיחַ . מלא יו"ד : הַעֲרֹב
 חסיו וכיל דכי : ית' וְהַסְּלִיחַ . מלא יו"ד לנחמה דלמוד :
 (יט) וטווחי סְדָת י חסיו : הָאֵת הַזֶּה . חסיו (עי סמועה די
 ח') : (כ) וביח ענדיו . לא וצניח : ובבל ארץ מלרים .
 לא וכל : (כג) ולא יִסְקַדְגוּ חסיו : כד) לא תַּרְחִיקוּ . מלא
 יו"ד : (כה) יוצא מעמך . מלי ו'עיל פסוק ע"ז) : לְזַבְּחָהּ
 חסיו דקוליכ וכיד :

לשבת

זיל גיכ כשה כי הרעצים זיל כחב שהוא סוף על קשר הידוע
 כחלמיס שהיינו ען אשר עכיל . וכוחיכ לא דק כי אס היינו
 יודעים בנידוק פים כלן מפלוקה צן הרעצים והרמיס היה לנו
 לעשות גם לכחלה כדעת הרעצים כוים הסופר"י שריצין החיטות
 והסתוות העיקר כדברי הרעצים ונה שאלו עושין כדעת הרעצים

ט (ח) ויאמר יי אל משה . פחוהס : (ג) מְחֻזְּקִי
 מלא יו"ד : (ג) הוֹיָה . מלי : פְּמוֹסִים וולדומיל : (ד)
 וְהַסְּלָה . דין היא צסוף צרס והמלא ה' אה מחכך (כי
 חבוא כיח כיע) ההוא באל"ף : (ה) ומהר יעשה ה' הדבר .
 לא אה חדצר : (ח) ויאמר יי אל משה . פחוהס :
 חֲסִינְיָם מלא יו"ד : פִּיחַ . צחד יו"ד וכיד : (ט) לְשִׁמְרֵי
 מלא יו"ד וכיל דכי : פִּרְחֵי חסיו וחסי דקוליכ ודכי צמווך .
 אַבְעֵבֵעֹת . חסרתיס ודכי צמווך : (י) פִּיחַ . צחד יו"ד :
 גִּזְרֵי חסיו וכיל דכי כל דרמיס בחוליס חסיו : אַבְעֵבֵעֹת
 חסרתיס : פִּרְחַה . חסיו וחסי דקוליכ : (יא) כי הים
 השחין בַּהַרְמָמִים חסרתיס (עיל ח' ע"ו) : (יג) ויאמר
 יי אל משה . סמועה : (יד) שְׁרָח . חסיו וחסי דקוליכ
 וכיד : מַגְמָתִי . חסיו : פְּמֹלֵי חסיו וכיד : (טו) ואך אֹרְתָהּ
 מלי : (ע) לך לך י"ז צ') : (טז) וְאֵילִם . מלי : הַעֲמִידִי
 מלא יו"ד : הַרְאֵתְהּ חסיו וכי"ף פסועה : (יז) מִסְתַּלְלִי
 מלי : (יח) מַמְיִיר . מלא יו"ד וכיד : (יט) הָעֵז
 חסר יו"ד : וירד עֲלֵהֶם . חסר יו"ד (עי ויגס מ"ה ע"ו)
 (כ) הַיָּים . מלי לנחמה דלמוד : (כג) ויאמר יי אל
 משה . פחוהס : (כג) והי כחן קלת . חלחא ליכאו
 וחלספון חסרתיס . (א) דין . (ב) והיח קלת (לקמן
 פסוק כ"ה) (ג) והיח קלת וצחתיס (יחזו י"ע ע"ז) (ד) וחד
 וחצוד והקלת (לקמן פסוק ל"ד) כמי חסרתיס (ועיל
 פסוק כ"ע) : (כד) קְבֵאוּ . חסיו וכיד : (כז) הָרַשְׁעִים
 מלא יו"ד וכיד : (כח) ורצ מְדֵוִית חונויא בלישנא חסיו
 (א) דין . (ב) בהיח הצקר (יחזו י"ע ע"ז) (ג) ליהיח עד חוס
 (משפטים כ"ג א') (ד) לחצר אה סאלל ליהיח אחד (ויקחל
 ל"ז י"ח) (ה) ליהיח על חסנ האפר (פקודי ל"ע כ"א)
 (ו) ליהיח להס וטחחס (סס ו' ע"ו) (ז) העעלה חחפס
 מחרץ מלרים ליהיח (סמיני י"א מ"ח) (ח) מְדֵוִית להס
 ענדיס (בחקתי כ"ו י"ג) ושארש כלאו ליסני דדיווח מלא :
 קלת חסרתיס : ולא חספון . חסיו וחסי וולייס

הסופר וכיון

זהו מפני שאלו חופסין העיקר עגס הנוקחא בלמניס כן יתא
 וכמיס האור חריה . ונכס ציח אהין נחמריח טנה ציחל דהן
 דכחא ונה צין הסמועה ולא סחמד אסח ונוי לא הציח צמינ
 הסמועה ודכי לעשות כן לכחלה ודכי אינו כחן . והנכון סלפי
 ציפנד אס עשה כן לריכין לחקן וכמיס עגל טעמי אסרס זיל :

ומיין בסקוף : (כט) אָפּרש . חסיו וכיל דכי : הקלות
 דין חסיוק ומלוית ודכי ויחלבו הקלות (לקמן פסקוק ליג)
 נרס וכל העס ראיס את הקלות (יתרו כי עיו) ההוא
 בהיפוך מלוית וחסיוק (ועיל פסקוק כיג) : יחלבו
 מליו : (ל) תיראון . מלדמיל וכיד : (לא) והשערה
 נפתה כי השערה . תלחהון חסיו : אָבּיב מלל ייד
 וכיל דכי : גָּבּעל . חסיו : (לב) והקסמת לא נבו
 חרוהון חסיו : כי אָפּילת הכה . מלל ייד וחסיו : (לג)
 ויפּרש . חסיו : פּפּיו . מלל ייד וכיד : ויחלבו הקלות
 חסיוק ומלוית (עיל פסקוק כיט) : (לד) והנדר והקלות
 חסדחיס (עיל פסקוק כיג) : ויסף לַחמא . חל"ף גרירא
 בסקוף :

פרשת בא

ו (ה) ויאמר יי אל משה . פתוחה : למען שתי
 חסיו : (ג) לענת . חסיו : (ד) בַּגְּבָקָה : (כד)
 חסדחיס : (ה) ולא יוכל קראח . חסיו (עו נח י"ח ה) :
 את יתר הפלטה . דין לחוד חסיו (עו ויסלח ליג עו) :
 האמת . חסיו וחסיו דקוליב : (ו) ואבות . מליו : (ז)
 למחוקשיו מליו וכילד : (ח) וישב . מליו : (ט) בַּנְעָרֵינוּ
 מלל ייד : וּבַזְקֵינוּ . מלל ייד . צין חרין טכיון (ואיד
 חסר) : בַּבְּרֵינוּ . מלל ייד : וּבַבְּגֹדֵינוּ . דין מליו וחסיו
 ושארל בנתינו בהיפוך חסיו ומליו (כמיס ויסלח ליד עו) :
 בַּצְּאֲנָנוּ . מליו וחסיו : וּבַבְּרֵינוּ . חסר ייד : (יא)
 הַבְּרִים . מלל ייד וכילד : מַבְּקָשִׁים . מלל ייד : (יב)
 ויאמר יי אל משה . סחווה : הַשְּׂאִיר . מלל ייד
 וכיל בבלהו גוני דכי : (טו) הוֹחִיר . מלדמיל : ולא
 לוֹתֵר . מליו וכיל (צין דחיו בפסח צין דחיו צקמן)
 לכומי בר מן והגתר מוכו ער צקר (לקמן י"ג י)
 דהוא חסר : (יח) ויצא מעם פרעה . צוכת הארצה
 לא כלוור וילל משה כמיס צרוצ שאר הוכות וסינון מלך
 אין לארצה פיי ושה נקרא מלך כדלחיב ויהי ציסרון מלך .

לשבת

(כד) חסדחיס . עי נמי ואלה (זי כיז) מיס צסס רנוו וכתב
 עדי חיל . וליח חר (בגנלך) דלמיני ביי טוכתי הגלי עייל וחר
 חרבה בגנולך איח . חרין כוסתי דלמיני ביי מלל (וי"ו) וחרעסה
 דלחיב נהו חסר וחררי רנים לסחוח ועד דמסרחא מקיעא לרובא

ו (ה) ויאמר יי אל משה . פתוחה (ג) רענתה
 מליו : (ד) ויאמר משה בחוהה : פחצת
 חסיו : חכי יוצא . מליו (עו ואלר חו עיו) : (ה) סַבְּכֹרֵי
 פרעה . מליו ודכי מבכור בני ישראל : צנודצר גי מיו
 וחרין חסיו יוסר חיס לקמן (י"ג כיט) : דַּרְחִים
 חסיו לבחרי דרייס : וכתיב חר ייד דקרי לחוד לבחרי
 דחיס וכיל דכי : (ו) כמדו לא טהיסה ובמדו . לא
 כוהה וכוהה : לא חֶסֶף . דין חסדחיס נרס לא חסיה
 עוד לראתה (כי חנל כיה סיה) ההוא מלל ייד : (ז)
 לְשֵׁנוּ . חסיו : תַּדְרֵיוֹן . מליו וכיל : יַסְלָה . סיא
 בסקוף : (ח) בַּרְגֵּלֶיךָ . מליו : (ט) ויאמר יי אל משה .
 סחווה : לא יסמע אַבְרָיִם פרעה מלל ייד (עו מוקן
 מיצ ייד ועי לסכת מלודע עיו חו) : רְבוֹת מוֹסְרֵי
 חרוהון מליון וייו : (י) הַפְּסָתִים . חסיו ומלל ייד :

ו (ה) ויאמר יי אל משה . סחווה : (ב) רחם
 חַרְשִׁים . מלל ייד : (ג) בַּעֲשֹׂר לחרס .
 דין לחוד חסיו ושארל כיל דַּעֲשֹׂר מלל : לבית אָבֹת .
 דין חסיו ודכי פקד עון אבת (יתרו כי סיה) ושארל כיל
 דאבות (דל"ף דידהו צקען) מליו : (ד) הַקָּרֵב . חסיו
 וכיל (עו ויגס ויהי י) : צוכסת נַפְשֹׁת . חסיו ודכי
 צערכך נַפְשֹׁת (צחקתי כיז צי) צרס דגמשות מליו (עו
 לחרי עות י"ח כיט) : תַּבְּסֹוּ . חסיו : (ה) הַבְּקָשִׁים
 מלל ייד וכיל דכי : (ו) הַעֲרָפִים . צחד ייד וכיל :

הסופר

עכיל . ובסי היכל הכרחה כחז כחן ויל . בגנלך חסיו וחס נמלל
 מלל כסר כי יס סלוחא עכיל . ועסמעות לשוט דחינו לרין
 סיקון כלל . ולא נסירא דודחי צני חיקון אך כסלי אפסר לחקן
 ולק כחן סיה חסר אפסר דקריין טו . וליע .
 חריס

(ז) על שתי המזוזות . מלייק ומסויה ודכי אינך חרין
 דפרשתח דא . גרס דפרשת שונע ישראל צהיפוך חרין
 ומליית . דפרשת וסיה חס שונע מלדמיל : ועל הששקוף
 מליי וכיד : (ח) שג סדרים . חסיו ונלא יויד : יאקלהו
 חסיו וכיד גרס צחלר אהל מועד יאבלוה , טו וי טי
 מליי : (ט) מקבשר . חסיו : על פקעיו . מלא יויד וכל
 דכי : (י) וכל תותירו . מלדמיל וכיד : ויהנתר . דין
 לחיד חסיו ושאר צכיל מליי : תשרפו חסיו וכיד : (יא)
 מתניכם . מלא יויד : חגרים . חסיו ונלא יויד . נעליכם
 פרגליכם . חרויהו מליי : פחפון . מליי וכיד : (יב)
 והבית . מלא יויד לצחרי דכיף : (יג) לכס לאת .
 חסיו : (יד) שמוע ד' ח' : ופסחתי עלכם . דין לחוד
 חסר יויד : קהבתי . חסיו : (יד) לוקרון . מליי וכל
 דכי גר מן הלחא ינקר חיה צפ' חטה (כ"ח י"ב) :
 ותגתם . חס' וכיד : חקת . חסיו וכיל דכי : תחגדהו
 חסיו : (טו) תשפיתו . מלא יויד : שאר . חסיו וכיד :
 מויע קראשן . דין מליי וחסיו ודכי בראשן בלרצנה
 עטר (לקון פסוק י"ח) ושאר צכיל מלדמיל : עד יום
 השבעי . הלחא חסרין יויד . א . דין . ב . וישנמו העס
 צום השבעי (צטלח ט"ז ל') ג . והעצרת סופר חרועס
 צחחש השבעי (צחח כ"ה ט') ושאר מליין : (יז) חס
 צבאותיכם . מלדמיל . וסלחא חסין צליסחא דצבאות
 דמליין וי' א . דין . ב . ילאו כל צבאות (לקון פסוק
 מ"ח) ג . ופקדו טרי צבאות (ספטיס כ' ט') ושאר
 כללו ליטני צכלמו גוטי חסיו : (יח) קראשן . חסיו (ע"ל
 פסוק ט"ו) : צערב חלכלו מצות . חרצנה חסיו א . דין .
 ב . סנעה יויע סלכל מצת (לקון י"ג ו') ג . וסלת
 מצת צלולח צסנן (חטה כ"ט צ') ד . סלת חלות מצת
 (ויקרא צ' ד') ושאר צכיל מליי : (כ) צכל מושבותיכם .
 מלייק ומסויה ונלא יויד וכ"ל דכי גר מן הלחא ינקר
 חיה צפ' ויקהל (לי"ג) : (כ"ח) ויקרא משה פתוחה :
 למשפחותיכם . חסיו ונלא יויד וכיד : (כצ) ולקחתם
 אגדת . חסיו : אזור . הלחא מליי . א . דין . ב . ען
 חר' ואזור (חקת י"ט ו') ג . ולקח אזור ועצל צעים
 (סכ ט"ח) ושאר צכיל חסרין : אל הששקוף מליי :
 ואל שתי המזוזות . מלייק ומסויה : (כג) לנגף . חסיו

ודכי צקוטד : על הששקוף . מליי : ועל שתי המזוזות .
 מלייק ומסויה : לבא אל צחיסס . חליף גרירח צקוף
 (ע' ויחי מ"ח ז') : לנגף . חסיו : (כ"ה) וסיה כי תבאו
 חסיו וכיד : (כז) ואל פתיגו . מלא יויד וכיד : ניקד .
 חסיו : (כט) וידי בחצי הלילה . סמונה : סקבור
 פרעה חסיו ודכי סבבר חרס (לקון י"ג ט"ו) : (לג)
 פתים מלא יויד לצחרי דמיו וכיל דכי : (לד) משפחתם .
 חסיו : (ל"ה) ושמלות . חסיו : צרות . חסדחיס :
 בשמלתם . חסיו : (ל"ו) וישאלום . חסר יויד ומליי :
 (ל"ז) ויסעו בני ישראל . פתוחה . סבתה . חסדחיס :
 הנגרים . מלא יויד : (ל"ט) ויאסו . מליי : עגות .
 דין לחוד חסדחיס (ע' וירא י"ח ו') : כי גרשו . חסיו :
 צדה . חסר יויד : (מ) ומושב . מליי : (מ"א) כל
 צבאות מליי (ע"ל פסוק י"ז) : (מ"ב) שפריים חרין צמסוקא
 וחרויסן חסיו ומליי לצחרי דר"י : (מ"ג) מלדמיל : (מ"ד)
 ויאמר יי אל משה ואהרן פתוחה צמוניס פרסס ויאמר
 ה' אל משה ואל אהרן והווי טעות דחא צכל חספריס
 כחצי אל משהואהרן וכן הוא צרמיס) : (מ"ה) ומקלטה
 חיה צקוף : (מ"ו) וישכיר . מלא יויד וכ"ל דכי :
 (מ"ז) לא תוציא מלדמיל וצקוף ח' וכיד : (מ"ח) לעשותו
 חסיו : (מ"ט) תורה מליי וכ"ל דתורה תורת דכי :
 (נ"א) וידי בעצם היום . סמונה :

יג . (א) וידבר יי : פתוחה : (ג) ובור חס חיס .
 מליי וכלהו : דין צקון) דכי גר מן לא
 חירח מ"ח זכר חזכר (עקנ ז' י"ח) דהחוא חסר :
 יצאתם . מליי : קחוק יד . חסיו וכיד : (ה) וביאה
 מלא יויד וכיד גר מן חנינא (צפסוק י"ח) דהחוא חסר :
 ח' לרן הבנעני ודהחתי וגו' . סכ"ל לא כחצי חלל חסנקה
 קימן סרן כ"ח אח"י . ולצר מן סכנעני כלחון צו"י :
 קאבתיה . חסיו ונלא יויד וכיד : (ו) מצות . חסיו
 (ע"ל י"ב י"ח) : (ט) ציד חזקה דווצאה . דין מליי
 וחסר יויד ודכוחי והזרע סכנויס חסר הוצאך (עקנ ז'
 י"ט) וחרין מלדמיל ינקר חיה צפ' וסחמק (וי י"ב) :
 (י) קמועהו מליי : מיטים וימיה . חרויהו מליין יויד :
 (יא) ודיח כי יבאך . פתוחה : יבאה . דין חסר יויד
 (ע' צחסיס צ' כ"צ) : (י"ג) הנגרים . מלא יויד וכיד :
 וכל

וייז בקוף (עי ציט צפי אור תורה ובסי צבי יוכה צקונטרס
 מלורי אור דלא חקפה מן סזיק) : (ט) וישגו . מלא
 ייד : אותם . מליו 'עי עקן עיל חי' . הגים . חסיו
 ומלא ייד וכיל דכי צר מן והרונם עליו וועה כמעון
 (במדבר צי י"ג) דההוא כהיפוך מליו ומקר ייד :
 ופרשיו . מלא ייד וכיל דכי : לפני בעל צפן . חסיו :
 (י) נפיע . חסיו ומקר ייד דקוליכ וכיד : וייראו .
 צמרין יירין : (יא) קברים . מלא ייד : להוציאנו .
 מלדעיל : (יב) מפתנו . דין הקדח כזרס מו יסון מותנו
 (לקמן ע"ז ג') ההוא מליו : (יג) ישנעת . מליו לא
 חספו . חסד'ס וכיד : קראתם . חסיו : (יד) תחדשון .
 חקר ייד ומליו (עי ויסלח ל'ד הי) : (טו) ויאמר יי
 אל משה . פתחה : (טז) ויבאו . חסיו וכד : (יז)
 ואקבדה . ס'א נסוף : לא . ויולף . מליו : (כג) הוספה .
 מליו וכיד צר מן חלחא ימקר ח'יה לקון (בצפיק כ"ט) :
 מימינם . מלדעיל וכיד : (כד) ויהי צאצאם . חסיו :
 (כה) אפן . חסיו : מרפבתיו . חסיו ויאלא ייד ויחבבה
 בקבדת . חסד'ס : אנוסה . מליו : (כו) ויאמר יי
 אל משה . פתחה : (כז) לפנות . מליו : לאיתנו .
 מלא ייד : גסים . מלא ייד : (כח) השקשים מלא ייד :
 הפאים . ליל צראש עמוד : (כט) וכוונס להס חסיה .
 חלחא חסיו (א) דין . ב) אשר לא הבה ללמיתת (בהר
 כ"ה ל') ג : אשר אין להס חמה (סס כס ל'ח) ושאר
 מליו : מימינם . מלדעיל : (ז) וישע . מליו : (לח)
 וייראו . צמרין יירין : עבדו . צקוף סעיה . ומניחין
 פתוחה שעה שלמה . ואח' כוחצין ח'ה הסירה צשלטים
 שיעין שיעה הרלסונה כדרכה ושאר השיעין ח'ה חלוקה
 לשלם ואחת חלוקה לשתיס וס'ח (בה) אריח ע"ג לצנס
 וליונה ע"ג אריח כוויט צפי ע"ג ע"ש :

הסופר

כתב וזיל ייט שעינה לרות הסירות . ומשונע לכאורה דאס שינה
 מן הלורה ככתב צקוף ס'ח פסול . ואמנס ככדי שלא יסתו
 דצדיו לריכין אנו לפרס דמיט שעינה לרות הסירות היינו שכתבן
 כשאר הכהן (או סהח'ף לרש שירת ס'ס צלורה האזינו ולורה
 האזינו צלורה שירת ס'ס) וגם הסגרה טוחנת ז'ח . דלעיג דצו ס
 ס'יג קחשיב דלעי סעורות דסירות ע"י מלאר דנטיס דין מוכח
 דדוקא ח'ס כחנה כשאר הכתב פסול ח'ל ח'ס עינה דלעי סעורות
 כפר ודלי ח'בי קיעיעין . וח'ח לן למימר דגס צננים לא נאלר
 רק למלס ולא לעיכוט . ורליתו צפי שעה חיים שירת סח'ס
 ס'י ג' סעאל צפי סעאל צפירה ס'ס כתוב כמו אבן צקוף

שיטת

(יג) וכל פטר חמר . חסיו (עי ויחי ויחי ייד) : (יד)
 בקחוק יי חסיו : הוציאנו . מלדעיל וכיד : (טו) סבבר .
 חסיו : זבח . חסיו ומקר ייד דקוליכ וכיד : הקברים .
 מליו : (טז) והיה לרות על ידקה . דין לחוד צקיף
 כמופה ס'ח ודרסי יד ס'ח'ה כהה . וס'ח'ה סעאל :
 וקמוטפת . דין מלר'ק וחסי'ת ודט'ה'י למוטפת דפרסת
 והיה ח'ס שונע (עקנ י"ח י"ח) צרס למוטפת דפי שונע
 (ולחכנ ו' ה') ההוא חסד'ס : כי בקחוק יי חסיו :
 הוציאנו . מלדעיל :

פרשת בשלח

(ח) וידו בשלח פרעה . פתחה : בקראתם . חסיו
 וכיל דכי : (יח) וחקשים . חסיו ומלא ייד : (ע)
 עצמות . מליו : כי השבע . חקר ייד דקוליכ : (ע)
 השביע . מלא ייד וכיל דכי : והעדייתם דין מלא ייד :
 ח'ה עצמתי . חסיו : (כ) ויסנו בקאתם חקר ייד וכילד :
 (כא) וקם מליו וכילד : פעמוד ענן . מליו וכיל דכי
 צר מן ובעמד ענן (שלח לך ייד) דס'ח'ה חקר :
 לחתתם . חסיו : קהאר . מלא ייד : (כג) לא ימיש .
 מלא ייד וכיד :

יך (א) וירבר יי . פתחה : (ב) פי החזרת . מלא
 ייד ומסיו וכיד : צין סגדל . חסיו וכיד :
 לפני בעל צפן . דין חסיו ודכוחי סחירה לפני בעל צפן
 (לקמן פסוק ע"י) צרס אשר על פני בעל צפון (מקני
 ל"ג ז') ההוא מלא : (ג) גברים . חסיו ומלא ייד : (ד)
 ואקבדה . ס'ח צקוף : וצכל ח'ילו . מלא ייד וכיל צכיב
 דכי : (ח) מעבדנו . חקר ייד : (ו) ויאמר . חסיו :
 (ז) רכב קחור . מליו : ושלשם . חסד'ס : על פלו .

לשבת

(כה) אריח ע"ג לצנה וכי . כוננות דף ל"ח ע"ג עשאה
 כסירה או סירה כונותה ספולה וזנג סנה דף ק"ג ע"ג
 חנה כסירה או סכתה ח'ה סירה כולל צה כ'י ס'י ח'ו יגנו .
 וס'ה עוכה דדוקא ח'ס כתב ח'ה סירה כונו שאר הכתב כסדר
 ח'ח וספול ח'ל ח'ס כחנה אריח ע"ג לצנה ככל ח'סון סח'י
 כערה . וכיכ ספוסקים . וכע"ש צפי ס'י סעוף ג' . וכן כראה
 מוכח דעח סרמנים סכתב צפי ס'י י'ח וזיל או סכתב ססירה
 כשאר הכתב וכ'י סר'י ספול . ועוכה דדוקא כשאר הכתב ס'ח
 וספול ח'ל כל סכתנה אריח ע"ג לצנה ח'עפי סעינה דלעי
 סעורות כסר . חך צפי ייד ס'י ח'י כחטנו עסירים דכר'ס ספול'ס

צורת השירה והשימין שלמניה ושל אחריה

דבאים אחריהם בים לא נשארו בהם עד אחד ובני ישראל הלכו
 ביבשה בתוך חם והמים להם חמה מימינם ומשמאלם ויושע
 יהוה ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וירא ישראל את מצרים
 מת על שפת הים וירא ישראל את הים הגדלה אשר עשה יהוה
 במצרים ויראו העם את יהוה ויאמינו ביהוה ובמשה עבדו
 (פחוסה טיטה שלמה)

או ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת ליהוה ויאמרו			
לאמר	אשירה ליהוה כי נאה נאה	סוס	
ורכבו רמה בים	עזי וזמרת יה ויהי לי	לישועה	
אבי וארממנהו	זה אלי ואנוהו	אלהי	
שמי	יהוה איש מלחמה יהוה	ומבחר	
שלשיו מבעו בים סוף	תהמת יבסימו ירדו במצולת כמו	אבן	
יהוה תרעיץ	איוב ימינך יהוה נאדרי בכח	ימינך	
קמץ	וברב נאונך תהרס	אסוף	
נערמו מיס	תשלח הרנך יאכלמו בקש	נזלים	
קפאו תהמת בלב ים	נצבו כמו גד	איוב	
אשיר	אחלק שלל תמלאמו	נפשי	
אריק חרבי תורישמו ידי	נשפת	ברוחך	
מי	צללו בעופרת במים	אדירים	
במכה נאדר בקדש	במכה באלם יהוה	פלא	
נמית ימינך תבלעמו ארץ	גורא תהלת עשה	בחסדך עם זו	
שמעו עמים ירגזון	גהלת בעוזך אל נוה	קדשך	
פלשת	חיל	אחו	
אילי מואב יאחזמו רעד	אז נבהלו אלופי	אדום	
בנען	תפל עליהם אימתה	כל	
בגדל זרועך ידמו באבן	עד	ופחד	
יהוה	עד יעבר עם זו	יעבר	
תבאמו ותטעמו בהר נחלתך	מבן	קניח	
יהוה ימלך לעלם ועד	מקדיש ארצי בנינו	לשבתך פעלת יהוה	
בא סוס פרעה ברכבו ובפרשיו בים	וישב יהוה עליהם את מי	ידיך	
ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך	הים		

(פחוסה טיטה שלמה)

ותקה מרים הנביאה אהות אהרן את ה' ותרק בידה ותצאן כל הנשים
 אחריה בתפים ובמהלל ותען להם מרים שירו ליהוה כי נאה נאה
 סוס ורכבו רמה בים
 וישע משה את ישראל מים סוף
 ויצאו אל מדבר שור וילכו שלשון ימים במדבר ולא מצאו מים
 יבאו מרתו ילא יבלו לשחת מים מטרדה כי מרים הם על כן קרא

קפת

בשלה מז מז

הסופר

צד

מז (ח) כי גאה גאה . חרויהו היא זכיון ורָבבו .
 חס'ו : (ז) לישועה . מלרמיל : נארממנה .
 חס'ו : (ד) מרָבבת . רס'ו : ומזמר ישלשו . העיק
 ומל'ח : טָבְעו . חס'ו : (ה) תהמת הקדח וכל
 דכ' : יבס'מו . חס'ו : ידו בקצולת . מליק ומכור' :
 (ו) פֶּבֶח . חס'ו דקול' וכל דכ' : מיען אויב . מל'ו
 וכ'ד : (ז) וברז גאונה . מל'ו : תהרם . חס'ו : קמיה
 מלא יו'ד : תסלה הרנה . חס'ו : (ח) וזכוח אפיה
 מלא יו'ד : כמו גר . חס'ו יו'ד : נזקים חס'ו ומלא יו'ד :
 קטלו תהמת . חסד'ס : (ט) אשיג . מלא יו'ד :
 תמלאמו כפשי . חסר יו'ד : אריק חרזי . מלא יו'ד
 וכל דכ' : תורישמו יד' מל'ו לזכרי דח'ו ויו'ד לזכרי
 דר'ס : (י) נספת ברחה . מל'ו : ללנו בעופרת . דין
 מל'ו נרס ולא העפרת (מעות ל'א כ'ז) הוא חס'ו :
 זמ'ס אריר'ים . מלרמיל : (יא) מי קמיה . חס'ו וזכ'ף
 כסופה וה'א ודכומי חזרי דפסקא . דין ושאר' מל'ו
 וכי פשוטה : קאלם . דין חסד'ס . יבוא חיל : מי
 קמיה . חס'ו וזכ'ף בסופה וה'א : טרם תהלת
 חסד'ס : עשה פלא . חל'ף זכוף : (יב) גמית יוניק .
 מלא יו'ד : תבקעמו ארץ . חסר יו'ד : (יג) גמית . מלא
 יו'ד : (יד) ירָגוּן . מל'ו : חיל . מלא יו'ד : (טו) אריר
 מואז . מלא יו'ד : יאחזמו רעד . מלא ומסר יו'ד : קמג'ו
 חס'ו : [נח] תפל עליהם חס'ו : יאמרתה ופחד . מל'ו : וזכומי :
 בגר'ל חס'ו : [רו] עה דין מל'ו זכ'ס ובורעך הכעויה [עקז
 לשכת

מי כ'ט] הוא רכר : קני'ת . מלא יו'ד : (ה) תבאמו
 ותפעמו . חרויהו חסד'ס : (ו) זכיון . מל'ו : פינג'ו
 מל'ו : יר'ה . תלח מל'ו יו'ד . (א) דין . (ב) זכ'ל
 הניחאך וכל ועשה ירך [כי חל' כ'ד יען] ושאר' זכ'ל
 ובי זכ'ל ועשה ירך [כי חל' כ'ד יען] ושאר' זכ'ל
 חסרין [כומ' זכ'ל זכ'ס ד' יא] : [יח] ימלך . חס'ו :
 [יט] עלהם . חסר יו'ד [ע' וזכ' מ'ס מ'ו] : זכומ ד'ים
 הינם ד'ים זכוף שיעה וזכומין פתחה שיעה שלמה : [כ]
 הגביאה . מלא יו'ד : התף : חס'ו : ותצאן . מלא
 וזכ'ו : בשועה : אהר'ה . מלא יו'ד : בתפ'ס חס'ו
 ומלא יו'ד : וזכ'הלת . חסד'ס וכל דכ' : [כא] כי
 גאה גאה . חרויהו היא זכוף : ורָבבו . חס'ו : [כב]
 ויעע משה . סחומה : [כג] לשחת . חס'ו [ע' טי
 שרה כ'ד יעט] : מר'ים . מלא יו'ד וכל דכ' : [כד] וילנו
 חס'ו וכ'ד לזכ' מן חד דלקמו [ע'ז ז' ע'ס] : [כה]
 ויח'ה . מל'ו : חק . חס'ו : [כו] שמיע . מל'ו וכלהו
 [דש'ין דידהו זכומ'ן] דכומ'י זכ' מן חלה יוסר ח'יה
 זכ'י משפטי'ס [כ'ז כ'ז] : והלזנת למצ'תיו . זכ'ו דקרי
 לחיד לזכרי דלדיק ומלא יו'ד לזכרי דח'ו וכל דכ' זכ'ו
 מן חלה יוסר ח'יה זכ'י וזכ'חן [ז' ע'י] : ושחרת כל
 דק'ו . חס'ו ומלא יו'ד וכל דכ' : רפא'ה . חס'ו [ולזכרי
 דלונד כמי ליכא יו'ד דהא לסון יחיד הוא] : [כז] ויבאו
 אילמה . סחומה : אילמה . מליק ומס'ים : ע'נת
 מלא יו'ד ומס'ו וכ'ד : תמ'ים . מלא יו'ד וכל דכ' :
מז [ח] ויסעו מאילם . מליק ומס'ים : מדבר סין
 מלא

כ'ס שכתב שירה הכתיבה זכ'ס מיען כשר כל שולה היא ארית
 ע'ג לזכה והיא נכללת זכ'ס מיען עכ'ל . ונאח'ת כי דבר זה
 ייע לפע'ד דכיון דנמי'ס מוצר שכותבין אותה בשל'ס מיען
 וזכ'ו דילן לא נמלא כחיה אפטר דמעכב וליע : חונס מל'ו
 שיעו זכ'ס מונחגו כי שם כתוב החלת שיעה האחרונה מי .
 וזכ'גט לכחז שם ה'ס . כומ'ס זכ'ר חודה :
 בברכי יוסה ס' ערי'ה שירי זכ'ה סק'ז הביא נסח הרז תהרד'ק
 ז'ל מ'ס זכ'הלת כ'י דס'ת שכתוב בו שחי שיעות
 זכוף שירי ה'ס כשאר הכחז כשר : אבל זכ'הלת כס'ת דחומ'ס
 מ'ס ס'ה הלכה יו'ד הזלל איע ומניח סכ'ר כחז זכ'הלת
 ספרו מחזיק זכ'ה ג'ס זכ'הלת ח'ס'ס שאל כי כל דין שרוא מניח
 זכ'רי ושירי זכ'ה חספרי דפ'ס או כ'י לא להורות כן כחז
 חל'ל להגיד חתומ'ס והעונה עליו עיני חתומ'ס ח'ס'ס ח'ס'ס
 או לקר' . וזכ'ן זה לאחר שזמד עליו דעתו רואה כי ס'ס'ת
 ספול . והניח כמה דליות לזה ע'ס :

וי'ד

שיטה . ולפי לזכ' הרמז'ס וכן הוא זכ'ס ח'נה כמו סוף שיעה
 וח'נה אבן ראש שיעה . והעלה דהס'ח פסול וכתב לזה שחי
 הוכחות מלשח הרמז'ס ז'ל . האחת תח' דכתב זכ'ס ח'ל' י'א
 וכל הדג'ים חל'ו לתורה וכן הנוצ'ר ח'ס' שיעה לא פסל והשמע
 דדוקא דג'ים שכתב שם למעלה דהיינו הפחלות השיעות שלפני
 השירה ולאחר' הוא דח'נו מעכ'ר חל'ל ראשי הסורות דגוף השירה
 מעכ'ב . ועוד הוכחה אחת מל'ונו זכ'י יו'ד שהנח'ת שכתב שיעה
 לזכות השיעות פסול . וסונו כס'ן דסוכחה זו יש לדחות דכומ'י
 היא שיעה הלזכות שכתב שיעה ה'ס כשירה חל'ונו או שיעה
 חל'ונו כשירה ה'ס . אך הוכחה האחרונה כתב שהיא רח'י שאין
 על'י חסונה . ונמחכ'ת הנה ראה תחלת לסון הדג'ים וסוף
 לסונו שם לא ראה . והרי חסונה נזרה מסי'ס לסון הרמז'ס
 שם ס'י חל'ל וכו' או שכתב השירה כשאר הכחז וכו' אר'ו פסול .
 וזכ'ה דדוקא כשאר הכחז פסול ולא זכ'ה ראשי הסורות ע'כ
 לפע'ד יש להכשיר . ונדולה מזו דח'ס'ו זכ'י שו'ת מעיל דקס' ס'י

מלא יידי וכיר (ועי טלח לך ייג כ"א) : ס'ני . מלא יידי
 וכיד : (ג) ויליגו . דין כחיז צייד לנחרי דלמיד וקרי
 צויו : (ג) מויתנו . מלא ויז וחסוי : ס'יר . מלא יידי
 וכיל דכי : ל'שבע . חס'ז וכיד : כי הוצאתם . מליז
 ומליז וכיל דכי : (ד) ויאמר יי אל משה . סתומה :
 מ'מ'יר . מלא יידי : בתורת'י מליז : (ה) ו'ת'יגו
 מליז לנחרי דכי : (ו) ת'ל'ת'יכם . חסר חרין ח'ין
 ומליז וכיד : כי ת'ל'זו . ויז לנחרי דלמיד וקרי צחורק
 ודכי כי ת'ל'זו פלי (קרח ט"ז י"א) : (ח) ל'שבע
 חסוי דקיליכ : מ'ליגם . מלייק וחסייח ודכי אשר הס
 מליגם עליכם (קרח י"ז כ"י) וחרין מלדומיל נפי טלח לך
 (י"ד כ"ז) : (י"א) וידבר יי . פתחה : (יב) טעמתי
 את ת'ל'גות . דין לחוד מלייק וחסויח וטארט צמיסוד
 חסויק ומליז : (יג) ה'שק'ו . נלא יידי וכיד : (יד)
 מ'ח'ס'ם דק כ'פ'ס'ר . חרוייון חסוי : (טו) איש לפי
 אכלו . דין והיטע (פסוק י"ח) כחיזי לפי . תליחא
 (פסוק כ"א) כפי אכלו : ע'טר . חסוי וכיל דכי :
 ל'ג'ל'ג'ת . חסויח וכיד : (יז) ו'ה'מ'ע'י'ם . מלא יידי
 וכיל ככ' דכי : (יח) ו'ג'מ'רו . חסוי : ה'ע'ד'י'ה'מלא יידי :
 ה'ח'ס'יר . מלא יידי : איש לפי אכלו למנו . הכי כחיז :
 (יט) אל י'ח'ר . מליז : (כ) ו'י'ת'רו' . מליז וחסר יידי :
 ו'ה'ם . חסוי : תול'ע'ים . מלדומיל : ויק'ף ע'ר'ה'ם
 חסר יידי (ט"ז ויגש וייה ט"ז) : (כ"א) איש כפי אכלו .
 הכי כחיז : (כב) נ'ש'י'אי' . מלא יידי וכיל דכי : (כג)
 ש'ב'ת'ין . מליז וכיד : ת'א'ס'ו . מליז : א'ס'ו . נלא יידי :
 ה'ע'ר'ף . חסוי וכיל דכי : ה'נ'י'חו . מלא יידי : (כ"ד)
 ו'נ'י'חו' . מלא יידי וכיד : ולא ה'ב'אי'ש . מלא יידי : (כ"ה)
 א'ב'ל'ה'ו הו'ס . חסוי . צרס ואבלוה מלות (טמיני י"י"ג)
 מליז : לא ת'מ'צ'אהו חסוי : (כ"ו) ת'ל'ק'מ'ה'ו חסוי : (כ"ז)
 ל'ל'ק'ם . חסוי : (כ"ח) ויאמר יי אל משה . סתומה :
 ות'ר'תי' . מלייק וחסויח : (כ"ט) כמן לבם השבת . לא
 את השבט : למס י'ק'ס'ים . מלא ויז וחד יידי לחוד צין
 חרין ומיין ודכי או יומים יעו" (מסעטיס כ"א כ"א)

ז'ן (ח) ויסעו . פתחה : ק'מ'ס'ע'יה'ם . מלא יידי וכיל
 דכי : ויחנו ב'ר'ס'י'דים . דין מלדומיל ודכי ויסעו מ'ר'ס'י'דים
 ויצאו (יתרו י"ע ז') וטארט מלייק וחסויח : ק'ש'ת'ת'
 חסוי (עי חיי טרה כ"ד י"ע) : (ג) תנו לנו מים . לא
 תנה : מ'ה ת'ר'י'בו'ן עמדיימלדומיל : מ'ה חסון לא ומה :
 ת'נ'ס'ון . מליז . דין כוין פטוטה צסוק דוואחסון (י' ג"ז)
 לא תנסו נלא כוין : (ג) ו'י'צ'ט'א : אל'ף צסוק וכיל דכי :
 ה'ע'ל'י'ח'נו . מלא יידי וכיד : ב'צ'ט'א . אל'ף צסוק : (ד)
 וס'ק'ק'ני . חסוי (כו) וייד צסוק : (ה) ה'ב'י'ת' . מלא
 יידי לנחרי דכי וכיל דכי : (ו) ה'צ'ור . מליז וכיל
 דצור : בכל פירוט טהול) כלהון דכות"י מליז : ו'ה'ב'י'ת'
 מליז לנחרי דכי : (ז) ג'ס'ח'ם . חסוי : (ח) ויבא עמלק .
 פתחה : (ט) ו'ה'ש'ע' . מלייק וחסויח דקיליכ וכיל
 יהושע דכי צר מן ואת יהושוע לוימי בעת ההוא
 (סדברים ג' כ"א) דההוא מלדומיל : (י) ויטע אהרן .
 לא ואחרן : ו'ח'ור . מליז וכיל דכי : (יא) ו'י'ג'י'ח' . מלא
 יידי וכיד : (יב) פ'ב'ד'ים . מלא יידי לנחרי דלמי :
 א'מ'ו'נ'ה' . מליז וכיד : (יג) ו'י'ח'ר'ש' . חסוי : (יד) ויאמר
 יי אל משה . פתחה : ב'ת'ב' . חסוי וכיל דכי :
 ק'ח'ה א'מ'ת'ה' . חרוייון חסוי : (טו) כ'ס י'ה .

הסופר
 לקרות צו פעס אסם ויחן תיכף עכ"ל ונמכת"ת נחן ונכטיל לפני
 הקולא כי לפי טעמעות לטוט יקרא את הט"ן צמורק (מלאשטיס)
 וכו"ל להמנות טיקלא לוחה כחייק :

לשבת
 (כ"ו) וייד צסוק . לטון יביט ובסורלי וסקלו כחיז ויז
 צסוק חייטתל וקרי יידי וליחל דכלהו טקסי דייקי יידי
 כחיז וייד דקרי עכ"ל ונכ"י היכל הנרכס כחז ח"ל וסקלגי ססוי
 יידי צסוק מינוחל וסם נמלא וסקלו טריז צסוק צווסק גדול ים

(כז) חרין מלין נחד שיעה ומס יה קדם : מדר דר •
מרוהון חסיו (עי סמות גי עיו) :

פרשת יתרו

יח (ח) וישמע יתרו • פתחה : חתן • חסיו וכיד :
(ג) צפנה • חסיו : שלוחיה • מלין לנחרי
לממד וייד לנחרי דחיה : (ג) בניה • מלא ייד וכיל דכי :
גשם • חסיו : (ד) ויצני • חסדחיס (עי ויסב לז
כיא) : (ה) חנה • חסיו : (ו) חתנה • חסיו : ושני
בניה • מליי : (ח) אודת ישראל • מלייק וחסיה : (עי
ורא כיא כיא) : ויצלם • חסר ייד (עי ויסב לז כיא) :
(ט) ויחד • נחד ייד : (יא) מכל האלהים • חול (עי
מלאהיק דלריכא) : (יג) לשפט • חסיו : מן הבקר עד
הערב • יחניא נפסוקא דנחריי מן בקר עד ערב :
(יד) יושב • לנדך מלין (עי חיי טרה כיד ג) : (טז)
והודעתי • מלין : את חתני • חסיו : תורתיו • מלייק
וחסות ומליי : (יח) גבל תבל • מרוהון חסיו :
עשהו • חסיו : (יט) איעצה • מלא ייד וכיד : מור •
מלא ויו וכיל דכי : (כ) והזהרתה • היא בסוף • אלו
עשרה הדברות ה' מן והזהרתה וה' מן אההס ונחמיס צטס
מדרש לקח טוב) : התקיים • חסיו ומלא ייד וכיל דכי :
ואת התורת • מלייק וחסיה וכיל דכי : והודעתה •
מלין : את הדרך ילבו זה • לא חסר ילבו זה :

לשבת

(כז) חרין מלין וכו' ולכתלה וכו' • נחלקו בזה גמיי דפסחים
דף קי"ז ובעלי האגורה חי כס יה חיבה אחת היא או שתי
ואנן נקטינן דשתיס הן כדעת רבנן ובעל אור תורה ובעל עומת
עי • ורמינן בספר חיקון סופרים למהרש"ד שהביא נחם הכי
מכתיב דעכ"ז נכון להזהר לכתבן צטטה אחת • ונראה לפעיד
פסוק כי דיעמד אס כחנן נשתי שיפוח אינו מעכב וכשר ואינו
לדיך שוס חיקון כלל כיון דהעיקר צדיט שהן שתי חיבה (עמיס
נפי לך ייב חי) וכן עוכת מהחשבין חלק אי סיי קעמי
דאינו דעמי שהן חיבה אחת וכנה חיל אצל על כס יה נראה
שמותר למסקו דנפי ע"פ אמריי אמר רב חסרא אמר ר' יוחנן
הלליה כסיה יידייה אחת היא ורב אמר כסיה ומרחביה בלנד
וכו' אצל רמינן סיה אחד נכאן שכתוב בו כס יה נשתי שיפוח
ונראה שכתבן הסופר לקדמו ואע"ג דרב ור' יוחנן לא ס"ל הכי
ולריקוהו ספר זה פסול הוא לא מלאני לני לפסלו מתיס דהחס
סליג רבא על ר' יוספן ורב צכס יס ושמה הלכה כיוותו משוס
דנחרא היא וכו' וללאה ירי כל הספקות מימי לגודו כס ולסרחי

יעשון • מלין : (כא) שגאי צבע • חסיו ושמה עלהם •
חסיו (עי ויגש מיה סיו) : סרי אקמים • מלא ייד וכילד :
וסרי עשרת • חסיו וכיד : (כג) על מקמו חסיה : (כה)
ראשים • מליי : עשרת חסיו : (כו) וביאון •
מליי : וישפט • מלין לנחרי דפיא :

יט (ח) בחדש השלישי פתחה : (ג) ויסעו
תפידים • מלדויל (עי בשלה ייז חי) : (ג)
ותגיד • דין לחוד מליי ושארש דניויל דידהו צלריי חקרין
(עי נח טי כיב) : (ד) אשר עסיה לביצרים • בלמיד
לא צילרים : נשירים • מלא ייד : ואבא אחכס • חסר
ייד (עי צראשית צי כיד) : (ה) שמיעי מלין : סגנה •
חסיו וכיד : (ו) ונוי קדוש • מלין וכילד צר מן עשרה
יומר אייה צפי תורה (כיי ליה) : (ט) יחמינו לעוקם •
דין מלין ודכי כל יומך לעולם (כי הלא כיי זי) ושארש
לעלם חקרין : ישמלתם • חסיו : (יא) והיו נבנים •
חסיו ומליי ודכי לקון (עיו) : כי צום השלשי • דין
לחוד חסר ייד : (יב) עלות • מלין : ונגע • חסיו
דקולמו : (יג) כי סקול • מלין : או קרהי צהי חילופי וייו :
במשך • חסיו : היבל • חסיו וכיל דכי צר מן שבעה
יומר אייה צפי זהר (כיה יי) : יד ישמלתם • חסיו :
(טו) היו נבנים • חסיו ומליי : (טז) בדיית הנקר •
חסיו (עי ונרא עי כיה) : והי בלית • חסדחיס :
ובקרים • מלא ייד : וקל • חסיו (עי חילוד כיי כיב) :

הסופר

למיד על ולכתוב כס צק השיין על יס וכשר הדבר עכיל •
הנה מנאר כי לא הלדיך חיקון זה ללא לשיטיי דסיל דהילכח
כרז ורי יוחנן אצל לעמן דסיל דהילכח כרנא נכתב ססיה
בהכשר גמור חס פסוט • ולא הולכתי לכתבו אלא מפני שהייתי
צפי מנחת כליל שכתב חיל כס יה חמתן מלין כחנן וקרין
וכו' וכנה שטה לדיך וכו' ואס טעה הסופר וכתבן נהרין שיטין
עיין נביי ייד סיי דעיו נהגת צדיה איך יחון הסופר עכיל
ונמחכיט טנה שגיה גדולה ואסו את הסגל נהרין ראשין דלדין
דנקטינן חמתן מלין כחנן ססיה כשר וישר לא תנע בו די :
ורבך אס נמלא לדין סיה שכתוב בו כסיה חיבה אחת נראה
דאס אי אפשר לתקן ונחתי לקרות בו ונחמיס שאס
נולא כן נבעת קריאה שאין לריבין להוילא סיה אחד • אצל
כשאפשר לתקן נראה לפעיד דיש לתקן ונחתי לגודו אחיות
יה להסריין מווינת כס ולכתבן לשס קדושה ואין חשש נחתיקתן
דיא הסופר כחנן כדעת סקונריס דמינה אחת היא ולדיסו
אינו קדש וממר למחוק כמיס הסגלין :

פרשת משפטים

כא (ח) ואלה המשפטים . פתוחה: **הַמִּשְׁפָּטִים** .
 ואלא יו"ד וכול רכי : (3) **וּבְשִׁבְעַת** .
 דין לחוד מקדמים ושארם בליטתא מלייק: ד **לְאֲדֹנֶיהָ** .
 ולי"א והס"ו ומלי"ו ודכי לקען (ח"ו): (ה) **וְהָאֵם אָמֹר** . דין
 חס"ו זרם אמור להם (פסח ו' כ"ג) **הַהוּא מֵלֵא** : (ו)
וְהַיְשׁוּ . חרין בפסוקא ומרויהון מלא יו"ד: אל האלודים .
 חיל : אל הַמְּוֹזָה . מלי"ו : **בְּמִרְצֵעַ** . חסר יו"ד דקוליכ
 וכול רכי : (ז) **וְכִי יִמְכַר** . סמונה : **יָמָר** . חס"ו: (ח)
אֲרִיָּה . חס"ו ומלא יו"ד : אשר לא יעדס . חלמח
 כתיבין צל"ף וקרין צי"ו . (א) דין . (ב) **אֲשֶׁר לֹא**
 כרעים (סוויי י"א כ"ח) (ג) **אֲשֶׁר לֹא חוּה** . זמר כיה
 (ז) : **לֹא יִמְשַׁר** . חס"ו : (ט) **וְיַעֲדָנָה** . זחרין יודין :
 (י) **פְּסִיחָה** . מלי"ו : **וְעֵנְתָה** . חס"ו : (י"ב) **מִבְּהַ אִישׁ** .
 סמונה : (י"ג) **וְהָאֱלֹהִים אֵלֶּה לִידוּ** . קים : **יָנוּם** . מלי"ו
 וכ"ד : (י"ד) **וְכִי יוֹד** . סמונה : **יָד** . דין חסר יו"ד
 זרם אך סנניא אשר יו"ד (ספטים י"ח כ"י) **הַהוּא מֵלֵא** :
 (טו) **וּמִבְּהַ אֲבִיו** . סמונה : (טז) **וּגְנַב אִישִׁי סמונה** :
יִגְנַב . חס"ו : (יז) **וּמִקְלַל אֲבִיו** . סמונה : (יח) **וְכִי**
יִרִיבֵן . סמונה : **יִרְיָבֵן** . מלא יו"ד וחס"ו : **בְּאֲנָרָף** .
 חס"ו : (י"ט) **יִדְפֹּא יִדְפֹּא** . חרויהון חליף גרידח צקוף:
 (כ) **וְכִי יִבֶּה אִישׁ** . סמונה : **יָקָם** . חס"ו : (כ"א) **לֹא**
יָפֵם . חס"ו : (כ"ב) **וְכִי יִנְצוּ אֲנָשִׁים** . סמונה : **עָנוּשִׁי** .
 מלי"ו : **כְּאֲשֶׁר יֵשִׁיחַ** . מלי"ו : **וּכְתוּ בְּפִלְלִים** . דין חס"ו
 ומלי"ו זרם ואינינו פלילים (האזינו ל"ג ל"א) **הַהוּא**
מִלְדוּמֵל : (כ"ג) **חֲבוּרָה חַמַּת חֲבוּרָה** . חרויהון מלי"ו :
 (כ"ד) **וְכִי יִבֶּה אִישׁ** . סמונה : **עִינֵי** . מלא יו"ד וכול
 רכי : (כ"ז) **יִשִּׁיל** . מלא יו"ד : (כ"ח) **וְכִי יִגַּח שׁוֹר** .
 פתוחה : **יָרִיד** . מלי"ו : (כ"ט) **מִתְמַל שְׁלִשִׁים** . חרויהון
 חס"ו (ע"י וילא ל"ח ז"י) : **וְהַעֲדֵר** . מלי"ו : **בְּבַעֲרֵיו** .
 מלא יו"ד וכול רכי (ל) **אֵם כֶּסֶף** . חס"ו וכ"ד : **יִוְשַׁת** .
 חרין בפסוקא ומרויהון מלי"ו: **יִסְדִּין** . חס"ו: (ל"ג) **שְׁקָרִים** .
 מלא יו"ד וכ"ד : (ל"ג) **וְכִי יִפְתַּח** . סמונה : **כִּי יִכְרֶה**
 אִישׁ **בֵּר** . דין לחוד חס"ו (ע"י ויסב ל"ז כ"ז) : (ל"ה)
וְכִי יִגַּף . סמונה : **יָגַף** . חס"ו : **יִחַצוּן** . מלי"ו : (ל"ז)
כִּי יִגְנַב אִישׁ שׁוֹר . סמונה . וכולן חליף כתיבי חס"ו

שָׁפָר . חלמח זכרמחח דח כלסין חס"ו . חרין זכרמחח
 זכר ס"ו סנהו מלי"ו : (י"ז) **וַיֵּצֵא מֵלֵא** : **בְּתַחֲמִית** .
 מלא יו"ד וכול רכי : (י"ח) **וַיְהִי קוֹל הַשָּׁפָר** . חס"ו :
הוֹלֵךְ . מלי"ו (ע"י לך לך ע"י ז"י) : (כ"א) **יַד הָעֵדֶר** .
 חס"ו : (כ"ב) **הַיְגָשִׁים** . מלי"ו זכרמחח דס"ו: **יִסְדִּין** . חס"ו:
 (כ"ג) **לְעֵלֶת** . אל הר סינייארזעה חס"ו: (ד"ב) **אֵל יִהְיֶה**
לְעֵלֶת (בסמוך כ"ד) (ג) **וְלֹא אֲנִיחֶם לְעֵלֶת** . סדרנים
 א"י (כ"ז) (ד) **וְהִחִיזוּ לְעֵלֶת** (שם שם מ"ח) **וְחָרִין מֵלֵא**
יִמְכַר אִימָה זָכִי עֵלֶת נָךְ (י"ג ל"ח) : **אֵל הַר סִינַי** . על :
בְּעֵדוּתָהּ . חס"ו: **וּכְתוּב כְּחִיז ס"ח** : (כ"ד) **לְעֵלֶת** .
 חס"ו :
כ (א) **וְיִדְבַר** . סמונה : (ב) **אֲנָכִי** . סמונה :
הַיְצִאֲחֻךְ . מלי"ו ומלי"א ומלי"ו : (ד) **וְכֵל**
תְּמוּנָה . מלי"ו **וְכֵל דְּתְמוּנָה תְמוּנַת דְּכִי זר מן**
וְתַמְנַת הִי יִצֵּעַ (זכרמחח י"ז ח"י) **דְּסוּחֹא חֶסֶר** : (ס)
פְּקָדָה . חס"ו וכ"ד : **עוֹנֵאֲבֵת** . חס"ו (ע"י זל י"ז ז"י) **עַל**
שְׁלִשִׁים . מלא יו"ד זכרמחח דבי"ן חנינח וכ"ד : **וְעַל**
הַבָּעִים . מלא יו"ד זכרמחח דבי"ן חנינח וכ"ד : **לְשִׁנְאֵי** . חס"ו
 וכ"ד : (י"ו) **יָאֲרֶבֶי** . חס"ו ורכי זכרמחח סלחרונוס :
וְלִשְׁמֵרֵי . חס"ו וכול רכי : (ז) **לֹא תִשָּׂא** . סמונה :
לְשׂוֹא . חליף צקוף וכול רכי : (ח) **וְזָבַד** . פתוחה :
 יח"א מלי"ו : (י"ו) **בְּשַׁעֲרֵיהָ** . מלא יו"ד וכול רכי : (י"ז)
בְּבֵד . סמונה : **לְמַעַן יֵאָרְבֵּן** . דין חסר יו"ד ומלי"ו .
 וחנינח דזכרמחח סלחרונוס לְמַעַן יֵאָרְבֵּן (ולחמחן ה"י ע"י)
 זכרמחח מלא יו"ד יח"א וחד ולמַעַן יֵאָרְבֵּן . שם ו' ז"י)
 הַזֹּאת חס"ו: **יָמָר** . מלא יו"ד וכול רכי : (י"ג) **לֹא**
תִרְצַח . סמונה : **לֹא תִנְאֶף** . סמונה : **לֹא תִגְנַב** .
 סמונה : **לֹא תַעֲנֶה** . סמונה : (י"ד) **לֹא תִהְיֶה בֵּיתִי**
סְמוּנָה : **תִּהְיֶה** . חס"ו וכ"ד : **לֹא תִהְיֶה אִשְׁתִּי** .
 סמונה (ע"י יארח ח"י א"י) : (טו) **וְכֵל הָעַם** . סמונה :
רָאִים . חס"ו **וְעַל יו"ד וכול רכי** : **אֵת הַקּוֹלֶת** .
 חליף יחסי"ת : **אֵת הַלְּפִידִים** . מלי"ו וחסי"ת: **וְאֵת קוֹל**
הַשָּׁפָר . חס"ו : **יִנְעֵי** . חס"ו : (י"ז) **זָסוּת** . מלי"ו :
 (י"ח) **וַיֵּאמֶר יי אל בִּישָׁה** . סמונה : (כ"א) **אֵת**
עֲלִיָּה . חס"ו חרין וי"ן ומלי"ו וכ"ד: **אֵת שְׁלִמְיָה** . מלי"ו :
בְּרִיָּה . חס"ו יו"ד : **אֲנָבִיר** . מלא יו"ד : **אָבִיא** . מלי"ו
 חליף : **יִבְרָכְתִּיהָ** . מלא יו"ד זכרמחח דח"ו: (כ"ב) **קָצִיתִי**
 מלא יו"ד : **וְתִתְּלֶנָּה** . חס"ו יו"ד : (כ"ג) **בְּמַעֲלַת** . חס"ו :

כי בלא וי'ו . וסיון משור עד חמור :

כב

(א) וְהָקָה . חסיו וכיל דכי : (ג) אִם הַמַּצָּא תִמָּצֵא . תרויהו חליף בָּסוּף : (ד) בִּי יַבְעַר אִישׁ . סמומה : פְּעִירָה . וּלְאֵל יוֹד וּבְסוּף הָיָא :

(ה) בִּי תִצַּא אִשׁ . סמומה : וּמֵאֵלֶּה קִצִּים . חסיו וּמֵלֶח יוֹד : גְּדִישׁ . וּלְאֵל יוֹד : הַמְּבַעַר . אֵת הַבְּעֻרָה . תרויהו חסיו : (ו) בִּי יִתֵּן אִישׁ . סמומה : כָּלִים . וּלְאֵל יוֹד לְבַחְרֵי דְלִמְיָד וְכִיל דְכִי : וְגִבָּב . חסיו : (ז) אִם לֹא יִמָּלֵא הַנֶּבֶז . לֹא וְאִם : אֵל הָאֱלֹהִים . חיל : (ח) שְׁלֵמָה . ארבעה כחצין למוֹד קדים למוֹס (א) דִּין . ב) שְׁלֵמַת רַעַךְ (לְקַמֵּן סָקוּף כִּיֵּה) ג) וְסָכַב בְּשִׁלְמָתוֹ (כי חל כיד י"ג) ד) לֹא בָּנוּ שְׁלֵמַתֵיכֶם (כי חנא כיט ד') וְסָרְחָה כְּלִהוֹן מוֹס קדים למוֹד : עַד הָאֱלֹהִים . מול : אִשֶׁר יִרְשָׁעוּ . וּלְאֵל יוֹד וְחָסִיו : אֱלֹהִים . מול :

(ט) בִּי יִתֵּן אִישׁ אֵל רַעְוֵהוּ חָמוּרִי . סמומה : (י) שְׁבָעַת . חסיו וכיל בְּכִי' דְכִי : (יא) וְאִם גִּבָּב . חסיו : (יב) אִם מָרָף . חסיו : יְבֹאֵהוּ . סדחיס (עי' בראשית ז' כ"ב) (ובמיקומים) : (יג) וְכִי יִשְׁאַל אִישׁ פְּתוּחָה : (עו) וְכִי יִפְתָּה אִישׁ . סמומה : לֹא אֲרָשָׁה . חסיו וכיל דכי :

קָדָר . חסיו : (עו) יִשְׁקַל בְּמֹדֵר . תרויהו חסיו :

הַבְּתוּכֹת . וּלְוִיק וְחָסִיִּים : (יז) מִבְּשֻׁפָּה . סמומה :

(יח) כָּל שֹׁכֵב . אִין כֹּהֵן הַמִּסַּק פִּרְסָה (עי' ונח"ט) :

(יט) זֶבַח לְאֱלֹהִים . סמומה : זֶבַח . חסיו וְחָסִיו לִשְׁכַח

דְּקוּלִיכּ וְכִיד : לְאֱלֹהִים . מול . וְמִי סָלְצוּ נוֹקְמוֹ (כח) יִקְדָּמוּ בַחֲכָא : (כ) לֹא חוֹנָה . וּלְוִי וְכִיל בְּכִי' דְכִי : כִי גִרִים . וּלְאֵל יוֹד לְבַחְרֵי דְרִיִּס וְכִיד : (כא) וְיִתּוּם . וּלְוִי וְכִיל דְכִי : לֹא תִעֲנֵן . וּלְוִי : (כב) צָעֵק . חסיו :

שְׂמַע . תִּלְחַח חָסִיו דְּקוּלִיכּ . א) דִּין . ב) שְׁמַע בִּן חֲזִיכִס (הדברים אי ע"י) ג) וְהִיֵּה אִם שְׁמַע (עקב י"א י"ג) וְסָרְחָה כָּל דְּסִין דִּירְהוּ בְּקוֹן מְלִיז : (כג) וְחָרָה אִפִּי . חרין מילין (כט) וְיֵשׁ לְכַחֵן בְּשִׁטָּה לַחֵם : אֲלֻמְנוֹת . מְלִיז : יְתָמִים . חָסִיו וּלְאֵל יוֹד : (כד) אִם בְּסָף תִּלְוֵה . פְּתוּחָה : פְּנִשָּׁה . חָסִיו וְכִיל דְכִי : לֹא חָסִיוֹן . לֹא וְלֹא : תְּשִׁימוֹן . מְלִדְמִיל : (כה) אִם חָבַל תִּחְבֹּל . תרויהו חסיו : שְׁלֵמַת . לְמוֹד קדים למוֹס : תְּשִׁיבְנוּ לוֹ . וּלְוִי וְכִיד : (כו) כִּי הוּא בְּסוּתָהּ . מְלִיז וּבְסוּף הִיא חִלוּסִי וְיִז : קְעָרוֹ . חָסִיו וְכִיל דְּעָרוֹ דְכִי : תְּפִיזֵי וּלְוִי וְכִיל דְכִי : (כז) אֱלֹהִים לֹא תִקְלַל . סמומה : וְהִסַּס אֱלֹהִים . קִדָּשׁ : לֹא תִאָּדָר . חָסִיו וְכִיד : (כח) לְשִׁרְתָּהּ . דִּין לְמוֹד חָסִיו (עי' וישלח ל"ב ו') : בְּיוֹם הַשְּׁמִיטָה . לֹא וְזִיּוּס : הַשְּׂמִינִי . וּלְאֵל יוֹד וְכִיד : (כט) תְּהִדְוִין . וּלְוִי : תְּשִׁלְּבוּן אַחֵר . חָסִיו וּלְוִי (עי' וישב ל"ז כ') :

כג (א) לֹא תִשָּׂא . סמומה : לְהִזִּית . חָסִיו (עי' וּלְאֵל ע"י כ"ח) : (ב) לְרַעַת . חָסִיו (עי' מִקָּץ מִיֵּה כ"ז) : וְלֹא תַעֲנֶה עַל דְּבַר דִּין לְמוֹד חָסִיו (ויס צו דרש) : לְנִשְׁתָּה אַחֵרֵי רַבִּים לְהַשְׁתָּה . תרויהו חסיו :

הסופר

גדס

חיו בלבו סיה דעלמא כי העלכה עיקר נדידתו : (כט) ויש לכתוב בשיטה אחת . בתיים פיה ה' יוד אלו פתוח כחלקין וכו' ומהם חף ומהם אפי' ר' יוסי אומר אין נחלקין והלכה כחמין וכחן כלן בפי' מנחה שי חיל ומהם אפי' בשיטה אחת כך מלאמי בתיקון סיה וכי' גם בפי' ומהם (ז' ד') ונלמה לפעיד דוה רק לנלמה . אכל בדיעבד אם כתבן בשיטה שישוה גיב כשר . וכן מלאמי אחי' בפי' ברכי יוסף סיי עריה טוירי ברכה אוח' ה' חיל ומהם חף יש ספרים שכתובים בשיטה שישוה ואין להגיהם והכולה ליהרר מכלן ואילך לנכתביהו בשיטה אחת ולא יתי' בנייתן אלא כנלל אוח' קטנה דוקא תעיד וירא שתיים ילא ידי כלם . ס' שניחה יוס טוב עכ"ל : רבם' ינחה כליל ס' ומהם ו' טיו כתב חיל יהיה חף בחר שיטה לדעה בעל מוס לקמן ז' ד' עכ"ל . ולא ידענא מה ראה לחדש חומרא חדש. סמי' כתב כן על ומהם חף שיש צו פלוגתא בתיים אכל ביהרר חף לֹא וּלְאֵל פְּלוגַתָּה וְהִסִּיכָה חִיתִי לְהַלְבִּיבֵן בַּחַר שִׁטָּה וְהִרָה חָף גִּיב חוּמְרָה וְעַלְמָה הוּא וְהִזְוֹ הִלֵּל לְהוֹסִיף :

(כח) יקדמו בנחאי . גמי' עאיר נחאי כתב וז"ל וצנח לאלהים חול כמי תסקנתם ז"ל בנסהדרין דף פ' ע"ב בזונס לע"ה הכתוב מדבר וכן חנוס חונקלוס ויונתן דדנח לסעות עממי' וכן בעכילתא על סוק כה אמר ה' שימו אש חרבו על ירכו וכן דסי' ורלביע חף כי על דרך סוד יש רעו שרעו כלסון הקודם עכ"ל . והנה חן דחו רעו גם הרמב"ן ז"ל והיינו שאף הפותח לסם ה' לא ישחוט לסם אלהים קודם יתי' רק לסם הוי"ה יתי' ודעה בעל מאיר נחיו דאעפ"י עעפ"י אדחו הוא קודם מ"מ כיון עעפ"י העלכה שגאמרה בגמ' הוא חול . הני הילכתא . דהא קיעיל בכל מקום טבעלי החלמוד חולקים עם בעלי הקנלה הלכה כבעלי החלמוד . וגם' היכל הנרכה כתב וז"ל . לאלהים נקוץ לאלהים הידוע ומפורסם אלהים קדושים קדוש הוא בכל ויני קדושות ובעת הקרבן חסור להזכיר עם אלהים כנוצח וכו' וכל מי טאינו מקדש זה השם ספי' פסול ואם לבו נקפו יקדש על תנאי ויאמר אני מקדש זה ששם כפיתוס הוצר שאסור להזכיר עם אלהים בקרבן והוא אלהים קדושים עכ"ל . ומסקמי' דכיו האחרונים לקדשו בנחאי אכל מה שרענו לפסול הסיה אם לא קדשו אינו נראה לי להיסקל

אל פני הארץ . הכי כתיב אבא . ונפי כי חשא (ליד כיג)
 כתיב את פני הארץ : הַאָרֶץ . דין חסיו . ורכותי חך
 דפי כי חשא . וכראה לפעיד (ל) שהוא קדש : (ב) חנה
 אנבי . פחומה : שֶׁלֶח . חסיו וחסיו דקוליכי : (ל) הַבְּיָאָה
 מלא יויד : הַבְּנִתִי . חסדחיס : (כג) שְׁמוֹעַ . מליו :
 צִדְרִיקָה . חסיו ומלא יויד : (כג) וְהַבְּיָאָה . מלא יויד
 אל האמר ודחתי וגוי . עי שמוח (גי חי) :
 וְהַבְּחִדְתִּיו . מליו לנחרי דחיו : (כד) קְמַעְשִׂיהֶם
 מלא יויד : מַצְבֹּתֵיהֶם . חסיו ומליו לנחרי דחיו :
 (כה) ואלה בייסיה . מלדמיל וכיד : וְהַסְרִתִּי . חסדחיס
 (ע) ושלח ליה זי : (כו) לא תהיה משבלה סמומה :
 (כז) אִיטָתִי . מלא יויד : וְהַמְתִּי . חסיו : תְּבֵאֵלֶיךָ
 גרידל צקוף (עי ויחי ויטו) : (כח) את הכנעני .
 לא ואלה : (כג) פֶּן יִחְטְאוּ . מלא יויד : לְמוֹקֶשׁ . מליו :

כד (ה) ואל משה אמר פחיה : וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם
 מלא יויד וכיד : (ס) ויעלו עלת-חסדחיס :
 וְבָתִּים שְׁלֹמִים . חרויהון מליו וכיל דכי : (ו) קְאֻנָּת
 חסיו : (ח) וְיִזְרֹק . חסיו גביל דכי (כמיש צפי ואלה עי
 הסופר (י)

הארץ ה' אלקי חיו דהארץ חיו טס כלל . והנה נאמת הנרי
 הטס טס לעיקר דלא גרמי כלל הך כנון אל חלק ס' ו : וְנִצַּח בְּעַם
 הוכחה לזה (ורק ליחזי דעתי דנעל ומכנה המסנה זיל כח
 זאם דלפטר לומר דנעי למנקט טלטה שמוח חלוקים) עיש .
 עוד מביא סתמוי דודו הביאו ראי מדברי ספרוט סנכל סמטוס
 חיד חרנס הוייה וכלן חרנס רבן עלווא . ולפעיד גס זאם
 אינה ראי מנרעה דהא קמין צמקוק ודחי האדנים דפרנס
 ומרי מלכין . ושמיט צמיס פיד היל ס' ודחי האדנים דלמסון
 קרש והשני חול . וכך הלכה כמיש העליה וכן פסק נפי מליד
 לחיב ונפי מלאהיק ונפי מנחה סי . לכן נראה לעיד כקנלח
 הכיפדים דנס טס הארץ קודם הא :

והנה נעלה זקנים סימן קניג כחז חיל וכן אס נולל הארון
 מלא וייו לו כדומה לזה אזי פשוט סיגורד הוייו וימסוך את סרליה
 לקרב אל הטרין ואין גזה משום מוסק השט עמני סחיו זל לא
 נחקרטה וועולס כיון שהטס הזה אין ראי לחיות דק ד' חותיות
 (כיל או יויד צקופו או היא צחלתו) הרי וייו זל כחאר חות
 שאינה נקרא השט דודאי לא קדוש כיל פטיט עכיל . הנה
 פטיטא לי דטס הארץ קדוש . ונחשו כיל כחז לרשות סלין סטופה
 על חיצת הארץ דק סכונה על טס חרנות והייט חרני ופשו
 סהפרמיג מביא דין זה (בא.א סי) קמיג קרוב לטוף) ולפעיד
 חיו נראה כלל לומר שהוא טיס ולא לומר טיס כוונה חרנס מלמטו
 ומסתגר יוחר דנעשה שאיה כך היס . נטס הארץ והסרמיג נקט
 כאשר הוא חרוב צחורה :
 מיא

צמס חסר אין דרך לנטוח (צלק כיצ כיו) שהוא מליה (ד) כי
 חסנע סחומה : סור אִיבְּהֶ-חַסְיוּ וכיד : תְּעֹה . חסיו : הַשֶּׁבַע
 חסיו : הַשִּׁבְעִיבְּגוּלוֹ . מליו : ה' בי תראה סחומה : שְׁנֵאָה
 רִבִּץ . חרויהון חסיו : מַעֲזוֹב לוֹ עֹזוֹב תְּעֹזוֹב . חלחסון
 חסיו : (ו) לא תטה . סחומה : מַשַּׁט אִבְּהֶ-חַסְיוּ :
 (ז) אִצְדִּיק . מלא יויד : (ח) וְשָׁחַד . חסיו וכיל דכי :
 פְּקָחִים . מלא יויד לנחרי דחיות : וְיִסְלַח . מלא יויד
 לנחרי דחיו : דברי צִדְרִיקִים . דין לחוד מלדמיל וסארל
 הסיות : (י) תְּבִרְאָתָהּ . מליו וכיד : (יא) אָבִינִי .
 חסיו : לְיִזְרֵקָה . מלייק וחסיות וכיל דכי : (יב) מַעְשֵׂיָהּ
 מלא יויד וכיל דכי צר מן כחון חסון וגוי צכל מעשך
 (ראס טיו י) דהוא חסר : תְּשֻׁבֹת-חַסְיוּ וכיד : למען
 יָנוּחַ . מליו וכיד : וְחִטְרָהּ . חסדחיס וכיל דכי :
 (יג) לא תִּזְכְּרוּ . מלא יויד : לא ישמע לא ולא :
 (יד) טגס רְגָלִים . מלא יויד וכיד : תְּחַג . חסיו וכיד :
 (טו) כאשר צִוִּיתָהּ . מלא יויד לנחרי דחיו וחו לא וכל
 צויתך דמכאן וליך דכותי : (טז) קְבֻרִי . מלא ריח
 כיד : מַעְשֵׂיךָ . מלא יויד : וחג הַאֲסָף . דין חסר יויד
 צמס וחג האסוף חקופה הטנה (כי חשא ליד כיצ) ההוא
 מלא : מַעְשֵׂיָהּ . מלא יויד : (ח) כל זְבוּרָהּ מליו וכיד :

לשבת

(ל) שהוא קדש . טמעתי וסחפוקים גזה . וכפי הסנרל מלא
 לפעיד דקדש הוא טנו וְאִרְנִי האדנים (עקב י' יז)
 דקיעיל דקדש הוא סנל מוי דכותי : שְׁוֹב ראיני נחשו חיס
 כהן סוף חלק יויד טנאל מוספר טנכה לקדש חיינה הארץ דהא
 וחרר הכוסר טקנלה ציוו עפי סופרים דהארץ הוי מעשות
 הקדושים ראיין מוחקין ונעי קידוש וטאל כחז מה לעשות . והוא
 זיל האיב דהארץ לא עדיף עשאר כיטיס רטס וחנן דנעמקים
 וכחז לזה הוכחה אסח מללא קחטי לי נמיס פיד הלי אי נהדי
 טעות סלין מוסקים ופלפל גזה אי טייך לחרץ דחני וטייר דטייר
 מוי טלוס עיש . ויחר הויל להביא מומי חנות דרי נפן פי ליד
 דחני חסכ טערה טמות טל טנח נקרא הקניה חלו סן וכו' והסס
 ודאי לא טייך לומר דחני וטייר . חענס לפעיד חרדייקה מללא
 קחני לי נהדי טעות סלין נעמקים דוק חיסכא ודקחני צנריחא
 דחסי טענות דק ליה חנל הגדול הגבור והטורל האדיר והחוק
 והאמין העזח טנין ורשות חרך חפס ורב חסד הרי חלו נוסקיי .
 ומללא קחטיב נעי הארץ טייט סאינו נמחק ולא טייך לומר דחני
 וטייר דחני טייט דחני טייט . והא דלא חטיב לי צחרי טעות
 טייך נעמקין כפעיד ייל דכיון דלא קחני דק נלסון חילף יליח
 נס טס חרן ככלל עוד הנ"י ראי מירושלמו צרכות פי חין עומדין
 היה חוטב זי או ג' טעות כגון אל חלקים הי טוער חסר מוס
 וטעיט טלוס . והקשה צנרכי יוסף סי' רעיו חמלי לא נקט ג'
 טמות טכפי טעע הי חרדינו ה' או ריינ נדות הי' אל חתי
 דנעי למנקט טלטה טעות חלוקים . וחכמי קשה חמלי לא נקט

(י) : לנכח הפסיד . מלא ייד וכל דכי : קמורי .
 חסיו : (יא) ולא אצילי . מלא ייד : (יב) ואמר יי
 אל משה . סתומה : קחל . הקדמים וכל דכי צר מן
 סנפה . חרין חקריק וולגים יוסר חיים צפי ולתמן (די)
 (יג) ומעט מלריק וחקריה יוסר חיים צפי עקב (פי)
 (פ) : (צ) להורגתם . מלריק וחקריה : (ד) לשוב .
 מלוי : (ח) כאל אקרת . חסיו וכל דכי :

פרשת תרומה

כה (ה) וידבר יי אל משה . סתומה : (ג) קרוקה
 מלוי וכל נכלמו גוני דכי צר מן ותרמת
 דכס (ראה ייז ח) דהכח חקר : (ד) ותולעת סני .
 מלוי וכל דכי צר מן חרין יוסר חיים לקוק (כיו ח) :
 (ה) אילים . מלריק וחקריה וכל דכי צר מן חרצמס
 נוסר צפי ויסלח (ליז פיו) : מארבים . מלא ייד וכיד :
 ותלשים . מלא ייד וכל דכי : ועלי לשנים . מלוי לנכח
 דסייה וכל דכי : (ו) שמן למור . ומכינא (ויקחל ליה
 ח) ושמן למור : למאר . דין למור חסיו : גשמים
 מלא ייד וכיד : ולקמרת . חסיו וכל דכי צר מן יסיו
 קמורה (סככה ליג ח) דמלא : דמשים . מלא ייד וכל
 דכי : (ז) אבני סהס . ומכינא (ויקחל ליה פ) . ואבני
 סהס : מקאים . חסיו ומלא ייד לנכח דלגף וכל דכי
 צר מן ולמלאים ולנכח סלמים (לו ז ליו) דההוא
 מלוי נני : למאר . הקדמים . וכל דכי צר מן עקרה
 יוסר חיים צפי חלוח (כיח די) : וקחשן . חסיו וכל
 דכי : (ט) ומלא אורת . מלוי (פי לך לז זי) :
 ותבנית . מלא ייד וכיד : קליו . מלא ייד לנכח
 דלמיד וכליד : (י) ועשו ארון . סתומה : ארון . מלוי
 וכל (כמההיא היא צמק פחה) דכי צר מן חלחא יוסר
 חיים צפי חלוח (לי וי) : אפתיים . נחד ייד וכליד :
 קקרו . חסיו וכיד : (יא) ואפית . מלוי לנכח דסיח
 וכיד : זר . חסיו וכל נכח דכי : (יב) סקעות . חסיו
 וכל (צין דכיים צפויח צין דסיח צקמין) דכותי צר מן
 חרצמה יוסר חיים צפי חלוח (כיח כ"ג) : פצמתייו .
 חסיו ומלא ייד וכיד : (יד) הגבדים . מלא ייד וכל
 דכי : קלעות . חסיו וכיד : קארין . חסיו וכל הארין
 צסיח דכותי : (טו) לא יקרו . חסיו (פי ודח ייז ג) :

(טו) וקחל . מלא היא (פי ויסנ מי ייג) : (ח) קמרת .
 חסיו וכל דכי : (יח) שנים ככנים . ומכינא (ויקחל ליו
 זי) שני סרצים : קצות . מלוי וכיד : (יט) ערוב .
 מלוי וכל דכי : קצותיו . מלדמיל וכיד צר מן חרין
 יוסר חיים צפי ויקחל (ליז ח) : (כ) דקרבנים . חסיו
 ומלוי וכל דכי (כמים צפי צראסיה גי כיד) : פרשי .
 חסיו וכיד : קנפים . נחד ייד וכיד : סקבים . חסיו
 ומלוי וכיד : קנפיהם . מלוי וכיד : (כא) (פח)
 וקחל . מלא היא (פי ויסנ פי ייג) : ונועדתי .
 דין מלוי צרס ונעדתי סונה לצניסרלל (חלוח כינ מיג)
 ההוא חסיו : את כל אשר ילא ולא (פי ענחח פי) :
 חלוח אורת . מלוי (פי לך לך ייז זי) : (כג) ועשית
 שלחן . סתומה : שלחן . חסיו וכל דכי : (כה) ספח .
 חסיו וכיד : (כו) וקחל . מלא היא (פי ויסנ מי ייג) :
 דפאת . חסיו וכיד : (כז) קעשת . חסיו וכיד :
 לבתים לבדים . ומכינא (ויקחל ליו ייד) בתים לבדים :
 (כח) ונשא בהם . ומכינא (סס סס פיו) לשאת : (כט)
 קערתי וכתיו . מהיחן חסיו ומלוי וכיד : וקשורתי .
 מלדמיל : ומקרתיו . חסיו ומלא ייד וכל דכי : אשר
 יסף . חסיו וכיד : (ל) וקחל . מלא היא (פי ויסנ מי ייג) :
 הקיד . מלא ייד וכל דכי : (לא) ועשית סגרת זהב .
 סתומה : סגרת . חסיו וכיד : ומקסה תיעשה . דין למור
 מלא ייד (חצ צו דרס) (ואיכא דלפני דין נמי חקר הוא) :
 דמגורה . מלחא מלוי . (א) דין . ב) נסעלחך
 לח סכרה אל חל פני דמגורה : נסעלחך ח (זי) ג) ועס
 כן להרן אל חל חל פני דמגורה (סס סס גי) ומלחא
 נכלמו ליעני חסיו : גביעיה . מלדמיל וכיד : קפתייה
 חסיו ומלוי וכיד : וקרתיה . מלא ייד וכיד : (לג) קניים
 מלא ייד וכל דכי : קפתייה . מלוי לנכח דלדמין
 וכיד : (לג) גבעים . חסיו ומלוי וכיד : קשקשים .
 חסיו ומלוי וכיד : נקנה האחד . ומכינא (ויקחל ליו
 ייז) נקנה אחד : קפתייה . חסיו וכל דכי : (לו)
 קפתייהם . חסיו ומלוי וכיד : וקנתם . חסיו וכיד :
 (לי) גרתייה . חרין צמקוקא ומלוי חסיו ומלוי לנכח
 דחיו : [האר] . מלא ייד : על עבר . ונלמד (חלוח
 כיח כ"ו) אל עבר : (לח) ומקרתיה . מלא ייד וכליד :

ויחם . מלוי וכיד בר מן תלמא כמסר לעיל [בפסוק יח] :
 לשני עשור . כפי כתיב סכא ודכוהי שני עשור בקר
 [כסא זי גי] וסאלא באורייתא כתיבי שנים עשור צמ'ס :
 [כב] שְׁרֵשֶׁת . חסוי . דין למוד כתיב הכי צמד רייס
 יס'רח שרשרת צחרין ריעיין : גְּדֻלַּת מַעֲסָה עֲבֹת *
 חרוהיו חסוי : [כג] שְׁחֵי טְבָעוֹת . ארבעה מליק רייז
 בליטכא .א דין ב ונחם אח שחי המבעות [בספוקא
 סרון ג] ועסיה שחי טבעות זסג ושמת אחס [בספוק
 כז] ד ועסיה שחי טבעות זסג ונחמס אחס [בספוק
 כז] וסאלא בלחן חקרין [כתיב צמי חרוהס כיה יצ] :
 וְנִתְּתָה . גלא סיל [ע' ויסב מי יג] : הַשְּׂבָעוֹת . מלוי
 [כתיב נספון] : [כד] ונחמס אח שחי עבתת סוסג .
 ודסי סקדי [ליט יז] וחסט שחי העבתת סוסג : עֲבֹתוֹת *
 חסדימס וכליג : אל קלוס חסון . חסי סקדי [סס] על
 קלוס חסון : [כה] שְׁחֵי הַעֲבֹתוֹת . חסדימס : הַשְּׂבָעוֹת *
 מלוי [עיל ספוק יח] : על קְתָמוֹת . דין מלוי ודכי
 דכתיבי ונחמס אחס על שחי בתפוח [לקמן ספוק כז] :
 וסאלא בלחן חקרין : [כו] שְׁחֵי טְבָעוֹת . מלוי [כתיב
 בספוק כג] : אל עבר הַאֲמוֹד . מלוי [עיל ספוק ז] :
 [כז] שְׁחֵי טְבָעוֹת . מלוי [עיל ספוק כג] : קְתָמוֹת
 הַאֲמוֹד חרוי מלוי [עיל ספוק די וכיס] : לחסג הַאֲמוֹד *
 מלוי [עיל ספוק די] : [כה] טְבָעוֹת * דין חסדימס
 ודסי סקדי מלוי לנחרי דחיי : אל טעמס הַאֲמוֹד * מלוי
 [עיל ספוק די] : בְּפִתְיֵל חבלה . מלא ייד וכל דכי :
 על חסג הַאֲמוֹד * מלוי [עיל ספוק די] : מעל הַאֲמוֹד *
 מלוי [עיס] : [כט] קְוִרְיָן . חסוי [עיל ספוק יג] :
 [ל] וְנִתְּתָה . גלא סיל [ע' ויסב מי יג] : אח הַאֲמוֹרִים *
 עלדעיל וכיד : ואס דְּהַתְּמִים . חסוי ומלא ייד וכיד :
 [לא] ועשית את מעיל . סתומה : הַאֲמוֹד * מלוי [עיל
 ספוק די] : קְלִיל . מלא ייד וכל [בין דכיף צסויא צק
 סהיא נקון] דכוסוי [כג] מעסס ארג . חסוי וכיד : כס'
 תַּרְדֵּא . אליף צקוף וכיד : לא יִפְרֹץ . חסר ייד דקוליב
 וכיד : [גג] שׁוֹקִיו . עלדעיל . וכיד : הַמְּגִי חבלתי דין
 חסוי ודסי סקדי [ליט כיד] מלא וייז : שׁוֹקִיו . מלוי :
 וַעֲפָצְיָי . חסוי : [לד] עֲצָבָן . חרין בספוקא וחרוהיו
 חסוי וכיד : [למ] חרין בספוקא וחרוהיו מלוי . וכיל
 דכי בר מן ארבעה יוסר חייב צמי סקדי [ליט כז] : על

שׁוֹקִיו . מלוי וכיד : [לה] וכמעט קולוי . דין לחד מלוי
 וסאלא קלו חקרין : [לו] ועשית ציין . סתומה :
 ציין . מלא ייד וכיד : ויחם . חסוי [עיל ספוק יח] :
 [לח] קְוִרְיָנו . מלא ייד וכיד : לכל קְתָמוֹת . חסוי :
 קְוִרְיָנו . מלא ייד וכיד : קְוִרְיָנו . מלוי וכל דְּרִצּוֹן
 וְרִצּוֹן גרדח [צלי כיווי] דכוהי : [לו] קְתָמוֹת . חסדימס
 וכיד : אֲבָנִים . מלא ייד לנחמס דעיימ : וְהַשְּׂבָעוֹת *
 דין מלוי ודכי ויחמס להס מגבעות [כז ח' יג] וסאלא
 בכל חקרין : [מא] וּמְלֵאָתָה . מלוי : [עב] קְבָעוֹת *
 דין מלוי צרס לכסת אח סקדס [צמדנר די טיו] ססול
 חסר : קְשִׁתָּיִם . צמד ייד : ועד יִרְבִּים . חר ייד
 לנחרי דכיף :

כח (ח) וזה הדבר . סתומה : וְהַתְּמִים * מלוי
 וחסימס וכיד : [צ] וְהַלֵּל . חסוי וכיל
 דכי בר מן תלמא יוסר חייב צמי ויקרא [צ' די] :
 קָמוֹת בלולח [הכינא דספוקא] דין חסר חיי [ע' גא
 י"ב יח] : בְּלֹאֵת צמון . מלוי וחסימס וכיד : וְרִצּוֹן
 מלוס . מלא ייד וכל צכ' דכוהי : שְׂבָעוֹת צמון .
 חסוי ומלא ייד וכל דכי : [ג] וְנִתְּתָה . גלא סיל [ע'
 ויסב מי יג] : אֲוִתָם פל פל אחד . מלוי [ע' וקן סיל
 ח'] : [ה] דְּהַתְּמִים . חסדימס : [ו] וְנִתְּתָה אח כור .
 גלא סיל [ויסב מי יג] : [ח] קְתָמוֹת . חסדימס :
 [ט] וחצמת להס קְבָעוֹת . חסוי [עיל כיה מי] : קְבָעוֹת *
 חסוי וכיד : וּמְלֵאָתָה . מלוי : [י] וּמְסַךְ אַהֲרֹן וּבְנָיו *
 קדמאה [דין] וסליחאס [ספוק יט] וּמְסַךְ אַהֲרֹן וּבְנָיו *
 מליעי [ספוק טיו] וּמְסַכּוֹ אַהֲרֹן וּבְנָיו : יִדְיוֹתָם . מלא ייד
 וכיד : [יב] קְוִרְיָנו . חסוי וכיד בר מן ארבעה יוסר
 חייב צמי ויקרא [די זי] : הַשְּׂבָעוֹת * חסוי וכליג : אל
 יסוד . מלוי וכיד : [יג] ואח הַיִּתְרָת . חסוי וכליג דכי :
 דְּהַקְלִיֹת . חסוי וכליג דכי בר מן חרין יוסר חייב צמי
 ויקרא [ג' די] : אַסַּר עֲבִירָיו . מלא ייד וכיד בר מן
 תלמא יוסר חייב צמי ויקרא [ג' די] : [יד] הַשְּׂרָפָה *
 חסוי וכליג דכי : [טו] וּמְסַכּוֹ . לא וסנד : אֲהָרֹן
 וּבְנָיו . חייב דלמרי דהק אדרין מלא הוא . ורובא סליגי
 עליי ואלמרי דהק נמי חסר הוא כהלחו . ואכי הילכסא

(לא) מייא אי אשתכח סיה דפחינ ציי מלא חיקו הכי :
 (ז) תְּקַנְתִּי . חקר יידי דקוליכ : קְתָרְתִּי . מלא יידי
 וכיל דכי : וְקָרְעִיו . מליי : וְקָרְעָה . זלא היא (עי ויסז
 ז יוג) : על קְתָרְתִּי . מלא יידי : (ית) גִּיהוּזִי . (לב)
 תלחא מלדעיל . (א) דין . (ב) ולקחתם חמס מידם וגוי
 לריח גיחוח (לקמן פסוק כיה) ג) וקרבו וכרעיו וגוי
 ריח גיחוח (ויקרא אי עי) וסאלח חסיו (כעייש צפי נח
 כ' כיה) : אשה לריח הוא . ומניכא (פסוק כיה) אשה הוא
 לריי : (יע) וסמך . לא וסמט : (פ) על תְּקַנְתִּי . מרין
 נפסוקי ומרויסון מליי וכידי : אָן . חסיו וכידי : דִּקְנִיתִי
 ולא יידי וכידי : ועל בְּהֵן . חסיו וכידי : (כה) וְהִיִּיתִי
 ומלא יידי לזכרי דויין : (כז) שוֹק . מליי וכיל דכי :
 אַיִל . מלא יידי וכל הדין ליסנא (דנחמה) דכי : (כד)
 וְתַנְתִּי . מליי וכיל דכי : (כה) לְהִיִּיִּתִי נִיחוח . חרביסר
 כ' תיבין לריח . (א) דין . (ב) העשה לה לריח ניהח
 (לקמן פסוק ע"א . ג) לא יעלו לריח ניהח (ויקרא ז'
 לשבת

(יז) ד) לחם אשה לריח ניהח (פס גי עיו) (ה) ולא
 כל הלצה וזוי לריח ניהח (פס די ליה) (ו) ענה הוא
 לריח ניהח (לו ח' כיה) ז) מלאים הם לריח ניהח (פס
 פס כיה) ח) והקטיר המלח לריח ניהח (אחרי מות ייז
 ו) ט) אחד לעלה לריח ניהח (שלא לך עיו כידי)
 י) ולא הלצם הקטיר אשה לריח ניהח (קרח יח ייז)
 יא) צהר סיני לריח ניהח (סינחם כיה ו) יב) והקרבנס
 עולה לריח ניהח (פס פס כיו) יג) ועשיחם עלה לריח
 ניהח (פס כיע ז') יד) ונקביהם כמספוט לריח ניהח
 (כס פס ו') : גִּיהוּזִי . מלדעיל (עיל פסוק ייה) :
 (כז) אָן . חסיו וחסר הוֹרָם . מרויסון מליי : (כה)
 שְׁלִמְיָהֶם . מלא יידי וכידי : (לז) אֵת צַעֲרוֹ קָשְׁקָם . דין
 למוד חסיו : קָרְעִי . עשדה חקרין וייו . (א) דין . (ב)
 מלוח חאכל נמקוס קדש (לו ו' סי) ג) נמקוס קדש
 חאכל בחצר (פס פס ייע) ד) סכנס נמקוס קדש (פס
 פס כ'י) ה) לא יקמו כי קדש הוא (אמר כיה ז'
 קדש
 הסופר

ז יד דמלי מייא דקענה אהני סעוד אסני וסכונת סיה לפוטו
 שואו תלום עשה פן ספערות לא יולג על זה אלא יעשה לו דב
 פן ספערות העוסקים לעומתם וכל סגן אס יידי על סרה
 ורמחא לנא נעי עכיל : וכן העינו סכעי וינילסא כיון דנמסרה
 חיסא דזיל מלא ולא אסכפן מלן דלבי להריא אפיג דנרנא
 כחי סגר חין לטלות יד להגיס אלא חיסא דקלי קלי : וְהִיִּיתִי
 האהרטיד נפי סיקון ספערס חף עלאם כל אלה סדנכיס כח
 מלמר סהרעיס זיל כח : כל אהקן ססיו וגם סלויס וסענפס סי
 כחנז סנס לסקן זה סגר חין להספספן סוד צדנר זה דק לכסנז
 סקר ולעמק את סריו פן ספערס סכנס נהם מלא . וסריו נספך
 בעל מנחם כליל . ולי נרלס כיון סהרעיס זיל לא הגיס כלל סך
 מפורס דאמרי סך סארון מליי חיסא לעימר סמא לא חזי ליי ולי
 סוי סוי ליי סוי סרר זיי . וסוד סרי לא אמר סרעיס דספול אס
 נמלא מלא וגם סלויס וסמנח סוי לא דברו מזה לכן די לטו סרורס
 לכחט לכחמלס סקר אכל אס נמלא סיה סכנס נז מלא וייו סיקן
 הכי וכדעס הגלויס סריל : סונ דליסי עפי סערי ספערס סער ו'
 סערי כיו סכנס אס נמלא בעסח קרילס צפיה סך סארון מליי א"ס
 לסוליס אחרת רק אקר סענח יסקן ויסעט סקר כרטי עכיל :
 וסרלס לספיד כחנחי . ועי צפי כי חלא (כ"ג ז') נחיה דסס
 צפס סרית ניה אפערס ונרלס דנס ננרון דכס יס לנאג כן :
 (לז) תלחא מלדעיל וכי . נפי מנחם סי ויקרא (אי סי) כסג
 וזיל ניהח סרלסון כחנז צהעמק סללי קרנאס (דפי ויקרא)
 מלא (ויי) עכיל (סעעמק) וסוד חר ון גי מלאים וכי וסלמח
 סס סרלסוניס סנחורה וכי עכיל . וקסס סא חיסא קרעניחא ויס
 ס' אֵת ריח איהס (נח ח' כיה) דליסו סקר . וליכא לעיער
 נִיחוח קלנר הַנִּיחוח לא קלמר . אכל סיעה סא חיסא וס
 סכנס סעי חעפס בין סערניס וגוי לריח נִיחוח (חטס כיס עייס)
 דסקר :

(ו) קדש יסיה נך (סס טס ח' קדמלא דמסוק) זו ואלכלהו
 צמקוס קדש (סס כד ע"י) ח' קדש יסיה גדל פרע
 (כסא ו' ס' ט) כל ימי מזו קדש הוא (סס טס ח')
 (י) ולתיחד עם קדש וכי חזוא כע' י"ט) ושאלח צליפנא
 מליין וי"ו: (לה) צוית' . מלא י"ד נצחרי דוי"ו וכיל דכי:
 אחקקה . חסיו ובקוף היא : (לו) על הקפריים . חסיו
 ומליי נצחרי דרי"ט וכיל דכתי"י : (לז) אעליא .
 (לח) וזה אשר תעשה . סמונה : (לט) לח הדבש'
 כלהו כן כתיבי צר ען סחא דכתיבי קשב יעקר חייית
 צפי ויקרא (גי ז') : האחד . לא אחד (עי' מנחת סי) :
 (מ) (ועש' סלמ דין חסיו ודמתי ועשרן עשהו סלמ
 פינחס כ"ח י"ג) (קדמלא ועשרן חסיו) ושאלח צכל
 זיפנא מליין וי"ו: קליל . מליי וב"ד : דה"ן . מלא י"ד
 וכיל דכי : וקס' רביעת מליי קמסיהם וכיל דכי צר
 ען חרין יעקר חיייה צפי סלח לך (עי' ד') : (מא) לריות
 כוחה . צלמיד : (מב) עלת חויד . חסיו וכיל דכי צר
 ען כאלה העשו וגוי על עולת סמניד (פינחס כ"ח כ"ד)
 דהבו מלא : אשר אועד לבם שעה . וחכיכא (כי סחא לי
 ל"י) אשר אועד לך סוה : (מג) ונעדת' . דין חסיו :

וכיל צכיג דכי צר ען חרין דסי' מעוה יעקר חיייה סס
 וליא ל"י) : נרה . ס"א צקוף וכיל (ס"א י"ו סס חיים)
 דכי : (עו) העשיר . מלא י"ד : (עו) ונתת . צלא היא
 (ע"י וסב מ' י"ג) : (י) וידבר י"י . סמונה : (יח) ועשית
 קיור . חלחא מליי . א . דין . ב) ולא וזנח העלה ולא
 כל כליו ולא הביך דפי' ראה קדמתי לקמן ליא ע"י
 ג ועש' חס הביור כחטה ויקהל ליח' (שאלח צליפנא
 חסיו : ונתת חרין בצפוקא ומחיוהו צלא ס"א (פ' י'
 ויסב מ' י"ג) : (כ) ולל ימתי . חסיו וכידו (כג) וידבר
 י"י סמונה : (כג) דרור . מליי וכיד . וקס' בשש' :
 חסיו : (כס) רקה . חסיו וכיד : וועשה רקה . חסיו
 וחסי' דקוליב וכיד צר ען קטרה רקה וועשה רוקח
 (לקמן פסוק ל"ח) דהוא מלא וי"ו : (כז) ואת הסלת
 ואת כל כליו . ותכינא (לקמן ליא ח') ואת ססלון ואת
 כליו . ותליחא (ס"א ל"ט ל"ו) את ססלון את כל
 כליו: (כז) פקידה . מליי נצחרי דלמיד וכיד : (כח) ולא
 הביור . חסיו וכיד צר ען חלחא כוסר לעיל (פסוק י"ח)
 (כט) לא ייסף . גמגין יודין : ובמתכנתה . חסיו :
 (לד) ויאמר י"י אל משה . סמונה : ולבנה . חסיו
 וכיל צכיג דכי : (לה) רקה . חסיו : וועשה רקה
 דין לחור מליי וחסי' דקוליב ושאלח חסדחיס : סמלח
 חסיו : (לז) במתכנתה . חסיו : (לח) כמות . מליי :
 להריח . מלא י"ד וכיל דכי :

לא

(א) וידבר י"י . סמונה : (צ) צן אורי
 מלא וי"ו וכיד : (ג) רוח אלהים . קדש :
 ובתבונה . מליי וכיל דכי : (ד) לחשב פחשבות
 חרויהו חסיו וכיד : (ה) ובחרשת חנן . חסיו ודכי
 צסווד : דמלאח . מליי וכיד : ובחרשת ען . חסיו :
 (ו) אהר"אב . חרא מלה ומלא י"ד : (ט) ולא הקיור
 מליי וע' לעול לי י"ח) : (יב) ויאמר י"י . סמונה : (יג)
 שבתתי השמרו . חרויהו חסיו וכיד : (יד) קחלליה
 מלא י"ד : (ט) ססח יומים לעשה מלאכה . ונזיקהל
 תעשה מלאכה . וסיון זכר ונקבה צראס : (יח) ויתן
 אל משה . סמונה : קבלתו . חסיו : פתגים . חסיו
 ומליי וכיל דכי :

לב

(א) בשש . חסיו : עשה לנו אלהים . חול :
 אשר ילכו לפנינו . מלא י"ד וכיד :
 וחצילו

ל (א) ועשית טובה . סמונה : (ג) קרתיו
 מלא חרין יודין וחסיו וכיד : (ד) צלעתיו
 חסיו ומלא י"ד : נסאה חסו בהמה . ודויקהל (ל"ח ז'
 בהם : צריו . מלא י"ד נצחרי דל"ח וכיד : (ו) על
 ארן . חלחא חסיו . א) דין . ב) וכסו זה לח ארן
 סעדה (צמדג' ד' ס') ג) ונצח מוס וגוי אשר על ארן
 העדה (כסא ו' פ"ט) ושאלח (ססח"א צמקף פתח) צכיל
 מליין : (י) והקמיר . מלא י"ד וכלהו ליסני
 צכלסו גוטי כל דעיית צמיריק כתיב י"ד נצחרי :
 קהיטיבו . מלמיל : לח דנרת . חסיו וכיל דכי צר
 ען חרין יעקר חיייה צפי אמר (כ"ד ד') : (ח) ובהעלת
 חסיו :

פרשת כי תשא

(יא) וידבר י"י . סמונה : (יב) לקבדוהם . חסיו
 ומליי נצחרי דל"ח וכיל דכי : צמ' . חסיו :
 (יג) הקבדוהם . חסיו ומליי וכיד : סחצית . מלא י"ד

היא בסוף חצות ימי: לטעמה בקמיהם. מלא יויד:
 חיכה דלמדי דקריף דכחל וקויף דהעמודים על דמקדים
 (כסא זי צי) לריכין סיהיו הרגל מוגע צנג. ורובח סליגי
 עליי והילכתח כותי. ולם כולל כן צפיה יש צי חסס
 פסול (לג) ולרייין לתקן. וקלח עוסיין קויף דהכח
 זעירא וגם זה אינו נכון (אויס): (כו) ושובר. מליי:
 קרבו. חסיו (ל) וסאתם. מליא וכיד: חטאתכם.
 מליא וכיד: (לא) חטא. חליף צסוף וכיד: (לד) ופקדי
 ערדם. חסר יויד (פי) וילג. חליס טיו): (לה) וילג.
 חסר:

לג (ח) וידבר יי. סהוונה: העלית. מלא יויד
 וכיד: (צ) וגרסתי לה הבנעני האמרו
 והחרג. והפריו החוי ודיבוס. סימנא דהאי פסוקא
 וללה יעמדו וגוי לחובן גד ואשר חובנן דן ונפחלי (כי
 תבוא כיו ייג) חזיה בלי ויין גדון צריי ודכותי את
 קלני החלך וגוי דפי פקודי (ליט עי) ועי סוטה יי חיי:
 (ט) ובליתך. מליי לבחרי דלגיד ולבחרי דחיי ועמה
 דירד. עליי: (ו) מהר חורב. דין לחוד מליי ושארין
 צכיל חכרון: (ח) וקמו כל העם. מליי וכל יקמו
 גרידא דכי צר מן אשר חסרה על נפסה יקמו (חניות לי
 חיי) דהכוח חסר. צרם ויקמו כמסר צפי חיי שרה (כיד
 כיד): ודדיטיו. מליי לבחרי דביית: (ט) והיה פבא
 חליף גרידא צסוף: (יא) וכן נן. בלא יויד וכל
 בן זון דכי: גוי. מליי וכיד: לא וליי. מלא יויד:

הסופר

סיה על כונה דכיים טעמו צלם. סופרים שאין חלה למטה
 מן המונקח ואם שינה לא. סל. חיב נחל ערוף. עפי שלח
 להדניקן והנה דבריו נכונים. וכען זה כתב נבזיק ייג סיי
 עיד (ועודם לחקירה ייז) וסוף סניא סקלח סופרים נהגו
 צקופין אלו שעוסיין סנג. כחן סמוכרה נולעם לנעלה מן סמיטת
 כעין סמוכרן דמיית ומוסקין רגל סקויף למעלה עד סנכס
 לחוך חלל סמוכרת ואיני טנג להנג. וסוף זיל ערער עליהם
 חיד יעשו חמונה חדשה עייס זלמי אומר כי צלחיה לא העילו צום
 כלום, דלם הקבלה כיה סחיהם דנוקות. הדי חין דנוקות. ולכן
 גם הפסר שהיא זיל עשה נהיח סמוכרים כחמו סלרייין להרחיק
 רגל סקויף מן סנג שיער צכדי סחיס ציווני. יכירו היצ מחזיק
 צהנך קרסין לא ירחיק חח סרגל כ כ רק מעט סחוח חסיפור
 זה רק סניגרט מקרוב. לא ירעתי מה סועיל צום שחם לרייין
 ליגע סרי חיינן נוגעין מה לי ססקק מועט מה לי ססקק מדונה
 ולכן מחוברתא לפעיד לעשותו כסאר קופיין וברכיקיית יחקט שלח
 יהי חסס ספול צפיה. ועי צפי חיס למהרטיד:

(צ) וקביאו אלי מלא יויד: (ד) חלה אלהיך ישראל.
 חול: אשר העליף. מליי וכיד: (ס) חג ליי ומח.
 קדש: (ו) וישבימו. מליי: ויעלו עלת. ססדחים:
 ויששו שלמים. ססיי (עי חולדת כיו כיה): וישתו.
 ויי צסוף: (ז) וידבר יי. סחוחה: אשר העליף.
 מלא יויד: (ח) אשר צויתם. מלא חר יויד לבחרי דויי
 וח. לא וכלהון דכותי: חלה אלהיך. ישראל. חול: אשר
 העליף. מלא ויי: (י) וגיחה. מלא יויד: וסעטה
 אותך. מליי (עי כך לך ייז צי): (יא) ווצאתי מליי
 ומליא וכיל דכי: (יב) ווציאתם. מלרמי: וילקחתם.
 חסיו וכיל דכי: סוי סחרון. מליי וכיל דכי: אסף.
 חסר יויד ודכי ישונו קטורח באסף (חלרחה ליג יי):
 (יג) ובר. חסיו: (עו) ויפן וירד. סחוחה: סתבים.
 חסיו ומליי: וסטי עברייהם. מלא יויד: סתבים. חסיו:
 ומליי: (עז) חרות. מליי: (זז) פדעה. חסר יויד
 וצסוף סיה חילופי ויי: (וח) חין קול ענות צבורה חין
 קיל ענות חלושה קול ענות. כלחון מליי: (יט)
 ויחלרת. ססדחים: ויסלך מליי. חלחא חסרין יויד:
 (א) דין. (ב) ויסא חסרן חח ידו (סוויני עי כיה)
 ג. וסונך חסרן חח שתי ידו (חחיי חות עיי כיה) ושארת
 צכיל חליין (כחיים צפי חולדת עיי כיו): (כ) וישירך.
 חסיו וכליד: ויויר. חחר יויד: (כג) עטה לטו אלהים
 חול: (כד) ואלשכרה. ססדחים: (עי ויסצ ליז כיו):
 (כה) כי פליי הוא. דין חסיו דקוליכ צרם ורלסו יסיה:
 פרוע: (חזריע ייג עייה) סהוא מליי: כי סרעה חסרין
 לשכת.

(לג) ולרייין למקן. נסי מנפת טי הניח כי ספרים סמיין
 צביאורו להסתייג הלי סיה לחט וזיל מלחתי לטעמה
 נקמייהם. העמודים על ספקיהם פי נשא סלופרים מניעים
 הרגל צבי סקופיין הללו קבלה חיס מפי חיס וכו. פכיל (ססדחים)
 יהוא זיל כח חיל ולא נהגו כן סופרי עירנו גם לא נמלא זה
 צספריס כסיתח יד סקדמונים וכו. עכיל. ונעכחז חלליה
 (הנהוח להס' חור חורה) חלרד חח ולאג סלויק צפיה יסאים
 חכמה. מוחה סנה סנוולחיס צקק פלג ומס. סיה על סגלון
 חיה ליווח זיל וסיה על סגלון צעל חוק' ייט וסיה סכח
 סגלון חיה יונה לנדסופר (צעה יי ס' צני יולה) זיל גם צקק
 ויירמיחא צפיה סאופריס שהיא על סרי סלרס מרוטנונד
 זיל וצולס חין קופיין חלו דנוקות. וסוד הניא דכרי ססרדחיס
 היל וטיי הרצה דדנר וחוכן דכריי. מלחר שחם חין הקבלה
 חעיית סקופיין חלו לרייין להיח דנוקות ודנקו חון חייב
 סיה ספול. ולם סקבלה חעיית סלרייין. להיח דנוקות ולא
 דנקט חון פיי חין סיה ספול כחיים הרעניס צפיו מהלי

שבעת הספר לך (ראה ע"ז ט"ו) ושארם מל"ס : ומג
 הַמִּסְפָּר . דין מלא יו"ד ; תקופת הסנה . מל"ו : (בג) כל
 זְכוּרָה . מל"ו : את פני הארץ . הכי כתיב סבל־הַיָּדָן
 חסיו . וכיל סהוא קדש (כויס נפי וספטיס כיג י"ז) :
 (כד) כי אורי"ש . מלדו"יל : ולא יִחַמֵּד חסיו : בַּעֲדֵתָהּ
 חסיו : לְרֵאוֹת . מל"ו וכיל דכי : (כו) ויאמר י"י אל
 מִשָּׁה . סתומה : (ל) וַיִּרְאוּ מַנְשָׁה . נחרין יודין :
 (לח) הַמִּשְׁפָּחִים . חסייק ומליח (ע"י לך לך י"ז כ"י) : (לד)
 יִבְבֹּא . צאליק גרידח : יְסִיד את הווסקו . מלא יו"ד
 וכ"ד : (לה) עד באו . חסיו :

(יג) ויאמר משה . סתומה : הוֹדַעְתָּנִי . מל"ו :
 יִדְעֵתָהּ . מלא י"ד : (יג) הוֹדַעְתָּנִי כל . מל"ו וחסר
 יו"ד : את דְּרָקָה . דין למד חסר יו"ד : (יד) וְהִגַּחְתִּי
 לך . חסדחיס : (עו) אל תַעֲלֵנִי מזה . חסר יו"ד : (עו)
 הלא נלכתך עמנו . מל"ו חליק (ע"י נראסית ד"י ז') :
 וְנִסְלֵנִי . מלא יו"ד נצחתי ולמיד : (ח) ויאמר י"י אל
 משה . סתומה : (יח) בְּבִדָּה . חסדחיס : (ע"י ח"י)
 אַעֲבִיר . מלא יו"ד : כל סוֹבֵי . מל"ו : וְהִגַּחְתִּי את חסר
 אָרוֹן . חסדחיס חסיו : (כ) לְרֵאוֹת . חס"ו (ע"י נה י"ח)
 ח"י : (כג) תִּשְׁפָּתֶיךָ . מלא יו"ד : וְשִׁפְתֵי . נסחין חסיו :
 (כג) וְהִסְרֵתִי . חסדחיס (ע"י וסלח ליה ז') : את אֲחֵרֵי
 חסיו :

פרשת ויקהל

לד (ח) ויאמר י"י אל משה . סתומה: קראשנים
 מליח חסיו ומל"ו וכיל דכי : (ד) וַיִּסְמַל .
 חסיו : (ו) בְּרֵוֹם תַּחֲנוּן . חסדחיס מל"ו : (ז) נִצֵּר
 חסר . ט"ן רצחי חסיו: נשא . חסיו וחסר חליק וכיל
 דכי נר ון ודגושא לחס יכנס נגדיו (מלורע ע"י י")
 דהסח מל"ו : מְבֹבֹת . מל"ו וכילד נר ון חרין כוסרו
 נפי צח י"ז ג"י : (ח) וַיִּקַּד . חסיו : (ט) וסלחת לַעֲוֹנוֹ
 חסדחיס (חסיו נצחתי דו"יו דקרי ככלהו ליפני דעון
 וחסיו נין חרין טחין) : וְלִהְיֶינָהּ . מליח וחסר יו"ד :
 (י) הנה חכ"י עֲבֹת . חסיו וכ"ד : נִפְלְאוֹת . חסיו :
 (יא) שמר לך . ל"ל צייס עמוד : חכ"י גר"ש . חסיו :
 מפסיך את האמרי והבנעני וגו' . ע"י סתומה (ג"י ח')
 (יג) לְיוֹשֵׁב הארץ . מל"ו (ע"י ח"י סרה כ"ד ג') : סן
 יהיה לְמוֹקֵשׁ . מל"ו : (יג) מִזְבְּחֹתֶם . חסיו וכ"ד :
 תַּחֲצוּן . חסיו ומליח : ואת מִצְבְּחֹתֶם . חסיו וכילד :
 תִּשְׁפְּרוּן . מל"ו וט"ן צסוף ודואחמק (ז"י ה') צלח ט"ן :
 ואת אֲשֵׁרֵי-חסייק ומליח : תִּכְרְחוּן . חסיו ומליח :
 (יד) לאל אֲחֵרֵי . ר"ס רצחי : (עו) קְיוֹשֵׁב הארץ .
 מל"ו (ע"י ח"י סרה כ"ד ג') : (עו) אחרי אֲלֵהֵיהֶן
 ארבעה כהינין צט"ן צסוף . חרין צסוקח חרין וחרין
 צסוקח ותקרטן לעס וגו' (צלק כ"ה ז') . וכלהון חסיו
 ומל"ו : (כ) כל צכור צניך . לא וכל : (כח) תִּשְׁבֹּת
 חסיו: בְּתַרְיֵשׁ וּבְקִצִיר . חסדחיס ומליח יו"ד : תִּשְׁבֹּת
 חס"ו : (כג) ומג שְׁקֵלֹת . דין חסדחיס ודכותי סנעה

לד (ח) ויאמר י"י אל משה . סתומה: קראשנים
 מליח חסיו ומל"ו וכיל דכי : (ד) וַיִּסְמַל .
 חסיו : (ו) בְּרֵוֹם תַּחֲנוּן . חסדחיס מל"ו : (ז) נִצֵּר
 חסר . ט"ן רצחי חסיו: נשא . חסיו וחסר חליק וכיל
 דכי נר ון ודגושא לחס יכנס נגדיו (מלורע ע"י י")
 דהסח מל"ו : מְבֹבֹת . מל"ו וכילד נר ון חרין כוסרו
 נפי צח י"ז ג"י : (ח) וַיִּקַּד . חסיו : (ט) וסלחת לַעֲוֹנוֹ
 חסדחיס (חסיו נצחתי דו"יו דקרי ככלהו ליפני דעון
 וחסיו נין חרין טחין) : וְלִהְיֶינָהּ . מליח וחסר יו"ד :
 (י) הנה חכ"י עֲבֹת . חסיו וכ"ד : נִפְלְאוֹת . חסיו :
 (יא) שמר לך . ל"ל צייס עמוד : חכ"י גר"ש . חסיו :
 מפסיך את האמרי והבנעני וגו' . ע"י סתומה (ג"י ח')
 (יג) לְיוֹשֵׁב הארץ . מל"ו (ע"י ח"י סרה כ"ד ג') : סן
 יהיה לְמוֹקֵשׁ . מל"ו : (יג) מִזְבְּחֹתֶם . חסיו וכ"ד :
 תַּחֲצוּן . חסיו ומליח : ואת מִצְבְּחֹתֶם . חסיו וכילד :
 תִּשְׁפְּרוּן . מל"ו וט"ן צסוף ודואחמק (ז"י ה') צלח ט"ן :
 ואת אֲשֵׁרֵי-חסייק ומליח : תִּכְרְחוּן . חסיו ומליח :
 (יד) לאל אֲחֵרֵי . ר"ס רצחי : (עו) קְיוֹשֵׁב הארץ .
 מל"ו (ע"י ח"י סרה כ"ד ג') : (עו) אחרי אֲלֵהֵיהֶן
 ארבעה כהינין צט"ן צסוף . חרין צסוקח חרין וחרין
 צסוקח ותקרטן לעס וגו' (צלק כ"ה ז') . וכלהון חסיו
 ומל"ו : (כ) כל צכור צניך . לא וכל : (כח) תִּשְׁבֹּת
 חסיו: בְּתַרְיֵשׁ וּבְקִצִיר . חסדחיס ומליח יו"ד : תִּשְׁבֹּת
 חס"ו : (כג) ומג שְׁקֵלֹת . דין חסדחיס ודכותי סנעה

האלון ואת צדיו וגוי • פקוקא סדין את ואת את ואת • ומלחא פקוקי הכי הן כלופין (גר ען והזהרטה וגוי דההוא ופסיק צהו והודעה להס) א) דין • ב) את החכלת ואת הירגנון את מולעה הסני ואת השט (לקמן פקוק כיה) ג) את נדב ואת לביהוא את אלעיש ואת ליחומר (פינחס כיו סי) : (יג) את הסלסון וגוי • פקוקא סדין רישי את וסלמי ואת : (יד) ואת ונכרת המלור • פקוקא הדין כלסון ואת : מנרת • חסיו : (טו) ואת מוצה הקטרס • פקוקא הדין כמי כלסון ואת : (טז) את מוצה העלה • פקוקא הדין את ואת את ואת • את ואת • וסיון למתי ונימי למתי ופסחי סוכי וסוקוי חד כלל ויו וחד צוייו ודכותי צפי פקודי (ליע ליט) את מוצה פנחסת וגוי : את הַפִּיר • חסיו (יז) את קלעי הסכר • פקוקא הדין מרין את ומרין ואת • ודכותי צפי פקודי (ליט ליט) את המנכה וגוי : אַדְרִיָה • עלל יויד וכייד : (יח) את יתדס המסכן • פקוקא הדין חד את ומרין ואת : יתרת • מרין צפסוקא ומרויהון חסיו : ואת מיתריהם • אלדעיל : (יט) את צגדי הסכר • פקוקא הדין מרין את ומר ואת : (כ) כל נדיב • עלל יויד : וְכוּמָז • עליו וכייד : אשר הניח • עלל יויד וכל צכיג כל דכין צמיריק דכותי : קַמְנִיחַת • עליו : (כד) כל מדים • עלי לצמתי דריים : (כו) אַתְנָה צמכמה • חסיו וצקוף היא : (כז) וְהַנְּשִׂאִם הציור • דין למוד סקדחים (ע) לך לך ייזכי) לַאֲסוּד • עליו : (כח) ואת הַבְּשָׁם • חסיו : (כט) ויאמר משה אל בני ישראל • פחומס : (לא) רוח אלהים • קדס : בתבונה • לא ונתנוכה : (לג) וקחשב מחשבת לעשות • חלמהון חסיו (עיל פקוק חי) (לג) וצְהַרְשֵׁת • מרין צפסוקא ומרוי חסיו : קַמְלֵאת • עליא : (לד) וְהַחֲזֹרֹת • מלויק ומקויס : (לה) וְאָרְג • חסיו : עִשִׂי • חסיו וצקוף יויד דליי הוא ודכותי בעשי המלמכה (לקמן ליו חי) ושארל כלסון היא צקוף וכלסון חסיו : וְחֲשָׁבִי מַחְשַׁבַת • מרויהון חסיו :

לו (א) ויעש בעלאל • פחומס : (ג) פְּעֻמְתָּיו • חסיו ועלל יויד : (ח) נסכי קצוותו • מרין וויין לזכרי דלדייק וחסיו לזכרי דחייו ודכי כחפס עשו לו חכרת על שני קצוותו (פקודי ליע די) : (ע) פְּרָשִׁי • חסיו : קַנְפִּים לזעלה • צהר יויד : סְבָבִים • חסיו ועלל יויד : קַבְּנִסְיָהֶם עלל יויד : (י) ויעש את השלחן • פחומס : (יב) טַפַּח • חסיו : (יג) הפאת • חסיו (עז) את קְעֻרְתָּיו ואת פְּפֻתָיו ואת מְנַקְיָתָיו חלמהון חסיו ומניין יויד : ואת הַקְּשֹׁת • צמד וייז : אשר יִסְף צמן • חסיו : (יח) ויעש את המנרה • פחומס : גְּבִיעֵיהָ • עלדמי : (יח) מַצְצִיָה • עלל יויד לזכרי דרליס : (כ) בְּפִתְרֵיהֶם • חסיו ומלי : וקַנְתָּם • חסיו : (כג) וּמְלַקְחֵיהָ • עלל יויד :

האלון ואת צדיו וגוי • פקוקא סדין את ואת את ואת • ומלחא פקוקי הכי הן כלופין (גר ען והזהרטה וגוי דההוא ופסיק צהו והודעה להס) א) דין • ב) את החכלת ואת הירגנון את מולעה הסני ואת השט (לקמן פקוק כיה) ג) את נדב ואת לביהוא את אלעיש ואת ליחומר (פינחס כיו סי) : (יג) את הסלסון וגוי • פקוקא סדין רישי את וסלמי ואת : (יד) ואת ונכרת המלור • פקוקא הדין כלסון ואת : מנרת • חסיו : (טו) ואת מוצה הקטרס • פקוקא הדין כמי כלסון ואת : (טז) את מוצה העלה • פקוקא הדין את ואת את ואת • את ואת • וסיון למתי ונימי למתי ופסחי סוכי וסוקוי חד כלל ויו וחד צוייו ודכותי צפי פקודי (ליע ליט) את מוצה פנחסת וגוי : את הַפִּיר • חסיו (יז) את קלעי הסכר • פקוקא הדין מרין את ומרין ואת • ודכותי צפי פקודי (ליט ליט) את המנכה וגוי : אַדְרִיָה • עלל יויד וכייד : (יח) את יתדס המסכן • פקוקא הדין חד את ומרין ואת : יתרת • מרין צפסוקא ומרויהון חסיו : ואת מיתריהם • אלדעיל : (יט) את צגדי הסכר • פקוקא הדין מרין את ומר ואת : (כ) כל נדיב • עלל יויד : וְכוּמָז • עליו וכייד : אשר הניח • עלל יויד וכל צכיג כל דכין צמיריק דכותי : קַמְנִיחַת • עליו : (כד) כל מדים • עלי לצמתי דריים : (כו) אַתְנָה צמכמה • חסיו וצקוף היא : (כז) וְהַנְּשִׂאִם הציור • דין למוד סקדחים (ע) לך לך ייזכי) לַאֲסוּד • עליו : (כח) ואת הַבְּשָׁם • חסיו : (כט) ויאמר משה אל בני ישראל • פחומס : (לא) רוח אלהים • קדס : בתבונה • לא ונתנוכה : (לג) וקחשב מחשבת לעשות • חלמהון חסיו (עיל פקוק חי) (לג) וצְהַרְשֵׁת • מרין צפסוקא ומרוי חסיו : קַמְלֵאת • עליא : (לד) וְהַחֲזֹרֹת • מלויק ומקויס : (לה) וְאָרְג • חסיו : עִשִׂי • חסיו וצקוף יויד דליי הוא ודכותי בעשי המלמכה (לקמן ליו חי) ושארל כלסון היא צקוף וכלסון חסיו : וְחֲשָׁבִי מַחְשַׁבַת • מרויהון חסיו :

לו (א) לרעה לעשות • חסיו (עיל ליה לי) • (ב) לעשות אמה • חסיו (עיס) : (ג) לעשות אמה • חסיו (עיס) : (ד) מרבים • עלל יויד : לעשות אמה • חסיו (עיס) : (ו) ויעבירו • עלל יויד : ויכלאו חליף צקוף : מְהַבִּיא • עלל יויד וחליף צקוף : (ז)

פרשת פקודי

ומתתיהו. חסוי ומלא יידי: (כה) ויעש את מזבח הקטרת. פתוחה: (כו) ולח קידתיו. מלא חרין יודין ומסו: (כז) על שמי צקעתיו. חסוי ומלא יידי: על שמי צדיו. מלי לצחרי דרליה: (כט) ומעשה רקת. חסוי ומסוי דקוליכ:

(כא) אלה פקודי. סמוחה: פקודי. מלי וכיל דכות: חסר פקד. חסוי: (כג) זן אחיסקד. חדא מלה ומלי: (כד) כל הוהב. סמוחה: העשוי. ויין ויידי צסוף: (כה) ויין מלא ויידי: לעמודים. מלדעני: (לח) יתדת. חרין צפסוקא ומרויהון חסוי:

לח (א) ויעש את מזבח העלה. סמוחה. (ב) סגתיו. חסוי ומלי לצחרי דתיז: (ג) לח הסירות. מלא יידי ומסוי: ולח היעים. מלא יידי וכיד: ולח המנדכת לח המנלגת. מרויהון חסוי: ולח המחתות. חסוי וכיל דכי צר מן תלחל יעקר חיה נפי קרח (עיו וי): (ד) ברקבו. חסוי: (ה) הקצות צמד ויין: (ז) גבוב. מלי: (ח) ויעש את הביור. סמוחה: הביור. מלי (עי כי חסל לי ייח): צמראת. חסוי: הצבאת. חסדחיס: (ט) ויעש את החצר. סמוחה: מלה באמה. תלחל קווייחא דלחון חנוכה. לפון. יס. כמיני באמה ושאר אמה צלי צית: (י) עמודיהם עשרים. חרנעה מלדעני. (א) דין. ב) ולפאת לפון וגוי עמודיהם עשרים (צפסק שחיו) ג) ולפאת יס וגוי עמודיהם עשרה (פסיק י"ג) ד) קלעים חנוש עשרה חל הכתף עמודיהם (פסוק י"ד) ושאר חסוי: ווי העמודים. מלדעני וכיל דכי צר מן חרנעה כעקר צפי חרוונה (כיו י): (יא) עמודיהם עשרים. מלדעני (כחסינל): ווי העמודים. מלדעני: (יג) עמודיהם עשרה. מלדעני (כחסינל): ווי העמודים. חסוי ומלא יידי (עי חרוונה כ"ז י): וחשוקיהם כסף. דין מלדעני ודכותי והארכים לענדים וגוי וחשוקיהם כסף (לקמן י"ז) ושאר חסוי: (יד) עמודיהם שלשה. מלדעני (עיל פסוק י"י): (י"א) והארכים לעמודים כחשה. חסוי ומלי (עי חרוונה כ"ז י"א) ווי העמודים וחשוקיהם כסף. מרויהון מלדעני (עיל פסוק י"ג): וצפוי. מלי ויידי צסוף וכיל דכי: מחשקים כסף. חסוי ומלא יידי: כל עמדי. החלר. דין חסוי ודכי ועמדי החלר דפי צמדצ (בי ל"ז) ושאר מליין: (יח) וקוטה. דין מלי: (כ) וכל היתדת. חסדחיס:

למ (ג) ויעש את האסד. פתוחה: (ג) וקלן פתיקם. דין מליק ומסוי: (ד) כתפתי. חסוי: על שמי קצוותו. חרין ויין לצחרי דלחיק כמיני ומסוי לצחרי דחיו. וקרי קצותיו: חסר. חסוי: (ה) ומסב אפדתו. חסוי: (ו) ויעשו את אבני השהם. סמוחה: מספבת. חסדחיס (עי תלוח כ"ח י"א): מספחת. חסדחיס: חותם. מלי: (ז) כתפתי. חסוי: (ח) ויעש את החשן. פתוחה: (ט) קפוד. חרין צפסוקא ומרויהון מלי: (י) מורי. מלי: אדם. חסוי: (יא) נסד. חסוי: ספוד. מלא יידי: וידלם. חסוי: (יג) תרשיש. מלא יידי: מוספבת. דין מליק ומסוי ודכי מוספבת סס (מעוט ל"ג ל"ח. ועי תלוח כ"ח י"א): צמל אמת. דין חסדחיס: (יד) והאנכים על שפתי. חסוי (עי ויקהל כ"ח י"א): חתם. חסוי (עי ויקהל כ"ח י"א): (טו) שרשרת גבלת מעשה עבת. חלמהון חסוי: (ט"ז) העבחות. חסדחיס ודכי צסוף: (יח) העבחות. חסדחיס: ויתגם על כתפתי. מרויהון חסוי: (כ) ויתגם על שמי כתפתי. מרויהון חסוי: (כ"א) מספעתיו. חסוי ומלא יידי: דדית על חסב חלפד. חסוי (עי ושאר עי כ"ח): (כ"ב) ויעש את מעול האסד. פתוחה: (כ"ג) כפי תחרא. חליף צסוף: לח יקצע. חסר יידי דקוליכ: (כ"ד) רמוני חללל. דין מלי: (כה) מעמני. חסוי: העמנים. חסוי ועל יידי: צמוך הרמנים. חרין צפסוקא ומרויהון חסוי ומלי וכיד: (כ"ו) מעמן. חרין צפסוקא ומרויהון חסוי ורמן. חרין צפסוקא והכך מרויהון חלרין ויין ודלוח ויחכו ברמן ויסעו ברמן (מסעי ל"ג י"ע כ"י) וצמל צלחנה

קַט פְּקוּדֵי דִם מַ וַיִּקְרָא אֵב הַסּוּפֵר קַב

הַזֹּהֵב • סְמוּמָה : (כח) וַיִּשֶׁם אֶת סֹסֶךְ הַפֶּתַח .
 סְמוּמָה : (ל) וַיִּשֶׁם אֶת הַבֵּיר • סְמוּמָה : הַבֵּיר • חֲסִיו :
 (לג) וַיִּקֶּם אֶת הַדְּחַר • סְמוּמָה : (לד) וַיִּבֶם הָעֵנָן •
 סְמוּמָה : (לה) וְלֹא יָכַל מִסָּה • חֲסִיו : לָבוֹא • מַלְיו
 וְאַלְיָף : (לו) וַיִּבְהַעֲרוּת • מַלְיו וְדוּכוּמִי וְלִפִּי הָעֵלוֹת
 (צהעלחך עי ייז) וְחֲרִין צִכּוּי יוֹסֵר אִיִּם צִמּוּךְ :
 (לז) עַד יוֹם הַעֲרוּת • חֲסִיו וְדוּכוּמִי וְבַהֲעֵלְתוֹ יִסְעוּ
 (צהעלחך עי ככז) :

פֶּרֶשֶׁת וַיִּקְרָא

מִכִּיחִין אֲרֻבַּע שִׁטִּין פְּנוּיִם וְכַמִּישׁ צִמִּי יִיד

א (ח) וַיִּקְרָא : אֲלִיף זְעִירָה : (ג) לְרֻצְנוֹ • חֲסִיו :
 (ו) וְהַפְּשִׁיט • מַלֵּא יִיד וְכִיד : לְנִתְחִיָּה •
 מַלֵּא יִיד לְצַמְרָה דְמִיִּם וְכִיד : (ח) אֶת הַנְּתוּחִים אֶת
 הָרֹאשׁ וְאֶת הַפֶּדֶר • וְכִיכָל (לז ח י כ) אֶת הָרֹאשׁ
 וְאֶת הַנְּתוּחִים וְאֶת הַפֶּדֶר : הַנְּתוּחִים • מַלֵּא יִיד
 וְכִיד : (ע) וַיִּבְרָצְיוּ • מַלֵּא יִיד : אִשִּׁיה רִים כִּיחֹם •
 הִיא צִסּוֹף אֲעִיב לְשִׁין צִלְרִי וְכִיד צִר מִן שְׂנַעַה יַעֲקֹר
 אִיִּם לְקוּן (די לִיִּם) : רִים גִּיחֹחִים • מַלְדוּמִיל (עי חֲלֹטָה
 כִּיִּם יִיח) : (י) וְאִם מִן הַצָּאן • סְמוּמָה : (יא) וּרְקוּ •
 קַדְנֹאֵה (דין) וְרִקוּ צִנִּי אֲחִין הַבְּהֵנִים אֶת דְּמוֹ •
 חִיכָל (ג י צ) וְרִקִּי צִנִּי אֲחִין הַבְּהֵנִים אֶת הָדָם •
 חִיכָלָה (סס ח י) וְרִצְעָה (סס יג) וְרִקוּ צִנִּי אֲחִין
 אֶת דְּמוֹ : (יז) לְנִתְחִיו • מַלֵּא יִיד לְצַמְרָה דְמִיִּם :
 (יח) וְהַבְּרָצִים • צַמֵּר יִיד וְכִיל דְכִי : (יח) וְאִם מִן
 הָעוֹף : פְּחוּמָה : מִן הַתְּיִים • חֲסִיו וְמַלְיו וְכִיל דְכִי :
 (עו) וְנִמְצָה דְמוֹ • הִיא צִסּוֹף : עַל קִיר • מַלֵּא יִיד
 וְכִיל דְכִי : (עו) וְהַסִּיר • מַלֵּא יִיד : אֶת מְרָאָתוֹ
 בְּנִצְעָתָה • מְרוּיִהוֹן חֲסִיו : וְהַשְּׁלִיךְ • מַלְיו וְכִילִד : (עז)
 בְּהַנְּפִיו • מַלֵּא יִיד :

ב (ה) וּגִפְשׁ בִּי תִקְרִיב • סְמוּמָה : לְבִנְהָ • חֲסִיו
 וְכִיל דְכִי : (ז) וְהַבִּיאָה • מַלֵּא יִיד : מַלֵּא
 קַמְצוֹ • חֲסִיו וְכִיל דְכִי : עַל כָּל קְבֻנְתָּהָ • חֲסִיו : (ג)
 וְהַנְּתוּרָת • מַלְיו וְכִיל דְכִי : מְאִשִּׁי • יִיד צִסּוֹף
 (לד) וְכָל מְאִשִּׁי דְכּוּמִי : (ד) וְבִי תִקְרֵב • סְמוּמָה :
 חֲקִיר • הַסּוּפֵר •

וְאִיכָּה לְמַשׁוּעַ דְּאִיכָּה כּוּמִי שְׂאֵלָה דְכִיִּי מְאִשִּׁי הִיא צִסּוֹף מִינְחָה
 וְלֹא הוּא דֵּהָ לִיכָּה וְעַל דִּי לִיִּם :

צִלְעָנָה מַלְיו וְיִו : (כז) וַיַּעֲשׂוּ אֶת הַבְּתַנְת • סְמוּמָה :
 הַבְּתַנְתָּ • חֲסִיו : מַעֲסָה אֲרֵבִי חֲסִיו : (כח) הַמְּגַבְּעָתִי •
 חֲסִיו (עי חֲלוֹה כִּיח מִי) : (ל) וַיַּעֲשׂוּ אֶת צִיִּין •
 סְמוּמָה : צִיִּין מַלְיו : הוֹתָם • מַלְיו : (לז) וְחַבְלֵי בַל
 עֲבַדְתָּ • סְמוּמָה : (לג) וַיִּבְיֹאוּ אֶת הַמִּשְׁבֵּן • פְּחוּמָה •
 צִפְסוֹקָה הַדִּין הַדִּין אֶת חֲדָ וְאֶת : קְרָסִיו קְרָסִיו •
 מְרוּיִהוֹן מַלְיו וְיִיד : בְּרִיָּהוֹ • מַלְיו וְחֲסִיִּים : (לד)
 וְאֶת מַכְסָּה • פְּסוֹקָה הַדִּין כְּלֵהוֹן וְאֶת : עוֹרֹת • דִּין
 לְחֹד מַלְיו וְחֲסִיִּים וְשְׂאֵלָה כְּלֵהוֹן חֲסִיִּים : (לה) אֶת
 אֲחִיוֹן • פְּסוֹקָה הַדִּין חֲדָ אֶת מְרִין וְאֶת : (לו) אֶת
 הַסְּלַחֵן • פְּסוֹקָה הַדִּין מְרִין אֶת חֲדָ וְאֶת : (לז) אֶת
 הַמְּכַרָּה • פְּסוֹקָה הַדִּין מְרִין אֶת מְרִין וְאֶת : (לח) וְאֶת
 מְזַנָּה מְזַנָּה • פְּסוֹקָה הַדִּין כְּלֵהוֹן וְאֶת : (לט) אֶת
 מְזַנָּה הַכְּשָׁח • פְּסוֹקָה הַדִּין כֶּסֶךְ דְּמַרְסָּה וַיִּקְהַל אֶת
 מְזַנָּה הַעֲלָה (לִיִּם טִי עִישׁ) : אֶת הַבֵּיר • חֲסִיו : (מ)
 אֶת קַלְעִי מַחְלֵר • פְּסוֹקָה הַדִּין אֶת אֶת וְאֶת אֶת
 וְאֶת וְסִימּוֹן צִמִּי כִי מַשָּׁל (לִיִּם צִ) : אֶת עֲשִׂרְיָה • חֲסִיו
 וְמַלְיו : אֶת מִיִּתְרִיו • מַלְדוּמִיל : וַיִּתְּרִיָּה • מַלֵּא יִיד
 לְצַמְרָה דְוִיִּו וְלְצַמְרָה דְוִיִּו חִיכָל וְחֲסִיו : (עא) אֶת
 צַדִּי הַסִּיר • פְּסוֹקָה הַדִּין מְרִין אֶת חֲדָ וְאֶת :

ג (ה) וַיְדַבֵּר יִי • פְּחוּמָה : (ג) אֶת אֲחִיו הַעֲרוּת •
 מַלְיו (עי מְרוּמָה כִּי לִיִּם) : וְסִפְתָּ • חֲסִיו :
 (ד) וַיִּבְהַעֲרוּתָהּ • מַלֵּא יִיד : (ז) וְנִתְחִיָּה • מְרִין בְּפְסוֹקָה
 וְמְרוּיִהוֹן צִלֵּא הִיא (עי וַיִּשְׁבַּע מִי יִי) : אֶת הַבֵּיר • חֲסִיו :
 (ח) וְנִתְחִיָּה אֶת מִסְךְ • צִלֵּא הִיא (עִישׁ) : (יא) וְנִשְׁחַח
 אֶת הַבֵּיר • חֲסִיו : (יד) קְבֻנְתָּהּ • חֲסִיִּים : (טו)
 לְהִיתָ • חֲסִיו (עי וְאֵלָה עִי כִיח) : לְקַבְּלָתָהּ • חֲסִיו :
 (יז) וַיְדַבֵּר בְּחֻדְשׁ הָרִאשׁוֹן • סְמוּמָה : הַיִּקֶּם • מַלְיו :
 (יח) קְרָסִיו • מַלֵּא יִיד : וַיִּסֵּן אֶת בְּרִיָּהוֹ • מַלְדוּמִיל •
 וַיִּקֶּם אֶת עֲמוּדָיו • מַלְדוּמִיל (עי וַיִּקְהַל לְוִי לִיִּם) :
 (יט) וַיִּשְׂרֹשׁ • חֲסִיו : (כ) וַיִּקַּח וַיִּתֵּן אֶת הָעֵדוּת •
 סְמוּמָה : (כא) עַל אֲחִיו הַעֲרוּת • מַלְיו (עי מְרוּמָה
 כִּי לִיִּם) : (כב) וַיִּתֵּן אֶת הַשְּׁלַחֵן • סְמוּמָה : (כד)
 וַיִּשֶׁם אֶת הַמְּנֹרָה • סְמוּמָה : (כו) וַיִּשֶׁם אֶת מְזַנָּה
 לְשַׁבֵּת

(לד) וְכָל מְאִשִּׁי דְכּוּמִי • צִמִּי מְנַחַח כְּלִיל פִּי לוֹ (וי יִיח) כִּחַז
 וְכִיל מְאִשִּׁי הוּא מִן זִי דְכִיִּי יִיד צִסּוֹף מִינְחָה עֲכִיל •

כלאו ליטני זבלתו גזי דהקצנה כל דנין
 זחריק כחיב יידי לבתרה לזר מן חטסה . (א)
 דין . (ב) ויקרבו זכי אהרן את הדם (שמיני טי טי)
 (ג) בהקרבתם את זרע דפי זמזכר (גי די) (ד) הקרב
 את קרבנו (כשא זי ייח) (ה) תקרבון אלי וטעמיו
 (הדברים אי ייז) : תגזר . מליז : קלת תלות . תלחח
 מליז . (א) דין . (ב) על זנה סתומה הלוח (לו זי ייז
 קדנאה דפסוקא) (ג) שמים עשרה הלוח (אור כיד סי)
 ושארם בלתי סקין : מצות . חסיו (עי זא ייז ייח) :
 (ה) ואם מנחה על המחבת . סתומה : קרְבָנָה .
 זלל יידי וכיד : קלת פְּרוּקָה . מליז וכיד : (ו)
 פְּתִיחַ אהס . מליז : פְּתִיחַ . מלל יידי לבתרי דתיז
 וכיד : (ז) ואם מנחת מרהשת . סתומה : קרְבָנָה .
 זלל יידי : (ח) וְהִגִּישָׁה מלל יידי לבתרי דגיניל :
 (ט) וְהָרִים . מליז וכיד : (י) וְהִגִּדְתָּה . מליז :
 (יב) לריח ניחח . זלל יידי : (ג) ולא תִשְׁבִּית . מלל
 יידי : (יד) ואם תקריב . סתומה : זכחה זְבָחִים .
 מליז ומליז לבתרי דרייט ודכי חוץ סאפיכה בכורים לה'
 (אור כיג ייז) (זרס הבכורים עי אור כיג כי) :
 קָלִי . ויז וייד זקוף : זְבָחִיָּה . מליז ומליז לבתרי
 דרייט : (טו) וְנִתְּתָה . זלל יידי (עי וישב מי ייג) :
 (טז) לְבִגְתָּה . חסיו :

ג (ח) ואם זבח שלמים . פתומה : (ז) וסמך .
 קדנאה (דין) וסמך ידו על ראש קרבנו
 וישחטו סתח סהל מועד . מניכא (פסוק חי) וסמך את
 ידו על ראש קרבנו וישחטו אתו לפני סהל מועד .
 חליחאה (פסוק ייג) וסמך את ידו על ראשו וישחט
 אתו לפני סהל מועד : (ד) אשר עֲלֶהֶן . תלחח חסיו
 יידי וליטק כסדון . (א) דין . (ב) ולא סהלז אשר עֲלֶהֶן
 דפרסחא וסל מן סללן (לקמן פסוק יי) (ג) ולא סהלז
 אשר עֲלֶהֶן דפרסחא וסל עז (לקמן פסוק טיז) וסארל
 כלסון מליין יידי : אשר על הַפְּסָקִים . מלל יידי
 וכיד : על הַקְּלִיֹּת . דין ומליז ודכי על הבליות יסירכה
 דפי סכסן סמשיח (לקמן די עי) ודכי בליות חטה
 (סאיזו ליז יידי) וסארל חסיו : יִסְרְבָה . מלל יידי
 לשבת
 (לד) ססר יא . זכחהדין דף די עיז וזנסיס דף ליז עיז

וכיד : (ו) ואם מן הצאון . פתומה : (ז) חס קָשָׁב .
 סחא כחיזין בשב . (א) דין . (ב) כאשר יוסר חלז
 השב (לקמן די ליה) (ג) כל חלז סור ובשב (לו זי
 כיג) (ד) אשר ישמע סור או בשב (אחרי מוח ייז זי)
 (ה) בשב או עז כי יולד (אור כיז כיז) (ו) או זכור
 בשב (קרח ייח ייז) וסארל כחיני בבש : (ט) תְּטִיטָה .
 מלל יידי וכיד : (י) אשר עֲלֶהֶן . חסיו (עיל פסוק
 די) : (יב) ואם עז קרבנו . פתומה : (טו) אשר
 עֲלֶהֶן . חסיו (עיל פסוק די) : (טז) לְבִיחַ ניחח .
 זלל יידי :

ד (ח) וידבר ייז . פתומה : (ז) כי תִּהְיֶה . מליז
 זקוף וכיד : וכל מְצֻוֹת . זייו דקרי למוד
 וכיד : תִּעֲשִׂינָה . מלל יידי לבתרי דסיין וזקוף סיל
 וכיד : (ג) הַשְּׂשִׁיבִים . מלל יידי וכיד : (ז) על קְרָנוֹת
 מוצח קערה . ארצעה מליז . (א) דין . (ב) וסמע וגוי
 על קרנות סמוצה (לו ח' טיז) (ג) ויקרבו בני . סקן
 וגוי על קרנות סמוצה (שמיני טי טי) (ד) וילל אל
 סמוצה וגוי וכסן על קרנות סמוצה (אחרי מוח טיז
 ייח) וסארל חסיו : יִשְׁפֹּךְ . חסיו וכיד : (ח) הַמִּבְסָה
 על הקרב . דין למוד כחיב על וסארל סמכסה את
 הקרב : (ט) על הַקְּלִיֹּת . מליז (עיל גי די) : (י)
 כאשר יירם . מליז : (יא) ועל פְּרָעִיו . מלל יידי :
 (יג) ואם כל עדת ישראל . פתומה : (יד) וְגִדְעָהִי
 מליז : (יח) יִשְׁפֹּךְ חסיו : (כ) זכמר עֲלֶהֶם . חסיו
 (עי ויגס מיה טיז) : (כא) והוליא את הפד . סכא
 לא כחיב בל : (כז) אשר נשיא יהמא . פתומה :
 יִהְיֶה . מליז זקוף וכיד : (כג) או הוֹרֵעַ . מליז וכיד :
 והזיא . קדנאה (דין) וסליחאס (לקמן סי ייח)
 והזיא את קרבנו . מליעלי (לקמן פסוק כ"ח) והזיא
 קרבנו : (כח) יִשְׁפֹּךְ . חסיו : (כז) ואם נפש .
 פתומה : בְּעֶשְׂתָּה . חסיו : (כח) או הוֹרֵעַ . מליז :
 (ל) יִשְׁפֹּךְ . חסיו : (לא) כאשר הוֹסֵר . מליז :
 לְבִיחַ ניחח . זלל יידי : (לב) ואם בבש . פתומה :
 יִבְיֹאנָה . מלל יידי וזקוף סיל : (לד) קְרָנוֹת
 סמוצה . מליז : (לה) חסר סול כדלמנין (לעיל ס'
 סמוצה . מליז : (לו) חסר סול כדלמנין (לעיל ס'
 סמוצה . מליז : (לז) חסר סול כדלמנין (לעיל ס'
 סמוצה . מליז :

הספד
 מוכח דמד עיסק קרנח דמוצה סעלה מלל יא . וסמכה
 כאז

קלאו . דין למוד עליו ואלוף (עי ויחי ויחיי י"ע) :
 קמצו . חסיו : על אשוי . יויד צקוף (עיל די ליה) :
 (י"ד) וידבר י"י . קמומה : (טו) כי תמלל . חסיו
 וכיל דכי : (עז) ואת תמישתו . תלמח ונליק וחסיות .
 (א) דין . (ב) וזה גאל יאלנו ויקף המישתו (צחקתי
 כ"ז י"ג) (ג) וחמישתו יקף עליו (כשא הי ז') ותרון
 צהיפוך חסיק ועליה ימסר חיה צפי אמר (כ"ז י"ד)
 וחד חסדחים ולס צנהמה וגוי ויקף חמישתו עליו
 (צחקתי כ"ז י"ז) : יוסף עליו . דין למוד עליו (עי
 וילא לי כ"ד) : (יז) ואם נפש פחומה : (יע) אשם .
 חסיו : (כ) וידבר י"י . פחומה : (כא) וכחש צעטיות .
 ונלא יויד וכיל דכי : בסקרון או בתשומת . מרוהון
 מליו : (כז) לחסא . אליף גרידא צקוף : (כג)
 העשק . חסיו : תסקרון . מליו : (כד) ותמשתיו .
 חסר יויד . לצמרה דמיס ולצמרה דשיין ומלא יויד לצמרי
 דליו :

פרשת צו

ף (ה) וידבר י"י . פחומה : (ב) על מ'קדה . מיס
 זעירא ומליו : ה'וקר . מליו וכ"ד : (ג)
 ו'הרים . מליו : (ז) וזאת תורת המנהג . קמומה : (ח)
 ו'הרים . מליו : ממנו . לא ומונה : ק'קצו . חסיו :
 והקמיד המזבח . לא על ולא המזבחה : (ט)
 ו'הנותרת . מליו : צמוקס ק'דש . חסיו (עי תלוי

הסופר כיט

כחני קרא וזהני מסורה וכו' ע"ש . ולכן מחורחא כמיס העניס
 דבעלי מסורה פליגי אגמי והילכתא כבעלי המסורה . אך פה
 שכתב דאפי' היכא דנפיק מני דינא כגון הכא אלינא דניס וניס
 לא ידענא עמי כפקא מינה לדינא סכא . אע"ה דיקויל כניס דעמרי
 אף טעמא שנתנה מתנה אחת כפר וכן פסק הרמנים ז"ל . אצל
 מימי אין זאת סתירה לבעלי המסורה דהא אין אסרין לויער
 דעמי' דניס כדאמר רב הונא דמד קרנות מלא . דסא איכא תנא
 דנייתי לה מהכא וכפר וכפר וכפרי דנין וכו' : ו'בהיותי
 בזה בטקפה דלשונה עמדותי משחומס צלשין רשיי ז"ל סבי' צומס'
 כהדרין ז"ל צעעיר דנשיא כמיס קרנת חסר וככנסה דיחיד כמיס
 קרנות מלא וכשעיר דיחיד כמיס קרנת חסר וכו' עכ"ל . ונללתי
 ונאוד למס שינס את הקדר וכחז חמלה ככנסה דיחיד המלומד
 צתירה אונאי לא כחז חמלה שעיר דיחיד כמיס חסר וסקדים
 את העלומר הנלא והכניסו בין שניסם חסריו . אח"כ ראינו
 הכניס בזה כפי אור חורה וכחז ונניח זה ונדבר בעיקר הקוס'
 וכו'

(ז) : ישפך חסיו : (נה) כחשר יושר . מליו : על
 אשוי . סצנה כחזין יויד צקוף (א) דין . (ב) וסביחה
 אל הכחן וגוי על אשוי הי (לקמן הי י"ב) (ג) ידיו
 חביחה את אשוי הי (לו ז' לי) (ד) על אשוי החלנים
 (סוויי י' ע"ו) (ה) כי את אשוי הי (אמר כיא ו')
 (ו) להקריב את אשוי הי (טס טס כיא) (ז) אשוי הי
 וכחלו יאלנו (שפטים י"ח א') וסארח אשיה אשיה
 האשיה ואשיה כלהון היא צקוף . צרס קא'שוי כלהון
 יויד צקוף (כונסיל צ' ג') :

ה (ח) ונפש בי תחמא . פחומה : חס לוא ינידי
 צויו ואלוף (עי וילא לי' ליה) : (צ) קמא .
 חליף צקוף וכיל דמיס צלרי כחיו א' לצמרה : (ג)
 קממא'ת חרס . חסיו וכיל דכי : לכל קממא'תו . חסיו
 וכיל דכי : חסר קממא' . חליף צקוף וכיל דמיס
 צקוף כחיו חליף לצמרה : (ד) קבטא . חליף צקוף :
 ב'שפתיים . צמד יויד : ק'היטיב . ונלדמיל : קבטא .
 חליף צקוף : (ז) ואם לא ת'יע . מלא יויד וכיל דכי :
 בני י'נה . מליו וכ"ד : (ח) לחטאת ראשונה . דין
 עלדמיל ודכי ירך תהיס צו בראשונה . (ראה י"ג י')
 וסארח צליסנא חסיו : (ט) והכסאר צרס י'פצה . היא
 צקוף : (יא) ואם לא תשיג . קמומה : תשיג .
 ונלא יויד וכ"ד : ע'שירת . מלייק וחסיית וכ"ד צר מן
 חרין כמסר צפי צעלח (עז ליו) : האשיה . דין חסר
 יויד ודכותי זה קרבן חרון וכניו וגוי עשירת האמה
 (לו ו' י"ג) וסארח עליון : (יב) ו'הביאה . ונלא יויד :

לשבת

כחז רשיי דרך דהכא ונלא הוא . אצל צומחיס כחז צמחיס כחיו
 על קרנת חסר והלחה מלא וכו' ונוכח דלא צריחא ליי הי מינישו
 מלא . ולולס לפי המסורה כלהון ספרין . וכחז צמי' ונחת עי ז"ל
 וכבר הקדמותי לך כי בכל מקום טעמו או הוודרס חולק על המסורה
 צמרות ויתרות חנו סולכיס חסר המסורה ולא ונעמי' צרעוה של
 אגדה כגון פלגסם כלת . ואשעס . חלא אפי' היכא דנפיק מני דינא
 כגון סכא אליכא דניס וניס וכו' מן דין דכלהו ספרי וספריא הכי
 סיל וליח צהון פלונחא כלל עכ"ל . והנה הרב בעל אור חורה
 ז"ל כחוק לפרס סווי' הגמ' צאופן שיהי' מוסכס לבעלי המסורה
 והעיר בעלנו שהוא דחוק . ובעל סבי' בני יונה ז"ל צקונטרס
 מאורי אור כחז וז"ל ואני אומר הדברים שסווי' וכו' והלעמיד
 שאין כאן צילוי ויין כלל וביה הכי דניס וכו' עכ"ל ע"ש . ונאי
 דפסיטא ליי לומר לריי קנעמי' טונא ונלכד סדריי צמחית גיב
 דחוקיס מאור אשי' צקווי' דקנהרין ונכיס שלא אדע כלל אין
 יכס סווי' דנחיס דליחא סס ואינעית אינא היינו . טעמא דניס

כיצ ל"ח) : יאבליהו . מליו לנחרי דלמיד (ע) נח
 י"ז ח) : (יג) וידבר יי פתוחה : (י) עשירית .
 מליק וחסייה (ע) נשלח ע"י ליו) : קאפיה . חסר
 ייד (ע) ויקרא ה' יח) : (יד) מרְבֵבֶת חסיו וכיד :
 תְּבִיאָה . דין מלא חד ייד לנחרי דניס וצסוף
 ס"א . צרס דיו תבאינה (לקמן ז' ל) ההוא מלא
 כמי ייד לנחרי דלניף : תְּפִינִי . חסיו ומלא ייד :
 שכחת פְּתִים . מלי לנחרי דחיו : (ח) וידבר יי .
 פתוחה : (ט) צמקוס קדש . חסיו (ע) מלוס כיט
 ל"ח) : (כ) צמקוס קדש . חסיו (ע"ס) : (כא)
 תְּבִישָׁל צו . חסיו ; וסְרַק וְשַׁמָּה . מרויהון חסיו :
 (כג) חסר יוֹבָא . מליו וכיד :

ך (ה) וואת תורת האשם . פתוחה : (ע) בַּתְּנוּד .
 עליו : (יא) וואת תורת זבח השלמים .
 פתוחה : (יג) תוֹדָה . התוֹדָה . מרויהון מליו וכיד :
 תְּלִיַת מְצִיַת . מרויהון מליו (ע) ויקרא ז' די) : מְרַבֶּת
 תְּלִיַת . מרויהון חסיו : (ע) על תְּחַת . חסיו תְּיַדָת . מליו
 וכיד : יְשֻׁלְמִי . מלא ייד וכיד : (יד) הַיֹּרֵק חסיו : (טו)
 תְּיַבֵּת שְׁלִיָיו . מליו : לא יַיִת . מלא ייד : (י) זאס
 ישרה . לא תשרף (ונניס) : (יח) ואס הַאֲבֵל . חסיו :
 שְׁגוֹל . חסיו ומליו וכיד : (כג) וידבר יי . יס
 איוריס שהיא פרטה פתוחה וליס הלמחא כוחי מלא
 שאין כאן הפסק פרטה כלל (וקימנח הלכזו סגרו .
 פרטה דהלכז סגרו שאין זה פסקא) ומ"ו אס למלא
 פ"ח שיש כאן פתוחה אין לפסלו 'ע' ס"ך ס"י עריה

לשבת

וכי . ואנכי כי מיל מלא דרכי לקרק נלסין רשי זל ולעצ אימ
 להקן דכרו מקדוסיס נכל עה דלפטר קשה עלי להניח זאח ואמתי
 יהי עה אחריב אה הנדאה לפעיד בדין אולי - דְּהַנָּה נסיהדיין
 הנירסא שלפנינו קרנת קרנת הרלפון מלא ופניס שאחריו
 חסרין . ונכ' איה כנס שננוי כתיבת יד איהא איפכא קרנת
 קרנת קרנית השלישי מלא וכנס סקן נראה עיקר הנירסא וסלכן
 כתב רשיי שהשלישי מלא ונחיות כי נזכרים גם ננוי שלנו הכי
 איהא קרנת קרנת קרנות ואוונר איי מלחר שאנו דואיס כי
 הנירסא פות וסוגות והנעל איה זיל חזיר לנו ליונר דרשיי איה לו
 גירסא אחרת נפגשרדין מלחר היא לגיטי . אף אט נאוור אולי
 איהא לו הנירסא קרנת קרנת קרנת האחלעי מלא . ונלמר עוד
 דהא דכנס רשיי דקן דכנסה דחיד מלא זהו עשני פראס כן
 לו נאיה כפר שזאו מלא (וכלשר הכז פירוסו לויס זמניס דהא
 נכפריס איהיס . והו נלאיה מוכרח לפעיר) ונככי איש עה

סקיי וצי איהת) : (כיד) וְאֵכֶל לא תאכלהו. מרויהון
 חסיו : (כח) וידבר יי . פתוחה : (ג) ידיו תְּבִיאָה .
 דין מלא חרין יודין וה"א נסוף : אה אש" . ייד צסוף
 (ט) ויקרא די ל"ח) : יְבִיאָה . מלא ייד וכיד :
 קְהֵנִיָה . מלא ייד : (ג) יְשֻׁלְמִיכָם . מלא ייד וכיל
 דכי : (ג) יְשֻׁלְמִיָדָם . מלא ייד : (ג) לְמַלְאִים .
 דין למוד מליו לנחרי דלמיד וייד לנחרי דלניף :
 (לח) ציוס צְוֹתוֹ . ויו דקרי למוד לנחרי דלדריק :
 ח (א) וידבר יי פתוחה : (ג) ואת שני
 תְּאִילִים . מלדמיל (ע) וישלח ל"ז ע"ו) :
 (ג) הַתְּתִנֶּת . חסרתיס : וַיַּחְגְּר . חרין נפסוקא
 וחרוי חסיו וכילד : וַיֵּאָפֵד . חסיו : (ח) אה-הַאֲנֹרִים .
 מלדמיל ואת תְּתִמִים . חסיו ומלא ייד : (ט) צִיץ .
 מליו : (יא) תְּפִיר . חסיו : (י) וַיִּבְשָׁם . חסר
 ייד : פְּתִנֶת . חסרתיס : וַיַּחְגְּר חסיו : וַיַּחְבֵּשׁ
 להס . חסיו : מְנַבְעוֹת . מליו (ע) חלוס כית מ"ו) :
 (יד) וַיִּסְמְךָ . חסיו וכיד : (טו) בְּרִנּוֹת . מליו . (ע)
 ויקרא די ז') : וַיַּחֲמֵא . מליו צסוף : (כ) לְנִתְחָיו .
 מלא ייד לנחרי דחייס : הַנְּתָחִים . מלא ייד :
 (כג) הַפְּרָעִים . נחר . ייד : לְרִיחַ כִּימח .
 נלנרד : (כו) הַחֲלָהִים . מלא ייד וכיד :
 (כח) בְּפִיָהֶם . מלא ייד : לְרִיחַ כִּימח .
 נלנרד : (כט) וַיִּנְיֶיהוּ . מלא ייד לנחרי דרוין :
 (ג) על נגדיו : לא ועל . ודכוסי נפסוקא הדין אה
 נגדיו . לא ואת : (לא) צְוִיָתִי . מלא ייד לנחרי

הסופר דוייו
 שעינה סר הנקראות. כי דלה למד על הסדר שנאונו צנני
 חקר ונלא חסר . ואס מלחר לרשיי דהשלישי הוא מלא איכ
 תְּרַשָׁא להניו גוס' מרוש שיכה אה חסר ואונר קרנת קרנות קרנת.
 יל משוס דנני לאסוקי שלג לונלוה ואחת לעכז לכן קנא מעלה
 שחיס סקן שלג ואחייכ אחת דאלו היה אוונר קרנת קרנת קרנת
 כסדר שהן נחורה הוה קשיא לכאורה אמלי נינח שלג לאמה
 ואחת לעכז נינח שחיס לונלוה ושחיס לעכז כיון יבסוקו-בתדא
 איכא שחיס. אף נחיות אין זאח קושיא דהכי הא דלא אנכי' כלאו
 לונלוה זהו דק מלג הסנרא דכפרה נכדי לא אסכקן כדעסיק ואיכ
 עיסתגד דלא נינח רק אחת לעכז דתפסת מועט תפסת וזאו
 סוונרו גליסיי דקאחר קרנת קרנות שלג לונלוה ואחת
 לעכז . כלונר עתללה לריכין אט שלג לונלוה וארביעי סיחר
 זהו לעכז . זהו הנראה לפעיד כעת נדעתי הקרנה . ווי עכמו
 יפס לחקן נדעה יופר נחורה . יתנרן נכרסה הבהש-לפת-נחריש :

קמת

צוה טו יא

הסופר

קד

דוויג וכיד : יאקלדו . חסיו : (גב) תשרפו . חסיו : (גב) יוס מראת . ונלא גרידל וכיד : ימי טלאיכם . חסיו ונלאי לנחרי דאלימ : (גד) לעשת . חסיו (עי ויקהל ליה אי) : (לה) ולא תמותו . ונלאי עי ונקן מיב (כי) : כי כן צויתו . ונלא יויד וכיד :

פרשת שמיני

ט (א) וידו ביום השמיני . סמונה : (ד) לזבח . חסיו דקוליכ : (ז) חטאתך . ונלא ואל עלתך . חסדמיס וכיד : (ט) ויקרבו . חסר יויד (עי ויקרא זי ז') : (י) ויטבל . חסיו : קרנות . ונלא (עי ויקרא די ז') : (יב) וימצאו בני אהרן . חסר יויד ודכותי לקמן (פסוק יח) זרס המציאו אליו לקמן פסוק יג) נלאי : אליו את הדם . ולקמן (יח) את הדם אליו : (יג) ואל העלה המציאו . ונלאי לנחרי דלדייק : לנתתיהו ונלא יויד : (יד) ואל הפרעים . נחר יויד : (טו) ויעשהו חסר יויד : (יח) וימצאו . חסר יויד : (כ) על החזות . ונלא ודכי זכמוך : (כא) ואל החזות . ונלאי : (כב) חס ידו . חסר יויד (עי כי חסאל לזי יע) : מעשת . חסיו (עי וירא יח כיה) : (כד) וירגו . חסיו :

י (ג) ותאכל אותם . ונלאי (עי ונקן מיח חי) : (ג) בקרבי . חסיו : וידם חסיו : (ד) דד אהרן . חסיו : אתיכם . ונלא יויד וכיל דכותי : (ה) וישאם . חסיו : בכתלתם . חסדמיס : (ו) ראשיכם . מלדמיג וכיל דכי ובגדיכם . ונלא יויד וכיל דכי : לא תפרטו . חסיו : ולא תסתו . חלמח חסיו . א דין . ב) לא חלאו סן תסתו לקמן פסוק ז') : זכאכס אל חאל מועד ולא תסתו לקמן פסוק עי) ותלמח ונלאי כוסר זפי מן (עיב כי) : (ז) סן תמתו . חסיו (כונטיל) : (ח) וידבר יי . פמיסה : (ט) גבאכם . חסיו וכיל דכי : ולא תסתו . חסיו (כונטיל) : (י) וזן תחל . חסיו : (יא) אליהם זיד משה . ונלאי (עי וירא יס י) : (יב) וידבר משה . פחומה : זכיו הגותרים . דין מלדמיג (עי חלנה כיה י) : הנותרת מאסו הי ואקלדו . חסיו ונלאי : (יג) כי כו צויתו . ונלא יויד : (עו) על אשי חלנסי . יויד זכמוך (עי ויקרא די ליה) : לקלדו . ונלא יויד : (עו) דרש . חסיו וכיד : והנה שרף . חסיו : זכיו אהרן הגותרים :

דין ונלאי וחסיו : (יח) פניקה . ונלא יויד : אכול חלכו אהה . ונלאי (עי ונלא ליה עו) : צויתו . ונלאי לנחרי דוויג : (יע) ואל עלתם . חסיו : ותיקראנה . ונלאי (אע"ג דלסין נוקרה הוא) וזכמוך היא :

יא (א) וידבר יי . פחומה : (ג) וישמעתי . חסיו וכיל דכי : ססע פרסת . דין חסיו זרס זכמוך עמי פרסות (ראה יידו) ההוא ונלא : מעלמ גרה . היא זכמוך וכיד : (ד) מפעלי הגרה . דין יויד זכמוך ודכותי מפעלי הגרה (ראה ייד ז') . ותלמח היא זכמוך ינחר חיה זכמוך : וימפריס הפרסה . דין חסר יויד ודונטה חורה (ראה ייד ז') ונלא : ונלא כי מפעלי גרה הוא . חלמח כחיצין היא זכמוך . א) דין . ב) הספן כי מעלה גרה היא (זכמוך עלמיז) ג) כי מעליה גרה העה (ראה ייד ז') וסיוונך ממעלי זיויד מעלה זכ' : אינו מפריס . ונלא יויד וכיד : (ה) ואל הספן כי מעלה . היא זכמוך (כונטיל) : ופרסה לא יפריס . ונלא יויד : (ו) לא הפריסה . ונלא יויד : (ז) ואל התויר כי מפריס . חסיו ונלאי : וישמע . חסיו : (ח) פמאים . ונלא יויד וכיל דכי : (ט) סנפיר . ונלא יויד וכיד : ויבנתלים . ונלא יויד וכיל דכי : (יג) דעונתה . זיויד דקרי למוד לנחמה דטיון וכיד : (יד) ואל הקדש . זכ' ודונטה חורה הראה זכ' : (עו) ערב . חסיו : (עו) ואל הבום . ונלאי . ואל היגשוק . ונלאי וכיד : (יע) ואל התקידה . ונלא יויד : חס דרוכיסת . מלדמיג וכיד : (כא) חסר לאי כתיב זאלימ וקרי זוויג : קרעים . נחר יויד : (כב) ואל התרגל . חסיו : (כד) ולא לה תמטאו אין כאן הפסק פרסה (דלא כפי מני שכתב זפי כאן פרסה סמונה . עי אכמיט) : (כה) וכל הנשא . חסיו : (כו) איננה שמעת . חסיו : (כז) וכל הוקד . ונלאי (עי לך לך עיו ז') : על פסיו . ונלא יויד : דהקבת . חסיו : (כה) והנשא . חסיו : (כע) וזה לכם המטא . סמונה : השרץ . חסיו החלד חסיו : (ז) והפת . חסיו דקוליכ : והלפאה אין הלמד רכתי (עי ונחמ עי) : והחמט . חסיו : (לח) זכס זכמוך . חסיו וכיד : (לג) מהס זכמוך חסיו : זכמוך ויבא . ונלאי : (לג) ואלו תשברו . חסיו : (לד) ויבא עליו מים . ונלאי ואלמ' ע

(ע) וישלח לים עי : (לה) תגור . מליו : וְכִירִים
 מלא יויד לנחמי דכיף ולנחמי דרייש יויד דקרי לחור :
 יתין . חסו : (לו) זע זרוע . מליו : אשר יזרע חסוי
 דקוליכ וכיד : (לח) וכי יתן מים . חסיו וכיד : (לט)
 וכי ימות מן הבחמה . פמוחה : אשר היא לכס .
 צויד (עי לך לך יד צי) : (מ) וְהֶאֱכֵל חסיו : וְהִנְשֵׂא
 חסיו : (מא) הַשְׂרִיץ . חסיו : (מב) כל הולך . מליו
 (עי לך לך טו צי) : על גחון . ויו רנתי . ונלנד
 שלח מהא ארוכס כמו הטיוזוכל הולך . מליו (עיש) :
 הַשְׂרִיץ . חסיו : לא תאכלום . מלדונילו : (מג) הַשְׂרִיץ
 חסיו : וְנִטְמָתָם נס . חסר אליף לנחמי דמיס (ויש צו
 דרע) : (מד) והיחס קרשים . חסיו ומליו וכיד : (מה)
 לְהִית לכס . חסיו (עי ורח עי כית) : (מו) הַרְמָשֶׁת
 צמיס ולכל נפס הַשְׂרָצָת . מרויסון חסיו : (מז) וצין
 הַפְּהֵר . חמסס חסיו . א) דין : (ב) ציוס העמל וציוס
 הטהר (מלוע יד כיו) ג) וצין העוף העמל למדה
 (קדסיס כי כיה) ד) על סלמן הטהר ; אמר כיד ו)
 ה) והזה דמור (מקס יע יע) ושארל כיל דמור
 מליון (כמיס צפי נח חי כי) :

פרשת תזריע

יב (ח) וידבר יי . פמוחה : (צ) ט תזריע .
 מלא יויד : כח דוּתָהּ . צמד ויו :
 (ד) לא תבא . אליף גרידל צקוף (עי וחי זרע וי) :
 (ה) ועמלא שְׂבַעִים . חסיו ולנחמי דעין יויד דקרי
 לחור : (ו) לו תר . חסיו : (ז) ועמרה סַמְקָר . דין
 חסיו צרס והוא גלחס לח מקור דעיה (קדסיס כי יח)
 ההוא מליו : דְּמִיָּה . מלא יויד וכיד : הַיְקָדָת . חסיו :

יג (ח) וידבר יי . פמוחה : (ג) עַמְק . חסיו
 וכיד : וְטַמֵּא . אליף צקוף וכיל דכי :
 (ד) אין מְרָאָה . חסר יויד וכיל דכי : וְהִסְגִּיר הכהן .
 מלא יויד וכלהו ליסחי צכלהו גוכי כל דגימיל צחיריק
 יויד כחה לנחמה צר וון לא יסגרנו כי עמלא הוא (לקמן
 פסוק ייא) דהוא חסר : (ז) ולא שְׂשֻׁה תַפְּשָׁה . מרויסון
 היא צקוף וכיד : אחרי הַרְאָתוּ . חסיו : (ע) נגע
 צרעת . פמוחה : (י) וְהָיָא הפכה . צויד (עי לך לך

יויד צי : (יא) לרעמ נושנת . מליו : לא יסגרנו דין
 לחור חסוי (עיל פסוק יויד) : (יב) ולא שְׂרֹוֹחַ . מליו :
 (יד) וציוס הַרְאָוֹת . מליו : (יח) ובשר כי יהיה .
 פמוחה : וְנִרְשָׂא . אליף צקוף וכיל דכי : (כ) והנה
 מְרָאָה . חסר יויד : (כא) וְהָיָא כחה . צויד (עי לך
 לך יד צי) : (כג) ולא תַחֲתִיָּהּ . מלא יויד וכיד :
 (כד) או בשר . פמוחה : (כה) וּמְרָאָהּ . חסר יויד :
 (כע) ואיש או אשה . פמוחה : (ל) והנה מְרָאָהוּ
 חסר יויד וכיל דכי : טער צָהָב . חסיו וכיל דכי :
 (לא) אין מְרָאָהוּ . חסר יויד : וטער שָׁחַר . חסיו וכיד :
 (לב) טער צָהָב . חסיו : (לג) והתגלח . גיוול רנתי :
 לא יגלח . חסר יויד דקוליכ וכיד : (לד) וּמְרָאָהוּ
 חסר יויד : (לו) לטער הַצָּהָב . חסיו : (לז) וטער
 שָׁחַר . חסיו : (לח) ואיש או אשה . פמוחה : בְּהֵרֹת
 בְּהֵרֹת לְבָנֹת . מלחון חסיו : (לט) בְּהֵרֹת . חסיו :
 בְּהוֹת . מליו : לְבָנֹת בְּהֵק . מרויסון חסיו : (ע)
 ואיש כי ימרט . פמוחה : בְּרִית . חסר חיד לנחמה
 דקויף ולנחמי דרייש דקוליכ : (מא) גִּבְיָן . חסר יויד
 דקוליכ (ואליל דחסר יויד לנחמי דגימיל דחא ציח
 דגושה) : (מב) פְּרִיחַת . חסיו : (מד) איס צְרוּעַ
 מליו וכילד : טַמֵּא . אליף צקוף וכיל דכי : (מה) יהיו
 מְרָמִים . חסיו ומלא יויד : ורחסו יהיה צְרוּעַ . דין
 מליו : (מו) מוֹשְׁבוֹ . מליו : (מז) והבגד כי יהיה בו .
 פמוחה : שְׂשׂוּמִים . מלא יויד לנחמי דחיו וכיל דכי :
 (נ) פְּרִיחַת הוא . חסיו :

פרשת מצורע

יד (ח) וידבר יי . פמוחה : (כרעציס) ליתח
 וידבר דוזלח מסיס פמוחה . והוא טיפ
 וליל וידבר דואת מסיס) : (צ) הַמְצָרַע . חסיו : (ד)
 שחי צְפָרִים . מלא יויד וכיד : חיות . צמד יויד ומליו :
 מְהֵרוֹת . חסויק ומליו : וְאָזַב . חסיו וכיל דכי צר
 וון חלחל כמסר צפי צא (יב כיו) : (ה) הַצָּפוֹר . מליו
 (עי כח זי יויד) : (ו) ועצל אוֹתָם מליו (עי עקן מיל חי) :
 הַשְּׁחִמָּה . דין חסיו ודלקמן (פסוק כיה) ועצל לחס
 צרס חלמר השחומה ההוא מלא : (ח) ולאחר גְּבוּאָה
 מליו

עליו ואלוף (עי וטלח ליב חי) : (ט) ואלח גבת . חסיו :
 גלת . חסר ייד דקוליב : (י) וטלחה לְשׁוֹרֵינִים . חסיו
 וטלח ייד וכיד : (לג) אחד טון . חסיו וכיל דכי : (יא)
 וְהַעֲמִיד . מלח ייד וכיד : (עו) הַשְׁמֵאֲדִית . וּלְדַרְוֵי
 וכיד : (כח) ואם דל הוא . סתומה : וְעִשְׂרוֹן כֶּלֶת .
 מלח וכיל דכי בר עון חרין כעקר צפי חלוס (כיע וי) :
 (נג) וידבר יי . פתומה : (לז) בְּקִירֹת הַבָּיִת . מלח
 ייד וחסיו ודכי לקון : שְׁקֵעֵרֶהֶת . עוֹמֵק וְהַקּוֹס :
 יִדְקַרְפֶּיֶת לוֹ אֲדַמְדַּמֶּת . מרויהון חסיו : יִמְרֵאֵיֶהוּן .
 מלח ייד : (לנו) בְּקִירֹת הַבָּיִת . מלח ייד וחסיו : (מח)
 ואלח הבית יִקְצַע . חסר ייד דקוליב : (עג) ואלחי
 דְּקִצּוֹת . מלחיו : ואלחי הַשּׁוֹחַ . דין מלחיו ברס אלחי
 דְּמַח אֵל הַבָּיִת (לקון פסוק עיח) ההוא חסר : (עו)
 וְהֶאֱכִיל . חסיו : (מח) אלחי הַשּׁוֹחַ . דין חסיו דקוליב :
 (עט) ולחך דְּהַפֵּא . אליף צקוף : אֲשָׁרִים מלח ייד :
 (כח) הַשְּׁחֹפֶה . דין מלחיו : (כג) וְהַפֵּא אֲלִיף צקוף :
 ברס הַצֹּפֹר . מלחיו עי כח זי ייד : (כו) וְצוֹס הַפֹּרֶר .
 חסיו (עי סוף סוויני) :

ודכי ואם טהמה מוובה (לקון פסוק כיה) : (כו) וכל
 דְּמוֹצֵעַ . דין לחוד מלחיו וחסיו דקוליב וקאלח חסדחיס
 (עי חיי טרה כיו יח) : (כה) מְרוֹקָה . מלחיו : (כע)
 וְהַבִּיאָה . מלח ייד : אֵתָם . מלחיו (עי וקן מיל חי) :
 (לח) מְשַׁמְאָתָם ולא יוחרו בְּמִשְׁמָאָתָם . מרויהון חסיו :

פרשת אחרי מות

מו (ח) וידבר יי . פתומה : (ד) וְהָגֵר . חסיו :
 יִצְנֶקֶת . חסיו : (ז) אֵת שְׁנֵי הַשְּׁעִירִים .
 מלייק וחסיית וכליד : (ח) על שני השעירים . איכח
 דלחורי דלייל שני צריס עמוד (עי סיי עיי ספיף חי) :
 הַשְּׁעִירִים . מלייק וחסיית : גְּרָלוֹת . חסיו ומלחיו :
 גְּרָל . חרין צפקוקא ומרויהון מלחיו וכיל דכי בר מן
 ומגדל כחלחטו גרע (עסעי ליו גי) דההוא חסר :
 לְעֹזָאוֹל . מלחיו צין חרין זינין וכיד : (יג) ומלח חַפְנֵי
 מלח ייד : (יג) אשר על הַעֲדוֹת . מלחיו עי מרוונה כי
 לַיָּג : (סז) מְשַׁמְאָת . צני ישראל . חסדחיס : וּמִשְׁשִׁיעֵיהֶם
 מלח ייד לצמרי דעיין וכיל דכי : לכל הַמֵּאֲתָם . מלח
 אליף גרודח וכיד : צחוך מְשַׁמְאָתָם . חסדחיס : (יח)
 וּמֵדֵם הַשְּׁעִיר . איכח דסיל דסך דהכח ודכמוך (פסוק
 כיה) השעיר . חסיו חסרין ניסחוי ודוגח לא סיל הכי מלח
 דהכי מליין והכי הילכתח : וכחן על בְּרִגְלוֹת . מלחיו (ע)
 ויקרא ד יי : (ע) מְשַׁמְאָת צני ישראל . חסדחיס :
 (כח) אֵת שְׁנֵי יָדָיו . חסיו (עי כי חטח ליב יט) : על
 ראש הַשְּׁעִיר חסיו . מלחיו כדלחמן (פסוק יח) : אֵת כל
 צְוֹנֹת . חסדחיס (חסיו לצמרי דוייו דקרי וככלחו ליטחי
 דעון וחסיו לצמרי דרוין) וכיל דכי מִשְׁשִׁיעֵיהֶם . מלח ייד :
 עֲרֵי . חסיו : (כג) אֵת כל צְוֹנֹתָם . חסדחיס (עיל
 פסוק כיה) : (כג) וְהִדְיָתָם סס . מלח ייד לצמרי דרוין :

הסופר עלחו

חסרין צמריה . שטוקר קייננס צפי . וקן ופתומה כחנס דרוניה
 זיל וכי עכיל . ויהא כיי כחז עס חיל אליכס מלח ייד חס
 עמלח חסר חסר כשר לקחוד צו לכחלה כהללי ויחוקן כדעת
 העונה חריל עכיל . חיי כי עס לא סקך עלחו על הללי דק
 לקחוד צו חלל כחז לחוקן מוסוס חסרי דניס לכחוס . וכחן סקך
 אֵל הַלְלֵי להספיר לצמרי צלי . חיקין . ואלחוס יס עס סחחיר עס
 לקחוד צו לכחלה מוסוס דהללי לפעיד לא יזירא לסוויך על חז
 נמוקס שיש סייז חסר כדעת דרוניס :

מו (ח) וידבר יי . פתומה : (ג) וְזָבֹו . מלחיו וכיל
 (דלזכר) דכי ברס חסך דנלצטון קנצה יוסר חייס לקון
 (פסוק יט) : (ג) לוֹ דְּחֹתָמִים . מלח ייד : (ח) וכי
 יִרְק הַזֶּו . חסיו וכיד : בְּשֹׁהוֹר . (לו) מלח יי : (י)
 וְהַנּוֹשֵׂא . דין לחוד מלחיו (עי כי חטח ליב יז) : אֵתָם .
 מלחיו (עי וקן מיל חי) : (טז) ואיש כי חצא . סתומה :
 (יט) ואישה כי חדיה . פתומה : זָבֹו צַצְטָה : דין
 חסיו וחרין מליין יוסר חייס לקון . (פסוק כיו) : (כג)
 יִשְׁבֶּת עליו . חסיו : (כד) ואלח שְׂבֵב . חסיו : (כח)
 ואשה כי יזוב . סתומה : יָזַב זֹבֹב . מרויהון מלחיו (עיל
 פסוק צי) : לוֹ כי חזוב . מלחיו : כל יוני זֹבֹב . מלחיו :
 מְשַׁמְאָתָה . חסיו וכיד : (כו) כל יוני זֹבֹו . דין מלחיו

לשבת

(לז) מלחיו . צוונח טי כחז חיל . קענתק הללי צטרה (חסיו)
 ירושלוי צטרה (מלחיו) וכל ספלים עליו מלח וכן חסר
 דרוניה זיל וכי עי צוונדה גדולה סוף שמיני (דסך דהכח חירחון
 חסדחיס) וכי עכיל . וכי חיל הברכה כחז חיל מלח וייו חס
 לחלח חסר חסר כשר הללי עכיל . ומשמעות לשור דאיע לרין
 סיקון כלל . ולא יזירא דודחי צעי חיקון . וצמחכית הוא סחור
 דכיי עלחו כי צפי נח (יח עי) . לא ישמע אליפס ברעה . כחז עס
 צלחח טי חיל צהנתק הללי חלכס (חסר ייד) ירושלוי חליכס
 (מלח ייד) וכלל חסדחיס עלח כי לא נענה צמחכית עס וי

(כו) כי אם כל סתענה האל : לא חללה : (כח) ולא תקרא סלחן . דין מלא יידי ואלוף צטוף מילתא אלא תקרא לחכם (קדמים כי כ"ג) : (כט) תקששות : מליו וכיד : העשות . חסדמים : (ל) לנלתי עשות . מליו : קחקות . דין חסדק ועליות נרס בהקת נגוד (לחוקים כי כ"ג) חסדמים :

פרשת קדשים

יח (א) וידבר יי . פתוחה : (ב) אני ה' אלוקיכם . נפרשתא דא כתיבי עקרה אני ה' אלוקיכם . ועקרה אני ה' . וסיון . דבר . איס חמו . אל חסדי . וכמוך . אני סי אלהיכם . ולא חנענו . לא חקלל . לא סלך . לא חקס . אני סי . ונשנה החנוסית . אני ה' אלהיכם . ושרט . אח סנחסי . אני ה' . אל חסדי . אני ה' אלהיכם . ופני סינה . אני ה' . כחורח . עחוי לדין (אונלע פקוק) . אני ה' אלהיכם . ושנחתם . אני ה' . והחקרתחם . אני ה' אלהיכם . ושנחתם (אונלע פקוק) . אני ה' . ואמר (אונלע פקוק) אני ה' אלהיכם . והייחס (אונלע פקוק) . אני ה' : (ד) האלילים . מליח ומקיות וכליד : (ה) לרצונכם . חסיו וכיד : תוקחורו . חסיו . ובחור (כ"ג כ"ט) כתיב לרלכס תוכורו : (ז) האליל . חסיו : סגול . חסיו ומליו : (ח) ואקליו . חסיו ומלא יידי : (ט) וקצוקם . חסיו וכיד : דקצר . חסיו : וקצוק קצוק . מלא יידי וכיד : (י) לא תעולל . מליו וכיד : (יא) לא תאגו . חסיו : (יג) לא תעשק . אח סנד ולא תגזל לא חלק סעלת . חלחוק חסיו : (יד) סקשדי חסיו : (טו) כלית השפט . חסיו : עמיתך . עליח וססית וכיד : (טז) לא חלך רביל . מלא יידי : עשוק ארננה מלין יידי כלילח . א . דין . ב) ולאססח לא עשוק (פיקחם כי י"ג) ג) אחר חלספ אל עמדי (מליו לא ז' ד) ואספ אל עמדי (מליו ליב ז') וססח זכיל חסיו : (יז) לא תשא . אליף צטוף : דוכת מליו ומסר יידי דקולכ : תוקיות . מליו : חסיו אליף צטוף וכיד : (יח) לא תקום ולא חמר . מליו חסיו : (יט) לא תרביע . מלא יידי : כלילח ספוקא ולחוק לחר יידי וכיד : (כ) חסיו : לא

(כד) עלתו ולא עלת . חמיות חסיו וכיל דכי נר מן חד כוסר נמי חלס (כ"ט ע"ג) : (כו) ואמר כן יבואי מליו ואלף (ע"י ושלח ליב ע"י) : (כז) יוציא . מליו ומליו ואלף צטוף וכיד נרס ויוצא לחכס עכר סנרול (ואחחן ד' כי) ססול חסר יידי : אח ערתם . חסדמים : (כח) ודשוק . חסיו וכיד : ואמר כן יבוא . מליו ואלף (ע"י ושלח ליב ע"י) : (ל) חמאיתכם . מליו וייד וכיל דכי : (לא) סנח סנחוק דיא . בייד (ע"י לך לך יידי ז') : ועניתם . מלא יידי לנברי דטין וכיד :

יח (א) וידבר יי . פתוחה : (ב) ואמרת אליהם . מליו (ע"י ורל יע"י) : (ד) וביאו . מלא יידי : (ה) ובידיהם . מלא יידי ורבי צטוף : חסר סס וברים . חסיו ומלא יידי : וקצוקם . מלא יידי וחסר : אותם . מליו (ע"י מקן מיל ח') : (ו) קריח חסח . כלמיד : (ז) וברותם . מלא יידי : לטעירם . מליח ומסית : חסר סס זנים . חסיו ומלא יידי וכל דכי : (ט) לא יביאנו . מלא יידי : (י) חסר צוד . מליו : ציד . מלא יידי : (יד) אכליו . חסיו ומלא יידי וכליד :

יח (א) וידבר יי . פתוחה : (ב) ובהקיותהם . חסר חרין ורין ומלא יידי : (ו) איש איש . סחונס : לנשות . מליו וכיד : (ז) ערות אביך . סחונס : (ח) ערות אשת אביך . סחונס : (ט) ערות אחרותך . סחונס : אחרותך . מליו ורלס"י לקטן (י"א) : מולדת . חרין צטוף ומחיסון מליו וכיד : (י) ערות בת בנד . סחונס : (יא) ערות בת אשת אביך . סחונס : מולדת . מליו : אחרותך . מליו : ערות אחרות אביך . סחונס : (יג) ערות אחרות אבך . סחונס : (יד) ערות אוד אביך . סחונס : דידך כול חסיו : (טו) ערות בלחך . סחונס : (טז) ערות אשת אודך . סחונס : (יז) ערות אשה ובחור . סחונס : (יח) לשר . חסיו : קתייה . נמרין ורין : (כ) עמיתך . מלא יידי וכיל דכי : (כא) להעביר . מלא יידי : לטלך . חסיו וכיל דכי : (כב) ותקא סלחן . דין חסר יידי ואלף גדיס צטוף ומרין מלין יידי ומסר חיים צטוף (כ"ח) : אח ישבדי . חסיו ומלא יידי וכיד צר ען חרן חוללה יושביה (סלח לך י"ג ליב) דחסול מליו : (כו) מכל דתועבות . מליו ומחיות וכיל דכי :

לה . חפצי : בקרת תהיה הפלמים : לא יזכרו . מלני
 וכלתיו (אף כשהמים בקיזין) רכי : כי לא חפשה . המיו
 (כג) וכי חבאו . פסוחה : צרכים . מלא ייד לבחר
 דלמי : (כד) דלולים . מלני בין מרין למדין וייד
 לבמרי דלמיד הכיחא : (כה) ונכחה החמישית מלייק
 ומסייה (ע) וינפ עיו כיד : קדוסיית מלני : תבואתו
 מלני ובסוף כמי ויו לא תיא (ע) מנח' : (כו) ולא
 תענוגו . מלני : (כז) לא תקשו . מסד ייד : מלח
 ראשונה . מלני : (כח) וקתת . חסיו : (כט) דהגנותיה
 מלני : (ל) אל המנו אל האבות . מקדמים וכיל בין
 סתוא קנין קסס בין סתוא סס עקוס דכוס' : ואל
 דהדעני . חסיו ומלא ייד וכ' : (לג) תקום . מלני :
 וקד' : בלא היא בסוף : (לד) ושו יגור . סמועה :
 לא תונו . מלני וכיד : (לה) ובמשורה : מלני : (לו)
 מאוני לרק . מלא אליף : איתת לרק . מלא ייד :

לחד עליו (פי ויאל יע פי) : (ה) לא יקרחה . היא
 בסוף חילופי ויו . לחיב על מטסה קרחה אפי קרח
 ממסתן בצה אחת (בעה'ע) : צראשם . עליח : (ו) כי
 אח אשי . ייד בסוף (ע) ויקרח די ליה : סקרובים .
 עליק ומסייה : (ז) אשה זנה . דין חסיו ורכי וחללם
 זנה (לקמן ייד) ומלחא כלתון עליון : ואשה גדושה .
 מלני וייל דכי : כי קדיש הוא חסיו (ע) חלוה כיע ליה :
 (ח) קדיש יהיה לך . נמי חסיו (ע'ס) : (ט) לונות .
 מלני : דיא מחללה . צייד (ע) לך לך ייד (י) : (י)
 ודבחן דגדול . סמועה : דגדול . מלני (ע) כס יי
 כיהל : אסר יוצק . מלני : לקבש . חסיו : לא יפרם .
 חסיו : (יא) ועל כל נפשות . חסיו (יג) בבחוקיה .
 מלני : (יד) זנה . חסיו (ע'ל ז) : (טו) וידבר יי .
 סמועה : (יז) מלני וכיד : (יח) לו ספח . חסיו
 ומסייה דקליב : לו חרם . חסיו : לו שרוע . מלני
 וכיד : (כ) לו גבן . סקדמים : לו תבלל . חסיו : לו
 טרוד . מלני : (כא) להקריב את אשי . צייד (ע)
 ויקרח די ליה :

כב (ח) וידבר יי . פסוחה : (ז) ידגדוהי . חסיו
 וכיל דכי : (ד) יעליח . מלא ייד : (ה)
 הזנים . חסיו ומלא ייד : לונות . מלני וכיד בר מן סך
 דנמקתא דבמרי : (ו) ואל בידעני . חסיו ומלא ייד :
 לונות אחריס . דין לחוד חסיו : (ט) יקיו בו . מלא
 ייד : (י) דמאן והנאפת . מרווחן חסיו : (יא) ויפדו
 כסי . מלא ייד וכיד : (יג) יקתו . מלני וכיד : (יד)
 ודוא חרחה . צייד (ע) לך לך ייד (י) : (יח) אח
 סקרה . חסיו : אח סקרו דעיה . מלני : דמיו . מלא
 ייד : (כ) ידחת ערות אדו . מרווחן חסיו וכיד :
 ערירים יעחו . מלני ורכי בסמוך : (כא) ערירים
 יכו . מלני : (כב) ולא תקרא אחכס . מלני ואליף
 בסוף : (כג) פחקת הגוי . חסדמים : וארץ כל חסיו :
 (כד) אחס תירשו . מלא ייד : (כה) לטור . חסיו
 (ע) סוף סמיי) : תרמש . חסיו : (כו) ואבדל אחכסי
 דין לחוד חסיו (ע) בלאסית אל וי) : (כז) אוב . מלני
 וכיד : לו ידעני . חסיו וכיל דכי :

(ח) וידבר יי . פסוחה : (ז) ידגדוהי . חסיו
 וכיל דכי : (ד) יעליח . מלא ייד : (ה)
 הזנים . חסיו ומלא ייד : לונות . מלני וכיד בר מן סך
 דנמקתא דבמרי : (ו) ואל בידעני . חסיו ומלא ייד :
 לונות אחריס . דין לחוד חסיו : (ט) יקיו בו . מלא
 ייד : (י) דמאן והנאפת . מרווחן חסיו : (יא) ויפדו
 כסי . מלא ייד וכיד : (יג) יקתו . מלני וכיד : (יד)
 ודוא חרחה . צייד (ע) לך לך ייד (י) : (יח) אח
 סקרה . חסיו : אח סקרו דעיה . מלני : דמיו . מלא
 ייד : (כ) ידחת ערות אדו . מרווחן חסיו וכיד :
 ערירים יעחו . מלני ורכי בסמוך : (כא) ערירים
 יכו . מלני : (כב) ולא תקרא אחכס . מלני ואליף
 בסוף : (כג) פחקת הגוי . חסדמים : וארץ כל חסיו :
 (כד) אחס תירשו . מלא ייד : (כה) לטור . חסיו
 (ע) סוף סמיי) : תרמש . חסיו : (כו) ואבדל אחכסי
 דין לחוד חסיו (ע) בלאסית אל וי) : (כז) אוב . מלני
 וכיד : לו ידעני . חסיו וכיל דכי :

פרישת אמר

כג (ח) ויאמר יי . פסוחה : (ז) מועדי . מלני
 ובכד בר מן וידני מטסה את מעדי יי
 (לקמן)

(ח) ויאמר יי . פסוחה : (ז) מועדי . מלני
 ובכד בר מן וידני מטסה את מעדי יי
 (לקמן)

(לקוח מ'ד) דהסוף חסר : טוער . מליו : (ד) אלה :
 טוער . פתוחה : טוער . מליו : בטוערם . מליו :
 (ט) וידבר יי . פתוחה : (יא) יניפנו . מלא ייד :
 (יב) הנישם . מלא ייד : (יג) ונסבה . דין למד היא
 צקוף חילופי ויו ושאלה צוי : (יד) כד הביאקם
 מלא ייד : ככל משבתיקם . חקר חרין ויין ועליו (טו)
 ויקבל ליה (ז) : (טו) ובפרתם לבם . פתוחה : מיוס
 הביאקם . מלא ייד : כצע שפדות . מליו : תמימת .
 מלא ייד ומסיו : תהינה . נחרין יודין . ודן צנן
 כפופה והיא ודכי צקוף קלת תהינה (פסקוק יז) ודפי
 כלכו דפרטת תפשי . ושאלה תהיין צנן פטועה וכלפון
 צחרין יודין : (יז) קלת תהינה . צחרין יודין ומין
 כפופה והיא כדאמון : המון תאסינה . מלא ייד לכהרי
 דפיה והיא צקוף : גבורים . מליו ומליו לכתרי דרניס :
 (יח) ונספיקם . מליו לכתרי דכף וכיד צר וון (נספרם)
 דיוס הסניבי דסמוס (פינחס כיו ליה) וכהוא חקר :
 (כ) על לחס גבורים . דין חסיו מליו לכתרי דרניס
 צרס וציוס הבבוריים (פינחס כיה כיו) ההוא מלא ויי
 כמי : (כג) ונקצקם . חסיו : בקצקה . חסיו :
 (כד) וידבר יי . פתוחה : (כד) וקרין . מליו תהינה
 מליו וכיל דכי : (כו) וידבר יי . פתוחה : (לח) צנן
 משבתיקם . חקר חרין ויין ומליו : (לג) ודבי ייד
 פתוחה : (לד) מע נקבות . חקיק ומליוס וכל הסבות
 דכי צר וון חג דהכת תעסה לך (כאה ע"ז יג) דהסוף
 חקדחים : (לז) טוער . מליו : זנח ונסבים . מלא ייד :
 (לח) מלמד שפדות . חסיו וכיד : ומלמד מתגורתיקם
 דין מלא דמלא צרס מכל כותותיים . (קרח יח
 כיו) ההוא חסיו : ומלמד כל גדריקם . מלא
 ייד וכילד : ומלמד כל גדרתיקם . חסיו ומלא ייד :
 (לט) תבואת חרין . מליו וכיל דכי : תחגו . חסיו
 וכיד : (מ) פפת . דין חסיו (ללמד שאין לוקמין אלא
 א') ודכי ועל סלמן הפניס וגוי ואת דהפפת (צמדנר די
 ז') ושאלה מליו : תשרים . מליו : עקף עץ עבת
 חסיו : (מא) ונתתם . חסיו : תחגו . חסיו : (מב)
 פפפת . חרין צפסיקה ומרויחון חקדחים : (מג) פי
 פפפות דין חקיק ומליוס (עי ויסלם ליג יז) דהשפתיני
 מליו : ברוציאי . מלדמיל : אותם . מליו (עי חקן
 מיל ח') : (מד) אה טערי . דין למוד חסיו :

פרשת בהר

כה (א) וידבר יי . פתוחה : (ג) חזרע שרית
 חקר ייד וכיל דכי : ופש סניס קוסתיה
 חסיו וכיד : פקקה . חקר ייד : (ד) לא תגור . חסיו
 (ה) אה ססיה . מלא ייד : לא תקצור . דין למוד מליו
 ושאלה חקדחין : ואת עכני גזיקה . מלייק ומסיה : לא
 תבצר . חסיו וכיד : (ו) ודשקיקה . מלא ייד לכתרי
 דכיק : ולחושקה . מליו : הגרים . מלא ייד וכיד :
 (ח) ובפרת לך . פתוחה : (ט) והעצרת שופר . מליו :
 צדמס השבע . חקר ייד (עי צא י"ב עיו) : תעבירו
 מליו : שופר . מליו : (י) דרור צחרין . מליו : לכל
 ישביה חסיו ומלא ייד : יובל הוא . דין ומתקס דמסין
 עד ואת לא מלאה ייד וגוי עד סנת דובל (פסקוק כיה)
 ועד לכלל הלין שחא מליין ויין וחד צמס דובל וסוף
 הש"ס (צחקתי כיו כיד) ההוא כמי מליו ושאלה כיל
 דיבל חקדחין (כמיס צפי יחרו ייע י"ג) : (יא) יובל
 הוא . מליו כדאמון : ולא תקצרן את קשיייה . מלדמיל :
 ולא תצרכו את גזיקה . חקיק ומליוס : (דין למוד סכי
 הוא קרס שאלה צליטלם כל דאין ידיו צדדיק כמיס יודיה
 לנתי :

בו (א) **אגילום** . עליק ומסית : לא תקיש .
 לבס . עלא ייד וכיד : ואנן ספקית .
 עלא ייד : להשתחוה . צויי דקרי לאו :

פרשת בחקתי

(ג) אם בחקתי חלבו . סמוחה: (ד) ונמתי גשמיכם
 עלא ייד: **יבוקה** . עלא וכיד ננס ויבלה (המזנו
 לני כני) הסוא חסיו : (ה) **והשיג** לבס . עלאי לנמרי
 דסיין : **דיש** . נמד ייד : אם קציר וקציר ישיג .
 חלחון עלאי : **קשבע** . חסיו : (ו) ואין סחרד: עלא
 ייד וכיד : (ז) **איביכם** . חסיו ועלאי וכיל דכי : (ח)
ירדשו . חסיו: (ט) **ופניתי אליכם** . עלא ייד: **והפריתי**
 לחכם . עלא ייד (עי לך לך יז ו) : **והקיסתי** . דין
 למד עלא ייד וחסיו וסאלח כלחון הקדמים : (י) **ישן**
 נושן . עלאי : **מוציאו** . מלדמיל : (יג) **מדות** . חסיו
 (עי ואלח עי כיה) : **ואשבר** חסיו : **מטות** . חסדמים:
עלכם . חסיו : **ואולף** לחכם . עלאי וכיד : **קוסמיות** .
 עלא חרין וויין : (יד) ואם לא תשמעו לי . סמוחה:
 (טו) **לנלמי עשות** . עלאי : (טז) **מבלות** עינים עלאי:
ומדיבת נפס . עלא ייד וחסיו : **הנעם** לריק . עלא
 ייד וכיד: **ואקדוהו** . חסיו: (יח) **שנאיכם** . חסיו ועללא
 ייד : ואין **דדף** . חסיו וכיל דכי : (יח) **שבע על**
המאריכם . ארבעה צמין . קדעאל חליחא ורניעאלח
 סנע על חמלתיכם . חניכא סנע בחמלתיכם (ויסון
 ויכו כף . פי חניכא דכתיב צי ונפה כתיב נכיק): (יט)
גאון . עלאי : **עוקם** . חסיו : **שמיכם** . עלא ייד :
פגהשעה . חסיו: (כ) **וחס לריק** . עלא ייד: **יבוקה** .
 עלאי : (כא) ואם חלכו עוי קרי . סיון צהרין עניכא .
אביה קרי . גרויז בקרי (ועי מנחש): (כב) **והפריתה**
 לח נהמחכם **והמציפה** לחכם ונסעו **דרביכם** . חלחחון
 עליו ייד : (כד) **והביתי** . עלאי לנמרי דכיק : (כה)
 חרז **לקפת** . חסיו : **עריכם** . עלאי וכיל דכי : (כו)
בתנור . עלאי: (כז) ואם בואתי סמוחה: (ל) **קמתיכם** .
 חסיו ועללא ייד : **חשניכם** . עלא ייד : **סגריכם** .
 עלאי לנמרי דרמס וכיל דכי : **גלוליכם** . עלאי לנמרי
 דלעיר קדעאל וייד לנמרה דלעיר חניכא: (לא) **והשפוחי**

לחי

לנמרי: (יג) **כי יבבל הוא** . עלאי כדלחון: (יג) **נענה**
היבבל . עלאי כדלחון : (יד) **לו קנה** . היא נסוף: לא
 חנו . עלאי : (טו) **אמר היבבל** . עלא ויז כדלחון:
 (טז) **ולמי קעט** . חסיו: **טפר לך** . חסיו : (יז) **ולא**
חנו . עלאי : (יח) **ואכלתם לשבע** . חסיו : (כ) **ולא**
נאסו . חסיו: **ואם תבואחוני** עלאי וחסיו: (כא) **היששית** .
 עלאי לנמרי דסיין חניכא: (כב) **השמינת** יונליק וחסיו
התשיעת . עליק וחסיית : **עד צוא** . עלאי חוליף: (ע)
 חיי פרה כיד ליל) : (כג) **לא תעכר לצמחת** . דין
 חקדחים ודלקטן (לי) : **עלל ייד** : **והושבים** . מלדמיל
 וכיל דכי : (כד) **גאלה** . חסיו וכיד : (כה) **כי ימוך** .
 סמוחה: **ימוך** . עלאי: וכיד: **גאלו** . חסיו: (כו) **והשיגהי**
 עלא ייד לנמרי דסיין : **גאלתו** . חסיו וכיד : (כז)
הערה . חסיו : (כח) **די חשיב** . עלאי : **עד סנח**
היבבל . עלאי והוא חסיו מהנך דלחון (צמסוק י)
ילא ציבר . חסיו כמלחל לחקרין צר עהיך סנעס
 דלחון (צמסוק י) : (כט) **ואיש כי ימכר** . סמוחה:
יקבר . חסיו : **ציה מושב** . עיר חמדה: **חמוסון** עלאי:
 עד חמ . חסיו וכיד : (ל) **אמר לא חמה** . כתיב צלניף
 וקרי צויי : **חקה** . חסיו (עי צעלח יד כיה): **לצמיותתי**
 דין עלא ייד וחסיו : **לדדתי** . סגרי חרין וויין ועללא
 ייד : (לא) **ובתי החצרים** . עלאי לנמרי דרמס וכילד:
 חין להס חקה . חסיו (עי צעלח חס) : (לב) **גאלת**
 עולס . חסיו: (לד) **ישרה** . סיה נסוף : **מגנס עריכם**
 עלא ייד וכיל דכי : (לה) **וכי ימוך אחוך ומטה** .
 סמוחה : **ימוך** . עלאי : (לו) **והרביית** : עלא ייד: (לז)
ובמרבית . עלא ייד : (לח) **וכי ימוך אחוך עטף** .
 סמוחה : **ימוך** עלאי : (עא) **אבתיו** . חסיו
 ומלא ייד ופ'ל דכי : (עד) **מביבתיכם** . דין עללא חרין
 ודיין וחסיו ודכתיי אמר סביבותיכם חקרנים (ראה יג
 ח) צרם לא חלכון וגוי אמר סביבותיכם (ולחחון ו
 ייד) הסוא עלאי כווי : (עה) **נתושבים** . מלדמיל :
הגרים . עלא ייד : אמר חוקירו . מלדמיל : (מו) **וכי**
תשוב . סמוחה : (עט) **דדו לו נן דדו** . חריוכון חסיו:
השיגה . עלא ייד לנמרי דסיין : (נ) **קנה** . חסיו:
 (כז) **כמי שניו** . עלא ייד : (נס) **אומם** . עלאי (עי
 עמן חיל ח) :

אה מקדשכם • דין ספר יוד ועלי דעמדי הקדחים :
 אה ספר שיקם • מלא יוד : גלגל שרית • מלא יוד • צריח
 גיחוקים • מלא יוד ומסיו : (ג) והשמתו חני • דין
 חסדחים : הישבים • מסו ומלא יוד וכל דכי : (ג)
 והריקתי • מלא יוד ומסיו : (ג) שבתותיה • חרין
 נפסקה ומריהון מסו ומלין יוד וכיד : (ג)
 בשבתותיכם • מסו ומלא יוד : (ג) מלך • מסו :
 בארצות • מסו וכיד : איביהם • מסו ומלין וכיד :
 מנסת חרז • מסו : ולן רדף • מסו : (ג) ורדף
 חן • מסו : תקופה • מלין : (ג) בארצות • מסו :
 איביכם : ככף ולכל טקח דכחיב טחא איבידום
 ועמחא טחא : ולף בעזנת • סדחים • עי חגרי עמ
 סיו כילא : (ג) אה צריח יעקוב • דין נחור מלין :
 אונר והארץ אונר • מריהון מסו : (ג) שבתותיה
 מסו ומלא יוד : קהשקה • היא טס גבתי דגית •
 וכחז כפי אור סורט וזיל נפגרי ספרד ומיק • כפיל
 לחטונה מכיל • וכי מייסחזכ רחא בקודה גטורל ומסו
 דהוא נח נראה (קוקן סגיה הוא קמן חסף) ולענף
 נפריס סלפטיט לא מלחתי ומיק צהיל • ודפטי • מלין
 חינה ספדיפסיד קדס ובמרה (כלנים כיט כיצ) טחא
 ומיק צהיל ומי • נראה כי נח נראה הוא • ולא רלתי
 למדקיקים סידנר ומח : (ג) לא מאסתים ולא געלתיים
 מריהון מלין : לבלתם • מסו : (ג) והמורת מלין
 ומסו : פינו • מלא יוד :

ולא יסיר • חרין נפסקה ומריהון מלין : והמורת
 מלין : (ג) והשריף • מלא יוד : (ג) ואם (מלא מסו)
 וכיד : ויסף הקישותו • מלין ומסו (ג) ויקח • ח
 סיו : (ג) כי יקדש • דין למוד חסר יוד וסחלל מלין :
 והעריכו • מלא יוד : יעריף • מלא יוד : (ג) חס
 העקדש • מלא יוד וכיד : ויסף הקישות • מלדל
 (ג) וינח מיו כיד : (ג) זרע הקר • מסו : שיער
 מסו ומלא יוד וכיד : (ג) סגנים הנותרת • מלין
 ומסו : (ג) העקדש • מלא יוד : ויסף הקישות
 חסיק ומלין : (ג) נסנת סיוג • מלין (ג) נהר סיו
 : (ג) חמרי קר • מסו : (ג) הקישותו • מלין
 דין נחור מקריס • (ג) ויקח • ח : (ג) סס
 חרס • דין למוד חסר • ויד וסחלל מלין כל דיק
 חמדיק כחיב יוד לנסרה : (ג) הקישות • מסו :
 ומלין : (ג) יסרלו • חרין נפסקה ומריהון מלין סיד
 ותמורתו • מלין :

פרשת במדבר

מגיון חרבע סיון סטיוס (כתיב נפוד יוד)

כו (ח) וידעו • סהומה : (ג) כי יסלא
 אלף גרדל נסוף וכיד : עניוכן נסלא
 מסו : (ח) והעמיד • מלא יוד : והשריף • מלא יוד
 וכיל נכיו כל דייס צמדיק דכי • מלין : והדר • מסו :
 יעריקנו • מלא יוד : (ג) ואם ברוחה • סחומה : חסר
 יחן סטנו • לא מונס : (ג) לא יחליקנו • מלא יוד :
 לשבח
 (ג) חר מלס • זיל סחומה • סוהנר חתי • חילק
 נפריס סף חר חר גלה או חחי וניעמלי דעגל
 סיק חיסה נדיל חל סחוס סיון חלקין • עמיל • עמדי •
 זורל • חרטי • מלין • סוהנר • סחל • ונפסר • כ
 כלס חר קריח נחל סחי • גס על ערנה סענע • סו יח סח
 סדסור עס סחומה סעקיס דטק מוחל • חריב חתי • חרטי
 זיל סחנ סוהנר עמלי דיק חר מלה חחי ומלא יוד קש

א (ג) נוססר שפוח • מלין • (ג) נחלית כי :
 לנלולתם • חסדחים וכיד : (ג) אקא
 חליף סוף • וכיל דקא מענין זס • (סחול חנין חל
 לחסוף קרד דסועס) וכיל דקא דחתי : (ג) מלין
 חר מלה ומלדחיל וכיד : שדיאור • חר מלה ומלדחיל
 וכיד : (ג) שלטיאל • חר מלה ומלין וכיד :
 צורישיד • חר מלה ומלדחיל וכיד : (ג) צוער • מלין
 וכיד : (ג) אלה • מלא יוד וכיד : חרין • חסדחים
 וכיד : (ג) אלישע • חר מלה ומלין וכיד : עסיהוד
 חר מלה ומלדחיל וכיד : חר מלה ומלין חיל
 פדחצתי • (ג) חר מלה מלה חר נחור דלית (ג)

הספר

לדיי ולא קריח ומלא חחי כין לדי נריס • ונפסולל על סחוס
 סנטיס חר מלה כחי • ואסחן חו נפסל כחי כי קרי סר
 חחי מלין עכיל (סחומה) עכיל חרטי • ונפ סיקן שיקיס
 (סח חר לנרטי • כי סחחיד לא חר חר חרין כן על
 כחלית וסח • חר מלה מלה חר סחוס דסח חרין סחוס
 חר סחוס כל חרין חר סחחיד ונח סחוס חר כי סח
 סיקן • ולא יח כי חרין נפסל סחוס סחוס חרין חרין סחוס
 קריס

(ס) וידבר יי . פהמה : (ו) ותעבדתי . כלל חיל
 צקוף וכיד : (ע) נתונם נתונם . סך חרין מליז ומסרין
 ייד ושארל בהסוך חסא ומליז ייד : (י) בהנתם .
 חסיו : (יא) וידבר יי . פהמה : (יג) צום הבתי .
 חסיו : (יד) וידבר יי . פהמה : (טו) צנה . צווי .
 דקרי לחוד וכיד : (טז) תברין . מליז וכיד : (כ) ומשי
 מליז וכיל רש : (כד) צן קאל . חל . וכן כל שמה בני
 חרם אעסי שיש בן שמה שאין כמחקן בין מלפניהן
 צן מלאחריהן פשוט שאין בן קדושה : (טז) פותריו .
 מלדמיל : (כז) ולקחת . סהומה : התברני . חסיו :
 העזיאלי . מלא ייד לנחרי דמין : (ל) אליצקן . חיל
 מלה ומלא ייד וכיד : (לא) והמנבחה . חסיו וכיל רכי :
 (לג) פקרת . חסיו וכיל רכי : (לג) ומשמה המששי .
 מליז : (לס) מריצק . מלדמיל : צן אבידיר . ייד למה
 לנחרי דמיה ועד ייד דקרי לנחרי דמיה וחל לא : (לו)
 ובריקיו . מלדמיל (ע) ויקל ליה ייח) : (לו) ועסוי
 סחלר . חסיו (ע) ויקל ליה ייז) : ויתדתם . מליק
 ומסייה ומסוי : ומיתריתם . מלדמיל : (לח) שפרייה

(ע) למד כיש מי) : ומה קשות . מליז : (ט) סנלח
 חסיו : מלקחיה . מלא ייד : ומה פהמתייה . חסיו
 ומלא ייד : (י) על המוש . מליז וכיד : (יג) וכסו אותם
 מליז (ע) מקן מיה חי) : על המוש . מליז : (יד)
 המחתות את המוקנות . מרויחן חסיו : ומה היעים .
 מלא ייד : ומה המוקנות . חסיו : פסוי . ויזו וייד
 צקוף : (טו) לבסות . דין חסיו : בגסל . חסיו דקוליכו
 (טז) וקבקי . מלא ייד לנחרי דלמוד : (ח) וידבר יי
 פהמה : (יח) אל תבריתו . מלא ייד : (יט) צנעקס
 את קדש הקדשים . לא אל : וסמו אותם . מליז (ע)
 מקן מיה חי) : על עזרתו ואל משלו . ורמי כשא (ד)
 מיט) ועל נשאו :

פרשת נשא

(כח) וידבר יי . פהמה : (כז) נשא . אליף גריח
 צקוף : (כג) חסדק אותם . מליז (ע) מקן מיה חי) :
 לצבא . אליף גריח צקוף וכיד : (כד) הערשני . חסיו
 וכיל רכי : (טו) מיתריתם . מלדמיל : (כז) ומקדמם
 עלקתם . חסיו ייד (ע) ויגם מיה טיו) : (כט) בני
 מריו . סהומה : (לח) ובריקיו . מלדמיל : ועסוייה .
 מלדמיל (ע) ויקל ליו חי) : (לג) ויתדתם . עליה
 ומסייה ומסיו : ומיתריתם . מלדמיל : לכל פלדקת .
 מליז : (לג) אלפים שבע מאות . לא ושבע : (לו) כל
 העבד . חסיו : (לח) ופקודי בני גרשון . סהומה .
 לפשפחותם . דין לחוד מליז : (עח) כל העבד . חסיו :
 (עט) סקד אותם . מליז (ע) מקן מיה חי) : ומקדיו
 אשר לוח חי . לא באשר :

(כח) וידבר יי . פהמה : (כז) נשא . אליף
 גריח צקוף וכיד : (ג) כל קא ללכא .
 דין לחוד בא ושארל כל הבא ללכא : (ה) בגסל
 סהומה . חסיו דקוליכ : והורדו את פרכת . דין מליז
 וחסר ייד ורכי והורדו זקני העיר (טפטים כ"א די)
 ושארל כלסון מלדמיל (ע) מקן מיה חי) : את ארן העדה .
 חסיו (ע) חלטה ליה יי) : (ו) פסוי . ויזו וייד צקוף :
 ישמו בדין . קדושה דין) ובחראה (סוקו ייד) ושמו
 ציו חסין מליצאה (חי ויח) ושמו את גדיו : (ז)
 הקצרות . ומה המכות ומה המנבחות . הלחון חסיו

ד (ח) וידבר יי . פהמה : (ג) נשא . אליף
 גריח צקוף וכיד : (ג) כל קא ללכא .
 דין לחוד בא ושארל כל הבא ללכא : (ה) בגסל
 סהומה . חסיו דקוליכ : והורדו את פרכת . דין מליז
 וחסר ייד ורכי והורדו זקני העיר (טפטים כ"א די)
 ושארל כלסון מלדמיל (ע) מקן מיה חי) : את ארן העדה .
 חסיו (ע) חלטה ליה יי) : (ו) פסוי . ויזו וייד צקוף :
 ישמו בדין . קדושה דין) ובחראה (סוקו ייד) ושמו
 ציו חסין מליצאה (חי ויח) ושמו את גדיו : (ז)
 הקצרות . ומה המכות ומה המנבחות . הלחון חסיו

קנח שיערים . חסיו ונלא יוד : מנחם קנאות חסיו
 וכיל דכי : (ז) וְהַעֲמִידָהּ . חסר יוד (עי' ויגש מ'ז'ז) :
 (יח) על פסוק . מלא יוד : הַמְאָרְרִים . מלא יוד
 וכיד . (יע) וְהַשְׁפִּיעַ . מלא יוד : ואם לא שפית
 מ.א. יוד וכיד : סמאה . חסיו : (כ) כי שפית . מלא
 יוד : וכי נמאאת . מליא : (כא) וְהַשְׁפִּיעַ . מלא יוד :
 בַּשְּׂבָעַת . חסיו : חסיו : חסיו : חסיו : חסיו : חסיו :
 נפלת . חסיו : ואת צנוך צקה . היא צקוף : (כב)
 בַּמַּעֲרָךְ . צמד יוד : לַצְּבֹתָ צֶעַן . מליא : וְלַגְּבֹרֵי יָד .
 דין לחוד חסר יוד ושאר . כל דמיא צמיריק כתיב יוד
 לצמרת . (כג) הַאֲלֹת . דין חסיו וחרין מליא יוסר
 חיה צפי נלבים (כד) : (כה) וְתַמְעַל . חסיו :
 ך (ה) וידבר יי . פמוחם : (ז) כי ימלא . מליא
 גרילא צקוף : קנדר נדר . חסיו וכיל דכי :
 גזיר להויר . חרויהוק . מליא וכיל דכי : (ז) חֲמֵץ יָךְ
 וְחֲמֵץ . חרויהוק חסיו : כחיים . מלא יוד : וַיִּבְשִׁימוּ
 חר יוד לצמתי דריו ומד לצמתי דסימן : (ד) מְחַרְצָנִים
 מליא לצמתי דרין : (ה) עד מלאה ה'מם . דין לחוד חסר
 יוד-וילפי מליא דדדיעצד חף אם לא מלאה כל היינו דהיינו
 מלטים יוס אלא גלח ציוס מלטים ילא : קרש יסיה
 חסיו (עי' מלוה כיט ליה) : (ו) חֲזִירוֹ-מְלִיָּהּ : [ז] בַּמִּתְּחִילִים
 ססיה : (ח) קרש הוא . חסיו (עי' מלוה סס) : [ט] שְׂתָאֵם
 חסיו וכיד : [י] וציוס חֲמוּמֵי יבא . דין חסיו . מליא
 גרילא צקוף (עי' צראשית צ' כ"ב) : [יב] הַדְּרֵעַ . חסיו
 דקוליכ וכיל דכי נר מן חלמא כוסר צפי ושאר [יג] ו' :
 [כ] וחסיף אוקם . מליא [עי' וקן ע"א ח'] : [כא] יוד
 חרין צפוקא וחרויהוק חסיו : [כב] וידבר יי . פמוחם :
 [כג] אָמֹר לַחֵם . דין לחוד מליא . סינדרו צפה מלא
 ובכונת הלז : [כד] יברכך . סמוחה : [כה] יאר
 סמוחה : ו'חַנְּךָ . מליא וחסיו : [כו] ישא : סמוחה :
 [כז] ושמו . סמוחה :
 [ח] וידו ביום . סמוחה : בילות מליא : מליא (עי'

פלוה-חות כיה) ודכותי ויהי כבלות משה לכחז [וילך
 ליה כיד] צרם ומיה כבלת הסטרים [ספטיס כי עי'
 ההוא חסר : [ז] הם נסילי המטת הלחא חסיו . א] דין
 ב] וכל משה את המטת [קרה י'ז כ"ב] ג] וילא משה
 את כל המטת [סס סס כיד] וסיונך הלחא המטת קנח
 חסרין ושארל מליין כו"ס צפי צמדנר [א' מ'י] : הם
 העמדים . חסיו ומלא יוד : על הפקדים . הקיף לא
 דצוקא ולא זעירא [עי' כי חסא ל"ב כ"ה] : עֲגָרֹת לֵב .
 חסיו : וישני עטר צקר . סבי כסיו [עי' מלוה ל"א כ"א] :
 על סבי הנשאים . חסיק ומליית [עי' ל"ב י"ז כ"י] :
 ויקריבו אותם . מליא [עי' וקן ע"א ח'] : [ה] ונחמת
 אותם . מליא [ע"ס] . [ו] ויקה משה את העגלות . דין
 חסיו ודכי ארבע העגלות [לקמן ח'] : וימן אותם . מליא
 [עי' וקן סס] : [ז] את שתי העגלות . דין מליא [עי'
 ויגש מיה כ"י] : [ח] ואת ארבע העגלות . חסיו בדלמרו :
 [ע] כי ענדח הקדש לעלהם . חסר יוד [עי' ויגש מיה
 עין] : [י] ויקריבו הנשאים . חסיק ומליית [עי' ל"ב
 י"ז כ"י] : את חנפית . חסיו וכיד [דכ"ף דגוסה] :
 הנשאים . דין מליא וחסיית [עי' לך לך י"ז כ"י] : [יב]
 וידו המקריב . סמוחה : גחשון בן עמינדב למטה
 יהודה . צכלאו כתיב כסיל (לח) וכח לא כתיב כסיל :
 [יג] וקרבונו . צכלאו כתיב קרבונו והכא וקרבונו [עי'
 צעמיט] : [יד] לעתודים חמשה . דין מליא ודכי וליים
 צפי צען ועתודים [סלחיו ל"ב י"ד] ושארל כלסון חסיו
 ומליא : [יח] ביום השני הקריב נתנאל . פמוחה : [יע]
 הקריב את קרבנו . דין לחוד חסר יוד [עי' רשי פסוק
 י"ח] : [כד] ביום השלישי . פמוחה : [ל] ביום הרביעי
 פמוחה : [נ] ביום החמישי . פמוחה : [מז] ביום
 הששי . פמוחה : [נח] ביום השביעי . פמוחה :
 [נח] ביום השמיני . פמוחה . [ס] ביום התשיעי .
 פמוחה : [ת"ש] מלא יוד וכיד : [סן] ביום העשירי
 פמוחה : [עב] ביום עשתי עשר יום . פמוחה :

הסופר ציוס

על כן לא נכתב אלנו מליא דלגני ידי' מילחא זוערתא סיה לסיוח
 מליא לסנע אחר והוא מעמד לגדולה ומו לנלוכה על כן ישראל
 ואחר רק צמוח עיר סלחיל גדול מלכז סמו :

לשבת

(לח) והכא לא כתיב כסיל . ע' מנחת . עי' [לקמן ססוק י"ח]
 מה סדרתו על זה צמדנר . ולפעיד י"ל עוד . כי סיה
 חיה צמדנר דנשעה קריעת סיס קסן חלמא נחשון כן פומנד
 לפך . סיס וקדש את סיס ולק זכא . סמולטת . חרויהוק . ויל כי

[פח] כיום שנים עשר יום . פתוח : [מד] זאת
 אנכה המזבח . פתוח : קצרות כסף . חסו : טנים
 פטר בפות . מליו : [טו] בפות זכס . מליו : מקלות .
 סדחים : כל זכס הקפות . מליו . [טז] וקבא מפה .
 אלף גרדא בסוף : על ארץ העדה חסיו [עו] הלוח ליה י' :

פרשת בהעלתך

ח [ח] וידבר יי . פתוח : [ג] בהעלתך . חסיו :
 פני המנורה . מליו [עו] תרומה כיה ליה :
 יאירו . מלא ייד : טענת הנרות . מליו [עו] אשר כיד
 די : [ג] פני המנורה . מליו [עו] תרומה טס : [ס]
 וידבר יי . פתוח : [ז] והעבירו . מלא ייד : וכנסו
 בגדיהם . מלא ייד וכיד : [יד] והקדלת . זלא ליה
 בסוף : [עו] כי נתנים נתנים . תרויהון חסיו ומליו
 וכי זר ען חרין פני צמדנר [גו] : [ח] צום הקבתי .
 חסיו : [עו] נתנים לאשרן . חסיו ומליו כדאשרן : [כג]
 וידבר יי . פתוח : [כד] יבוא מליו ומליו [עו] וישלח
 ליו [עו] : לקבא . אלף גרדא בסוף : [כו] במשמרתם
 חסיו :

ט [ח] וידבר יי . פתוח : [ג] את הפסח במועדו .
 דין מליו ודכי טעמנו להקריב לי במועדו
 (פיכחס כיה ז') ותלחא חסיו יוסר חיים בסמוך : [ג]
 חעטו אטו במערו . הלחא חסיו . א [א] דין . ב [ב] את
 קרנו סי במועדו [לקמן ז'] ג [ג] לא תקריב במועדו [לקמן
 יג] : ככל חקיו . חסר חרין וויין ונולא ייד וכיל
 דכי : וככל משקיו . מלא ייד וכיל דכי :
 [ד] לעשות . חסיו [עו] ויקהל ליה אי' : וידו חכסים .
 לא וידיו : ולא יכלו לעשות . חסיו [ע"ט] : [ז] במערו .
 חסיו כדאשרן [פסוק ג'] : [ט] וידבר יי . פתוח :
 [י] צדק רחוקה . חסיו וכמד על אוח מיה . וכל רחקה
 דכי חסר לצד מן אשר יבא מארץ רחוקה [כלזים כיע כ"א]
 דהוא מלא : [יא] וטורים . חסיו ומלא ייד : [יב] לא
 ישאירו מליו : יאבלהו . חסיו [יג] לא תקריב במערו
 חסיו [ע"ל ג'] : [טו] וביום הדקים . פתוח : [יז] ולפי
 הקלות . מליו : [יט] ובהארץ . מלא ייד : [כא] מערב
 עד גקר . לא ועד : [כב] או ימים . דין למוד חסיו

וכלטון צייד דקרי לחוד לצמרי דמ"ס קדמלא (כח"ט נמי)
 זטלח ע"ז פ"ע) : בהארץ . מלא ייד : לשבן . חסיו :
 ובהעלתו . חסיו :

י [ח] וידבר יי . פתוח : [ג] שתי חצוצרות .
 דין לחוד מליוק וחסוית (ע"ל ח') : [ג]
 ונערו . מליו ודכי בסמוך [ד'] : [ד] ונערו . מליו :
 אלף הקשיאים . דין לחוד מלדמיל [פ'] ליל ייז כי) :
 [ז] ובהקהיל . מלא ייד : ולא תריעו . מליו : [ט]
 יחקעו בהצצרות . דין חסוק ומלויה ודכותי וחצצרות
 החרועה צידו (מעוה ליה ו' ועיל ססוק ע') : [ט]
 הצנר לחכס חסיו : והרעתם . חסדחים : בהצצרות .
 דין חסדחים ודכותי דסמוך ליי ותקעחם בהצצרות
 [פסוק י'] : ונשעתם . מליו : [י] ובמועדיכם . דין
 מלדמיל ודכי אלה חעטו להי במועדיכם (פיכחס כ"ט
 ליע) זרס או צדננה או במועדיכם (טלח לך עיו ג')
 הוא חסיו : וזראשי חדשכם . דין חסר ייד (ויס צו
 דרס עי סוף וסי סוכה ופירסיי טס) זרס וזראשי
 חדשיכם תקריבו (פיכחס כיה י"ח) הוא מלא : ותקעחם
 בהצצרות . חסדחים : על עלתיכם . חסר חרין וויין
 ומלא ייד וכיל דכי זר מן והיה המקום וגוי עולתיכם
 וזמחיס (ראה י"ז י"ח) דהוא מליוק וחסוית ומליו :
 ועל זכתי שלטיכם . מלא ייד : [יא] וידו בשנה
 השנית . פתוח : [יז] והורר . מליו : גשאי המסכי .
 חסיו וכיד : [כא] הקהתים . מלא ייד : גשאי
 המקדש . חסיו : והקריבו . מלא ייד לצמרי דקויף :
 [כב] ונסע דגל מחנה בני אפרים . חין כחן הפסק
 פרטה : [כד] זן גדעוני . דין לחוד מליו וטארל חסיו
 [כה] לכל המנחות . חסיו [עו] צמדנר ז' י"ז) : [כז]
 ויאמר משה . פתוח : לחבב . חסיו : נסעים .
 חסיו ומלא ייד : והמבגנו . חסר ייד וכיד : [לא]
 חנתנו צמדנר . חסדחים : [לז] אשר יטיב . חרין ייד
 קדימי לעיית וחד צמרי : והמבגנו לך . חסר ייד : [לב]
 נסע חסיו וחסי דקוליכ : לתור להם מליו וכיל דתור בכ
 דכי לצד מן חרין יוסר חיים פני טלח לך [יג ז'] : מנחה
 מליו וכלי' : [לד] מן המחנה . יכח ריוח טיעור סתו
 ויעשה ערן מנחרת וקוב יכח ריוח טיעור ז' או ג' אוח
 ויתחיל וידו בנסעי הכל זשיטה אחת [עו] פיי עיו טעו

בהעלתך י יא יב

הסופר

קי

מְתַנְבְּאִים . תרויהוון מליי : (כה) מְבַדְרֵי . פסי : ומלא
 יייד : (כע) נְבִיאִים . עלרמיל : (א) שְׁלֵי . מלא
 יייד : וַיִּשֶׁשׁ . חסי : סְבִיבוֹת הַמַּסָּה . דין מלרמיל
 ודכי דזחריי (פסוק ל"ב) וסארא חסי : (גב) הַשְּׁלֵי .
 זלא יייד : הַקָּרִים . דין עלא יייד (ע) וסארא חי (ע) :
 שְׁמוֹת . מליי : סְבִיבוֹת הַמַּסָּה . מלרמיל כראערין (פסוק
 ל"א) : (גב) שְׁנֵיהֶם . מלא יייד לזחרה דריון : (גד)
 קְבָרוֹת . מליי . ודכותי נסמוך מקברות המלוא
 וסלחא חסרין ועקר ח"ה כפי מקעי (ליג ע"ו) : הַמְתַנְבְּאִים
 מלא יייד : (לה) מְקַבְּרוֹת . מליי :

ז' וסעי' חי וחקירה ע"ו) : (לח) בְּנִמְעַ . חסיו דקוליכ:
 קוֹסָה . מליי : וַיִּסְצוּ חֵיבֵד וַיִּנְסוּ . תרויהוון חסיו :
 מְשַׁנְאֵיהָ . מלא יייד . (לו) וּבְנָחָה . חסיו לזחרה דרין
 ונסוף חיל מילופי ויי : שׁוֹבָה . מליי : רַבְבוֹת . דין
 מליי ודכי וסס רבבות חסרים (הזכרה ליג ע"ו) זכס
 וססה מרבבת קדס (סס סס ז') ססס חסר : אלפי
 ישראל . יכח ריוח סיעור ז' או ג' חומות ועססה ט"ו
 ונזחרה . וסאר עוד כסיעור סתוחס . ויחיל זרים סעסה
 סלחריה וידו (ע) זנוקוס סלייכתי לעיל) :

יב (ה) ותרבר מרים . פתוחה : על אדות .
 חסריק ומליי סכילא : הַבְּשִׁיט . בְּשִׁיט
 תרוי חסיו ומליי : (ג) עָנָו . חסר יייד : (ד) ויאמר
 ויי פתאם . פתוחה : פְּתָאם . חסיו : (ו) נְבִיאָכֶם .
 מלא יייד : (ח) ולא בהיודת . מלא יייד וחסיו : וְחַמְנַת
 ה' . דין לחד חסיו (ע) יסרו כי די) : יָבִיט . מלא יייד :
 (י) מְצַרְעַת . מְצַרְעַת . תרויהוון חסיו : (יא) אשכ
 נוואלנו . מליי : וסאר חָטְאָנוּ . מליי וכידי : (יג) רָסָא .
 חליף נסוף : (יד) ויאמר ויי . פתוחה : וסגיה יִרְק .
 חסיו : וסאר חלסוף (לט) לא אדר חלסוף :

יא (ה) פְּתַתְאֲנִים . חסיו ומלא יייד : (ד)
 וְהַאֲסַפְסַף . חליף לזחרי דהיח וחסיו : מי
 וַאֲבָלְנוּ זכר . חסר יייד : (ח) הַקְּשָׁאִים . חסיו ומליי
 לזחרי דחליף : וסח הַאֲבַמְחִים . חסריק ומליי : וסח
 הַחֲצִיר וסח הַבְּצָלִים . תרויהוון מליי : וסח הַשְּׁוֹמֵם .
 עלרמיל : (ו) עֲיִינֵינוּ . מלרמיל וכיל דכי : (ז) הַבְּדִלָּח .
 חסיו : (ח) בְּרָחִים . יייד דקרי לזחרי דחייית וסו לא
 לו דכו בְּמַדְכָּה . חסיו : ונסלו בְּפָרוֹר . מליי :
 ועסו סחו עָגוֹת . חסריק ומליי : (י) בָּבָה . חסיו :
 לְמַשְׁחַחְתֵּי חַסְיוֹ וסלא יייד : (יא) למה דְרַעַת . חסריק
 וליכח חי נסוף : לא מְצַתִּי . דין לחוד חסר חליף :
 לְשׁוֹם . מליי : (יג) הַחֲכִי דְרִיתִי . מליי : סס חככי
 יִקְדְּתִידוּ . מלא יייד לזחרי דחיי : הַאֲמֵן . חסיו : סח
 הַיִּגְק . דין חסיו זכס יונק עס אים סינה (סלזינו ל"ב
 כיה) מלא : (עו) אַת עססה לי . דין לחוד כחיי אַת
 נלסון זכר (ויס זו דרס) : הַרְגֵ . חסיו וכיל דכי :
 (נח) ויאמר ויי . פתוחה : וְשַׁמְרֵיו . חסיו ומלא יייד :
 (יח) כי בְּכִיתֶם . מלא יייד : מי וַאֲבָלְנוּ זכר . חסר
 יייד : (יט) הַאֲבָלֹן . מליי וזטין : (כ) לְיָרָא . דין
 לחוד חליף נסוף : יָצְאָנוּ . מליי : (כג) ויאמר ויי .
 פתוחה : (כד) סְבִיבוֹת הַחֶסֶל : מלא יייד וחסיו : (כה)
 (ס) וַיִּמְצֵל : חליף לזחרי דיייד : ויחי פְּנֹת . מליי :
 (ז) מְדַד . מלא יייד : וסכח עֲלֵהֶם חסיו (ע) ויגס
 חסיו : בְּפִתְתֵיבִים . חסיו ומלא יייד : (כז) וּמִדְד
 לשבת

פרשת שדח לד

יג (ה) וידבר ויי . פתוחה : (ז) וַיִּתְרוּ . חסיו
 ודכי וַיִּתְרוּ (לסמן פסוק כ"א) : (ד) וסלח
 שְׁמוֹתֶם . מליי (ע) סלוה כ"ח יייד) : שְׁמֵנֶע בַּן וְכוּרִי
 תרויהוון מליי : (ח) הוֹרִי . דין לחוד מליי וסארא כלסון
 חסרין : (ו) בַּן יִסְנָה . חסיו וכידי : (ח) הוֹשִׁעַ . מליי
 וחסיו דקוליכ וכידי : (ע) רָסָא . ויי וסליף נסוף :
 (י) גְּדִיאֵל . מלא יייד : בַּן סוּרִי . מליי : (יא) בַּן סוּסִי
 מליי : (יג) עֲמִיאל . מלא יייד : (יג) סְתוֹר . מליי : בַּן
 מִיָּקָאָר . מלא יייד : (עו) גְּאוּאָר . מליי : (ח) וְעֲלִיתֶם
 מלא יייד וכילידי : (ע) יוֹשֵׁב זַהֲבָה . מליי (ע) חיי ססה
 כ"ד ג') : הַבְּמַתְנִים סס בְּמַבְעָרִים . תרויהוון מליי :

הסופר ויחנן
 דלחך חלסוף סיעי סך דסכא סלל כפי' סור מורה ונס' מנחה סיי סכיסו
 כעיעור דסכא כחיי וסאר חלסוף טייו וכוונה סגתי סייא לסך
 דפי' מנחה סור חלך חלסוף סל סעיך :

(ל) לא אחר חלסוף . זנוס' נדריס דף ל"ז ע"כ עיעור סופרים
 אחר חענרו אחר חלך אחר חלסוף וכו' . וכי סעיך זיל
 כל סגי אחר עיוסרין סן וסין סללח אחר סלסון דסויל לנכח
 מלו לזכס וסענרו ססגר סנמה ימיס וסלסוף וכי' : ימיס דססו

(כח) וְיָתֵרוֹ: חֲסִיוֹ: מוֹדַעַר אֶן. חֶסֶד יִיד וְכַל אֶן
 דְּכִי וְכַל אֲוֵרִיתִי כְּמִי אֶן צַר מִן אֲרַעַת דְּכַחֲצִי סִין.
 חֶרֶץ בַּם: בַּעֲלָה וְהָרִין קְדוּמֵי דַם: מוֹסֵי: עַד רָחֹב.
 חֶסֶי: לְבָא מוֹת. אֲלִיף גְּרִידָה: (כצ) וִיבֹא עַד חֲנֻן.
 לֹא וִיבֹאוּ (עִי רַעֲיִי): אֲחִיטָן. מֵלֵא יִיד: שִׁשִּׁי-חֶסֶי:
 צִעֵן. חֶסֶי: (כד) כַּחַל אֲשַׁבֵּל. חֶסֶי: (עִי לֶךְ לֶךְ יִיד
 יִיג): וְעִירָה וְאֲשַׁבֵּל. חֶרֶיטוֹן מֵלֵי: וַיִּשְׁאֲחֶהוּ:
 חֶסֶי: בְּמִטָּה. מֵלֵי: וּמִן הַרְשָׁנִים. חֶסֶי וּמֵלֵא יִיד:
 וּמִן הַקְּאֵנִי. מֵלֵא יִיד לְבַחֲרִי דַוָּן: (כז) כַּחַל אֲשַׁבֵּל:
 מֵלֵי: עַל אֲדוּת. חֶסֶי וּמֵלֵי: הָאֲשַׁבֵּד. מֵלֵי:
 כַּח (קִימֵר מֵלֵי): (כח) וַיִּשְׁיבֵי אַחַס. מֵלֵי:
 גְּרִימֵי. מֵלֵי: (כח) וְהַעֲרִים בְּצָרוֹת. חֶסֶי וּמֵלֵי:
 (כט) הַדְּבָרִים: (ל) גְּדֻלַּת. חֶסֶי וּמֵלֵי: וְכִי צַר מִן
 הַקָּמָה לֶךְ אֲנִימֵי גְדֻלַּת (כִּי חֲנַל כִּיז צִי) דַּהֲסוּא וּמֵלֵי:
 יִקְרִי הַעֲנֵק. דִּין לְחֹד חֶסֶי (עִי לֶךְ לֶךְ יִיד): (כט)
 וַיִּשָּׁב. חֲלֵחַל דַּפְסוּקָא וְחֲלֵחֲסוֹן מֵלֵי (עִי חִי סַרַּה כִּי
 גִי: (ל) וַיִּחַמֵר עֲלֶיהָ. הִיא צַסוֹף: כִּי יִבּוֹל. דִּין לְחֹד
 מֵלֵי (עִי וִיבֹחַל לִיז כִּיז): (לא) לֹא סִבֵּל לְעֲלֻזַת. דִּין
 מֵלֵי וְדִכִּי וַיַּעֲשֵׂנוּ לְעֲלֻזַת (לִקְוִן יִיד) וְאֲרַעַת־חֶסֶי:
 כַּמֶּסֶר בַּם יַחֲרוּ. (יִיט כִּיג): (לג) וַיִּצִיאוּ. דִּין חֶסֶי וּמֵלֵא
 יִיד וְדִכִּי וַיִּצִיאוּ אַחַר כָּל הַעֲדָם (לִקְוִן עִיז לִיז): אַחֲלַת
 וַיִּשְׁבְּרֶה. דִּין לְחֹד מֵלֵדְמִיֵל (עִי אַחֲרֵי מוֹת יִיח כִּיח):
 אַחֲסֵי סַדֻּזַת. מֵלֵי: (לד) אַחַ הַגְּסִיכִים. דִּין מֵלֵדְמִיֵל:
 עַן הַגְּסִיכִים. דִּין חֶסֶי וּמֵלֵי: בְּחֻבֵּיבִים. מֵלֵא יִיד:

מֵלֵא יִיד וְחֶסֶי צַרַס לֹא תִירָאוּם (סוֹף מִי הַדְּבָרִים)
 הַסוּא מֵלֵדְמִיֵל: (י) לְדָגוּם. מֵלֵי: (יא) וַיִּאמֵר יִי.
 פַּתוּחָה: וַיִּאמְרֵי. חֶסֶי: בְּכַל הַאֲתוּת. חֶסֶי וּמֵלֵי:
 (עִי סוּוֹת דִּי עִי): (יב) וַאֲוִרְשָׁנוּ. מֵלֵי וְחֶסֶר יִיד.
 (וְאֲעִיג דַּמְלָסוֹן הַפַּעִיל הוּא. וְדִכִּי לִקְוִן (כִּיִּד) וְסַחֲרָה
 צִלְטַחֲלָה כָּל דְּרִיעֵי צַחֲרִיק וְקָדִים לִי מוֹלַס דַּהֲוִי מֵלָסוֹן
 הַפַּעִיל כַּחֲצִי יִיד לְבַחֲרֵה דְרִיעֵי): (יג) כִּי הַעֲלִיתִי:
 מֵלֵא יִיד: (יד) אֵל יוֹשֵׁב הָאָרֶץ. מֵלֵי (עִי חִי סַרַּה
 כִּיִּד גִי): וְעַיִן עוֹד עֲלֵהָם. חֶסֶי (עִי וִיגַם מִיחַ עִיז):
 וְבַעֲפֹד עַן. דִּין לְחֹד חֶסֶי (עִי בַעֲלָה יִיג כִּיח): (עו)
 וְחֲסֵהָ. הִיא צַסוֹף: (עו) מִבְּלַתִּי וְכִתָּה. חֶסֶי
 וְדוּכוּתִי בַּם עַקֵּב (עִי כִיח) מִיִּסוּוֹ הַכֹּחַ וְעַלְמֵי חֶסֶי:
 מִבְּלִי: (עו) וְעַתָּה וְיִגְדֵךְ לֹא. יִיד רַעֲסִי: (עו) גִּשְׁמֵי
 חֶסֶי: (עו) קִנְדֵךְ. חֶסֶי וְכִיִּל דִּכִּי: גִּשְׁמֵהָ. מֵלֵי
 וְצַסוֹף הִיא: (כ) קִנְדֵךְ. חֶסֶר יִיד: (כא) וַאֲוִרְשָׁנוּ:
 מֵלֵי: (כב) הַרְאִים. חֶסֶי וּמֵלֵא יִיד: וְלֹא סוּעַו
 בְּקִרְיָדִין (דַּהֲוֹל בַּחֲרָה) לְחֹד מֵלֵי וְסַחֲרָה בְּקִרְיָה־חֶסֶי:
 (כג) לֹא יִרְאוּהָ. מֵלֵי: (כד) וְהִבִּיאֲתִי. מֵלֵא חֶרֶץ
 יוֹדִין וְחֶסֶי: וְחֲרַעוּ וַאֲוִרְשָׁנוּ. מֵלֵי וְחֶסֶר יִיד (עִיל
 פַּסוֹף יִיג): (כה) וְהַפַּעִיל יוֹשֵׁב. מֵלֵי (עִי חִי סַרַּה
 כִּיִּד גִי): (כו) וַיְדַבֵּר יִי. פַּתוּחָה: (כז) מִלְּיָבִים. חֶרֶץ
 בַּפְּסוּקָא וְחֲרוּי מֵלֵדְמִיֵל (וְעִי בַעֲלָה עִיז חִי): הַתְּלַזוֹת.
 חֶסֶי וּמֵלֵי: (כט) סְנַרְיָבִים. מֵלֵא יִיד: וְכַל
 סְנַרְיָבִים: חֶסֶי וּמֵלֵא יִיד: הַתְּלַזוֹת. מֵלֵא יִיד וְחֶסֶי:
 (ל) גִּשְׁמֵהָ. מֵלֵי: (לא) וְהִבִּיאֲתִי. דִּין לְחֹד יִיד
 וְאֲלִיף כַּחֲסֵי לְבַחֲרִי דְרִיעֵי וְסַחֲרָה לִיחַל לִיִּיד. וְבַחֲלַת
 כֹּחַ לְרוּחַ סַחֲרִי (מ) וְקוֹדֶשֶׁת בַּעֲסַר קוֹדֶשֶׁת (בַּעֲחֵיט): (לג)
 וְסַנְרִיבִים מֵלֵי: (לג) וְנִוְחִיבִים. מֵלֵדְמִיֵל: עַד אַחַס. חֶסֶי:
 סַנְרִיבִים. מֵלֵא יִיד: (לד) עֲוֹנֵתִיבִים. חֶסֶי לְבַחֲרִי
 דִּיִּי דְקִרִי וְחֶסֶי לְבַחֲרִי דַוָּן וּמֵלֵא יִיד לְבַחֲרִי דַחֲוִי:
 חֲנוּחֵי:

הסופר

לְכַן מִלְךְ שֶׁאֵינִי לְיָדֵי דְבַר מִיִּלּוֹם שֶׁחִי עוֹמֵד בַּעֲפֵי אֲלֵה־חֲסִי
 כִּי אֲרֵץ יִשְׂרָאֵל חִיטָּה מְקִיִּיחַ טוֹבֵי עַבְרָה. וְלִפְנֵי יֵל כִּי לְבַחֲרִי
 בַּל הַרַח דוֹקָה כֹּחַ. מֵאֲחַר סַחֲרֵנְגִלִים אֲחֵרוֹ אֲרֵץ אֲוֹכֵלָה יוֹעֲבֵי
 וְנִחְוֹת גַּם יִיאַעַע וְכַלֵּל לֹא הַכְּחִישוּ זֹאת סַבֵּל מִקוֹם. סַעֲבֵרוּ דַּהֲוִי
 קוֹבֵיבִים מַחֲסִי. וְאִיכָּךְ בַּחֲסֵי סַחֲרֵיבִים. חֶסֶי: כִּי יִבִּיא אַחַס הַסֶּף אֵל
 אֲרֵץ סַחֲרִי. עַדִּין עַן לֶסַס מִקוֹם לְחֶרֶס. עִי. טוֹבֵה הִיא זֵלֶם
 כִּיִּין פַּתוּחָה אֲוֹכֵלָה יוֹעֲבֵי. לִחֲלֹחַ נַח הַכַּח עַד יִמַּס סַחֲרֵן
 מְקוֹדֶשֶׁת בַּעֲסַר. קוֹדֶשֶׁת וְאִיטָּה טוֹבֵה טוֹבֵה. סַחֲרִי. אֲרֵץ אֲוֹכֵלָה
 יִמַּסוּ נַח סַחֲרֵיבִים לְבַחֲרִי מִיִּלּוֹם סַחֲרֵיבִים. סַחֲרִי. אֲרֵץ אֲוֹכֵלָה:

יִיד (ח) וַיַּחֲסֵי אַחַס קוֹבֵים. דִּין מֵלֵי צַרַס נַסוּ לְקַלַּם
 (קַתַּם עִיז לִיִּד) חֶסֶי: (צ) וַיִּלְלוּ. חֶסֶי:
 (ג) לְנַפֵּל. חֶסֶי: (ד) וַיִּשְׁוֹבְהָ. מֵלֵי: הַלּוֹא עוֹב
 לְנוּ. צוּיִי וְאֲלִיף (עִי צַרַסִּית דִּי זִי): (ו) מִן הַתְּרִים.
 מֵלֵא יִיד: (ע) אֵל תִּמְרָדוּ. חֶסֶי: אֵל תִּמְרָדוּ. דִּין

לשבת

(מ) מְקוֹדֶשֶׁת בַּעֲסַר קוֹדֶשֶׁת. וְאֲחַר נַח הַרַח דוֹקָה כֹּחַ וְלֹא
 בַּמִּקוֹם אַחַר סַכְכָּר נִאֲמַר בַּחֲרוּהָ כַּחַח פַּעֲמִים הַנֶּחֱמַס אֵל
 הָאָרֶץ. אַחֲשַׁר לִוְעַד לַעֲסִיד. כִּי הִנֵּה הַמְּדַנְגִלִים הַלְּמִיט. וְהַחֲרֵץ
 הִיא אֲרֵץ אֲוֹכֵלָה יוֹעֲבֵי וְיִירַעֲסִי כַּלֵּל מִקוֹם סַעֲבֵרוּ מֵלֵאט קוֹבֵיבִי
 מַחֲסִי וְהַקְּבִיָּה עַשָּׂה לְעוֹנָה כִּי לְטַרְדַּס נִאֲכַלֵּס וְלֹא יִמַּסוּ לֵב לְאֵלוּ.
 וְלִזֵּי דְכִי רַעֲיִי זֵיל אַחֲשַׁר לִוְעַר כִּי בַּחֲוֹת כַּלֵּל זִמִּין הִיט עַחֲסִי אַחַס
 הַרַח. אֲכַל לֹא מַחֲוֹת גְּרַשׁוֹן הָאָרֶץ אֵלֶּה אֲרַעַתָּה עַסִּי סַעֲבֵרוּתָה
 וְקִוְיַתָּה וְכַר נִאֲמַר לֶסַס (נַסִּי אַחֲרִי) וְלֹא חֲקִיא הָאָרֶץ אַחֲרֵיכֶם
 בַּעֲמֹאכֶם אַחַח כַּמֶּסֶר קֹאֵם אַחַח סַחֲרִי אַחֲרֵיכֶם. וְיִירַעֲסִי עַל

פרשת כרה

מז (ה) ויקח קרה פתוחה : וְאֶבְרָם . מלא יוד
 וכיד : וְאֵין . מליו : (ג) נְשִׂאֵי . מלא
 יוד : קְרָאֵי מוּעַר . חקר יוד : (ה) וְיָרַע . חסיו :
 (ו) קמו לכס פְּחָתוֹת . חלמח ונליו . א) דין . ב) חמ
 פְּחָתוֹת החמלים (לקמן יז ג) ג) חמ טחחות הנחמט
 (סס די) ושארל זליטנא חקרין : (י) נס בְּדָהָה . חסיו :
 (יא) וכל עדתך הַנְּעָדִים . דין למוד חסיו ומלא יוד :
 כי תִּלְוֶנּוּ עליו . כתיב ויז לזמרי למויד וקרי צמיריק :
 (יג) כי הֶעֱלִיתֶנּוּ . מלא יוד : לְהַטִּיתֶנּוּ . עליו לזמרי
 דמיס : (יד) הִבִּיאֲתֶנּוּ . מלא יוד וחסיו : (טו) נְשִׂאֲתַי .
 עליו : ולא הִרְעֵתִי חסדמים : (יז) חמוסים ומלמים
 פְּחָתוֹת . חסיו : הַקֶּצֶף . חסיו : (כ) וידבר יי .
 סמונה : (כג) הָרוּחַת . עליוק וחסיו וכיד : (כד)
 וידבר יי . סמונה : (כו) סורו נא . מליו : הַרְשָׁעִים
 עליו : (כז) אֲהַלִּיחֶם . מלא יוד וכיד : (כח) זלח
 הַרְעוּן . מליו : (כט) חס בְּמוֹת . עליו : יִמְתוּן . חסיוק
 ומליות : (ל) ולא בְּרִיאָה . מלא יוד : (לא) ויהי
 בְּבִלְתוֹ . חסיו : תַּחְמִיחֶם . מלא יוד : (לב) בְּתִיחֶם
 מלא יוד וכליל : ולא כל הַרְבִּישׁ . דין למוד מליו :
 (לד) סְבִיבְתֵיהֶם . דין מלא חלין יודין וחסיו וכי ונגרס
 לערים סביבתיחם (עסעי ליה צי ועי ושלח לים הי) :
 כסו לְקַלֶּם . חסיו : פן הַבְּקָעֵנוּ . חקר יוד :

יך (ה) וידבר יי . סמונה : (ג) וירס חמ הַפְּחָתוֹת .
 חסיו : (ג) חמ פְּחָתוֹת . עליו (עיל עיז ו) :
 בְּנַפְשָׁתָם . חסיו : רְקַעֲי . חסיו : פְּחִים . מלא יוד :
 כי הַקְרִיבֶם . מלא יוד וחסיו : ויהיו לְאוֹת . מליו :
 (ד) חמ פְּחָתוֹת הנחמט-מליו (עיל עיז ו) : הַשְּׂרָפִים .
 חסיו ומלא יוד : וַיִּרְקְעוּם : מליו : (ו) וילנו כל ערת .
 פתוחה : וַיִּלְגּוּ . חסיו : חמס הַפְּתָם . חקר יוד , דמייו
 לגוסה : (ע) וידבר יי . סמונה : (י) הַרְמוּ . חסיו :
 (יא) וְהוֹלֵךְ מַסְרָה . מליו (עי לך עיז צי) : (עב)
 וידבר יי . פתוחה : (י) כל נְשִׂאֲהֶם לזכ חנתח .
 דין מלייק וחסיית ודלקאן (כא) כל נשיאיהם מעה לנשיא
 מלדמיל : (יח) לראש בית אֲבוֹתָם . דין עליו (עי) צעדנר

תְּנוּאָתַי . מליו : (לה) הַנְּעָדִים מלד מיל וכיד צר מן
 לכן חמה וכל עדתך הנערים (קרה עיז יח) דסהוא
 חסיו : (לו) וַיִּלְוֶנּוּ . כתיב צוייו וקרי צירד : (לז) מוֹצְאֵי
 עליו וחקר יוד : (נו) וַיִּשְׁכְּמוּ צצקרידין למוד חקר יוד :
 וְעֲלִינוּ . מלא יוד : (מח) עֲבָרִים . חסיו ומלא יוד
 וכיד : (מז) וַיַּעֲפְרוּ . חקר יוד : לְעַדוֹת . מליו : (מח)
 וַיָּבוּס וַיִּבְתּוּם . מרויהון מליו :

מז (ה) וידבר יי . פתוחה : (ג) קְפִלָּא . חליוק
 צסיו : או בְּטַעְדִּיכֶם . דין למוד חסיו
 ומלא יוד : (ד) צלול בְּרִבְעִית . דין חסייק ומליות
 ודצמרי (ססוק סי) ומלדמיל ושארל כלחון מלייק וחסיית :
 (ס) ויין לכסך רִבְעִית . דין מלדמיל כדלמרון : (ז) צסון
 שְׂדֵשִׁית : חסיו . דין חסייק ומליות וכי צסון : (ז) ומרין
 צהיטוך יוקר חייח צפי פינחס (כיה יוד) : (ז) ויין לכסך
 שְׂדֵשִׁית : חסיו . חסייק ומליות כדלמרון : (ח) לְפִלָּא .
 חליוק צסוף : (ח) וידבר יי . פתוחה : (ע) הַרְיִטוּ .
 עליו וכיד : (כ) ראשית עֲרֹסְתְכֶם . דין חקר לגמרי
 חקר מרין יודיין וחסיו : (כא) מראשית עֲרֹסְתֵיכֶם .
 דין חסייק וחסיו ומליות : (כג) וכי תשגו . סמונה :
 (כד) לְרִיחַ כִּיחַ . צלמייד : וסעיר עזיס חמד לְחֻשָׁת .
 דין למוד חקר חליוק . שאיט כשאר חמלוח סכל חמלוח
 חמלוח עם עולה החמלוח קודמת לעולה וזו עולה קודמת
 לחמלוח . רשוי . ועי גור חריי : (כו) ואם נפש אחת .
 סמונה : (כה) הַשְּׂגָגָת . חסיו : (צג) וידיו בני ישראל .
 פתוחה : מְקַשֵּׁשׁ . חסיו : (נג) הַמַּצְאִים חמו . חסיו
 ומלא יוד : מְקַשֵּׁשׁ . חסיו : (נד) וַיַּיְחֲדוּ חמו . מלא
 יוד : כי לא מְרֵשׁ . חסיו : (נה) ויאמר יי . סמונה :
 רְגוּם . עליו : (נו) וַיַּצִּיאוּ חמו . חסיו ומלא יוד :
 (נז) ויאמר יי . פתוחה : (נח) צִיצֵת . חקרין צסוקא
 וחרויהון מלייק וחסיית וכיל דכי . ורשוי כחצ וחכרמס
 חמ כל מלות הי סעכין גימטריי של לילית חיר ומי חיעין
 והי קסרס חרי חרייג וכחצו חמוסי צונחוח דף ליעו
 דייל כיון סכתיב צסוק אי ללילית חמוייד משלמח . וכיכ
 חמוור צלויח סיי כיד צסס חמחמוחל : (נט) לְצִיצֵת .
 מלייק וחסיית : ולא תתורו . מליו : זְנִיב . חסיו ומלא
 יוד :

פרשת חקת

יט (ה) וידבר יי . פתוחה : (ג) פרה מִדְּקֻחָה .
 חסיו : על חסיו וכיל דכי : (ה) לח
 עֲרֵה . חסיו : יִשְׁרָף . חסיו : (ו) וְאֹזֹב . מליו . (ע)
 זא י"ב כ"ב : וְהִשְׁלִיךְ . מליו : (ח) וְהִשְׁרִיף . חסיו :
 (ט) וְהִגִּיתִּי . מלח ייד לבחרי דנוין : (י) וכנס הָאִמָּתִי
 חסיו : (יב) הוא יתְחַפֵּא צו . אליף צסוף וכיד :
 (יג) לח זֶרֶק עליו . חסיו וכיד : (טו) וכל כלי סְתוּמִים .
 מליו : צְמִיד סְתוּרִי . חסיו וכיל דכי : (יז) ולקח
 אֹזֹב . מליו (ע) זא י"ב כ"ב : ועל הַנְּקֻשׁוֹת . מליו :
 (ע) וזוה הַפְּהָרִי . חסיו (ע) סוף שמיני : (כ) לח
 זֶרֶק עליו . חסיו : (כב) והנפש הַנְּגֻעַת . חסיו :

כ (ה) ויבאו בני ישראל . פתוחה : (ד) וּבְעִירְנוּ .
 עלייק וחסיות : (ה) ולמה הִעֲלִיתָנוּ . מלח ייד
 וחסיו וכיד : גפן וְרַמּוֹן . (טא) מליו : (ו) כבוד ה'
 אֱלֹהִים . מליו (ע) וירא י"ט י" : (ז) וידבר יי פתוחה :
 (ח) וכתן מִיָּמִינוּ . מלדמיל : וְהִשְׁקִיף . מליו וכיד :
 ולח בְּעֵינֵיהֶם . מלח ייד : (י) וַיִּקְהַל . חסר ייד :
 שצענו כל הַפְּרִיִּים . חסיו ומלח ייד : גוֹצִיא להם מים .
 מלדמיל ובסוף ח' : (יא) וּבְעֵינֵיהֶם . מלח ייד : (יב)
 ויאמר יי . פתוחה : לְהַקְדִּישֵׁנִי . מלח ייד וכיד :
 (יד) וישלח משה . פתוחה : (טו) ויסעע קַלְנוּ .
 חסדחיס וכיל דכי : וַיִּצְאָנוּ מוֹלְרִים . תלחח כתיבי
 באורייתח ומסנין . דין חסדחיס . דואורח לבכך עבדים
 וגוי ויצאנו ה' מוֹלְרִים (כי תזח כיו ח') מליו וחסר ייד :
 קלה גְּבוּלָה . מליו וחסיו (ע) וירא ז' כ"ז : (יז) לח
 כעה ימין ושמאול . חסיו מליו לבחרי דלניף . (א) דין .
 (ב) לכעות ימין ושמאול (בלק כ"ב כיו ג) לח אסור
 ימין ושמאול (דברים ז' כ"ז) ד' ולכלתי סור מן האלות
 ימין ושמאול (שפטים י"ז כ') ד' ולח חסור וגוי ימין

הסופר ושואול

בלשנא מליו וסימן פענון זכר ורעון פענון זכר ורעון חרי
 בפסוק אחד עכ"ל . ואיכא למיטעמא מיני דהך דהכא ודפי שקב
 חסרים כינאו וליחא דהכא נני מלאים כינאו כדאמין :

א (סי) : (יט) למי הַעֲדוֹת . מליו (ע) חנוחה כיו
 ל"ג : (כ) וְהִשְׁפַּתִּי וּמַלְי . חסדחיס : לח תְּלֻגּוֹת .
 חסיו ועלויה : אשר הם מְלִיגִים . מלייק וחסיות :
 (כח) כל נְשֵׂאֵיהֶם מַעַס . דין מלדמיל : צחוך מְפֻזָּחִים
 דין מליו (ע) וירא ז' י"ב : (כב) לח הַמַּטָּה . חסיו
 (ע) כשא ז' ב' : (כג) אל אהל הַעֲדוֹת . מליו (ע)
 חנוחה כיו ל"ג : וַיֵּצֵא פרה . דין חסיו וכי צסוף
 (כיד) ויצא משה . ושאל ויצא כלהון מליו : וילן
 צִיץ . מלח ייד : וַיִּגְמַל . חסיו : שְׁקָרִים . מליו : (כד)
 וַיֵּצֵא משה . חסיו כדאמין : לח כל הַמַּטָּה . חסיו (ע)
 כשא ז' ב' : (כה) ויאמר יי . פתוחה : למי הַעֲדוֹתִי
 מליו (ע) חנוחה כיו ל"ג : ומכל תְּלֻגּוֹתָם . מלייק
 וחסיות : (כו) ויאמרו בני ישראל . פתוחה : (כח)
 לְגַע . צחד ויז דקרי וחסיות דקוליכ :

יח (ה) ויאמר יי . פתוחה : פְּהִגְתְּכֶם . חסיו
 וכיד : (ב) וַיִּשְׁרַתוּהָ . מלדמיל : (ו)
 גְּתָנִים . חסיו מלח ייד : (ז) פְּהִגְתְּכֶם . חסיו צפסוקא
 וחסיו חסיו : (ח) וידבר יי . פתוחה : משומח
 וְרֹמְתֵי . מלייק וחסיות : (ע) וְשִׁבּוּ . מליו (יח) לכל
 הַגְּנוּשׁוֹת . מלייק וחסיות : (יג) הַיְרוּשׁ ודגן . מלדמיל :
 רֵאשִׁיתָם . מלדמיל : (טו) אֶךְ שָׂדֶה . חסיו צסוף : (טז)
 וּפְדוּיוֹ . מליו לבחרי דלניח וחסיו לבחרי דירד דקרי :
 (ז) קְרִי' כחח . צלצד : (יע) כל הַרְוּמַת הַקַּדְסִים .
 מלייק וחסיות : (כח) ולבני לוי . פתוחה : אשר הם
 עֲבָדִים . חסיו ומלח ייד : (כה) וידבר יי . פתוחה :
 וְהִרְמַתֶם . חסדחיס : (כח) מכל מַעֲשֵׂרְתֵיכֶם . חסיו
 ומלח ייד וכיד : (כע) מכל מַתְנִיתֵיכֶם דין חסיו ומלח
 ייד : (ל) פְּהִרְיָמְכֶם . מלח ייד וכיד : (לח) עֲבַדְתֶּכֶם
 חסיו : (לג) פְּהִרְיָמְכֶם . מלח ייד : ולא תְּמוֹתוּ מליו
 (ע) וקן מ"ב כ' :

לשכת

(מא) מליו . צמורה דפי מנה קחסי חסדחיס וכח דכל
 שאר קרי' מלח . ועוכח מיני דהך דהכא ודפרי עקב
 (ח') וחלח ורמון מלאים כינאו . וקחיעל כפי מסורה
 צכוח דחח ויל דען ורען צרמן מרמן חסדחיס ויז צמי

ושמאול (כי חנא כ"ם י"ד) ושארל כלחו ליטני דישמאל
 צבלחו גוני כתיבי צלניף גרידל : (יע) מיימיה-ולדמיל :
 צנגלי אעבריה . חסיו : (כא) גתן לח ישראל עבר
 בגבלו . הלחטון חסיו : (כצ) ויסעו מקדש . פתוחה :
 דר החר . חסיו וכיל דכ' : (כד) אשר מריחם . מלח
 יויד וכ"ד :

כא (ח) וישמע הבנעני . סמוחה : דרך האחרים .
 מלח יויד : (צ) אם גתן חסן . חסיו ודכי
 נתן חסן להם (פינחס כ"ז ז') (עי נתן מ"א מ"ג)
 וסיונד קדמאה וכתראה מליין עילעין חסרין : (ג)
ויחרם אחסם . חסיו וכל הק ליטנא דרי"ס דידי צלני
 דכותי חסיו : (ד) ויסעו מדר הדור . פתוחה : לקסב .
 חסיו : (ה) למה העקיתנו . מלח יויד וחסיו : צלחם
 הקלקל . חסיו : (ו) הגתשים השרפים . תרויהון
 מליו : (ח) כל הגשועה . מליו : (ט) וישמיהו על הכס .
 חסדח"ס (עי ח"י טרה כ"ד מ"ז) : ודהביט . מלח יויד
 לצמרי דבי"ת : (י"א) ויחכו פלע"י . חרין יודין צסוף :
העברים . מלח יויד וכ"ד : (יג) ארגון . חרין צפסוקא
 חרין וחד צפסוקי דצמרי ואל הנחלי ארגון הק חלחא מליו
 ושארל ארגן חסרין : מנברל האמרייטנעה חסיו צליטנא .
(א) דין . ב) חולחא הגבל לדדה (אסעי ל"ד ח"י)
(ג) וילח הגבל זפרנה (טס טס ע"י) (ד) וירד הגבל
ושפס (טס טס י"ח) (ה) וירד הגבל ומחה (טס טס טס)
(ו) חוך הנחל וגבל (סדצרים ג' ע"ז) ז) והערצה וסירדן
וגבל (טס טס מ"ז) . ושארל צליטנא כלחון מליין וי"י :
(י) צספר מלחמת . חסיו : את ודהב (מב) חרין מליין
 לשבת

ולכתחלה יס לכתנן צסיעה לחת : צסוסדה ואל הנחלים
 ארגון . תרויהון מליו : (כז) אסוף לח העס . חסיו :
 (ח) או ישור ישראל . סמוחה : (יח) צלח הקרונה .
 מליו : שרים . מלח יויד וכיל דכי : פרויה . מליו : גדיבי
 העס . מלח יויד : במחקה במשענתם . תרויהון חסיו :
 (יע) גתליאל ומנחליאל . תרויהון מליין יויד : צמות .
 מליו . וכל דכי : (כ) ונצוות הגיא . חליף צסוף וכיל
 דכי צר מן ויקצר לחו בני (הצרכה ל"ד ו') דהחול צלח
 חליף : וכסקה על פני הישימן . מלח יויד וחסיו ודכי
 הנסקה על פני דושימן (צלק כ"ז כ"ח) צרם וצמחו ילל
 ישמן (החזינו ל"ז י"י) החול חסדח"ס : (כ"א) וישלח
 ישראל מלאכים . פתוחה : אל סיון . מלח יויד וחסיו
 וכליד צר מן חרנעה יוסר ח"ה לקמן (פסוק כ"ז) : (כב)
 עבר בגברו . תרויהון חסיו : (כ"ה) צקשבו . מליו
 וכיל דכי : וצכל פנתיה . חסיו ומלח יויד וכ"ד : (כז)
 המשקים . חסיו ומלח יויד : ותצ"ג . מליו : עיר סיון .
 חרנעה מלדומיל . (א) דין . ב) למך אמרי סיון (לקמן
 פסוק כ"ע) ג) מודצר קדמות אל סיון (סדצרים צ' כ"ז)
 ד) כלשר עשה קסיון (וילך ל"א ד') ושארל צליטנא
 מליו וחסיו : (כ"ט) עס פמוש . מליו : מליטם . עליק
 וחסי"ת : פישבית . מלח יויד : למך אמרי סיון .
 מלדומיל כדחונן : (ל) ויגרים מלח יויד : עד דיבן .
 מלח יויד וחסיו וכיל דכי : ונשים . מלח יויד : עד
 נפח . חסיו : אשר . נקח על רי"ס : עד סידקא .
 מלח יויד וצסוף חליף : (ל"א) ויגיש . כתיב צמרין יודין
 וקרי ויורש צויו : (ל"ג) וילח ע"ג . מליו וכ"ד : (ל"ד)
 אל חירא אתו (מג) חסיו ככלחון דצאורייתח : אשר

דמוסר יוסב

שעור צס' ח"ת) הא דוי"ו נקדה צסוף ואל צסוי"ח . כדי לעסוף
 חסריו ח' לצורס חס : ומ"ז נחלס לעמיד . מלח סהרדי"ת לחב
 שחלס צספרים אהודייקים חסוב מלה חסת ונמנח ס' כח
 סכיב סחוקני וסכן מלח צסעמק סללי . לכן אם נחלס צס"ת כחב
 כן ולי אפטר לחקן יטלין לקרות צו כך ומכ"ס טלס נחלס כן
 דעעה קריאה סחין להוליא ס"ת חסר . חל כשחפטר לחקן
 לריכין לחקן כהלכה דחמרי רבים להנח : ב"ת צס' מנח
 כליל ח"ל חת וחס חרין מליין כתיבי וכו' ולרעה ל"ל צמח טס
 עכ"ס כיון ס"ס דעוח דחיעון חנעה חסת ונח"ס חף דלח קימיל
 חכי וי"ז לל לפסקיעה צמרין סוטיץ עכ"ל . ופ"ט דחיו מעכב :

מג חסיו וכו' . רכט עערך את חת ח"ל חת צמרי

אתו חסר וי"ז כתיב וכל אתו דכותי חסר עכ"ל . וצ"י

(מב) חרין מליין וכו' . צלח חורה ונמנח ס' סכילו דעוח
 מוחלקות צוה וכחס מרנחח דס"ל דחל ונלח ח"ל חלל
 להלכה סכיוו דחתי כינחו כדעת חרבים ונח"ת סכיל ח"י
 וננ"י דנכוח ר"ס חרואח ע"ס . ועיין עור צקידוסין דף ל' ע"ב
 מלי ח' חוינים צסער ח"ר ח"י צר חנא ח"י חלצ וכו' חר
 וחלונירו שסוסקין צחורה צסער חח נעשים חוינים זה חת זה
 וח"ן זויס ונחס ער שסעסין חוהנין זה חת זה סנח' חת וחס
 צסופה אל חקרי צסופה חלח צסופה (וסירש"י חכי דריס לח
 ספר מלחנות ונלחנות שעי ספר חננה י"ס צסופה עכ"ל י וי"מ
 דדריס חת כונו חת ונחחחו ואל ח"ת) סנו"י ח' י"ג כ"י) וכתח
 חרנחם ח"ת) (יסעי צ' ד) כלווור ונחחלה נעשים כונו
 את זה לזה וח"י חננה ציניהם) ולעמיד י"ל צוה קלח (חח

יִשָּׁב . מַלְיָו (עו' חיי שמה כ"ד גי') : (לח) שְׂרִיד *
מלא יו"ד וכ"ד :

כב (ח) וַיִּמַּסּוּ בְּעַרְבוֹת מוֹאָב . דין קדמאס לחוד
מליו ושארם בכלסו ליסני חסרין: יִרְחוּ *
חסר יו"ד וכ"ד :

פרשת בלק

(ז) וַיִּרְא בַלַּק . סמועה : בן צפור . צמנח דגברא
חלחח מלין וי"ו . א' דין . ב) ובלק בן צפור
מלך למואב (צמנח דין) ג) כה אמר בלק בן צפור (לקמן
ע"ז) ושארם חסרין : סְבִיבְתֵינוּ . מלא חרץ יודיין וחסין:
בְּקַחְךָ . חסין : ובלק בן צפור . מליו כדאמון : (ס) בן
צפור . מליו (פי' ושלח לי צי') : שְׂתוּרָה . מליו: מַמְלִי
חסין : (ו) מְבַרְךָ . ואמר תָּאֵר : תרויהון חסין: יִאָּר *
מליו : (ז) יִקְסָמִים . מלא יו"ד וכ"ד דכי : (ח) ויאמר
אֱלֹהִים . מליו (עו' וירא יע"ח) : וְהַשְׁבֵּיתִי . חסרתיס
(עו' חילדות כ"ח ע"ו) : (ט) ויצא אלהים אל בלעם .
קדס וכן כל הסמנח מצענין . כלהון קדס : (יח)
יִגְבַּשְׁתִּי . מלא יו"ד : (יג) לא תָּאֵר . חסין : (יד)
לְהַרְךָ . חסין : (יד) וַיִּקְוֹמוּ . מליו : (עו' חיי שרם
כ"ד כ"ד) : הַלֵּךְ . חסין : (טו) שְׂרִיחַ . חסין דקוליכ
וכ"ד דכי : שְׂרִים רַפִּים וְנִבְּרִים . כלהון מליו: (טז) בן
צפור . מליו וע"ל צי') : מְדַלְךָ . חסין: (יח) קטנה או
גְדוּלָה . חרבעה מלין וי"ו . א) דין : ב) אח אסו
הגדולה (ואחמנ ד' ליו) ג) אצן ואצן גדולה (כי חלא
כיה י"ג) ד) ארפה וארפה גדולה (סס סס י"ד) ושארם
צכ"ל חסרין : (כח) וַיִּחַבֵּשׁ . חסין: אח אַתְנֹו . חסין
וכ"ד : (כצ) כי הוֹלֵךְ . מליו (עו' לך לך ע"ז צי') :
רַבֵּב על אַתְנֹו . תרויהון חסין וכ"ד : ושני גְּעָרָיו *
מלא יו"ד : (כג) הָאֵתוֹן . מליו וכ"ד : שְׁלוֹסָה . דין
מליו ודלקמן (ליח) חסר : לְהַשְׁתָּה . חסין : (כד)
לשבת

בְּמִשְׁעוֹר . מליו : הַקְרָמִים . מלא יו"ד וכ"ד דכי : (כח)
לְהַפְתָּה . חסין : (כו) וַיִּוְסַף מֵאֲלֹךְ הו' . דין לחוד מליו
(עו' נח ח"י) : עֲבוֹר . דין לחוד מליו (עו' לך לך י"צו'):
קְנֻמוֹת . דין לחוד מליו ושארם בליסנח חסרין : ימין
וּשְׂמֹאל . וי"ו לבחרי דאל"ף (עו' חקת כי י"ז) : (כח)
הַבִּיתָנִי . מלא יו"ד לבחרי דכ"ף : (כע) הַרְגִּיתִי יְיֹנָלָה
ע"ד : (ג) הַלְוֹא אֲכִכִּי . מליו ואל"ף (עו' צראסיס די ז'):
אַתְנֶךָ . חסין : (לח) שְׁלָסָה צידו וַיִּקְדַּ . תרויהון חסין:
(לג) הַבִּית . מלא יו"ד לבחרי דכ"ף : אח אַתְנֶךָ *
חסין : זה שְׂרוֹשׁ רגלים : חלחח מליו : א) דין ב)
שְׁלוֹשׁ פעמים צמנח דפי' ראה ע"ז ע"ו) ג) . שְׁלוֹשׁ
ערים חנדיל לך צמנח ארלך (ספטיס י"ס צי') ושארם
כלהון חסרין : יִצְאָתִי . מליו: (לג) גם אַתְנֶךָ הרגתי
חסין וצקוף ה"ח . סלח כמנחה הלסון . וכחצ צכי פענח
רזח ח"י . ולי כראה דחסי גס (צמנחקה צו רש"י) אחי
לרצווי חמנח מלכי מדין אשר ענחס כחנב בלעס כי
הרציקות מצניו וצניחיס וכח חצורס למועלה היה מוכריח
סאס היה בלעס כהרג עמה צמנח היו כהרגיס גס חס
עמו כמו סמנח מרה י"ו סהוא כהרג עמה: צמנח והוא
הוא רמח על חלליחס צמנח כהרג הוא עליחס וענחס
כסנעסו חס חלליס כוי והוא הוא רמח ה"ח יתרה צמנח
אחכס לרעתי סירמח על ה"ח מלכי מדין חסרין ורצוקיס
צו זהו אוחכס אחך ה"ח סהס היו ג"כ כהרגיס אחך
לחיצור סצניכס עכ"ל : וְאוֹתָהּ . דין מליו ודכי ואס צוק
סנוע חיסה יניח אותה (מנוח לי ע"י) ושארם חסרין ג
הַחִייתִי . בחרין יודיין: (לז) חלא שְׂרִיתִי חסין דקול כ:
הַאֲמָנָם . חסין : (לח) הַיִּבְרָ . חסין: (לע) קרית חצותי
חסין ומלחם : וְלִשְׂרִים : מליו :

כג (ח) וּשְׂנַעַת אֲיִלִּים . מלדמיל (עו' ויעלח ל"צ
(ע"ו) : (ג) על עלְתָהּ . חסרתיס: חו"י
יִקְרָה : ה"ח צסיף : (ז) ולכה וְעָקָה . חסין : (ח) ונה
חסין

אתו כלהון חסרין צאוריחא וכ"כ המחירי ז"ל וכן עיקר עכ"ל
ומנח דברים חל גס צסי מנחח סי . וכ"כ היכל סמנח. כחצ
סאס כחצ הסופר סהו חרין אוחו מליו אין לריך לחקן כלל וכ"כ
לכחחלה . חל לסע"ד חיקון ודחי צעו חלח ח"כא דחי חסר
לחקן חסר. דקירין צו חסי לכחחלה :

אור חורה כחצ כחן ח"ל חמרו צוהר חרין אוחו צאוריחא מלחין
וויין חל חירח אוחו (דין) ער דרס אחין אוחו (כי חלא
כ"ג צי') אך ככל חסרתיס חדסיס גס יאניס כלס חסרין בחורה גס
צמנח רנח צמנחח אוח האל"ף קרוב לסוס מונה כ"ד אוח
מלחין ואין גס חסד מן החורה צמניח גס הרמיח ז"ל כחצ

(יג) קָדַחַת . חָסִיו : (יד) הַמְּקָה אֶת־הַקָּה . חַרְוִיחֹן
 חָסִיו : בֵּן קָלוּא : מְלִיז וְחָלִיף צָסוּף : לְשִׁמְעֵנִי .
 חָסִיו . שְׂמֵחִין שִׂכְפֵל עֵהֶם שִׂכְפֵיל לֹא הַעֲמִידוּ עוֹד מִלֵּךְ
 וְשׁוֹפֵט כְּרֹאשׁוֹ בַּעֲדָם חֲדָשָׁא . פַּעִיר : (טו) הַמְּקָה .
 חָסִיו : הַמְּדַבְּרִים . מְלִיז לְבַחֲרֵי דַוִּין : רֹאשׁ אֲמוֹת .
 חָסִיוֹק וְעֵלִיז : (טז) וְדַבֵּר יִי . פַּתּוּחַס : (יז) צָרוּרִי
 מְלִיז : אֵלֶּה הַמְּדַבְּרִים . מְלִיז לְבַחֲרֵי דַוִּין : וְהַדְּבִיתֶם .
 מֵלֵא יוֹד לְבַחֲרֵי דַחִיף : אֲוֹתֶם . מְלִיז (עֵי מִקֵּן מֵיֵא חֵי) :
 (יח) כִּי צָרִידִים . חָסִיו וְעֵלֵא יוֹד : בְּגִבְרֵיהֶם . עֵלֵא
 יוֹד לְבַחֲרֵי דַעֲמִד : הַמְּקָה . חָסִיו :

כו (ה) וְאֶמֶר יִי . פַּתּוּחַה בְּחֵלְעַת פַּסּוּק : (ג)
 בְּעֵרְבֹתָ . חָסִיו וְכִיל דְּכִי צֵר מִן הַן דַּסּוּף
 פִּי חָקָה : (ס) הַנּוֹךְ . מְלִיז : מַשְׁמַחַת הַחֲנָלִי .
 חָסִיו : קָפְלוּא . וְיִז וְחָלִיף צָסוּף : מַשְׁמַחַת הַפְּדָא .
 חָסִיו : (ו) קְחָצִין . חָסִיו : מַשְׁמַחַת הַחֲצָרֹנִי : דִּין
 לְחַד מְלִיז צֵרֵס הַחֲצָרֵנִי דְּבִנֵי מַרְן (לְקַטֵּן כִּיֵּא) סְבוּא
 חָסִיר : (ז) אֵלֶּה מַשְׁמַחַת הַרְאֹבְנִי . מְלַדְעִיל מְלִיז וְעֵלֵא
 וְחַרְוִיחֹן בֵּין רֵיחַם לְבִיחַת וְלֹא קָרִיין וְכִיל דְּכִי (כִּיֵּא חַרְוִיחַ
 וְבִיחֵר הַמַּחֲמִישׁ שִׂכְס סַלְחִיף כַּהֵּה וְסַרְיִישׁ נִקְרָאֵת בְּשִׁמְרִיק
 כְּעוֹ יֵרָאוּ אֵלֶּה הֵי וְרַבִּים כְּעוּוֹ . וְהַנֵּה צִרְעִיָּה שְׁלַמְכִי חַרְיִישׁ
 נִקְרָדָה צִרְעִיָּה וְהַחַ טַעוּחַ חַדְפּוּס . וְנַעַל מַסּוּרָה צִרְוֵה
 לֹא דַק) : (ח) וְבִנֵי פְלוּא . לֹא וְנָן : (ט) נְמוּאֵרִי וְעֵלֵא :
 קְרֹאֵי הַעֲדָס . כְּחִיז צִיִּין וְקָרִי קְרִיאֵי צַחֲרִיק :
 בְּהַצְתֶּם . חָסִיוֹנִי) בְּמֹזֵת הַעֲדָה . מְלִיז : בְּאַבְל סַחֲשִׁי
 חָסִיו : (י) בְּנֵי שְׂמַעֲזִין . פַּתּוּחַה : לְנְמוּאֵר מַשְׁמַחַת
 לְשַׁבַּת

הוֹיִז וְלֹא יִגַּע בְּחֵלֵק סַעֲלִין וְעֵלֵא כַּמַּשְׁמַחֲכֵל צַחֲשִׁי חַמְלִיקִים יַעֲד
 הֵיֵא וְיִז מַשְׁחַל אֵלֶּה מַשְׁמַחֲכֵה בְּחֵלְעַתָּה . וְכַחֲחִיֵּעַ לֹאֵה עֵלְשׁוֹן
 סַרְיִישׁנִיא זִיל שַׁחֲבַז סַס בְּקִיחֻסְךָ חֵיל וְיִזֵּי דַשְׁלוֹס קְרִיעֵשׁ הֵיֵא
 כְּרֹאשׁ סִירְוַשׁ סַכְרֻחַס צִינְפִישׁ דְּחֵי לֹא סִלְיִיל זַעֲרִחַתֵּא הֵיֵא וְנַקְסָא
 מִינֵה לְסִיחַ וְיֵשׁ לְנַגִּישׁ כֹּל הַסַּפְרִים שַׁחֲחֹב כְּרִדְכוּ עֵכִיל וְנַסֵּי מַחֲחַ
 פִּי כַּחַס שְׁמַחֵל בְּקֹלֶם מַסְלֻחַת זַעֲרִיחַ וְנַקְלַח קְרִיעֵשׁ (כְּעוֹ שִׁחַח צַחֲשִׁי)
 וְפִי הוּא זִיל קְרִיעֵשׁ הֵיֵעַ שְׁלִישׁ קַטְנָה כַּשֵּׁחַר אֲחִיחֻת קַטְנָה
 סַחֲמֻרָה (סַחֵן קַטְנָה לְגַמְרִי צַחֲשִׁישׁ וְנַרְגְּלִישׁוֹן) רַק גְּדוּלַס כַּשֵּׁחַר
 אֲחִיחֻת אֵלֶּה סַחֲמֻרָה קֶרֶךְ וְכַחַס סַחֵן טַעַע צַחֵס הַרְיִישׁנִיא זִיל . וְטוֹב
 הַבִּיחַ דַּעַח סַחֲרִישׁ וְכַחַס חֵיל וְנַעֲמַח סַחֵן דַּחֲחִי גַם אֲחֵי בַּחֲחֵה
 קַדְמוֹן מַשְׁמַד אֵלֶּה בְּחַחַס סִיחַ אַחֲרִישׁ כְּעוּחַס כְּרִדְכֵס סַחֲשִׁישׁוֹס
 וְכִי עֵכִיל . הֵיֵא כְּרֹאשׁ דַּעַח סַחֵן יֵשׁ לְעוּשׁוֹס כְּעוֹ שַׁחֲבַז בְּחַחֲחֵה .
 וְהֵיֵא מַה שְׁפִיחַת סַחֵסֵס עַל רַעֲזֵי צַחֲשִׁי כְּרֹאשׁ דַּחֲחֵי דְּבֹחֲחֵי בְּכֵל
 עָקוּס טֵיֵעַ לְשַׁחֲחֵה דְּבִי סַחֲמֻרָה עִס דְּבִי הַגְּדָחַת שְׁפִיחַשׁ

נְמוּאֵרִי . חַרְוִיחֹן מְלִיז . צִרְעֵס וְנִרְחַח כְּחִיזֵי יִטּוּאֵל
 צִיִּיד וְכַחַס נְמוּאֵל צַחֲשִׁין) : לְיִמִּין מַשְׁמַחַת הַמְּיִנִי קְרִיין
 מַשְׁמַחַת הַרְיִישׁנִי . חַרְזַעֲחֹן מְלִיז יוֹד : (יג) לְשִׁאֹרֵד
 מַשְׁמַחַת הַשִּׁאֹרִי . חַרְוִיחֹן מְלִיז : (יד) הַשְּׂמַעֲנִי חָסִיו :
 (טו) בְּנֵי גַד . סַחֲוַחַה : לְצַחֲשׁוֹן מַשְׁמַחַת הַצְּפוּנִי .
 חַרְוִיחֹן מְלִיז : לְשׁוּנֵי מַשְׁמַחַת הַשׁוּנִי . חַרְוִיחֹן מְלִיז :
 (יז) לְאֶרְוֹד . מַשְׁמַחַת הַאֶרְוִי . חַרְוִיחֹן מְלִיז : (יח)
 בְּנֵי יְהוּדָה . סַחֲוַחַה : (כא) לְחָצִין מַשְׁמַחַת הַחֲצָרִנִי
 חַרְוִיחֹן חָסִיו : לְחַמְלוֹל מַשְׁמַחַת הַחַמְלוֹלִי . חַרְוִיחֹן מְלִיז :
 (כב) בְּנֵי יִשְׁשַׁבֵּר . סַחֲוַחַה : חַוְלָע מַשְׁמַחַת הַחַוְלָעִי
 חַרְוִי מְלִיז : לְשִׁנָּה . צִיִּין דַּקִּי לְחִיד : מַשְׁמַחַת הַסְּוִנִי
 מְלִיז : (כד) לְיִשׁוּב . מְלִיז : מַשְׁמַחַת הַיִּשְׁבִּי . חָסִיו :
 לְשִׁמְרֵן מַשְׁמַחַת הַשְּׁמֵרֵנִי . חַרְוִי חָסִיו : (כו) בְּנֵי זְבוּלֵן
 סַחֲוַחַה : לְאֶרְוֹן . חָסִיו וְעֵלֵא : מַשְׁמַחַת הַאֶרְוִי . דִּין
 חַסְרַחֲסִים : (כז) הַזְּבוּלָנִי . מְלִיז וְחַרְוִיחֹן : (כח) בְּנֵי
 יִסְחָף . סַחֲוַחַה : (כט) לְקַבִּיר מַשְׁמַחַת הַמְּבִירִי וְקַבִּירִי
 חַלְחַחֹן מְלִיז : (ל) אֵיֶעֱוֹר מַשְׁמַחַת הַאֵיֶעֱוִירִי . סַחֲוִי
 מְלִיז יוֹד : (לא) וְאַשְׁרִיִּיאֵד . עֵלֵא יוֹד : מַשְׁמַחַת
 הַאֲשְׁרִיאֵלִי . חַסִיר יוֹד : (לב) וְשִׁמְרִיעַ מַשְׁמַחַת
 הַשְּׁמִרְעִי . חַרְוִי מְלִיז : (לג) וְנִצְהָ . חָסִיו וְכִיד :
 (לד) אֵלֶּה בְּנֵי אַמְרִישׁ . סַחֲוַחַה : לְשׁוֹתְלָח . מְלִיז :
 מַשְׁמַחַת הַשְּׁתַלְחִי . חָסִיו : (לו) שׁוֹתְלָח . מְלִיז :
 (לז) בְּנֵי בְּנִימָן . סַחֲוַחַה : לְאֶחָדִים מַשְׁמַחַת הַאֶחָדִירִי
 חַרְוִי מְלִיז : (לח) לְשִׁפּוּסֶם . מְלִיז לְבַחֲרֵי דַסִּיחַ קוּחַ :
 מַשְׁמַחַת הַשִּׁפּוּסִי . מְלִיז לְבַחֲרֵי דַסִּיחַ : לְחַוְסָם מַשְׁמַחַת

הַחַוְסִי
 הַסּוּפֵר
 חֲסִיט לְסַחֲוַחַס . וְכֵן יֵשׁ לַעַד לְמוֹד כִּי עֵה דַחֲחֵחַ בְּמַסּוּרָה זַעֲרִחַת
 וְלֹא דַחֲחֵחַ בְּחֵי קְרִיעֵשׁ עַר חַחַר חַחַר וְעוֹר חַחַר חַחַר וְלֹא עֵלְיִנִי
 חַחַר חַחַח חַחַח הֵיֵא . בַּעַל הַמַּסּוּרָה קְרִי לֹא זַעֲרִחַ לְפִי שַׁחֲחֵחַ
 הֵיֵא זַעֲרִחַ מַחֲסֵר שַׁדְּגֵלָה קֶרֶךְ חַחַח מַסְחֲרִי חוּוִיין . וְכַנְעִי קְרִי
 לֹא קְרִיעֵשׁ לְפִי שַׁדְּגֵלָה וְגוֹפַס הֵיֵא כְּעוֹ שַׁחֲרִי חוּוִיין אֵלֶּה שַׁחֲבֵלָה
 קְרִיעֵשׁ קֶרֶךְ . וְעַל סִירְוַשׁוֹ עַל סַחֲרִישׁ קְרִיעֵשׁ לְפַעֲלִיל דַּחֲוִילִיל חַוִּי
 סַסּוּקָה כְּחִיז . אֵלֶּה קְרִיעֵשׁ מַשְׁמַחַת שַׁחֲחֵחַ כַּחֲלוֹ כַּחֲסֵךְ מַחֲבֵלָה
 קֶרֶס וְהַחֲחִיכָה חֵינְנָה וְכַרְחִיחַח צַחֲחֵחַ חַחֲחֵחַ חַחֲחֵחַ יוֹלָח וְכִי : שׁוֹב
 חֲבִיעֵנִי סִי חַחֲוֻרָה רִי עַקִּיבָה חֵיבֵר זִיל וְרַחֲחִי צַחֲשִׁי עִישׁ סַחֲחֲרִין
 לְסַחֲוֹק עַל סַחֲרִישׁ (וְלֹא רֹאשׁ דְּבִי חַחֲחֵחַ) וְצָסוּף כַּחַס וְזִיל וְלֹאֲכֵי
 כַּחֲסֵךְ אֲכִי הֵיֵא לְכַחֲחֵחַ סִיחַ חוּוִיחַ לְהַסּוּרָה שַׁחֲחֵחַ יַחֲחֹב כְּלוּרַח גַּחֲחֵחַ
 וְחַחֲחֵחַ אֲכִי לְבַרְכָה לְעַלְמָה חַוִּי רַק לְכַחֲחֵחַ וְיִז זַעֲרִחַח וְסַחֲחֵחַ לְלַחַח
 גִּבֵּי לְרוּחַ דַּחֲחֵחַח לְרַעַח סַחֲחֵחַח חֵיחֲחֹב וְיִז זַעֲרִחַח וְיִישׁ טַעַע
 סַסּוּקָה וְחַחֲחֵחַ יַעֲמַח עוֹר קֵן כּוֹס שְׁלוֹמֵם טֵיֵעַ :

החוקמי. חרוי עליו : (ונ) אלה בני דן. סמוחה :
 לשותם עסמחה השוחמי. חרוי עליו וכיד : (ונ) כל
 עסמחה השוחמי. עליו : (נד) בני אשר. סמוחה :
 דבריעה עסמחה הבריעי. חרוי עליו וכיד : (נח)
 קטלביאל עסמחה הפקביאלי חרוי עליו לכתי דכיף :
 (נח) בני נפתלי. סמוחה : לגוני עסמחה הגוני.
 חרוי עליו : (נח) שבע מלות. לא ושנע : (נז) וידבר
 יי. סמוחה : (נג) עוספר שמוות. עליו (ע) צלשית
 צי כי) : (נד) ימן נחלתו. חסיו : (נו) ואלה פקודי
 הלוי. סמוחה : (נח) עסמחה התקבני. חסיו : וקהת
 הזלד. דין לחוד עליו חסיו וסאלח מלדעיל (כמיט צמי
 נח כיא יי) : (נע) יוקבד. עליו : (קא) דהקריבם
 דין תלל ייד :

כח (ה) וידבר יי. סמוחה : (ז) ניוחי. מלא
 ייד ומסיו : קטלביאל. עליו : (ג) ואמרת
 לדם זה הפקה. כל לורייסל ולארת אלידה בר מן דין
 ולארת לדם : (ד) אה הכנע אחד. לא האחד : (ה)
 ועשירית חמיסה. דין לחוד מלדעיל (ע) צלח עיז ליו) :
 (ו) העשירה. חסיו : לריח כיחח. צלמיד : (ע) וביום
 השבת. סמוחה : (יא) ובראשי חדשיכם. סמוחה :
 הקשיכם. דין מלא ייד : (יג) ועשרן. חסיו :
 עשרון. עליו (ע) חנה כיט עי) : (יד) ושקישת
 חיו. דין מלייק ומקייח דכי צמנה השלישית (כי חנה
 כיו יי) : (טו) ובחדש הראשון. סמוחה : (כד) על
 עולת החמירי דין לחוד עליו וסאלח כלכו ליסני דעלת.
 חסיו : (כו) וביום הבכורים. סמוחה : הקבורים.
 דין עליו לכתי דכיף וייד לכתי דרייט : בשבעתיכם.
 חסד חסין ויין ומלא ייד : (כז) ומקצנתם עולת. כלכו
 ליסני דעלה חסיו ויין בר מן חך דהכא דניוס הצבורים
 דמלא ויין. רנח לצמנה צמיון עזו צמנה חורה (נעמיט
 ועי מכהיט) ומסער לוער עוד דערנח כי ציוס הזה נחקיינו
 כל מעטי עמה יוני צלשית כעייט רטיי צמי צלשית יוס
 חסיו כלס חלוייס ועומדים עד יוס חסיו הוא וי צמיון
 המוכן לעמן חורה : לריח כיחח. צלמיד : (ל)
 שעיר עזים. צלחתן כתיב ושעיר מלצר ציוס
 סכבורים וציוס חסמרים כתיב שעיר חוקטו חסרדי
 חח יוהכיס יוס מחן חורה עזו נחנו הלוחות כך
 יוס
 הסופר

כז (ה) ותקרבנה בנות צלפחד. סמוחה :
 ותקרבנה. צמיון כמופה ויחיל : נעה.
 חסיו : (ז) ותלמדנה. חסיו וצמיון כמופה ויחיל ולמני
 הנשיאם. מלייק ומקייח (ע) לך לך יי כי) : (ג)
 הנזקדים. מלדעיל : (ס) אה משמין. טיון רנחי :
 (ו) ויאמר יי. סמוחה : (ז) דברת. חסדמיס :
 נתן חסן. חסיו (ע) חקת כיא צי) : להם. צמיס
 לעמי עחול לנקנה : אחי אביהם. מיס צקוק לעמי
 עחול לנקנה. ודכותי לאעמחת ונעה אביהם. (מקטי
 ליו וי) : (יג) ויאמר יי. סמוחה : (יג) וראיתח אחת
 דין לחוד צמיס צקוק : וכלמנה אל עשירה. מליי (ע)
 קדשים יי עי) : (יד) כאשר קריתם. מלא ייד :
 להקדישני. מליי : (עו) וידבר משה : סמוחה : (פ)
 הרודות. מלייק ומקייח : (ח) וציאם. עליו לכתי
 דיויד וייד לצמני דלדוייק : וחסר יביאם. מליי לכתי
 דביית : (יח) ויאמר יי אל משה קח לך (מה) חין
 לשבת

(מה) חין כלן הפסק פרסה. צמי עערי חלרים כחנ חיל יס
 סמרים סמרים אחר כללן אשר חין להס רעה פרסה סמוחה
 צין סמקו זה לפסק סמרינו ויאמר הי אל משה וסאל טענה סמין
 רלוי להיוח סס הפסק פרסה כלל וחס מלא כן צמיס לריח להלוי
 אחת עכיל. ונפתחי עערים סניח מיס סמריס דכיון סמנלח
 צלחה חוננים סל דסוס מיס כלן פרסה סמוחה נלחה סמין לסכול
 צדיענד. חך צמנו ויעב חיצ סיי לי סמיו סליו וסניח דכרי סיור
 חורה חזה טענה נחור וחיין כלן ססקל כלל לא סמוחה ולא סמוחה.
 וחסה צמנוי סס כחנ סמין לסמוך כלל על סמרים סמנה דכדיס
 דמסמיס צמוחסיס צמנוי וחיין דסוס נלח טענה וחיין לריח לחלות

סענום רק נודמים הראשון עמסריו נעמנו סמל סמריסיס אזי
 עכיד עייס. סמנסי צמי עמנה עי כחנ חיל ויאמר הי אל משה קס
 לך אה יסועע וגי. חין כלן חחלה פרסה לא סמוחה ולא סמוחה
 וצמטר סני כחנ וידנר דיסקד ויאמר דקס לך סמוחה עיי וחיין
 חנו טהגיס כן ונס סרנציס זיל לא מנחה עכיל. ועלחר סמני סני
 (סחול קדמון) כחנ מיס כלן פרסה סמוחה נלחה לסעיד דלס
 נעלח כן כסי דחילי לריכין לחקן. סייסי ככל סמרי סייס
 וכמנחגנו עסיי סרנציס מיס חס ננלח כן נענה נענה קריחה
 חיל להליל סייח חקר. חך חס ננלח סמוחה וחייל לסניח סייס
 אחר וכעייס צמיח :

סמריס סמריס אחר כללן אשר חין להס רעה פרסה סמוחה
 צין סמקו זה לפסק סמרינו ויאמר הי אל משה וסאל טענה סמין
 רלוי להיוח סס הפסק פרסה כלל וחס מלא כן צמיס לריח להלוי
 אחת עכיל. ונפתחי עערים סניח מיס סמריס דכיון סמנלח
 צלחה חוננים סל דסוס מיס כלן פרסה סמוחה נלחה סמין לסכול
 צדיענד. חך צמנו ויעב חיצ סיי לי סמיו סליו וסניח דכרי סיור
 חורה חזה טענה נחור וחיין כלן ססקל כלל לא סמוחה ולא סמוחה.
 וחסה צמנוי סס כחנ סמין לסמוך כלל על סמרים סמנה דכדיס
 דמסמיס צמוחסיס צמנוי וחיין דסוס נלח טענה וחיין לריח לחלות

קפת

ממות ל דא רב

דמוסי

קטו

על גדרין מלא יידי וכל דכי : ואם הניא . מלי
 ואלף בסוף וכל דכי : כל כדריס וְאֶסְרִיהּ . דין מלא
 יידי ודכותי צחחא חס כל אסריה (פסוק ע"ו זרס
 מליעל וקמו כדריס ואסרה (פסוק חי) ההוא חסר : כי
 הניא . מלי ואלף בסוף : (ז) ואם הין . וייו
 בסוף: מְבַטָּא . אלף בסוף וכ"ד : שְׁפָתֶיהָ . מלא
 יידי : (ח) וְהִתְרִישׁ לָהּ . מלא יידי : וקמו כדריס
 וְאֶסְרִיהּ . דין חסי כדלעזר : יְקָמוּ . דין לחוד חסיו
 (פי כי חסא ליג חי) : (ע) יִגְיֵא . מלא יידי ואלף בסוף:
 אֹתָהּ . מלי (עי זלק כיצ ליג) : ואם מְבַטָּא . אלף
 בסוף : שְׁפָתֶיהָ . מלא יידי : (יג) וסוגע חיטה וְהִתְרִישׁ
 חסי (עי ושלח ליד חי) : הִנְיֵא . מלא יידי ואלף
 בסוף : (יג) כל מוֹצֵא . מלי ובסוף אלף וכ"ד :
 שְׁפָתֶיהָ . מלא יידי : (יד) שְׁבַעַת חסר לְעַנֹּת
 מרויהון חסיו : חיטה יְקִימֵנוּ . מלא יידי : ואיטה יִפְרֹנוּ
 חסר יידי : (עו) ואם הִתְרִישׁ . חסר יידי : יִתְרִישׁ
 מלא יידי : וְהִקִּים מלא יידי : חס כל אֶסְרִיהּ . מלא
 יידי : וְהִקִּים חס . מלא יידי : כי הִתְרִישׁ . חסר יידי
 (עו ושלח ליד חי) : (יז) בְּעֶרְיָהּ . צנייה חסיו
 ומלא יידי :

סמוחה : (כז) אֵחַ הַבְּדִיל . מלא יידי : ואם הַעֲפָרֹת
 חסיו : (פג) תִּלְעָבִירוּ . חרין צפסוקא וחרויהון מלי :
 (כה) ויאמר יי . סמוחה : (טו) אַבּוֹת העדה . מלי :
 (כז) וְחֻצִיתָ . מלא יידי : תִּשְׁשִׁי האלמחה . חסיו : (כח)
 וְהִרְמֹתָ מִכֶּסֶד . חסדח"ס : מן האדם ומן חנקר ומן
 פחמרים ומן הלחן . ולקמן (פסוק ל"ו) מן האדם מן
 חנקר מן החמדים ומן הלחן : (ל) וּמִפְּחָצֵת בני ישראל.
 דין חסר יידי חכי ויקח משה ממחצת (לקמן ע"ז)
 ומלא בכל ובכ"ז מלין : אָחֻז . חסיו וכ"ל דכי : (לו)
 ושבעת אלפים . דין צוייו וחניחא (פסוק מ"ג) שבעת
 אלפים בלי וייו : (לז) חֲמֵשׁ וּשְׁנַעִים . לא וחמש : (לח)
 והבקר . ושאריו ובקר : (מג) הַצֹּבָאִים . חסיו ומלא
 יידי : (נג) שבעת אלפים בלי וייו : (מז) ויקח משה
 מִמְּחֻצֹת . חסר יידי כדלחון : אֵחַ הַדָּאָחוּ . חסיו :
 (כ) וְצִמֵּד עֲנַנֹּת עֲנִיל . חרויהון מלין יידי : וְהִבְטִי
 מלי : לכפר על נַפְשֵׁינֵינוּ חסיו ומלא יידי : (כז)
 הַרְיִמוּ מלי : שבע מליה ולא נשבע : (כד) וַיִּבְאוּ
 אחר . חסר יידי (ע"ל י"ז) :

לב

(ח) ומקנה רב . פמוחה : (ג) עֲמֻרוֹת
 דין לחוד מלי ומלא חסיו : וְאֶלְעָלָה
 דין היא בסוף וחניחא (ל"ז) אלף בסוף : יִבְעֵן . חסיו :
 (ה) ויאמרו אם מַצְמֵנוּ . סמוחה : יִבְעֵן . חסיו : אל
 תִּיִבְרְנוּ : חסר יידי (עי ושלח ל"ז כ"ד) : (ז) ולמה
 תִּנְוֹאוּן . כחיי צחרין וויין חד לבחרי דנין וחד לבחרי
 דלאלף וקרי תניאון ניין צחיריק : (ח) מִקְדַּשׁ בְּרִנְעָה
 חסר יידי דקוליכ וכ"ד : (ט) עד נחל אֲשֶׁבֶל . מלי :
 וַיִּנְיֵאוּ . מלא יידי : (יג) וַיִּנְעַם צמדנר . חסר יידי עד
 חס . חסיו : (יד) תִּבְבִּית חכמים העמים לספוח
 מרוי מלי : אל ישראל . לא על : (טו) כי תִּשְׁוֶבֶן
 מליק וחסו"ס : לְהַגִּיחוּ צמדנר . מלא יידי : (טז) ויגשו
 אליו . סמוחה : ויאמרו גְּדֵרֹת . חסיו וכ"ל דכי :
 דְּמִקְנֵנוּ . חסר יידי : (י"ח) כחן חֲשִׁים . חסיו ומלא
 יידי : אם הַבִּיאָנִם . מלא יידי וחסר חרין וויין : אל
 מְקוֹמָם . מלי : (י"ט) גִּתְלַחְנוּ . חסר יידי וכ"ד : (כ)
 ויאמר אליהם . פמוחה : אֲלֵיהֶם . מלי (עי ורח י"ט
 " : (כא) כל חֲלוּץ . מלי וכ"ד : עד הוֹרִישוּ מְלֵאכֵי
 חס אֶרְבִּי . חסיו ומלי : (כג) וְהִקִּים צמדנין : (כד) וַיִּגְדֵּרֹת חסיו :
 ללנחכס

ד"א (ח) וידבר יי . פמוחה : (ז) גִּקָּם . חסיו :
 מלא הַמְדָּרְגִים . מלא יידי לבחרי דנין :
 אחר חסוף . לא ואחר : אל עֲפִיף . מלא יידי (עי
 קדשים י"ט ע"ז) : (ה) תְּלוּצֵי לַבַּח . מלי : (ו) וְחֻצֵּצְרוֹת
 חסיו ומלי : (ס) על תְּקִלָּהֶם . מלא יידי : ואם
 צור ואם חור . חרויהון מלי וכ"ד : צן בְּעוֹר . מלי
 (עי ושלח ל"ז) : (עו) ואם כל מְקַנְהֶם . חסיו (עי
 ושלח ל"ז) : ואם כל הַיִּלָּם . מלא יידי : (י)
 בְּמִנְשֻׁבָּתָם . מליק וחסויה : ואם כל מִירְתָּם . מלא
 יידי וחסיו : (יא) ואם כל הַמְשַׁקְּוֹת . מלי וכ"ל דכי :
 (יב) וַיִּבְאוּ אל משה . דין חסר יידי ודכי ויקח משה
 ואלעזר וגי ויבאו אמו אל גֵּחַל מועד (לקמן כ"ד)
 ושאר מלין . (עי זרחיה צ"כ"ז) : (יג) ויצאו משה
 ואלעזר . סמוחה : (עו) ויאמר אֲלֵיהֶם משה . מלי
 (עי ורח י"ט) : הַחִייתָם כל קצת צחרין יודין :
 (יח) יִרְצַח אִישׁ . חסיו : (יט) כל חֲרָג . חסיו : חס
 וּשְׂבִיקָם . מלא יידי : (כא) ויאמר אלעזר דבהן .

לְצַנְאָקִים . דין למד אליף לנחמה דמין ומסו : (כח)
 ויאמר בני גד , כלם כאלים אחד . רשמי : (כז) מְקַנְגוּי
 חסר ייד : (כו) כל תְּלוּץ לנח . ווליו וכיד : (כח)
 אבות הַפְּטוּת . מחויון ווליו : (כט) כל תְּלוּץ-ווליו :
 (ל) תְּלוּץ-ים . מלדעיל וכיד : וְנִאָחֲזוּ . מלא אליף
 גרידל : בְּתֻבְּקָם . מסו (פי ושלח לים זי) : (לז)
 נחגו נענה . מלא אליף (פי מן מצי ייא) : ארין כנעני
 לא ארלה : גְּתֻלְתָּנוּ . חסר ייד : (לג) לְעֶרְיָה . מלא
 ייד : תְּלוּץ-ים . מלדעיל : בְּגִבְלָתָהּ . מסרחס
 וכיל דכי : (לד) עֲמֻרַת-חֶסֶד : ואח ערער . חסו וכיל
 דכי : (לה) ואח עֲמֻרַת . חסו : שוּפֵן . מליו : וְגִבְרָהּ
 צמין ההין : (לו) וְגִדְרֵיתָ לָאן . חסו : (לז) ואח
 אֶקְעֵלָא . דין אליף צקוף : ואח קְרִיָּתִים . ייד דקרי
 להוד לנחמי דמייו (ווייד נחם ליכא) : (לח) ואח בעל
 קְעֵץ . ווליו : מוּסַפְּתָהּ עַם . מלויק ומסויה (פי מקודי
 לים יג) : (לט) וְיִקְבְּדֶהָ . חסו : וְיִירָשׁ . מליו : (מא)
 וְיִאִיר בְּן מַסְסָה . מלא ייד וכיל דכי : וְיִלְבַּד חֶסֶד וכיד :
 חִיְתִידֵיהֶם . נמד ויו (דקרי) ומלא ייד וכיד : חִיְתֵי
 נמד ויו (דקרי) וכיד : (מב) וְנִבְחַ הֶלֶךְ וְיִלְבַּד .
 מחויון חסו : גִּבְחַ צמון : חסו :

פרשת מסעי

לב (ה) אלה מסעי . פתוחה : (ז) מוצאייהם .
 למוצאייהם . מרוי מלדעיל : (ד) ונלרים
 מְרַבְּרִים . מלא ייד : (ה) ויחנו בקפת . חסרחס :
 (ו) ויסעו מקפת . חסרחס : (ז) בעל צפון . דין למוד
 מליו : ויחנו לפני מְהַרְל . חסו : (ח) ויסעו מפני
 חמרה . לא מפי : (ט) אִיקְמָה וּבְאֵילִם . מרויון מלויק
 ומליות : עמים עמרה עינת . מלא ייד ומסו :
 תְּמָרִים . ווליו : (ו) ויסעו פֵּאֵילִם . מלויק ומסויה :
 (יד) ויחנו בְּרִסְיָדִם . מלויק ומסויה דכי צמון : (עו)
 ויסעו מְרִסְיָדִם . מלויק ומסויה : (עז) בְּקִבְרֵית חמרה .
 חסו דכי צמון : (יז) ויסעו מְקִבְרֵית חמרה . חסו
 דכי ובקברת חמרה (עקז טי כיז) : ויחנו בְּחֻצְרֵת .
 חסרחס דכי צמון : (יח) ויסעו מְחֻצְרֵת . חסרחס :

(ט) ויחנו בְּרִיפֵן פּרץ . חסו דכי צמון : (כ) ויסעו
 מְרִיפֵן פּרץ . חסו : (כח) ויחנו בְּמִקְהֶלֶת . חסרחס
 דכי צמון : (כו) ויסעו מְמִקְהֶלֶת . חסרחס : (כט)
 ויחנו בְּחֻשְׁמִנָה . חסו . דכי צמון : (ל) ויסעו
 מְחֻשְׁמִנָה . חסו : ויחנו בְּמִסְרֹת . חסויה ומליות דכי
 צמון : (לא) ויסעו מְמִסְרֹת . חסויה ומליות : (לב)
 בְּחֹר הגדגד . חסו דכי צמון : (לג) ויסעו מְחֹר
 הגדגד . חסו : (לד) ויחנו בְּעֶבְרָה . חסו דכי צמון
 (לה) ויסעו מְעֶבְרָה . חסו : ויחנו בְּעֶצְרֵן נצרי חסו
 וכיל דכי : (לו) ויסעו מְעֶצְרֵן נצר . חסו : (לז) בְּסִרְיָו
 צמר סהר . דין חסו דכי בן מלא ונערים סנה במתו
 (הכרכה ליד ז) וסארה צליסל ווליו : (מ) וישמע
 דבנעני . סחועה : בְּבֵא בני ישראל . מלא גרידל :
 (מא) ויחנו בְּצֶבְטָנָה . חסו דכי צמון : (מב) ויסעו
 מְצֶבְטָנָה . חסו : ויחנו בְּפּוּנָן . מלויק ומסויה דכי
 צמון : (מג) ויסעו מְפּוּנָן . מלויק ומסויה : (מד) ויחנו
 בְּעֵי העצרים . צמין וירין : (מה) ויסעו מְעֵי
 צמין וירין : (מו) בְּעֵלְמָן דבלחיונה . חסו דכי
 צמון : (מז) ויסעו מְעֵלְמָן . חסו : (מח) ויסעו
 מְעֵלְמָן . חסרחס : (כ) וידבר יי . סחועה : (כז)
 ויהרשטתם . ווליו : מְשֻׁבְּתֵיכֶם . חסרחס : מְשֻׁבְּתֵיכֶם .
 חסרחס : בְּמוֹתֵם . מליו : תְּשֻׁמִּידוּ . מלא ייד וכיל
 בכלהו גוני דחמרה כל דמיס צמיריק כחיז ייד לנחמי
 צר מו עד השמרד אחס (עקז זי כיד) דההוא חסו :
 (כג) וְיִהְיֶינָה . מליו : (כד) קְמִשְׁחֹתֵיכֶם . חסו
 ומלא ייד : (כה) ואם לא תירישו . מלדעיל : תוּחִירֵי
 מהס . מלדעיל : לְשָׁפִים . מלא ייד לנחמי דכי :
 וְצִנְיָנִים : מלא חד ייד לנחמי דמין קדמחה : בְּצִנְיָנֵי
 מלא ייד לנחמי דליות : (כו) כאלסר דְּפִיָּתֵי . מלא ייד
 לנחמי דמיס :

יד (ה) וידבר יי . פתוחה : (ז) אל הארץ
 כנען . לא ארץ : תפל לכס . חסו
 בְּקִבְרֵיתֶיהָ . חסו חין ווין ווליו וכיד : (ד) לְמַעַלְהָ
 ס'א צקוף : עֶקְרֵבִים . מלא ייד : ועצר עֶקְרָה . חסו
 ייד : וְקִיָּה . כחיז ס'א צקוף וקרי ודא צויו :
 מלחמי

ספת

מבטוי דר לה לו

המוטר

כמוז

וּמִצְאָתָיו אֲרֻבָּעָה בַּפְּרָשָׁה דַּל וּכְלָהוֹן מִלְּרִיק וּחִסְיָה
 וּמְלִיין יוֹד : עֲנַר עֲצֻמָּה . חִסְיו : (ה) פִּעֲצָמוֹן .
 עֲלִיו : (ו) הִים הַגְּדוֹל . מְלִיו (עֵי כַח יִי כִיָּה) : (ח)
 קָבֵא חֲמַח . בַּחֲלִיף גְּרִידָה (ע' וַיְחִי וַיִּחַ ז') : וְהִיו
 תּוֹצְאֹת . מִלְּרִיק וּחִסְיָה : הַגְּבֵל . חִסְיו (עֵי חֲקַה כִּיָּה
 חִג) : (ט) הַגְּבֵל וְסֻרְגָּה . חִסְיָה חִסְיָה (עֵי) : (י) וְהִתְאַוִּיתִים
 מִלָּא יוֹד : (יא) וַיִּרְדּוּ הַגְּבֵל . חִסְיו בַּפְּרָשָׁה חִסְיו (עֵי)
 חֲקַה חִסְיו : (יב) לְגַבְרִיתָיָה . חִסְיו חִסְיו וּמִלָּא יוֹד :

יִרֵד : (כג) בַּלָּא אֵיקָה . מִלָּא יוֹד : אִו הַשְּׁלִיָּה עֲלִיָּה
 בַּלָּא עֲרִידָה . בַּיִרֵד דְּקָרִי לְמוֹד : (כד) בַּלָּא רְאוּת . מְלִיו :
 (כה) וְהִצִּילֹו סַעֲרָה . מִלָּא יוֹד : (כו) וְאִם יִצָּא
 בַּחֲלִיף גְּרִידָה : אִסְרֵי יָנוּם סַמָּה . מְלִיו : (ל) לְפִי עֲרִידִים
 מְלִיָּי לְבַחֲרֵי דְרִלִּים וְכִיל דְּכִי : (לז) וְלֹא תִקְחוּ בְּפֶסֶר
 חִסְיו : (לח) וְלֹא תִקְחוּ בְּפֶסֶר . חִסְיו : קְנוּם . מְלִיו :
 (לג) וְלֹא תִחְנִיפוּ . מִלָּא יוֹד : יִחְנִיף אַח הַאֲרֵן . מִלָּא
 יוֹד : זָדַם שְׁפִכּוּ . חִסְיו :

(פז) וַיִּדְבֵּר יִי . פְּתוּחָה : (יח) לְכֹחַל . חִסְיו : (כ)
 שְׁמוּאֵל . מְלִיו : (כא) לְמַטֵּה בְּנִימָן . בַּכְּלָהוֹ כַּחֲבִיב
 וּלְמַטֵּה בְּוִיָּו הַעֲטוּף . לְבַר מִן יְהוּדָה בְּכִינוֹן מַכְסֵה דְכַחֲבִיב
 בַּחֲוֵי לְמַטֵּה בְּלִי וַיִּוֹ : וּבַכְּלָהוֹ כַּחֲבִיב בְּנִי . לְבַר מִן יְהוּדָה
 וּבְכִינוֹן : אֱלִירֵד . מִלָּא יוֹד . בֶּן פְּסָלוֹן . מְלִיו : (כב)
 וְלַמַּטֵּה בְּנֵי דָן נְשִׂיא . בַּחֲלָמָה קַמְחֵי לֹא כַּחֲבִיב כַּשִּׂיא וּמִן
 דָּן וְחִלְךְ כַּחֲבִיב בַּכְּלָהוֹ כַּשִּׂיא : קֶקֶן . חִסְיו (כג) חִנְיָאֵל
 מִלָּא יוֹד : בֶּן אֲסוּד . חִסְיו : (כד) קְמוּאֵל . מְלִיו :
 (כה) אֱלִירֵד . חִסְיו מִלָּא וּמִלָּא יוֹד : (כו) פְּלִמְיָאֵל
 מִלָּא יוֹד : (כז) אֲחִיהוּד . מְלִיו : בֶּן שְׁלִמִי .
 חִסְיו :

לו (ח) וַיִּקְרְבוּ רֵאשֵׁי הָאֲבוֹת . פְּתוּחָה : וּלְפָנֵי
 הַנְּשָׂאִים . חִסְיו וּמְלִיָּה (עֵי לִיל יוֹז כִּי) :
 (צ) וְאֲרֻכֵי צְוָה . בְּוִיָּו דְּקָרִי גְּרִידָה : (ג) וְנוֹסֵף מְלִיו :
 וּמְגֻרָל . דִּין לְמוֹד חִסְיו (עֵי אַחֲרֵי מוֹת עֵיז חִי) :
 גְּחִלְתָּנוּ . חִסְיו יוֹד : יִגְרַע . חִסְיו יוֹד דְּקוּלִיב : (ד)
 וְנוֹסֵפָה . מְלִיו : אִסְרֵי חֲסִינָה לְהַם . בְּנִים : מַעֲסָה
 אֲבִתֵינוּ . חִסְיו וּמִלָּא יוֹד : (ה) דְּבָרִים . חִסְיו וּמִלָּא
 יוֹד : (ו) לְעוֹב בְּעֵינֵיהֶם . מְלִיו וְנִים בְּסוּף : מַעֲסָה
 אֲבִיהֶם . מְלִיו בְּסוּף : (ז) וְלֹא תִפְסַח . חִסְיו וְכִיד : מַעֲסָה
 אֲבִתָיו . חִסְיו וּמְלִיָּה : (ח) וְכָל נַח יְרֻשָׁתָה . חִסְיו : (ט)
 וְלֹא תִפְסַח . חִסְיו : (י) וְנִעָה . חִסְיו : לְבַנֵי דְדִיָּהוּ
 חִסְיו וּמִלָּא יוֹד :

לה (ח) וַיִּדְבֵּר יִי . פְּתוּחָה : (ג) סְבִיבְתֵיהֶם
 מִלָּא חִסְיו יוֹדִין וּחִסְיו (עֵי וַיִּסְלַח לִיָּה חֵי) :
 (ג) וּמְגֻרֵיהֶם . מִלָּא יוֹד לְבַחֲרֵי דְסִיָּין . וּבְסוּף מְלִיו :
 וְלִרְקִשָׁם . דִּין לְמוֹד חִסְיו : וְכָלל חֲתָמָם : בַּחֲדֵי יוֹד :
 (ה) וּמְדַרְתָּם . חִסְיו : (ו) לָגַם סַמָּה . דִּין חִסְיו וְכִי
 לְנִם סַמָּה רֹחַל (וְאֲחֲחֵן דִּי מִיָּצ) וְעֲשָׂרָה לְנוּם מְלִין :
 הַרְצִיתָ . חִסְיו וּחִסְיו דְּקוּלִיב וְכִיל דְּכִי צַר מִן לְנִם סַמָּה
 רֹחַל (וְאֲחֲחֵן סַס) דַּהּוּא מְלִיו : (ז) מְגֻרֵיהֶם . מְלִיו
 לְבַחֲרֵי דְסִיָּין וּבְסוּף כּוּיָן : (ח) מְעֻרִיו . מִלָּא יוֹד וְכִיל
 דְּכִי : (ט) וַיִּדְבֵּר יִי . פְּתוּחָה : (י) וְהִקְרִיתֶם מִלָּא
 יוֹד : אֲהַרְיִיגָה לְכַס . בַּחֲרִין יוֹדִין וְנִין כַּפּוּסָה וְהִיא
 בְּסוּף וּכְלָהוֹן דַּפְּרָשָׁה דַּל דַּחֲבוּן חֲסַעָה דְכִי וְכִי חֲלוּן
 דְפִי אַחַר (עֵיִם כִּיג עֵי) וְעֲשָׂרָה בְּוִיָּו פְּסוּטָה : (עו)
 לְנוּם סַמָּה . מְלִיו : (פז) אִסְרֵי יְמוֹת בַּדָּה . קְדוּמָה (דִּין)
 וְחִלְתָּהּ (פְּסוּק כִּיג) בַּדָּה מְלִיו (פְּסוּק יִיח) בּוּ :
 (עז) הוּא יְמִית . מִלָּא יוֹד : הוּא יְמִיתָנוּ . חִסְיו יוֹד
 (עח) וַיִּשַׁח לִי יִיח : (כ) אִו הַשְּׁדִיף עֲלִיו . מְלִיו :
 עֲרִידָה . בְּוִיָּו דְּקָרִי לְמוֹד : (כא) אִו קְאִיקָה . מִלָּא

פרשת הדברים

עניחין ארבע עיטין פנויות (כעיש כסי יד)

א (ח) מוֹל סוּף . חִסְיו וּמְלִיו : וּבִין חֲסָל
 חִסְיו : וְחֲצֵרָתָה . חִסְיו : (ד) אַחֲרֵי
 הַכּוּחֵו . חִסְיו : אִסְרֵי יוֹשֵׁב . חִסְיו בַּפְּרָשָׁה וְחִסְיו
 מְלִיו (עֵי חֵי סַרָּה כִיד גִי) : בְּעֵשְׂוֹתָתָה . חִסְיו : (ה)
 הוּאֵיל . מְלִיו : (ז) שְׁבָנִיו . חִסְיו וּמְלִיָּה : וּבְחֻזָּה
 הִים . מְלִיו : וְהַלְקָנוֹן . מְלִיו וְכִיד צַר מִן הַהֵר הַעוֹב
 חוּם וְהַלְבָּנָן (וְאֲחֲחֵן גִי כִיָּה) דַּהּוּא חִסְיו : (ע) וְאֲחֵר
 אֲקָבָם . מַעֲסָה הַוּא . חִסְיו יוֹד (ע' עֲקָן מִיָּצ יוֹד) : (יא)
 הֵי אֱלֹהֵי אֲבוֹתְכֶם . דִּין לְמוֹד מְלִיו וּחִסְיו : (יב) אֵיקָה
 מִלָּא יוֹד וְכִיד : (יג) וְנִבְנִים . חִסְיו וּמִלָּא יוֹד :
 יוֹדֵעִים . מִלָּא חִסְיו יוֹדִין וּחִסְיו וְכִיד : לְשִׁבְטֵיכֶם
 מְלִיו לְבַחֲרֵי דְעֵיָת וְכִיל דְּכִי : וְאֲשִׁימָם . מִלָּא יוֹד לְבַחֲרֵי
 דְסִיָּין

דשיין (עי מכתח טי) : (טו) וְיָדְעִים . מלא מרין יודיין
 וחסיין:ולחון אונתם . מליז (עי מוקן מיה ח') : רְאֵשִׁים'
 מלדמיל : ושרי עֲשָׂרֹת . חסיין : וְשִׁמְרִים . חסו ומלא
 ייד וכיל דכי : (טז) שְׁמִיכָם . חסיין ומלא ייד :
 שְׁמַע . חסיין דקוליכ (עי משפטם כיז כיז) : (יז) לא
 תִּפְרֹו . מלא ייד : בְּגִדְל . דין חסיין ודכי וילאני תו
 ובמרח גדל (כי מנא כ"ו ח') ושארח לישיי דגדול מליין
 (כז מן הגדול סממסר כפי כח " כ"ח) : תְּשַׁמְעוּן'
 מליין וכלהין (חף נמיס סולייח) דכי : לא תגורדי מליין
 כי המספט לאלהים הוא . קדס : תִּקְרְבוּן אלי . חסר
 ייד ומליין (עי וקרא ג' ד') : וְשִׁמְעֵתִיו . מלא ייד :
 (יט) הַגְּדִיר . מליין (עי כח " כ"ח) : וְגַבֵּא . דין בלויף
 נדיח ודכי צמנוך (כיז) אשר נבא ושארח צויין ואלויף :
 (כ) ואמר אֱלֹהֵינוּ נחמס . חסר ייד (עי מוקן מ"ז ייד :
 (כא) ענה רש . חסר ייד : (כב) וְתִקְרְבוּן מליין וכ"ד :
 וְיִשְׁבוּ חסר " (עי טולדה כ"ח ט"ו) : אשר נבא' כ"ו גדידי :
 (כד) עד נחל אֲשֶׁבֶל . חסיין (עי לך לך ייד י"ג) : (כה)
 וְיִדְרֹו . מליין וחסר ייד (עי מוקן מ"ד י"ח) : וְיִשְׁבוּ'
 חסר ייד (עי טולדה כ"ח ט"ו) : (כו) ולא אֲבִיתָם'
 מלא ייד : לְעֵלֹת חסין : (כז) בְּאֶהְרִיכָם . מלא ייד
 וכ"ל דכי : הוֹצִיאָנוּ . מלדמיל : (כח) דְּבָבֵנוּ . חסר
 ייד : וּבְצֻרֹת . דין לחוד מלייק וחסיית (ט"ז ג' ח') :
 עֲנֻקִים . מלא ייד וכ"ל דכי : (כט) ואמר אֲרִכָם לא
 מערלון . חסר ייד (עי מוקן מ"ז ייד) : לא תַעֲרִצוּן'
 מליין : ולא תִּירָאוּן . מלדמיל : (ל) אֵינְכֶם ימלא ייד :
 טַאמִינָם . מלייק וחסיית : (לג) לְחַנְתְּכֶם נחם לילה
 בְּרֵאתְכֶם . מרוי חסיין : (לד) זולתי . מליין ופיד :
 (לה) לא תבא . בלויף גדידח (עי ויחי מיט ו') : (לו)
 יַגְחֲקֶנָה את ישראל . דין לחוד חסר ייד ושארח כלאו
 ליטני נכלהו גוכי דנחלה כל דחייט צחיר'ק כח"ז ייד
 לנחמה : (לז) וחס ייך שוה . צמרין יודיין ומליין : (מא)
 וְתִדְוֵנוּ . מלא ייד : קְעֵלֹת . חסיין : (מב) וְתִדְוֵנוּ'
 חסר ייד : (מד) כחסר תַעֲשִׂינָה, מלא ייד וצסוק היח :
 הַדְּבָרִים . חסיין ומלא ייד : (מה) בְּקִלְכֶם חסין : ולא
 הָאִיּוֹן . מלא ייד :

ב (ז) ויאמר וי . סמועה : (ג) דנ לכס ס"ב

חסיין : (ד) וְיִירָאוּ מכם . צמרין יודיין : (ה) כי יִירָשֶׁה'
 חסיין וכ"ד : (ו) וְשִׁתִּיתֶם . מלא ייד וכ"ל דכי : (ז)
 מעטה יִדְךָ . חסיין וכ"ד צר מן חלחא כוסר ג' נסלח
 (ט"ו י"ז) : (ח) טְאִילֹת . מלא ייד לנחרי דלויף :
 ונפן ונעבר . סמועה בלמלע ססוק : (ט) יִרְשֶׁה'
 חרין צמסוקא ומרויסון חסיין : (י) הָאֲמִים חסיין ומליין :
 (יא) וְהַמַּאֲבִים . דין חסיין ומליין ודלקון (כ"ז)
 ידמואבים היטניס צער החוא מלדמיל : יקלאו ג'ס
 אָמִים . חסיין ומליין : (יב) הַחֲרִים חסיין ומלא ייד :
 וכי עשו ייך שום . דין צמרין יודיין ומליין דכ"ס פתח
 ויירשם דלקון (כ"ח וכ"ז) . הכחו חסיין : וְיִשְׁמִדוּם'
 מלדמיל : יִרְשֶׁתוּ . חסיין : (יג) ענה קמו . דין למע
 חסיין : (יד) עד חם . חסיין : (טו) לְהַחֵם . חסין :
 (יז) וידבר וי . סמועה : (יט) אל תִּאָרֶם . חסר חסין :
 יִרְשֶׁה' . חרין צמסוקא חסיין : (כ) וְהַעֲמִילִים יקלאו לוס
 וּמִזְשִׁים . מרוי חסיין ומליין : (כא) וְיִירְשֶׁם . צמרין
 יודיין וחסר ויין : (כב) וְיִירְשֶׁם . צמרין יודיין
 וחסר ויין : (כג) וְהַעֲוִים . מלא ייד ויסיטניס בְּחַצְרִים'
 מלא ייד לנחרי דרייט : בְּשִׁתְרִים : חסיין ומליין :
 מְסַמְדֵר . חסיין : הַשְּׁמִידִם . מלא ייד וחסיין : (כד)
 יִשְׁמְעוּן . מליין : (כו) מומדכ קדמול . מליין : אל
 סיוחן . מלדמיל (עי חסר כ"ח כ"ז) : (כז) לֹא אֲשַׁמֵּר'
 מליין : ימין ושמאול . מלא ויין (עי חסר כ"ז י"ג) :
 (כח) אלכל צכק תִּשְׁבְּרֵנִי . חסר ייד : וְשִׁתִּיתִי מלא
 ייד ומליין : (כט) וְהַמַּאֲבִים . דין מלדמיל : (ל) דַּעֲבָבֵנוּ
 צ . חסר ייד (עי וישלח ליז כ"ד) : (לא) ויאמר יי'
 סמועה : ראה החלתי . חסר חסיין צרס חסר החלתי
 (ולחסק ג' כ"ד) מליין : (לג) חמו ואת קָנוּ . חסר ייד
 ודכי ואת בנו לא ידע (הנרכה ליג ע') ושארח כלסון
 מליין : (לד) וְנִקְבֹּד . חסיין : וְנִחְרַם . חסיין וטל דרייט
 צלרי דכי : עיר מָתָם . חסר ייד וכ"ד : וְהַגְּשִׁים וסנף
 וחסינא (ג' ו') הַגְּשִׁים וסנף : שְׁרִיד . מלא ייד :
 (לה) בזונו לנו . וחסינא (ג' ז') בזונו לנו :

ג (ז) יושב צמסון . מליין (עי חיי טרה כ"ד ג') :
 (ג) שְׁרִיד . מליין : (ד) וְנִקְבֹּד . חסיין גחבט
 אָרְגָב . חסיין וכ"ד : (ה) ערים בְּצֻרֹת . דין חסר חסיין
 ודכי טעע יסרלל וגוי עריס גדלח ובצרות (עקנ ע' ח')

וגלורם

וחד מליק ומקוים חנה אכחזו עליה וגו' עדים גדלה
 ובעצרת (לעיל א' כ"ח) ושאלה בצרות מקריק ועלית
 חוקקה . מליז : גבקה . חסיו ונמתינ חסיו : דלתים .
 צמד ייד : וברייח . צמד ייד : (ו) וכמס אותם .
 מליז (ע' וקן מיל ח') : כל עיר סתם . חסר ייד :
 חגשים . צלי ויו : (ז) צלוננו לט . מליז : (ח) עד סר
 דרמון . מליז וכיד : (ט) צידנים . מלא חרין ודיין
 ומסיו : שרין חסיו : שגיר . מלא ייד : (י) דמשיאר . מלא
 ייד ומסיו וכיד : (יא) הלה הוא . דין למח היא בסוף
 (ע' צמטית די ז') : (ג) כל חגל הארגוב . חסיו :
 (יד) חגל ארגוב . חסיו : הגשוירי . מליז : חות ייד .
 צמד ויו : (טו) חוך חמל וגבל . חסיו (ע' חקס כ"ח
 י"ג) : (טז) והידון וגבל . חסיו (ע"ט) : אשדות
 הסקנה . חסיו : (יח) חלוצים מעברו . מלדעיל : (ע)
 ומסכס ומקנבם . דין למח חסר ייד ושאלה צליסנא
 מליז ייד : (כ) עד אשר יגיה . מלא ייד : קירשתי
 מלא ייד ומסיו : (כ"א) ואת יהושוע . דין למח מלדעיל :
 ציותי . מלא ייד לצמתי דויו : עיכך הראת . דין
 חסדחיס ודכי כי עיניכס הראת 'עקנ י"ח ז') ושאלה
 צליסנא מליז : לכל הממלכות . מליז : (כ"ב) לא
 תיראום . דין מלדעיל :

פרשת ואתחנן

(כג) ואתחנן אל יי . סמועס : (כ"ד) אדני יי . סס
 אדי לפני סס הויה ציה (ע' לך לך עיו צ') : חמה
 החלות להראות . חרויהון מליז : אשר עי אל צמוסי .
 קדס : קמעישיה . מלא ייד : וקבוירתייה . מליז
 ומסויה ומסר ייד : (כ"ה) והלכנו . דין למח חסיו :
 (כ"ו) אל תוסף . דין למח מליז (ע' צמטית די צ') :
 (כ"ז) והוא יגדיל . מלא ייד : אותם . מליז (ע'
 עקן מיל ח') : (כ"ח) וכמז צגיא . חל"ף בסוף :
 ד (ח) ועתה ישראל . סמועס : למען תהיו
 דין צלל כוין ומתינ צמיו יוסר חיה לקמן
 (ח' ז') : וירשתם . מליז ומסויה וכל יירשתייה
 וירשתם וירשתם דכי : (צ) לא תספו . חסדחיס :
 (ג) עיניכס הראות . מקריק ומליז : בבעל פעור ז'

לא לבעל : (ד) ולחס הדבקים . מלא ייד : (ו)
 ובינתכם . מלא ייד : ישמעון . מליז : וקבין . מליז :
 חנו הגדוד חזו . מליז (ע' כח י' כ"ח) : (ז) אשר לו
 אלהים . קדס : קרבים אליו . חסיו ומלא ייד וכיל
 דכי : ככל קראנו אליו . חסר ייד : (ט) וסן יסורו .
 דין מליז (ע' וירא יע ג') : והדעתם . מליז : (י)
 באמר . חסיו : ואשבעם . חסר ייד : אשר ילמדון
 מליז : ילמדון . מליז : (יא) ותקרבון ותעבדון .
 חרויהון מליז : (י"ב) שבעים . חסיו ומלא ייד : אינכם
 מלא ייד : ראים . חסיו ומלא ייד : זולתי . מליז :
 (י"ג) על שכי לחות . דין חסיו ומליז ודכותי ויהי
 עקן חרצעים יום וגו' לחות חזרית (חנינא דפסקו עקב
 טי י"ח ועי עמטנים כיד י"ז) : (יד) לעשתכם . חסיו .
 (ט"ז) סן תשתחווין . חסיו ומלא ייד (ע' וירא יע י"ג)
 (ח) כל צפור . מליז (ע' כח ז' י"ד) : אשר תעוף .
 מליז : הירח . חסר ייד דקוליכ : ואלה הדבוקים .
 מלדעיל : (י"ט) והשתחווית להם . מליז וכיד : (כ) יוצא
 לחכס . דין למח מליז ובסוף אל"ף גדידא צלל ייד (ע'
 חמי מוס עיו כ"ז) : סבור . מליז : (כ"ד) חס אבקה
 הוא . חסיו וכיד : (כ"ה) כי תוליד בנים . סמועס :
 תוקיד . מלדעיל וכיד : ונשנתם . מליז : להדעיסו
 מלא ייד וכיד : (כ"ו) העידתי . דין מלא ייד ומסיו
 ומתינ חסדחיס יוסר חיה צמ' עקב (ח' י"ט) : כי יבדי
 חסיו וכיד : תאבדון . מליז לצמתי דמיו וויו לצמתי
 דדליה וכיד : לא תאריכון . מלא ייד ומסיו וכיד :
 תשמדון . מליז : (כ"ז) והסיץ . מלא ייד : (כ"ח) לא
 יראון ולא ישמעון ולא יאבדון . חלחפון מליז : ולא
 ידיוון . מלא ייד ומסיו : (כ"ט) ומצאוה . מליז : (ל'
 רחום . מליז : (ל"ג) צמל אלהים חרס . קדס : כדצר
 הגדול . מליז (ע' כח י' כ"ח) : (ל"ג) חסמע עם קול
 אלהים . קדס : (ל"ד) או חסמא אלהים . קדס : קבואי
 מליז ואל"ף : במשח . דין חסיו ודכי חמסת הגדלה
 דמי סקצ (ז' י"ט) צמס חמסת הגדלה דמי כי סזוא
 (כ"ט צ') הוא מלא : ובמוסותים . דין מלדעיל ודכי
 לכל חלחמ וחמוסותים (צמדנר ליד י"ח) ושאלה צליסנא
 חסיו : וקביוצע כעוים . מליז (ע' וירא ו' ז') : וקמוראים
 מלדעיל : (ל"ח) חמה דראת לדעמ . דין חסר ייד :

השמיעך

(לו) הַשְׁמִיעָהּ • מלא יד לזמרי חוים : את חסו
 הַגְדוּלָה • מליט (עי בלק כיז יח) : יד־קָרוֹ • מלא
 ייד : (זו) וַיִּצְאָהָּ כַפְזוּ • מרץ באורייתא ומסיין
 דין עליו ומסר יד־זרם וזכרה כי עבד היית בחרן
 מלרים וצאך (לקמן סי עיו) ההוא סקדח'ס : (לח)
 לְהוֹרִישׁ • מלדמיל : וְעֲצָמַי • חסיו ומלא יד־זכיר
 זר מן גוים רבים וְעַצְמוֹתַי (עקב זו חי) דהסוה מלדמיל:
 לְהַבְיָאָהּ • מלא ייד : (לעו) וְהִשְׁבַּחְתָּ • סקדח'ס וכיר :
 (ע) תִּפְאֶרְתָּהּ יָמִים • מלא ייד : (מח) או יבדיל משהי
 פתוחה : (מז) לָקַם שָׁמַס • חסיו (עי מסעי ליה וי) :
 רִיבְצָה • דין למד עליו ומסיו דקוליכ ושאלח כלכות
 סקדח'ס : לא שָׁנָא לו • חסיו ובסוף חליף וכיר :
 מְתַמַּל שְׁלִשָׁם • מריו חסיו (עי וילח ליה סי) : מן
 סערים האל • לא הילח : (מנ) בחרן הַפְּיִשֶׁר • מלא
 ייד ומסיו : ואת רִאמֶת • מליח לזמרי דריש ומסיו :
 ואת גִּבְרִין • מליח וכיר : (עק) אלה הַעֲדוּתִי חסיו וכיר:
 (מו) בְּבִיָּא • חליף בסוף : אִשֶׁר יִשָּׁב • מליח (עי חי
 סרה כ"ד ג') : (מח) ועד הר שִׁיאָן • מלא ייד ומסיו •
 (מט) אִשְׁרֵת חַפְּקָה • חסיו :

ה (ח) ויקרא משה • פתוחה : בְּאֹזְנֵיכֶם • מלא
 ייד : ושנחתם לַעֲשׂוֹתֶם • דין חסיו ודכי
 ואת החקים האלה לַעֲשׂוֹתֶם (ספטים יז יט) זרם
 מליעחא היום לַעֲשׂוֹתֶם (עילה פרשתא דא) ההוא מלא:
 (ה) ולא עליחס • מלא ייד : (ו) אנכי • סתומה :
 הוֹצֵאתִיָּהּ • מליח ועליח ומליח : (ח) פסל כל חנוכה •
 בלא וייו ובפי יתרו וכל זוייו : (ט) עת אבות • מליח :
 וְעַל סַלְטִים • זוייו ובפי יתרו על בלא וייו : לְשִׁנְאֵי •
 חסיו : (י) לְאֶהֱבֵי • חסיו : ולסמרי מְצֻתָו • כחיז וייו
 בסוף וקרי מצותי צירד : (יא) לא תשא • סתומה :
 (יז) שמור את יום השבת • סתומה : הכח שמור
 וזימרו זבור: שְׁמֹר • מלחח מליח • (א) דין • (ב) שמור
 חסמרון (לקמן וי יז) ג) שְׁמֹר את חדש האניב (דלה
 ע"ז חי) ושאר חסרין : (יד) וְעִבְרָךְ (נר"ו) ולאחך
 לשבת

(מז) חסיוק וולגים • כן הסכימו צבלי האמורה • חלל דעיי
 זיל כתב כאן וזיל מוחח כתיב שאין לריך חלל חסח עקיל
 וכבר דמו זאת מוחח פנוקיות ומחח הסתיח דמחוח דף ליד עיאל:
 וְזִיל הסוגיא רב עסא חיקלע לני ער צעטאל חזא חסח פתחא
 דלא הייל חלל סליס חי משמאל וסבדיל לני מחוח חיל כעטן ככיע

ושורך וחמך וכל צממך • וזימרו עבדך וצלי וייו)
 ולאחך וצממך : (נחמך) • חסיו וכיר : לעטן יְגוֹת •
 עליו : (עו) וַיִּצְאָהָּ • דין סקדח'ס : וְבִזְרָע נְעוּסִים •
 חסיו דקוליכ : (עו) כבוד את אביך • סתומה : לעטן
 יִאֲרִיֶךְ יַיִךְ • דין מלא ייד ומסיו : (עו) לא תרצה •
 סתומה : ולא תנאף • סתומה : הכח ולא זוייו וזימרו
 לא בלא וייו : ולא תנגב • סתומה : הכח ולא זוייו
 וזימרו לא בלא וייו : ולא תענה • סתומה : הכח ולא
 וזימרו לא בלא וייו : (יח) ולא תחמד • סתומה : הכח
 ולא (זוייו) תחמד אשת רעך וסדר ולא תתאוה בית
 רעך • אשת וסדר בית וסימן ש"ב—וזימרו לא תחמיד
 בית רעך • וסדר לא (צלי וייו) תחמד אשת רעך •
 וסימן ב"ש : תחמד • חסיו וכיר : ולא תתאוה :
 סתומה : שדרו ועבדו ולאנחו שורו וחנרו • וזימרו לא
 כחונן שדרו וכחיז ושורו ז"י העטוף : (יע) את
 הדברים האלה • סתומה : (כ) וַתִּקְרָבֵינוּ • מליח :
 וְנִקְרַבְתֶּם • מלא ייד וכיז דכי : (כז) אִם סְפִים • חסיו
 ומלא ג"ר : (כג) אשר סונע קול אלדים • קדש : (כד)
 וְאֵת סִדְכָה חֲלִינָן לא ואתה : (כה) הַיְיִבוֹ כָּל אִשֶׁר
 דברו • מלדמיל ודכי הַיְיִבוֹ אִשֶׁר דברו (ספטים יח יז)
 עיטו הכח כחיז כל החס לא כחיז בל : (כו) שִׁוְבוּ
 לכס • מליח : לְאֶהֱלִיכֶם • מלא ייד : (כע) לא תסרוי
 חסיו : (ל) לַעֲנֵן תִּדְוִנוּ • מליח ונוץ בסוף • ודכי דפי
 עקב (חי חי) לעטן תדויון : אשר תיירשיו • מלדמיל :

ג (ז) ולנטן יִאֲרִיֶךְ יַעֲיִךְ • דין סקדח'ס : ג) תרבוין
 מוח • מליח : (ד) שמע ישראל • סתומה •
 ועיין רבתי : צע"ס פ"ט היד סונע ישראל לריך לכחזו
 צראש הסיעה (לדין דקסיגין כהרונזים הא פסיעל דהא
 פתוחה היא) ואחד לריך גיחא בסוף הסיעה : . אחך •
 דל"ת רבתי: (ס) ובכל סִאֲרָךְ • סקדח'ס : (ז) וּבְקוֹמָהּ
 עליו וכיר : (ס) וקסכתס לְאֹת • מליח : והיו לְמַטְפֹּתֵי
 דין למוד סקדח'ס: (ט) וכחצחס על מְזוֹזוֹת (מז) חסיוק
 וולגים חסופר

איכר דאמר דייח עינין צעטאל מי אמר עלי היח דחניא ביתך
 גיאלחך מן היעין וכי עלי דייח דחניא בית שאין לו חלל סליס חי
 דייח עסייב צוחה ודכתיב סוטרין גייט דכבן מוחוח כחיז גייט
 דייח דחני מוחוח סווע אש • מיעוט מוחוח סתיס כסוה חומר
 חזונה כפי סקי שאין ת"ל חי דייח אחר דייח ואין דייח אחר
 דייח

ומליות (עי' נח י"ב ז') : (י) ויהיה כי יביאך . סחומה :
 וטבת . סחריס (עי' בראשית ו' ז') : אשר לא בנית .
 מלא ייך וכיל דבי : (יא) אשר לא מלאך . מליח :
 זבית . סחריס : חצובים . מלדויל : פרמים . מלא
 ייך : יויתים . מלדויל וכיל דבי : (יב) אשר הוציאך
 דין מלדויל ודכי כי ב' דש חלניב הוציאך . (ראה ע"פ אי)
 ומיין חפרן ייך נוקר בפי נח (יג) : (יד) ובעשו
 תשבע . סחרי ייך דקוליכ וכיך : (יד) לא תקבון .
 מלי וטיין סקוף : (טו) יהיה אף . יכול לחלקן אפי
 לכחמלם צמחי טעיון (דלא למכחם כליל . עי' משפטים
 כ"ב ג') : אשר סביבותיכם . דין למוד מלא מרין
 יודיין ומלי (עי' צהר כ"ה ע"ד) : (טז) לא תגשו .
 סחומה : כאשר נשיתם . מלא יחד לכחרי דסמוך : (יז)
 שמוך . מלי (ע"ל ה' י"ב) : תשקרו . מלי וכיך :

ז'ל כדלם דגם לענין ספלים ספיר נקדח מיטוט . דאין ליפנה דקחל
 דייקי דכתיב מחום ל"ד ולקס דבי נחלם לפשט נטון מחוז ולדכסו
 כלשון ימי מחום . לחורם ספירי פלים אי סיני . ומה שהקסם
 חקלי לא סגור ל"ד ל"ד למר טעמאל כמין כריי וכריי . כדלם דאין
 זלם קטיס כי חק סלמורל חמיני לרעם כל הכרייתות (כריים
 בנחל החלפת) ועוד כדלם חלומי חלים לקטיית כמין—כלומר
 חק סל קטייל כדגן . דכניס נינו . ואף חלם דכיל כריי חומר
 דלמר וכו' . ולכן גייתי מריס דרנן פליגי עלי . גם מה שהקסם
 בכריית דקחי ביה סאין לו חלם פלים אי ריע מחייב וכו' חקלי
 לא קחתי עמי דריי וריע מחייבין . כדלם לפעיד דלקח . דיייל
 כי אז כדלם ריי וריע מחייבין . כדלם לפעיד דלקח . דיייל
 כשחמד ריע לשמעתי נחלקו עליו סכמי דודו : ומצאתי
 להרשע ז"ל בחידושי דבי ספירל לי טובא כפירסי דריי וריע
 חייבי כפליתי . וכדן ויל חליה עכיל דרעל דמחוז מחוזות דלפח
 לחוקי חקלי קלי למר חפיי סאין לו חלם מחוז חלם . כינח
 דלעולם צעאין מחוזם כדעשמע קמישט דכריי סכר כריי חלם לומר
 דלא נכתוב חריי מחוזות חללים חיל דלריך לכחנס בכל מחוז
 ומחוז כדעשמע וכחמס על מחוז דמחמע על טייהס וחלם מחוזם
 (נחל) חליל לכחנס על טייהס ונימי קעי נדלח ני מחוזות קודם
 שחחייב מחוזם כדעשמע מחוזות דחייבי נפתח טייהס לו ני מחוזות
 וכן למיך זה ענה חב וכו' . נייל דעייך דקח דמחוזות וכנין אז
 דקחי לא מלי חמר לגנין כתיב ני מחוזות כדעשייה מסוד דאין
 לכחנס לעולם גיש על מחוז חלם כדעשייה ומכתיב ביתך דכתיב
 דך נילחך ייטן חלמם לא כתיבין . כיה קימין נילם לנד חליב

ז'ל כדלם דגם לענין ספלים ספיר נקדח מיטוט . דאין ליפנה דקחל
 דייקי דכתיב מחום ל"ד ולקס דבי נחלם לפשט נטון מחוז ולדכסו
 כלשון ימי מחום . לחורם ספירי פלים אי סיני . ומה שהקסם
 חקלי לא סגור ל"ד ל"ד למר טעמאל כמין כריי וכריי . כדלם דאין
 זלם קטיס כי חק סלמורל חמיני לרעם כל הכרייתות (כריים
 בנחל החלפת) ועוד כדלם חלומי חלים לקטיית כמין—כלומר
 חק סל קטייל כדגן . דכניס נינו . ואף חלם דכיל כריי חומר
 דלמר וכו' . ולכן גייתי מריס דרנן פליגי עלי . גם מה שהקסם
 בכריית דקחי ביה סאין לו חלם פלים אי ריע מחייב וכו' חקלי
 לא קחתי עמי דריי וריע מחייבין . כדלם לפעיד דלקח . דיייל
 כי אז כדלם ריי וריע מחייבין . כדלם לפעיד דלקח . דיייל
 כשחמד ריע לשמעתי נחלקו עליו סכמי דודו : ומצאתי
 להרשע ז"ל בחידושי דבי ספירל לי טובא כפירסי דריי וריע
 חייבי כפליתי . וכדן ויל חליה עכיל דרעל דמחוז מחוזות דלפח
 לחוקי חקלי קלי למר חפיי סאין לו חלם מחוז חלם . כינח
 דלעולם צעאין מחוזם כדעשמע קמישט דכריי סכר כריי חלם לומר
 דלא נכתוב חריי מחוזות חללים חיל דלריך לכחנס בכל מחוז
 ומחוז כדעשמע וכחמס על מחוז דמחמע על טייהס וחלם מחוזם
 (נחל) חליל לכחנס על טייהס ונימי קעי נדלח ני מחוזות קודם
 שחחייב מחוזם כדעשמע מחוזות דחייבי נפתח טייהס לו ני מחוזות
 וכן למיך זה ענה חב וכו' . נייל דעייך דקח דמחוזות וכנין אז
 דקחי לא מלי חמר לגנין כתיב ני מחוזות כדעשייה מסוד דאין
 לכחנס לעולם גיש על מחוז חלם כדעשייה ומכתיב ביתך דכתיב
 דך נילחך ייטן חלמם לא כתיבין . כיה קימין נילם לנד חליב

המורה

ז'ל כדלם דגם לענין ספלים ספיר נקדח מיטוט . דאין ליפנה דקחל
 דייקי דכתיב מחום ל"ד ולקס דבי נחלם לפשט נטון מחוז ולדכסו
 כלשון ימי מחום . לחורם ספירי פלים אי סיני . ומה שהקסם
 חקלי לא סגור ל"ד ל"ד למר טעמאל כמין כריי וכריי . כדלם דאין
 זלם קטיס כי חק סלמורל חמיני לרעם כל הכרייתות (כריים
 בנחל החלפת) ועוד כדלם חלומי חלים לקטיית כמין—כלומר
 חק סל קטייל כדגן . דכניס נינו . ואף חלם דכיל כריי חומר
 דלמר וכו' . ולכן גייתי מריס דרנן פליגי עלי . גם מה שהקסם
 בכריית דקחי ביה סאין לו חלם פלים אי ריע מחייב וכו' חקלי
 לא קחתי עמי דריי וריע מחייבין . כדלם לפעיד דלקח . דיייל
 כי אז כדלם ריי וריע מחייבין . כדלם לפעיד דלקח . דיייל
 כשחמד ריע לשמעתי נחלקו עליו סכמי דודו : ומצאתי
 להרשע ז"ל בחידושי דבי ספירל לי טובא כפירסי דריי וריע
 חייבי כפליתי . וכדן ויל חליה עכיל דרעל דמחוז מחוזות דלפח
 לחוקי חקלי קלי למר חפיי סאין לו חלם מחוז חלם . כינח
 דלעולם צעאין מחוזם כדעשמע קמישט דכריי סכר כריי חלם לומר
 דלא נכתוב חריי מחוזות חללים חיל דלריך לכחנס בכל מחוז
 ומחוז כדעשמע וכחמס על מחוז דמחמע על טייהס וחלם מחוזם
 (נחל) חליל לכחנס על טייהס ונימי קעי נדלח ני מחוזות קודם
 שחחייב מחוזם כדעשמע מחוזות דחייבי נפתח טייהס לו ני מחוזות
 וכן למיך זה ענה חב וכו' . נייל דעייך דקח דמחוזות וכנין אז
 דקחי לא מלי חמר לגנין כתיב ני מחוזות כדעשייה מסוד דאין
 לכחנס לעולם גיש על מחוז חלם כדעשייה ומכתיב ביתך דכתיב
 דך נילחך ייטן חלמם לא כתיבין . כיה קימין נילם לנד חליב

ז'ל כדלם דגם לענין ספלים ספיר נקדח מיטוט . דאין ליפנה דקחל
 דייקי דכתיב מחום ל"ד ולקס דבי נחלם לפשט נטון מחוז ולדכסו
 כלשון ימי מחום . לחורם ספירי פלים אי סיני . ומה שהקסם
 חקלי לא סגור ל"ד ל"ד למר טעמאל כמין כריי וכריי . כדלם דאין
 זלם קטיס כי חק סלמורל חמיני לרעם כל הכרייתות (כריים
 בנחל החלפת) ועוד כדלם חלומי חלים לקטיית כמין—כלומר
 חק סל קטייל כדגן . דכניס נינו . ואף חלם דכיל כריי חומר
 דלמר וכו' . ולכן גייתי מריס דרנן פליגי עלי . גם מה שהקסם
 בכריית דקחי ביה סאין לו חלם פלים אי ריע מחייב וכו' חקלי
 לא קחתי עמי דריי וריע מחייבין . כדלם לפעיד דלקח . דיייל
 כי אז כדלם ריי וריע מחייבין . כדלם לפעיד דלקח . דיייל
 כשחמד ריע לשמעתי נחלקו עליו סכמי דודו : ומצאתי
 להרשע ז"ל בחידושי דבי ספירל לי טובא כפירסי דריי וריע
 חייבי כפליתי . וכדן ויל חליה עכיל דרעל דמחוז מחוזות דלפח
 לחוקי חקלי קלי למר חפיי סאין לו חלם מחוז חלם . כינח
 דלעולם צעאין מחוזם כדעשמע קמישט דכריי סכר כריי חלם לומר
 דלא נכתוב חריי מחוזות חללים חיל דלריך לכחנס בכל מחוז
 ומחוז כדעשמע וכחמס על מחוז דמחמע על טייהס וחלם מחוזם
 (נחל) חליל לכחנס על טייהס ונימי קעי נדלח ני מחוזות קודם
 שחחייב מחוזם כדעשמע מחוזות דחייבי נפתח טייהס לו ני מחוזות
 וכן למיך זה ענה חב וכו' . נייל דעייך דקח דמחוזות וכנין אז
 דקחי לא מלי חמר לגנין כתיב ני מחוזות כדעשייה מסוד דאין
 לכחנס לעולם גיש על מחוז חלם כדעשייה ומכתיב ביתך דכתיב
 דך נילחך ייטן חלמם לא כתיבין . כיה קימין נילם לנד חליב

ייד (ע' בעלה טו כו) : (י) ונעלם לשנאיו . חסיו
ומלא ייד : להאבדו . מלא ייד : לא יאמר לשנאו .
חסיו : (יא) לשנאיהם . דין מלא (ע"ל ה' א') :

פרשת עקב

(יג) ויזדה עקב . פתוחם : תשקטון . מלא וכיד :
(יד) וערי ארץ עמון . חקר ייד וכיד : דבק
ותירשק . ען ריש קשרה עד מ' ענר הענר כחז
ותירשך נוייו סחיצור וען ענר הענר עד סוף קשרה
ותירשך נלי ויו סחיצור . וכלפון מליין ייד וחפרין ויו
(נכחה ט' מ' רלס ייד כ"ג) : עגר אקסיה . מלא ייד
וכיד : ועשתרת לאק . חסיו וכיד נר ען נרדך פרי
בעקב וגו' ועשתרות לאק (כ' מצוא כ"ח ו') דמסוא
מלא : (עו) והסיר . מלא ייד : כל חלי . חסיו : וכל
מדני . דין כחז ייד נסוף נרס והשיב ען לא כל סודה
(כ' מצוא כ"ח ס') סהוא נחיל : בכל שנאיה . חסיו ומלא
ייד וכיד : (נח) לא תחום . מלא וכיד נר ען ועיכס

לשכת

ע"כ דמסא דמחוזם לבני דנבני פלימין סהא למד כדלמין ליי ולמד
כדלמין ליי מכיל :

ובד ברין רשי זיל נענכך נחום . סט נב' אור פורס עניא
כי נב' סענטי נב'י מנח יסודס וכן סריל סלי נספד
מסורה המסורה נקדשה סמחיה וכן כעניס המקדשות סמחולת
טכס המסורה נקדשה על סניו סדניס כסנפון וספר ירו
חניאל . וסא זיל סניו עליס וכסנ חיל וסא אורס סועס כל
סאומר כן ועיסס לרשי זיל סס עליט וסן ענעכין ססין
סנברל רכס ולס מוסרין לענכ דכרו ולס סיהס סונו סרס ססו
סעניו ססכומיס ססכרס סיס אורס נסדיס ססר כחז כ' כן דרט
כרס נבי ולכני ססילנכס וגני וסעס נלסטיכס חיו לס לכך
נכסין וסס סנמל סכור נפירוסין מוסס כחז סעוס סופרס סול
ססיה קסס לסס חין נלמד סלילס ססוס סס' ען ויו סרטי ולכך
ססנו סכמונ ססר ולס סיס וסס נדוסס סרסנול ססול סוסר
מונח סככל סדוסס ססור נפירסי מוסס (מלס) חסו ססוס
וכוונת סרס זיל נלסין סס ענכ סונ ר' עקינל נב' סקוון סססנני
לעיל וסני קסמר מוסס כחז וכל מקוס סנלמר מוסס סנפיי
ססול סכור נוליו סרטי כן זיין נחיו ססיס חניס חלס חסס ערלס
כחז ססי מוססו סלכך לעדט ססי לקנר עוסס חלס חלס חלס ח' ח'
טכיל בעל אור מוסס . וקסיגור ענכ סניגור : וסניו אורס חלס חלס
לט לוסטוני נפסין ארדנ ולסכ דרטי סקדוסיס (וכלסר עסיט
נפויס נסמוך נדנרו ענכ) חלל נק נדנריס ענסיסניס על סלנ
ולס נדנריס סליין לסס עסר . מי יסנין לו זס סכונת רשי זיל
(ססר נכל מקוס דכרו סקדוסיס מוסקוסיס נכסליס סקדוסס)
ערלס כחז ססי (וכניס ר' עקינל) ססר לס זכר כלל . וסרסס
(לפי דעס) כסנ סיסין מוסס (מלס) כחז . ולסס ליי לעיכס

אל תחם (וגם עיס כ') דמסוא חסר : עינף . מלא ייד
וכיד : כ' סנקש . מלא : (ח) כ' סאטר . סמוס :
להורישם . מלדמינל : (יח) זכר . חסיו : (ע' זל יג ב') :
תנבר . חסיו (ע' כח ח' ח') (איכס דלמני דין מלא
וליס סילכחח כחסי) : (יס) הנפסות . חסיו : והארות .
ססרסיס : והנפסות . חסיו ומלא ייד : והורע סענויס .
חסיו דקוליכ : ססר דווצקס . מלא וססר ייד (ע' זל
יג ט') : (כ) עד אבד . חסיו : הנשארם והנפסות .
סרוי מליין ייד : (כח) לא תערין . חסיו : (כג) סס
סניס דסל . לא סלס : פלחם . חסיו : (כג) סדוקסו
מלא : (כד) סלביקם . מלא ייד : עד השפדך סססי
דין למד ססר ייד (ע' מסיני ליג כ' ז') : (כח) ססיילי
מלא ייד וכיל דסי : השפסון . מלא : לא תחמד .
ססיו וכיד :

ח (ה) כל דמסוא . פתוחה : תשקטון למסוא
למסן הדיין . סרויסון מליין ויו ונסוף סין :
ורביחם . מלא ייד : (ג) דודיקה . מלדמינל : ענף

דסופר
לנכסך
זס . וסני ארנס ח' כסנ מוסס חסר עסי איכס לעסעס דליל סלס
ססס . ולסיד נעל סריס דסי סיו רכר רסי זיל לססי ערסל
דלסיי נולס לקינל : אבר ססוס ססר ססר ססר ססר ססר
ססכרס דכוונת רסיי דמסס ססר כחז (חוסס סורסנול ססוסס)
ועס סקדוק בעל חוסי סלסי חיו אורס רסיי נסדיס ססר כחז .
ככר מללנו כן נס סלס מקו מוס . נס' וירל וסול יסנ כחז
וכ' . וכן סס ולס יסנ יסנ כחז וכו' . וכל מקוס ססס רסיי
זיל לען ססרס עסיי ססיי ססס לומר נלסין רכ' . וגס כלן כיל
דכססוס רלס זלס רסיי זיל נלסיס ערס דמוסס כחז סליל סלס
ססס . ולס לא קינל ססי סלס כענלי ססוסס וססוסס דמסוס
דעלל ויו חנינל :

ובסי ענכח סי סי נל (יג ז') ככר נעס רסיי סנכסן סלס
יססר ענעססל דמסוס . דיל עסיי סנירסל ססניס ססרסי נחלי
קססס מלי עססל דריס מוסס כחז מיט דננן מוסס כוסינסיס
רסיי סלינל סלס ססס עסיס ססר דעסו לססוק כריס כסו
סססן גיכ סרסיס זיל עכסריד עיס . וסס מלנד ספירוס זס גיכ
דסיק דסל ליסנל דרסיי ענעס דילל לסקל ולס לססריי נלסיס
נמי לס נסירל לססיד . וסס זסו לען סרסיס נחלי קססס . וסלס
דסלכס כריס כיון דרי יסנעסל ורי עקינל קייסי כוחי וכן עסוס
לעיל דקסמר סימר דלריס מינין מוססל מי חור ענעס דלי סוי
סלינו מניינל סוס יסחל ליי דענר כריס עכיל . וסרי דעיקר
ססרסל לססוק כריס מוסס דרי יסנעסל ורי עקינל קייסי כוחי .
ססו לפי סנירסל סלסניט . סלל לפי גירסס ססרסי סרי ארנס
ריי וריס קייסי נסן עילסל כככסיס דמוסס כחז עיס נכרסי .
ורי סליד ייד ססו נסן סילסל . ועסיכל ססיי לססוק כסינולי .
ועסוססל סססיי דרסיי זיל דלס זלס נלסיס ערסס סלל חיו סלס :

לנשמה . מרויסון חסיו : מצותו חסר ירד (עי ולחמק
 ז' עי : (ג) וירעקה ויאכלה . מרוי חסרין ירד : ולא
 ירעון . מליו וכיד : הוריעה . מלדמיל : מוצא . מליו
 ונסוף אליו : (ו) בדרקיו . מלא ירד וכ"ל דכי : (ז)
 סביאה . מלא ירד : עיגת . חסיו : ותדמות חסרמים :
 (ח) ושערה . חסיו : ורשון . מליו (עמיס צמי חקת
 כי הי) : ארץ וית . מלא ירד : (ט) לא במספנת *
 חסיו : אבניה צרל ופדריה . מרוי מלין ירד :
 תחצב . חסיו : (י) המכה . חסיו (עי וחי כי כי) :
 (יז) ונחיס טבים . חסיו ומלא ירד : (יג) ורין *
 חסיו : (יד) המוציאה . מלדמיל וכיד : (עו) המוציאה
 מלדמיל : וצפאון . מליו : התלמיש . מלא ירד : (עז)
 חמאכלה . חסר ירד : אשר לא ירעון . מליו : עתה
 ולענן גפתה . מרויסון חסיו : להוציאה . מלייק ומסית
 וכ"ל דכי : (ח) בחי ועצם ירי . מרויסון חסיו : (יע)
 ודוה אם שכח . פתוחה : שכח . חסיו דקוליכ :
 והשתחית להם . מליו : הערתי . דין חסרמים ודכי
 העדתי נכס היום את השמים (לנזים לי ייע) : אבד *
 חסיו : תאבדון . מליא לנחרי דחיו וייו לנחרי
 דלית : (כ) מאבד . מלא ירד : תאבדון . מליא
 לנחרה דחיו וייו לנחרה דלית :

ב (א) שמע ישראל . פתוחה : לבא . באליו
 גידול (עי וחי עיח ז') : ועצמים . חסיו
 ומלא ירד : ובצרת צמים . חסרמים (עי מדכרים ג'
 הי) : (ג) את אכלה . חסיו : יבניעם . מלא ירד
 לנחרי דמין : והורשתם . מליו : (ד) בדרה . חסיו :
 הביאני . מלא ירד : מורישם . מלדמיל ודכי צמוך :
 (ה) ובישר . חסיו : מורישם . מלדמיל : (ז) יצאת
 מארץ מלרים . לא יצאתם : סמרים . מלא ירד וכיד :
 (ט) בערתי . חסיו : לוחת האזנים לוחת . חוסא
 כתיבין מלייק וחסרים : (א) ב) הכך מרין . ג) סני
 לוחת האזנים (צמקוקא דנחרי) ד) וסני לוחת הנחית
 על שחי ידי (לקמן פסוק עי) ד) צעם ההוא אשר הי
 אלי סכל לך סני לוחת (לקמן י' א') (עי משפטים כ"ד
 י"ז) : לא שתייתי . מלא ירד : (י) לוחת האזנים *
 מלייק וחסרים כדמעון : קתבים . חסיו ומלא ירד :

יא (ז) את מוסר . מליו : וזרעו הכעויה . חסיו :
 (ג) ואת ארתיו . חסר מרין ויין
 ומלא ירד : ואת בעשיו . מלא ירד : (ד) לסוסיו *
 חלדמיל

(א) קחות הנחית . חסיו ועליו (עי ולחמק די י"ג)
 (יז) אשר ציתם . מלא ירד לנחרי דויו ומו לא :
 (יד) ולעסה אותה . מליו (עי לך לך י"ז ז') : (עו)
 וסני לוחת . מלייק וחסרים (עיל פסוק עי) : (עז)
 וארא . מלייק צקוף : (יז) : ואתפש . חסיו : ואלבלם *
 חסר ירד (עי ויסב ליו כי) : (יח) לא שתייתי . מלא
 ירד : להקעים . מלא ירד : (יע) כי יגרתי . חסיו :
 (כא) ואשרף אתו באש ואפת . מרוי חסיו : סחון *
 מליו : ואשלך את עפרו . חסר ירד (עי ויסב ליו כי) :
 הירד . חסיו : (כב) ובקברת המלוה . חסיו :
 מקצפים . חסיו ווליים : (כג) ובשלת חסיו דקוליכ :
 (כד) סמרים . מלא ירד . חסר עים קדמאה ועירמא
 ולימא : (ט) אדני יי . סס ארי לפני סס הויה צים
 (עי לך לך ע"ז ז') : אל תשתת . חסר ירד (דסא
 חיים צלרי) : אשר פריה . מלא ירד : (כז) זכרי חסיו :
 (כח) הוצאתנו . מליו ומליו : מבלי יבלת . חסיו .
 והכל כמיז עבלי : להביאם . מליו : ומשלתו אותם *
 מליו (עי וקן מיל ח') : להקתם צמדנר . חסר ירד
 (עי ויסב ליו י"ח) : (כט) בקחה הגדל ובזרעה *
 תלחטון חסיו :

י (א) בעת ההוא . פתוחה : סני לוחת . מליו
 וחסרים (עיל עי עי) : (ב) ושחם בארון *
 מליו : (ג) ואססל . חסיו : (ד) ואשם את הלחם .
 חסר ירד (עי חיי סרה כיד עי) : בארון . מליו : (ו)
 סבארת בני יעקן . חסיו : מוסרה . מליו : (ז)
 הגדגדה ומן הגדגדה . מרויסון חסרמים : (יז) ועתה
 ישראל . פתוחה : שאל . חסיו וכליד : (טו) לאהבה
 אותם . מליו (עי וקן מיל ח') : (ח) אלהי . קדס :
 האקדחים . חול : ואדלי . קדס . (ועי פתיחה אות כ"ז)
 (עי מייס פיר ה"ה ודכני צעל כסא רחמים ז"ל סס
 חוהים) : האדנים . חול . חסיו ומלא ירד : הגבור *
 חסיו : (יח) ואהב . חסיו : (כ) וצמוו תשבע . חסר
 ירד דקוליכ : (כא) ואת הגוראת . מלייק וחסרים :

פרשת ראה

(כו) ראה אנכי : קמועה : (כט) ודעה כי יבואך . קמועה : זרעונים איתא כי יצאך . והוא ט"ס ומקר תיבת והים) : גרזים . חסייק ומליים וכ"ד : עיבל' מלא יו"ד וכ"ד : (ל) קבוא השונס . ונליו ואל"ף : אלוני מרס . דין לחד חקר יו"ד ונליו ושאלא חסדחיס . מר"ה' דין לחד חסיו (ע' לך לך יצ"ו) : (לא) לבא . זאל"ף גרידא (ע' ויחי מית ז') :

יב (ה) תשמרין . מליו : (ז) תאבדין . מליו : לת כל המקמות . חסויק ומלוית : ירשים . חסיו ומלא יו"ד : דר"מ'ם . מלא יו"ד : ועל הנקעות . מליו : (ג) מן זבתם . רסיו וכ"ד : מצבתם . חסדחיס : ואשריהם . דין חסייק ומליות : תשרסון זאם . מליו : וססיל' : מלא יו"ד : תגדעין . מליו : (ה) קשום . מליו : (ו) עלתיכם . חקר מרין וויין ומלא יו"ד : וזבתיכם . מלא יו"ד לבחרי דחיים וכ"ד : ואת מעשרתיכם . חסיו ומלא יו"ד : ונדריכם . מלא יו"ד לבחרי דחיים : ונדבתיכם . חסיו ומלא יו"ד : וקבורת . חסדחיס וכ"ד : (ט) תפגנהה . מליו : (י) מנהיל . מלא יו"ד : והגית . מלא יו"ד לבחרי דחיים : (יא) עזרתיכם . דין לחד מלו"ק ומסויס ומלא יו"ד : ושאלא זלימלא חקרין מרין וויין ומלו"ק יו"ד : וזבתיכם . מלא יו"ד לבחרי דחיים : מעשרתיכם . חסיו ומלא יו"ד :

הסופר ותרגום

הטימין קא דייס וחו דאיכ לא הוי דוגיס דקנת קנת קרנט נסקת נסקת נסקות טהראטונים חסריס והשליסי מלא וחו דאס איחא דהכי קא דייס לא הוא שתיק ויני' והוא מפרש ליי' כדמפרס חסס נסקת נסקת נסקות סא ארבע דל סדא לגוסי' פשו לכו קי' וכו' עכ"ל האויס (ולכן כתב סא ז"ל שני פירושים אחרים אשר גם הוא לא נמלט יין הקושיות אלא שחין להאריך) והנה וס ספקסה כי עבד נקודת סולס לנא אחריו ויו נסה ואיכ ו' ז' סנין הטעמין : ענין וענין הואי צמקונו . י"ל לפע"ד כי סוף סהרדך הוא בכך . עיי' בען דחוינין סכא דשני קרא דהא נהך דענוע לא נכתבה ויין ולכן באיך דשני נסו קרא וכחנה לויין שפיר איכא לנידרסה : ודאחינא לסכי אפשר לומר לפע"ד דכחמה סויין דפי' והיס כי ינאל לא דרש"י כיון דאורח"י נסכי . דק סויין דפי' והיס סאס שונע דרש"י וסוינו שוסס דכנר סוינין דשנקי' קרא לכהך ויין נפי' שונע והור כחנה נפי' וסאי"ט סייג דלדכסא קאחי' . וזסו מיושנים כל הקושיות :

מלחמינ : אשר העיף . מלא יו"ד לבחרי דחיים : נדפסס אחריכם . לא אחריכם (ע' ונחה ס') : (ו) ותקבעם . חקר יו"ד : ואת אהקיהם . מלא יו"ד : כל היכוס . מליו : (ז) קראת . חסדחיס : (ט) ולענון תאדיכו . מלא יו"ד : (י) כי הארץ קמועה : אשר יצאתם . מליות : והשקות . מלא יו"ד : (יא) ויקבעת . חסיו : (יב) דרש . חסיו וכיל דכי : מרשית . דין לחד חקר אל"ף ומלא יו"ד ומרסקר אל"ף דרשו דזיל כל סנא שרסס נחמלנה ונענערת נקוסה . ופירס"י סיסרלל עישין עלמן רסין נרהס ססנה לדבר סחמדיס כענין סנלי סחמטניס ידנר רש : (יג) ודעה אם שמע . קמועה : שמע . חסיו דקיליכ (ע' משפטניס כיכ כיכ) : (יד) יורה וסלקיש . מרדחוק מליו : דגכך ותירשף . בויוו סחיבור ומליו וסכ"ו : (טו) והשתחיתם . מליו : (ס) ותרה אף . חרין מלין . וס לכחנן נטיעה אהת (ע' משפטניס כיכ כיכ) : יבוקה . מליו : הפגה . חסיו (ע' ויחי כי כי) : (יח) קאות . מליו : והיו למושפת . מוח) מלו"ק וסכ"ו ס' : (יט) ויקיימך . מליו : (כ) על מוונות . דין מלדמיל (ע' זא יצ"ו) : (לא) ימיכם . מלא יו"ד : (כז) כי אם שמר . קמועה : שמר . חסיו : תשמרין . מליו : לעשתה . חסיו וכ"ד : (כג) והוריש מלחמינ : ויעצמים . חסיו ומלא יו"ד : (כד) תדרך . חסיו וכ"ד : והקבנון . מליו : וקבלכם . חסיו (כה) ומוצאכם . מליו :

לישבת

(מוח) מלייק יחכית . כסנהרין דף די עינ סניא לסעסס לסעסס לטוטסס סרי סאן ארבע דנרי רי' יסנעאל וכו' . וכתב נחוקי סוינה דלא כחיכ ויין נק פיה לחייובכולו וכו' עכ"ל . והרמיה ז"ל כתב וי"ל ולבוספת דנא אל סרעה מלא ויין קרואס ודכותי' דהיה סא סונע וחד לסעסס דסאע חקר דחקר סכי כחיכ נכללו סכחי דיקי דהו לידן וסכי וסירי נמסורחא וחי קטיא דכסא דרי יסמעאל סרי סאן ארבע דעשונע דמרין מנאן חסרין איכא לפירוסי דהכי קא דייס זי' עללין וחד חקר סא חונס דל חד לגוסי' פשי לכו ארבע לגוסי' וסעי"ג דויין דנין טימין לא מנטיע רצוי סא אינו ענין לדוכתי' סחור ענין כין פיה לחיין דנשונע לסון רניס וכו' עכ"ל . ונסי' אור סורס לחד סהניא איזה סיינות נענין זס והקסס עליהם סניא רצוי דעיה אלו וכתב עליו וי"ל וסס הוא לא יונע יין הקיטיל' . חדא כי שונע נקודת סולס לנא אחריו ויין נסה ואיכ ו' ז' סנין הטעמין ענין וענין סא נמקונו ויין לומר עליו סא אינו ענין וחו ססססי' סוינו סא אסטר לומר דויין סנין

ותרמט ידכס . דין לחוד חסיו : גדרתיבם . עלא יייד :
 זאמחהתיבם . חסיו ונלא יייד : פשעתיבם . עלא יייד :
 (יד) שגבטיה . עלא יייד וכיל דכיו : דגנך ותירשיה
 ציינו החיצור ונלאי ומסיו : יגברת חסדחסי : וכל
 גדרתיה . עלא יייד : אשר תדר . חסיו : יגברתיה .
 חסיו ונלא יייד : (כ) כי ירחיב . סמוחה : ירחיב .
 עלא יייד וכיד : אקלה צמר . חסיו : (כא) לשום .
 עליו : (כג) לצלמי אבני . חסיו : (כו) רק קדשיה
 עלא יייד : יגדרתיה . עלא יייד : (כז) ודס זבתיה .
 עלא יייד : (כח) שמר וסמעת . לדעת יא לל צריס
 עמוד (עי סיי עיי סיה) : (כט) בי יברית . סמוחה :
 יקרית . עלא יייד וכיד : לרעת אותם . עליו (עי עקן
 עיל ח) : (ל) וסן תדרש . חסיו וכיד : (לא) אשר
 שגא . חליף צקוף וכיד : פגתיהם . חסיו ומלא יייד :

יג (ה) לא תטף . חסיו : (ז) בי יקום . פמוחה :
 או ידכס . חסיו : אית או מיפת . חרוי
 עליו : (ג) וזא האות והצופת : חרוי עליו : (ד) אל
 חולם החלוס . דין לחוד עליו : היסכס אהבים . חסיו
 ונלא יייד : (ה) יבקלו . חסיו : וני תדפקין . עליו :
 (ו) לו חלם . חסיו : ונפדה . חסיו : לתריתיה .
 עלא יייד וכיד : (ז) בי יסחך . סמוחה : יסיתיה .
 עליו : (ח) סביבתיבם . עלא חרין יודין ומסיו (עי
 צמר כיה מיד) : תקרבים אליך או תרחקים . חרוי
 חסיו ונלאי : (ט) ולא תחמל . חסיו : (י) כי הרג .
 חסיו : קראשונה . עלרעה : לתמיתו . עליו : קאחרנה .
 חסיו : (יא) קהתייה . עלא יייד : המוציאך . עלרעה :
 (יב) ונראין . צייד דקרי לחוד ונלאי : לא יוספו . דין
 עליו ומסיו צריס ולא יספו לעסות עור . (שפטים י"ט ב)
 סהוח חסדחסי : (יג) בי תשמע . סמוחה : זאחח
 ערתי . עליו : (יד) ונדיחו . עלא יייד : (יז) תקבין
 אל חוך רחבה . חרוי חסיו : (יח) רחמים . עלא יייד :

יד (א) בנים אתם . סמוחה : לא תתגדרו .
 חסיו : (ב) לעס סגלה . חסיו : (ג)
 לא תאבל . סמוחה : (ד) ונקמור . עליו : ודישן .
 עלא יייד ומסיו : (ו) וישמעת . חסיו : סמי פקסות .

דין עליו : (ו) מפעלי . יייד צקוף : ימפתיסי . דין
 עלא יייד לצחמי דרויסי : השמעה עליו : כי מפעלה סיה
 צקוף חמי דלבן רצום הוא : לא הפדסי . עלא יייד :
 (ח) תחזור כי מפדים . חרוי עליו : (ט) את זה
 תאכלו . סמוחה : (צמונים איהא חת זאח וכווא עיס) :
 (יא) כל צפור . סמוחה : צפור . עליו (עי כח זי יא) :
 (יב) ודעזניה . צייד דקרי לחוד : (יג) וקראה . דין
 צריס : (יד) ערב . חסיו : (טז) את סכום . לא
 ואת : דכוס וזא תגטיה . סמוחה עליו : (יח)
 והחסידה . עלא יייד : ודוקיפת . עלרעה : (כא) לו
 קבר . חסיו וכיל דכיו : (כב) עשר תעשה . סמוחה :
 (כג) דגנך תירשיה . צלי ויוו החיצור . ונלאי ומסיו (עי
 פי עקב זי י"ג) : וקברות . חסדחסי : (כד) קשום .
 עליו : (כה) מקצה שלש שנים . סמוחה : קביאתיה .
 עליו וכיד :

טו (א) מקץ שבע שנים . סמוחה : (ב) שמוט .
 עליו : לא יגש . חסיו : (ג) אה סכמי
 תגיש . חסיו : (ד) אבין . עליו וכיל דכיו : (ה)
 שמיע . עליו : (ו) לא תעבט . חסיו : לא ימשרו .
 חסיו : (ז) כי יהיה בך . סמוחה : ולא תקבין . חסיו
 (ח) כי פתח . חסיו דקוליכ וכיד : ונעבט . חסר יייד :
 תעביטנו . עלא יייד : די מפיסי . חסיו : (י) נתון
 חסן . עליו (עי עקן עיל ח) : בכל מפעיה . דין
 לחוד חסר יייד (עי משפטים כ"ג י"ג) : (יא) פתח .
 חסיו דקוליכ : בעניה . צמר יייד : וקאבניה . חסיו :
 (יב) כי ימבר . סמוחה : קעקרה . צמר יייד : (יד)
 תעניק תעניק . חרוי עליו יייד : (ה) המראע .
 חסר יייד דקוליכ : (יח) לא יקעה בעניה . חלחא עליו
 ומסיו צליסנא . (א) דין : (ב) ולא חזים עינד כפס
 (שפטים י"ג כ"א) : וקלחס אה כפה לא חזום עינד
 (כי חלא כ"ה י"ג) וזארח צליסנא חלחן עלרעה :
 (יט) כל הבבור . סמוחה : הקבור . עליו (עי עקן
 עיל כ"ה) : תקדיש . עלא יייד : קבבר . חסיו (עי
 חיי פרה כ"ה י"ג) : ולא תלו . חסיו : (כא) פסח .
 חסיק ומסיו דקוליכ :

טז (א) שמור את חדש . סמוחה : שמור .
 עליו

מליו: הוציאָהּ • מלדעיל (פי וואסמאָרן ייִצ): (ג) לַחַם
 עָנִי • חסיו: כי בְּחַפְזוֹן • מליו: לומען תּוֹפֵר • חסיו:
 אִם יִסַּס צִאֲתָהּ • מליא וכיל דכי: (ס) לְזַבְחָהּ •
 חסיו דקוליב: (ו) קָבֹוא השׁוּט • מליו ואלויק (ע) לך
 לך יצ ייד: (ז) וְשִׁנִּיתָ • מלא ייד: (ט) שבעה
 שבעתי סמוחה: שְׂבַעַת חסמר • דין חסדמיס (ע)
 כי חסא ליצ כיצ: קָסַפֵּר • חסיו: טענעס שְׂבַעַת •
 חסיוק ומלויח: (י) ועפית חג שְׂבַעַת • חסיוק ומלויח:
 (יג) חג הסכת • פתוחס: הַסְּכַת • דין לחוד חסדמיס
 וסארל הסכות • מלויח: (טו) תָּחַג • חסיו: ונעסה
 דִּיקָה • מלא ייד (ע) צלח עז יי: שְׂמַחָה חסר ייד
 דקוליב: יְשַׁלֵּשׁ פּעֻמִּים • מליו (ע) צלק כ"צ ליצ: כט
 זְבוּרָה • מליו: הַשְּׂבַעַת ונחג הַסְּכַת • חרויסון
 חסיוק ומלויח:

פרשת שפטים

(יח) שפטים ושטרים • סמוחה: שַׁפְטִים וְשֹׁטְרִים •
 חרוי חסיו ומלוי: לְשִׁבְטֵיהָ • מלא ייד: (ע) לַאֲ
 תֵּיבֵר • מלא ייד: וְיִסְלַח מלויק ומסיוח: (כא) לֹא תִטַּע
 לך • סמוחה: אֲשַׁרְדֵּה חסיו: (כב) אֲשֶׁר שָׁנֵא חלויק צסוק:
 יך (א) לֹא תזבח • סמוחה: (ב) כי ימצא
 בקרבך • סמוחה: (ג) לִגְרֵה • חסר ייד דקוליב:
 (ד) וְהָגֵד לך • חסיו: (ו) על פי שנים עדים או
 שלשה עדים ותיכא (לקח ייע עז) על פי שני
 עדים או על פי טלסה עדים: (ז) לְהִמִּיתוּ • מלא ייד:
 קָאָהֳרֵהָ • חסיו: (ח) כי יפלא • פתוחס: וְיִפְלֵא •
 חלויק צסוק: דין דִּין • חרויסון מליין ייד: דברי
 ריבת • מלא ייד ומסיו: (ט) הַשְּׁפֵט • חסיו: (י)
 יוריק • מלדעיל. דכי צסוק: (יא) יוריק ומלדעיל: לַאֲ
 תֵּסוּר • מליו וכיד: (יג) בְּזֹדוֹן • מליו וכיד: הַשְּׁפֵט •
 חסיו: (יג) וְיָרֵאוּ • צויד דקרי לחוד • ודכותי דעד
 זומס (לקחן ייע כי) ודכותי דבן סוכר ומורה (כי חלא
 כיל כיל): וּלֹא יִזְדוֹן • מלדעיל: (יד) כי תבא יסמוחה:
 תָּבֵא • חלויק גרידל (ע) ויחי וייע וי: וְיִשְׁבְּתָהּ
 צה • דין לחוד סיל צסוק: סְבִיבְתֵי • מלא ייד ומסיו:
 (טו) שום • מליו: סוּפִים • מלדעיל: לומען הַרְבּוֹת:

מליו וכיל דכי: לַאֲתֵּסוֹן • חסיוק ומסר ייד ומלויח
 (י) וּלֹא יסור • מליו: (יח) קָסַמ • חלויק צסוק: (יט)
 חיו • צחרין יודיון: לְעִשְׂתֶּם • חסיו: (כ) לזלתי דום
 מליו: ולזלתי סור • מליו: יעין וּשְׂמֹאֵר • מליא חיו
 (ע) חקת כי יי: (ועי כלן צמחח סי): לומען יְאָרִיק •
 מלא ייד:

יח (ח) לא ידוה לכהנים • סמוחה: אֲשֵׁי סִי •
 ייד צסוק: ונחמו יְאָבְדוֹן • מליו וטיון
 צסוק: (ג) וזה ידוה • סמוחה: וְכִתִּי • חסיו: הַזֹּרֵעַ •
 חסיו דקוליב: וְהִלְחִיִּים • צחרין יודיון דקריין: (ד)
 דגך תירשך • צלי וייו סחיור • ומלוי ומסיו: מכל
 שְׂבַמְיָה • מלא ייד: (ו) וכי יבא הלוי • סמוחה: (ז)
 הַעֲמִידִים חסיו ומלא ייד: (ח) מְסַבְּרֵי • מלא ייד: על
 הַאֲבוֹת • מלא וייו: (ט) כי אתה בא • סמוחה:
 בְּתוֹעֲבֹת • מלויק ומסיו: (י) מְעַבִּיר • מלא ייד:
 קָסַם • חסיו: קָסָמִים • מלא ייד: מְעוֹנֵן • מליו: (יא)
 וְחָבַר חצר וּשְׂאֵל • חרויסון חסיו: אֹב • מליו:
 וְדַעֲנֵי וְדָרִישׁ • חרוי חסיו וכיל דכי: (יג) סוֹרִישׁ •
 מלדעיל: אֹתָם • מליו (ע) וקח וייל חי): (יד) יֹרֵשׁ •
 מליו: אֹתָם • מליו (ע) וקח וייל חי): אַל מְעַנְנִים
 ואל קָסָמִים • חרוי חסיו ומלוי: (טו) תִּשְׁמָעוּן •
 מליו: (טז) לֹא אָסַף • חסדמיס: (יח) דִּיבִיבוּ אֲסַר
 דצרו • מלדעיל • וסכא לֹא כתיב כל: (יח) ודבר
 אֲקִיָּהִם • מליו (ע) וייל ייע יי: (כ) אֲסַר יוֹדֵד •
 דין מלא ייד (ע) ומסעיס כיל ייד): לֹא צִוִּיתִיו • מלא
 ייד לזחרי דויו ולזחרי דחיו: (כג) בְּזֹדוֹן • מליו
 וכיד: לֹא תָגוּר מליו:

יח (ח) כי יברית • סמוחה: יְבָרִית • מלא ייד:
 (ג) שְׁלוֹשׁ עֵדִים • מליו (ע) צלק כיצ
 (יג): (ג) תָּבִין • מלא ייד: יְגַחֲלֶהָ • מלא ייד:
 קָנוּם • מליו: (ד) אֲסַר יָנוּם • מליו: שָׁנֵא • חסיו:
 מִתְמַל שְׁלֵשׁ • חרוי חסיו (ע) וייל ליל חי): (ח)
 לְחַטָּב • חסיו: הוּא יָנוּם • מליו: (ו) יָחַם לזצו
 צחר ייד: וְהִשִּׁיגוּ • מלא ייד לזחרי דסיון: שָׁנֵא
 חסיו: מִתְמַל שְׁלֵשׁ • חרוי מליו (ע) וייל ליל חי)
 (ח) וּלֹם יְרֻחֵב • מלא ייד: (ט) לְעִשְׂתֵּיהָ • חסיו:
 (יא) וכי ידוה איש • סמוחה: שָׁנֵא • חסיו: הערים
 חאל

מליו : (ז) תיטו . מלא יוד (ע) זכאסיה הי כ"ע) : לא
שקקה . סיה בסוף חלופי ריו : (ח) אסר קדיק . מלא
יוד :

ואל , לא האלה : (יד) לא תסין גבול . סמועה :
תשיג . מלא יוד : (נו) לא יקום עד אחד . סמועה :
(סז) לצנות . מליו : (ת) והשפטים הסיו ומלא יוד :
(יח) ודעו השפטים . הסיו ומלא יוד : (כ) יסעשו
ייראו . ציוד דקרי למד : ולא יסמי . דין מסדחים :
(כח) ולא תחוס עינך . מליח ומקיים (ע) ראה ע"ו
יח) :

פרשת כי תצא

(י) כי תצא למלחמה . סמועה : ושבית

מלא יוד : (יא) יסח ומאר . הסיו :
(יב) והקאתה . מלא אליף : ראשה . מליא : צקרניה
מלא יוד : (יג) והקרה . מלא יוד : ואחר כן תבוא
מליו ומליף : (יד) וקבר . ססיו : ענייתה . מלא יוד
לנחמה דמיון : (טו) כי תדין לאיש . סמועה : אהובה
ומלחמת שנואה . וילדו לו נשים דאהובה והשנואה
כלחן מליו וכל דכי וזיה הבן הנבר לשניאה דין למד
מיו בחיריק מ לנחמה : (סז) הגדילו . מלי : האהובה
על מני בן השנואה . מוויחן מלי : (ח) השנואה מלי :
יקיר . מלא יוד : ראשית אלו . ססיו : ומסע דהבירה .
ססיו : (יח) כי יודה לאיש . סמועה : בן סורר .
מליו דכי דנחמי : וסורה . דין מליו דנחמי ססיו :
ולא יסעו אליהם . מלי (ע) רחל יס י) : (כ) בננו
זה ססר יוד : סורר . מליו : וטרה . דין ססיו (ע)
לך לך יס ר) : בקלנו . ססדחים : וולל . מלי :
וסבא . ססיו ובסוף אליף : (כח) ורגדה . ססיו :
ייראו . ציוד דקרי למד : (כג) וכי יודה באיש .
סמועה : והקת . מליו : והקת . מלא יוד : (כג) כי
קבור . מליו : כי קללם אלהים . קדם : הקלו . מליו
ויוד בסוף :

כי (א) כי תצא למלחמה . סמועה : על איבך

דין מסדחים דכי אמר יליק לך איבך (כי
הנזח כיה כ"ג) ומלחמ איבך בלחון אס"י סכך דלסון
יחיד ניכסו כל דניה דידעו צקנו"ל כמינ יוד לנחמה
(צסי) מיה ריע כי מלא מניה לטון סרמ"ה וחד כמינ
מליו צלי וכי ומקסה עליו . ובס"י הרניה רסר לפני
ליחא . וכס"י סכראה טוסחא מסונסמ כזמנח לו לנעל
מיה) : (ג) והיה בקרבכם . לא צקרבכם : (ג) קרבים
מלא יוד לנחמי דמיה : (ד) להשיע אחכס מלרמ"ל
(ה) וישב . ססיו : (ו) וישב . ססיו : (ז) וישב .
ססיו : (ח) וישב . ססיו : (ט) והיה עבלת . ססיו :
סרי צקאות . מליו (כי צא יס יז) : (י) כי תכרב אל עיר
סמועה : וקראת . מליא : (יא) וצקדיק . מליו : (יב)
ואס לא תשקדים . מלא יוד : (יג) והקית . מלא יוד
לנחמי דכיף : אח כל וסורה . מליו : (יד) תבו לך .
ססיו : (טו) והקית . ססדחים : (יח) ותחריטם .
מלא יוד לנחמי דמיה : דחתי והמטרי . עי סמועה (ג)
ח) : (יח) ומעבתם . מליו ומסרה : (יע) כי תצוד
אל עיר . סמועה : תצוד . מליו : לנחמי ססיו דקוליח
קבא . צלליף נכירא (ע) ויה ע"ו ח) : צקצוד . מליו
וכיל דכי : (כ) וקנית . מלא יוד : קצוד . מליו : אסר
חוא עשה . ססיו :

כא (א) כי יצא חלל . סמועה : נפל ססיו :

(ג) וקניק . מלא יוד לנחמי דמיון וכי :
ושפטיק . ססיו ומלא יוד : סביבת . מלא יוד וססיו :
(ג) הקרה . ססיו : לא עקר נח . ססיו : קעל
ססיו : (ד) והורדו . מליו וססר יוד (ע) צמדצ ד
(ס) : אל כחל איקן : מלא יוד : ולא תרגע . ססר יוד
דקוליח : (ו) והקרים . ססיו ומלא יוד : הקרוקת

כב

(ג) לא תראה את שור . סמועה : נחלים
מלא יוד לנחמי דמיה : השב . ססיו :
תשיבם . מליו : (ג) עד דרש . ססיו וכיל דכי :
והשביתו לו . ססדחים : (ג) וקצאתה . מליא : (ד)
לא תראה את חטור . סמועה : נפלים . ססיו
ומלא יוד : (ה) לא יודה בלי גבר . סמועה : (ו) כי
יקרא בן צפור . סמועה : יקרא . אליף בסוף (אציג
דלסון מקסה ח"ה) : צפור . מליו (ע) כח י"י ד) :
אשרחים . ססיו ומלא יוד וכי : לו ביצים . מלרמ"ל
וקיד : והלף רבעת . ססיו : על האשרחים . ססיו
ומלא

ומלא יויד : אז על הַפְּעִיָּים . מלדמיל : (ח) כי תבנה בית . קחומה : לַגְּנָף . זלל ייד : כי יפל וְהַגְּבֹל . סוהיון הסיו : (ט) פְּקָאִים : נמד ייד : (י) לא תהרש . קחומה : תַּהַרְשׁ . חסיו : וּבְחָמֵר . חסיו (י) וימי עיס יד) : (יב) גדלים תעשה לך . קחומה : גְּדָדִים . חסיק ומליים : פְּנִסוֹת פְּסוֹתָהּ . סוהיון מלי : (יג) כי יקח איש אשה . קחומה : (יד) עֲלִילֹת דברים . מלא ייד ומסיו וכיד : וְהוֹצֵא . דין למד מלי ומסר ייד ואליו גרידל זקוף (ע) לך לך ייד ייה) : בְּתוֹקִים . מלדמיל וכיד : בְּתוֹלֵי . מלי וכיד : (פ) עֲלִילֹת . מלא ייד ומסיו : (ע) ונחמו לאני גְּבִעָה . דין למד היא זקוף ועלמל כיל דַּלְעַךְ זלל היא . ונמתי (כסוות סיג) אמר ריל סווליל סס מע על הקטנה פטוד סמאמר ונחמו לאני סנערס נערה מלא דבר סכמוז . ועי עניש : בְּתוֹלֹת מלי : לא זמל לַשְׁקָחָהּ דין בלמיד זמחלס סכינל (פסוק כיע) שלחה זלל לוג ד זמלם : (כ) ואם אמרת דיה . קחומה : (כא) וּשְׁקָלֶיךָ . מלי : לְגִנּוֹת . מלי : (כב) כי ימצא איש ששב . סהיעה (זכועז'ס חיסל וכי ימלא . וסול עיס' עי זכחח סי לָקוּן כיע כיו) : בְּעֲלֹת זעל . חסיו : (כג) כי יהיה נער בתולה . סמומה : מֵאֲרָשָׁה חסיו : (כד) וְהוֹצֵאתָם . מלי ומליה : (כה) ואם בשדה . סהיעה : מֵאֲרָשָׁה . חסיו : וְהִתְיַדָּק . מלא ייד : (כו) הַמֵּאֲרָשָׁה . חסיו : ואין מוֹשִׁיעַ לה . מלדמיל וכיד : (כז) כי ימצא איש קחומה : לא אֲרָשָׁה . חסיו : (כח) לא יוכל לַשְׁקָחָהּ . זלל למיד זמחלה :

כג (א) לא יקח איש . קחומה : (ב) לא יבא סצוע דכה . קחומה : סְצוּעָה . מלי : רָשָׁה . היא זקוף . וליד אליף . והעיקר סליל זסיח . ועינ חס זמלל זלליף אין לחקן חלל יסלר כך . ונחמו זכור ס זיס אסר'ס יויד סיי סיד סלס עדיין חן ססיס זמחחחח וסעווס זמלל זיריעה או חסי זסיס סלס חלל סמלל זכ גס עעיוס חחרוס זכרווס סלריכיון לחקן חזי חס היא חולה לחקן גס עעווס זכ לעחוק חס חלליף ולכחיו זוקועה היא סרסוס זידו וחך חס ססיס חול כסר חן לחוליו עכסרווס ולחקנו זמזיל זכ לנדו : וקרית . מלי : (ג) לא יבא מזור . קחומה : (ד) לא

יבא סמוני . סמוס : עֲסוּנֵי וסוֹאָבֵי . סוהיון עלין ויו : (ה) מן זעור . מלי : (ע) ויסלח לוי לויג) : (ס) סמחחור . מלי : חרס גְּדָדִים . נמד ייד : (ז) וְהִתְיַדָּק חסיו : (ז) שְׁלֶמֶם וּמִבְּתָם . סוהיון חסיו : כל יעד קעולם : מלי (ע) ימדו יע עי) : (ח) לא חתעב אדמו קחומה : אֲדָמֵי . חסיו : (י) כי תצא מחנה . קחומה : (יב) קְסָנוֹת פרז . מלי : וּבָבֵא . זלליף גרידל : (יד) על מִזְבֵּחַ . סרדחיס : וְהִתְפָּרְדָּה . חיל זקוף : וְכִשְׂיָהּ . מלא יויד לזמתי דסמיו : חס צִאֲתָהּ . סרדחיס : (טו) זקרב סמחנה דין למוד סמר יויד זסלרל מחניך מליין : קְדָשִׁיךָ . מלא יויד : סְתִילָה קדוס . מלי כדלמחן : (טז) לא חסגיר עבד . סמומה חסגיר . מלא ייד : חל אֲדָנָיו . חסיו ומלא יויד : (ח) לא חלגנו . מלי : (יח) לא תדויה קדשוה . סמומה : (יט) זִנְיָהּ . מלי : וּמְחִיר כלג . מלא יידיה : (כ) לא תשיך . סמומה : תְּשִׁיךְ . מלא יויד וכיד : (כא) תְּשִׁיךְ . חנין זססוקח ומרוי עלי : (כב) סיי חדר נדר . סמומה : תִּדְרֵךְ . חסיו : (כג) לְנֹדֶר . חסיו : (כד) מִנְצָא . מלי זכסוק חליף . יל דליל גריס עמוד (ע) סיי סיי סיה) : שְׁפָתֶיהָ . מלא יויד : (כה) כי תבא בכחם . סמומה : תָּבֵא . זלליף גרידל (ע) וימי עיס וי) : (כו) כי תבא בקמת . סמומה : כי לא וכי : תָּבֵא . זלליף גרידל (ע) וימי סס) : סְלִילֹת . מלא יויד ומסיו : לא תְּגִיף . מלא יויד :

כד (א) כי יקח איש אשה . קחומה : סמר קריתת . מלא יויד ומסיו : (ד) הַמִּשְׁפָּחָה . חסיו : ולא תִּתְחַטֵּא . מלא יויד ואליו זקוף : (ה) כי יקח איש אשה . סמומה : לכל דבר . לא כל : (ו) לא יחבל . חסיו : רַחִים . חסיק ולזמתי דחיס יויד דקרי למוד : חול חבל . חסיו : (ז) כי ימצא איש קחומה : גִּבֹּב . חסיו : (ח) חשופד בננע הצרעת . סמומה : חסר יודו . מלי וכיד : כלסר צויתם . מלא יויד לזמתי דויו ומו לא : (ט) זכור : מלי : (י) כי תשה ברעך . קחומה : מִשְׁאֲמַת מלועה . מלי : לא תָּבֵא . זלליף גרידל (ע) ויח חסע וי) : לַעֲבֹד עֲלֵמוֹ . סוהיון חסיו : (יא) גִּיעָה זכ . חסיו : חֲצִיָּא חליף . מלדמיל זכסוק חליף חס קְשִׁיטָה מלי

מלא ואזי : (ט) בצעמו . חסר ואזי : (ג) השב
 חסיי : תשיב לו . עלא יוד : (ג) חל העבוס
 מליו : קבוא סמט . מליו ולניף : (ע) לך יב יוד :
 וסכב פשלקתו . לניד קיים למים : (יד) לא תעשק
 סמומס : תעשק . חסיו : (עו) ולא תבוא מליו ולניף
 חול נשא . חסיו : (עז) לא יומתו אבות . סמומס :
 (ז) לא חמה משפט . סמומס : ולא תחבל חסיו :
 (יט) כי תקצר קצורך . סמומס : תקצר . חסיו :
 קשך . חסר יוד : מעסה ידך . מלא יוד : (ע) נסלה
 טיו יוד : (כ) כי תחבט יתך . סמומס : תחבט
 חסיו : יתה . מלא יוד : (כא) כי תבצר . חסיו :
 לא תעולל . עליו :

כה

(ח) כי יהיה ריב . סמומס : וישפטו
 מליו : והצדיקו . מלא יוד : והדשיעו
 מלא יוד : (ג) וחס חס קן . כלל יוד : והשילו
 מלא יוד לנחמי דפיל : השפט . חסיו : (ג) לא יסוף
 מן יסף . חסיו חסיו ומליו : להפתו . חסיו :
 (ד) לא תחסם . חסיו : פדישו . מלא יוד : (ה) כי
 ישבו אחים . סמומס : (ו) וחס הקבור . עליו (ע)
 מקן מלא חיל : (ז) ואם לא יחסין . חסיו : (י) תלוי
 סעל . מליו : (יא) כי ינצו אנשים . סמומס : קהעל
 מלא יוד : והחזיקה . עלא יוד : בקבשיו . חסיו
 ועלא יוד : (יג) וקצתה . חסיו ונסוף כמיז חיל :
 לא חמוס צינה מליק ומסיה (ע) רח טיו יוד :
 (יג) לא יהיה לך בכיסך . סמומס : בקיסק . עליו :
 גדוקה וקסס . מליו (ע) נלק כ"ג יוד : (יד) גדוקה
 וקסס . מליו (ע"ט) : (עו) לנען יאריכו . מלא יוד
 ועלא טיו : (יז) זכור את אשר עשה . סמומס : זכור
 מליו : (יח) אשר קרה . עכיק סמומס : כל הנחשדים
 מלא יוד : עיק ונגל . חסר יוד דקליכ : (יט) קהעית
 מלא יוד :

פרשת כי תבוא

כו

(ח) ודדה כי תבוא . סמומס : תבוא . מליו
 ולניף : (ג) בפינא . חליף בסוף ודכי
 לקמן : (ד) הפנא . חליף בסוף : והניחו . עלא יוד
 לנחמי דטיו : (ה) ונעית . מלא יוד : אבד . חסיו : (ו)
 נרעו . חסיו ונענו . עליו : (ז) סלגו מקדחים :

חל ענינו . נמד יוד : ולא עמלנו ולא קהענו . חסיו
 חסיו : (ח) ויצאנו . דין מליו וחסר יוד : (ע) קפת כי
 טיו : (י) ובזרע טוים . חסיו דקליכ : ובמרא . דין
 חסיו נסס ולכל המורא הגדול (הנכס ליד יוד) מליו
 ומרוימו חליף בסוף : גדל חסיו (ע) הדברים חיל יוד :
 ובאותות . חסיו ומלית (ע) סמומס דיל : ובמפתים
 חסיו ועלא יוד : (ע) ונבאנו . חסר יוד : (ע) נראס
 כי כ"ג (ונחיקוס) : (י) והשתחית . מליו : (ג)
 כי תכלה לעשר . סמומס : נסנה השלישת . מליק
 ומסיה : (ג) אשר צויתנו . מלא יוד לנחמי דטיו
 וכיד : סמומס . צויו דקני למוד ומלא יוד לנחמי
 דטיו : (יד) לא חלתי באני . חסיו : אשר צויתנו
 מלא יוד לנחמי דטיו : (עו) השקפה . עלא יוד :
 סמומס . מליו : (עז) דיום הזה . סמומס : ועסית
 אותם . מליו (ע) מקן מלא חיל : (יח) האמירך
 מלא יוד : נעס סגלה . חסיו : (יט) והקיתך
 חסיו : עס קדש . חסיו (ע) חלתי כ"ג ליה :

כז

(ח) ויצו משה . סמומס : שמי . חסיו :
 (ג) והקמת לך . חסיו : חסיו : חסיו :
 גדלות . דין למוד חסיו ומלית וסאלא ככיל חסיו :
 וסדת חסו פשיד . מלא יוד וכיד : (ג) אשר תבא
 בלניף גרידא (ע) ויחי ויחי וי : (ד) תקיימלא יוד :
 וסדת אותם . מליו (ע) מקן מלא חיל : פשיד . עלא
 יוד : (ה) ובגית . עלא יוד : לא תניח . עלא יוד :
 עליתם . חסו בסוף חעג דלטון נקסס חיל : (ו) חסיו
 שלמות . מליו : והעלית עליו . מלא יוד : עולת
 דין למוד מליק ומסיה (ע) כח חיל : (ג) יודבר
 משה . סמומס : נהית . נחמן יודין : (ו) סמיתו
 חסר יוד (ע) וחסו חיל (ע"א) ויצו משה סמומס :
 (יג) ראובן גד וגו' עי כי חסו חיל : (ג) ארור
 האיש . סמומס : (עז) ארור מקלה . סמומס : (ח)
 ארור מסיג . סמומס : מסיג . עלא יוד : (יח) ארור
 משנה . סמומס : (יט) ארור ממה . סמומס : (כ)
 ארור שוב עם אשת אביו . חיל כאל לא סמומס ולא
 סמומס . ואם נעלא נסיה כאל סמומס חיל להיליח סיה
 חל ולאחר חסנה ימקוהו (עערי חסיו וע"ס נסמיו
 סערים

סמלים) : (כז) ארור שכב עם כל בהמה סמוס :
 (כז) ארור שכב עם אדמו . סמוס : (כז) ארור
 שכב עם חגו . סמוס : חגו . סמוס : (כז)
 ארור סכה רעה . סמוס : (כז) ארור לקח שחד .
 סמוס : לקח . סמוס וסר ירד דקליכ : (כז) ארור
 אשר לא יקום . סמוס : לעסס אוקם . מלי (פי
 סקן סיל סי) :

וקלות , מלי : אקיקם . מלי (פי וירל ייס סי) : וסל
 לאל יד . חול : (לג) וכל יניעק . מלל ייד : אשוק
 וקצוץ . סמוסון מלי : (לד) מושע . סמוס (לס) על
 הקרבים : כמד ייד : ועל השקים . סמוס וכמד ייד
 דקר למד : לקרסא . אליץ בסוק : (לו) יולק . מלי :
 (לז) ולשניקה . מלל ייד לכחרי דנוין קרמסו : (לח)
 ומנע סמוס . סמוס : (לט) קרסם . מלי : ולל
 סמוס . סמוס : סמוס . סמוס (פי סמוס כיס די) :

כח (ה) וזיה עם שמוע . סמוס : שמוע .
 מלי : (ג) הקרבות . מלי : וקשיק
 דין מלל ייד (לכסרי דסיין) וסמוס ומרין ולקמן (סמוס
 פי וסיה) סמוס מלדמיל : (ד) וקשיקרות לחק .
 דין למד מלי (פי סקן זי ייג) : (ו) קבאק . סמוס :
 (ז) הקמים . מלל ייד : קמים . מלל ייד לכחרי דסייל
 וקרים . מלל ייד : יטסו לסכך . דין לסוד מלי : (ס)
 קאקסוק . מלל ייד : (ט) יקוק . מלל ייד : (ס)
 ודוקוק . דין מלי וסמוס כרס ודוקוק סי אליק
 (ללניס לי סי) סמוס מלדמיל : (יג) אוקרו . מלי :
 וקרו . מלל ייד : (יג) מלון סיס לסמוס ולעשות .
 כל סמוס כסוד לסמוס לעשות וס ולעשות : (יד) ולל
 סמוס . מלי : ייין וקמאול . מלי ויי (פי סקס כז
 י) : (סז) וזיה עם לא תסמוסי סמוס : הקקלות
 מלי וכיד : וקשיקוק . מלי לכחרי דסיין ומלי : (יח)
 ועשורת לחק . סמוס : (יט) קבאק . סמוס : (כ)
 הקרוק . מלי : סמוס רע . סמוס דקליכ : סקלקוק
 מלל ייד : (כא) ער קילתו . סמוס : (כב) יקקו סיל
 בסוק וכיד : וקתוקר . סמוס : וקשוקון וקיקוקון
 וקרוק . סמוס מלי : (כג) שמוק . מלל ייד :
 סמוס . מלל ייד : (כד) קרים . מלל ייד : סמוס .
 מלי : לכל סמוס . מלי : (כו) וסין סקריד . מלל
 ייד : (כז) וקעפלים יכסי סמוס ועלי וסין וסמוס :
 קרסא . אליץ בסוק וכיד : (כח) קשוקון וקעקרון
 וקמקון סמוס מלי : (כט) קקרוס . כמד ייד :
 קרקוק . מלי : עשוק וקול . סמוס מלי : וסין מושיעי
 מלדמיל : וקקלנה . כחסי ישכבנה קרי : (לא) שוקק
 קבוי . סמוס מלי : קמקוק . סמוס : קול . מלי :
 קרוס . סמוס ומלרי : מושיעי . מלדמיל : (לב)
 קקרים . סמוס ועלל ייד : רמול . סמוס ומלרי :

(ט) ויחסי . מלדמיל : ככל קבוקק . מלי וסמוס ייד
 (פי וסרל זי כיי) : לא סמוס . מלי : כי יל וקוק .
 מלי וסמוס : (מא) סוליד . מלדמיל : (מב) סקקלות
 סללס וקרוק . סמוסון מלי : וקשיקוק . מלי לכחרי
 דסיין ומלי : (מג) קאות וקמסות . סמוסון מלי :
 (מד) וקקא . אליץ בסוק : וקעירם מלל ייד וסמוס :
 וקקסר כל וסן ער . סמוסון סמוס : קוקוק . מלי
 וסמוס ייד : (מע) לשנו סמוס : (כז) לא יין . סמוס :
 (כח) לא ישאיר . מלי : סמוס . מלדמיל : וקשוקוק
 לחק . סמוס : ער סמוס : מלל ייד : (כט) סמוס
 סמוס סמוס ויין ועלל ייד : סמוס . סמוס :
 וקקרות . סמוס ועלרי (פי סמוס גי סי) : סמוס
 סמוס . סמוס וסמוס דקליכ : (ג) קקוק
 וקקוק . סמוס מלי וכיד : סמוס ייק לכ . מלל ייד
 וכיד : איק . סמוס : (פי סמוס כז סי) : (ד)
 וקענג . סמוס : סמוס יוקר . מלדמיל : (כא) קקוק
 וקקוק . סמוס מלי : סמוס ייק לכ . מלל ייד :
 איק . סמוס : (כב) וקקוק סמוס וסן סמוס
 ולקמן סמוס כז כחדי איקוק וסו סמוס גדול) : (ט)
 וקענגוק סמוס : וקוק . סמוס : עיקוק סמוס
 סמוס מליין ייד : (כז) וסמיל סמוס . דין למד
 מלי וסמוס אליץ : קקוק וקקוק סמוסון מליין ייד :
 קקוק . סמוס : קקוק וקקוק . סמוסון מליין :
 סמוס ייק לכ . מלל ייד : איק . סמוס : (כח)
 קקרים . סמוס ומלל ייד . (כט) וקקא . אליץ בסוק
 (פי וסרל טי די) : קקוק . סמוס : סמוס וסמוס
 סמוסון מליין וכיד : וקקוק . מלי : וקקוק כמד
 ייד : וקקוק . מלל ייד : (ק) סמוס כל סמוס . דין
 סיל בסוק : סמוס ייק . סמוס : (סא) סמוס לא קקוק .
 מלי

מליו : (סג) להיטוב . מלדמיל : וקהרבות . מליו :
 ישיש . מלא יירד : להאביר . מלא יירד : (סד) והשיצה
 מלא יירד : (סה) לא תרגיע . מלא יירד : ולא יהיה
 סגור . מליו : לכף רגלך . חסר יירד וכלמו ליטני
 דרגלך עמטה חורה דכותי ונארבעה חוונטי חורה
 קדמי מליו : וקדיון עימי וראבון . חרויהון מליו :
 (סו) הקללים . חסיו ומלא יירד : ולא תאמין . מלא
 יירד : (סח) והשיכה . מליו : קאניות דין מליו : לא
 חסוף טוד . דין חסיו ומלא יירד : לראקה . חסיו :
 (סט) אלה דברי הברית . סחומה :

כמ (ח) ויקרא משה . סחומה : (צ) והפסותי
 דין מליו (עי ואחחן די ליר) : האתתי .

חסדמים : והפסותים . ססיו ומלא יירד : (ג) וואונים .
 סחר יירד : (ד) ואולך . מליו : שלמתיכם . למיר
 קדים למים . חסיו ומלא יירד : ומלא רגלך . חסר יירד :
 (ס) לא שתיחם . מלא יירד : (ו) ותבאו . חסיו :
 (ח) למען תשפילו . מלא יירד :

פרשת נצבים

(א) אתם נצבים . סחומה : וקניכם . מלא יירד :
 ושמריכם . חסיו ומלא יירד וכיד : (י) בקרב
 סחניה . מליו : מחלב . חסיו : עצף . מלא יירד
 לנחמי דלדייק : עד שאב . חסיו : מיטה . מלדמיל :
 (יא) פרת . חסיו : (יג) חכי פרת . חסיו : (טז) חת
 שקוציהם . מליו לנחמי דקירף וירד לנחמי דלדייק :
 חת גקליהם . חסיו ומליו לנחמי דלמיר תכנח : (יז)
 לנכו סנה . חסיו : שרש סנה . חרויהון חסיו : ראש
 ולענה . מלא חליף ורכי וראש סחנים (האזינו ליכ לצ)
 צרם ענני רוש (סס סס ליכ) סחח צויו : (יח)
 צשררות לני . חסר יירד ומליו : למען ססות . מליו :
 (יט) סלת לו . חסיו דקוניכ : הקתובה . מליו וכירד :
 (כ) ככל ארות חנרית דין מליו ורכי כל האלות האלה
 לשבת

(מט) וינך עטה סחומה כחג נבי מנחח סי וזיל עיין נחליש
 זיל מנלה סוף פרק נבי העיר ונאנחה סוף סי הססיה
 סלה לנכו נסים לחת מחלקים חתם לנכים וסרעה וילך ססן
 ססות כסי סחי סנחוח עין חלש ססנה לסת וקורים מלניס

פרשת וילך

כא (א) (מט) וילך משה . סחומה : (ב) ללאת
 וקבוא . מליו וחליף : (ד) כאשר עשה

הסופר לסימון

קיים דיה וילך חת דיה ולא חלקו חלפי סמחוח ועסעי ססן
 נדולוח עכיל וכהה גם נחום גיכ דף סיה גיכ סניחו סלה
 זחת ועיס מה סחירט . ולפעיד יל עסי סה דחיסל סנדרס
 סיקס מלל למחוחל ססיו לס סלסס סופעינין חת דחס סחס
 סלסוס

פרשת האזינו

סירה האזינו כוחצין כל סיעה (ג) חלוקה לסמים כששוח
קמומה כמ"ט צסי" טי"ז ס"ב :

לב (ה) האזינו . מלא יו"ד : (ג) יטרף חסיו .
בשעירים . חלייק וחסימין **וקרב בביית** .
 מליי לבחרי דבייה קדמאה ולבחרה דביית חנינא : (ג)
 הצו גדל . חסיו : (ד) אמונה . מליז : (ה) סומס .
 מליז : **וסתתהל** . חסיו : **ה ליי** . היא רצמי ומיא
 חיבה צפ"ע ויש לבחנה קלת כמוכה מן ליי (ע) מנחת
 סי : **הלוא** . מליז וחליף (פי) צראסית די (ז) :
יבנגף . מקדחיס : (ז) זכר . חסיו : ימות עולם .
 מליז : פיגו . מלא יו"ד : שנות . מליז : **דה דה** .
 סיו"י חסיו (ע) שנות גי ט"ז) : **זקניך** . מלא יו"ד לבחסי
 דנון : (ח) **בדחרידו** . מלא יו"ד : **גבלת** . חסיו :
 (י) **ובתהו** . חסיו : ילל . חסר יו"ד : **ישמן** . דל
 חסדח"ס (ע) חקת כ"א כי) : **יסבגדהו** . חסיו :
יבגדהו . מליז : **יצרדהו** . צמד יו"ד : **באישון** עינו .
 וולדמיל : (יא) ככסר יציר קנו . מלא יו"ד : על גולקיו
 יתמץ . עלדמ"ל : **יסרש** . חסיו : **קנסי** . מלא יו"ד :
 (יג) **ירבדהו** . חסר יו"ד : על **קמורי** . יו"ד לבחרי
 דמיס (אעיג דהיא צמתיף) : **תנבות** סרי . מלייק
 וחסימ : **ינגקו** . צו"ד דקרי לחוד ומו לא : **טחקלש** :
 מלא יו"ד : (יד) **קרים** . מלא יו"ד : **ואירים** . עלדמ"ל
 (ע) וישלח ל"ב ט"ז) : **יעתנדים** . עלדמ"ל (ע) טסא :
 (יז) : **פליות** חטה . מליז : **ורס** **ענב** . חסר יו"ד .
 (טו) וישון **ישרון** חסיוק ומלו"ת יכ"ד **עבית** **קשית** .

הסופר חרו"י

ושלאמריה . דסייט טעפה שומה העלינות מן ואטייה נ"א ונ"ו
 הימה כל סורה ארכה די"ט טענה אלנעוט . תורוח סקריה **כל**
 סורה ארכה עשר אלנעוט והיו יוללות עלד זא אלנע **עפה** **מן**
 הסורות העלינות וכן מלך סמני . ולאחר הסירה שוב כתב **עלה**
 הסורות העלינות כל אסח ארכה טענה אלנעוט . וסעית **לסאיר**
 וכתב טס כי סופר מווסס אחר לו סרוב הסמרים **עבאי** **כחניס**
 צלורה זלח והיו עושין כן ליופי והדור הכמינה **מסני** **טעטס**
 שטיין שקודם הסירה היו לריכין לעשות האותיות יחד **בסוס**
 משלר הספר כדי סהיו הסורות טוח עם סורות הסירה . ונכדי
 לכונע מזה מלאו חמטלה זלח לבסות הסורות קלרות כדי שטיין
 האותיות טוח . וסעא אלו ודלי חין לנו לבסוט **מסא** **עדינות** **לו**
 חן אס ומלא יכין סיס סרי **יש** **כסר** .

קסחון . מלדמ"ל (ע) חקת כ"א כי) : (ז) ויקרא
 משה ליהושע . סתומה : כי אסח **תבוא** אס העס
 סוס . ומנינח דוילו (פסוק כ"ג) כי אסח **תבוא** אס צני
ישראל : ואסס **תגידלנה** . מלא יו"ד : איתם . מליז
 (ע) **מקן** מ"ח סי) : (ט) **הנשאים** . חסיו ומלא יו"ד :
 (י) וילו **עסה** **אותם** . מליז (ע) מקן טס) : **במצד** **סכת**
 הסמטה . דין לחוד חסיו . צמג **הסבות** חסיוק ומלו"ת :
 (יא) **בבוא** כל ישראל . מליז וחליף : **צראות** . מליז :
 (יב) וירלו אס סי **אלהיכם** **צכ"ף** : (יד) **ואמר** **י"א**
 משה . סתומה : (יז) **והרה** **אפי** . סרין מלין . הש
 לבחצין צסיטה **אסח** (ע) משפטים כ"ב כי) : **ועובתים**
 מלא יו"ד : **ומצאהו** . חסיו : **רעות** **רבות** **וצרות** .
 חלחסון מליז יכ"ד : על כי חין אלדו צקרני . קדס :
מצאנו . מליז : (יח) **אסתיר** . מלא יו"ד : (כ) **ועבדום**
ונאצינו . חרו"סון מליז : (כא) כי **תמצאן** מליז וצנוין
 ססועיה : **רעות** **רבות** **וצרות** . חלחסון מליז : (כד) והיו
פבלות . מליז : **עד תמס** . ס"ו : (כה) **בשאי** חסיו :
 (כו) **לקח** חסיו דקליכ : (כז) **סמרים** . מלא יו"ד :
היותם . דין לחוד צמד יו"ד : (כח) **תקהילו** . עלא יו"ד :
ישטריכם . חסיו ומלא יו"ד : **ואעידה** **צס** . ל"ל צריס
 עמוד . והוא מלא יו"ד : (כט) **משחחון** . חסר יו"ד
 ומליז (ע) וירא יטע יג) : **וקראת** **מליז** (אעיג דעבין
 מקרה הול) : **להקעים** . מלא יו"ד : צמעסה **ידים** .
 מלא יו"ד : (ג) **עד תמס** , חסיו : וליל צסוק סיעה .
 ומכחין סתומה סיעה שלמה (ע) ס"י טי"ז סק"א) :

לשבת

שלוחה ולמד ראה אותה צמטוח ולמד ראה אותה צניולס .
 כך טעס ראה אס ישראל צעלוותן ולמד איכה אסח לצדי יסעיה
 ראה אותן צמטוחן **אחר** איכה **הימה** **לזונה** ירעיי ראה אותן
 צניולן **אחר** איכס יסנס צדד עיכ **וי"ל** **דנשיה** **מסרידין**
 ננזיס ווילך ולא **מטוח** **ווסעיי** . היו לקרות סנוך : **הטעה** **באב**
 איכה אסח לצדי **ועסמירין** איכה הימה **לזונה** **ובתיג** **הקנוך** **קורין**
 איכה יסנה צדד **וזה** **נכון** **לפעיד** . וי"ד **שמכס** **מהרה** **לסלוועו**
 ולחוח צננין ציח ויקדטו :
 (ג) חלוקה לסמים וכו' . אס הסורות מנפנים ח"כ טוח ע"י ט"ט
 חנינא ס"י קע"ז : **בשן** **ר"ת** **צעי** חיי (לסנאון בעל כהניג
 ז"ל) יו"ד ס"י ר"ד **שאל** **בסיס** **טעמלא** **סירה** **האזינ** **כסורה** **כדינה**
 רק ססורות על ססירש סיו **לחכות** **יחד** מן הסורות סלפני

צורת שירת האויז והשיעין שלמניה ושל אחרייה

ואעידה בם את השמים ואת הארץ כי ידעתי
אחרי מותי כי השחת תשהתון וסרתם מן
הדרך אשר צויתי אתכם וקראת אתכם הרעה
באחרית הימים כי תעשו את הרע בעיני יהוה
להבעיפו במעשה ידיכם וידבר משה באוני כל
קהל ישראל את דברי השירה הזאת עד תמט
(פסוקים ס"ט ס"א)

ותשמע הארץ אמרי פי
תזל כמל אמרתי
וכרבינוס עלי עשב
הבו גדל לאלדונו
כי כל דרכיו משפט
צדיק וישר הוא
דור עקש ומתלתל
עם נבל ולא חכם
הוא עשך ויכנך
בינו שנות דר ודר
זקניך ויאמרו לך
בהפרידו בני אדם
למספר בני ישראל
יעקב חבל נחלתו
ובתהו ילל ישמן
יצרנהו כאישון עינו
על גזליו ירחק
ישאהו על אברתו
ואין עמו אל נכר
ויאכל תנובת שדי
ושמן מחלמיש צור
עם חלב כרים
עם חלב כליות חמה
וישמן ישרון ויבעט
וימש מלוח עשהו
יקנאהו בזרים
יזבחו לשדים לא אלה
חדשים מקרב באו
צור ילך תשי
וירא יהוה וינאץ
ויאמר אסתירה פני מהם
כי דור תהפכת חמה
הם קנאתי בלא אל
ואני אקניאם בלא עם
כי אש קדחה באפי
ותאכל ארץ ויבלה
ותלדט

האויזו השמים ואדברה
יערף כממר לקחי
כשעירם עלי דשא
כי שם יהוה אקרא
הצור תמים פעלו
אל אמונה ואין עול
שחת לו לא בניו מוטם
הלידוה תגמלו זאת
הלוא הוא אביך קנך
זכר ימות עולם
שאל אביך ויגדך
בהנחל עליון גוים
יצב גבלת עמים
כי חלק יהוה עמו
ימצאהו בארץ מדבר
יסבנהו יבוננהו
כנשר יעיר קנו
ישרש בנפשו יקחהו
יהוה בדר ינחנו
ירכבהו על במותי ארץ
וינקחו דבש מסלע
חמאת בקר וחלב צאן
ואילים בני בשן ועתודים
ודם עגב תשתה חמר
שמנת עבית בשית
וינבל צור ישעתו
בתועבת יכעסהו
אלהים לא ידעום
לא שערום אבותיכם
ותשכח אל מתללך
מבעם בניו ובנתיו
אראה מה אחריתם
בנים לא אמן כם
בעסוגי בהבליהם
בניו נבל מכעיסם
ותיקד עד שאול תחתית

שירת האזינו

אספה עלימו דעות	ותלדו מסדי הרים
מזי רעב ולחמי רשף	חצי אכלה במ
ושן בדת אשלה במ	וקטב מרירי
סחוץ תשכל חרב	עם חמת וחלי עפר
גם בחור גם בתולה	ומחדרים אימה
אמרתי אפאיהם	יתק עם איש שביה
לולי כעם אויב אנור	אשביתה מאנוש זכרם
פן יאמרו ידנו רמה	פן ינכרו צדימו
כי נוי אבד עצות המה	ולא יהוה פעל כל זאת
לו חכמו ישכילו זאת	ואין בהם תבונה
איכה ירדף אחד אלף	יבינו לאתרתם
אם לא כי צורם מברם	ושנים יניסו רבבה
כי לא כצורנו צורם	ויהוה הסגידם
כי מגפן סדם גפנם	ואיבינו פלילים
ענבמו ענבי דוש	ומשדמת עטרה
חמת תנינם יינם	אשכלת מרתת למו
הלא הוא כמם עמדי	וראש פתנים אכזר
לי נקם ושלם	חתום באוצרתי
כי קרוב יום אידם	לעת תמוט רגלם
כי ידין יהוה עמו	חש עתדת למו
כי יראה כי אולת יד	ועל עבדיו יתנחם
ואמר אי אלהימו	ואמם עצור ועזוב
אשר חלב זבחימו יאכלו	צור חסיו בו
יקומו ויעורכם	ישתו יין נסיכם
ראו עתה כי אני הוא	ידו עליכם סתרה
אני אמית ואחיה	ואין אלהים עמדי
ואין מידי מציל	מחצתי ואני ארפא
ואמרתי לו אנכי לעלם	כי אשא אל שמים ידי
ותאחו במשפט ידי	אם שנותי ברק חרבי
ולמשנאי אשלם	אשיב נקם לצרי
וחרבי תאכל בשר	אשכיר חצי מדם
מראש פרעות אויב	מדם חלל ושביה
כי דם עבדיו יקום	הרנינו נויים עמו
וכפר אדמתו עטו	ונקם ישיב לצריו

(פמוס סיעס סלנוס)

ויבא משה וידבר את כל דברי השירה הזאת באוני העם הוא ודושע בן נון ויכל משה לדבר את כל הדברים האלה אל כל ישראל ויאמר אלהם שיטו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום אשר תצום את בניכם לשטר לעשות את כל דברי התורה הזאת כי לא דבר רק הוא מכם כי הוא חייכם

הכני : להקלה . חסר י"ד : ישא מַדְבַּרְתִּיךָ . חסר
 ונחא י"ד : ד) סוֹדְשָׁה . מניו : קהלות יתקו . חסר
 י"ד : ה) ויהי בְּיַשְׁרֵיךָ . מלא י"ד ומכויק ומנ"ח :
 ו) ואל יבֹא חסיו : ויהי פְּתִיךָ . תרוהוק מלין י"ד :
 ( ) נגת ליהודה . כתומה : הַבְּיָאֵנוּ . מלא י"ד :
 סְבָרִיךָ . מלא י"ד : (ח) וללוי אמר . פתוחה הַסְּרִיךָ
 נכ ונחא י"ד : וְאֶרְוֶיךָ . מלדומיל : נחא הַסְּרִיךָ *
 נחא ה"ד י"ד נצח"ו דבמך : חסר נְסִיתוּ . מלא י"ד
 נחא דבמך : (ב) נחא נְסִיתוּ . מלדומיל : נחא הַסְּרִיךָ *
 נחא י"ד נחא דבמך : ואל : קָנוּ . חסר י"ד (שי
 ה) נחא ב"י נחא : אֶסְרֶיךָ . חסר י"ד : ונחא הַסְּרִיךָ *
 נחא : (ג) י"ד . מניו : מְשַׁבְּטִיָּה . מלא י"ד :
 הַסְּרִיךָ . מניו : ישעו קְטוּרָה . מניו : פְּאֶפְקָה . חסר
 י"ד : סְבָרִיךָ . חסר : (יא) ופֶלַל . חסר : מְתַנְנִים .
 לשבת

נחא י"ד : קָנוּ וּמְשַׁבְּטִיךָ . תרוהוק מלין י"ד : מן
 יְקוּמוּן . מלדומיל : (ג) לְבַנְיָמִן אָמַר . כתומה : יְדִידִי
 מלא י"ד : חֶסֶף . חסר : פְּתָחוּ . מלא י"ד לנחא
 דשיא : (ג) וליוסף אמר . כתומה : כח נחא נחא חסר
 ליוסף ב"י ויו העטיף והוא ט"ס) : סְבָרִיךָ חסר :
 וּמְתַנְנִים . מניו : רַבְעָת . חסר : (ד) יְרֵחִים מלא
 י"ד : (כו) גְּבַעֲתֵיךָ שָׁמַר . דין מניו : ע"י ויהי נחא
 כ"ז) : (כ) וּמְלָאָה . חסר וְיִבְרָאֵן מניו : שְׁבָרִיךָ חסר :
 תְּבִיאָתָה . מניו ואלף . ובכוף היא : וְלִקְרָאֵךָ חסר :
 נָזִיר . מלא י"ד : (ז) קְרָנוּ . נחא י"ד רַבְבֹּת מניו
 (ח) : לְיִבּוּלֵךָ אָמַר . ס ונה : פְּאֶדְרִיךָ . חסר ונחא
 (ט) יִקְרָא נחא י"ד : וּשְׁבָרִיךָ . חסר : מְשַׁבְּטִי
 חסר . תרוהוק מניו : (כ) וְלִגְדֵיךָ אָמַר . כתומה : מְתַנְנִים
 נחא י"ד : וְעַרְףֵךָ וְרֵעֵךָ . מניו : ע"י ואלו ו"י ו"י :
 חסר

פכיל . ואם אח"כ שיש מינות שמתחין לחלקן . ויש מינות שאנו
 מחלקין ומתחין לחזקן הו"ל לפרש . ומלא פירשו שיה יס"ל ד"ל
 שאנו מחזיקין לחינה אחת הם חלקה לשמים פסול . וכן מה שאנו
 מחזיקין לשמי מינות הם חזקן פסול . (ומה יש להוכיח דנשם
 כדלעומר ס"ל להרננים כנעלי הנקורה שהוא חינה אחז דאי
 ה"ז ס"ל כדאיחא נגמי שלשנו דפסיק להו נשמי מינות ולא נשמי
 שייקן הו"ל להניא זאת . אך דעת חזן נשיע לכאורה ליע-כי
 נחאע"ז ס"י קביע טע"י ליע הניא דנרי הרין הניל ונריד ס"י
 כע"ד כחנ כחם דאם חילק חינה אחת לשמים פסול . ומשמע דגם
 נשם שהוא סובל שני ענינים הרין כן . וי"ל נדוחק דגם חינה
 (ואפשר גם הרין) ס"ל כנעלי הנקורה דנכסיה ל"ל כדלעומר
 חינה אחת . אך עאמר שנגמי אנרי דפסיק להו נשמי מינות ס"ל
 דנקטינ עכ"ס הך סגרא לענין גיעין דבהו אפי" חניכחו כשר ע"ס
 נכרי) : שו"ב דאיחי נבי דנרי חיים (נניאורו לנרי הניא
 סמואל דיה גרסי' נבי אלו ערפות וכו') שכתב דאותן מינות שיש
 נפיה אחת משמעות שמי ענינים וכן אותן שמי מינות משמעותן
 ענין אחד וכמיש נמיס אלו אינן בכלל פסול אם קרנן או רחוקן
 ואך אלו פיש נכוסן איחית השם שיש חילוק גדול אם הן מינות
 אחת וכלו מול או שמים והשני קודש . באלו אם היא חינה אחת
 וחלקה : או שכן שמי מינות וקרנן פסול . ולפע"ד ונדרי הסוסקים
 לא נראה הכי וכמיש . וגם נמיס וכירושלמי נהלא מחחא נחח"ס"ה .
 והנה נביי ס"י יע"ו הניא דנרי הסוסקים שפירשו הא דאיחא
 נמיס הפסיק בהנלע השם הר"ז לא יקרא נו . היינו נעשה שם
 אחד כשני שמות כזה **רֵאָו בָּן** . והרי גם שם דאונן יש ט
 משמעות שמי ענינים כנו ס רז"ל שאמרה דאו מה בין בני וכו' .
 וע"פ פשיטא להו להסוסקים דאם הפסיקו פסול . ולכן נראה
 לפע"ד פשוט דגם נְאֻיְצֵרֶת אף שנקריאה הן שמי מינות . מאחר
 כנעסר לנו לכתנן מלה אחת . אם חלקן אפי" נשייה אחת פסול .
 ולריכין למקו ונגסנו מוא מלה . כאשר נאם אליע הקבלה *
 ס' יאר ט"ו למנו מל"ז

נחא שייקן יש להניא לחתה כמו אם שניה וכחנ את סקרי נחח"ו
 נכסיה ומחזיקין אחת עכ"ל . ובנחתי שערים שם כחנ חז"ל כן
 היה נכסיה ונ"י נש"ח מעיל לוקה כ"י כ"ס והעש"י שהיה נ"ל ע
 שישם שיש חילוק על המכורה מ"ע הנאים אחריו לא עלאי חילוק
 י"ן נשייה הנ"ל זה נכסיה עכ"ל . ושלשה הנה נפלאו ממני *
 נחא איחא חיקן שייקן אפי" נשייה אחת נחח"ו מלין הו"ל שמי
 נחח"ו לקרי ופסול :
 וְיִבְרָא כ"י נחא דאיחא נבי אלו ערפות דף ס"ה נשם כדלעומר
 נשמי מינות פסיק להו נשמי שייקן לא פסיק להו . כחנ שם הרין
 ו"ל חז"ל ונחח"ו לענין גיעין שאין פוסקין לא שם האים ולא שם
 האשם נשמי שייקן אכל נשייה אחת אפ"ר שפוסקים קלח שמות
 שביניהן כן דומיה דכ"ד לעומר עכ"ל ולפי"ז י"ל דהיה הכא כיון
 שנקריאה הן שמי מינות **אש דת** אעפ"י שנכתיבה הן חינה
 אחת מ"ע אם פסקן נשמי מינות כשר . וכן אם הפסיקו נשמי
 שייקן פסול . אכל הרי אן גם נכדלעומר לא קימ"ל הכי . אלא
 כנעמי המכורה דל"ל דוקא חינה אחת ממש (ובנחח"ו כחנ כי
 הרמיה ז"ל היה לו שם נגמי נירכא אחת . ועמש"ל אום ")
 ונמיס פיה הכי " י"א אלו שמות הנחלקין בית אל בית חון נחא
 טענ נכחט פנחט פומי פרע בן אונן י"ד י"ה הללו י"ה ומרה אף
 ומרה אפי וכו' . אלו שמות שאין נחלקין ישראל נעחם סוטיפר
 נכוכינ"ר עמיאל לויאל טרישדי ע"כ . (וקרוב לזה בירושלמי פ"א
 דנ"ס מנלה) ופ"י שם נכ" כפא רמנים ח"ל אלו שמות הנחלקין עם
 היות השם אחד הוא עומד למנוק אותו נכתיבה עכ"ל . משמע
 דונכ ש"אם לא חלקן אלא כחנן חינה אחת עסיר דמי . וחתיאי
 מהוד נחא ל"י למימר הכי ופסטי"ם הלכו משמע דלריכין דוקא
 לחלק אותן . וחולי י"ם שם ט"ס ונעקוב עומד ל"ל לרי"ך) וכן
 להיכוך נראה כפוט עלה הכנרא כי כל מה שהיה חינה אחת אם
 חלקי לשמים אפי" נשייה אחת פסול . וכן נראה נכח דעת
 הרננים ואלר הכוכקים ז"ל נכחנן שאם חילק חינה אחת עד
 נכנלה כנ"י שמי מינות או מקינן שמי מינות עד מ. רח"ן כנ"י אחת

גאונתך : בלא יידי : על בפתותימו . על דמיל : תדרוך .
: חסיו

לד (ח) ויעל משדה . ססומה : (ג) דתקשרים .
מליי : (ד) דתאיתיה . על דמיל : (ו)

ויקבר אמו . חסיו : בצי . דין לחור יידי גרידל בסוף
בלא חליף : קברתו . חסיו : (ז) בפתו . חסיו : ולא
כס לחה . היא בסוף חילופי וי' : (ח) לכל האתות .
ערהים : והפוסתים . על דמיל : (ט) ולכל המורא .
דין מליי ובסוף חליף : הגדול . מליי (ע) כס " כית) :
ישראל . לל באמצע הפסוק סנסוף הדף (ע) סוף
: ס"י י"ג :

חף קדקדו : חסיו : (כא) חלקת מחקק . חסיו : ססון .
מליי : גינתא . בחד יידי וחסר חליף לנחרי ובסוף כתיב
חליף : (כב) ולרין אמר . ססומה : דן גדר חיה .
מליי : (כג) וקרום . מליי : (כד) ולאשר אשר .
ססומה : קצו' . מליי יידי : בסוף : וטבד . חסיו : (כה) :
מגעלה . חסר יידי : דתקדו . יידי יידי : דתקדו .
חסר יידי : (כו) ושרון . חסיו : יידי : חסיו :
שחקים . מלא יידי : (כז) סענה . חסיו : ורע .
עולם . חסדמים : (כח) ותירוש . מלרמילוחף שקיו .
מלא יידי : (כט) אשקה . מלא יידי . איכז רארי הך
חליף רבתי וליחא (ע) מנחת סי) : עס גושע מליי :

ובכן נשלמה המסורה . על סדר התורה . ערובה בכל ושמורה :

אורך ה' כי לך העזרה . לך זרוע עם גבורה . עזי אליך אומרה :

מנהג רבותינו למדו סוף התורה למחלתם להרחות כי מורחבו הקדושה אליהם טובה קשרה במין עגולה סוף לה דלס וסוף (ע) נס' עשוי ה' בסיומו) ולפעיד י"ל כי זהו הענין שלרבינו להפלים את הסורה דוקא בסוף הסעוד ולא באמצעיתו . ופעלה פה אשר חנני ה' ימים ציעים אלו כחשך זכר להפלים את המסורה על סדר התורה :

במה מנחות דף ל' הכיל וימלא סס משה ענד ה' אשפר משה חי וכחנ ויעת סס מפס אלא עד כאן כתב משה וכלן ואלך כתב יהושע בן נון דברי ר' יהודה ואורי לה ר' נחמיי אשר לו ריש אשר סיה חסר אוח יחת וכחנ לקוח את ספר התורה הזה ושעמס אהו וגי' אלא עד כאן הקציה אומר ומשה אומר וכחנ וכלך הקציה אומר ומשה כותב דמוע וכי' (ע) בסי גור ארי סהסי על פי' של סומרחי ופי' פי' אחי . ואונס ליטכא דגוי הויל' ואשתתי לא עשעצ כשייטשו וע"ס פירסי' גנני) ומקשין דאכתי קשה לרי סמעון אשפר משה חי וכחנ ויונת סס משה דמיהוי בשקרא חי . ורליתי כדפס בסי הגלון מהי"א ויילנא זליל סאמר ספירוס . כי לכאורה קשה בזה דווקשה על ה' פקוקים אחרונים אגתורה הילך ככתבו אס משה היה עדיין חי . והרי כל התורה כולה היח כהונה אלפים שיה קידס בריאת העולם . ועדיין לא היה לא סניס וארץ ולא דור המצול ולא יליחא ונלרים והדיונה . אונס ידוע כי כל התורה היא שווחתי של הקציה והיינו ערי לירופים אל הירופים והחיות וקודס בריאת העולם היחה הסורה כהונה אלל חקציה עפיי ספירופים וקודות העללים ולא היחה נקראת כמו עחה רק עפיי שווחתי של הקציה וכסאחנה לישראל לירפס כאשר היא לשנינו במוציות ונמלות . ומקודות סעפי הלירופי סהיחה בחלה כודע לירדפי חן . וייל סזוה סאמר ריש כי חן ויעת משה ואלך היה משה כותב דמויע פי' עלסין מלאחך ודוועך ולסין ודוועצ ועירבוב אוחיות דהיינו לירופי שווחתי של הקציה ולא היה נקרא כלל ויעת סס משה רק חיות אחרות עפיי הקודות . ולאחר מיעת משה כחנן יהושע בקדר סנילס לכו . עכדפסיח :

והנהגה איתא בנדרש רבס פי' בראשית דבר אחר אונן אונן . הסורה אוננת אכי הייתי כלי אוננת של הקציה בנהג סנעילס מלך בטר ודס ציכה פלטין אינו ציכה אוחו מדעתו אלא מדעת האונן והאונן אינו עיבד מדעת עלמו אלא דפחראות וסנקסאות יש לו לדעת הילך הוא עושה חדרים הילך הוא עושה פסשסין כך היה הקציה וניצו בחורה וצירא את העולם והסורה אחרת בראשית . כי ראשית ברא אלהים (כן הוא בילקוט) . סכאור בראשית ברא אלהים (ולא כתיב בראשונה) ואין ראשית אלא תורה המד"א ה' קניי ראשית דרכו ע"כ : וליך כיון דווקיינון הסורה ויונת סס משה וגי' . ומקשה בנ"ל אס משה כחנ זאה אשפר משה חי וכחנ ויונת סס משה יחוס כחנן אשפר ס"ח חסר אוח אהו וגי' . אכל צוה סומחילין בראשית ברא . דהייט סעפיי הסורה ברא אתי העולם סזיח סיה כלי אוננתו . וקשה הילך היחה הסורה כהונה קודס בריאת העולם סלא היו עדיין הדברים סכסוסיבס : וליל סהיחה כהונה לירופי שווחתי של הקציה . וליי סיס ען ויעת עס ואלך כחנ משה חן :

אָפּוּד . זכיל חקר וייד :
 אַיִתקער . מלא וייד :
 לֶאָבֶל . חסיו :
 אָבֶל . אובל . זראשית בי י"ז :
 אָבֶלֶת . זכיל חקר וייד :
 אָבֶר . זכיל חקר וייד :
 אוֹלֵי . אָזי לך לך טיו צי :
 אָלוֹ . אָקִיָּה . אָלִינֵז . כלהתן זכיל מליין וייד
 לזחרה דלמיידי :
 אָלִיבֶם . אָלֶבֶם . מקן מייז וייד :
 אָלִיָּהֶם . אָלֶהֶם . וירא ייע " :
 אָלִיָּהֶן . אָלֶהֶן . סיווח אי ייע :
 אָלִיָּהִים . זכיל זכיו זראשית אי אי :
 אָלֶפֶים . זכיל מלא וייד :
 אָלֶפֶיָּה . מלא וייד :
 אָלוֹת . אָלוֹפִי . מלא וייד :
 אָלִיָּאָב . מלא וייד :
 אָלִיָּעֶזֶר . מלא וייד :
 אָלִיָּסֵן . מלא וייד :
 אָלִיָּצוּר . מלדמיל :
 אָלִיָּצֶפֶן . מלא וייד :
 אָלִיָּשֶׁמֶע . מלא וייד :
 אָם . זכיל חקר וייד :
 אָטִי . זלא וייד (דהא מייס דגוסה) זדכותי זכל הלכווייס :
 אָמִתִּים . זכיל זחד וייד :
 אָמֹת . אָמֹת . זמלוחה כיו טיו :
 אָמֶתָּה . זכיל חקר וייד :
 דֶּאָמִין . דֶּאָמֵן . זכיל זגס מ"ה כו :
 אָמֶר . אָמֶר . זכיל חקר וייד :
 אָמֶר . חקר וייד :
 לֶאָמֶר . לֶאָמֹר . זראשית אי כיו :
 אָמֶרִי . חקר וייד :
 אָנְכִי . זכיל חסיו :
 אָנוּש . מלא וייד :
 אָנְשִׁים . זכיל מלא וייד :
 אָסֹן . מלא וייד :
 יֶאָסֶף . זכיל חסיו :
 אָסִיו . זכיל מלא וייד :

אָסִים . זמד וייד :
 אָסֶד . אָסֶד . זמלוחה כיו די :
 אָרְךָ . זכיל חקר וייד :
 דֶּאָרְךָ . זמלוחה חקר וייד :
 אָרְךָ . אָרְךָ . זמלוחה לי וי :
 אָרְדֵר . זכיל מלא וייד :
 דֶּהָאָרְדִים . מלא וייד :
 אָרְנוֹן . אָרְנוֹן . חקת כיו ייז :
 אָשֶׁר . מלא וייד :
 אָתִי . אָתִי . זכיל זמלוחה ליז כיו :
 אָתָּה . אָתָּה . לך לך ייז צי :
 אָתָּה . אָתָּה . זשנ ליט טי :
 אָתִי . זכיל חסיו :
 אָתָּה . אָתָּה . זכיל זלק כיו ליז :
 אָתֵנִי . אָתֵנִי . זכיל זישלח ליד טי :
 אָתָּם . אָתָּם . זכיל מקן ז"א חי :
 אָחוֹן . זכיל מלא וייד (זכל זכטוי זכן זריזוי חקרן) :
 אָחִים . זכיל חקר וייד :

ב

בְּגָדִים . בְּגָדָיו . בְּגָדִיכֶם . בְּגָדֵיהֶם . כלהתן זכיל
 מליין וייד :
 בְּדִים . בְּדִיו . זכיל מליין וייד :
 מְבָדִיל . זכיל זכיו (כל דדליח זחיריקו) זאָבְדֵל
 זראשית אי וי :
 בְּהֵן . חקר וייד :
 בָּאתִי . בָּאתִי . בָּאתֶם . בָּאתִי . כלהתן מליין חליף :
 בָּאִים . זכיל מלא וייד :
 בָּא . בָּא . חי פרה כיד ל"א :
 לְבָא . לְבָא . ויחי ויח זי :
 בָּאוּ . בָּאוּ . בָּאָם . בָּאָם . זכיל חקרין וייד :
 בָּאָה . בָּאָה . נח י ייעו :
 בָּאוּ . בָּאוּ . תָּבֹאוּ . זכיל חסיו :
 תָּבֹא . תָּבֹא . ויחי ייעו וי :
 יָבֹא . יָבֹא . זישלח ליז טי :
 יָבֹא . חליף גרידל זסוף :
 יָבִיא . יָבִיא . זכלוחה ליטוי דהזלח זכלוחה זוכי כל דזייח
 זחיריק זראשית זי כיו (זעי זחזקניס) :
 זכיל

הבא . אליף בסוף :
הבאתי . הביאתי . ככיל זכיג וירא כי מי :
הבא . ככיל מלא וייו :
תבואת . תבואתה . תבואתה . ככיל מליין וייו :
תבואת . ככיל מלייק ומסויס :
מבול . וכיל מלא וייו :
בר . בור . וכיל רשנ ליו כיג :
תבונה . וכיל מלא וייו :
בין . ביני . בינה . בינו . ככילן מהך עניכא שחרגונו
כלהיק (ובלשון אשכנז לוישטן) מליין יויד :
בינה . בינה . וכיל לך לך יג יח :
ביניכם . ככיל מלדמיל :
בית . ככיל צמד יויד :
בית . ככיל זככיג מלא יויד :
ביתה . מלא חד יויד לצתרה דצית :
בתיים . בתינו . בתיך . בתיכם . בתיהם . ככיל
מליין יויד :
בבד . בבד . חיי סיה כיה יג :
הבבד . הבבד . מקן ויאל כ"א :
הבבירה . מלא יויד :
בבירי . מלא וייו :
בבירי . בלילה . מליין וייו :
בלזרת . מלייק ומסויס :
במות . ככיל מלא וייו :
בבן . צמד יויד :
בן . שחרגונו צרא (ובליא זאהן) צלא יויד ודכוהי בן :
בנים . ככיל מלא יויד :
בניה . בניהם . בניהם . ככיל מליין יויד :
בניו . בניו . הדברים צי ליג :
בנות . בנות . ככיל מליין וייו :
בנתי . ככיל חקר וייו :
בנה . בנותנו . וישלח ליד מי :
בנתיה . בנותיה . וירא יע יג :
בנתיה . חקר וייו ומלא יויד :
בנתיו . בנותיו . ויאל ליג אי :
בנתיה . חקר וייו ומלא יויד :
תבנית . מלא יויד :
בעקיו . ככיל מלא יויד :

ג

בער . חקר וייו :
בקד . ככיל חקר וייו :
ברא . יברא . ככיל אליף בסוף :
בריהם . מלייק ומסויס :
בריה . ככיל מלא וייו :
ברית . ככיל זככיג מלא יויד :
ברנע . חקר יויד דקוליכ :
בריעה . מלא יויד :
בשמים . מלא יויד :
בתולה . מלא וייו :
בתולים . מלא דמלא :
גאל . ככיל חקר וייו :
גאר . חקר וייו :
גאלה . גאלתו . חקרין וייו :
גבל . גבול . ככיל חקת כ"א יג :
גבקה . גבוקה . צא זי כיו :
גביע . מלא יויד :
גבעים . חקייק ומלייס :
גדר . גדול . ככיל לצר מן הגדל הדברים אי ייו
הגדל . הגדול . נח יי כ"א :
גדקה . גדולה . בלק כיג יח :
גדלים . ככיל חקר וייו ומלא יויד :
גדלית . גדלות . שלח לך יג כ"א :
גדעני . גדעוני . דהעלהך יי כ"ד :
גיו . גוי . ככיל מליין וייו :
גיים . גיים . כח יי הי :
גויהם . ככיל מליין וביויד דקרי למוד :
גור . ככיל מלא וייו :
גיים . מלא יויד לצתרה דרייס :
גלות . מלא וייו :
גלגלת . גלגלתם . ככיל חקרייס :
גמלים . גמליה . ככיל מליין יויד :
גמליאל . מלא יויד :
יגלב . ככיל זככיג דמליין במלייס חקר וייו :
גרה . ככיל כל שאינו טא איש סיא בסוף :

קפת

מכורה מצרה ומפתח

דמושי

ככת

גורל • גרד • אחרי מות עיז חי :
 גרן • ככיל חקר ויז :
 גרושה • ככיל מלא ויז :
 גרשון • מלא ויז :
 גרזים • רפויק ומליים :
 גשן • חקר ויז :

הלזף • הלף • הלף • נח סי גי :
 קכה • קף • (דבנבון הליכה) וירא ייע ליצ :
 קרג • קרג • ככיל ככיל דריש דידהו כחלים חסיו :
 קרים • ככיל מלא יוד :
 קר • ככיל חקר ויז :

ק

קרים • מלא יוד :

ק

קבר • ככיל חקר ויז :
 קברים • ככיל מלא יוד :
 קבריים • דברידם • ככיל ילין יוד :
 קגליהם • ככיל מלא יוד :
 קדגי • מלא ויז :
 קר • דור • ככיל בעות גי עיז :
 קרתיקם • ככיל חקר הרין ויז ומלא יוד :
 קרתם • ככיל חקרמים :
 קינה • מלא יוד :
 קיבן • ככיל מליי חסיו :
 קמים • דמידם • עליין יוד :
 קפת • קפות • ככיל מקן מלא די :
 קרקיו • ככיל מלא יוד :
 קרור • מלא ויז :
 קרש • קרש • ככיל חקרין ויז :
 קשא • אלף נסוף :

ק

קבחים • ככיל מלא יוד :
 קבחת • ככיל חקר יוד דקולים :
 קבחת • ככיל חקר ויז :
 קבדון • קבדון • מלא לי כי :
 קאת • ככיל באלף גרידא :
 קבו • ככיל מליז :
 קית • כמר יוד :
 קכור • קכור • נח ייג גי :
 קכר • ככיל כל דזין כסויא חקר ויז :
 קכרון • קכרון • מלה כח יצ :
 קכנות • קכנות • קששים כי כי :
 קכנים • ככיל מלא יוד :
 קר • ככיל וככיל חקר יוד :
 קרע • קרוע • ככיל מלא וי וי :
 קרק • ככיל דריש כחלים חקר ויז :

ק

קברות • חקרמים :
 קכרון • ככיל מלא ויז :
 קרש • ככיל חקר ויז :
 קור • ככיל מליז (סייכו כשחגומו מלא • זאכר) :
 קוילה • ככיל מלא יוד :
 קום • ככיל מלא ויז :
 קהם • קהום • וינע מ'ס כי :
 קוץ • קוץ • ככיל עליין ויז :

ק

קוא • ככיל כשהוא לזכר מלא ויז ואלף :
 קוא • קוא • ככיל לנקבה לך לך יוד כי :
 קוית • קוית • קויגו • ככיל חרין יודין באעלש :
 קויתם • קויתם • ככיל כראשית גי הו :
 קוית • קוית • מלא עי כח :
 קויתם • ככיל מלא ויז :
 קויתו • קויתו • מולדת כח ליס :
 קוין • ככיל מלא יוד :
 קלף • קלף • לך לך עיז כי :
 קקרים • קקרים • ככיל ויכלח ליצ כי :

תני : חרף . לך לך יד ה :

התר . מלא ויו :

תשא : תשא . תשא . תשא . תשא . תשא . תשא :

תשאתי : תשאתי . תשאתי . תשאתי . תשאתי :

תשא . תשא . תשא :

תשתי : תשתי . תשתי . תשתי . תשתי :

תשאתם : תשאתם . תשאתם . תשאתם :

תשאתיכם : תשאתיכם . תשאתיכם . תשאתיכם :

תשאתם . תשאתם . תשאתם :

תשאים . תשאים . תשאים :

תשים . תשים . תשים . תשים :

תים . תים . תים . תים . תים . תים :

תיל . תיל . תיל . תיל . תיל . תיל :

תיל . תיל . תיל . תיל . תיל . תיל :

תיקה . תיקה . תיקה . תיקה . תיקה . תיקה :

תיקו . תיקו . תיקו . תיקו . תיקו . תיקו :

תירה . תירה . תירה . תירה . תירה . תירה :

תחירת . תחירת . תחירת . תחירת . תחירת . תחירת :

תקטים . תקטים . תקטים . תקטים . תקטים . תקטים :

תחלבים . תחלבים . תחלבים . תחלבים . תחלבים . תחלבים :

תלות . תלות . תלות . תלות . תלות . תלות :

תחלם . תחלם . תחלם . תחלם . תחלם . תחלם :

תלום . תלום . תלום . תלום . תלום . תלום :

תלמו . תלמו . תלמו . תלמו . תלמו . תלמו :

תלן . תלן . תלן . תלן . תלן . תלן :

תחמד . תחמד . תחמד . תחמד . תחמד . תחמד :

תמה . תמה . תמה . תמה . תמה . תמה :

תמר . תמר . תמר . תמר . תמר . תמר :

תמרו . תמרו . תמרו . תמרו . תמרו . תמרו :

תמרים . תמרים . תמרים . תמרים . תמרים . תמרים :

תמשים . תמשים . תמשים . תמשים . תמשים . תמשים :

תמישי . תמישי . תמישי . תמישי . תמישי . תמישי :

תנים . תנים . תנים . תנים . תנים . תנים :

תנין . תנין . תנין . תנין . תנין . תנין :

תחנות . תחנות . תחנות . תחנות . תחנות . תחנות :

תוח . תוח . תוח . תוח . תוח . תוח :

תחצית . תחצית . תחצית . תחצית . תחצית . תחצית :

תחין . תחין . תחין . תחין . תחין . תחין :

תקים . תקים . תקים . תקים . תקים . תקים :

תקת . תקת . תקת . תקת . תקת . תקת :

תקתי . תקתי . תקתי . תקתי . תקתי . תקתי :

תקתינו . תקתינו . תקתינו . תקתינו . תקתינו . תקתינו :

תירב . תירב . תירב . תירב . תירב . תירב :

יתר . יתר . יתר . יתר . יתר . יתר :

תרון . תרון . תרון . תרון . תרון . תרון :

תרטשים . תרטשים . תרטשים . תרטשים . תרטשים . תרטשים :

תרטשי . תרטשי . תרטשי . תרטשי . תרטשי . תרטשי :

תחרם . תחרם . תחרם . תחרם . תחרם . תחרם :

תרטמן . תרטמן . תרטמן . תרטמן . תרטמן . תרטמן :

תירב . תירב . תירב . תירב . תירב . תירב :

תשבון . תשבון . תשבון . תשבון . תשבון . תשבון :

תשן . תשן . תשן . תשן . תשן . תשן :

תשן . תשן . תשן . תשן . תשן . תשן :

תשוקיהם . תשוקיהם . תשוקיהם . תשוקיהם . תשוקיהם . תשוקיהם :

תחתות . תחתות . תחתות . תחתות . תחתות . תחתות :

תתם . תתם . תתם . תתם . תתם . תתם :

תתן . תתן . תתן . תתן . תתן . תתן :

מ

מפבחים . מפבחים . מפבחים . מפבחים . מפבחים . מפבחים :

מבעות . מבעות . מבעות . מבעות . מבעות . מבעות :

מיה ב"ג . מיה ב"ג . מיה ב"ג . מיה ב"ג . מיה ב"ג . מיה ב"ג :

מדה . מדה . מדה . מדה . מדה . מדה :

מדה . מדה . מדה . מדה . מדה . מדה :

מוב . מוב . מוב . מוב . מוב . מוב :

מבה . מבה . מבה . מבה . מבה . מבה :

מבות . מבות . מבות . מבות . מבות . מבות :

מור . מור . מור . מור . מור . מור :

מולוא . מולוא . מולוא . מולוא . מולוא . מולוא :

יטמא . יטמא . יטמא . יטמא . יטמא . יטמא :

בקמין . בקמין . בקמין . בקמין . בקמין . בקמין :

מטאים . מטאים . מטאים . מטאים . מטאים . מטאים :

קפת

מסורה הצרה ומפתח

דמופר

יִשְׁבִּים . זכ"ל חקר ויין ומלא יו"ד :
 יִשְׁבִי . חקר ויין :
 מִשְׁבְּתֵיכֶם מִשְׁבְּתֵיכֶם . וקרא ליה ג' :
 תוֹשֵׁב . זכ"ל מלא ויין :
 הוֹשֵׁעַ . זכ"ל מלא ויין והקר יו"ד דקולניכ :
 יְהוֹשֻׁעַ יְהוֹשֻׁעַ . זכ"ל מלא ויין :
 יִשְׂרָאֵלִית . זכ"ל מלא יו"ד :
 יָתוּם . זכ"ל מלא ויין .
 נוֹתֵר . נֹתֵר . זכ"ל מלא ויין :
 יִתְּרֵת . זכ"ל חקר ויין :

כְּשֻׁדִים . מלא יו"ד :
 פֶּתַב . זכ"ל חקר ויין :
 פְּתָבִים . זכ"ל חקר ויין ומלא יו"ד :
 פְּתָנֹת . זכ"ל חקר ויין :
 פְּתִית . מלא יו"ד :

ל

לֹא . לוא . וילא ליה סי :
 לוֹ . לא . עשששים כיה סי :
 הֵלֵא . הֵלוא . הֵלוא . זכ"ל מלא ויין :
 מְלֹאָבִים . זכ"ל מלא יו"ד :

כ

קְבוֹד . קבד . וילא ליה אי :
 קְבוּדֵי . קבדי . ונע ויהי יג :
 קָבֵשׁ . קָשֵׁב . ויקרא ב' ז' :
 קְבָשִׁים . קָשָׁבִים . וילא ל' ל' :
 קִדָּן . זכ"ל חקר ויין :
 קִדְּנִים . זכ"ל חקר ויין ומלא יו"ד :
 קִיָּה . זכ"ל זכ"ל חקר ויין דקולניכ :
 קִבִּין . וילא ויין :
 קִנִּים . מלא יו"ד לזמרה דמו"ן :
 קוֹם . זכ"ל מלא ויין :
 קוֹשׁ . מלא ויין :
 קִיָּר . קִיָּר . זכ"ל כי עשה לו י"ח :
 קִכּוּכֵי . מלא ויין :
 קָלִית . קָלִית . זכ"ל וקרא ג' ד' :
 קָלִים . קָלִין . זכ"ל מלין יו"ד לזמרה דמו"ן :
 קָלִיל . קָלִיל . זכ"ל מלין יו"ד :
 קָנִי . קָמָהוּ . קָמָהוּ . חקר ויין :
 קָמָה . קָמָה . זכ"ל מלא ויין :
 קָמָלִים . מלא יו"ד :
 קָמָרִים . זכ"ל חקר ויין ומלא יו"ד לזמרה דמו"ן :
 קָמָר . זכ"ל חקר ויין :
 קָמָרִית . חקר ויין ומלא יו"ד :
 קָרוֹב . זכ"ל מלא ויין :
 קָרָבִים . זכ"ל חקר ויין ומלא יו"ד :
 קָרָת . זכ"ל חקר ויין :

נִמְתָּח בֵּין סָהִיב כְּסוּיֵל לְעוֹלָם אֲלֵיךְ כַּהֵן לְנִגְדָם :
 לָבִיא . זכ"ל יו"ד ואלוף זסוף :
 לְבָנִים . זכ"ל מלא יו"ד :
 לָג . זכ"ל חקר ויין :
 לָוִים . זכ"ל חקר ויין :
 לָחַת . לָחַת . לוחת . לחחק די יג . עקב ע' ע' :
 לֹוֹט . עמל דנזרה זכ"ל מלא ויין :
 לוֹטָן . מלא ויין :
 לוֹלֵי . לוֹלֵא . וילא ליה מ"ז :
 לָלֵאת . קָלֵאת . זכ"ל חקר ויין :
 לוֹן . זכ"ל זכ"ל מלא יו"ד :
 הִלְגַּתִּיכֶם . חקר חקר ויין ומלא יו"ד :
 לָהּ . קָהָה . חולדה ליה ל' :

מ

מָאֵד . זכ"ל חקר ויין :
 מָאוֹת . מָאֹת . זכ"ל מלא ויין :
 מָאֹתִים . זכ"ל חקר ויין ומלא יו"ד :
 מָאוּסָה . מלא ויין :
 מָאֵן . זכ"ל חקר ויין ומלא יו"ד :
 מָדוּעַ . מלא ויין :
 מוֹלֵה . זכ"ל מלא ויין :
 מוֹלֵל . מלל זכ"ל ל' ל' :
 מוֹם . מלא ויין :

הַשְּׂשִׁיחַ • מלא יוד :
מְתוּשֶׁכַח • מלא ויו :

ג

נָאֵם • זכיל חקר ויו :
נָבִיא • זכיל יוד ולח"ף נסוף :
נִגְדִיד • יגד • מולדם כיו ליג :
יגד • תגיד • נח עי כיצ :
יגד • חקר ויו :
נִנְעַע • נונע : זכיל מולדם כיו יא :
גְּדָרְיָה • זכיל מלא יוד :
גִּיחַח • גיחוח • מלום כיו יח :
הַנְּיָח • זכיל ובכיג כל דמין במריק יוד נחה לצמרים :
תְּגוּפָה • זכיל מלא ויו :
גֵּרַת • גרות • זכיל מלום לי זי :
גֵּרְתִּיָּה • חקיו ומלא יוד לצמרים דמיו :
מְנַרְחָה • סנזרה • חמונה סיס ל"א :
גִּזְרִיד • זכיל מלא יוד :
גְּחָלִים • זכיל מלא יוד :
גַּחזֹר • מלא ויו :
גַּחְשִׁית • זכיל חקר ויו :
גַּחְשׁוֹן • מלא ויו :
גַּמְזִיָּה • מלא ויו :
מַמְזוּת • ממת : זכיל מלא זי זי :
הַבּוֹת • זכיל מלא ויו :
יַפְקָה • ה"א נסוף :
נִכְח • זכיל חקר ויו :
נִסְבּוֹ • נסבה • אונר כיג י"ג :
נִסְפִיָּהִם • נספיהם • אונר כיג י"ח :
מַסְעִיָּהִם • זכיל מלא יוד :
נַעֲרִיו • מלא יוד :
נַעֲרָה • נערה • חיי טרה כיד יוד :
יַפֵּל • זכיל חקר ויו :
נִשְׁתַּיְבָּם • זכיל חקיו ומלא יוד :
הַצִּיל • הצל • זכיל ובכיג וסב ל"ז כ"א :
קִשְׂאָת • מלא לח"ף :
קִשְׂיָא • נשיא • זכיל יוד ולח"ף נסוף :

נשיא

תְּמוּנָה • זכיל מלא ויו :
תְּמוּנָה • תמנות • יחדו כי די :
סְתִים • זכיל מלא יוד לצמרי דמיו :
סוּת • סוטי • זכיל מליין ויו :
סוּת • סת • זכיל בראשית. ח"י י"ז :
תְּמַת • חקר ויו :
יִמְתוּ • ימתו • חקרין ויו :
דְּמִית • דמת • ויסב ל"ח ז' :
יִמְתוּ • יומתו • מליין ויו :
סִים • זכיל צמד יוד :
לְמִינוּ • למינהו • למינה • מליין יוד :
מְכִיר • (סס בצרא) • מלא יוד :
מְלֵא • מלא • מלא • זכיל לח"ף נסוף :
מְלֵאָת • זכיל מלא לח"ף :
מְלֵא • מלא • ויחי מ"ח י"ט :
מְלֵאִים • מלואים • חמונה כ"ח ז' :
וּמְרָף • חקר ויו :
מְקָבִים • זכיל מלא יוד :
מְקָר • (סכ ע"י) • זכיל חקר ויו :
מְרִיָּאֵל • מלא יוד :
מַמְעִיט • זכיל ובכיג כל דמין במריק יוד נחה לצמרים :
מְעִיל • זכיל מלא יוד :
מְפִים • חקיו ומלא יוד :
מַצוֹת • מצות • זכ י"ג י"ח :
מְצָא • אִמְצָא • תְּמַצָּא • יִמְצָא • נִמְצָא (כשהוא מלמון
מליחה) • כלהו לח"ף נסוף :
מְצָאָת • מצאנו • מליין לח"ף :
מְצָאָתִי • מצאתי • וירא י"ח י"ג :
יִמְצָא • זכיל (כשהוא מלמון מליחה) • לח"ף נסוף :
יִמְצָאוֹן • מלא ויו :
מְצָרִים • זכיל צמד יוד :
מְצָרִית • מצרית • זכיל מליין יוד :
מְקָרוֹת • זכיל מלא ויו :
מוֹרָה • מרה • לך לך י"ז ו' :
מְמַרָא • זכיל לח"ף נסוף :
מְרִים • זכיל מלא יוד :
מְשַׁמֵּם • זכיל חקיו ומלא יוד :

קסח

כמורה הצדה ומפתח

הסופר

נְשִׂיאָא . זכיל מלא יד :
 הַשְׂנִי . הַשְׂנִי . מקן מיד ויו :
 נְשִׂיָא . נְשִׂיָא . נְשִׂיָא . נְשִׂיָא . זכיל מלא מלין יוד :
 נְתָתָא . נְתָתָא . זכיל וקנ מי יא :
 נְתָתִיף . ודכי זכיל ככטייס כלבון מלין יוד :
 נָתַן . זכיל חקר ויו :

סְבִיב . זכיל מלא יוד :
 הַסְגִיר . יַסְגֵר . זכיל זכרי מלודע יג די :
 סָדַם . סָדָמָא . חקרן ויו :
 הַסְדֵר . חקר ויו :
 סָאם . מלא ויו :
 סוּף . זכיל מלא ויו :
 יַסֵר . יַסְרָגָא . מלין יוד :
 סִחֹן . סִחֹן . חקת כיל כיו :
 סִין . סִינִי . מלין יוד (ועי טלח לך יא כיל) :
 סָלַת . זכיל חקר ויו :
 סָטִים . זכיל מלא יוד :
 סַפִיר . מלא יוד :

עָבַד . זכיל זכרי דַעְבָדָא . חקר ויו :
 וַעְבָדְנִי . חקר ויו :
 עָבְדִים . עָבְדָם . זכיל נח מי כיל :
 עָבְדִיף . עָבְדִיו . זכיל מלין יוד :
 עֵיבַל . מלא יוד :
 עָבְרִים . עָבְרִים . וקנ מי טיו :
 הַעְבָרִים . מלא יוד :
 בַעְבוּר . בַעְבוּר . מלודח כיו י :
 עָבַר . זכיל חקר ויו :
 עָבְרִים . חקר ויו ומלא יוד :
 עָבַר . עָבוּר . זכיל זכרי לך לך יג די :
 עָבְרִים . זכיל מלא יוד :
 עוּג . זכיל מלא ויו :
 עָדִים . זכיל מלא יוד :

עָדָת . עָדוּת . זכיל מלודח כיו ליי :
 עוּד . עוּד : זכיל זכרי נח מי כיו :
 עוּן . זכיל זכרי זכרי דקרי למוד זכיל ויו נחם ליכא :
 עוּף . זכיל מלא ויו :
 עוּר . זכיל (כסחין מוח לאחד הרייס) מלא ויו :
 עוּרִי . זכיל חקר ויו :
 עוּרִית . עוּרִית . מלודח כיו טיו :
 עוּץ . מלא ויו :
 עוּזִים . מלא יוד לזכרם דיון :
 עוּזָב . זכיל חקר ויו :
 לַעְזוּאָל . מלא מליף בן חרן זכין :
 עוּן . עוּן . זכיל זכרי דקרי למוד :
 עוּן . זכיל זכרי (זכיל סכמיים) מלא ויו :
 עוּנִים . זכיל יוד לזכרם דעין ולזכרי דעין יוד דקרי למוד :
 עוּנִי . עוּנִי . עוּנִי . זכיל מלין יוד :
 עוּנִינוּ . עוּנִיכֶם . עוּנִיו . עוּנִיָא . עוּנִיָא . זכיל מלודח :
 עוּנִיָא . עוּנִיָא . זכיל מלא עיו יא :
 עוּנִין . מלא יוד :
 עוּר . זכיל זכרי כל דעין זכרי יוד נחם לזכרם :
 עוּרִים . עוּרִים . עוּרִיו . עוּרִים . זכיל מלין יוד :
 עוּרָא . עוּרָא . וילא כיו זי :
 עוּרָת . עוּרָת . זכיל מלודח כיו מי :
 עוּרָתוּ . חקר ויו :
 עוּרָתִיף . חקר חרן ויון ומלא יוד :
 עוּרִי . מעכין על . יוד זכרי :
 עוּרִין . זכיל מלא ויו :
 עוּרִיף . עוּרִיו . עוּרִיָא . זכיל מלין יוד :
 עוּרִיכֶם . עוּרִיכֶם . טעמח מי כיל :
 עוּרִיָא . עוּרִיָא . ויגם מים טיו :
 עוּרִיָא . עוּרִיָא . ויקרל ניי די :
 עוּרִיָא . זכיל מלא יוד :
 עוּרִיָא . מעכין מליה (וק מעכין זכרי זכיל) טיל זכרי :
 עוּרִים . זכיל חקר ויו ומלא יוד :
 עוּרִים . מלא ויו :
 עוּרִים . לעולם . יסח ימ מי :
 עוּרִים . מלא יוד :
 עוּרִים . זכיל וילא יא מי :

עמד . ככיל חקר ויו : והעמיד . מלא יוד :

עמוד . עמד . ככיל נחל חג כיל :

עמודי . עמדי . וקבל ליה יוד :

עמדיו . עמודיו . עמדו . ככיל וקבל ליה ליה :

עמדיהם . עמודיהם . ככיל וקבל ליה י :

עמים . עמיו . עמיה . ככיל עליון יוד :

עמקה . עמיה . ככיל קדמים יע עיו :

עמון . מלא ויו : עמידו . מלא מלה ומלדע"ל :

עמידב . מלא עלה ומלא יוד :

עמידו . מלא מלה ומלא יוד : עמק חקר ויו :

עמר . ככיל חקר ויו : עמרה . ככיל חקר ויו :

עמיה . עמיתו . ככיל עליון יוד :

עמיתה . מלייק ומסיים : לעמת . חקר ויו :

ענבים . ככיל מלא יוד : ועניתם . מליי לנחמה דמיו :

ענקים . ככיל מלא יוד :

עפרון . עפרן . ככיל חיי טרה כיו עיו :

עצים . ככיל מלא יוד לנחמה דלדייק :

עצום . ככיל מלא ויו : עצין . ככיל חקר ויו :

יעקב . יעקוב . מולדס כיה כיו :

ערב . ככיל חקר ויו : הערבים . כמד יוד :

ערבת . ערבות . ככיל חקת כיו א' :

יערה . ככיל חסיו : ערה . ככיל חסיו : ערעה ככיל חסיו :

עשיתי . עשית . עשיתם . עשינו . ככיל עליון יוד :

עשה . עשה (לחון יחיד) עשי . כלהון ככיל חסיו ויו :

עשים . ככיל חקר ויו ומלא יוד :

קעשות . לעשות . ויקהל ליה א' : תעשון . מליי :

תעשה . תיעשה . חרונה כיה ליה :

תעשינה . מלא יוד לנחמה דמיו וזקוף היא :

עשרים . ככיל מלא יוד :

עשור . עשר . ככיל חיי טרה כיו ליה :

עשירי . ככיל מלא יוד :

עשרון . עשרן . ככיל חלות כיו י :

עשרנים . חקר ויו ומלא יוד :

עשרים . עתורים . נחל י' י :

העתירו . ככיל כיו מלא יוד :

ס

סארן . מלא חליף לנחמה דמלא :

פגיאיל . מלא מלה ומלא יוד :

פדהצור . מלא מלה היא נחמ לנחמ דדליח ויו :

לנחמי דלדייק : פה . כהיח :

פיה . ודכי ככל הכנויים עליון יוד :

פיל . ככיל מלא יוד וחסיו : פינחם . ככיל מליי :

פלוא . ככיל ויו חליף זקוף :

פלשתים . ככיל מלא יוד לנחמה דמיו :

פוסן . פוסנו . כמד יוד :

פנים . לפנינו . פניה . פניכם . פניו . פנידי . פנידמ :

ככיל עליון יוד : פנה . חסיו : פעמים . כמד יוד :

פעמים . מלא יוד : פעור . ככיל מלא ויו :

פקד . חקר ויו : פקד פקד . ככיל חקרין ויו :

הפקדים . פקדיו . פקדיהם . ככיל חסיו ועליי :

פקודי . ככיל מלא ויו : פקדת . ככיל חקר ויו :

פרים . ככיל מלא יוד :

פרות . פרת . ויסלח ליו עיו : אפרים . כמד יוד :

ופרתייה . מלא יוד : פרבת . ככיל חקר ויו :

פרשיו . ככיל מלא יוד :

פשה . היא זקוף :

פשתים . ככיל מלא יוד לנחמה דמיו :

פתוחי . מלא ויו :

פתיר . ככיל מלא יוד :

צ

צבאתם . ככיל חקר ויו :

צבעון . מלא ויו :

צדיק . ככיל מלא יוד :

צדיקים . צדיקים . וירא יח כיד :

ציד . כמד יוד :

צויתי . ככיל מלא יוד לנחמה דמיו :

צויתיה . צויתיה . נחלסית ג' יח :

מצות . מצותי . ככיל צויו דקרי לחוד :

מצותיו . מצותו . ואחזק ז' עי :

צאן . צנאבם . נחלסית ד' ג' :

צאנה . ככיל מלא חליף חסיו יוד :

צור . ככיל מלא ויו :

צורישדי . מלא מליי ומלדע"ל :

קפת מסודה הצולה ומסתח דמיו

הקמיר . זכיל וזכיג כל דמיים דחיריק יוד מהז לזחרה :
 קמרת . זכיל חקר ויו :
 קן . זכיל זחד יוד :
 קין . זכיל מלא יוד :
 קיר . זכיל מלא יוד :
 קרעים . מלא יוד :
 קנא . קנא . קנא . זכיל חסא :
 קנאת . זכיל חסא :
 קנה . קנה . זכיל חסרין ויו :
 קנהגו . זכיל חקר יוד :
 קנים . זכיל מלא יוד :
 קצות . מלא ויו :
 קצין . זכיל חקר ויו :
 קציר . קציר . זכיל וזכיג עלין יוד :
 קרא . קראת . זכיל וזכיג דקראס זין דרייס זקעין
 זין זכריי זין זקנדל . זין זקוף סיצה זין
 זאלמעיסה לעולם אליף מהז לזחרה :

לקרא . אליף נדירא זקוף :
 לקראת . לקראתי . ודכי זכיל סכטייס מלין אליף :
 קרוב . מלא ויו :
 הקרבי מקרב . חסרין ויו :
 הקרוב הקרב . זכיל וזכיג ויקרא זי די :
 קרנת . קרנות . ויקרא די ז :
 קרנתיו . חסיו ומלא יוד :
 קרבים . זכיל מלא יוד :
 קרשים . זכיל מלא יוד :

ר

ראית . וראיתה . וירא כי י :
 ראיתי ראיתם . ראינו . זכיל מלין יוד :
 ראה . חקר ויו :
 לראת . לראות . מה יא הי :
 ורא . ורא . ירא . כלסון אליף זקוף :
 ראובן . זכיל וזכיג מלא ויו :
 ראש . זכיל וזכיג (כסאזא עטכין ראסיה וראסון)
 מלא אליף (ועי זכניס כיס יא) :
 ראשי . זכיל מלא אליף :

צארו . צוארו . חולדה כיו מיו :
 ציר . חקר ויו :
 צן . חקר יוד :
 הצרית . זכיל כל דלמיד דחיריק יוד מהז לזחרה :
 צקעת . חקר ויו :
 צעיר . צעירה . זכיל מלין יוד :
 צער . מלא ויו :
 צער . צוער . וירא ייס כיז :
 וצפית . מלא יוד לזחרה דמיא :
 צפר . זכיל מלא ויו ויוד זקוף :
 צפון . מלא ויו :
 צפנה . זכיל חקר ויו :
 צפור . צפור . מה ססוא סס עוף . כדז יוד :
 צפור . צפור . מה ססוא סס איש . זלק כיז ז' :
 צפרדעים . זכיל מלא יוד :
 צרוע . זכיל מלא ויו :

ק

קבר . זכיל חקר ויו :
 בקד . חקר ויו :
 קדים . זכיל מלא יוד :
 יקדיש . יקדש . זחאמי כיו יוד :
 קדיש . קדש . הלום כיז ליא :
 קדישים . חקר ויו ומלא יוד :
 קדש . זכיל חקר ויו :
 קדשים . זכיל מלא יוד :
 קל . קל . זכיל חולדה כיו כיז :
 בקלי . בקולי . וירא כיז ייס :
 קלו . קולו . זכיל חולדה כיו ליא :
 קום . זכיל מלא ויו :
 קטנו . קטנו . זכיל וירא ייס יוד :
 יקום . יקום . חולדה כיו ליא :
 ויקטנו . ויקטנו . חיי טרה כיד כיד :
 ויקטתי . ויקטתי . מה וי ייס :
 יקום . יקום . יקום . זכיל מלין יוד :
 קטחו . חקר ויו :
 יקום . יקום . זכיל זכניס וי קו :
 קטן . זכיל חקר ויו :

גכה • חרין נמסיקה ומחוסן חסיו : והמלך יושב :
 עליו : (ג) ויהי כקראות . מליו : עמדת . חסיו : ויושבו
 מליו וכיד : (ח) ויבא סמלך והמן • דין בלתי נכדח
 ודכי ויבא סמלך והמן נסתות (ז חי) ופלא מליו וליף :
 (ט) וקראות • מליו : (יה) קבוד עשה • מליו : ורב
 בני • חסיו : (יג) הדינה • מלא יויד : אורו מליו :
 חני קרוא לה • מליו וליף : (יג) שנה לי • בניו דקרי
 למד : יושב • מליו : ראה • חסיו : (יד) גבה חסיו
 דקוליכ : ובא עם סמלך • בלתי נכדח :
 ך (א) בלילה ההוא סקווח : אם ספר הוקרנות •
 סרויק ומליו (ובליו) נהיטוך עליו (ומליו)
 משמרי סק • חסיו : לשלח יר • חסיו דקוליכ : (ג)
 יקר וגדוקה • מליו : (ד) החיצונה • מליו (כיכ נס
 עסיכ וכן הוא בספרים שלנו ובליו) כהנ סהול חסיו :
 לתלות • מליו : (ה) עמד נהלר • חסיו וכיד : (ו)
 יחפן • חסיו : יתיר ממני • מליו : (ט) ונתון הקבול
 והסוים • חלמהון מליו : והקבשו לח סלום חסר ייד :
 והדיקה • מלא יויד יחפן • כיכ נס עסיכ וכן הוא
 בספרים שלנו • ובס' עכח שי כהנ והרבהו חסר ייד •
 וכי הנראה חף סגס בליו חסר ייד • מיו מחסר נגס
 ויו חסר בליו והוא לא כהנ סחסר נמי ויו סיע סיע
 כחן עעיה סוסר • וליל חסר ויו : ברחוב • מליו וכיד :
 (י) ויושב נסער הולך • מליו : (יא) וקריבהו • קלא
 יויד : בקרוב • מליו : (יג) וחסיו ראשייו וייד נסוף :
 (יג) חסר החלות • חסר יויד ועליו (עי עכיס עפיו
 סחבורה ובליו כי סהול אנדמיל) : לנפל • חסיו כי
 נסיד חסול • מרווחן מליו : (ד) עורם • מליו :
 ויבהלו • חסר יויד :

אסתר • סתומס : (ותוסק • מליו : ותפל • חסיו : (ד)
 ויושט • מליו : לח שרבו סוסנ • דין למד חסר יויד :
 ותעמד • חסיו : (ה) ומקוח • מליו : (ו) וקריבהו
 וקריבהו • מרווחן מליו יויד : סולדתי • מליו : (ז)
 ויאמר המלך • סתומס : וחסורש • חסיו (עיל כי
 כיה) : ואתו חנו • חסר יויד : ביהודיים • נחרין יחיון
 לנחמה דלניח (עיל ד • ז) : (ח) ונתתום • מליו :
 (ט) ויקראו ספרי סמלך • חסיו : נעם הדיח • נחיה :
 בלשון • מליו וכיד : והסתות • מליו וכיד • וסס
 קלשנו • דין למד חסיו : וקלשונם • מליו : (י) וקריבהו •
 חסיו וכיד : נסס סמלך וחסורש • חסיו (עיל כי כיה) :
 ונתתום • חסיו : דקרי • חסיו וכיד : (יא) וקלשנו
 נסס • חסיו : להסיד וקרי • כהנ נמחמ סו ויל
 כן כחיו ולדרג ביו נחלמ סחיה נלל ססחיס כיו
 מדויקים ונדפוסים קדמונים וכן מלאח נחלמ ריע סוסר
 עיכנו ונמחור קדמון עכיל • והנח נמדינמט הנלמ
 לבחיו לדרג בלי ויו המגור וכן רחיו נקוקרלהלל
 סגרו עם כל סחיוח לדרג • ומרו סגלון נעל לחי סס
 זיל סיס סוס סלאחר סקרא לדרג חסר עלים ולדרג •
 ובחלמ סגלון נעל חסיס סוסר זיל סממני סחיס סלונ
 לדרג ויו סלום • בן כך בן כך הוא חסיו נלחיס
 דייס : סגרים אקס • חסיו : קבוז • מליו : (יג)
 בשלשום עשר • מליו : (יג) ולחיות מליו ויהיה חסיו
 נחרין יוידין לנחמי דלניח יעיל ד • ז) : ערוחיס כחיו
 ציון לנחמס חסיו וייד לנחמס דלניח וקרי ערוחיס
 חסיו נמי צחיריק : סא בידים • חסיו ומלא יויד לנחמס
 דלניח (עלנד יויד לנחמס דלניח דקרי) וכיד : (יד)
 וקרי חסיו : סבדקים • חסיו ומלא יויד וחסורש •
 מליו : (טו) וסרדתי נמ • סתומס : נדלתי • מליו :
 וחסורש • מלא יויד : (טו) ליסוים סחיל אלדתי • מליו
 וסממני וקרי • דין חסיו : (ז) סקיס • מליו :
 סממני וקרי • ליסוים • דין מליו : סתומס • מלא
 יויד : ערוחיס • מלא יויד וכד :

א (א) בשלשום • מליו : קריבהו : מלא ויו וקרי
 איבי ססודיס • חסיו : לילוס נסס (ג) וקרי
 מרווחן מליו : קריבהו • חסיו ומלא יויד וכד :

ז (א) ויבא המלך והמן • בלתי נכדח (ייל סד סו) :
 (ד) כדרג • דין למד מליו : ולשקחות •
 מליו : (ה) ויאמר המלך אדשוורש • סתומס : (ו)
 ואיב • מליו : והמן נסר • חסיו : הגס לקבול • מליו :
 ובני חנו חסיו • ויו נכדח נסוף : (ט) וילמד קריבהו •
 מליו ודין סיל נסוף : עמד • חסיו : גבה • חסיו דקוליכ :
 חסיו • חסיו :
 ח (א) ביום ההוא • סתומס : לרר ביהודיים • חסיו
 ודין לנחמה דלניח (עיל ד • ז) : (ב) ותוסק

תיקונים והומסות דחלפ ראשון

וכפי גם נחם שהלנוט (לדעת חר"י) פוסק בלא הקד
 את העצה שיתלהיגם על זה לא כולל חלקי לכן נראה
 לפע"ד להחמיר בזה : אך מן החסיד מוכח לכאורה להבטיר
 גם זאת . והוא מדכרז דנחמיה אם הוכחה ק"ת מראה
 הדיו מותר להעביר עליו דיו מחדש ואין בזה מניס ק"ל
 כסדרן (והוא לקינן סי' ע"י סי' ט"ז) והרי הבחל הראשון
 נהבסק וינמל דכחאן דלימא . ונציב דק"ל דגם לרז
 הראשון כחז . אמנם יש לחלק דאיכא דגם כחז ונציבין
 הוא לשמם אינו מנעל את הכחז המחזין . ואף ע"פ דיו
 שכלמה מנעמה או שכתב שלא לשיע או הוא מנעל את
 הכחז המחזין (והשאר שניסם שם דריט מן ואלס נפלה
 דיו למה וכו' עד סוף הסיק יסר כי בגנה היל) :

סי' ה סקי' וסירטי וכו' עכ"ל : וכן מוכח דעת
 הרמב"ם שכתב כפי י"א ע"ל. סי' ה' ה'
 י"ג כגון שחלק נג ההי"ת ונעשה צי זיכרון :

שם ס"ק י"ז ארוך כמו וי"ו . ואם לא האריך את האור
 אלא ע"פ כ"ן י"ד ב"י מלא"ס מביא
 כי ב"י אור ישראל פסק . ודברים אחרים כ"ל וכו' עמו
 בזה . ירחי' אן ב"י . הנה מ"ל הבכרל נראה כ"ן
 שאין לו הוכחה מן השי"ס ב"ל דוקא כמו וי"ו ודלא
 ק"י כשהוא כמו י"ד יש לו להבטיר דריענד . וכמ"ס
 ב"י ס"ק סי' ט' . ורחי' ב"י שטח חיים סי' ל"ג לתב
 ד"ס לזה מקור בשי"ס כמ"ס ב"י צ"ס ע"כ אחרו בשי"ס
 דלריכין להניח ב"ן שעה לשעה כמ"ל שעה כרי שיהא
 מקום לזאר ה"מיד ועוד מנ"ס צמ"י צ"ב ד"ק ק"ב
 אחר רב י"א ב"ן אלעזר כ"ן לך זה ע"כ זה אלמא
 קסבר ש"י שיעין וארבעה אורין . וב"י מ"ן בצורים סיקון
 קוברים ס"ק י"ז כי כי הרא"י הראשונה של הני"ס ל"א
 רא"י היא ד"ל דהגיוח ב"ן שעה לשעה לריכין משה
 האוחזים השעות שלריכין להיות ארוכות עד השעה
 שתחת"י . אבל הרא"י השני כי שהיא רא"י כ"ינה . ולפע"ד
 הרא"י הראשונה בל"א"י אינה רא"י כי י"ל דעמאל דרוח
 ב"ן השיעין הוא משום הידור כמ"ס הלבוט ב"י רע"ג .
 וי"ד י"ל לפע"ד הטעם כ"י שלא יהיו עיני הקורא
 עסועטות אם יהי השיעין קרובות זו אל זו ויעטם
 בראשי השעין . ועמ"ס ב"י י"ג סקיה . ולאמנם גם
 הרא"י עמ"ס צ"ג ב"ל דאינה רא"י כלל . דהא לא קלודי
 אלא ארבעה אורין אבל לא כ"כ שאחר הוא כמ"ל
 שעה . כ"כ נראה לפע"ד וכו' :

סי' ד' טע"י ד' (ה) ואינה נוכח האות וכו' . ואם
 לא נפלה רק על הכחז ון האות ולא
 כמ"סמ"ס אן לבנולי האם ע"פ ב"י ד' סקי' כ"י
 כמ"סמ"ס

סי' א' ס"ק ד' נסופו . ובה"ה נראה לפע"ד קשה
 הנו"ט בחינה א"י
 פ"י א' לדעת חר"י והרא"י דהא דשמיעת וכרי ככלה
 הטעם הוא מ"כוס דכתיב ונחמה ואלת ע"י שהיא בר
 זכירה וכו' . ואיך דומה לחפ"ין דרש"י וקשרתם וכתבתם
 ע"י שהוא בקשרת' הי"ב דרש"י בשהיעה ע"י שהוא בר
 זכירה . והרי משנה הפורשה בחולין וכלן שפצו ואחרים
 לז"אן אולן ע"יעחן כשרה . הרי דשמיעת ק"ן כשרה .
 וק"ס מלי כנ"ל לענין ש"יעה דוקרי בר זכירה וד"ס
 לענין קשריה דל"א דוקרי בר קשריה ולפ"י שכל ופכ"א .
 כי בזכירה ל"א הי"ב ש"יעה א"ל שפשוה ד"ל"א ל"א
 כשר-אקור לו לאכול עד שיפשוט . ולא צ"עין א"ל שיה"י
 בר זכירה ככה . ולכן ק"ן כשר כ"ן דברו שית"דל .
 אבל בקשריה צ"עין שיה"י בקשריה מנ"ס כש"ל ולכן
 ק"ן פקול :

סי' ג' ס"ק א' נסופו . ק"ב ר"ה י"ב להחוס' לא קשה
 דאף ב"ס הנה כה"ז דה"ו כ"ן עמו
 היה י"ב-ע"י י"ל ד"ל כי לא ע"י ניבול כע"ס א"ל כמ"ס
 אמרתי ע"י ד"יעין ש"ורין קלי"ס ב"י וי"ל הל"לוחית
 ושולקין אוחו הי"ב עד שבע"ס ע"ב ואח"כ נקרשן הי"ס
 ומח"יב"ס ונע"ס ד"ו עכ"ל . וד"ס לשיע' הרוב"ס קי"י
 החוק' ומח"ל"ס :

סי' ד' סקיה אבל כחז המחזין המוכס לפ"ע לא הוי
 כחז : וכן מוכח דעת הלבוט לפי מ"ז
 שביאר דבריו מהר"ם כסדר הטע אוח פ"ו וי"ל אם נפלה
 טעם ד"ו וכו' ואם נפלה טעם ד"ו על הכחז של האות
 ולא נחשט ח"ן לאות גם לא לחלו אם ככל צעוד הדיו
 (ש"ל) אוח הכחונה ל"ה ד"י כ"ל נחשט ח"ן לאות
 או לחלו (ד"סקול) אבל אם ככל אחר שכבר נח"ב
 כר"י והוא נמק"ס ע"גון א"י אם הוא כחוק יכול לגר
 הטעם וישאר הכחז הראשון והטעם כמו שהיה וכו' עכ"ל
 והני"א דבריו ב"י ס"ק ק"ה י"א וי"ו חוק' ע"י
 ע"ז . ומשמע דמורה ל"י לדינה דכל זמן שלא הק"י הטעם
 שנפלה פקול משני ש"ד"ו של האות נחבסקה צ"סקול .
 ופנה ב"י מלא"ס כלל וי' ב"י ס"ק כ"י כחז דה"ו
 והצ"ח חולק"ס על הלבוט ב"י שחבסק"ר לא"ז שחסי"ר את
 הטעם שנפלה . ונעמכ"י הא ל"חא . כי הנה לא חלקו
 על הלבוט א"ל לפי מה שהני"ו דמ"י צ"כחחלקל לורה
 האות אבל לפי סק"ס של העמ"ס דמ"י צ"כחחלקל לורה
 הטעם ח"ן לבנולי האות לא מלאנו מ"י פקול לא י'
 שחסי"ר . וע"ל סקנרל נראה להבטיר דדומה לעפרות
 א"ז כ"י"ס ח"ס (ומ"ס עוד ש"ס ב"י מלא"ס ד"ס
 משמ"ס א"ז ס"ס"ס כ"י"ס ע"פ ב"י ד' סקי' י"ג)

לדמני קיסא פסול עוכה דהא דקתני דשחא ערמיין וכר
לכתחלה הוא ונדעננד לא פסל (ונחקירה חי כתבתי עוד
קמויין לזה עירושלמי) :

פי' ב"ר סקיב נסופו . וכאשר נת' אחי עכ סרצ המחצר
הכל שאלתיו מוז ראה על ככה לכתוב
ולא אשר הוא נגד דעת הפוסקים . והשיבני כי הוא
זכר ימי חורבו זה כוונת המעשים שנה בשנת הקפ"ח שנת
דעונדה הוה בקימת סגולת ריח כמו חשבה יודיין
צמקוס שאין הפסק פרשה והכשירו הג"ון בעל יסועות
יעקב ז"ל . ועש"י הסמוכה הזאת כתב זאת . ואני אומר
אש"י אם הגאון בעל יס עות יעקב ז"ל היה עומד לפנינו
והורה כן לא הויכח לייחובה ל"י בלי ראי' מוכרחה :

פי' ב"ר סקיב נסופו . **שוב** דאיתי בסי' אהיה דיונה
בין ח"ש הכק"ח בערי

לוח שנסאל בזה . והשיב לאיבור מעוס דאס יגיד
יחלם שם הקלף . וזה דומה למ"ש צירושלמי יומא ר"ג
סי' עיירי משיבא בגופו משיבא במדחי משובא בגופו
עדיף והיה נכדון זה כזואל מניח את הקלף כמו שהוא
הרי הוא חזק יתר ומשובא בגופו אלא שאינו משובא
צמראם . ומשובא בגופו עדיף . והנה לפי דבריו גם
לכתחלה כשהוא ב' לתקן איז טעות עדיף ע"י לתקנו
בתלוי' עלתקנו צגרידה . והא ודאי ליחא . ומעשים בכל
יום שמתקנים צגרידה ולא בתלוי' (וע"ל קני' טי' ונסי'
" קני' טי') ועוד הרי כהנו הראשונים ז"ל (והוא לבעל
סי' ב' ס"ע) דקלפים שלנו יש להן דין קלף כי מה
סגורדין קליפתו העליונה אינו אלא לתקנו ולהחליקו
ואש"י אם היו מולקין את הסור היו גריבין
לבך . ואנחי יעשו זאת להחליקו בלך שאין כותבין שם
ולהחליטו . ומוכח דבזה משובא צמראם עדיף . ובאמ' ז'
באין זה ענין כלל לבך דשני שיערים . דתחם משובא
בגופו היינו שהוא שמו ובעל צמר . וזו גי' שנה הכרחה
וגם דרכן כל בני אדם לצמור בזה . אבל הקלף כל שהוא
יותר נאה יש לצמור בו . יכן דרכן של בני אדם
המתהדרים צימרים בעלבושים נאים לעש"י שאינם
חזקים כמו הצלתי נאים : גם מ"ש דקיימיל כתיב ציומא
שם בשני שיערים שמת אחד מהם עניא זוג אחר והראשון
אינו נדחה . י"ל דשאני בעלי חיים . וע"ש צעירי קרבן
דיה ר' יוחנן מ"ש לדעת הרמב"ם : גם מ"ש שניא שם
עמא דאיתא בנסי' שנת דף ע"ד קריעה צמראן מי הוה
וכי' . אינו מוזן כלל . ואנו אומרים גם לפני מלך צ"ו
כל שאשר לתקן באופן היותר נאה ששיעור דמתקנין :
ואף אנו אומרים דיש לתקן הסיה באופן שי"י יותר נאה :

עוד כתב וז"ל ועוד שלא קתיל בשם ליה ק"י קני'
דנחבי אבור לנתון אפי' שלא בדרך השחחה עב"ל .
ולא ידענא . הרי אדרבה הרע"ה כי שם נסוק חקי'
ואבור לכתור דבר מצהבי אפי' עושה ע"ש לננות .
ונכ"ד נ"כ עושה ע"ש לתקן (וע"ש צמראם) וגם על
מ"ש המ"ו בסי' קכ"ח קני' מולק צמיר וזה דכי הרמב"ם
דאין כתיב אקורה אלא הסחתה :

פי' ב"ר סקיב : עוד אשר לומר מעוס דתוס' נעסי'
קועה דף י"ז ע"א צדיה אינו כותב וכי'
כתבו הימם בפי' המוליח דהתן קלף כדי לכתוב עליו
פרש"ה קועה שנהפילין סע"י ישראל אמאי לא קתני פרש"ה
קועה דשיעורא זועא עפי' וכי' עכ"ל וע"ש בזה נסוק
חקירה חי' והנה מלאנו דלסון וכי' :

שם שם : הוי מקוס לעשות (כדי שלא תקשה קוש"י
סתוס' דמק' קועה הכ"ל) :

פי' ביא סקי' נסופו : וז"ל האור זוע בסי' תקל"ז .
לוקחין עוד אחד של
שלי' ומניחין אותו בדפוס שהוא כעין די' אלננות וכי' .
הנה לא הזכיר עיבור . ומשמע שמון עוד השלי' כמו
שהוא עושין את הנחיים :

פי' ב"ר סיד ושיעור ארכן בשל ראש טימן ומשמאל
עד המבור או למעלה ממנו סע"י . וי"א
דשל צד ימין תגיע עד המילה (שימוש רב) ובין
נכון להחמיר לכתחלה . ושל יד וכי' :

פי' ב"ר סקיב . כתבו עוד החזה היה נראה לי לכאורה
דשפיר יכולין לצרך עלי' . וראיתי פכ"כ
גם בסי' מלאים דשם עמא אפי' בקטירה אלא שכתב
דמ"ז ע"ז לחשרן מלקשרן . אמנם שוב נתישנתי כיון
דלחמנזים פסול - נחבי . ובמלא"ה לדעת רוב גדולי
הראשונים ז"ל אין מצרכין על של ראש נסלא הפסיק .
אלא דאין בני אשכנז כוהגין כדעת הסופקנים לצרך בכל
ענין . ולכן עכ"פ בזה שהוא פסול לדעת הרמב"ם . יותר
מוז שלא לצרך עלי' :

שם פי' אבל לענין ברכה ג"ל דבל שנפסק למעלה
מן השיעור הנזכר בפי' ב"ר סיד לדעה
דראשונה אעפ"י שתסודה אין לברך עלי' . וגם וכי' :
שם שם (ד) וי"א עוד וכי' . בסי' מלאים לא הניח כלל
י"א אלו . ולא ידעתי למה . ופשיעא דיש לחוש
להם שלא להתבטל ממלות חמילין :

פי' ב"ר סקיב נסופו : ונסי' שיערי משונה סי' ל"ב סי' ק'
סי' לאחר שהניח דבני הכניס כהן וז"ל
ועוד כראה שהמנהג של צ"י זוגות חמילין יש לו סוד מוכח
עפ"י הזמר והכס הרזים האר"י ז"ל אמרו שאנו ואלו דברי
אלישי

תיכונים והוספות

שם גי. כים. הקריבים. ליל הקריבים :
 שם די. ו. ואם לא תיקב. ליל ואם לא תיקב ו
 נח. י. י. ואדקח. גריו דע' כלבים (כיו כינ)
 אדמה גלי יו :
 לך לך לשכה חות י. נסו (עמיש חיה נמי הנרכס
 צהינה אשרת) :
 וירא יח כינ. ויפגו משס. נמד יוד וכיד :
 חיי שרה. כיד ליל קניתי. ליל פניתי :
 שם כיה יג. ושאלו בכור כלסון מליו גרס הבבר
 עי מקן (ומיל כ'א) מבבר עי נא (יג כ'ע) :
 וישלח ליב. מדפס סקוק ח' קודס פקוק ז :
 שם ליו י. (ויחי מיו עי) ליל (ויגס ע'ז עי) :
 טקן. לשכה חות יח נסו. ועמיש חיה נמי הנרכס
 צהינה אשרת :

וארא מי כיה. לדיות להס משמחס. ליל לדיות :
 תצוה לי י. (שהיה'—ליל שחלף
 ויקהל ליה (ג) ויעש את כל כלל המזבח. סקוקא
 הדן את את ואת ואת את ואת :
 במדבר לשכה חות ליו נסו. ועמיש חיה נמי
 סנכה צהינה אשרת :
 בהעלתך י. ליג. סנוחה. עלי דכי אל המנוחה
 (רלס יג עי) גרס וירא מנחה (וימי עיע עי) חקר :
 שם יא. עי. אלה עשה לי. הכי כחץ לעינך דלפון
 זכר הוא (ויס צו דרס עי רשי) ודסחתי (אלה)
 הדבר אלינו (ואחמנן הי כיד). (לסון רנב. כי עיכס
 אלה מלך היא נסוק חינוחא וכל ליעלס בלויימל דלסון
 זכר דכוגי צר ען חר דחקר היא וסיון חס ככה. אלה
 עשה לי עכיל. ותועה חל איכס נמי חך דפי ואתמנן.
 וליסכי נמי אינו מדוייק. דלך סיד לומר גזס דמסל חיה
 כיון דהיו צבור וזה מקוס לה'ל. ואולי נספרן היה
 כיון כאלן אלה חסיו נקמין. אצל לא מלאנו חזר לזה) :
 פינחס. לשכה חות מיד נסוק לחקלקלה לרת חיו
 נדפוס ותועיין ינין :

מנות ליב ליו. קריתים. ליל קריתים :
 ואתחנן די כיד. אלה חזר אלינו. הכי כמינ לעינך
 דלפון זכר הוא (ויס צו דרס עי רשי) :
 ראה יב עי. הקנוחה. עלינו (עי נסעלחך י. ליג) :

במסורה הצרה ומפתח

בתית. ליל בתית. ויפתו. ליל ויפתו :

הספר תם ונשלם. בעזרת אל בורא עולם. ברחמי אל ישוב דך נבלם :

אלהים חיים ולב החזיקו בזה כל ידיו כעס ורעפי סמי
 נסאכב צבאר מחלוקת הסוכקים כל דסיגין דענמל כחד
 מריימו הכי להס לישראל צ' ומי שרולס להיות חכס
 נעיינו לחוס לרעס סלחמה ודולה ללוח יח' של דעה א
 על זה אצרו כל המתיידי כ' ודי צוז עכיל :
 חקירה גי נעקומניה ללר במהל. עי רשי דיע כוז
 דכי מחקת לרנל דקויף דכויק וכו' עשויה ל' כוז) :
 חקירה זי נקוסה (ועמיש נכ' ד' ק'ה) :
 חקירה יי דיה סוז הניעני כ' לגמור חס הכס כחיקונו
 (אמנס העיקר היא כהא דלל יאמר להי קרבן-
 העמס כדי טלל להוכיז עס עמיס על לא כלום כדלחיה
 גזס ק. עי נכ' כאל ק'רמיס נסוקו נרלשית גרל. וליכ
 אינו עכין כלל להכח) :

דחלה שני

פתיחה חות ייד. מוקד בחוליס וכן כסנעסה מוט
 עס עיי חוקפת מי חותי נרלס והן
 פתיחיס אז לא מחקר חיון (כיה צמישועל דמישועל. כמו
 תוצא. הוליד. נולך. נודע. תורה. תושב. מורה
 מועד :

בראשית כי כינ. גר ען חוקר א. דז (ב) ובאה
 יאק סלסלס (חיי שרה כיד ס'ז)
 (ג) וחבאדו לצח פרעס (סמות צי י' ד) ופיה כי יבאך
 הי אל לרן הכעני כלסר נכנע (צח יג י' ח)
 (ד) תבאמו ותעעמו (נעלח עי י' ז) ו' ואבא לחכס
 אלי (יחזי עי די) ז' חס ערף יערף יבאדו עז
 (עשעטיס כינ י' צ) ח' וניוס הסמיני יבא שמי חרים
 (עסל וי י' ח) ו' ויבאו אל חסל ואל אלעזר (מעווח ליל
 י' ז) ויבאו חמו אל חלל מיער (עס עס גיד)
 יא' ויבאנו אל המוקוס הזה (כי תגול כיו עי) עי
 נסיון קוסרים למכרסיד פי צח י' י' ח' סהציל דגרי
 סעקודה ודגרי חסי מכתח מללי סכתב עס עיס עוד
 סכיס נחורה לסון הצחה חסירי ייד תבאמו ותעעמו.
 ויבאנו אל המוקוס. והוא זיל כתב סעעיה צוז כי יס
 עוד סלסלס לפי סוקורה וסינו ואבא לחכס אלי סחכצו
 גיב סעקורה. מ' צד עח עיס לחוקיף עוד על סוקורה
 ותבאדו לצח פרעס יניוס הסמיני יבא שמי חרים.
 וסכה לפי דגרו חרי סן עסס. חרנעס סחשנן סוקורה
 וסכיס סוקיף הוא זיל. ונמחכית גס הוא זיל עעה כי
 יס לחוקיף על סוקורה עוד סנעס ורבי סן אחד עשר.
 יכוו סכתנתי :

